Bundel - Raadsvergadering van 28 oktober 2025

Agenda bijlagen

GETEKEND besluitenlijst raadsvergadering 28 oktober 2025

1 Opening

2 Benoeming kinderburgemeester 2025-2026
We nemen afscheid van Thirsa van Zandvoort als kinderburgemeester voor het schooljaar 2024-2025 en stellen voor om Floor Molenaar te benoemen tot kinderburgemeester van de gemeente Ooststellingwerf voor het schooljaar 2025 - 2026.

RV en RB benoeming kinderburgemeester 2025-2026

GETEKEND - agendapunt 2 Benoeming kinderburgemeester 2025 - 2026

3 Mededelingen

4 Vaststellen agenda

Agenda raadsvergadering 28 oktober 2025

GETEKEND - agendapunt 4 Visie op Inwonersparticipatie

5 Spreekrecht inwoners
Dhr. F. de Boer spreekt in over boerderijen Fochtelooerveen

6 Besluitenlijst raadsvergadering 23 september 2025
De heer T.W. Swart/CDA heeft een wijzigingsvoorstel gedaan voor de besluitenlijst van de raadsvergadering van 23 september 2025.
Het voorstel is om bij agendapunt 6 de volgende tekst toe te voegen:
Het CDA merkt op dat niet iedereen zich houdt aan de vergaderafspraken en doet een oproep om deze na te leven.

Concept besluitenlijst raadvergadering 23 september 2025

7 Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) wegen 2026-2030
Hamerstuk
Goede wegen, fiets- en voetpaden zijn belangrijk om onze gemeente veilig en goed bereikbaar te houden. Daarom is het nodig dat deze in goede staat zijn en veilig gebruikt kunnen worden. De gemeente is ook wettelijk verplicht om deze wegen en paden goed te onderhouden. In de afgelopen jaren is er extra geld geïnvesteerd in de wegen waardoor de kwaliteit van de wegen, fiets- en voetpaden is verbeterd.

RV+RB Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) wegen 2026-2030

Bijlage 1. Overzichtskaart MOP wegen 2026-2030 planjaar 2026-2027

Bijlage 2. Doorkijk MOP wegen 2026-2030 planjaar 2028-2029-2030

Bijlage 3. Overzicht onderhouden wegvakken 2024-2025

Mededeling aan de Raad - Social Return On Investment (SROI)

GETEKEND - agendapunt 7 Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) wegen 2026-2030

8 Uitvoeringsovereenkomst Stichting BizO
Hamerstuk
Op 22 april 2025 heeft de raad besloten om de huidige Bedrijveninvesteringszone voor het centrum van Oosterwolde (BizO) met vijf jaar te verlengen mits uit een draagvlakmeting zou blijken dat conform de wet Bedrijveninvesteringszone er voldoende draagvlak zou zijn. Er heeft een draagvlakmeting onder de ondernemers en vastgoedeigenaren plaatsgevonden en de resultaten waren positief. Het verlengen van de huidige BizO in het centrum van Oosterwolde is daarmee weer voor vijf jaar geborgd.

RV+RB Uitvoeringsovereenkomst Stichting BizO

GETEKEND - agendapunt 8 Uitvoeringsovereenkomst Stichting BizO

9 Jaarstukken 2024 Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde
hamerstuk
Op basis van artikel 10, lid 4 van haar statuten biedt het bestuur van de Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde de Jaarstukken 2024 ter goedkeuring aan.

RV+RB Jaarstukken 2024 SBMVG Oosterwolde

Bijlage 1. Gewaarmerkte Jaarstukken 2024 + bestuursverslag

GETEKEND - agendapunt 9 Jaarstukken 2024 Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde

10 Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf 2025

Eén termijn
De gemeenteraad heeft op 30 november 2021 de huidige Apv vastgesteld.
Sinds die tijd is de Omgevingswet in werking getreden en is de model-Apv van de VNG geactualiseerd. Deze wijzigingen zijn verwerkt in de voorgestelde Apv. Het gaat voornamelijk om tekstuele wijzigingen.
Op een aantal punten wordt voorgesteld om de Apv inhoudelijk te wijzigen. Deze punten zijn beschreven in de bijlage 'Inhoudelijke wijzigingen Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf 2025'. Per wijziging is de achtergrond van het voorstel vermeld.

RV Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf 2025
Bijlage 1. Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf 2025
Bijlage 2. Inhoudelijke wijzigingen Apv 2025
Bijlage 3. Inhoudelijke verschillen met voorstellen Weststellingwerf en Opsterland Apv 2025
Bijlage 4. Was-wordt Apv 2025
GETEKEND - agendapunt 10 Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf

10.a Amendement A-104 Lijst ter Heide, OB, VPO - Happy hours

Amendement A-104 Lijst Ter Heide, OB, VPO - Happy hours
GETEKEND - Amendement A-104 Lijst Ter Heide, OB, VPO - Happy Hours

10.b Amendement A-105 VVD, D66,PvdA, OB, LtH, CU, GL, VPO - Vergunningsvrij evenement 200 personen

Amendement A-105 VVD, D66, PvdA, OB, LTH, CU GL VPO - Vergunningsvrij evenement 200 personen
GETEKEND - Amendement A-105 - Vergunningsvrij evenement 200 personen

10.c Amendement A-110 D66, GL - Carbidschieten

Amendement A -110 D66, GL - Carbidschieten
Amendement A-110 - Gebruik van carbid - Verworpen

11 Omgevingsvergunning/Verklaring van geen bedenkingen Fochtelooërveen 8-10 Fochteloo - (Van de agenda gehaald)
Twee termijnen
De gemeente Ooststellingwerf heeft een aanvraag om een omgevingsvergunning ontvangen voor de functiewijziging van Wonen, Bedrijf en Agrarisch naar Natuur voor het perceel kadastraal bekend als gemeente Oosterwolde, sectie G, nummer 369 te Fochteloo.
Op 28 oktober 2025 wordt de gemeenteraad het besluit voorgelegd een verklaring van geen bedenkingen af te geven. Nadat en onder de voorwaarden dat door de gemeenteraad een verklaring van geen bedenkingen wordt afgegeven, kan de omgevingsvergunning worden verleend.

RV+RB Fochtelooërveen 8-10 Fochteloo
Bijlage 1 - Nota van zienswijzen Fochtelooërveen 8-10 Fochteloo
Bijlage 2 - Omgevingsvergunning Fochtelooërveen 8-10 Fochteloo
Bijlage 3 - Ruimtelijke onderbouwing inclusief bijlagen Fochtelooërveen 8-10 Fochteloo
Beantwoording vragen en toezegging bij Omgevingsvergunning Verklaring van geen bedenkingen Fochtelooërveen 8-10 Fochteloo
GETEKEND - agendapunt 11 Omgevingsvergunning-Verklaring van geen bedenkingen Fochtelooërveen 8-10 Fochteloo

12 Reglement van Orde gemeenteraad Ooststellingwerf 2025
Twee termijnen

RV Reglement van Orde Ooststellingwerf 2025
Reglement van Orde gemeente Ooststellingwerf oktober 2025
Getekend - agendapunt 12 - RvO

12.a Amendement A-106 LtH, D66 - Agendacommissie openbaar

Amendement A-106 LtH, D66 - agendacommissie openbaar
GETEKEND - Amendement A-106 - Agendacommissie openbaar 28 oktober 2025

12.b Amendement A-107 LtH, OB, GL, D66 - Vergoeding commissieleden

Amendement A-107 LtH, OB, GL, D66 - Vergoeding commissieleden
GETEKEND - Amendement A-107 - Vergoeding commissieleden

12.c Amendement A-108 LtH - Artikel 24, interrupties - INGETROKKEN

Amendement A-108 LtH - Artikel 24 - Interrupties

12.d Amendement A-109 OB, LtH - Spreekrecht inwoners en belanghebbenden

Amendement A-109 OB, LtH - Spreekrecht inwoners en belanghebbenden
Amendement A-109 - Spreekrecht inwoners en belanghebbenden - Verworpen

12.e Amendement A-111 CDA, CU - Evaluatie Reglement van Orde toevoegen

Amendement A-111 CDA, CU - Evaluatie RvO toevoegen
GETEKEND - Amendement A-111 - Evaluatie Reglement van Orde

13 Rekenkamer onderzoek Informatieveiligheid Ooststellingwerf
Twee termijnen
De rekenkamer Ooststellingwerf heeft onderzocht of de informatiebeveiliging adequaat is georganiseerd en geborgd bij de OWO-gemeenten en in hoeverre de gemeenteraden in positie zijn om hun taken uit te voeren. Het rapport met de aanbevelingen van de rekenkamer is gedeeld met de gemeenteraad.
Tijdens de raadscommissie Samenleving zal de rekenkamer een korte toelichting geven op haar rapport.
RV+RB Rekenkameronderzoek - Informatieveiligheid Ooststellingwerf
Bijlage 1. Brf aanbieden onderzoeksrapport Informatiebeveiliging
Bijlage 2. Eindrapport informatieveiligheid in Ooststellingwerf: Tussen ambitie en uitvoering
MadR Rekenkamerrapport informatieveiligheid - FG en CISO
MadR Toezegging veiligheid hardware
GETEKEND - agendapunt 13 Rekenkamer onderzoek Informatieveiligheid Ooststellingwerf

14 Motie Vreemd M-121 VPO - Transparantie en participatie in de toekomstvisie Ooststellingwerf (INGETROKKEN)
Schriftelijke vragen van VPO met het verzoek om deze mondeling te beantwoorden tijdens de raadsvergadering.
Motie M-121 VPO - Transparantie en participatie in de Toekomstvisie Ooststellingwerf
S-056 Schriftelijke vragen, VPO, Toekomstvisie oco communicatie

15 Motie Vreemd M-122 Ter Heide - Fochteloerveenweg (doorgeschoven naar 4 november 2025)
Motie vreemd - M-122 Lijst Ter Heide - Fochteloerveenweg

16 Sluiting

Besluitenlijst van de openbare raadsvergadering van 28 oktober 2025

OoststellingwerfsBelang:	B. Beijert, H. Betten, A. Broersma, H. Dongstra
GroenLinks:	H. Vos, R. Berends en A. Telkamp
PvdA:	B. Polpe, J. Vledder en S. de Jong
CDA:	T.W. Swart en M. van Tellingen
VVD:	B. van 't Klooster, S. van Weperen en H. Hoogenkamp
Vrije Partij Ooststellingwerf:	B. Oostra
Lijst Ter Heide:	S. ter Heide (t/m agendapunt 13)
ChristenUnie:	B. Leistra
D66:	I. Minnema
Lijst Ooststellingwerf:	-
AANWEZIG nms. college:	J. Nijboer, E. Verhagen, J. van Weperen en L. Edema wethouders
AFWEZIG MET KENNISGEVING:	N. van den Berg, R. de Groot
VOORZITTER:	J. Werkman
GRIFFIER:	A. Hensen
Verslag:	S. Ahmad

1. Opening
De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur en heet iedereen welkom.

2. Benoeming kinderburgemeester 2025-2026
Voorstel:
1. Floor Molenaar te benoemen tot kinderburgemeester van de gemeente Ooststellingwerf voor het schooljaar 2025 – 2026.

Burgemeester J. Werkman spreekt Floor Molenaar toe. Floor legt in handen van burgemeester J. Werkman de belofte af. Thirsa van Zandvoort hangt de keten om bij Floor en feliciteert haar met de benoeming.

Burgemeester J. Werkman staat ook stil bij het afscheid van Thirsa van Zandvoort als eerste kinderburgemeester van de gemeente Ooststellingwerf.

De voorzitter schorst de vergadering om eenieder in de gelegenheid te stellen om Floor Molenaar te feliciteren en afscheid te nemen van Thirsa van Zandvoort.

3. Mededelingen
Dhr. H. Hoogenkamp heeft bij de voorzitter van de raad aangegeven zich te hebben aangesloten bij de fractie VVD. Dit maakt dat de indeling van de raadzaal is veranderd.

De voorzitter deelt mee dat hij als portefeuillehouder Toekomstvisie een mededeling wil doen aan de raad. Dit zal bij aanvang van agendapunt 14, Motie vreemd 'Transparantie en participatie in de toekomstvisie Ooststellingwerf' plaatsvinden.

Dhr. N. van den Berg/Lijst Ooststellingwerf en mevr. R. de Groot/OoststellingwerfsBelang zijn met kennisgeving afwezig.

Wethouder J. Nijboer heeft verzocht of hij een mededeling kan doen aan de raad over netcongestie in Appelscha. Wethouder J. Nijboer geeft aan dat de gemeente positief bericht heeft ontvangen van Liander. Na nieuw onderzoek heeft Liander aangegeven dat woningbouw in Appelscha Noord toch mogelijk is.

4. Vaststellen agenda
Er zijn drie amendement aangekondigd bij agendapunt 10:
- Amendement A-104 'Happy Hours, door de fractie Lijst Ter Heide, mede ingediend door de fracties OoststellingwerfsBelang en VPO.
- Amendement A-105 'Vergunningsvrij evenement 200 personen, door de fractie VVD, mede ingediend door de fracties D66, PvdA, OoststellingwerfsBelang, Lijst Ter Heide, ChristenUnie, GroenLinks en VPO.
- Amendement A-110 'Carbidschieten' door de fractie D66, mede ingediend door de fractie GroenLinks.

Er zijn vijf amendementen aangekondigd bij agendapunt 12:
- Amendement A-106 'Agendacommissie openbaar', door de fractie Lijst Ter Heide, mede ingediend door de fractie D66.
- Amendement A-107 'Vergoeding commissieleden', door de fractie Lijst Ter Heide, mede ingediend door de fracties OoststellingwerfsBelang, GroenLinks en D66.
- Amendement A-108 'Artikel 24, interrupties', door de fractie Lijst Ter Heide.
- Amendement A -109 'Spreekrecht inwoners en belanghebbenden' door de fractie OoststellingwerfsBelang, mede ingediend door de fractie Lijst ter Heide.
- Amendement A-111' Evaluatie Reglement van Orde toevoegen', door de fractie CDA, mede ingediend door de fractie ChristenUnie.

Tevens zijn er twee moties vreemd aan de orde van de dag aangekondigd:
- Door de fractie VPO, M-121 'Transparantie en participatie in de toekomstvisie Ooststellingwerf'.
- Door de fractie Lijst Ter Heide, M-122 'Fochteloerveenweg'.

Dhr. B. Leistra/ChristenUnie doet een ordevoorstel om agendapunt 11 'Omgevingsvergunning/Verklaring van geen bedenkingen Fochtelooërveen 8-10 Fochteloo' van de agenda te halen. De raad stemt in met het voorstel.

De agenda wordt aldus gewijzigd vastgesteld.

De voorzitter wijst volgens artikel 16 van het reglement van orde 18, dhr. B. van 't Klooster aan als primus bij een eventuele hoofdelijke stemming.

5. Spreekrecht inwoners
Er heeft zich één inspreker gemeld:
- Dhr. F. de Boer spreekt in over boerderijen Fochtelooerveen.

6. Besluitenlijst raadsvergadering 23 september 2025
Er is een voorstel van wijziging binnengekomen van de fractie CDA bij het agendapunt 6 spreekrecht inwoners:

Het CDA merkt op dat niet iedereen zich houdt aan de vergaderafspraken en doet een oproep om deze na te leven.

De besluitenlijst van 23 september 2025 wordt aldus gewijzigd vastgesteld.

De voorzitter stelt voor om agendapunten 7 t/m 9 ineens af te hameren. De raad stemt in met dit voorstel.

7. Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) wegen 2026-2030
Voorstel:

1. Het Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) wegen 2026-2030 zoals weergegeven op de "Overzichtkaart" en "Doorkijk" vast te stellen en daarvoor;
2. Het budget voor het onderhoud aan de wegen met 5% te verhogen (€ 57.791,15) en dit structureel te verwerken.

Besluit
De raad besluit zonder stemming overeenkomstig het voorstel.

8. Uitvoeringsovereenkomst Stichting BizO
Voorstel:

1. De Verordening reclamebelasting 2020 in te trekken;
2. Kennis te nemen van de uitslag draagvlakmeting BizO

Besluit
De raad besluit zonder stemming overeenkomstig het voorstel.

9. Jaarstukken 2024 Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde
Voorstel:

1. De Jaarstukken 2024 van de Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde goed te keuren.

Besluit
De raad besluit zonder stemming overeenkomstig het voorstel.

De voorzitter draagt het voorzitterschap over aan dhr. H. Dongstra.

10. Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf 2025
Voorstel:

1. De Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf 2025 vast te stellen.
2. De Verordening kleinschalige verblijfsrecreatie gemeente Ooststellingwerf in te trekken.

<u>Amendement A-104 Lijst Ter Heide, OBelang, VPO – Happy Hours</u>
De fractie Lijst Ter Heide dient een amendement in, mede ingediend door de fracties OoststellingwerfsBelang en VPO, waarin zij voorstellen om:

Artikel 2:34c, Verbod 'happy hours' te verwijderen.

Het is verboden in een horecalokaliteit of op een terras bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende drank te verstrekken voor gebruik ter plaatse tegen een prijs die voor een periode van 24 uur of korter lager is dan 60% van de prijs die daar gewoonlijk wordt gevraagd.

Amendement A-105 VVD, D66, PvdA, OBelang, LTH, CU, GL, VPO – Vergunningsvrij evenement 200 personen
De fractie VVD dient een amendement in, mede ingediend door de fracties D66, PvdA, OoststellingwerfsBelang, Lijst Ter Heide, ChristenUnie, GroenLinks en VPO, waarin zij voorstellen om:

Artikel 2:24 lid 3 sub a te wijzigen:

Van:
Het aantal aanwezigen niet meer bedraagt dan 100 personen

Naar:
Het aantal aanwezigen niet meer bedraagt dan 200 personen

Amendement A-110 D66, GL – Carbidschieten
De fractie D66 dient een amendement in, mede ingediend door de fractie GroenLinks, waarin zij voorstellen om:

Om artikel 2:73a lid 2 b van de APV te wijzigen:

Van:
Het gebruik plaatsvindt tussen 31 december 10.00 uur en 1 januari 02.00 uur en

Naar:
Het gebruik plaatsvindt op 31 december tussen 10.00 uur en 18.00 uur;

Raadsleden reageren op de amendementen in de eerste termijn. Portefeuillehouder J. Werkman reageert op de amendementen en ontraadt amendement A-104 Happy Hours en amendement A-105 vergunningsvrij evenementen 200 personen.

Stemverklaring dhr. R. Berends/GroenLinks
Onze fractielijn is dat wij voor het amendement A-104 zijn maar meneer Vos en ik stemmen tegen, omdat wij van mening zijn dat beleid gericht moet zijn op het ontmoedigen van drankmisbruik en bovendien vinden wij dat wij niet iets mogelijk hoeven te maken dat nu eigenlijk toch niet gebeurt. Dus wij stemmen tegen.

Besluit amendement A-104
Het amendement wordt aangenomen met 17 stemmen voor en 2 stemmen tegen. De fracties CDA, mevr. A. Telkamp(GroenLinks), VVD, OoststellingwerfsBelang, Lijst Ter Heide, D66, PvdA, VPO, ChristenUnie stemmen voor het amendement, dhr. R. Berends(GroenLinks) en dhr. H. Vos(GroenLinks) stemmen tegen.

Besluit amendement A-105
Het amendement wordt aangenomen met 17 stemmen voor en 2 stemmen tegen. De fracties GroenLinks, VVD, OoststellingwerfsBelang, Lijst Ter Heide, D66, PvdA, VPO, ChristenUnie stemmen voor het amendement, de fractie CDA stemt tegen.

Besluit amendement A-110
Het amendement wordt verworpen met 4 stemmen voor en 15 stemmen tegen. De fracties GroenLinks en D66 stemmen voor het amendement, de fracties CDA, VVD, OoststellingwerfsBelang, Lijst Ter Heide, PvdA, VPO en ChristenUnie stemmen tegen.

Besluit
De raad besluit overeenkomstig het geamendeerde voorstel met algemene stemmen.

Dhr. H. Dongstra draagt het voorzitterschap weer over aan burgemeester J. Werkman.

11. omgevingsvergunning/Verklaring van geen bedenkingen Fochtelooërveen 8-10 Fochteloo
Voorstel:

1. De nota van zienswijzen vast te stellen;
2. Een verklaring van geen bedenkingen af te geven voor de functiewijziging van Wonen, Bedrijf en Agrarisch naar Natuur voor het perceel kadastraal bekend als gemeente Oosterwolde, sectie G, nummer 369 te Fochteloo.

Besluit
Middels een ordevoorstel is het voorstel van de agenda gehaald.

12. Reglement van Orde gemeenteraad Ooststellingwerf 2025
Voorstel:

1. Het Reglement van Orde voor de vergadering en andere werkzaamheden van de raad van 2018, in te trekken.
2. Verordening op raadcommissie 2015 in te trekken.
3. In te stemmen met het Reglement van Orde voor de raadsvergadering, commissievergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad van de gemeente Ooststellingwerf 2025.

Amendement A-106 Lijst Ter Heide, D66 – Agendacommissie openbaar
De fractie Lijst Ter Heide dient een amendement in, mede ingediend door de fractie D66, waarin zij voorstellen om:

Artikel 5 lid 2 en artikel 5 lid 9 te wijzigen:
Van:

- Artikel 5, lid 2:
  De agendacommissie vergadert in beginsel maandelijks.

Naar:

- Artikel 5, lid 2:
  De agendacommissie vergadert in beginsel maandelijks en wordt op de voor openbare vergaderingen gebruikelijke wijze aangekondigd via de gemeentelijke website.

Van:

- Artikel 5, lid 9:
  Van de vergaderingen van de agendacommissie wordt een schriftelijk verslag gemaakt. De agendacommissie wordt daartoe bijgestaan door de griffier en een medewerker van de griffie.

Naar:

- Artikel 5, lid 9:
  Van de vergaderingen van de agendacommissie wordt een schriftelijk verslag gemaakt. De agendacommissie wordt daartoe bijgestaan door de griffier en een medewerker van de griffie. Het verslag wordt aan de leden van de raad en commissie beschikbaar gesteld via het raadsinformatiesysteem, en openbaar gemaakt

Amendement A-107 Lijst Ter Heide, OoststellingwerfsBelang, GroenLinks, D66 – Vergoeding commissieleden
De fractie Lijst Ter Heide dient een amendement in, mede ingediend door de fracties OoststellingwerfsBelang, GroenLinks en D66, waarin zij voorstellen om:

Artikel 10, lid 8:
De commissieleden ontvangen een vergoeding per bijgewoonde commissievergadering.

Veranderen in:
De commissieleden ontvangen een vergoeding (volgens artikel 3.4.1. van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers) per bijgewoonde vergadering of bijeenkomst voor zover deze vallen onder artikel 82 van de gemeentewet.

Amendement A-108 Lijst Ter Heide – Artikel 24, interrupties
De fractie Lijst Ter Heide dient een amendement in waarin zij voorstellen om het volgende te wijzigen:

Artikel 24 lid 1, 2 en 3 te verwijderen:
1. *Interrupties zijn in de eerste termijn toegestaan aan het einde van een bijdrage, tenzij de voorzitter anders bepaalt.*
2. *In tweede (of de enige) termijn mag per fractie twee keer per spreker worden geïnterrumpeerd, tenzij de voorzitter anders beslist.*
3. *Bij grote politieke vraagstukken kan de voorzitter bepalen dat van lid 1 en 2 wordt afgeweken. De voorzitter bepaalt dan bij aanvang van het agendapunt hoeveel interrupties per fractie per spreker zijn toegestaan.*

En te vervangen door:

Artikel 24, lid 1:
De voorzitter bepaalt naar gelang het belang van het onderwerp het aantal interrupties die totaal door een fractie mogen worden gebruikt

Amendement A-109 OoststellingwerfsBelang, Lijst Ter Heide – Spreekrecht inwoners en belanghebbenden
De fractie OoststellingwerfsBelang dient een amendement in, mede ingediend door de fractie Lijst Ter Heide waarin zij voorstellen om artikel 27 als volgt te wijzigen:

Artikel 27, lid 1, sub a en sub b te verwijderen:
Inwoners uit Ooststellingwerf en belanghebbenden hebben het recht het woord te voeren:
a. *tijdens de raadscommissievergadering over geagendeerde en niet geagendeerde onderwerpen*
b. *tijdens de raadsvergadering uitsluitend over geagendeerde onderwerpen.*

En te vervangen met:
Artikel 27, lid 1:
Inwoners uit Ooststellingwerf en belanghebbenden hebben het recht het woord te voeren tijdens raadscommissie- en raadsvergaderingen over geagendeerde en niet geagendeerde onderwerpen.

Amendement A-111 CDA, ChristenUnie – Evaluatie Reglement van Orde toevoegen
De fractie CDA dient een amendement in, mede ingediend door de fractie ChristenUnie, waarin zij voorstellen om een beslispunt toe te voegen aan het raadsbesluit:

4. De griffie te verzoeken om in het presidium een evaluatiemoment van het nieuwe Reglement van orde in te plannen één jaar na de installatie van de nieuwe gemeenteraad in 2026.

Raadsleden voeren debat in de eerste termijn en reageren op de amendementen.
Raadsleden voeren debat en stellen vragen in de tweede termijn. Dhr. S. ter Heide/Lijst Ter Heide trekt in de tweede termijn amendement A-108 Interrupties in. De griffier geeft antwoordt op de vragen in de tweede termijn.

Stemverklaring A-106 mevr. A. Broersma/OoststellingwerfsBelang
Met de opmerking van de griffier zullen wij voor stemmen.

Besluit amendement A-106
Het amendement wordt aangenomen met 17 stemmen voor en 2 stemmen tegen. De fracties GroenLinks, VVD, OoststellingwerfsBelang, Lijst Ter Heide, D66, PvdA, VPO, ChristenUnie stemmen voor het amendement, de fractie CDA stemt tegen.

Besluit amendement A-107
Het amendement wordt aangenomen met 19 stemmen voor en 0 stemmen tegen. De fracties CDA, GroenLinks, VVD, OoststellingwerfsBelang, Lijst Ter Heide, D66, PvdA, VPO, ChristenUnie stemmen voor het amendement. Er zijn geen fracties die tegen stemmen.

Besluit amendement A-108
Ingetrokken.

Stemverklaring dhr. T.W. Swart/CDA
Laat het duidelijk zijn dat wij niet tegen het spreekrecht van inwoners zijn maar dat wij wel voor het reguleren daarvan zijn om vertroebeling in besluitvorming te kunnen voorkomen. Wij gaan tegen dit amendement stemmen.

Besluit amendement A-109
Het amendement wordt verworpen met 9 stemmen voor en 10 stemmen tegen. De fracties OoststellingwerfsBelang, Lijst Ter Heide, PvdA, VPO stemmen voor het amendement, de fracties CDA, GroenLinks, VVD, D66 en ChristenUnie stemmen tegen.

Besluit amendement A-111
Het amendement wordt aangenomen met 16 stemmen voor en 3 stemmen tegen. De fracties CDA VVD, OoststellingwerfsBelang, Lijst Ter Heide, D66, PvdA, VPO, ChristenUnie stemmen voor het amendement, de fractie GroenLinks stemt tegen.

Stemverklaring dhr. T.W. Swart/CDA
Aangezien wij tegen het amendement 'Agendacommissie openbaar' hebben gestemd, willen wij alsnog benadrukken dat wij het openbaar maken van de agendacommissie een hele lastige vinden met het oog op verhalen die er kunnen volgen op iets wat gepubliceerd is zonder dat men de onderliggende dingen weet. Maar wij gaan wel voor het voorstel stemmen.

Stemverklaring dhr. R. Berends/GroenLinks
Naar onze mening had de samenstelling van de agendacommissie inclusief de plaatsvervangende voorzitters moeten zijn dus op dat onderwerp zijn wij het niet eens met wat er nu voor ligt. Maar wij stemmen wel voor.

Stemverklaring mevr. A. Broersma/OoststellingwerfsBelang
Voor OoststellingwerfsBelang staat voorop dat we kiezen voor beleid dat voor onze inwoners echt nodig hebben. Wij vinden het belangrijk dat onze inwoners alle gelegenheid geven om zich te uiten en dus ook in te spreken wanneer zij dat willen. Wij zullen wel voor het voorstel stemmen. Maar wij willen ons behouden op dit punt.

Besluit
De raad besluit overeenkomstig het geamendeerde voorstel met algemene stemmen.

De voorzitter draagt het voorzitterschap over aan dhr. H. Dongstra.

13. Rekenkamer onderzoek informatieveiligheid Ooststellingwerf
Voorstel:
Het college de opdracht te geven om de aanbevelingen van de rekenkamer inzake Informatieveiligheid in Ooststellingwerf tot uitvoering te brengen:

Beleid en uitvoering:
1. Intensiveer de samenwerking in OWO verband en breid deze uit door niet alleen de uitvoering gezamenlijk op te pakken, maar ook op korte termijn gezamenlijk beleid te formuleren.
2. Vertaal de uitgevoerde GAP-analyse structureel naar een concreet verbeterplan met meetbare mijlpalen, versnel de implementatie van de BIO2-norm en zorg voor een integrale aanpak voor informatieveiligheid om het volwassenheidsniveau te verhogen, naar volwassenniveau 4.

Incidenten (afhandeling):
3. Verhoog de aandacht voor risicobeheersing en zorg voor een duidelijke opvolging van incidenten.

PDCA-cyclus:
4. Versterk de PDCA-cyclus door de opvolging van audits en adviezen te verbeteren en te documenteren.

Weerbaarheid:
5. Maak bewustwordingsactiviteiten verplicht voor medewerkers, bestuurders en raadsleden en zorg voor een gestructureerde aanpak voor opleiding en training.

Crisisorganisatie:
6. Organiseer periodieke crisisoefeningen en borg de effectiviteit ervan binnen een PDCA-cyclus, ook in OWO-verband.

Rol van de Gemeenteraad:
7. Informeer de gemeenteraad zodanig dat zij haar controlerende en kaderstellende rol op het gebied van digitale veiligheid kan vervullen. Besteed hierin aandacht aan de volgende punten:
   - de mate waarin de gemeente voldoet aan de BIO norm;
   - ontwikkeling in het volwassenheidsniveau; risicomanagement en crisisbeheersing

Dhr. I. Minnema/D66 doet een ordevoorstel om het agendapunt in één termijn te behandelen, omdat er twee mededelingen aan de raad zijn geweest, wat opheldering en duidelijk heeft gegeven. De raad stemt in met het voorstel.

Raadsleden stellen vragen in de eerste termijn. Portefeuillehouder J. Werkman beantwoordt de vragen in de eerste termijn.

<u>Toezegging portefeuillehouder J. Werkman</u>
Portefeuillehouder J. Werkman zegt toe, op de vraag van dhr. R. Berends/GroenLinks over opslag van onze gegevens (in de Verenigde Staten), om in noordelijk verband het gesprek op gang te brengen over de zorgen die hierover bestaan en deze mee te nemen in het CISO netwerk Noord Nederland en in het provinciaal FG overleg.

Toezegging portefeuillehouder J. Werkman
Portefeuillehouder J. Werkman geeft aan dat de functies, CISO en FG, worden gescheiden. Met het nieuwe boekjaar, 1 juli 2026, is het geregeld dat de functiescheiding definitief is. Dan is er ook meer duidelijkheid over de budgetverdeling. De raad wordt geïnformeerd over het proces en de budgetverdeling.

Besluit
Het besluit wordt aangenomen met 18 stemmen voor en 1 stem tegen. De fracties CDA, GroenLinks, VVD, OoststellingwerfsBelang, Lijst Ter Heide, D66, PvdA en ChristenUnie stemmen voor, de fractie VPO stemt tegen.

14. Motie vreemd M-121 VPO – Transparantie en participatie in de toekomstvisie Ooststellingwerf
De fractie VPO dient een motie vreemd aan de orde van de dag in, waarin zij het college verzoeken om:

1. De toekomstvisie terug te nemen en pas opnieuw in te brengen na een nieuw gesprek met de OCO waarin de input van dit gesprek is verwerkt in een nieuwe versie van deze toekomstvisie.

Portefeuillehouder J. Werkman deelt mee aan de raad dat er iets recht gezet moet worden. Dit heeft betrekking op de raadcommissie Samenleving van oktober waar de toekomstvisie is besproken. De portefeuillehouder geeft aan dat hij tijdens de raadcommissie erg stellig is geweest over het feit dat alle stakeholders inclusief de OCO waren meegenomen in de mailing. Dit bleek achteraf niet het geval te zijn. De portefeuillehouder biedt hiervoor zijn welgemeende excuses aan. Het dispuut met OCO is inmiddels opgelost.

Dhr. B. Oostra/VPO geeft een toelichting op de motie en de schriftelijke vragen. Portefeuillehouder J. Werkman beantwoordt de schriftelijke vragen.

Dhr. B. Oostra/VPO vraagt een schorsing aan van tien minuten. De voorzitter heropent de vergadering. *Na de schorsing vragen andere fracties het woord om te reageren. Na de eerste reactie, trekt de heer B. Oostra/VPO de motie in. Meerdere fracties spreken uit dat ze niet te spreken zijn over de gang van zaken.*

Besluit motie M-121
Ingetrokken

Dhr. H. Dongstra draagt het voorzitterschap weer over aan burgemeester J. Werkman.

15. Motie vreemd M-122 Lijst Ter Heide – Fochtelooerveenweg
De fractie Lijst Ter Heide dient een motie vreemd aan de orde van de dag in, waarin zij het college verzoeken om:

Om tijdens de thema-avond van 18 november aanstaande, bij de presentaties van de opties die het college heeft, op een acceptabele wijze mee te nemen dat een raadsmeerderheid eerder heeft aangegeven dat zij vooralsnog geen voorstander zijn van een volledige afsluiting van de weg na afloop van de proefperiode.

De voorzitter doet een ordevoorstel om de motie vreemd M-122 – Fochtelooerveenweg door te schuiven naar de eerstvolgende raadsvergadering. Dit vanwege de afwezigheid van de indiener van de motie. De raad stemt in met het voorstel.

Besluit motie M-122
Doorgeschoven naar de eerstvolgende raadsvergadering op 4 november 2025 in verband met afwezigheid van dhr. S. ter Heide, indiener van de motie vreemd.

16. Sluiting
De voorzitter sluit de vergadering om 22.42 uur.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 4 november 2025.

, griffier.

, voorzitter.

Raadsvoorstel

Titel	:	Benoeming kinderburgemeester 2025
Portefeuillehouder	:	J. Werkman

Voorgesteld besluit

1. Floor Molenaar te benoemen tot kinderburgemeester van de gemeente Ooststellingwerf voor het schooljaar 2025 – 2026.

Openbaar

Bij openbare verslaglegging.

Inleiding

In de Samenwerkingsagenda 2022-2026 hebben de samenwerkende partijen afgesproken dat zij meer aandacht willen hebben voor de participatie van jongeren bij (het maken van) lokaal beleid. Dit heeft er onder andere toe geleid dat de gemeenteraad op 20 juni 2023 de Visie op inwonersparticipatie heeft vastgesteld. Beslispunt 4 van dit besluit stelt dat er een kinderburgemeester wordt benoemd. De kinderburgemeester vergezelt de burgemeester bij feestelijke en/of belangrijke gebeurtenissen, zoals de intocht van Sinterklaas of een herdenking.

Op basis van die informatie heeft op bijna alle basisscholen van de gemeente een voorverkiezing plaatsgevonden. Uit deze voorverkiezingen zijn de kandidaat kinderburgemeesters op 10 oktober bij elkaar gekomen voor de verkiezing kinderburgemeester. Tijdens de verkiezing is Floor Molenaar gekozen als de nieuwe kinderburgemeester van de gemeente Ooststellingwerf.

Argumenten

1.1 De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van de Visie op Inwonersparticipatie kenbaar gemaakt dat zij de betrokkenheid van de jeugd bij de gemeentelijke besluitvorming wil stimuleren.

1.2 Het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters adviseert de benoeming te laten gelden voor één schooljaar.

Financiële toelichting

In de Visie op inwonersparticipatie is een budget opgenomen van € 10.000, - per jaar.

De burgemeester De griffier

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr.

gelet op beslispunt 4 van de Visie op Inwonersparticipatie,

Besluit

1. Floor Molenaar te benoemen tot kinderburgemeester van de gemeente Ooststellingwerf voor het schooljaar 2025 – 2026.

Besloten in de openbare vergadering van 28 oktober 2025

, griffier. , voorzitter.

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr. 2

gelet op beslispunt 4 van de Visie op Inwonersparticipatie,

Besluit

1. Floor Molenaar te benoemen tot kinderburgemeester van de gemeente Ooststellingwerf voor het schooljaar 2025 – 2026.

Besloten in de openbare vergadering van 28 oktober 2025

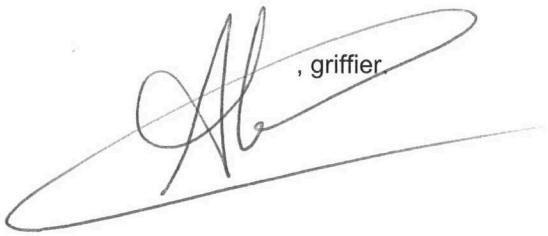

, griffier.

, voorzitter.

Aan de leden van de raad

Onderwerp: Raadsvergadering 28 oktober 2025

Oosterwolde, 9 oktober 2025

Hierbij nodig ik u uit voor het bijwonen van de openbare vergadering van de raad, te houden op dinsdag 28 oktober 2025, **vanaf 19.30 uur**, in het gemeentehuis te Oosterwolde.

Met vriendelijke groet,
De burgemeester van Ooststellingwerf,
Jack Werkman

AGENDA RAAD

1. Opening
2. Benoeming kinderburgemeester 2025-2026
3. Mededelingen
4. Vaststellen agenda
5. Spreekrecht inwoners
6. Besluitenlijst raadsvergadering 23 september 2025

Hamerstukken

7. Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) wegen 2026-2030
8. Uitvoeringsovereenkomst Stichting BizO
9. Jaarstukken 2024 Stichting Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde

Bespreekstuk in één termijn

10. Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf 2025

Bespreekstuk in twee termijn

11. Omgevingsvergunning/Verklaring van geen bedenkingen Fochtelooërveen 8-10 Fochteloo
12. Reglement van Orde gemeenteraad Ooststellingwerf
13. Rekenkamer onderzoek informatieveiligheid Ooststellingwerf

14. Sluiting

De raadsvergadering wordt uitgezonden
via de website www.ooststellingwerf.nl

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr. 2

gelet op beslispunt 4 van de Visie op Inwonersparticipatie,

Besluit

1. Floor Molenaar te benoemen tot kinderburgemeester van de gemeente Ooststellingwerf voor het schooljaar 2025 – 2026.

Besloten in de openbare vergadering van 28 oktober 2025

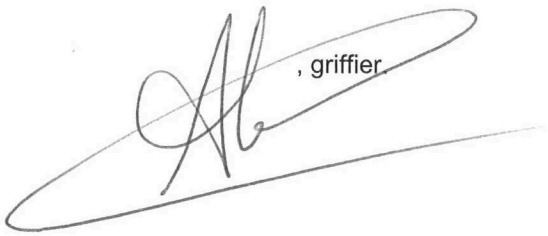

, griffier.

, voorzitter.

Besluitenlijst van de openbare raadsvergadering van 23 september 2025

OoststellingwerfsBelang:	B. Beijert, H. Betten, A. Broersma, H. Dongstra en R. de Groot
GroenLinks:	H. Vos, R. Berends en A. Telkamp
PvdA:	B. Polpe, J. Vledder en S. de Jong
CDA:	T.W. Swart en M. van Tellingen
VVD:	B. van ’t Klooster en S. van Weperen
Vrije Partij Ooststellingwerf:	B. Oostra
Fractie Ter Heide:	S. ter Heide (t/m agendapunt 16)
ChristenUnie:	B. Leistra
D66:	I. Minnema
Lijst Ooststellingwerf:	N. van den Berg
Lijst Hoogenkamp:	H. Hoogenkamp
AANWEZIG nms. college:	J. Nijboer, E. Verhagen , J. van Weperen en L. Edema wethouders
AFWEZIG MET KENNISGEVING:	
VOORZITTER:	J. Werkman
GRIFFIER:	A. Hensen
Verslag:	S. Ahmad

1. Opening/Mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur en heet iedereen welkom.

2. Vaststellen agenda

De voorzitter stelt voor om de drie benoemingen (agendapunt 3 tot en met 5) te behandelen als één agendapunt en hiervoor één stembureau in stellen. De raad stemt in met het voorstel.

Dhr. S. ter Heide/Lijst Ter Heide doet een ordevoorstel om agendapunt 15, Schuldhulpverlening, als één termijn stuk te behandelen. De raad stemt in met het voorstel.

Dhr. B. Oostra/VPO doet een ordevoorstel om agendapunt 17, Omgevingsvergunning/Verklaring van geen bedenkingen Industrieweg 8U 1 – 8U 12 te Appelscha, als hamerstuk te behandelen. De raad stemt in met het voorstel.

Er zijn twee amendementen en één motie aangekondigd:
Bij agendapunt 14:
- Amendement A-103 ‘amendement WRP’, door de fractie VPO.
- Amendement A-102 ‘Beslispunt toevoegen’, door de fractie CDA, mede ingediend door de fracties Lijst Ter Heide en ChristenUnie.

Bij agendapunt 15:
- Motie M-118 ‘Voorlichting jongeren bij het bereiken van 18 jaar, door de fractie CDA.

Tevens is er een motie vreemd aan de orde van de dag aangekondigd:
- Door de fractie CDA, M-119 ‘Veiligheid van vrouwen’, mede ingediend door de fracties GroenLinks, D66, VPO, Lijst Ter Heide, Lijst Ooststellingwerf, Lijst Hoogenkamp, VVD en ChristenUnie.

De agenda wordt aldus gewijzigd vastgesteld.

De voorzitter wijst volgens artikel 16 van het reglement van orde 20, dhr. H. Dongstra aan als primus bij een eventuele hoofdelijke stemming.

3/4/5. Benoeming commissielid GroenLinks, VPO, CDA
Voorstel:
1. Mevr. J. van der Veen te benoemen tot commissielid van de fractie GroenLinks.

Besluit:
Het stembureau uit de raad van de gemeente Ooststellingwerf, bestaande uit de leden dhr. I. Minnema, dhr. H. Dongstra en dhr. B. Leistra, heeft de schriftelijke stemming voor de benoeming van mevr. J. van der Veen, commissielid, gecontroleerd en geteld.

Het stembureau rapporteert de voorzitter van de raad dat er 21 geldige stembriefjes zijn ingeleverd. Er zijn 19 stemmen voor, 1 stem tegen en 1 blanco stem uitgebracht. Het voorstel is aangenomen met 19 stemmen voor. Mevr. J. van der Veen wordt benoemd tot commissielid.

Voorstel:
1. Mevr. F. Heuvelman te benoemen tot commissielid van de fractie Vrije Partij Ooststellingwerf.

Besluit:
Het stembureau uit de raad van de gemeente Ooststellingwerf, bestaande uit de leden dhr. I. Minnema, dhr. H. Dongstra en dhr. B. Leistra, heeft de schriftelijke stemming voor de benoeming van mevr. F. Heuvelman, commissielid, gecontroleerd en geteld.

Het stembureau rapporteert de voorzitter van de raad dat er 21 geldige stembriefjes zijn ingeleverd. Er zijn 20 stemmen voor en 1 blanco stem uitgebracht. Het voorstel is aangenomen met 20 stemmen voor. Mevr. F. Heuvelman wordt benoemd tot commissielid.

Voorstel:
1. Mevr. M. Noord te benoemen als commissielid van de fractie CDA.

Besluit:
Het stembureau uit de raad van de gemeente Ooststellingwerf, bestaande uit de leden dhr. I. Minnema, dhr. H. Dongstra en dhr. B. Leistra, heeft de schriftelijke stemming voor de benoeming van mevr. M. Noord, commissielid, gecontroleerd en geteld.

Het stembureau rapporteert de voorzitter van de raad dat er 21 geldige stembriefjes zijn ingeleverd. Er zijn 20 stemmen voor en 1 blanco stem uitgebracht. Het voorstel is aangenomen met 20 stemmen voor. Mevr. M. Noord wordt benoemd tot commissielid.

De voorzitter neemt de belofte af bij mevrouw Van der Veen en Heuvelman. Mevrouw Noord legt in handen van de voorzitter de eed af.

De voorzitter schorst de vergadering voor 10 minuten zodat eenieder in de gelegenheid wordt gesteld om mevr. J. van der Veen, mevr. F. Heuvelman en mevr. M. Noord te feliciteren.

6. Spreekrecht inwoners
Er hebben zich drie insprekers gemeld:
- Dhr. H. Hoekstra spreekt namens Dorpsbelang Appelscha en Ravenswoud in over het Bosbad Appelscha
- Mevr. H. Duin spreekt in namens Dorpsbelang Fochteloo over afsluiting Fochtelooerveenweg.
- Mevr. T. Hoekstra spreekt in over vergunningverlening in de gemeente.

Het CDA merkt op dat niet iedereen zich houdt aan de vergaderafspraken en doet een oproep om deze na te leven.

Raadsleden stellen korte verhelderende vragen aan de insprekers.

7. Besluitenlijst raadsvergadering 1 juli 2025
De besluitenlijst van 1 juli 2025 wordt ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter stelt voor om agendapunten 8 t/m 13 en 17 ineens af te hameren. De raad stemt in met dit voorstel.

8. Bommenregeling
Voorstel:
1. Een aanvraag te doen voor een bijdrage vanuit het Gemeentefonds (Bommenregeling) voor de gemaakte kosten van onderzoek naar ontplofbare oorlogsresten.

Besluit
De raad besluit zonder stemming overeenkomstig het voorstel.

9. vaststellen PvE aanbesteding accountant Ooststellingwerf
Voorstel:
1. Het aanbestedingsdocument voor de gezamenlijke aanbesteding accountantsdiensten Ooststellingwerf, Weststellingwerf, Opsterland zoals vervat in bijlage 1 vast te stellen.
2. De (afgevaardigde van de) auditcommissie te verzoeken samen met de (afgevaardigden van de) auditcommissies van Weststellingwerf en Opsterland de inschrijvingen te beoordelen en te komen met een voorstel voor de aanwijzing van de nieuwe accountant.

Besluit
De raad besluit zonder stemming overeenkomstig het voorstel.

10. Ter inzage leggen programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030
Voorstel:
1. Het Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030 zes weken ter inzage te leggen voor inspraak.

Besluit
De raad besluit zonder stemming overeenkomstig het voorstel.

11. RV verantwoording fractiebijdragen
Voorstel:
1. In te stemmen met de verantwoording fractiebijdragen 2024

Besluit
De raad besluit zonder stemming overeenkomstig het voorstel.

12. beleidswijziging toezicht en handhaving Wet Kinderopvang
Voorstel:
1. De 'Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen gemeente Ooststellingwerf' vastgesteld op 21 februari 2012 in te trekken.

Besluit
De raad besluit zonder stemming overeenkomstig het voorstel.

13. Vaststelling bestemmingsplan Canada 4 te Elsloo
Voorstel:
1. De ´Nota van zienswijzen en ambtshalve wijzigingen´ en de daarin opgenomen reactie op de ontvangen zienswijzen en de ambtshalve aanpassingen vast te stellen;
2. Het ontwerpbestemmingsplan 'Canada 4 te Elsloo' gewijzigd vast te stellen;
3. Geen exploitatieplan op grond van artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

Besluit
De raad besluit zonder stemming overeenkomstig het voorstel.

14. Water en rioleringsprogramma 2025-2029
Voorstel:
1. Het Water- en rioleringsprogramma 2025 – 2029 (Wrp 25-29) vast te stellen, en daarmee:
2. De personele capaciteit uit te breiden met één fte om de gemeentelijke watertaken te kunnen blijven uitvoeren;
3. Uitvoering te geven aan de uitvoering van klimaat adaptieve maatregelen in de openbare ruimte ten einde regenwateroverlast te voorkomen;
4. Op basis van het kostendekkingsplan de rioolheffing jaarlijks te laten stijgen met 3,5 procent om toekomstige investeringen in de riolering te kunnen blijven dekken en om uitdaging op het gebied van klimaatverandering het hoofd te bieden.

<u>Amendement A-103 VPO – Amendement WRP</u>
De fractie van VPO dient een amendement in waarin zij voorstellen om de beslispunten 2 en 4 te verwijderen:

Beslispunt 2: *De personele capaciteit uit te breiden met één fte om de gemeentelijke watertaken te kunnen blijven uitvoeren en*

Beslispunt 4: *Op basis van het kostendekkingsplan de rioolheffing jaarlijks te laten stijgen met 3,5 procent (bovenop de reguliere inflatiecorrectie) om toekomstige investeringen in de riolering te kunnen blijven dekken en om uitdaging op het gebied van klimaatverandering het hoofd te bieden.*

De volgende beslispunten toe te voegen:
- De indexering voor het jaar 2026 voor één jaar op te schorten;

- Een bedrag van €500.000 uit de algemene reserve te oormerken ten behoeve van het Water- en Rioleringsprogramma;
- Het college op te dragen eerst binnen de bestaande capaciteit oplossingen te vinden.

Amendement A-102 CDA, Lijst Ter Heide, CU – Beslispunt toevoegen
De fractie CDA dient een amendement in, mede ingediend door de fracties Lijst Ter Heide en ChristenUnie, waarin zij voorstellen om het volgende beslispunt toe te voegen:

Beslispunt 5:
- Bij de jaarlijkse vaststelling van de tarieven voor water en riolering wordt expliciet beoordeeld of een extra verhoging van 3,5% bovenop de inflatiecorrectie noodzakelijk en verantwoord is. Hierbij worden zowel de financiële consequenties als de maatschappelijke effecten betrokken.

Raadsleden stellen vragen in de eerste termijn. Het college beantwoordt de vragen in de eerste termijn en ontraadt de amendementen A-103 en A-102. Raadsleden stellen vragen in de tweede termijn. Wethouder J. van Weperen beantwoordt de vragen in de tweede termijn.

Besluit Amendement A-103
Het amendement wordt verworpen met 1 stem voor en 20 stemmen tegen. De fractie VPO stemt voor het amendement, de fracties CDA, ChristenUnie, GroenLinks, VVD, OoststellingwerfBelang, Lijst Ooststellingwerf, Lijst Ter Heide, D66, PvdA, Lijst Hoogenkamp stemmen tegen.

Besluit Amendement A-102
Het amendement wordt verworpen met 5 stemmen voor en 16 stemmen tegen. De fracties CDA, ChristenUnie, Lijst Ter Heide en VPO stemmen voor het amendement, de fracties GroenLinks, VVD, OoststellingwerfsBelang, Lijst Ooststellingwerf, D66, PvdA, Lijst Hoogenkamp stemmen tegen.

Stemverklaring T.W. Swart/CDA
Ondanks dat het amendement van ons niet is aangenomen, vinden wij het plan WRP wel een goed plan alleen de manier van verhoging zijn wij nog steeds op tegen maar wij zullen toch voor het voorstel stemmen.

Stemverklaring B. Leistra/ChristenUnie
Bij de begroting zal de ChristenUnie zich altijd het recht voorbehouden om de kostenverhoging voor riolering vast te stellen op een ander moment wellicht als 3,5% boven op de inflatie.

Stemverklaring B. Oostra/VPO
VPO sluit zich volledig aan bij de woorden van de ChristenUnie.

Besluit voorstel:
De raad besluit overeenkomstig het voorstel met algemene stemmen.

15. Beleidsplan Schuldhulpverlening
Voorstel:
1. Het beleidsplan ‘Schuldhulpverlening gemeente Ooststellingwerf 2025-2028’ vast te stellen.

Motie M-118 CDA – Voorlichting jongeren bij het bereiken van 18 jaar
De fractie CDA dient een motie in waarin zij het college verzoeken:

- Te onderzoeken hoe jongeren in Ooststellingwerf, in samenwerking met scholen, structureel voorlichting kunnen krijgen over de praktische en financiële zaken die geregeld moeten worden bij het bereiken van de leeftijd van 18 jaar (zoals zorgverzekering, toeslagen, studiefinanciering, DigiD en belastingzaken);
- In dit onderzoek tevens mee te nemen of er al bestaande, kwalitatief goede lespakketten beschikbaar zijn die hiervoor kunnen worden ingezet;
- Daarbij nadrukkelijk te verkennen of lessen of gastlessen op scholen hiervoor geschikt kunnen zijn;
- De raad te informeren over de uitkomsten en mogelijke vervolgstappen in het kader van het beleidsplan schuldhulpverlening.

Raadsleden stellen vragen in de eerste termijn. Wethouder E. Verhagen beantwoordt de vragen in de eerste termijn. Wethouder E. Verhagen reageert op M-118 en geeft aan dat de motie overbodig is.

Mevr. M. van Tellingen/CDA trekt motie M-118 in. Motie M-118 maakt geen onderdeel meer uit van de beraadslaging.

Besluit voorstel:
De raad besluit overeenkomstig het voorstel met algemene stemmen.

Besluit motie M-118
Ingetrokken

16. Voorzieningen bestaande MOP's wegen
Voorstel:
1. Voor Sportcomplex Boekhorst en Bosbad Appelscha in 2025 € 135.000 extra te doteren in de voorziening om het vastgestelde planmatig onderhoud en het benodigde extra onderhoud uit te kunnen voeren.
2. Voor Sportcomplex De Steegdenhal in 2025 voor € 24.500 extra te doteren in de voorziening om het vastgestelde planmatig onderhoud en het benodigde extra onderhoud uit te kunnen voeren.
3. Voor MFS Waskemeer (de Boekebeam) in 2025 € 54.000 extra te doteren in de voorziening om het benodigde extra onderhoud uit te kunnen voeren.
4. Voor de gymnastieklokalen in Appelscha, Oosterwolde, Donkerbroek en Elsloo in 2025 gezamenlijk € 85.000 extra te doteren in de voorziening om benodigde extra onderhoud uit te kunnen voeren
5. De dotaties te verwerken in de najaarsrapportage 2025.

Raadsleden reageren in de eerste termijn.

Besluit voorstel:
De raad besluit overeenkomstig het voorstel met algemene stemmen.

17. Omgevingsvergunning/verklaring van geen bedenkingen Industrieweg 8U 1 – 8U 12 te Appelscha
Voorstel:
1. De nota van zienswijzen vast te stellen;
2. Een verklaring van geen bedenkingen af te geven voor de bouw van 12 opslagboxen op het perceel Industrieweg 8U 1 – 8U 12 te Appelscha.

Besluit voorstel:
De raad besluit zonder stemming overeenkomstig het voorstel.

18. Indienen zienswijze begroting FUMO 2026
Voorstel:
1. De resultaatbestemming 2024 van € 12.576 te verwerken in de najaarsrapportage 2025;
2. Een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting FUMO 2026.

Raadsleden stellen vragen in de eerste termijn. Wethouder L. Edema beantwoordt de vragen.

Besluit voorstel:
De raad besluit overeenkomstig het voorstel met algemene stemmen.

19. Motie vreemd aan de orde van de dag CDA, GL, D66, VPO, LTH, LO, LHK, VVD M-119 – Veiligheid van vrouwen.
De fractie CDA dient een motie vreemd aan de orde van de dag in, mede ingediend door de fractie GroenLinks, D66, VPO, Lijst Ter Heide, Lijst Ooststellingwerf, Lijst Hoogenkamp, VVD, waarin zij het college verzoeken om:

De raad spreekt uit:
- De veiligheid van vrouwen en kinderen voor ons cruciaal is;
- Het college wordt gesteund bij het verder oppakken van dit onderwerp.

Verzoekt het college:
- te verkennen hoe een publiekscampagne in Ooststellingwerf opgezet kan worden die gericht is op:
    - het vergroten van bewustwording rondom huiselijk geweld en kindermishandeling;
    - het informeren van inwoners over het herkennen van signalen en het doorbreken van handelingsverlegenheid;

- hierbij samen te werken met relevante partners (zoals Veilig Thuis, politie, huisartsen, welzijnsorganisaties en scholen);
- de raad voor het zomerreces te informeren over de mogelijkheden en vervolgstappen;

Dhr. T.W. Swart geeft een toelichting op de motie. Raadsleden voeren debat over de motie. Wethouder E. Verhagen reageert op de motie en ondersteund de motie.

Stemverklaring A. Broersma/OoststellingwerfsBelang
Wij betreuren de manier waarop deze motie tot stand is gekomen, maar wij zijn natuurlijk niet tegen de veiligheid van vrouwen dus wij zullen wel voor stemmen.

Besluit motie M-119
De motie wordt aangenomen met 20 stemmen voor en 0 stemmen tegen. De fracties CDA, ChristenUnie, GroenLinks, VVD, OoststellingwerfsBelang, Lijst Ooststellingwerf, D66, PvdA, VPO en Lijst Hoogenkamp stemmen voor de motie, er zijn geen stemmen tegen.

20. Sluiting
De voorzitter sluit de vergadering om 23.06 uur.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 28 oktober 2025.

, griffier. , voorzitter.

Raadsvoorstel

Commissievergadering	**:**	Ruimte
Titel	:	Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) wegen 2026-2030
Portefeuillehouder/Teamleider	:	Lisa Edema - Jeroen Sikkens
Extern zaak ID (zaakcode)	:	0085244424

Datum collegevergadering
2 september 2025

Voorgesteld besluit
1. Het Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) wegen 2026-2030 zoals weergegeven op de “Overzichtkaart” en “Doorkijk” vast te stellen en daarvoor;
2. Het budget voor het onderhoud aan de wegen met 5% te verhogen (€ 57.791,15) en dit structureel te verwerken.

Openbaar
Ja, passief via openbaar verslag

Inleiding
Goede wegen, fiets- en voetpaden zijn belangrijk om onze gemeente veilig en goed bereikbaar te houden. Daarom is het nodig dat deze in goede staat zijn en veilig gebruikt kunnen worden. De gemeente is ook wettelijk verplicht om deze wegen en paden goed te onderhouden. In de afgelopen jaren is er extra geld geïnvesteerd in de wegen waardoor de kwaliteit van de wegen, fiets- en voetpaden is verbeterd.

Argumenten
1.1 Vanuit verschillende wet- en regelgeving is het onderhouden van wegen, fiets- en voetpaden verplicht.
In de Wegenwet staat dat een gemeente verplicht is een weg te onderhouden indien deze aangewezen is als openbare weg. Daarnaast stelt het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dat er voor de wegen (één van de kapitaalgoederen) een solide financieel beleid moet zijn. Ook wordt er gecontroleerd op de aanwezigheid van goed onderbouwde onderhoudsplannen zoals de Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) wegen. Deze plannen moeten financieel verankerd zijn in de (meerjaren-) begroting. Deze plannen moeten tijdig worden uitgevoerd om toekomstige hogere kosten te vermijden. Onze toezichthouder, de provincie, toetst ons vanuit het BBV op de aanwezigheid van meerjarige onderhoudsplannen en de financiële verwerking hiervan in de begroting.

1.2 De financiële verordening is leidend.
In artikel 21 Onderhoud kapitaalgoederen van de financiële verordening zijn de verplichtingen opgenomen zoals deze gelden vanuit het BBV. Hierin staat dat het college van B&W ten minste eens in de vijf jaar de onderhoudsplannen voor de Openbare Ruimte ter vaststelling aanbiedt aan de Raad.

1.3 De maatregelen van de MOP-wegen 2026-2030 zijn uitgewerkt.
Op de bijgevoegde MOP Wegen 2026-2030 planjaar 2026-2027 (Overzichtstekening) en de MOP Wegen 2026-2030 planjaar 2028-2029-2030 (Doorkijk) zijn de maatregelen behorende bij het voorgestelde besluit vermeld. Hierbij zijn de werkzaamheden voor planjaar 2026 en 2027 definitief en de werkzaamheden voor planjaar 2028-2029-2030 indicatief. In de tabel op de overzichtstekening zijn de maatregelen per straat/wegvak aangegeven. De nummering van de verschillende maatregelen komt overeen met de nummering op de overzichtstekening.

1.4 Er is een grote inhaalslag gemaakt.
De afgelopen onderhoudsperiode is er door de raad extra budget (€ 700.000 in 2024 en € 700.000 in 2025) beschikbaar gesteld om de kwaliteit van de wegen, fiets- en voetpaden te verbeteren. Met dit budget is een grote kwalitatieve impuls gegeven. In de bijgevoegde overzichtstekening MOP wegen onderhoud 2024-2025 is weergegeven welke wegen, fiets- en voetpaden afgelopen onderhoudsperiode zijn onderhouden. De werkzaamheden voor dit extra budget zijn

gecombineerd met de MOP en daardoor niet los herleidbaar. Voor een aantal wegvakken geldt dat er nog (aanvullend) werkzaamheden plaatsvinden in dit jaar of dat er in de volgende periode nog een slijtlaag moet worden aangebracht. Door het beschikbaar stellen van het extra budget voor de kwalitatieve impuls kunnen de werkzaamheden aan de wegen de komende jaren binnen de beschikbare budgetten worden uitgevoerd (prijsstijgingen voorbehouden). Dit is tegen de landelijke trend in waarbij gemeenten moeite hebben voldoende middelen vrij te maken voor het onderhoud aan de infrastructuur. Mede door de impuls is er een goed en veilig netwerk van wegen, fiets- en voetpaden!

1.5 Door alle wegen te beoordelen wordt er maatwerk geleverd.
Alle gemeentelijke verhardingen zijn in maart en april 2025 geïnspecteerd door een onafhankelijk weginspectiebureau. Alle wegen, waar op basis van de resultaten van de inspectie maatregelen noodzakelijk zijn in 2026 en 2027, zijn ambtelijk beoordeeld. Bij deze beoordeling zijn de definitief te nemen maatregelen bepaald. Hierbij is onder andere rekening gehouden met de fundering, grondgesteldheid en andere weg specifieke eigenschappen. Op deze wijze ontstaat maatwerk per weg.

1.6 Er wordt uitvoering gegeven aan de samenwerkingsagenda 2022-2026 en het collegeakkoord 2022-2026.
Binnen de samenwerkingsagenda van de raad is aangegeven dat goede bereikbaarheid belangrijk is. Het college wordt dan ook verzocht in te zetten op het nog beter maken van de fietsverbindingen inclusief snelfietspaden en recreatieve routes waarbij samenwerking wordt gezocht in regionaal verband en stakeholders.
Ook in het collegeakkoord is het belang van veilige en goede fietsverbindingen genoemd Daarnaast staat er dat bij onderhoud of het opnieuw inrichten van wegen en voet- en fietspaden we rekening houden met de veiligheid van (duo)fietsers, voetgangers en mindervaliden

1.7 Er zijn diverse fietspaden opgenomen in het plan.
Binnen de MOP zijn drie fietsverbindingen opgenomen voor groot onderhoud. Het gaat om de verbinding tussen Makkinga-Elsloo (overlagen), het fietspad Donkerbroek-Haule (aanbrengen slijtlaag tot rotonde Rolpaal) en het fietspad langs de Boslaan in Appelscha (overlagen). Deze werkzaamheden worden gecombineerd met verbeterpunten op de routes. Hierbij wordt onder andere gedacht aan het veiliger maken van oversteken, verbeteren van aansluitingen op de weg en het verwijderen van obstakels.

1.8 Voetpaden moeten toegankelijk en veilig zijn.
Voor het onderhoud van de voetpaden is een deel van het budget gereserveerd. Dit is niet specifiek toegewezen aan bepaalde voetpaden maar inzetbaar te verbetering van diverse voetpaden in de gemeente. Hierdoor kunnen we gerichter onderhoud uitvoeren, sneller schakelen en makkelijker inspringen op meldingen gedurende de periode van de MOP. Door extra in te zetten op de voetpaden wordt de toegankelijkheid verbeterd.

1.9 Door het onderhoud aan de wegen integraal uit te voeren maken we werk met werk.
Het uitvoeren van groot-onderhoud aan wegen geeft de mogelijkheid om eventuele kleine verbeterpunten (die binnen het budget gerealiseerd kunnen worden) wat betreft de inrichting van de weg aan te brengen. Werk met werk maken. Daarnaast worden de werkzaamheden afgestemd met de verschillende onderdelen vanuit de gemeente (onder andere Riolering, Groen, Duurzaamheid, Wonen, Strategisch Plan Verkeersveiligheid). Daar waar mogelijk worden de werkzaamheden gecombineerd uitgevoerd.
Voor de voorliggende MOP is al een controle gedaan op de aanwezigheid van een gescheiden stelsel voor de riolering. Voor de locaties waar herstraatwerkzaamheden plaatsvinden gaat dit alleen om een deel van de Smidslaan in Appelscha.

1.10 (sociale)Duurzaamheid is een onderdeel van de werkzaamheden.
Bij aanbestedingen is duurzaamheid een vast onderdeel. Hierbij wordt niet alleen de uitvraag gedaan voor inzet van machines met een bepaalde emissieklasse maar ook sociale duurzaamheid is een belangrijk onderdeel. Om meerwaarde te creëren op deze vlakken wordt er gegund op prijs-kwaliteit waarbij onderdeel van de kwaliteit (sociale) duurzaamheid is. Hierbij wordt ook naar de meerwaarde voor de gemeente Ooststellingwerf gekeken.

1.11 Kansen om de biodiversiteit te verbeteren worden benut.
Binnen de MOP wordt op diverse plekken een nieuwe laag asfalt aangebracht. Hierbij moet de berm ook aangevuld worden. Door de bermen hierbij te verschralen en een kruiden- en bloemrijk mengsel aan te brengen creëren we meerwaarde voor de biodiversiteit. Een goed voorbeeld hiervan is het fietspad tussen Makkinga en Elsloo waarbij je een

lange verbinding kunt maken. Als dit ingezaaid wordt met een rijk palet aan inheemse soorten is dit een echte plus. Er is hiervoor een bijdrage vanuit duurzaamheid (koppeling met het Natuurherstelplan die er ook voor bermen is).

1.12 Het onderhoud is aangegeven per straat.
In de bijgevoegde tekening (bijlage 1) is het onderhoud weergegeven. Per straat is er aangegeven wat de werkzaamheden inhouden. Na positieve besluitvorming wordt deze informatie ook extern via de gemeentelijke website beschikbaar gesteld middels een geo-viewer.

1.13 Er is een doorkijk naar de planjaren 2028-2030 gemaakt.
In bijlage 2 en binnen de viewer zijn ook de wegvakken aangegeven waar op basis van de huidige weginspectie onderhoud verwacht wordt in de laatste drie planjaren van de MOP (planjaren 2028, 2029 en 2030). Dit onderhoud is slechts een doorkijk. De daadwerkelijke werkzaamheden worden ter vaststelling voorgelegd aan de Raad na het doorlopen van de inspectiecyclus van 2027 en zijn gebaseerd op de kwaliteit die dan aanwezig is.

1.14 Onze eigen dienst voert klein onderhoud uit aan verhardingen en beheert on-/halfverharde wegen.
Naast het geplande “groot onderhoud” volgens de voorliggende MOP wegen, wordt er door onze eigen dienst “klein onderhoud” uitgevoerd aan verhardingen. Dit “kleine onderhoud” bestaat uit het verhelpen van lokale kuilen, bulten of andere onvolkomenheden. Het betreft vaak voetpaden, maar ook lokale reparaties aan wegen en fietspaden worden hierbij aangepakt. De “groot onderhoud” werkzaamheden vanuit de MOP wegen en de “klein onderhoud” werkzaamheden door onze eigen dienst worden, binnen onze afdeling Openbare Ruimte, geoptimaliseerd en uitgevoerd.

De onverharde en halfverharde wegen en fietspaden worden door onze eigen dienst onderhouden. Dit betreft bijvoorbeeld zandwegen en schelpenpaden. Dit onderhoud gebeurt regulier vanuit eigen inspecties en bevindingen of meldingen van bijvoorbeeld aanwonenden/gebruikers.

2.1 Onderhoud aan de wegen is duurder geworden.
Tijdens het uitvoeren van de maatregelen uit de huidige MOP wegen 2024-2028 is gebleken dat de prijzen ongeveer met 5% zijn gestegen. Om dezelfde werkzaamheden te kunnen uitvoeren is het nodig om het budget met 5% te verhogen. Voor het budget van de wegen gaat dit jaarlijks om een bedrag van € 57.791,15.

Kanttekeningen

1.1 Er kunnen wijzigingen optreden in de MOP wegen.
De MOP wegen 2026-2030 is opgesteld op basis van de kwaliteit van de wegen zoals deze nu aanwezig is. Mochten er gedurende de planperiode onvoorziene wijzigingen in de kwaliteit van wegen, fiets- en voetpaden voorkomen kan de planning aangepast wordt.
Bij een taakstellend budget blijft het vanwege eventuele financiële mee- of tegenvallers t.o.v. de geraamde bedragen altijd mogelijk dat er wegen uit de MOP afvallen, of dat er wegen toegevoegd kunnen worden.

1.2 Complexe werkzaamheden kosten meer tijd.
Door de complexiteit van sommige gecombineerde werkzaamheden en de omgeving waarin deze moeten worden uitgevoerd kan het voorkomen dat werkzaamheden over twee planperioden worden uitgevoerd. Een voorbeeld hiervan is de Hoogengaardenlaan waar onderhoud aan de weg een bijna complete reconstructie is geworden. In verband met de complexiteit zijn de werkzaamheden nog niet gereed en wordt er extra onderzoek gedaan. De werkzaamheden zijn dan ook deels weer opgenomen in de voorliggende MOP.
De werkzaamheden worden ook in een vroeg stadium besproken met de verschillende nutspartijen zodat zij eventueel onderhoud aan de kabels en leidingen vooraf kunnen uitvoeren. Momenteel plannen de nutspartijen voor gecombineerde werkzaamheden meer dan twee jaar vooruit. Hierdoor moet ook voor het wegenonderhoud al verder vooruitgekeken worden.

2.1 Door prijsstijgingen kan niet al het onderhoud uitgevoerd worden.
Afgelopen jaren zijn de prijzen voor het onderhoud gestegen. Als het budget hier niet op wordt aangepast kan niet al het benodigde onderhoud uitgevoerd worden. Voor de komende MOP periode betekent dit dat bij een gelijkblijvend budget het onderhoud aan het fietspad langs de Bosberg in Appelscha wordt doorgeschoven naar de eerstvolgende MOP periode (2028-2029). Door de toevoeging van de 5% kunnen bij huidig prijspeil alle werkzaamheden binnen de MOP uitgevoerd worden.

Financiële toelichting

Voorgesteld wordt de prijsstijging van 5% te verwerken in de begroting van 2026. Dat betekent dat het structurele budget voor wegen stijgt van € 1.155.823 naar € 1.213.614. Wat blijft staan is dat het wegenbudget een tweejaarlijks budget is, waarbij er geschoven kan worden met het budget tussen die beide jaren.

Sustainable Development Goals (SDG's)

SDG 3 – Goede gezondheid en welzijn.

Door te investeren in veilige en comfortabele fietspaden en voetpaden stimuleert de gemeente inwoners om vaker te fietsen en te wandelen. Dit draagt bij aan een gezondere levensstijl, vermindert stress en bevordert het mentaal en fysiek welzijn. Daarnaast verkleint goed onderhoud de kans op ongevallen, wat de verkeersveiligheid ten goede komt.

SDG 9 – Industrie, innovatie en infrastructuur

Een veilige en goed onderhouden infrastructuur is de ruggengraat van een goed functionerende samenleving. Door te investeren in slimme en duurzame oplossingen voor wegenonderhoud en mobiliteit, versterkt de gemeente de economische veerkracht en stimuleert zij innovatie in de openbare ruimte.

SDG 11 – Duurzame steden en gemeenschappen

Een goed onderhouden en toegankelijk netwerk van wegen, fietspaden en stoepen maakt de gemeente leefbaarder voor iedereen. Het bevordert de bereikbaarheid, ook voor mensen met een beperking of ouderen. Door te investeren in duurzame infrastructuur wordt de openbare ruimte veiliger, inclusiever en toekomstbestendig ingericht.

SDG 13 – Klimaatactie

Door het fiets- en wandelverkeer aantrekkelijker te maken, stimuleert de gemeente duurzame mobiliteit. Minder autoverkeer betekent minder uitstoot van broeikasgassen en een betere luchtkwaliteit. Zo draagt goed onderhoud van fietspaden en stoepen bij aan de lokale aanpak van klimaatverandering.

Inwonersparticipatie

Het uitvoeren van groot-onderhoud aan wegen geeft de mogelijkheid om eventuele kleine verbeterpunten (die binnen het budget gerealiseerd kunnen worden) wat betreft de inrichting van de weg aan te brengen. Werk met werk maken. Om tot deze verbeterpunten te komen nemen we contact op met belanghebbenden. Hiervoor benaderen we, afhankelijk van de weg, o.a. bewoners, Werkgroep Toegankelijk Ooststellingwerf, Plaatselijke Belangen, Dorpsbelangen, bewonerscommissies, ABO, en hulpdiensten. Door het betrekken van belanghebbenden ontstaat er ook begrip voor de bijkomende hinder(beleving).

Publicatie voor bekendmaking

De raad heeft het Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) wegen 2026-2030 vastgesteld. Hiermee is het onderhoud voor de komende twee jaar definitief. Binnen de MOP is extra aandacht voor onderhoud aan fiets- en voetpaden.

Vervolg

Planning & communicatie

Na positieve besluitvorming door de Raad gaat het college aan de slag met de uitvoering van de werkzaamheden.

Evaluatie
N.v.t.

Burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf,

, secretaris , burgemeester.

Bijlagen

1. Overzichtskaart MOP wegen 2026-2030 planjaar 2026-2027
2. Doorkijk MOP wegen 2026-2030 planjaar 2028-2029-2030
3. Overzicht onderhouden wegvakken 2024-2025

Geheime stukken

Niet van toepassing.

Extern zaak ID (zaakcode) : 0085244424

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van; 2 september 2025

Gelet op het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Wegenwet

Besluit

1. Het Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) wegen 2026-2030 zoals weergegeven op de “Overzichtkaart” en “Doorkijk” vast te stellen en daarvoor;
2. Het budget voor het onderhoud aan de wegen met 5% te verhogen (€ 57.791,15) en dit structureel te verwerken.

Besloten in de openbare vergadering van 28 oktober 2025.

, griffier. , voorzitter.

Nummer	Straatnaam	Woonplaats	Omschrijving werkzaamheden
1	Janssenstichting	Waskemeer	Het aanbrengen van een nieuwe laag asfalt over een deel van de weg
2	Bakkeveensterweg	Waskemeer	Frezen en opnieuw aanbrengen van asfalt op de weg
3	Kerkstraat	Haulerwijk	Het opnieuw straten van een deel van de weg
4	Petersburg	Donkerbroek	Het opnieuw straten van een deel van de weg
5	Wilpkamp	Donkerbroek	Het opnieuw straten van de weg
6	Bovenweg	Donkerbroek	Het aanbrengen van een nieuwe laag asfalt op de weg
7	Claes Egbesweg	Haule	Het aanbrengen van een slijtlaag
8	Weiperpolder	Oosterwolde	Het aanbrengen van een nieuwe laag asfalt
9	Westermaad	Oosterwolde	Het opnieuw straten van een deel van de weg
10	Veenhofweg	Oosterwolde	Het vervangen van de bestaande verharding door graskeien
11	Rijweg	Oosterwolde	Het opnieuw straten van het kruispunt
12	Rijweg	Oosterwolde	Het opnieuw straten van de weg en parkeervakken
13	Laak	Oosterwolde	Het opnieuw straten van een deel van de weg
14	Quadoelenweg	Oosterwolde	Het opnieuw straten van een deel van de weg
15	Jan Frankensingel	Oosterwolde	Frezen en opnieuw aanbrengen van asfalt op het kruispunt
16	Hoogengaardelaan	Oosterwolde	Gecombineerde werkzaamheden van Riolering, Nuts en onderhoud aan de weg
17	Stationsstraat	Oosterwolde	Het opnieuw straten van de weg in combi met "kop" stationsstraat en vervanging waterleiding
18	Gjenham	Oosterwolde	Het verwijderen van boomwortels uit de parkeervakken
19	Buttingapad	Oosterwolde	Het opnieuw straten van de weg
20	Dorprichterstraat	Oosterwolde	Het verwijderen van boomwortels
21	Grietmanslaan	Oosterwolde	Het opnieuw straten van de weg
22	Alberdalaan	Nijeberkoop	Het opnieuw straten van de weg
23	van Brederodestraat	Makkinga	Het verwijderen van boomwortels uit de parkeervakken
24	Veneburen	Makkinga	Het aanbrengen van een slijtlaag
25	Klokhuisdijk	Langedijke	Het aanbrengen van een nieuwe laag asfalt op de weg
26	Bruggelaan	Appelscha	Het opnieuw straten van een deel van de weg
27	Boerestreek	Appelscha	Het verwijderen van boomwortels uit de parkeervakken
28	Smidslaantje	Appelscha	Het opnieuw straten van de weg en deels aanleggen van een hemelwaterriool
29	Alle Wijtzesweg	Appelscha	Het opnieuw straten van de weg
30	Riemsoord	Appelscha	Het opnieuw straten van een deel van de weg
31	Eerste Wijk	Appelscha	Het opnieuw straten van de weg
32	Kloksveen	Appelscha	Het opnieuw straten van een deel van de weg
33	Vaart z.z.	Appelscha	Het aanbrengen van een slijtlaag
34	Hildenberg	Appelscha	Het aanbrengen van een slijtlaag
34	Lyclamaweg	Oldeberkoop	Het opnieuw straten van de weg en voetpad
35	Zuid	Elsloo	Het herstel van de weg en aanbrengen van een slijtlaag
F1	Bakkeveensterweg	Waskemeer	Het aanbrengen van een nieuwe laag asfalt over het fietspad
F2	Herenweg	Donkerbroek	Het aanbrengen van een nieuwe laag asfalt over het fietspad
F3	Dorpsstraat	Haule	Het aanbrengen van een slijtlaag op het fietspad
F4	Molenweg	Oosterwolde	Verwijderen van het "oude" asfalt en aanbrengen van een fietspad van dubbelklinkers
F5	Wemeweg	Makkinga	Het aanbrengen van een nieuwe laag asfalt over het fietspad
F6	Tronderweg	Elsloo	Het aanbrengen van een nieuwe laag asfalt over het fietspad
F7	Bütenweg	Elsloo	Het aanbrengen van een nieuwe laag asfalt over het fietspad
F8	Bosberg	Appelscha	Het aanbrengen van een nieuwe laag asfalt over het fietspad
F9	Domela Nieuwenhuisstraat	Appelscha	Het herstraten van een deel van het fietspad

Fietspad
Rijbaan

gemeente ooststellingwerf

Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) wegen 2026-2030

Overzichtskaart MOP wegen 2026-2030
planjaar 2026-2027

afdeling	: Openbare Ruimte
getekend door	: J. de Vos
datum	: 30 juni 2025
versie	: 1.0
afdrukformaat	: A0

gemeente ooststellingwerf

Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) wegen 2026-2030

Doorkijk MOP wegen 2026-2030
planjaar 2028-2029-2030

afdeling	: Openbare Ruimte
getekend door	: J. de Vos
datum	: 30 juni 2025
versie	: 1.0
afdrukformaat	: A0

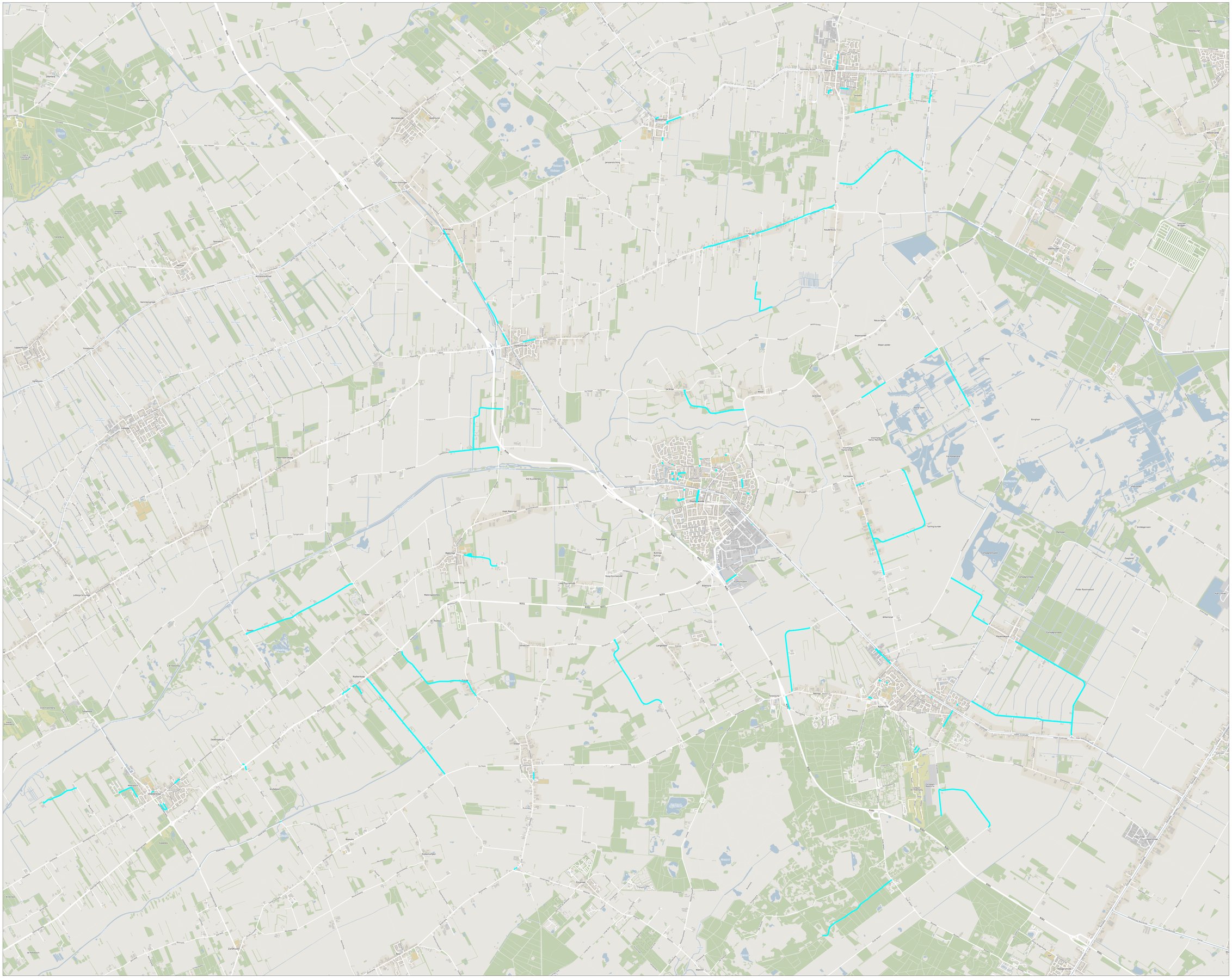

Onderhouden wegvakken

gemeente ooststellingwerf

Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) wegen 2026-2030

Overzicht onderhouden wegvakken 2024-2025

afdeling	: Openbare Ruimte
getekend door	: J. de Vos
datum	: 30 juni 2025
versie	: 1.0
afdrukformaat	: A0

Mededeling aan de raad

Van	:	Burgemeester en wethouders
Datum B&W	:	28 oktober 2025
Onderwerp	:	Social Return On Investment (SROI)
Portefeuillehouder	:	Lisa Edema
Domein	:	Ruimte

Kennis te nemen van

De informatie over Social Return On Investment (SROI).

Inleiding

Tijdens de behandeling van het Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) wegen 2026-2030 in de raadscommissie Ruimte van 7 oktober 2025 heeft u vragen gesteld over Social Return On Investment (SROI). Hierbij heeft de portefeuillehouder toegezegd extra informatie over dit onderwerp te geven. Door deze mededeling wordt hier invulling aan gegeven.

Kernboodschap

Social Return on Investment (SROI) betekent letterlijk: ‘iets teruggeven aan de samenleving’ en is net als duurzaam inkopen onderdeel van maatschappelijk verantwoord ondernemen en/of opdrachtgeven. Het is een regeling waarbij bedrijven die een opdracht van de overheid krijgen, verplicht zijn om een deel van het opdrachtbedrag te investeren in werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Denk aan mensen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering, langdurig werklozen of jongeren zonder werkervaring. Dit kan door hen aan te nemen, te begeleiden of door werkervaringsplekken en stages aan te bieden.

Het doel van SROI is om duurzame werkgelegenheid te creëren en mensen die kwetsbaar zijn op de arbeidsmarkt meer kansen te geven. Daarnaast draagt het bij aan sociale impact en maatschappelijke waarde, naast de economische opbrengst van een project. Ook helpt het om onderwijs en arbeidsmarkt beter op elkaar aan te laten sluiten.

In de praktijk betekent dit dat bij overheidsaanbestedingen een SROI-verplichting wordt opgenomen. Een vastgesteld percentage van de opdrachtwaarde moet worden besteed aan sociale maatregelen. De doelgroep is breed en omvat onder andere mensen met een WSW-, WGA-, WIA- of WAJONG-uitkering, langdurig werklozen en mensen uit het zogeheten doelgroepregister. Bedrijven hebben flexibiliteit in hoe ze hieraan voldoen, zolang de sociale impact aantoonbaar is. Dit kan bijvoorbeeld via leerwerktrajecten of andere vormen van participatie.

In Friesland wordt gebruikt gemaakt van de Friese eis. Hierin is uitgewerkt welke sociale maatregelen er mogen worden uitgevoerd en wat die maatregel waard is. Binnen een aanbesteding die voldoet aan de eisen qua omvang en doorlooptijd voor het toepassen van SROI moet 2 procent van de opdrachtwaarde ingezet hiervoor worden ingezet. Voor het onderhoud aan de wegen fiets- en voetpaden is er in 2024 voor meer dan € 38.000 aan maatschappelijke waarde gecreëerd. Daarnaast zijn er nog diverse andere onderdelen (o.a. Riolering, Openbare Verlichting, Ingenieursdiensten enz.) die ook door het toepassen van SROI maatschappelijke meerwaarde creëren.

Verdere informatie over dit onderwerp kunt u vinden op de website www.sroifryslan.nl.

Vervolg

n.v.t.

Bijlagen

n.v.t.

Extern zaak ID (zaakcode) : 0085244424

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr. 7

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van; 2 september 2025

Gelet op het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Wegenwet

Besluit

1. Het Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) wegen 2026-2030 zoals weergegeven op de "Overzichtkaart" en "Doorkijk" vast te stellen en daarvoor;
2. Het budget voor het onderhoud aan de wegen met 5% te verhogen (€ 57.791,15) en dit structureel te verwerken.

Besloten in de openbare vergadering van 28 oktober 2025.

, griffier.

, voorzitter.

Raadsvoorstel

Commissievergadering	**:** Ruimte & Economie
Titel	: Intrekken Verordening reclamebelasting 2020 en kennis nemen van draagvlakmeting
Portefeuillehouder/Teamleider	: Jan van Weperen/ Walter Buijs
Extern zaak ID (zaakcode)	: 0085242679

Datum collegevergadering
16 september 2025

Voorgesteld besluit

1. De Verordening reclamebelasting 2020 in te trekken;
2. Kennis te nemen van de uitslag draagvlakmeting BizO

Openbaar
Ja, passief via openbaar verslag

Inleiding
De raad heeft in zijn vergadering van 20 oktober 2020 en 22 april 2025 besloten om de Verordening Bedrijveninvesteringszone Oosterwolde (BizO) vast te stellen. De BizO is ter vervanging van de Verordening reclamebelasting 2020 die door uw raad op 17 december 2019 is vastgesteld. Met de vaststelling van de BizO in 2020 is derhalve het doel van de Verordening reclamebelasting 2020 komen te vervallen. Nu uit de recente positieve draagvlakmeting is gebleken dat de BizO vanaf januari 2026 met vijf jaar kan worden verlengd, kan de Verordening reclamebelasting ingetrokken worden.

Argumenten
1.1 Reclamebelasting is vervangen door de BizO

De Verordening BizO is sinds 2020 in werking getreden. De verordening reclamebelasting 2020 is derhalve niet meer van toepassing. Het gebied waarvoor de BizO geldig is, de bedrijveninvesteringszone is exact het gebied waarvoor ook de Verordening reclamebelasting 2020 van toepassing was.

1.2 Verordening blijft geldig bij niet intrekken

Indien de verordening reclamebelasting 2020 niet wordt ingetrokken blijft zij geldig en dat is onwenselijk in verband met de rechtszekerheid van belastingplichtigen binnen het gebied.

2.1 BizO kan met vijf jaar worden verlengd

In de raadsvergadering van 22 april 2025 heeft u besloten om de huidige BizO met vijf jaar te verlengen mits een nog uit te voeren draagvlakmeting positief zou uitpakken. De draagvlakmeting is uitgevoerd en de uitkomst daarvan was positief.

2.2 Uitslag draagvlakmeting

In juni 2025 heeft de wettelijk vereiste draagvlakmeting plaatsgevonden. Via onderstaand overzicht informeren wij u over de uitslag van de draagvlakmeting.

Gelet op de onderstaande aantallen is voldaan aan de criteria die er wettelijk gesteld zijn, er is dus voldoende draagvlak, waarmee de invoering van de Bedrijveninvesteringszone Oosterwolde Centrum 2025 kan worden afgerond.

Uitslag draagvlakmeting BizO 2025

Eigenaren: 108 **gebruikers: 95**

Aantal bijdrageplichtigen : 203

Criterium 1: minimaal de helft van het aantal bijdrageplichtigen moet een stem uitbrengen	
Minimum benodigd aantal stemmen:	101
Ontvangen stemmen:	107
Niet geldig / niet stemgerechtigd:	4
Totaal aantal stemmen die meetellen:	103

Criterium 2: Minimum aantal benodigd vóór is minimaal 2/3e van het aantal ingediende stemmen:	
Benodigd aantal voor:	69
Aantal voor:	80
Aantal tegen:	22

Criterium 3: Waarde WOZ voor stemmers > Waarde WOZ tegen stemmers	
WOZ voor:	€ 15.473.000,00
WOZ tegen:	€ 6.158.000,00

Criterium 4: Minimaal de helft van de eigenaren moet een stem uitbrengen	
Minimum benodigd aantal stemmen:	54
Ontvangen stemmen	56

Criterium 5: Minimaal de helft van de uitgebrachte stemmen van de eigenaren is voor	
Benodigd aantal voor:	28
Aantal voor:	41

Criterium 6: Minimaal de helft van de gebruikers moet een stem uitbrengen	
Minimum benodigd aantal stemmen:	48
Ontvangen stemmen	51

Criterium 7: Minimaal de helft van de uitgebrachte stemmen van de gebruikers is voor	
Benodigd aantal voor:	26
Aantal voor:	39

Kanttekeningen

N.v.t.

Financiële toelichting
N.v.t.

Sustainable Development Goals (SDG’s)
De Sustainable Development Goals (SDG’s) zijn de 17 ontwikkelingsdoelen die zijn opgesteld door de Verenigde Naties om te werken richting een duurzame toekomst. Als Global Goals-gemeente zetten wij ons actief in voor de implementatie van de SDG's op lokaal niveau. Samenwerking met ondernemers in het centrum en het blijvend versterken van het regionale voorzieningenniveau draagt in ieder geval bij aan de SDG's 3,8,9,11 en 13.

- Goede gezondheid en welzijn: Zorgen voor een gezond leven, een gevarieerd aanbod in het centrum en een fijne plek om te verblijven;
- Waardig werk en economische groei: Bevorderen van economische groei en werkgelegenheid en het bieden van diversiteit als het gaat om aanbod winkels;
- Industrie, innovatie en infrastructuur: Veerkrachtige infrastructuur bouwen en behouden, het bevorderen van de leefbaarheid in het centrum;
- Klimaatactie: Maatregelen nemen om klimaatverandering en haar impact te bestrijden door toepassing van groen in de winkelstraat;
- Duurzaamheid: Het bevorderen van duurzame praktijken in alle aspecten van het leven, van energiegebruik tot landbouw en industrie, om de planeet te beschermen voor toekomstige generaties

Inwonersparticipatie
N.v.t.

Publicatie voor bekendmaking
De raad heeft besloten om de Verordening reclamebelasting 2020 in te trekken en uitslag van de draagvlakmeting voor kennisgeving aan te nemen.

Vervolg
Het intrekkingsbesluit wordt bekendgemaakt in het elektronisch gemeenteblad.

Extern zaak ID : 0085242679

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van; 16 september 2025

gelet op Artikel 216 van de Gemeentewet;

Besluit

- De Verordening reclamebelasting 2020 in te trekken;
- Kennis te nemen van de uitslag draagvlakmeting BizO

Besloten in de openbare vergadering van 28 oktober 2025.

, griffier. , voorzitter.

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr. 8

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van; 16 september 2025

gelet op Artikel 216 van de Gemeentewet;

Besluit

- De Verordening reclamebelasting 2020 in te trekken;
- Kennis te nemen van de uitslag draagvlakmeting BizO

Besloten in de openbare vergadering van 28 oktober 2025.

, griffier.

, voorzitter.

Raadsvoorstel

Commissievergadering	**:**	**Ruimte**
Titel	:	Jaarstukken 2024 Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde
Portefeuillehouder/Teamleider	:	J. Nijboer/W.Buijs
Extern zaak ID (zaakcode)	:	0085246039

Datum collegevergadering
16 september 2025

Voorgesteld besluit
1. De Jaarstukken 2024 van de Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde goed te keuren.

Openbaar
Ja, passief via openbaar verslag

Inleiding
Op basis van artikel 10, lid 4 van haar statuten biedt het bestuur van de Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde de Jaarstukken 2024 ter goedkeuring aan.

Argumenten
1.1. De Jaarstukken 2024 geven blijk dat de instandhouding is geborgd.
Het Bestuursverslag en de Jaarrekening geven aan hoe in 2024 invulling is gegeven aan het borgen van de instandhouding van de accommodatie. Daarnaast is er sprake van een gezonde financiële positie.

1.2. De financiële positie is versterkt
Er is in 2024 een positief exploitatieresultaat gerealiseerd van € 3.040 wat ten gunste is gebracht van de Algemene Reserve die daarna uitkomt op € 80.715. Het begrote weerstandsvermogen bedraagt € 60.000; de financiële positie is dus solide.

1.3. De Jaarrekening gaat vergezeld van een positieve verklaring van de accountant
De verklaring is toegevoegd aan de Jaarrekening en vermeldt dat de Jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Stichting per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 en in overeenstemming is met de verslagleggingsvoorschriften van de Stichting.

Kanttekeningen
1.1. De instandhouding van de accommodatie is gebaseerd op de fysieke staat bij ingebruikname minus de normale slijtage
Het bestuur consolideert de huidige wijze van het beheer van de accommodatie; de externe bedrijven voor het onderhoud blijven dat ook doen. Er is aandacht voor energiebesparing, verduurzaming en de huidige en toekomstige leegstand.

Financiële toelichting
Het goedkeuren van de Jaarstukken 2024 heeft geen financiële gevolgen voor de gemeente.

Sustainable Development Goals (SDG's)

Het op de juiste wijze in stand houden van de Kampus door de Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde bevorderd de kwaliteit van het onderwijs.

Inwonersparticipatie

Niet van toepassing.

Publicatie voor bekendmaking

De raad heeft de Jaarstukken 2024 van de Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde goedgekeurd.

Vervolg

De Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde wordt schriftelijk geïnformeerd over de goedkeuring van de Jaarstukken 2024.

Planning & communicatie
De brief wordt na besluitvorming verstuurd.

Evaluatie
Via de PenC-cyclus.

Burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf,

, secretaris , burgemeester.

Bijlagen

1. Jaarstukken 2024.

Extern zaak ID (zaakcode) : 0085246039

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 16 september 2025

gelet op artikel 10, lid 4 van de Statuten van de Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde.

Besluit

De Jaarstukken 2024 van de Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde goed te keuren.

Besloten in de openbare vergadering van 28 oktober 2025.

, griffier. , voorzitter.

Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde

Jaarstukken 2024

Leeuwarden, 26 mei 2025

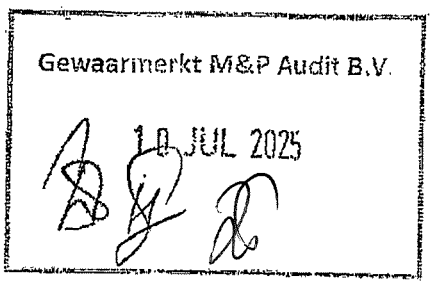

Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde
Oosterwolde

Inhoudsopgave

		pagina
A	**Bestuursverslag**	3
A1	Inleiding	4
A2	Activiteiten	4
A3	Verwachtingen	6
B	**Jaarstukken**	7
B1	Grondslagen voor de jaarrekening	8
B2	Balans per 31 december 2024	11
B3	Exploitatierekening 2024	12
B4	Kasstroomoverzicht 2024	13
B5	Toelichting op de onderscheiden posten van de balans per 31 december 2024	14
B6	Toelichting op de onderscheiden posten van de exploitatierekening	17
	Overige gegevens	19
	Voorstel bestemming van het exploitatiesaldo	19
	Gebeurtenissen na balansdatum	19
	Niet uit de balans blijkende verplichtingen	19
	Gegevens rechtspersoon	20
	Beoordelingsverklaring accountant	21

Gewaarmerkt M&P Audit B.V.
10 JUL 2025

Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde
Oosterwolde

A Bestuursverslag

Gewaarmerkt M&P Audit B.V.
10 JUL 2025

Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde
Oosterwolde

A BESTUURSVERSLAG 2024

A1 Inleiding

De stichting
De stichting, opgericht op 14 december 2005, is eigenaar van de Kampus Oosterwolde sinds 22 december 2005. De accommodatie is in gebruik genomen op 27 juli 2006. De accommodatie wordt door de stichting verhuurd aan het Stellingwerf College, Kunst & COO en aan de Openbare Bibliotheek.
In essentie heeft de stichting als doel het beheren, exploiteren en in stand houden van de accommodatie voor de doeleinden van de huidige gebruikers, maar ook voor culturele evenementen en overige activiteiten in het openbare belang en ten dienste van de gemeenschap en de inwoners van de gemeente Ooststellingwerf.

Het bestuur
Het bestuur is samengesteld uit personen op voordracht van de gebruikende instellingen en de gemeente, met een onafhankelijke voorzitter.

Het bestuur is als volgt samengesteld (met inachtneming van het voorgaande):
- De heer E. van Esch, voorzitter (termijn eindigt in 2026);
- De heer M.J. Galama, secretaris (termijn eindigt in 2026);
- De Heer H.P. Groenewoud, penningmeester (termijn eindigt in 2028);
- Mevrouw I.W. Louwrier Schuurman, lid (termijn eindigt in 2025);
- De heer T. Oud, lid (termijn eindigt in 2027).

De accommodatie
De accommodatie is in de loop van 2006 in gebruik genomen. Ten behoeve van het Stellingwerf College is de accommodatie in 2010 voorzien van een permanente uitbreiding.
In 2018 is de accommodatie, ook weer ten behoeve van het Stellingwerf College, uitgebreid met een permanente ruimte, bedoeld als stalling voor de solarboot.
Een tijdelijke uitbreiding in eigendom bij het Stellingwerf College, is in de loop van 2011 gerealiseerd.

In overleg met de gemeente is vanaf het begin uitgegaan van een instandhoudingstermijn van 40 jaar, dus tot in 2046. De relevante financiële aspecten zijn daarop afgestemd.

Recht van opstal
Er zijn op de grond die eigendom is van de stichting 2 rechten van opstal verleend:
- Aan de gemeente Ooststellingwerf voor een sanitaire voorziening ten behoeve van de gebruikers van de Turfroute. Het recht wordt niet beperkt door een vaste datum waarop het recht afloopt.
- Aan het Stellingwerf College voor een tijdelijke uitbreiding van de onderwijsvoorziening. Het recht duurt tot en met 31 december 2022. Deze termijn is in december 2022 verlengd met een periode van 5 jaar tot en met 31 december 2027.

Gewaarmerkt M&P Audit B.V.
10 JUL 2025

A2 Activiteiten

Het bestuur is in wisselende samenstelling zowel digitaal als fysiek in totaal 5 bijeenkomsten actief geweest. Er zijn 5 reguliere bestuursvergaderingen geweest. Daarnaast zijn bestuursleden actief geweest bij een 10-tal andere bijeenkomsten, voornamelijk gericht op gesprekken met onderhoudspartijen, verduurzaming, installatie optimalisaties en accomodatie aangelegenheden.

Bij het secretariaat zijn in totaal 50 inkomende- en uitgaande stukken behandeld.

De volgende onderwerpen hebben tijdens de vergaderingen van het bestuur aandacht gekregen:

1. Bestuurszaken

Na het vertrek van Jouke Bethlehem heft Bea de Boer zijn functie tijdelijk overgenomen. In de loop van het jaar is Irene Louwrier voor haar in de plaats voor de bibliotheek in het bestuur gekomen.
I.v.m. het opgaan van het Stellingwerf College in de stichting Simant zijn, om de bestaande overeenkomsten tussen de SBMVO en het Stellingwerf College ook voor de stichting Simant te laten gelden, een aantal stukken opgemaakt en ondertekend.
Daarnaast zijn in het kader van het accomodatiebeleid van de gemeente een aantal besprekingen geweest waarbij de mogelijkheid voor de vestiging van een bruisplek en de Kampingerhofschool in de gebouwen is besproken. Daarnaast is in besprekingen met een aantal raadsfacties en in een commissievergadering van de gemeente de bestuurssituatie van de stichting uitgelegd.

2. Medegebruik derden

Een aantal sportverenigingen maken medegebruik van de sportaccommodatie. Voor het overige wordt niet of nauwelijks door derden gebruik gemaakt van de accommodatie.
Vanaf augustus 2023 worden er lokalen verhuurd aan Kunstwerf en Kunst en Coo.
Het medegebruik verloopt via onderverhuur door de gebruikers, binnen bepaalde afgesproken financiële kaders.

3. Onderhoud

Omdat er nog steeds problemen met de verwarming van de verschillende gebouwen zijn heeft Teeninga Service de verwarminginstallaties geoptimaliseerd.
Aan de hand van het door LindHorst opgestelde MJOP zijn de daarin voor 2023/2024 geplande onderhoudszaken aan partijen opgedragen en uitgevoerd. Afgezien van een aantal beperkte wijzigingen zijn alle onderhoudsopdrachten uitgevoerd.
Bij de optimalisatie van de installaties zijn veel onvolkomendheden geconstateerd en bleek de besturing onvoldoende. Hierop is besloten het gebouwbeheersysteem te vernieuwen. Ditz al een aanzienlijke energiebesparing met zich meebrengen. Deze werkzaamheden zijn nog gaande.
Naast de geplande onderhoudswerkzaamheden zijn een aantal onvoorziene werkzaamheden uitgevoerd.

4. Energiecontract

Per 1 januari 2024 is via EnergieLive een nieuw 2-jarig energiecontract met Audax Renewables voor de levering van gas en Elektra afgesloten. De tarieven zijn aanmerkelijk hoger. Deze lastenverhoging wordt naar verbruik doorbelast aan de huurders.

5. Contracten

Het contractonderhoud dat door de volgende partijen wordt uitgevoerd is naar behoren afgehandeld.

Kone	: liftonderhoud
Meijer Dakbedekkingen	: dakbedekkingen
Hoekstra Installaties	: Elektra- en Werktuigbouwkundige installaties
GevelBeheer	: Metalen deuren en ramen

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden is geconstateerd dat ze hun werkzaamheden naar behoren hebben uitgevoerd.

Gewaarmerkt M&P Audit B.V.
10 JUL 2025

6. Verduurzaming
Er is contact met de gemeente en provincie over de mogelijkheden voor verduurzaming van de gebouwen. Het eventueel plaatsen van zonnepanelen is aangehouden, i.v.m. de vervanging cycles van de dakbedekkingen. Verder wordt er nagedacht over de vervanging van de cv-ketels door warmtepompen.

7. Aanpassingen / wijzigingen accommodatie
Er hebben zich in het afgelopen jaar geen significante wijzigingen in de gebouwen plaatsgevonden.

8. Jaarstukken 2023
De jaarrekening 2023 sloot met een beperkt negatief exploitiesaldo. Van het bestuur van het Stellingwerf College is goedkeuring op de jaarstukken ontvangen. Ook het gemeentebestuur heeft haar goedkeuring verleend.

9. Begroting 2025
De begroting 2025 is gebaseerd op basis van begrotingen uit voorgaande Jaren. Waarbij rekening is gehouden met een lichte kostenstijging. De opbouw van de begroting is geoptimaliseerd.

A3 Verwachtingen

Voor 2025 gaan we uit van het consolideren van de huidige wijze van beheer van de gebouwen. De ingeschakelde bedrijven voor onderhoud blijven dat ook nu doen.
Verder zal aandacht besteed worden aan energiebesparing en verduurzaming van de gebouwen en aan de te verwachten toekomstige leegstand.

Namens de stichting,

Minne Galama, secretaris

Gewaarmerkt M&P Audit B.V.
10 JUL 2025

B Jaarstukken

Gewaarmerkt M&P Audit B.V.
10 JUL 2025

B Jaarstukken

Algemeen

De jaarrekening is in opdracht van het bestuur van de Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde opgesteld door de heer F. Sijtsma RB van Administratie- en Belastingadvieskantoor Frans Sijtsma te Leeuwarden.
De jaarrekening is opgesteld op basis van eigen grondslagen. Eveneens in opdracht van het bestuur is de jaarrekening booordeeld door M&P Audit B.V..
De activiteiten van de stichting bestaan uit het beheren, exploiteren en in standhouden van de Kampus Oosterwolde. De bedragen zijn gepresenteerd in euro's.

B1 Grondslagen voor de jaarrekening

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening over 2024 is opgesteld op basis van eigen grondslagen.
De waardering van activa en passiva en de bepalingen van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.
Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan.
In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen rechten en plichten'.
Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost. De stichting beschikt alleen over primaire financiële instrumenten.

Gewaarmerkt M&P Audit B.V.
10 JUL 2025

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Het gebouw wordt in 40 jaar afgeschreven. De in eind 2013 in het gebouw gepleegde investeringen worden met ingang van 2014 in 18 jaar afgeschreven. Voor de kosten van periodiek onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarden. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van de stichting/bestuur worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Voorzieningen
Voorziening groot onderhoud
De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. Er vindt indexering plaats voor de voorziening onderhoud naar rato van de ontvangen rente.

Langlopende schulden
Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangduid als langlopend. De langlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de schuld.

Kortlopende schulden
Dit betreft schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Overlopende passiva
De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen is 20% van de vaste lasten en is begroot op plm. € 75.000.

Gewaarmerkt M&P Auc
10 JUL 2025

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Bij de bepaling van het exploitatieresultaat gelden de volgende beginselen: lasten (en baten) zijn toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.
Baten worden slechts opgenomen voor zover ze op balansdatum gerealiseerd zijn.
Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen als ze vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De betaalde rente op de lening heeft een direct verband met de huisvestingslasten en de huurbaten, en is derhalve onder punt 4.1.2 opgenomen.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgend de indirecte methode.
Ontvangen interest en ontvangen dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest en betaalde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.
Voor de toelichting op het kasstroomoverzicht wordt verwezen naar de toelichting op de afzonderlijke posten van de jaarrekening.

Datum opmaak
26 mei 2025

Gewaarmerkt M&P Audit B.V.
10 JUL 2025

Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde
Oosterwolde

B2 Balans per 31 december 2024 (na resultaat bestemmingen)

1. Activa

		31.12.2024 €		31.12.2023 €	
1.	**Activa**				
	Vaste activa				
1.1	***Materiële vaste activa***				
1.1.1	Gebouwen en terreinen	527.343	527.343	552.677	552.677
	Vlottende activa				
1.2	***Vorderingen***				
1.2.1	Debiteuren	31.118		52.706	
1.2.2	Overige vorderingen	88.523		23.822	
1.2.3	Overlopende activa	550	120.191	202	76.730
1.3	***Liquide middelen***	1.146.861	1.146.861	1.263.976	1.263.976
	Totaal activa		1.794.395		1.893.383

Gewaarmerkt M&P Audit B.V.
10 JUL 2025

2. Passiva

		31.12.2024 €		31.12.2023 €	
2.	**Passiva**				
2.1	***Eigen vermogen***				
2.1.1	Algemene reserve		80.715		77.675
2.2	***Voorzieningen***				
2.2.1	Onderhoud gebouw		603.290		622.024
2.3	***Langlopende schulden***				
2.3.1	Overige langlopende schulden		1.000.000		1.000.000
2.4	***Kortlopende schulden***				
2.4.1	Crediteuren	41.297		74.401	
2.4.2	Omzetbelasting	0		966	
2.4.3	Overige schulden	-		-	
2.4.4	Overlopende passiva	69.093		118.317	
			110.390		193.684
	Totaal passiva		1.794.395		1.893.383

Gewaarmerkt M&P Audit B.V.
10 JUL 2025

B3 Exploitatierekening 2024

		Werkelijk 2024 €	Begroting 2024 €	Werkelijk 2023 €
3.	**Baten**			
3.1	Overige baten*	387.801	368.018	310.154
	Totaal baten	387.801	368.018	310.154
4.	**Lasten**			
4.1	Huisvestingslasten	375.668	353.453	282.145
4.2	Overige instellingslasten	8.809	14.565	15.596
	Totaal lasten	384.477	368.018	297.741
	Saldo baten en lasten	3.324	-	12.413
5.	**Financiële baten en lasten**			
5.1	Financiële baten	0	-	-
5.2	Financiële lasten	284	-	143
	Saldo financiële baten en lasten	-284	-	143
	Exploitatiesaldo	3.040	-	12.270

* overige baten
Verschil tussen begroting en realisatie wordt veroorzaakt door de verrekening van de omzetbelasting en de afrekening energie.

Gewaarmerkt M&P Audit B.V.
10 JUL 2025

B4 Kasstroomoverzicht 2024

Het onderstaande kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij wordt het netto resultaat als uitgangspunt genomen, waarop vervolgens correcties worden aangebracht voor verschillen tussen opbrengsten en ontvangsten en kosten en uitgaven.

	2024		2023	
	€		€	
Kasstroomoverzicht uit operationele activiteiten				
Exploitatiesaldo	3.040		12.270	
Afschrijvingen	25.334		25.334	
Mutaties werkkapitaal:				
- Vorderingen	-43.461		-65.450	
- Kortlopende schulden	-113.272		132.988	
		-128.359		105.142
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
(Des)investering materiële vaste activa		-		-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Mutatie voorzieningen	-18.734		-1.656	
Mutatie overige langlopende schulden	-		-	
		-18.734		-1.656
Mutatie liquide middelen		-147.093		103.486

	2024		2023	
	€		€	
Recapitulatie liquide middelen:				
Beginstand	1.263.976		1.160.490	
Mutatie	-147.093		103.486	
Eindstand		1.116.883		1.263.976

Gewaarmerkt M&P Audit B.V.
10 JUL 2025

B5 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1. Activa

Vaste activa

1.1 *Materiële vaste activa*

	2024	2023
	€	€
1.1.1 *Gebouwen en terreinen:*		
Aanschafwaarde	1.467.125	1.467.125
Afschrijvingen t/m vorig boekjaar	914.448	889.114
Boekwaarde begin boekjaar	552.677	578.011
Afschrijving gebouwen dit jaar	25.000	25.000
Afschrijving koeling dit jaar	334	334
Boekwaarde einde boekjaar	527.343	552.677

Vlottende activa

1.2 *Vorderingen*

	€	2024 €	€	2023 €
1.2.1 *Debiteuren*		31.118		52.706
1.2.2 *Overige vorderingen:*				
Gemeente, bestuursvergoeding	4.600		2.600	
Omzetbelasting 4e kwartaal	1.195		-	
Suppletie aangifte omzetbelasting 2024	8.545		-	
Suppletie aangifte omzetbelasting 2023	-		6.391	
Rente bedrijfsspaarrekening	6.258		-	
Rente Tijdslotsparen	14.508		-	
Afrekening energie Stellingwerf College	46.989		13.013	
Afrekening energie Bibliotheek	3.463		979	
Afrekening energie Kunst en COO	2.965		839	
		88.523		23.822
1.2.3 *Overlopende activa:*				
Vooruitbetaalde assuranties	550		202	
Overige	-		-	
		550		202
Totaal vorderingen		120.191		76.730

Gewaarmerkt M&P Audit B.V.
10 JUL 2025

B5 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1.3 *Liquide middelen:*

	2024	2023
	€	€
Rabobank rekening-courant 1086.85.748	113.772	340.099
Rabobank BedrijfsSpaarRekening 3151.848.214	283.089	923.877
Rabobank Tijdslotsparen 1101.4888.16	750.000	-
Totaal liquide middelen	1.146.861	1.263.976

2 Passiva

2.1 ***Eigen vermogen***

	2024	2023
	€	€
2.1.1 *Algemene reserve:*		
Begin boekjaar	77.675	65.405
Bestemming exploitatie boekjaar	3.040	12.270
Einde boekjaar	80.715	77.675

2.2 ***Voorzieningen***

	2024	2023
	€	€
2.2.1 *Voorziening onderhoud:*		
Begin boekjaar	622.024	623.680
Toerekening ontvangen rente	-	-
Ontvangen van Gemeente	-	-
Dotatie boekjaar	45.437	45.437
	667.461	669.117
Aanwending boekjaar	64.171	47.093
Einde boekjaar	603.290	622.024

Gewaarmerkt M&P Audit B.V.
10 JUL 2025

B5 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

2.3 *Langlopende schulden*

	2024	2023
2.3.1 *BNG lening 40.101217:*	€	€
Begin boekjaar	1.000.000	1.000.000
Aflossing boekjaar	-	-
Einde boekjaar	1.000.000	1.000.000

Het rentepercentage van deze lening bedraagt 4,04%.
De aflossing geschiedt op het einde van de looptijd, te weten 22 december 2045.

2.4 *Kortlopende schulden*

	€	2024 €	2023 €
2.4.1 *Crediteuren*		41.297	74.401
2.4.2 *Omzetbelasting* 4e kwartaal 2024/2023		-	966
2.4.3 *Overige schulden*		-	-
2.4.4 *Overlopende passiva*			
Accountant, controle jaarrekening	4.500		7.000
Frans Sijtsma, administratieve dienstverlening	2.133		2.007
Rente lening 40.101217	996		996
Rente spaarrekening 2022	-		-
Vergaderkosten bestuur	4.600		2.600
Afrekening rente Stellingwerf College	26.565		-
Afrekening rente Bibliotheek	1.999		-
Afrekening rente Kunst en COO	1.414		-
Liander, november	-		460
Engie, december	-		15.572
Liander, december	2.672		2.262
Audax, december	24.214		
Stellingwerf College, vergoeding huisvesting	-		87.420
		69.093	
		110.390	193.684

Gewaarmerkt M&F Audit B.V.
10 JUL 2025

B6 Toelichting op de onderscheiden posten van de exploitatierekening

3. Baten

3.1 Overige baten

		2024	2023
		€	€
3.1.1	Verhuur onroerende zaken	387.801	310.154
3.1.2	Overige baten	-	-
	Totaal overige baten	387.801	310.154

4. Lasten

4.1 Huisvestingslasten

		2024	2023
		€	€
4.1.1	Afschrijving gebouwen	25.000	25.000
	Afschrijving koeling	334	334
4.1.2	Rente (huur)	40.400	40.400
4.1.3	Dotatie LCO (onderhoud)	45.437	45.437
	Dotatie LCO (rente)	-	-
4.1.4	Energie en water	221.815	146.184
4.1.5	Heffingen	42.682	21.190
4.1.6	Overige huisvestingslasten	-	3.600
	Totaal huisvestingslasten	375.668	282.145

4.2 Overige instellingslasten

		2024	2023
		€	€
4.2.1	Accountantskosten	969	6.260
	Advieskosten	2.147	-
4.2.2	Administratieve dienstverlening	3.884	7.685
4.2.3	Verzekeringen	1.144	1.292
4.2.4	Overige	665	359
	Totaal overige instellingslasten	8.809	15.596

Gewaarmerkt M&P Audit B.V.
10 JUL 2025

5. Financiële baten en lasten

5.1 Financiële baten

		2024	2023
		€	€
5.1.1	Ontvangen rente bedrijfsspaarekening 2023	9.212	-
	Ontvangen rente bedrijfsspaarekening 2024	6.258	-
	Ontvangen rente Tijdslotsparen 2024	14.508	-
	Naar participanten	-29.978	-
		0	-

5.2 Financiële lasten

5.2.1	Rente en kosten rekening-courant	284	143
	Saldo financiële baten en lasten	-284	143

Gewaarmerkt M&P Audit B.V.
10 JUL 2025

Overige gegevens

Bestemming van het exploitatieresultaat

Bestemming exploitatieresultaat

Het exploitatiesaldo over 2024 wordt volgt verdeeld:

Ten gunste van de Algemene Reserve (2.1.1): € 3.040.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan na balansdatum welke van invloed zouden kunnen zijn op de jaarrekening 2024.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Er zijn geen niet uit de balans blijkende verplichtingen.

Ondertekening door het bestuur d.d. ...11-7.....2025

E. van Esch
voorzitter

M. Galama
secretaris

H.Groenewoud
penningmeester

T. Oud
lid

I. Louwrier
lid

Gewaarmerkt MAR Audit B.V.
10 JUL 2025

mulderij partners
audit en assurance

Postbus 371
7900 AJ Hoogeveen
Telefoon 0528 232323
info@mulderijenpartners.nl
www.mulderijenpartners.nl
KvK Noord Nederland 52315045

BEOORDELINGSVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2024 van Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde te Oosterwolde beoordeeld.

Deze jaarrekening bestaat uit:
1. de balans per 31 december 2024;
2. de staat van baten en lasten over 2024; en
3. de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur
Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften van de Stichting. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant
Onze verantwoordelijkheid is het geven van een conclusie over de jaarrekening op basis van onze beoordeling. Wij hebben onze beoordeling verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 2400, 'Opdrachten tot het beoordelen van financiële overzichten'. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze beoordeling zodanig plannen en uitvoeren dat wij in staat zijn te concluderen dat wij geen reden hebben om te veronderstellen dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat. Een beoordeling in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 2400 resulteert in een beperkte mate van zekerheid. De in dit kader uitgevoerde werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit het inwinnen van inlichtingen bij het management en overige functionarissen van de entiteit, het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de financiële gegevens alsmede het evalueren van de verkregen informatie.

De werkzaamheden uitgevoerd in het kader van een beoordelingsopdracht zijn aanzienlijk beperkter dan die uitgevoerd in het kader van een controleopdracht verricht in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden. Derhalve brengen wij geen controleoordeel tot uitdrukking.

Conclusie
Op grond van onze beoordeling hebben wij geen reden om te veronderstellen dat de jaarrekening geen getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften van de Stichting.

Hoogeveen, 10 juli 2025

Mulderij en Partners Audit en Assurance

R. Bouwmeester RA

Gegevens over de rechtspersoon

Naam instelling:	Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde
Penningmeester	H. Groenewoud
Postadres:	Postbus 86
Postcode/plaats:	8430 AB Oosterwolde (Fr.)
Telefoon:	0516 - 56 85 00
e-mail	harold.groenewoud@stellingwerfcollege.nl
Contactpersoon:	Administratie- en belastingadvieskantoor Frans Sijtsma de heer F. Sijtsma RB Spanjaardslaan 2 8917 AT Leeuwarden
Telefoon:	058-2660312
e-mail:	info@fsijtsma.nl

Gewaarmerkt M&P Audit B.V.
10 JUL 2025

Extern zaak ID (zaakcode) : 0085246039

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr. 9

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 16 september 2025

gelet op artikel 10, lid 4 van de Statuten van de Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde.

Besluit

De Jaarstukken 2024 van de Stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde goed te keuren.

Besloten in de openbare vergadering van 28 oktober 2025.

, griffier. , voorzitter.

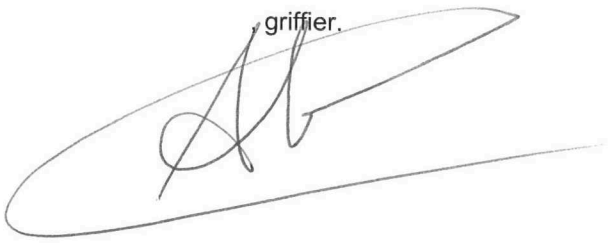

Raadsvoorstel

Commissievergadering	**:**	Ruimte
Titel	:	Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf 2025
Portefeuillehouder/Teamleider	:	J. Werkman/F. de Wit
Extern zaak ID (zaakcode)	:	0085232418

Datum collegevergadering

15 april 2025

Voorgesteld besluit

1. De Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf 2025 vast te stellen.
2. De Verordening kleinschalige verblijfsrecreatie gemeente Ooststellingwerf in te trekken.

Openbaar

Ja, passief via openbaar verslag

Inleiding

Uw raad heeft op 30 november 2021 de huidige Apv vastgesteld.
Sinds die tijd is de Omgevingswet in werking getreden en is de model-Apv van de VNG geactualiseerd. Deze wijzigingen zijn verwerkt in de voorgestelde Apv. Het gaat voornamelijk om tekstuele wijzigingen.

Op een aantal punten wordt voorgesteld om de Apv inhoudelijk te wijzigen. Deze punten zijn beschreven in de bijlage 'Inhoudelijke wijzigingen Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf 2025'. Per wijziging is de achtergrond van het voorstel vermeld.

Argumenten

1.1 De huidige Apv is niet meer actueel

De VNG heeft een model-Apv vastgesteld. Het is vast gemeentelijk beleid dit model zoveel mogelijk te volgen. Omdat de VNG de model-Apv heeft geactualiseerd is het belangrijk ook 'onze' Apv te actualiseren. Vooral de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft geleid tot de actualisatie.

1.2 Door de Apv's in OWO-verband zoveel mogelijk af te stemmen kan OWO-VTH efficiënter werken

OWO-VTH voert een groot deel van de bepalingen van de Apv uit. De medewerkers van OWO-VTH ondervinden er in de uitvoering hinder van dat de drie Apv's niet op alle punten gelijk zijn.
De nu voorgestelde Apv, met de model-Apv van de VNG als basis, is het resultaat van een gezamenlijk project van de drie OWO-gemeenten. Doel van dit project was om de drie Apv's zoveel mogelijk af te stemmen, zowel inhoudelijk als tekstueel. Met de voorgestelde Apv kan OWO-VTH efficiënter werken.
Op een aantal punten wijkt de voorgestelde Apv wel af van de Apv van Weststellingwerf en Opsterland. Het gaat daarbij om beleidsmatige verschillen. In de bijlage *'Inhoudelijke verschillen voorgestelde Apv's Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland'* zijn deze verschillen beschreven.

2.1 De Verordening kleinschalige verblijfsrecreatie gaat op in de voorgestelde Apv

Het verbod op het kamperen buiten kampeerterreinen is nu geregeld in de Verordening kleinschalige verblijfsrecreatie. Voorgesteld wordt om dit, net als in Weststellingwerf en Opsterland, in de Apv op te nemen.
De Verordening kleinschalige verblijfsrecreatie biedt daarnaast de mogelijkheid van een exploitatievergunning voor kampeerterreinen. Van deze vergunningsmogelijkheid wordt geen gebruik gemaakt en er blijkt in de praktijk ook geen behoefte te zijn aan deze bepaling. Deze bepaling komt daarom niet terug in de voorgestelde Apv. De Verordening kleinschalige verblijfsrecreatie kan worden ingetrokken.

Kanttekeningen

Niet van toepassing

Financiële toelichting

Niet van toepassing

Sustainable Development Goals (SDG's)

16: Vrede, justitie en sterke publieke diensten
De APV kan hieraan bijdragen door duidelijke regels te stellen.

Inwonersparticipatie

Niet van toepassing

Publicatie voor bekendmaking

Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf 2025 vastgesteld
Burgemeester en wethouders van de gemeente Ooststellingwerf maken bekend dat de gemeenteraad in zijn vergadering van …….. de *Algemene Plaatselijke Verordening Ooststellingwerf 2025* heeft vastgesteld.

De Algemene Plaatselijke Verordening Ooststellingwerf 2025 ligt vanaf …….. ter inzage op het gemeentehuis. Ieder kan op verzoek, tegen betaling, een afschrift krijgen van het besluit. De verordening is ook in te zien op de gemeentelijke website.

Inwerkingtreding
De Algemene Plaatselijke Verordening Ooststellingwerf 2025 treedt in werking op……. Tegelijkertijd worden de Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf 2021 en de Verordening kleinschalige verblijfsrecreatie gemeente Ooststellingwerf ingetrokken.

Vragen?
Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de gemeente Ooststellingwerf, telefoon 14 0516.

Vervolg

Planning & communicatie
Na vaststelling door de raad bekendmaking in het elektronisch gemeenteblad en mededeling op de gemeentepagina in de Nieuwe Ooststellingwerver en de gemeentelijke website.

Evaluatie
Als wetgeving, jurisprudentie en de voortgang van het Omgevingsplan hiertoe aanleiding geven volgt een voorstel voor wijziging of vervanging van de Apv.

Burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf,

, secretaris , burgemeester.

Bijlagen

1. Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf 2025
2. Inhoudelijke wijzigingen Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf 2025
3. Inhoudelijke verschillen voorgestelde Apv's Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland
4. Was/wordt Algemene plaatselijke verordening

Geheime stukken

Niet van toepassing

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. ;

gelet op artikel 147 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

vast te stellen de

ALGEMENE PLAATSELIJKE VERORDENING OOSTSTELLINGWERF 2025

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1:1 Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. ballon: elke onbemande ballon die opstijgt door middel van open vuur of door middel van helium of andere gassen en waarvan de richting en/of hoogte niet door menselijk ingrijpen wordt bepaald;
b. bebouwde kom: het gebied binnen de grenzen die zijn vastgesteld op grond van artikel 20a van de Wegenverkeerswet 1994;
c. beperkingengebiedactiviteit: hetgeen daaronder wordt verstaan in de bijlage, onder A, bij de Omgevingswet;
d. bevoegd gezag: bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een omgevingsvergunning als bedoeld in de Omgevingswet;
e. bouwwerk: hetgeen daaronder wordt verstaan in de bijlage, onder A, bij de Omgevingswet;
f. college: het college van burgemeester en wethouders;
g. bromfiets: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onder e, van de Wegenverkeerswet 1994;
h. gebouw: hetgeen daaronder wordt verstaan in de bijlage, onder A, bij de Omgevingswet;
i. handelsreclame: iedere openbare aanprijzing van goederen of diensten, waarmee kennelijk beoogd wordt een commercieel belang te dienen;
j. motorvoertuig: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, onder z., van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;
k. openbare plaats: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van de Wet openbare manifestaties;
l. openbaar water: wateren die voor het publiek bevaarbaar of op andere wijze toegankelijk zijn;
m. opsporingsambtenaar: ambtenaar van politie in de zin van de Politiewet, alsmede buitengewone opsporingsambtenaren in de zin van artikel 142 Wetboek van Strafvordering;
n. parkeren: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;
o. rechthebbende: degene die over een zaak zeggenschap heeft krachtens een zakelijk of persoonlijk recht;
p. voertuig: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, met uitzondering van kleine wagens zoals kruiwagens en kinderwagens en rolstoelen;
q. weg: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onder b van de Wegenverkeerswet;
r. Wet milieubeheer: de Wet milieubeheer, zoals die wet luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Artikel 1:2 Beslistermijn

1. Het bevoegde bestuursorgaan beslist op een aanvraag voor een vergunning of ontheffing binnen acht weken na de datum van ontvangst van de aanvraag.
2. Het bestuursorgaan kan de termijn voor ten hoogste acht weken verdagen.
3. Dit artikel is niet van toepassing op een aanvraag:
   a. om een omgevingsvergunning;
   b. om een vergunning als bedoeld in artikel 3:3 van deze verordening.

Artikel 1:3 Indiening aanvraag (vervallen)

Artikel 1:4 Voorschriften en beperkingen

1. Aan een vergunning of ontheffing kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden. Deze voorschriften en beperkingen strekken slechts tot bescherming van het belang of de belangen in verband waarmee de vergunning of ontheffing is vereist.
2. Degene aan wie een vergunning of ontheffing is verleend, is verplicht de daaraan verbonden voorschriften en beperkingen na te komen.
3. Dit artikel is niet van toepassing op een omgevingsvergunning.

Artikel 1:5 Persoonlijk karakter van vergunning of ontheffing

1. Een vergunning of ontheffing is persoonlijk, tenzij bij of krachtens deze verordening anders is bepaald.
2. Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op een omgevingsvergunning.

Artikel 1:6 Intrekking, schorsing of wijziging van vergunning, ontheffing of acceptatie van een melding

1. Een vergunning, ontheffing of de acceptatie van een melding kan worden ingetrokken, geschorst of gewijzigd:
   a. als ter verkrijging daarvan onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt;
   b. als op grond van een verandering van de omstandigheden of inzichten opgetreden na het verlenen van de vergunning, ontheffing of acceptatie van een melding, intrekking of wijziging noodzakelijk is vanwege het belang of de belangen ter bescherming waarvan de vergunning, ontheffing of de acceptatie van een melding is vereist;
   c. als de aan de vergunning, ontheffing of de acceptatie van een melding verbonden voorschriften en beperkingen niet zijn of worden nagekomen;
   d. als van de vergunning, ontheffing of de acceptatie van een melding geen gebruik wordt gemaakt binnen of gedurende een daarin gestelde termijn dan wel, bij het ontbreken van een gestelde termijn, binnen een redelijke termijn.
   e. als de houder dit verzoekt.
2. Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op een omgevingsvergunning.

Artikel 1:7 Vergunning of ontheffing voor onbepaalde tijd

1. Een krachtens deze verordening verleende vergunning of ontheffing geldt voor onbepaalde tijd, tenzij bij de vergunning of ontheffing anders is bepaald of de aard van de vergunning of ontheffing zich daartegen verzet.
2. De aard van de vergunning of ontheffing verzet zich in ieder geval tegen gelding voor onbepaalde tijd als het aantal vergunningen of ontheffingen is beperkt en het aantal mogelijke aanvragers het aantal beschikbare vergunningen of ontheffingen overtreft.

Artikel 1:8 Weigeringsgronden

1. Een vergunning of ontheffing kan in ieder geval worden geweigerd in het belang van:
   a. de openbare orde;
   b. de openbare veiligheid;
   c. de volksgezondheid;
   d. de bescherming van het milieu.
2. Een vergunning of ontheffing kan ook worden geweigerd als de aanvraag daarvoor minder dan drie weken voor de beoogde datum van de beoogde activiteit is ingediend en daardoor een behoorlijke behandeling van de aanvraag niet mogelijk is.

Artikel 1:9 Nadere regels

Het bevoegde bestuursorgaan kan nadere regels opstellen.

Hoofdstuk 2 Openbare orde en veiligheid, volksgezondheid en milieu

Afdeling 1 Voorkomen of bestrijden van ongeregeldheden

Artikel 2:1 Samenscholing en ongeregeldheden

1. Het is verboden op een openbare plaats deel te nemen aan een samenscholing, onnodig op te dringen of door uitdagend gedrag aanleiding te geven tot ongeregeldheden.
2. Degene die op een openbare plaats:
   a. aanwezig is bij een voorval waardoor ongeregeldheden ontstaan of dreigen te ontstaan; of
   b. aanwezig is bij een gebeurtenis die aanleiding geeft tot toeloop van publiek waardoor ongeregeldheden ontstaan of dreigen te ontstaan; of
   c. zich bevindt in of aanwezig is bij een samenscholing;

   is verplicht op bevel van een opsporingsambtenaar zijn weg te vervolgen of zich in de door hem aangewezen richting te verwijderen.
3. Het is verboden zich te begeven naar of zich te bevinden op openbare plaatsen die door of vanwege het bevoegde bestuursorgaan in het belang van de openbare veiligheid of ter voorkoming van ongeregeldheden zijn afgezet.
4. De burgemeester kan ontheffing verlenen van het in het derde lid van dit artikel gestelde verbod.
5. Het bepaalde in de voorgaande leden van dit artikel is niet van toepassing op betogingen, vergaderingen en godsdienstige en levensbeschouwelijke samenkomsten als bedoeld in de Wet openbare manifestaties.
6. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het vierde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:2 Optochten (gereserveerd)

Artikel 2:3 Kennisgeving betogingen op openbare plaatsen

1. Degene die het voornemen heeft op een openbare plaats een betoging te houden, waaronder begrepen een samenkomst als bedoeld in artikel 3, eerste lid van de Wet openbare manifestaties, geeft daarvan vóór de openbare aankondiging en ten minste 48 uur voordat de betoging wordt gehouden, schriftelijk kennis aan de burgemeester.
2. De kennisgeving bevat:
   a. naam en adres van degene die de betoging houdt;
   b. het doel van de betoging;
   c. de datum waarop de betoging wordt gehouden en het tijdstip van aanvang en van beëindiging;
   d. de plaats en, voor zover van toepassing, de route en de plaats van beëindiging;
   e. voor zover van toepassing, de wijze van samenstelling;
   f. maatregelen die degene die de betoging houdt zal treffen om een regelmatig verloop te bevorderen.
3. Degene die de kennisgeving doet, ontvangt daarvan een bewijs waarin het tijdstip van de ontvangst van de kennisgeving is vermeld.
4. Als het tijdstip van de schriftelijke kennisgeving valt op een vrijdag na 12.00 uur, een zaterdag, een zondag of een algemeen erkende feestdag, wordt de kennisgeving gedaan uiterlijk 12.00 uur op de aan de dag van dat tijdstip voorafgaande werkdag.
5. De burgemeester kan in bijzondere omstandigheden de in het eerste lid van dit artikel genoemde termijn verkorten en een mondelinge kennisgeving in behandeling nemen.

Artikel 2:4 Afwijking termijn (vervallen)

Artikel 2:5 Te verstrekken gegevens (vervallen)

Artikel 2:6 Verspreiden geschreven of gedrukte stukken of afbeeldingen

1. Het is verboden gedrukte of geschreven stukken dan wel afbeeldingen onder publiek te verspreiden dan wel openlijk aan te bieden op door het college aangewezen openbare plaatsen.
2. Het college kan de werking van het verbod beperken tot bepaalde dagen en uren.
3. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op het huis-aan-huis verspreiden of het aan huis bezorgen van gedrukte of geschreven stukken en afbeeldingen.
4. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel.

5. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het vierde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:7 Feest, muziek en wedstrijd en dergelijke (gereserveerd)

Artikel 2:8 Dienstverlening (gereserveerd)

Artikel 2:9 Vertoningen op openbare plaatsen (gereserveerd)

Afdeling 2 Bruikbaarheid, uiterlijk aanzien en veilig gebruik van openbare plaatsen

Artikel 2:10 Voorwerpen op of aan de weg of een openbare plaats

1. Het is verboden de weg of een weggedeelte anders te gebruiken dan overeenkomstig de publieke functie daarvan, als dat gebruik:
   a. schade toebrengt of kan toebrengen aan de weg, de bruikbaarheid van de weg belemmert of kan belemmeren, dan wel een belemmering vormt of kan vormen voor het beheer of onderhoud van de weg; of
   b. niet voldoet aan redelijke eisen van welstand.
2. Van een belemmering voor de bruikbaarheid van de weg is in ieder geval sprake wanneer niet ten minste een vrije doorgang van 1,5 meter breed wordt gelaten op voetpaden en van 3 meter breed op de rijbaan voor fietsers of gemotoriseerd verkeer.
3. Het college kan in het belang van de openbare orde of de woon- en leefomgeving nadere regels stellen voor terrassen, uitstallingen en reclameborden voor zover deze regels niet zien op een activiteit die de fysieke leefomgeving wijzigt, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, van het Omgevingsbesluit.
4. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel.
5. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op:
   a. evenementen als bedoeld in artikel 2:24;
   b. standplaatsen als bedoeld in artikel 5:17 of het omgevingsplan;
   c. overige gevallen waarin krachtens een wettelijke regeling een vergunning voor het gebruik van de weg is verleend; en
   d. situaties waardoor het gebruik, bedoeld in het eerste lid, de fysieke leefomgeving wijzigt, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, van het Omgevingsbesluit.
6. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is voorts niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994.
7. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het derde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:11 (Omgevings)vergunning voor het aanleggen, beschadigen en veranderen van een weg

1. Het is verboden zonder of in afwijking van een vergunning een weg aan te leggen, de verharding daarvan op te breken, in een weg te graven of te spitten, aard of breedte van de wegverharding te veranderen of anderszins verandering te brengen in de wijze van aanleg van een weg.
2. Een vergunning wordt verleend
   a. als omgevingsvergunning door het bevoegd gezag, als de activiteiten zijn verboden bij een bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan, omgevingsplan of voorbereidingsbesluit;
   b. door het college in de overige gevallen.
3. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet:
   a. voor overheden bij het uitvoeren van hun publieke taak; en
   b. voor zover werkzaamheden worden verricht in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam.
4. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is voorts niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994, de Wegenwet, het Wetboek van Strafrecht of het bepaalde bij of krachtens de Telecommunicatiewet.

5. Op de aanvraag om een vergunning als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:12 Maken of veranderen van een uitweg

1. Het is verboden een uitweg te maken naar de weg of verandering te brengen in een bestaande uitweg naar de weg:
   a. als daarvan niet van tevoren melding is gedaan aan het college, onder indiening van een situatieschets van de gewenste uitweg en een foto van de bestaande situatie;
   b. als het college het maken of veranderen van de uitweg heeft verboden.
2. Het college verbiedt het maken of veranderen van de uitweg als:
   a. daardoor het verkeer op de weg in gevaar wordt gebracht;
   b. dat zonder noodzaak ten koste gaat van een openbare parkeerplaats;
   c. het openbaar groen daardoor op onaanvaardbare wijze wordt aangetast;
   d. er sprake is van een uitweg van een perceel dat al door een andere uitweg wordt ontsloten, en de aanleg van deze tweede uitweg ten koste gaat van een openbare parkeerplaats of het openbaar groen;
   e. daardoor het uiterlijk aanzien van de gemeente wordt geschaad;
   f. het in strijd is met het bestemmingsplan, de beheersverordening of het omgevingsplan.
3. De uitweg kan worden aangelegd als het college niet binnen zes weken na ontvangst van de melding heeft beslist dat de gewenste uitweg wordt verboden.
4. Het college kan categorieën aanwijzen waarvoor geen melding in de zin van het eerste lid van dit artikel hoeft te worden gedaan.
5. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening.

Artikel 2:13 Veroorzaken van gladheid (gereserveerd)

Artikel 2:14 Winkelwagentjes (gereserveerd)

Artikel 2:15 Hinderlijke beplanting of gevaarlijk voorwerp

Het is verboden beplanting of een voorwerp aan te brengen of te hebben op zodanige wijze dat aan het wegverkeer het vrije uitzicht wordt belemmerd of op andere wijze hinder of gevaar wordt veroorzaakt.

Artikel 2:16 Openen straatkolken en dergelijke

Het is degene die daartoe niet bevoegd is verboden een straatkolk, rioolput, brandkraan of een andere afsluiting die behoort tot een openbare nutsvoorziening, te openen, onzichtbaar te maken of af te dekken.

Artikel 2:17 Kelderingangen en dergelijke (gereserveerd)

Artikel 2:18 Rookverbod in bossen en natuurterreinen

1. Het is verboden te roken in bossen, op heide of veengronden dan wel in duingebieden of binnen een afstand van dertig meter daarvan gedurende de periode dat de Veiligheidsregio Fryslân natuurbrandrisicofase 2 (extra alert) heeft vastgesteld.
2. Het is verboden in bossen, op heide of veengronden dan wel in duingebieden of binnen een afstand van honderd meter daarvan, voor zover het de open lucht betreft, brandende of smeulende voorwerpen te laten vallen, weg te werpen of te laten liggen.
3. Het verbod als bedoeld in het eerste en tweede lid van dit artikel geldt niet voor zover in de daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 3, van het Wetboek van Strafrecht.
4. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt voorts niet voor zover het roken plaatsvindt in gebouwen en aangrenzende erven.

Artikel 2:19 Gevaarlijk of hinderlijk voorwerp (gereserveerd)

Artikel 2:20 Vallende voorwerpen (gereserveerd)

Artikel 2:21 Voorzieningen voor verlichting

1. De rechthebbende op een bouwwerk is verplicht toe te laten dat op of aan dat bouwwerk voorwerpen of voorzieningen ten behoeve van de openbare verlichting worden aangebracht, onderhouden, gewijzigd of verwijderd.
2. Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door hoofdstuk 10 van de Omgevingswet.

Artikel 2:22 Objecten onder hoogspanningslijn

1. Het is verboden binnen een afstand van zes meter aan weerszijden van voor stroomgeleiding bestemde draden van bovengrondse hoogspanningslijnen voorwerpen, opgaand houtgewas of andere objecten, die niet zijn aan te merken als bouwwerken, hoger dan twee meter te plaatsen of te hebben.
2. Het college kan van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel ontheffing verlenen als de elektrische spanning van de bovengrondse hoogspanningslijn dat toelaat.
3. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor objecten die deel uitmaken van de hoogspanningslijn.
4 Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het tweede lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:23 Veiligheid op het ijs

1. Het is verboden:
   a. voor het publiek toegankelijke ijsvlakten te beschadigen, te verontreinigen, te versperren of het verkeer daarop op enige andere wijze te belemmeren of in gevaar te brengen;
   b. bakens of andere voorwerpen ten behoeve van de veiligheid geplaatst op de onder a bedoelde ijsvlakten te verplaatsen, weg te nemen, te beschadigen of op enige andere wijze het gebruik daarvan te verijdelen of te belemmeren.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht of de Provinciale vaarwegenverordening.

Afdeling 3 Evenementen

Artikel 2:24 Definities

1. In deze afdeling wordt onder evenement verstaan elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak, met uitzondering van:
   a. bioscoopvoorstellingen;
   b. markten als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder g, van de Gemeentewet en artikel 5:22 van deze verordening;
   c. kansspelen als bedoeld in de Wet op de kansspelen;
   d. het in een inrichting in de zin van de Alcoholwet gelegenheid geven tot dansen;
   e. betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties;
   f. activiteiten als bedoeld in artikel 2:39 van deze verordening;
   g. sportwedstrijden, niet zijnde vechtsportevenementen als bedoeld in het tweede lid, onder f. van dit artikel.
2. Onder evenement wordt mede verstaan:
   a. een herdenkingsplechtigheid;
   b. een braderie;
   c. een optocht, niet zijnde een betoging als bedoeld in artikel 2:3 van deze verordening;
   d. een feest, muziekvoorstelling of wedstrijd op of aan de weg;
   e. een straatfeest of buurtbarbecue op één dag;
   f. een door de burgemeester aangewezen categorie vechtsportwedstrijden of -gala’s.
3. In deze afdeling wordt onder klein evenement verstaan een eendaags evenement waarbij:
   a. het aantal aanwezigen niet meer bedraagt dan 100 personen;
   b. de activiteiten plaatsvinden tussen 07:00 en 00:00 uur;
   c. tijdens het evenement geen mechanisch versterkte muziek ten gehore wordt gebracht tussen 23:00 en 09:00 uur;
   d. de activiteiten niet plaatsvinden op de rijbaan, (brom)fietspad of parkeerplaats of anderszins een belemmering vormen voor het verkeer en de hulpdiensten; en

e. maximaal één springkussen wordt geplaatst en voor het overige:
   - alleen kleine objecten worden geplaatst met een oppervlakte van minder dan 10 vierkante meter per object met een maximale gezamenlijke oppervlakte van 50 vierkante meter per straat; of
   - één tent wordt geplaatst die voldoet aan de brandveiligheidseisen en waarin gelijktijdig niet meer dan 50 personen aanwezig zijn.

Artikel 2:25 Evenement

1. Het is verboden zonder of in afwijking van een vergunning van de burgemeester een evenement te organiseren.
2. Bij de vergunningaanvraag worden de gegevens, bedoeld in artikel 2.3 van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen, aangeleverd voor zover voor het evenement een gebruiksmelding zou moeten worden gedaan op grond van artikel 2:1, eerste lid, van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen.
3. In afwijking van het eerste lid van dit artikel is geen vergunning vereist voor een klein evenement in de zin van artikel 2:24, derde lid, van deze verordening.
4. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor een wedstrijd op of aan de weg, voor zover in het geregeld onderwerp wordt voorzien door artikel 10 juncto 148, van de Wegenverkeerswet 1994.
5. Als ook een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt ingediend, is afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op de behandeling van de aanvragen om een vergunning. De burgemeester is het coördinerend bestuursorgaan.
6. Op de aanvraag om een vergunning als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:26 Ordeverstoring bij evenementen

1. Het is verboden bij een evenement de orde te verstoren.
2. Het is verboden bij een evenement zichtbaar goederen te dragen, bij zich te hebben of te vervoeren die uiterlijke kenmerken zijn van een organisatie die bij rechterlijke uitspraak of bestuurlijk besluit verboden is verklaard of is ontbonden vanwege een doel of werkzaamheid in strijd met de openbare orde.
3. Het verbod als bedoeld in het tweede lid van dit artikel geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht.

Afdeling 4 Toezicht op openbare inrichtingen

Artikel 2:27 Definities

1. In deze afdeling wordt verstaan onder:
   a. *openbare inrichting:*
      1. een hotel, restaurant, pension, café, waterpijpcafé, cafetaria, snackbar, discotheek, buurthuis of clubhuis;
      2. elke andere voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was logies wordt verstrekt of dranken worden geschonken of rookwaren of spijzen voor directe consumptie ter plaatse worden verstrekt of bereid;
   b. *terras*: een buiten de besloten ruimte liggend deel van de openbare inrichting waar sta- of zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken kunnen worden geschonken of spijzen voor directe consumptie ter plaatse kunnen worden bereid of verstrekt.
2. Onder openbare inrichting wordt in deze afdeling mede verstaan: een buiten de besloten ruimte liggend deel van de openbare inrichting waar sta- of zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken kunnen worden geschonken of spijzen voor directe consumptie ter plaatse kunnen worden bereid of verstrekt.

Artikel 2:28 Exploitatie van een openbare inrichting

1. Het is verboden een openbare inrichting te exploiteren zonder vergunning van de burgemeester.
2. De burgemeester weigert de vergunning als:
   a. de exploitatie van de openbare inrichting in strijd is met een geldend bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan, omgevingsplan of voorbereidingsbesluit, of
   b. de aanvrager geen verklaring omtrent gedrag met betrekking tot de leidinggevende overlegt die uiterlijk drie maanden voor de datum waarop de vergunningaanvraag is ingediend, is afgegeven.

3. Naast het bepaalde in artikel 1:8 van deze verordening kan de burgemeester de vergunning geheel of gedeeltelijk weigeren als naar zijn oordeel moet worden aangenomen dat:
   a. de woon- of leefsituatie in de omgeving van de openbare inrichting of de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed; of
   b. de exploitant of de leidinggevende in enig opzicht van slecht levensgedrag is.
4. Geen vergunning is vereist voor een openbare inrichting die zich bevindt in:
   a. een winkel als bedoeld in artikel 1 van de Winkeltijdenwet voor zover de activiteiten van de openbare inrichting een nevenactiviteit vormen van de winkelactiviteit; of
   b. een zorginstelling; of
   c. een museum; of
   d. een bedrijfskantine of –restaurant.
5. De burgemeester verleent vrijstelling van het verbod genoemd in het eerste lid van dit artikel aan openbare inrichtingen die horecabedrijf zijn als bedoeld in artikel 1 van de Alcoholwet, als
   a. zich in de zes maanden voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze bepaling geen incidenten gepaard gaande met geweld, overlast op straat of drugsgebruik en -handel hebben voorgedaan in of bij de inrichting, dan wel
   b. de inrichting zich nieuw in de gemeente vestigt en er zich geen weigeringsgronden voordoen als bedoeld in artikel 1:8 of 2:28, tweede of derde lid, van deze verordening;
6. De vrijstelling als bedoeld in het vijfde lid van dit artikel wordt ingetrokken wanneer zich een incident heeft voorgedaan als bedoeld in het vijfde lid onder a van dit artikel.
7. Paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) is niet van toepassing op de aanvraag om een vergunning bedoeld in het eerste lid van dit artikel en een vrijstelling bedoeld in het vijfde lid van dit artikel.

Artikel 2:29 Sluitingstijd

1. Het is de houder van een openbare inrichting verboden deze voor bezoekers geopend te hebben en aldaar bezoekers toe te laten of te laten verblijven als:
   a. in het bedrijf alcoholhoudende drank wordt verstrekt van maandag tot en met zondag tussen 00.00 uur en 08.00 uur;
   b. in het bedrijf geen alcoholhoudende drank wordt verstrekt van maandag tot en met zondag tussen 01.00 uur en 08.00 uur.
2. De burgemeester kan ontheffing verlenen van de sluitingstijd als bedoeld in het eerste lid van dit artikel.
3. Voor een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:28, vierde lid onder a, van deze verordening gelden dezelfde sluitingstijden als voor de winkel.
4. De ontheffing als bedoeld in het tweede lid van dit artikel wordt slechts verleend aan een openbare inrichting die met de gemeente, politie en Openbaar Ministerie een horecaconvenant is aangegaan.
5. Het in de vorige leden van dit artikel bepaalde geldt niet voor zover op de Wet milieubeheer gebaseerde voorschriften van toepassing zijn.
6. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het tweede lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:30 Afwijking sluitingstijd; tijdelijke sluiting

1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde, veiligheid, of gezondheid of in geval van bijzondere omstandigheden voor een of meer openbare inrichtingen tijdelijk andere dan de krachtens artikel 2:29 van deze verordening geldende sluitingstijden vaststellen of tijdelijk sluiting bevelen.
2. Het in het eerste lid van dit artikel bepaalde geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door artikel 13b van de Opiumwet.

Artikel 2:31 Verboden gedragingen

Het is verboden in een openbare inrichting:

a. de orde te verstoren;
b. zich te bevinden na sluitingstijd of gedurende de tijd dat de inrichting gesloten dient te zijn op grond van een besluit krachtens artikel 2:30, eerste lid van deze verordening.

Artikel 2:32 Handel binnen openbare inrichtingen

1. In dit artikel wordt onder handelaar verstaan: de handelaar als bedoeld in artikel 1 van de algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 437, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht.
2. De exploitant van een openbare inrichting staat niet toe dat een handelaar of een voor hem handelend persoon in die inrichting enig voorwerp verwerft, verkoopt of op enig andere wijze overdraagt.

Artikel 2:33 Het college als bevoegd bestuursorgaan
Als een openbare inrichting geen voor het publiek openstaand gebouw of bijbehorend erf is in de zin van artikel 174 van de Gemeentewet, treedt het college bij de toepassing van artikel 2:28 tot en met 2:30 van deze verordening op als bevoegd bestuursorgaan.

Artikel 2:34 Het college als bevoegd bestuursorgaan (gereserveerd)

Afdeling 5 Regulering paracommerciële rechtspersonen en overige aangelegenheden uit de Alcoholwet

Artikel 2:34a Definities
In deze afdeling wordt verstaan onder:
- alcoholhoudende drank,
- horecabedrijf,
- horecalokaliteit,
- inrichting,
- paracommerciële rechtspersoon,
- sterke drank,
- slijtersbedrijf en
- zwak-alcoholhoudende drank,

dat wat daaronder wordt verstaan in de Alcoholwet.

Artikel 2:34b Regulering paracommerciële rechtspersonen
1. Paracommerciële rechtspersonen die zich richten op activiteiten van sportieve aard verstrekken uitsluitend alcoholhoudende drank vanaf twee uren voor de aanvang en tot uiterlijk twee uren na afloop van een activiteit die wordt uitgeoefend in verband met de statutaire doelen van de rechtspersoon.
2. De in het eerste lid van dit artikel genoemde schenktijden mogen in ieder geval niet liggen buiten de volgende tijdstippen:
   a. voor paracommerciële instellingen waarbij het faciliteren van sociale interactie voortvloeit uit de doelstellingen (dorpshuizen) van zondag tot en met donderdag dagelijks van 15.00 tot 24.00 uur en van vrijdag tot en met zaterdag van 15.00 tot 01.00 uur;
   b. voor de overige paracommerciële instellingen van maandag tot en met vrijdag van 18.00 tot 24.00 uur, op zaterdag van 15.00 tot 24.00 uur en zondag van 15.00 tot 20.00 uur.
3. Het is verboden in een paracommerciële instelling alcoholhoudende drank te verstrekken tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard of bijeenkomsten gericht op personen die niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de desbetreffende rechtspersoon betrokken zijn wanneer dit leidt tot oneerlijke mededinging.

Artikel 2:34c Verbod ‘happy hours’
Het is verboden in een horecalokaliteit of op een terras bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende drank te verstrekken voor gebruik ter plaatse tegen een prijs die voor een periode van 24 uur of korter lager is dan 60% van de prijs die daar gewoonlijk wordt gevraagd.

Artikel 2:34d Proeverijen in slijtlokaliteiten
1. Slijtersbedrijven zijn vrijgesteld van het in artikel 3, eerste lid, en het in artikel 14, eerste lid, van de Alcoholwet vervatte verbod, ten behoeve van het tegen betaling organiseren van een proeverij in hun slijtlokaliteit.
2. De vrijstelling geldt buiten de dagen en tijden dat de slijtlokaliteit bij of krachtens de Winkeltijdenwet regulier is opengesteld

Afdeling 6 Toezicht op inrichtingen tot het verschaffen van nachtverblijf

Artikel 2:35 Definitie
In deze afdeling wordt verstaan onder inrichting: elke al dan niet besloten ruimte waarin, in de uitoefening van beroep of bedrijf, aan personen de mogelijkheid van nachtverblijf of gelegenheid tot kamperen wordt verschaft.

Artikel 2:36 Kennisgeving exploitatie
Degene die een inrichting opricht, overneemt, verplaatst of de exploitatie of feitelijke leiding van een inrichting staakt, is verplicht binnen drie dagen daarna daarvan schriftelijk kennis te geven aan de burgemeester.

Artikel 2:37 Nachtregister (gereserveerd)

Artikel 2:38 Verschaffing gegevens nachtregister
Degene die in een inrichting nachtverblijf houdt of de kampeerder is verplicht de exploitant of feitelijk leidinggevende van die inrichting volledig en naar waarheid naam, woonplaats, dag van aankomst en de dag van vertrek te verstrekken.

Afdeling 7 Toezicht op speelgelegenheden

Artikel 2:39 Speelgelegenheden
1. In dit artikel wordt onder een speelgelegenheid verstaan: een voor het publiek toegankelijke gelegenheid waar bedrijfsmatig of in een omvang alsof deze bedrijfsmatig is de mogelijkheid wordt geboden enig spel te beoefenen, waarbij geld of in geld inwisselbare voorwerpen kunnen worden gewonnen of verloren.
2. Het is verboden zonder vergunning van de burgemeester een speelgelegenheid te exploiteren of te doen exploiteren. Het verbod is niet van toepassing op:
   a. speelautomatenhallen waarvoor op grond van artikel 30c, eerste lid, onder b, van de Wet op de Kansspelen vergunning is verleend;
   b. speelgelegenheden waarvoor de raad van bestuur van de kansspelautoriteit bevoegd is vergunning te verlenen;
   c. speelgelegenheden waar de mogelijkheid wordt geboden om het kleine kansspel als bedoeld in artikel 7c van de Wet op de kansspelen te beoefenen, of te spelen op speelautomaten als bedoeld in artikel 30 van de Wet op de kansspelen, of de handeling als bedoeld in artikel 1, onder a, van de Wet op de kansspelen te verrichten.
3. De burgemeester weigert een vergunning:
   a. als naar zijn oordeel moet worden aangenomen dat de woon- en leefsituatie in de omgeving van de speelgelegenheid of de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig worden beïnvloed door de exploitatie van de speelgelegenheid;
   b. als de exploitatie van de speelgelegenheid in strijd is met een geldend bestemmingsplan, een geldende beheersverordening of het omgevingsplan.
4. Op de aanvraag om een vergunning als bedoeld in het tweede lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing

Artikel 2:40 Kansspelautomaten
1. In dit artikel wordt verstaan onder:
   a. Wet: de Wet op de kansspelen;
   b. kansspelautomaat: automaat als bedoeld in artikel 30, onder c. van de Wet;
   c. hoogdrempelige inrichting: inrichting als bedoeld in artikel 30, onder d, van de Wet;
   d. laagdrempelige inrichting: inrichting als bedoeld in artikel 30, onder e, van de Wet.
2. In hoogdrempelige inrichtingen zijn twee kansspelautomaten toegestaan.
3. In laagdrempelige inrichtingen zijn kansspelautomaten niet toegestaan.

Afdeling 8 Maatregelen tegen overlast en baldadigheid

Artikel 2:41 Betreden gesloten woning of lokaal
1. Het is verboden een krachtens artikel 174a van de Gemeentewet gesloten woning, een niet voor publiek toegankelijk lokaal of een bij die woning of dat lokaal behorend erf te betreden.
2. Het is verboden een krachtens artikel 13b van de Opiumwet gesloten woning, een niet voor het publiek toegankelijk lokaal, een bij die woning of dat lokaal behorend erf, een voor het publiek toegankelijk lokaal of bij dat lokaal behorend erf te betreden.
3. De verboden als bedoeld in dit artikel gelden niet voor personen wier aanwezigheid in de woning of het lokaal of een daarbij behorend erf wegens dringende reden noodzakelijk is.

Artikel 2:42 Plakken en kladden

1. Het is verboden een openbare plaats of dat gedeelte van een onroerende zaak dat vanaf die openbare plaats zichtbaar is te bekrassen of te bekladden.
2. Het is verboden zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbende op een openbare plaats of een gedeelte van een onroerende zaak dat vanaf die plaats zichtbaar is:
   a. een aanplakbiljet of ander geschrift, afbeelding of aanduiding aan te plakken, te doen aanplakken, op andere wijze aan te brengen of te doen aanbrengen;
   b. met kalk, teer of een kleur of verfstof een afbeelding, letter, cijfer of teken aan te brengen of te doen aanbrengen.
3. Het in het tweede lid van dit artikel gestelde verbod is niet van toepassing als gehandeld wordt krachtens wettelijk voorschrift.
4. Het college kan aanplakborden aanwijzen voor het aanbrengen van meningsuitingen en bekendmakingen.
5. Het is verboden de in het vierde lid van dit artikel bedoelde aanplakborden te gebruiken voor het aanbrengen van handelsreclame.
6. Het college kan nadere regels stellen voor het aanbrengen van meningsuitingen en bekendmakingen, die geen betrekking mogen hebben op de inhoud van de meningsuitingen en bekendmakingen.
7. De houder van de in het tweede lid van dit artikel bedoelde schriftelijke toestemming is verplicht die aan een opsporingsambtenaar op diens eerste vordering terstond ter inzage af te geven.
8. Het verbod als bedoeld in het tweede lid van dit artikel is niet van toepassing wanneer er sprake is van normaal gebruik op de wegverharding van stoepkrijt ten behoeve van sport of spel.

Artikel 2:43 Vervoer plakgereedschap en dergelijke

1. Het is verboden op een openbare plaats of openbaar water te vervoeren of bij zich te hebben enig aanplakbiljet, aanplakdoek, lijm(stof), kalk, teer, kleur- of verfstof of verfgereedschap.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing als de genoemde materialen of gereedschappen niet zijn gebruikt of niet zijn bestemd voor handelingen als verboden in artikel 2:42 van deze verordening.

Artikel 2:44 Vervoer inbrekerswerktuigen

1. Het is verboden op een openbare plaats inbrekerswerktuigen te vervoeren of bij zich te hebben.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing als de bedoelde werktuigen niet zijn gebruikt of niet zijn bestemd om zich onrechtmatig de toegang tot een gebouw of erf te verschaffen, onrechtmatig sluitingen te openen of te verbreken, diefstal door middel van braak te vergemakkelijken of het maken van sporen te voorkomen.

Artikel 2:45 Betreden van plantsoenen en dergelijke (gereserveerd)

Artikel 2:46 Rijden over bermen en dergelijke (gereserveerd)

Artikel 2:47 Hinderlijk gedrag op openbare plaatsen

1. Het is verboden op een openbare plaats:
   a. te klimmen of zich te bevinden op een beeld, monument, overkapping, constructie, openbare toiletgelegenheid, voertuig, hekheining of andere afsluiting, verkeersmeubilair of daarvoor niet bestemd straatmeubilair;
   b. zich op te houden op een wijze die aan andere gebruikers of aan bewoners van nabij die openbare plaats gelegen woningen onnodig overlast of hinder veroorzaakt.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 424, 426bis, of 431 van het Wetboek van Strafrecht of artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994.

Artikel 2:48 Verboden drankgebruik

1. Het is voor personen die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt verboden op een openbare plaats alcoholhoudende drank te gebruiken of aangebroken flessen, blikjes en dergelijke met alcoholhoudende drank bij zich te hebben indien dit gepaard gaat met gedragingen die de openbare orde verstoren, het woon- en leefklimaat aantasten of anderszins overlast veroorzaken.
2. Het is voor personen die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt verboden op een openbare plaats, die deel uitmaakt van een door het college aangewezen gebied, alcoholhoudende drank te nuttigen of aangebroken flessen, blikjes en dergelijke met alcoholhoudende drank bij zich te hebben.
3. Het bepaalde in het eerste en tweede lid van dit artikel geldt niet voor:
   a. een terras dat behoort bij een horecabedrijf, als bedoeld in artikel 1 van de Alcoholwet;

b. de plaats, niet zijnde een horecabedrijf, als bedoeld onder a, waarvoor een ontheffing geldt krachtens artikel 35 van de Alcoholwet.

Artikel 2:49 Verboden gedrag bij of in gebouwen

1. Het is verboden:
   a. zich zonder redelijk doel in een portiek of poort op te houden;
   b. zonder redelijk doel in, op of tegen een raamkozijn of een drempel van een gebouw te zitten of te liggen.
2. Het is aan anderen dan bewoners of gebruikers van flatgebouwen, appartementsgebouwen en soortgelijke meergezinshuizen en van gebouwen die voor publiek toegankelijk zijn, verboden zich zonder redelijk doel te bevinden in een voor gemeenschappelijk gebruik bestemde ruimte van ’deze gebouwen.

Artikel 2:50 Hinderlijk gedrag in voor het publiek toegankelijke ruimten

Het is verboden zich zonder redelijk doel op een voor anderen hinderlijke wijze op te houden in of op of in de directe nabijheid van een voor het publiek toegankelijk portaal, telefooncel, wachtlokaal voor een openbaar vervoermiddel, parkeergarage, rijwielstalling of een andere soortgelijke, voor het publiek toegankelijke ruimte dan wel deze te verontreinigen of te bezigen voor een ander doel dan waarvoor de desbetreffende ruimte is bestemd.

Artikel 2:51 Neerzetten van fietsen en bromfietsen

Het is verboden op een openbare plaats een fiets of een bromfiets te plaatsen of te laten staan tegen een raam, een raamkozijn, een deur, de gevel van een gebouw of in de ingang van een portiek als:

a. dit in strijd is met de uitdrukkelijk verklaarde wil van de gebruiker van dat gebouw of dat portiek; of
b. daardoor de ingang of doorgang versperd wordt.

Artikel 2:52 Overlast van fiets of bromfiets op markt en kermisterrein en dergelijke

Het is verboden op de door het college of de burgemeester aangewezen uren en plaatsen zich met een fiets of bromfiets te bevinden op een door het college of de burgemeester aangewezen terrein waar een markt, kermis, uitvoering, bijeenkomst of plechtigheid gehouden wordt die publiek trekt, mits dit verbod op duidelijke wijze kenbaar wordt gemaakt aan de bezoekers van het terrein.

Artikel 2:53 Oplaten ballonnen

1. Het is verboden:
   a. ballonnen vrij op te laten in de open lucht;
   b. het oplaten van ballonnen in de open lucht te organiseren.
2. Het verbod uit het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op:
   a. ballonnen die voor wetenschappelijk doeleinden worden opgelaten;
   b. vaartuigen als bedoeld in de Wet luchtvaart.

Artikel 2:54 Gevaar door houtopstand

Het is verboden om een houtopstand in een zodanige staat te hebben dat daardoor direct gevaar voor goederen of personen ontstaat.

Artikel 2:55 t/m 2:56 (gereserveerd)

Artikel 2:57 Loslopende honden

1. Het is de eigenaar of houder van een hond verboden die hond te laten verblijven of te laten lopen:
   a. op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbak of speelweide of op een andere door het college aangewezen plaats; of
   b. binnen de bebouwde kom op een openbare plaats als de hond niet is aangelijnd; of
   c. buiten de bebouwde kom op een door het college aangewezen plaats als de hond niet is aangelijnd; of
   d. op de weg als die hond niet is voorzien van een halsband of een ander identificatiemerk dat de eigenaar of houder duidelijk doet kennen.
2. Het eerste lid, aanhef en onder b, van dit artikel is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.
3. Het eerste lid, aanhef en onder a tot en met c, van dit artikel is niet van toepassing op de eigenaar of houder van een hond die zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of sociale hulphond laat begeleiden of die deze hond aantoonbaar gekwalificeerd opleidt tot geleidehond of sociale hulphond.

Artikel 2:58 Verontreiniging door honden

1. Degene die zich met een hond op een openbare plaats begeeft is verplicht ervoor te zorgen dat de uitwerpselen van die hond onmiddellijk worden verwijderd.
2. Het bepaalde in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op de eigenaar of houder van een hond die zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of sociale hulphond laat begeleiden.
3. Het bepaalde in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.
4. De eigenaar of houder van een hond die zich met de hond op een openbare plaats bevindt heeft een doeltreffend hulpmiddel bij zich dat geschikt is voor het verwijderen van de uitwerpselen.
5. Onder een doeltreffend opruimmiddel moet in ieder geval worden verstaan een stevig plastic of papieren zakje al dan niet in combinatie met een schepje/hondenpoepgrijper.
6. De eigenaar of houder van een hond die zich met de hond op een openbare plaats bevindt, laat dit hulpmiddel op eerste vordering zien aan een toezichthouder.

Artikel 2:59 Gevaarlijke honden

1. Als de burgemeester een hond in verband met zijn gedrag gevaarlijk of hinderlijk acht, kan hij de eigenaar of houder van die hond een aanlijngebod of een aanlijn- en muilkorfgebod opleggen voor zover die hond verblijft of loopt op een openbare plaats of op het terrein van een ander.
2. De eigenaar of houder van de hond aan wie een aanlijngebod is opgelegd, dient de hond kort aangelijnd te houden**,** met een lijn met een lengte, gemeten van hand tot halsband, van ten hoogste 1,50 meter.
3. De eigenaar of houder van de hond aan wie een aanlijn- en muilkorfgebod is opgelegd, is naast de verplichting bedoeld in het tweede lid van dit artikel verplicht de hond voorzien te houden van een muilkorf die:
   a. vervaardigd is van stevige kunststof, van stevig leer of van beide stoffen; en
   b. door middel van een stevige leren riem zodanig rond de hals is aangebracht dat verwijdering zonder toedoen van de mens niet mogelijk is; en
   c. zodanig is ingericht dat de hond niet kan bijten, dat de afgesloten ruimte binnen de korf een geringe opening van de bek toelaat en dat geen scherpe delen binnen de korf aanwezig zijn.
4. Onverminderd het bepaalde in artikel 2:57, eerste lid onder d, van deze verordening dient een hond als bedoeld in het eerste lid van dit artikel voorzien te zijn van een door de bevoegde minister op aanvraag verstrekt uniek identificatienummer door middel van een microchip die met een chipreader afleesbaar is.

Artikel 2:60 Houden of voeren van hinderlijke of schadelijke dieren

1. Het is verboden op door het college ter voorkoming of beëindiging van overlast of schade aan de openbare gezondheid aangewezen plaatsen, buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer, bij dat aanwijzingsbesluit aangeduide dieren:
   a. aanwezig te hebben; of
   b. aanwezig te hebben anders dan met inachtneming van de door het college gestelde regels; of
   c. aanwezig te hebben tot een groter aantal dan in die aanwijzing is aangegeven; of
   d. te voeren.
2. Het college kan de rechthebbende op een onroerende zaak gelegen binnen een plaats die krachtens het eerste lid van dit artikel is aangewezen, ontheffing verlenen van het verbod bedoeld in het eerste lid van dit artikel.
3. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:61 Wilde dieren (gereserveerd)

Artikel 2:62 Loslopend vee

1. De rechthebbende op vee dat zich bevindt in een aan een weg gelegen weiland of terrein dat niet van die weg is afgescheiden door een deugdelijke veekering, is verplicht ervoor te zorgen dat zodanige maatregelen getroffen worden dat dit vee die weg niet kan bereiken.
2. Het college kan gebieden aanwijzen waar het gebod bedoeld in het eerste lid van dit artikel niet van toepassing is.
3. Het college kan bij de aanwijzing als bedoeld in het tweede lid van dit artikel nadere regels stellen.

Artikel 2:63 Duiven (gereserveerd))

Artikel 2:64 Bijen (gereserveerd)

Artikel 2:65 Bedelarij (gereserveerd)

Afdeling 9 Bepalingen ter bestrijding van heling van goederen

Artikel 2:66 Definitie
In deze afdeling wordt verstaan onder handelaar: de handelaar als bedoeld in artikel 1 van de algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 437, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 2:67 Verplichtingen met betrekking tot het verkoopregister
1. Een handelaar is verplicht aantekening te houden van alle gebruikte of ongeregelde goederen die hij verkoopt of op andere wijze overdraagt, in een doorlopend en een door of namens de burgemeester gewaarmerkt register en daarin vermeldt hij onverwijld:
   a. het volgnummer van de aantekening met betrekking tot het goed;
   b. de datum van verkoop of overdracht van het goed;
   c. een omschrijving van het goed, daaronder begrepen - voor zover dat mogelijk is - soort, merk en nummer van het goed;
   d. de verkoopprijs of andere voorwaarden voor overdracht van het goed;
   e. de naam en het adres van degene die het goed heeft verkregen.
2. Onder het register als bedoeld in het eerste lid van dit artikel wordt mede verstaan het Digitale Opkopers Register.
3. De burgemeester is bevoegd vrijstelling te verlenen van de verplichtingen in het eerste lid van dit artikel.
4. Op de aanvraag om een vrijstelling als bedoeld in het derde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:68 Voorschriften als bedoeld in artikel 437ter van het Wetboek van Strafrecht
Een handelaar of een voor hem handelend persoon is verplicht:
a. de burgemeester binnen drie dagen schriftelijk in kennis te stellen:
   1º dat hij het beroep van handelaar uitoefent met vermelding van zijn woonadres en het adres van de bij zijn onderneming behorende vestiging;
   2º van een verandering van de onder a, sub 1º van dit artikel bedoelde adressen;
   3º als hij het beroep van handelaar niet langer uitoefent;
   4º dat hij enig goed kan verkrijgen dat redelijkerwijs van een misdrijf afkomstig is of voor de rechthebbende verloren is gegaan;
b. de burgemeester op eerste aanvraag zijn administratie of register ter inzage te geven;
c. aan de hoofdingang van elke vestiging een kenteken te hebben waarop zijn naam en de aard van de onderneming duidelijk zichtbaar zijn;
d. een door opkoop verkregen goed gedurende de eerste drie dagen in bewaring te houden in de staat waarin het goed verkregen is.

Artikel 2:69 Vervreemding van door opkoop verkregen goederen (gereserveerd)

Artikel 2:70 Handel in horecabedrijven (gereserveerd)

Afdeling 10 Consumentenvuurwerk

Artikel 2:71 Definities
In deze afdeling wordt onder consumentenvuurwerk verstaan: vuurwerk dat op grond van artikel 2.1.1 van het Vuurwerkbesluit is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik.

Artikel 2:72 Ter beschikking stellen van consumentenvuurwerk tijdens de verkoopdagen
1. Het is verboden in de uitoefening van een bedrijf of nevenbedrijf consumentenvuurwerk ter beschikking te stellen dan wel voor het ter beschikking stellen aanwezig te houden, zonder een vergunning van het college.

2. Op de aanvraag om een vergunning als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:73 Gebruik van consumentenvuurwerk tijdens de jaarwisseling

1. Het is verboden consumentenvuurwerk te gebruiken op een door het college in het belang van de voorkoming van gevaar, schade of overlast aangewezen plaats.
2. Het is verboden consumentenvuurwerk op een openbare plaats te gebruiken als dat gevaar, schade of overlast kan veroorzaken.
3. De verboden als bedoeld in het eerste en tweede lid van dit artikel gelden niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 1, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 2:73a Gebruik van carbid

1. Het is verboden acetyleengas afkomstig van een reactie tussen calciumacetylide (carbid) en water of gasmengsels met vergelijkbare eigenschappen op explosieve wijze te verbranden op zodanige wijze dat gevaar, schade of hinder voor de omgeving kan worden veroorzaakt.
2. Het in het eerste lid van dit artikel gestelde verbod geldt niet als:
   a. gebruik wordt gemaakt van melkbussen en/ of dergelijke voorwerpen met een maximale inhoud van vijftig liter, met gebruikmaking van acetyleengas afkomstig van een reactie tussen calciumacetylide (carbid) en water of gasmengsels met vergelijkbare eigenschappen en
   b. het gebruik plaatsvindt tussen 31 december 10.00 uur en 1 januari 02.00 uur en
   c. de plaats vanwaar geschoten wordt is gelegen:
      1º op een afstand van ten minste 75 meter van gebouwen en risicovolle objecten zoals tankstations, lpg-tanks en dergelijke;
      2º op een afstand van ten minste 300 meter van in gebruik zijnde voorzieningen voor het houden van dieren.
3. Dit artikel is niet van toepassing voor zover de Wet milieubeheer, de Wet wapens en munitie, de Wet vervoer gevaarlijke stoffen of het Wetboek van Strafrecht van toepassing is.

Afdeling 11 Drugsoverlast

Artikel 2:74 Drugshandel op straat

Onverminderd het bepaalde in de Opiumwet is het verboden zich op een openbare plaats op te houden of zich daar heen en weer te bewegen en zich op of aan wegen in of op een voertuig te bevinden of daarmee heen en weer of rond te rijden, met het kennelijke doel om middelen als bedoeld in artikel 2 en 3 van de Opiumwet, of daarop gelijkende waar, al dan niet tegen betaling af te leveren, aan te bieden of te verwerven, daarbij behulpzaam te zijn of daarin te bemiddelen.

Artikel 2:74a Openlijk drugsgebruik

Het is verboden op of aan de weg, op een andere openbare plaats of in een voor publiek toegankelijk gebouw middelen als bedoeld in de artikelen 2 of 3 van de Opiumwet of daarop gelijkende waar te gebruiken, toe te dienen, dan wel voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen voorhanden te hebben.

Afdeling 15 Bijzondere bevoegdheden van de burgemeester

Artikel 2:75 Bestuurlijke ophouding

De burgemeester is bevoegd overeenkomstig artikel 154a van de Gemeentewet te besluiten tot het tijdelijk doen ophouden van door hem aangewezen groepen van personen op een door hem aangewezen plaats als deze personen het bepaalde in de artikelen 2:1, 2:10, 2:11, 2:16, 2:26, 2:47, 2:48, 2:49, 2:50, 2:73 of 2:73a van deze verordening groepsgewijs niet naleven.

Artikel 2:76 Veiligheidsrisicogebieden

De burgemeester is bevoegd overeenkomstig artikel 151b van de Gemeentewet bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied.

Artikel 2:77 Cameratoezicht op openbare plaatsen

1. De burgemeester is bevoegd overeenkomstig artikel 151c van de Gemeentewet te besluiten tot plaatsing van camera's voor een bepaalde duur ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats.
2. De burgemeester heeft de bevoegdheid als bedoeld in het eerste lid eveneens ten aanzien van de andere door de gemeenteraad aan te wijzen plaatsen die voor het publiek toegankelijk zijn.

Artikel 2:78 Gebiedsontzeggingen

1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde, het voorkomen of beperken van overlast, het voorkomen of beperken van aantastingen van het woon- of leefklimaat, de veiligheid van personen of goederen, de gezondheid of de zedelijkheid aan een persoon die strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht een tijdelijk verbod opleggen om gedurende ten hoogste 24 uur in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een openbare plaats aanwezig te zijn.
2. Met het oog op de in het eerste lid van dit artikel genoemde belangen kan de burgemeester aan een persoon aan wie ten minste eenmaal een tijdelijk verbod is opgelegd als bedoeld in dat lid en die binnen zes maanden na een eerder tijdelijk verbod opnieuw strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht, een tijdelijk verbod opleggen om gedurende ten hoogste 12 weken in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een openbare plaats aanwezig te zijn.
3. De burgemeester beperkt het krachtens het eerste of tweede lid van dit artikel opgelegde verbod, als hij dat in verband met de persoonlijke omstandigheden van betrokkene noodzakelijk oordeelt. De burgemeester kan op aanvraag tijdelijk ontheffing verlenen van een tijdelijk verbod.
4. Het is verboden te handelen in strijd met een krachtens het eerste of tweede lid opgelegd verbod.
5. Indien de officier van justitie een persoon een gedragsaanwijzing heeft gegeven als bedoeld in artikel 509hh, tweede lid, onderdeel a, van het Wetboek van Strafvordering, legt de burgemeester aan deze persoon voor hetzelfde gebied niet een tijdelijk verbod op als bedoeld in het eerste of tweede lid van dit artikel.

Artikel 2:79 Woonoverlast als bedoeld in artikel 151d Gemeentewet

1. Degene die een woning of een bij die woning behorend erf gebruikt of tegen betaling in gebruik geeft, draagt er zorg voor dat door gedragingen in of vanuit die woning of dat erf of in de onmiddellijke nabijheid van die woning of dat erf geen ernstige en herhaaldelijke hinder voor omwonenden wordt veroorzaakt.
2. Als de burgemeester een last onder dwangsom of onder bestuursdwang oplegt naar aanleiding van een schending van de zorgplicht als bedoeld in het eerste lid van dit artikel kan hij daarbij aanwijzingen geven over wat de overtreder dient te doen of na te laten om verdere schending te voorkomen. De burgemeester stelt beleidsregels vast over het gebruik van deze bevoegdheid.
3. De last kan in ieder geval worden opgelegd bij ernstige en herhaaldelijke:
   a. geluid- of geurhinder;
   b. hinder van dieren;
   c. hinder van bezoekers of personen die tijdelijk in een woning of op een erf aanwezig zijn;
   d. overlast door vervuiling of verwaarlozing van een woning of een erf;
   e. intimidatie van derden vanuit een woning of een erf.

Artikel 2:80 Sluiting van voor het publiek openstaande gebouwen of bijbehorend erf

1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde of ter voorkoming of beperking van overlast of nadelige beïnvloeding van het woon- of leefklimaat besluiten tot de gehele of gedeeltelijke sluiting van een voor het publiek openstaand gebouw of een bij dat gebouw behorend erf.
2. Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin artikel 2:30, eerste lid, van deze verordening of artikel 13b van de Opiumwet voorziet.
3. De burgemeester brengt een afschrift van zijn besluit aan op of nabij de toegang van het voor het publiek openstaande gebouw of het bij dat gebouw behorende erf.
4. Eenieder is verplicht toe te laten dat het afschrift wordt aangebracht en aangebracht blijft, zolang de sluiting van kracht is.
5. Het is verboden een gesloten gebouw of erf te bezoeken, als bezoeker daarin of daarop te verblijven of een bezoeker daarin of daarop te laten verblijven zonder toestemming van de burgemeester.
6. De burgemeester kan een sluiting opheffen als later bekend geworden feiten en omstandigheden hiertoe aanleiding geven en voldoende garanties aanwezig zijn dat geen herhaling van de feiten of gedragingen die tot sluiting hebben geleid, zal plaatsvinden.

Artikel 2:81 Tegengaan onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat

1. In dit artikel wordt verstaan onder:
   a. bedrijfsmatige activiteit: activiteit in de uitoefening van een beroep of bedrijf, die niet valt onder de vergunningplicht bedoeld in artikel 3 van de Alcoholwet of de artikelen 2:28 of 3:3 van deze verordening;
   b. beheerder: natuurlijk persoon die door de exploitant is aangesteld voor de feitelijke leiding over de bedrijfsmatige activiteit;
   c. exploitant: natuurlijk persoon of bestuurder van een rechtspersoon of tot vertegenwoordiging van die rechtspersoon bevoegde natuurlijk persoon, voor wiens rekening en risico de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend.
2. De burgemeester kan in het belang van de leefbaarheid, de openbare orde en veiligheid of ter voorkoming van een nadelige beïnvloeding daarvan bedrijfsmatige activiteiten en gebouwen of bij die gebouwen behorende erven of gebieden aanwijzen waarop het verbod uit het derde lid van dit artikel van toepassing is.
3. Het is verboden om zonder vergunning van de burgemeester een door hem aangewezen bedrijfsmatige activiteit uit te oefenen in een door hem aangewezen gebouw, op een bij dat gebouw behorend erf of in een door hem aangewezen gebied.
4. De exploitant vraagt de vergunning aan door gebruik te maken van een door de burgemeester vastgesteld formulier, waarbij in elk geval de volgende gegevens worden verstrekt:
   a. voor welke bedrijfsmatige activiteit de vergunning wordt gevraagd;
   b. de persoonsgegevens en een geldig identiteitsbewijs van de exploitant en beheerder;
   c. het adres en telefoonnummer van de locatie waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend;
   d. het nummer van inschrijving in het Handelsregister;
   e. voor zover van toepassing, de verblijfstitel van de exploitant en beheerder;
   f. voor zover van toepassing, een bewijs waaruit blijkt dat de exploitant en beheerder gerechtigd zijn om in Nederland arbeid te verrichten;
   g. een document waaruit blijkt dat de exploitant gerechtigd is over het gebouw of erf te beschikken waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend;
   h. een verklaring omtrent het gedrag van de exploitant en beheerder.
5. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 van deze verordening kan de burgemeester een vergunning als bedoeld in het derde lid weigeren:
   a. als de leefbaarheid in het gebied door de wijze van exploitatie nadelig wordt beïnvloed of dreigt te worden beïnvloed;
   b. als de exploitant of beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is;
   c. als redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke toestand niet met het in de aanvraag vermelde in overeenstemming zal zijn;
   d. als niet voldaan is aan de bij of krachtens het vierde lid van dit artikel gestelde eisen voor de aanvraag;
   e. als er aanwijzingen zijn dat in de uitoefening van de bedrijfsmatige activiteit personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of Vreemdelingenwet 2000 bepaalde;
   f. als het uitoefenen van de bedrijfsmatige activiteit in strijd is met het geldende bestemmingsplan, de geldende beheersverordening, het omgevingsplan of de Wet milieubeheer.
6. De exploitant is verplicht elke verandering in de uitoefening van zijn bedrijfsmatige activiteit waardoor deze niet langer in overeenstemming is met de in de vergunning opgenomen gegevens zo spoedig mogelijk aan de burgemeester te melden. De burgemeester verleent een gewijzigde vergunning als de bedrijfsmatige activiteit aan de vereisten voldoet.
7. Het is verboden het gebouw of erf waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend voor bezoekers geopend te hebben zonder dat de exploitant of beheerder aanwezig is.
8. De exploitant of de beheerder ziet erop toe dat in of vanuit het gebouw of erf waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend geen strafbare feiten plaatsvinden.
9. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:6 van deze verordening kan de burgemeester een vergunning intrekken of wijzigen als de omstandigheden sinds de vergunningverlening zijn gewijzigd, doordat:
   a. de exploitant of beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is; of
   b. de exploitant of beheerder betrokken is of ernstige nalatigheid kan worden verweten bij activiteiten of strafbare feiten die verband houden met de bedrijfsmatige activiteit of toestaat of gedoogt dat strafbare feiten of activiteiten worden gepleegd waarmee de openbare orde nadelig wordt beïnvloed; of
   c. er in de uitoefening van de bedrijfsmatige activiteit strafbare feiten hebben plaatsgevonden of plaatsvinden; of

d. er aanwijzingen zijn dat in de uitoefening van de bedrijfsmatige activiteit personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of Vreemdelingenwet 2000 bepaalde; of
e. de exploitant de bedrijfsmatige activiteit heeft beëindigd of gewijzigd; of
f. redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke toestand niet met het in de vergunning vermelde in overeenstemming is.

10. Als de bedrijfsmatige activiteit in strijd met de vergunning of het verbod wordt uitgeoefend of als een van de situaties bedoeld in het negende lid van dit artikel van toepassing is, kan de burgemeester, onverminderd het bepaalde in artikel 2:80 van deze verordening, een besluit nemen tot sluiting van het gebouw of erf waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend.
11. De burgemeester brengt een afschrift van zijn besluit tot sluiting aan op of nabij de toegang van het voor het publiek openstaande gebouw of erf.
12. Eenieder is verplicht toe te laten dat het afschrift wordt aangebracht en aangebracht blijft zolang de sluiting van kracht is.
13. Het is eenieder verboden een overeenkomstig het tiende lid van dit artikel gesloten gebouw of erf te betreden of daarin te verblijven.
14. De burgemeester kan de sluiting opheffen als later bekend geworden feiten en omstandigheden hiertoe aanleiding geven en voldoende garanties aanwezig zijn dat geen herhaling van de feiten of gedragingen die tot sluiting hebben geleid, zal plaatsvinden.
15. In afwijking van het derde lid van dit artikel geldt het verbod voor de exploitant die op het moment van inwerkingtreding van het aanwijzingsbesluit al een onder het aanwijzingsbesluit vallende bedrijfsmatige activiteit verricht, voor die bestaande activiteit op bestaande locaties eerst drie maanden na inwerkingtreding van het aanwijzingsbesluit of, als dat eerder is, met ingang van inwerkingtreding van het besluit tot weigering van een door hem aangevraagde of intrekking van een aan hem verleende vergunning.
16. Op de aanvraag om een vergunning als bedoeld in het derde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Hoofdstuk 3 Regulering prostitutie, seksbranche en aanverwante onderwerpen

Afdeling 1 Algemene bepalingen

Artikel 3:1 Afbakening
De artikelen 1:2 en 1:5 tot en met 1:7 van deze verordening zijn niet van toepassing op het bij of krachtens dit hoofdstuk bepaalde.

Artikel 3:2 Definities
In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:
- advertentie: elke commerciële uiting in een medium, die een seksbedrijf of een prostituee onder de aandacht van het publiek brengt;
- beheerder: de natuurlijke persoon die door de exploitant is aangesteld voor de feitelijke leiding van een seksbedrijf;
- bevoegd bestuursorgaan: het college of, voor zover het betreft voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven als bedoeld in artikel 174 van de Gemeentewet, de burgemeester;
- escortbedrijf: de activiteit, bestaande uit het bedrijfsmatig gelegenheid geven tot prostitutie in de vorm van bemiddeling tussen klant en prostituee;
- exploitant: de natuurlijke persoon of de bestuurder van een rechtspersoon of, als van toepassing, de tot vertegenwoordiging van die rechtspersoon bevoegde natuurlijk persoon, voor wiens rekening en risico een seksbedrijf wordt uitgeoefend;
- klant: degene die gebruik maakt van de door een exploitant van een prostitutiebedrijf of een prostituee aangeboden seksuele diensten;
- prostituee: degene die zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen betaling;
- prostitutie: het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen betaling;
- prostitutiebedrijf: de activiteit, bestaande uit het bedrijfsmatig gelegenheid geven tot prostitutie;

- seksbedrijf: de activiteit, bestaande uit het bedrijfsmatig gelegenheid geven tot prostitutie of tot het verrichten van seksuele handelingen voor een ander tegen betaling of uit het bedrijfsmatig aanbieden van vertoningen van erotisch-pornografische aard in een seksinrichting tegen betaling;
- seksinrichting: voor het publiek toegankelijke besloten ruimte, onderdeel van een seksbedrijf.

Afdeling 2 Vergunning seksbedrijf

Artikel 3:3 Vergunning

1. Het is verboden een seksbedrijf uit te oefenen zonder vergunning van het bevoegde bestuursorgaan.
2. Het bevoegde bestuursorgaan draagt zorg voor een onpartijdige en transparante verlening van beschikbare vergunningen.
3. Op een aanvraag om een vergunning wordt binnen twaalf weken beslist. Deze termijn kan met ten hoogste twaalf weken worden verlengd.
4. Op de aanvraag om een vergunning als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.
5. Een vergunning kan mede voor een seksinrichting worden verleend.
6. De vergunning wordt voor vijf jaar verleend aan de exploitant en op diens naam gesteld. De vergunning is niet overdraagbaar.

Artikel 3:4 Aanwijzing gebieden

Het college kan delen van de gemeente aanwijzen waarbinnen voor het vestigen van een seksbedrijf geen vergunning wordt verleend. Daarbij kan worden bepaald dat de aanwijzing slechts geldt voor seksbedrijven van een nader aangewezen aard.

Artikel 3:5 Maximum aantal vergunningen voor seksbedrijven

Het bevoegde bestuursorgaan kan een maximum stellen aan het aantal vergunningen voor een seksbedrijf dat kan worden verleend.

Artikel 3:6 Aanvraag

1. Bij de aanvraag om vergunning wordt vermeld voor welke activiteit vergunning wordt gevraagd, en worden in ieder geval de volgende gegevens en bescheiden overgelegd:
    a. de persoonsgegevens van de exploitant;
    b. het nummer van inschrijving in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel;
    c. of in de vijf jaar voorafgaand aan de aanvraag de exploitant een vergunning voor een seksbedrijf is geweigerd of een aan de exploitant verleende vergunning voor een seksbedrijf is ingetrokken;
    d. het adres waar het seksbedrijf wordt uitgeoefend;
    e. het adres van een onder het seksbedrijf vallende seksinrichting;
    f. het vaste telefoonnummer dat in advertenties voor het seksbedrijf zal worden gebruikt;
    g. een geldig identiteitsbewijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht van de exploitant;
    h. als van toepassing, de verblijfstitel van de exploitant;
    i. een actuele verklaring betalingsgedrag nakoming fiscale verplichtingen, verstrekt door de Belastingdienst;
    j. bewijs waaruit blijkt dat de exploitant gerechtigd is tot het gebruik van de ruimtes bestemd voor de uitoefening van het seksbedrijf;
    k. als van toepassing, de plaatselijke ligging van de seksinrichting waarvoor vergunning wordt aangevraagd, door middel van een situatieschets met een noordpijl en schaalaanduiding;
    l. als van toepassing, de plattegrond van de seksinrichting waarvoor vergunning wordt aangevraagd, door middel van een tekening met een schaalaanduiding.
2. Als er een beheerder is aangesteld, is het eerste lid, onder a, b, c, g en h, van dit artikel van overeenkomstige toepassing op de beheerder.
3. Het bevoegde bestuursorgaan kan aanvullende gegevens of bescheiden verlangen.

Artikel 3:7 Weigeringsgronden

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 wordt een vergunning geweigerd als:
    a. de exploitant of de beheerder onder curatele staat;
    b. de exploitant of de beheerder onherroepelijk is veroordeeld voor een gewelds- of zedendelict of voor mensenhandel, of in enig ander opzicht van slecht levensgedrag is;
    c. de exploitant of de beheerder de leeftijd van 21 jaar nog niet heeft bereikt;

d. redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke toestand niet met het in de aanvraag vermelde in overeenstemming zal zijn;
e. redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de aanvrager in strijd zal handelen met aan de vergunning verbonden beperkingen of voorschriften;
f. er aanwijzingen zijn dat voor of bij het seksbedrijf personen tewerkgesteld zijn of zullen zijn die, als het prostituees betreft, nog niet de leeftijd van 21 jaar hebben bereikt, als het overige personen betreft, nog niet de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, slachtoffer zijn van mensenhandel of verblijven of werken in strijd met het bepaalde bij of krachtens de Vreemdelingenwet 2000;
g. de exploitant of de beheerder minder dan vijf jaar geleden voor de dag dat de vergunning wordt aangevraagd, wegens een misdrijf onherroepelijk is veroordeeld tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf van meer dan zes maanden;
h. de exploitant of de beheerder minder dan vijf jaar geleden voor de dag dat de vergunning wordt aangevraagd, bij meer dan één rechterlijke uitspraak of strafbeschikking onherroepelijk veroordeeld is tot een onvoorwaardelijke geldboete van € 500 of meer of tot een andere hoofdstraf als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder a, van het Wetboek van Strafrecht, wegens dan wel mede wegens overtreding van:
    1°. bepalingen, gesteld bij of krachtens de Alcoholwet, de Opiumwet, de Vreemdelingenwet 2000, de Wet arbeid vreemdelingen en hoofdstuk 3 van de APV;
    2°. de artikelen 137c tot en met 137g, 140, 416, 417, 417bis, 420bis tot en met 420quinquies, 426 en 429quater van het Wetboek van Strafrecht;
    3°. artikel 69 van de Algemene wet rijksbelastingen;
    4°. de artikelen 8 en 162, derde lid, alsmede artikel 6 juncto artikel 8 of juncto artikel 163 van de Wegenverkeerswet 1994;
    5°. de artikelen 2 en 3 van de Wet op de weerkorpsen; of
    6°. de artikelen 54 en 55 van de Wet wapens en munitie.
i. er een maximum als bedoeld in artikel 3:5 van deze verordening is vastgesteld en dit maximum al bereikt is;
j. de voorgenomen uitoefening van het seksbedrijf strijd op zal leveren met een geldend bestemmingsplan, een bestemmingsplan in ontwerp dat ter inzage is gelegd, een beheersverordening, een omgevingsplan of een bekendgemaakte ontwerpwijziging daarvan of een aanwijzing als bedoeld in artikel 3:4 van deze verordening.

2. Met een veroordeling als bedoeld in het eerste lid, onder g, van dit artikel wordt gelijkgesteld:
a. een bevel tot tenuitvoerlegging van een zodanige voorwaardelijke straf;
b. vrijwillige betaling van een geldsom als bedoeld in artikel 74, tweede lid, onder a, van het Wetboek van Strafrecht of artikel 76, derde lid, onder a, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, tenzij de geldsom minder dan € 375 bedraagt.

3. De periode van vijf jaar, bedoeld in het eerste lid, onder g en h, van dit artikel wordt bij de intrekking van een vergunning teruggerekend vanaf de datum van de intrekking van deze vergunning.

4. Voor de berekening van de periode van vijf jaar, bedoeld in het eerste lid, onder g en h, van dit artikel telt de periode waarin een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf is ondergaan, niet mee.

5. Een vergunning kan in ieder geval worden geweigerd:
a. voor een seksbedrijf waarvoor de vergunning op grond van artikel 3:9, eerste lid, aanhef en onder a tot en met f van deze verordening, of artikel 3:9, tweede lid, aanhef onder a tot en met f, van deze verordening, of in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur is ingetrokken, gedurende een periode van vijf jaar na de intrekking;
b. als niet is voldaan aan een bij of krachtens artikel 3:6 van deze verordening gestelde eis met betrekking tot de aanvraag, mits de aanvrager de gelegenheid heeft gehad de aanvraag binnen een door het bevoegde bestuursorgaan gestelde termijn aan te vullen;
c. als de vergunning geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op het uitoefenen van een prostitutiebedrijf in een seksinrichting waarvoor eerder een vergunning is ingetrokken, of in die seksinrichting eerder zonder vergunning een prostitutiebedrijf is uitgeoefend;
d. als de openbare orde, de woon- en leefomgeving of de veiligheid en de gezondheid van prostituees of klanten nadelig wordt beïnvloed door de aanwezigheid van de seksinrichting waarvoor de vergunning is aangevraagd;
e. als het bedrijfsplan niet voldoet aan artikel 3:15, eerste en tweede lid, van deze verordening;
f. als onvoldoende aannemelijk is dat de exploitant de bij artikel 3:17 van deze verordening gestelde verplichtingen zal naleven;
g. als het escortbedrijf wordt gevestigd in een woonruimte waarvoor geen vergunning als bedoeld in artikel 21, aanhef en onder a, van de Huisvestingswet 2014 is verleend.

Artikel 3:8 Eisen met betrekking tot vergunning

1. De vergunning vermeldt in ieder geval:
   a. de naam van de exploitant;
   b. als van toepassing, de naam van de beheerder;
   c. voor welke activiteit de vergunning is verleend;
   d. het adres waar het seksbedrijf wordt uitgeoefend;
   e. het vaste telefoonnummer dat in advertenties voor het seksbedrijf zal worden gebruikt;
   f. als van toepassing, het adres van de onder dat seksbedrijf vallende seksinrichting waarvoor de vergunning mede is verleend;
   g. de voorschriften en beperkingen die aan de vergunning zijn verbonden;
   h. de geldigheidsduur van de vergunning;
   i. het nummer van de vergunning.
2. De exploitant draagt er zorg voor dat de vergunning of een afschrift daarvan zichtbaar aanwezig is in de seksinrichting waarvoor de vergunning mede is verleend, en tevens dat aan de buitenzijde van de seksinrichting zichtbaar is dat hij over een vergunning voor die seksinrichting beschikt.

Artikel 3:9 Intrekkingsgronden

1. De vergunning wordt ingetrokken als:
   a. de verstrekte gegevens zodanig onjuist of onvolledig blijken te zijn dat op de aanvraag een andere beslissing zou zijn genomen als bij de beoordeling daarvan de juiste gegevens bekend waren geweest;
   b. de vergunning in strijd met een wettelijk voorschrift is gegeven;
   c. is gehandeld in strijd met de artikelen 3:10, 3:13, aanhef en onder a, 3:14 tweede lid, 3:15 en 3:17, eerste lid, en tweede lid, aanhef en onderdeel b, aanhef en onder 1° van deze verordening;
   d. zich binnen het seksbedrijf feiten hebben voorgedaan die de vrees wettigen, dat het van kracht blijven van de vergunning gevaar oplevert voor de openbare orde of veiligheid;
   e. zich een omstandigheid voordoet als bedoeld in artikel 3:7, eerste lid, onder a tot en met h, van deze verordening;
   f. de vergunninghouder dat verzoekt;
   g. de uitoefening van het seksbedrijf strijd oplevert met een geldend bestemmingsplan, een beheersverordening, een omgevingsplan of een aanwijzing als bedoeld in artikel 3:4 van deze verordening.
2. De vergunning kan worden geschorst of ingetrokken als:
   a. is gehandeld in strijd met aan de vergunning verbonden voorschriften of beperkingen;
   b. in verband met gewijzigde wettelijke voorschriften, gewijzigde omstandigheden of gewijzigde inzichten de bescherming van de belangen met het oog waarop het vergunningsvereiste is gesteld, zwaarder wegen dan het belang van de vergunninghouder bij behoud van de vergunning;
   c. een niet in de vergunning vermelde persoon exploitant of beheerder is geworden;
   d. is gehandeld in strijd met een of meer van de bij of krachtens dit hoofdstuk gestelde bepalingen, onverminderd het eerste lid, aanhef en onder c van dit artikel;
   e. is gehandeld in strijd met de in het bedrijfsplan beschreven maatregelen;
   f. zich binnen het seksbedrijf feiten hebben voorgedaan die de vrees wettigen dat het van kracht blijven van de vergunning gevaar oplevert voor de woon- en leefomgeving of de gezondheid van prostituees of klanten;
   g. de exploitant of de beheerder het toezicht op de naleving van het in dit hoofdstuk bepaalde belemmert of bemoeilijkt;
   h. er bij het seksbedrijf personen tewerkgesteld zijn die onherroepelijk zijn veroordeeld voor een gewelds- of zedendelict of voor mensenhandel;
   i. gedurende ten minste zes maanden geen gebruik is gemaakt van de vergunning.

Artikel 3:10 Melding gewijzigde omstandigheden

De vergunninghouder meldt schriftelijk elke verandering waardoor zijn seksbedrijf niet langer in overeenstemming is met de op grond van artikel 3:8, eerste lid, van deze verordening in de vergunning opgenomen gegevens, zo spoedig mogelijk aan het bevoegde bestuursorgaan. Deze verleent een gewijzigde vergunning, als het seksbedrijf aan de vereisten voldoet.

Artikel 3:11 Verlenging vergunning (niet opgenomen)

Afdeling 3. Uitoefenen seksbedrijf

Paragraaf 3.1 Regels voor alle seksbedrijven

Artikel 3:12 Sluitingstijden seksinrichtingen; aanwezigheid; toegang

1. Het is de exploitant en de beheerder verboden een seksinrichting voor bezoekers geopend te hebben of daarin bezoekers toe te laten of te laten verblijven tussen 02.00 en 08.00 uur, tenzij bij vergunning anders is bepaald.
2. Het is bezoekers van een seksinrichting verboden zich daarin te bevinden gedurende de tijd dat die inrichting gesloten dient te zijn voor bezoekers.
3. Het is de exploitant en de beheerder verboden personen die nog niet de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt toe te laten of te laten verblijven in een seksinrichting.

Artikel 3:13 Adverteren

Het is verboden in advertenties voor een seksbedrijf:

a. geen vermelding op te nemen van het telefoonnummer, bedoeld in artikel 3:8, eerste lid, onder e, van deze verordening, van het nummer, bedoeld in artikel 3:8, eerste lid, onder i, van deze verordening, en van de bedrijfsnaam;
b. vermelding op te nemen van een ander telefoonnummer dan bedoeld onder a. van dit artikel; en
c. als het een prostitutiebedrijf betreft, onveilige seks aan te bieden of te garanderen dat prostituees die voor of bij het betreffende bedrijf werken vrij zijn van seksueel overdraagbare aandoeningen.

Paragraaf 3.2 Regels voor alle prostitutiebedrijven en prostituees

Artikel 3:14 Leeftijd en verblijfstitel prostituees; verbod werken voor onvergund prostitutiebedrijf

1. Prostitutie vindt uitsluitend plaats door een prostituee die de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt.
2. Het is een exploitant verboden een prostituee voor of bij zich te laten werken die:
   a. nog niet de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt;
   b. in Nederland verblijft of werkt in strijd met het bepaalde bij of krachtens de Vreemdelingenwet 2000.
3. Het is een prostituee verboden:
   a. te handelen in strijd met het eerste lid van dit artikel;
   b. werkzaam te zijn voor of bij een exploitant aan wie geen vergunning voor een prostitutiebedrijf is verleend.

Artikel 3:15 Bedrijfsplan

1. Een prostitutiebedrijf beschikt over een bedrijfsplan, waarin in ieder geval wordt beschreven welke maatregelen de exploitant treft:
   a. op het gebied van hygiëne;
   b. ter bescherming van de gezondheid, de veiligheid en het zelfbeschikkingsrecht van de prostituees;
   c. ter bescherming van de gezondheid van de klanten;
   d. ter voorkoming van strafbare feiten.
2. De door de exploitant te treffen maatregelen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, van dit artikel waarborgen dat:
   a. de hygiëne in een seksinrichting voldoet aan de algemene eisen die hiervoor in de branche gelden en dat dit controleerbaar is;
   b. inzichtelijk en controleerbaar is welke maatregelen een exploitant in zijn bedrijfsvoering en inrichting van de werkruimten treft voor gezonde en veilige werkomstandigheden voor prostituees;
   c. in de werkruimten te allen tijde voldoende condooms met een CE-markering voor gebruik beschikbaar zijn;
   d. in de werkruimten voor de prostituees een goed functionerende alarmvoorziening aanwezig is;
   e. de prostituee zich regelmatig kan laten onderzoeken op seksueel overdraagbare aandoeningen en door de exploitant voldoende geïnformeerd is over de mogelijkheden van een dergelijk onderzoek;
   f. de prostituee niet gedwongen wordt zich geneeskundig te laten onderzoeken;
   g. de prostituee vrij is in de keuze van de arts(en) die zij wil bezoeken;
   h. de prostituee klanten en diensten kan weigeren zonder dat dat voor haar andere werkzaamheden gevolgen heeft;

i. de prostituee kan weigeren alcohol of drugs te gebruiken zonder dat dat voor haar werkzaamheden gevolgen heeft;
j. aan de voor de exploitant werkzame beheerder voldoende professionele eisen op het gebied van agressiebeheersing en bedrijfshulpverlening worden gesteld en waar nodig wordt gezorgd voor scholing hierin;
k. de exploitant zich een oordeel vormt over de mate van zelfredzaamheid van de prostituee voordat deze voor of bij hem gaat werken, teneinde vast te stellen of zij voldoet aan de eisen die hij hiervoor in zijn bedrijfsplan heeft opgenomen;
l. de exploitant voor elke voor of bij hem werkzame prostituee kan aantonen onder welke verhuur- of arbeidsvoorwaarden zij haar diensten aanbiedt;
m. de exploitant of beheerder zich er regelmatig van vergewist dat de prostituee niet door derden gedwongen wordt tot prostitutie en dat hij in dit kader informatie van hulpverleningsinstanties ter beschikking stelt;
n. de exploitant aan de voor of bij hem werkzame prostituees informatie ter beschikking stelt over de mogelijkheden om hulp te krijgen als een prostituee wil stoppen met haar werk in de prostitutie;
o. de overlast aan de omgeving van de onder het seksbedrijf vallende seksinrichtingen beperkt wordt.

3. Het bedrijfsplan wordt overgelegd bij de aanvraag om een vergunning.
4. De exploitant meldt een voorgenomen wijziging van het bedrijfsplan onverwijld aan het bevoegde bestuursorgaan. De wijziging wordt na goedkeuring van het bevoegde bestuursorgaan als onderdeel van het bedrijfsplan aangemerkt, als deze voldoet aan de eisen die overeenkomstig het eerste en tweede lid van dit artikel aan een bedrijfsplan worden gesteld.
5. De rechten voor prostituees, die worden gewaarborgd op grond van het tweede lid van dit artikel, worden op schrift gesteld en in een voor haar begrijpelijke taal uitgereikt aan elke prostituee die werkzaam is voor of bij de exploitant.
6. In de seksinrichting wordt in ten minste twee talen en voor de klant goed zichtbaar bekend gemaakt dat een prostituee klanten en diensten mag weigeren en mag weigeren alcohol of drugs te gebruiken.

Artikel 3:16 Minimale verhuurperiode werkruimte (niet opgenomen)

Artikel 3:17 Verdere verplichtingen van de exploitant en beheerder prostitutiebedrijf

1. De exploitant of de beheerder is aanwezig gedurende de uren dat het prostitutiebedrijf daadwerkelijk wordt uitgeoefend.
2. De exploitant van een prostitutiebedrijf draagt er zorg voor dat:
   a. de voor of bij het prostitutiebedrijf werkzame prostituees redelijkerwijs hun eigen werktijden kunnen bepalen;
   b. er een deugdelijke bedrijfsadministratie wordt gevoerd waarin de actuele gegevens zijn opgenomen van in ieder geval;
      1°. de voor of bij het prostitutiebedrijf werkzame prostituees;
      2°. de verhuuradministratie;
      3°. met betrekking tot alle voor of bij het prostitutiebedrijf werkzame prostituees, de documentatie die ten grondslag ligt aan de vorming van het oordeel over de mate van zelfredzaamheid, bedoeld in artikel 3:15, tweede lid, onder k van deze verordening;
      4°. de werkroosters van de beheerders;
   c. de bedrijfsadministratie met inachtneming van de wettelijke termijnen wordt bewaard en te allen tijde beschikbaar is voor toezichthouders;
   d. medewerkers van de gemeentelijke gezondheidsdienst en van andere door de burgemeester of het college aangewezen instellingen worden toegelaten tot seksinrichtingen als ze voornemens zijn voorlichtings- en preventieactiviteiten uit te voeren of voorlichtingsmateriaal te verspreiden;
   e. onverwijld bij de politie wordt gemeld ieder signaal van mensenhandel of andere vormen van dwang en uitbuiting;
   f. onverwijld aan het bevoegde bestuursorgaan wordt gemeld als gedurende ten minste één maand geen gebruik gemaakt zal worden van de vergunning. Deze melding vermeldt de reden en de verwachte duur;
   g. gedaan wordt wat nodig is voor een goede gang van zaken binnen het prostitutiebedrijf.

Paragraaf 3.3 Raam- en straatprostitutie

Artikel 3:18 Raamprostitutie (gereserveerd)

Artikel 3:19 Straatprostitutie

1. Het is verboden zich op of aan de weg of op, aan of in een andere vanaf de weg zichtbare plaats, niet zijnde een seksinrichting waarvoor een vergunning is verleend, op te houden met het kennelijke doel zich beschikbaar te stellen voor prostitutie of op of aan de weg ontuchtige handelingen te verrichten als dit kennelijk geschiedt in het kader van prostitutie.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op door het college aangewezen wegen gedurende de door het college vastgestelde tijden.

Artikel 3:20 Handhaving straatprostitutie

1. Met het oog op de naleving van het verbod als bedoeld in artikel 3:19, eerste lid, van deze verordening kan door een politieambtenaar of toezichthouder het bevel worden gegeven zich onmiddellijk in een bepaalde richting te verwijderen.
2. Een politieambtenaar of toezichthouder kan een persoon die zich op een krachtens artikel 3:19, tweede lid, van deze verordening, aangewezen weg bevindt, in het belang van de openbare orde, de woon- en leefomgeving, het voorkomen of beperken van overlast, de veiligheid, de zedelijkheid of de gezondheid van prostituees of klanten bevelen zich onmiddellijk in een door hem aangegeven richting te verwijderen.
3. Met het oog op de in het tweede lid van dit artikel genoemde belangen kan de burgemeester aan een persoon aan wie ten minste eenmaal een bevel als bedoeld in dat lid is gegeven een bevel geven zich gedurende ten hoogste 3 maanden niet op te houden op krachtens artikel 3:19, tweede lid, van deze verordening aangewezen wegen.
4. De burgemeester beperkt het in het derde lid van dit artikel bedoelde bevel, als hij dat in verband met de persoonlijke omstandigheden van de betrokkene noodzakelijk oordeelt. De burgemeester kan op aanvraag tijdelijk ontheffing verlenen van een bevel.

Afdeling 4. Overige bepalingen

Artikel 3:21 Verbodsbepalingen klanten

1. Het is een klant verboden seksuele handelingen te verrichten met een prostituee van wie hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat zij werkzaam is voor of bij een exploitant aan wie geen vergunning voor een prostitutiebedrijf is verleend.
2. Het is verboden op of aan de weg of op, aan of in een andere voor publiek toegankelijke plaats gebruik te maken van de diensten van een prostituee.
3. Het verbod als bedoeld in het tweede lid van dit artikel geldt niet in een seksinrichting waarvoor een vergunning is verleend en op of aan de op grond van artikel 3:19, tweede lid, van deze verordening, aangewezen wegen.

Artikel 3:22 Tentoonstellen, aanbieden en aanbrengen van erotisch-pornografische goederen, afbeeldingen en dergelijke

1. Het is de rechthebbende op een onroerende zaak verboden daarin of daarop goederen, opschriften, aankondigingen, gedrukte of geschreven stukken dan wel afbeeldingen van erotisch-pornografische aard openlijk ten toon te stellen, aan te bieden of aan te brengen als de burgemeester aan de rechthebbende heeft bekendgemaakt dat de wijze van tentoonstellen, aanbieden of aanbrengen daarvan, de openbare orde of de woon- en leefomgeving in gevaar brengt.
2. Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing ten aanzien van het tentoonstellen, aanbieden of aanbrengen van goederen, opschriften, aankondigingen, gedrukte of geschreven stukken dan wel afbeeldingen, die dienen tot het openbaren van gedachten en gevoelens, bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Grondwet.

Hoofdstuk 4 Bescherming van het milieu en het natuurschoon en zorg voor het uiterlijk aanzien van de gemeente

Afdeling 1 Voorkomen of beperken van geluidhinder en hinder door verlichting

Artikel 4:1 Definities

In deze afdeling wordt verstaan onder:

- Activiteitenbesluit milieubeheer: Activiteitenbesluit milieubeheer, zoals dat besluit luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet
- collectieve festiviteit: festiviteit die niet specifiek aan één of een klein aantal inrichtingen is verbonden;
- gevoelige gebouwen: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1. van het Activiteitenbesluit milieubeheer;
- gevoelige terreinen: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1. van het Activiteitenbesluit milieubeheer;
- houder van een inrichting: degene die als eigenaar, bedrijfsleider, beheerder of anderszins een inrichting drijft;
- incidentele festiviteit: festiviteit of activiteit die gebonden is aan één of een klein aantal inrichtingen;
- inrichting: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer, , met dien verstande dat de artikelen 4:2 tot en met 4:5 uitsluitend van toepassing zijn op inrichtingen type A of type B als bedoeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer, en in artikel 4:3 slechts de binnenpandse inrichting is bedoeld (en niet het terras).;
- onversterkte muziek: muziek die niet elektronisch is versterkt.

Artikel 4:2 Aanwijzing collectieve festiviteiten

1. De geluidsnormen bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a en 2.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer gelden niet voor door het college per kalenderjaar aan te wijzen collectieve festiviteiten gedurende de daarbij aan te wijzen dagen of dagdelen.
2. De voorwaarden met betrekking tot de verlichting ten behoeve van sportbeoefening in de buitenlucht als bedoeld in artikel 3.148, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer gelden niet voor door het college per kalenderjaar aan te wijzen collectieve festiviteiten gedurende de daarbij aan te wijzen dagen of dagdelen.
3. In een aanwijzing als bedoeld in het eerste en tweede lid van dit artikel kan het college bepalen dat de aanwijzing slechts geldt in een of meer delen van de gemeente.
4. Het college maakt de aanwijzing als bedoeld in het eerste en tweede lid van dit artikel ten minste vier weken voor het begin van een nieuw kalenderjaar bekend.
5. Als een collectieve festiviteit redelijkerwijs niet te voorzien was, kan het college een festiviteit terstond als collectieve festiviteit als bedoeld in het eerste lid van dit artikel aanwijzen.
6. Het college kan voor aangewezen collectieve festiviteiten nadere regels stellen om geluid- en lichthinder te voorkomen.
7. De geluidsnorm bedoeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer is inclusief onversterkte muziek en exclusief 10 dB(A) toeslag vanwege muziekcorrectie. Tevens wordt de bedrijfsduurcorrectie buiten beschouwing gelaten.
8. Op de dagen, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, dient het ten gehore brengen van extra muziek hoger dan de geluidsnorm, als bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a en 2.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer uiterlijk te worden beëindigd op het gebruikelijke sluitingsuur van de desbetreffende inrichting.

Artikel 4:3 Toestemming incidentele festiviteiten

1. Het is een inrichting toegestaan op maximaal twaalf dagen of dagdelen per jaar incidentele festiviteiten te houden waarbij de geluidsnormen als bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a en 2.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet van toepassing zijn, mits de houder van de inrichting ten minste twee weken voor de aanvang van de festiviteit melding heeft gedaan aan het college.
2. Het is een inrichting toegestaan om in verband met de viering van incidentele festiviteiten de verlichting langer aan te houden ten behoeve van activiteiten waarbij artikel 3:148, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet van toepassing is, mits de houder van de inrichting ten minste twee weken voor de aanvang van de festiviteit melding heeft gedaan aan het college.
3. De incidentele festiviteit als bedoeld in de leden 1 en 2 van dit artikel kan worden gehouden als het college niet binnen twee weken na ontvangst van de melding heeft beslist dat de incidentele festiviteit wordt verboden.
4. Het college kan voor incidentele festiviteiten nadere regels stellen.

Artikel 4:4 Verboden incidentele festiviteiten (gereserveerd)

Artikel 4:5 Onversterkte muziek (gereserveerd)

Artikel 4:6 Overige geluidhinder

1. Het is verboden buiten een inrichting op een zodanige wijze toestellen of geluidsapparaten in werking te hebben of handelingen te verrichten dat voor een omwonende of voor de omgeving geluidhinder wordt veroorzaakt.
2. Het college kan van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel ontheffing verlenen.
3. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing als de activiteit bij of krachtens de Omgevingswet is toegelaten, of sprake is van een situatie waarin wordt voorzien bij of krachtens de Zondagswet, de Wet openbare manifestaties, het Vuurwerkbesluit of de provinciale omgevingsverordening.
4. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het tweede lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 4:6a Mosquito

1. In dit artikel wordt onder een mosquito verstaan: een apparaat dat een slechts voor jongeren hoorbare, hinderlijke hoge pieptoon produceert, met als doel groepen jongeren weg te houden van plaatsen waar zij overlast veroorzaken.
2. In afwijking van het bepaalde in artikel 4:6 kan de burgemeester in het belang van de openbare orde besluiten op een openbare plaats een mosquito aan te brengen bij gebleken ernstige overlast door jongeren op die plaats.
3. De aanwezigheid van een mosquito wordt duidelijk kenbaar gemaakt op de plaats waar deze is aangebracht.
4. Een mosquito is alleen in werking op die tijdstippen dat overlast redelijkerwijs valt te verwachten.
5. Een mosquito wordt aangebracht voor een periode van ten hoogste 12 maanden. De burgemeester kan die periode telkens met een periode van ten hoogste 12 maanden verlengen.

Artikel 4:6b Geluidhinder dieren

Degene die buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer de zorg heeft voor een dier dient te voorkomen dat dit voor een omwonende of overigens voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Afdeling 2 Bodem-, weg- en milieuverontreiniging

Artikel 4:7 Straatvegen (vervallen)

Artikel 4:8 Natuurlijke behoefte doen

Het is verboden binnen de bebouwde kom op een openbare plaats zijn natuurlijke behoefte te doen buiten daarvoor bestemde plaatsen.

Artikel 4:9 Toestand van sloten en andere wateren, niet openbare riolen en putten buiten gebouwen

Sloten en andere wateren, niet openbare riolen en putten, buiten gebouwen, mogen zich niet bevinden in een toestand die gevaar oplevert voor de veiligheid, nadeel voor de gezondheid of hinder voor de gebruikers van de gebouwen of voor anderen.

Afdeling 3. Het bewaren van houtopstanden

Artikel 4:10 Definities

In deze afdeling wordt verstaan onder:

a. afzetten: het afzagen van een stam, met het oogmerk dat de houtopstand zich weer herstelt;
b. *(niet opgenomen)*
c. houtopstand: een houtachtig, overblijvend gewas, zowel levend als afgestorven;
d. dunnen: het volledig verwijderen van bomen om de overblijvende bomen meer ruimte te geven;
e. onderhoud: velling, welke uitsluitend als een verzorgingsmaatregel ter bevordering van de groei van de overblijvende bomen moet worden beschouwd;

f. rooien: bomen met wortelkluit uit de grond halen;
g. *(niet opgenomen)*
h. vellen: rooien, afzetten, dunnen, met inbegrip van verplanten, alsmede het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging of ontsiering van de houtopstand ten gevolge (kunnen) hebben;
i. *(niet opgenomen)*
j. stamomtrek: de omtrek van een stam op 1,3 meter boven maaiveldhoogte, waarbij in geval van meerstammigheid de diameter van de dikste stam geldt;
h. Bomen Effect Analyse: standaard beoordeling van de gevolgen van voorgenomen bouw of aanleg voor een houtopstand, op basis van landelijke richtlijnen van de Bomenstichting.

Artikel 4:11 Kapverbod

1. Het is verboden zonder vergunning van het college een houtopstand te vellen of te doen vellen als deze:
   a. een leeftijd van minimaal 80 jaar heeft; of
   b. voor een wilg of populier een stamomtrek van minimaal 320 centimeter of voor overige soorten een stamomtrek van 160 centimeter heeft; of
   c. is geplant ter gelegenheid van een bijzondere gebeurtenis; of
   d. geregistreerd is in het Landelijk Register van Monumentale Bomen van de Bomenstichting; of
   e. is aangelegd op basis van een herplant- en instandhoudingsplicht op grond van artikel 4:11b of artikel 4:11c van deze verordening; of
   f. is aangelegd op grond van een overeenkomst met publiekrechtelijk bestuursorgaan.
2. *(niet opgenomen)*
3. De vergunning kan*,* naast het bepaalde in artikel 1:8 van deze verordening, worden geweigerd op grond van:
   a. de natuurwaarde van de houtopstand; of
   b. de landschappelijke waarde van de houtopstand; of
   c. de waarde van de houtopstand voor stads- en dorpsschoon; of
   d. de beeldbepalende waarde van de houtopstand; of
   e. de cultuurhistorische waarde van de houtopstand; of
   f. de waarde van de houtopstand voor de leefbaarheid; of
   g. de dendrologische waarde van de houtopstand.
4. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing:
   a. als de burgemeester toestemming verleent voor het vellen van een houtopstand in verband met een spoedeisend belang voor de openbare orde of een direct gevaar voor personen of goederen*;* en
   b. op het noodzakelijke periodieke onderhoud als beheermaatregel.
5. Op de aanvraag van de vergunning als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 4:11a Schorsende werking

Van de vergunning kan geen gebruik worden gemaakt voordat zij onherroepelijk is geworden.

Artikel 4:11b Bijzondere vergunningsvoorschriften

1. Tot de aan de vergunning te verbinden voorschriften kan behoren het voorschrift dat binnen een bepaalde termijn en overeenkomstig de door het college te geven aanwijzingen moet worden herbeplant.
2. Wordt een voorschrift als bedoeld in het eerste lid van dit artikel gegeven, dan kan daarbij tevens worden bepaald binnen welke termijn na de herplant en op welke wijze niet-gedijende beplanting moet worden vervangen.
3. Tot aan de vergunning te verbinden voorschriften kan behoren het voorschrift dat pas tot vellen van de houtopstand op en bij bouw- en aanlegwerken of andere ruimtelijke herinrichting of reconstructie mag worden overgegaan indien andere ontheffingen, vergunningen, toestemmingen of ruimtelijke ordeningsprocedures onherroepelijk geworden zijn en de feitelijke en financiële voortgang van de werken voldoende gewaarborgd is.
4. Tot aan de vergunning te verbinden voorschriften kan behoren het voorschrift tot het overleggen van een Bomen Effect Analyse in geval van bouw of aanleg van werken nabij te behouden bomen.

Artikel 4:11c Herplant-/instandhoudingsplicht

1. Als een houtopstand waarop het verbod tot vellen als bedoeld in deze afdeling van toepassing is, zonder vergunning van het college is geveld dan wel op andere wijze tenietgegaan, kan het college aan de zakelijk gerechtigde van de grond waarop de houtopstand zich bevond dan wel aan degene die uit anderen hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen te herplanten overeenkomstig de door het college gegeven aanwijzingen binnen een gestelde termijn.
2. Wordt een verplichting als bedoeld in het eerste lid van dit artikel opgelegd, dan kan daarbij worden bepaald binnen welke termijn na de herplant en op welke wijze niet-gedijende beplanting moet worden vervangen.
3. Als een houtopstand waarop het verbod tot vellen als bedoeld in deze afdeling van toepassing is, ernstig in het voortbestaan wordt bedreigd, kan het college aan de zakelijk gerechtigde van de grond waarop de houtopstand zich bevindt dan wel aan degene die uit anderen hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen om:
    a. overeenkomstig de door hem te geven aanwijzingen en binnen een door hem te stellen termijn voorzieningen te treffen, waardoor die bedreiging wordt weggenomen;
    b. een Bomen Effect Analyse op te stellen en aan te bieden aan het college.

Artikel 4:11d Verval van rechtswege

1. De vergunning vervalt wanneer daarvan niet binnen maximaal één jaar na het onherroepelijk worden van de vergunning gebruik is gemaakt, tenzij in de vergunning anders is bepaald.
2. De termijn van het eerste lid van dit artikel is eveneens van toepassing bij een vergunning voor het vellen van meer dan één houtopstand, ook als in fasen geveld wordt of één of enkele houtopstanden al geveld zijn.

Artikel 4:11e Bestrijding van boomziekten

1. Wanneer een houtopstand naar het oordeel van het college gevaar oplevert van verspreiding van een boomziekte of voor vermeerdering van de ziekteverspreiders zoals insecten, is de rechthebbende verplicht binnen de bij aanschrijving vast te stellen termijn:
    a. de houtopstand te vellen;
    b. conform richtlijnen van de gemeente de gevelde houtopstand direct zodanig te behandelen dat verspreiding van de boomziekte wordt voorkomen.
2. Het is verboden gevelde houtopstand voorhanden of in voorraad te hebben of te vervoeren indien dit naar het oordeel van het college gevaar oplevert van verspreiding van een boomziekte of voor vermeerdering van de ziekteverspreiders zoals insecten.

Artikel 4: 12 Afstand van de erfgrenslijn

De afstand als bedoeld in artikel 5: 42 Burgerlijk Wetboek bedraagt nihil voor bomen, heggen en heesters.

Afdeling 4 Maatregelen tegen ontsiering en stankoverlast

Artikel 4:13 Opslag voertuigen, vaartuigen, mest, afvalstoffen en dergelijke

1. In het belang van het uiterlijk aanzien van de gemeente, ter voorkoming of beëindiging van overlast dan wel voorkoming van schade aan de openbare gezondheid, kan het college plaatsen aanwijzen die buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer, in de openlucht of buiten de weg zijn gelegen, waar het verboden is de volgende voorwerpen of stoffen op te slaan, te plaatsen of aanwezig te hebben:
    a. onbruikbare of aan hun oorspronkelijke bestemming onttrokken voer- of vaartuigen of onderdelen daarvan;
    b. bromfietsen en motorvoertuigen of onderdelen daarvan;
    c. kampeermiddelen als bedoeld in artikel 4:17 van deze verordening, of onderdelen daarvan, als het plaatsen of aanwezig hebben daarvan geschiedt voor verkoop of verhuur of anderszins voor een commercieel doel; of
    d. mestopslag, gierkelders of andere verzamelplaatsen van vuil, een verzameling ingekuild gras, loof of pulp of ingekuilde landbouwproducten, afbraakmaterialen en oude metalen.
2. Het college kan bij de aanwijzing als bedoeld in het eerste lid van dit artikel nadere regels stellen.
3. Dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens de Omgevingswet of de provinciale omgevingsverordening.

Artikel 4:14 Stankoverlast door het gebruik van meststoffen (gereserveerd)

Artikel 4:15 Verbod hinderlijke, gevaarlijke of ontsierende reclame

1. Het is verboden op of aan een onroerende zaak handelsreclame te maken of te voeren door middel van een opschrift, aankondiging of afbeelding waardoor het verkeer in gevaar wordt gebracht, ernstige hinder ontstaat voor de omgeving of niet wordt voldaan aan redelijke eisen van welstand.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing in gevallen waarin een omgevingsvergunning is verleend en het gevaar en de hinder zijn betrokken bij de afweging.

Artikel 4:16 Vergunningplicht lichtreclame

1. Het is verboden zonder vergunning van het college op of aan een onroerende zaak handelsreclame te maken of te voeren met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding in welke vorm dan ook die vanaf de weg zichtbaar is.
2. Het verbod geldt niet voor onverlichte:
   a. opschriften, aankondigingen of afbeeldingen in het inwendige gedeelte van een onroerende zaak, die kennelijk niet gericht zijn op zichtbaarheid vanaf de weg;
   b. opschriften of aankondigingen op of aan onroerende zaken daartoe aangewezen door de overheid;
   c. opschriften of aankondigingen kleiner dan 0,50 m² en de langste zijde korter dan 1 meter die betrekking hebben op:
      - een openbare verkoping of aanbieding ter verkoop, verhuur of verpachting van een onroerende zaak, zulks voor zolang zij een feitelijke betekenis hebben;
      - het beroep, de dienst of het bedrijf dat in of op de onroerende zaak wordt uitgeoefend of waarvoor die zaak is bestemd;
   d. opschriften of aankondigingen op of aan onroerende zaken dienstbaar aan het openbare vervoer, indien deze zijn aangebracht ten dienste van dat vervoer.
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 1.8 kan een vergunning als bedoeld in het eerste lid worden geweigerd:
   a. indien de handelsreclame, op zichzelf of in verband met de omgeving niet voldoet aan de redelijke eisen van welstand;
   b. in het belang van de voorkoming of beperking van overlast voor gebruikers van een in de nabijheid gelegen onroerende zaak;
   c. in het belang van de verkeersveiligheid.
4. Op de aanvraag van de vergunning als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Afdeling 5 Kamperen buiten kampeerterreinen

Artikel 4:17 Definitie

In deze afdeling wordt onder kampeermiddel verstaan een **niet-grondgebonden** onderkomen of voertuig, dat bestemd of opgericht is dan wel gebruikt wordt of kan worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf.

Artikel 4:18 Recreatief nachtverblijf buiten kampeerterreinen

1. Het is verboden ten behoeve van recreatief nachtverblijf kampeermiddelen te plaatsen of geplaatst te houden buiten een kampeerterrein dat als zodanig in het bestemmingsplan, de beheersverordening of het omgevingsplan is bestemd of mede bestemd.
2. Het verbod geldt niet voor het plaatsen van kampeermiddelen voor eigen gebruik door de rechthebbende op een terrein.
3. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod als bedoeld in het eerste lid.
4. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 van deze verordening kan de ontheffing worden geweigerd in het belang van:
   a. de bescherming van natuur en landschap;
   b. de bescherming van een dorps- of stadsgezicht.
5. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het derde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 4:19 Aanwijzing kampeerplaatsen

1. Het verbod van artikel 4:18, eerste lid, van deze verordening is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.

2. Het college kan daarbij nadere regels stellen in het belang van de gronden, genoemd in artikel 4:18, vierde lid van deze verordening.

Hoofdstuk 5 Andere onderwerpen betreffende de huishouding van de gemeente

Afdeling 1 Parkeerexcessen en stopverbod

Artikel 5:1 Definities (gereserveerd)

Artikel 5:2 Parkeren van voertuigen van autobedrijf en dergelijke

1. Onder verhuren als bedoeld in dit artikel wordt mede verstaan:
   a. het gebruiken van een voertuig voor het geven van lessen;
   b. het gebruiken van een voertuig voor het vervoeren van personen tegen betaling.
2. Tot de voertuigen als bedoeld in dit artikel worden niet gerekend:
   a. voertuigen waaraan herstel- of onderhoudswerkzaamheden worden verricht die in totaal niet meer dan een uur vergen, en dit gedurende de tijd die nodig is en gebruikt wordt voor deze werkzaamheden;
   b. voertuigen voor persoonlijk gebruik van de in het derde lid van dit artikel bedoelde persoon.
3. Het is degene die er zijn bedrijf, nevenbedrijf dan wel een gewoonte van maakt voertuigen te stallen, te herstellen, te slopen, te verhuren of te verhandelen, verboden:
   a. drie of meer voertuigen die hem toebehoren of zijn toevertrouwd, op de weg te parkeren binnen een cirkel met een straal van 50 meter met als middelpunt een van deze voertuigen;
   b. de weg als werkplaats voor voertuigen te gebruiken.
4. Het college kan ontheffing van het verbod als bedoeld in het derde lid van dit artikel verlenen.
5. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in derde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 5:3 Te koop aanbieden van voertuigen

1. Het is verboden op een door het college aangewezen weg een voertuig te parkeren met het kennelijke doel het te koop aan te bieden of te verhandelen.
2. Het college kan ontheffing van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel verlenen.
3. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het tweede lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 5:4 Defecte voertuigen

Het is verboden een voertuig waarmee als gevolg van andere dan eenvoudig te verhelpen gebreken niet kan of mag worden gereden, langer dan op drie achtereenvolgende dagen op de weg te parkeren.

Artikel 5:5 Voertuigwrakken

1. Het is verboden een voertuig dat rijtechnisch in onvoldoende staat van onderhoud en tevens in een kennelijk verwaarloosde toestand verkeert op de weg te parkeren.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens de Wet milieubeheer of het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 5:6 Kampeermiddelen en andere voertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat voor recreatie of anderszins voor andere dan verkeersdoeleinden wordt gebruikt:
   a. langer dan op drie achtereenvolgende dagen te plaatsen of te hebben op de weg, waar dit naar het oordeel van het college buitensporig is met het oog op de verdeling van beschikbare parkeerruimte of schadelijk is voor het uiterlijk aanzien van de gemeente;
   b. op een door het college aangewezen plaats te parkeren, waar dit naar zijn oordeel schadelijk is voor het uiterlijk aanzien van de gemeente.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het in het eerste lid, aanhef en onder a, van dit artikel gestelde verbod.
3. Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de provinciale omgevingsverordening.

4. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het tweede lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:7 Parkeren van reclamevoertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat is voorzien van een aanduiding van handelsreclame, op de weg te parkeren met het kennelijk doel om daarmee handelsreclame te maken.
2. Het college kan van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel ontheffing verlenen.
3. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het tweede lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:8 Parkeren van grote voertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat, met inbegrip van de lading, een lengte heeft van meer dan 6 meter of een hoogte van meer dan 2,4 meter te parkeren op de weg, waar dit naar het oordeel van het college schadelijk is voor het uiterlijk aanzien van de gemeente.
2. Het is verboden een voertuig dat, met inbegrip van de lading, een lengte heeft van meer dan 6 meter of een hoogte van meer dan 2,4 meter te parkeren op de weg, waar dit naar het oordeel van het college buitensporig is met het oog op de verdeling van de beschikbare parkeerruimte.
3. Het verbod als bedoeld in het tweede lid van dit artikel geldt niet op werkdagen van maandag tot en met vrijdag, dagelijks van 08.00 tot 18.00 uur.
4. De verboden als bedoeld in het eerste en tweede lid van dit artikel zijn voorts niet van toepassing op campers, kampeerauto's, caravans en kampeerwagens, voor zover deze voertuigen niet langer dan drie achtereenvolgende dagen op de weg worden geplaatst of gehouden.
5. Het college kan van de verboden als bedoeld in het eerste en tweede lid van dit artikel ontheffing verlenen.
6. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het vijfde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:9 Parkeren van uitzichtbelemmerende voertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat, met inbegrip van lading, een lengte heeft van meer dan 6 meter of een hoogte van meer dan 2,4 meter, op de weg te parkeren bij een voor bewoning of ander dagelijks gebruik bestemd gebouw op zodanige wijze dat daardoor het uitzicht van bewoners of gebruikers vanuit dat gebouw op hinderlijke wijze wordt belemmerd of hun anderszins hinder of overlast wordt aangedaan.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet gedurende de tijd die nodig is voor en gebruikt wordt voor het uitvoeren van werkzaamheden waarvoor de aanwezigheid van het voertuig ter plaatse noodzakelijk is.

Artikel 5:10 Parkeren anders dan op de rijbaan (gereserveerd)

Artikel 5:11 Aantasting groenvoorzieningen door voertuigen

1. Het is verboden met een voertuig te rijden door of deze te doen of te laten staan in een park of plantsoen of een van gemeentewege aangelegde beplanting of groenstrook.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing:
   a. op de weg;
   b. op voertuigen die worden gebruikt voor werkzaamheden door of vanwege de overheid;
   c. op voertuigen, waarmee standplaats wordt of is ingenomen op terreinen die voor dit doel zijn bestemd.
3. Het college kan van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel ontheffing verlenen.
4. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het derde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 5:12 Overlast van fiets of bromfiets

1. Het is verboden op door het college in het belang van het uiterlijk aanzien van de gemeente, ter voorkoming of beëindiging van overlast, of ter voorkoming van schade aan de openbare gezondheid aangewezen plaatsen fietsen of bromfietsen onbeheerd buiten de daarvoor bestemde ruimten of plaatsen te laten staan.
2. Het is verboden fietsen of bromfietsen die rijtechnisch in onvoldoende staat van onderhoud en in een verwaarloosde toestand verkeren, op een openbare plaats te laten staan.

Afdeling 2 Collecteren

Artikel 5:13 Inzameling van geld of goederen

1. Het is verboden een openbare inzameling van geld of goederen te houden of daartoe een intekenlijst aan te bieden, voor zover daarvan niet van tevoren melding is gedaan aan het college.
2. Onder een inzameling van geld of goederen wordt mede verstaan: het bij het aanbieden van goederen, waartoe ook worden gerekend geschreven of gedrukte stukken, dan wel bij het aanbieden van diensten aanvaarden van geld of goederen, als daarbij te kennen wordt gegeven of de indruk wordt gewekt dat de opbrengst geheel of ten dele voor een liefdadig of ideëel doel is bestemd.
3. De collecte kan plaatsvinden als het college niet binnen vier weken na ontvangst van de melding heeft beslist dat de collecte wordt verboden.
4. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor een inzameling die wordt gehouden:
   a. in besloten kring, of
   b. door instellingen die zijn vermeld op het landelijke collecterooster van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) en die geld of goederen inzamelen in de aan hen door het CBF toegewezen periode; of
   c. door een andere, door het college aangewezen instelling.

Afdeling 3 Venten (gereserveerd)

Artikel 5:14 t/m 5:16 (gereserveerd)

Afdeling 4 Standplaatsen

Artikel 5:17 Definitie

1. In deze afdeling wordt verstaan onder standplaats: het vanaf een vaste plaats op een openbare en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel diensten aan te bieden, gebruikmakend van fysieke middelen, zoals een kraam, een wagen of een tafel.
2. Onder standplaats wordt niet verstaan:
   a. een vaste plaats op een jaarmarkt of markt als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder g, van de Gemeentewet;
   b. een vaste plaats op een evenement als bedoeld in artikel 2:24 van deze verordening.

Artikel 5:18 Standplaatsvergunning en weigeringsgronden

1. Het is verboden zonder vergunning van het college een standplaats in te nemen of te hebben.
2. Het college weigert de vergunning wegens strijd met een geldend bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan, omgevingsplan of voorbereidingsbesluit.
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 van deze verordening kan de vergunning worden geweigerd:
   a. als de standplaats hetzij op zichzelf hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan eisen van redelijke welstand;
   b. als ten gevolge van bijzondere omstandigheden in de gemeente of in een deel van de gemeente redelijkerwijs te verwachten is dat door het verlenen van de vergunning voor een standplaats voor het verkopen van goederen een redelijk verzorgingsniveau voor de consument ter plaatse in gevaar komt.
4. Op de aanvraag om een vergunning is als bedoeld in het eerste lid van dit artikel paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 5:19 Toestemming rechthebbende

Het is de rechthebbende op een perceel verboden toe te staan dat daarop zonder vergunning van het college standplaats wordt of is ingenomen.

Artikel 5:20 Afbakeningsbepalingen

1. Artikel 5:18, eerste lid, van deze verordening is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet of de provinciale omgevingsverordening.
2. De weigeringsgrond van artikel 5:18, derde lid, onder a, van deze verordening geldt niet voor bouwwerken.

Artikel 5:21 Aanhoudingsplicht (gereserveerd)

Afdeling 5 Snuffelmarkten

Artikel 5:22 Definitie

1. In deze afdeling wordt verstaan onder snuffelmarkt: een markt in een voor het publiek toegankelijk gebouw waar hoofdzakelijk tweedehands en incourante goederen worden verhandeld of diensten worden aangeboden vanaf een standplaats.
2. Onder een snuffelmarkt wordt niet verstaan:
   a. een markt of jaarmarkt als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder g, van de Gemeentewet;
   b. een evenement als bedoeld in artikel 2:24 van deze verordening.

Artikel 5:23 Organiseren van een snuffelmarkt

1. Het is verboden een snuffelmarkt te organiseren:
   a. in strijd met het bestemmingsplan, de beheersverordening of het omgevingsplan;
   b. als de burgemeester het organiseren van de snuffelmarkt verboden heeft in het belang van de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu;
   c. als degene die voornemens is een snuffelmarkt te organiseren daarvan niet tevoren melding heeft gedaan.
2. De organisator doet de melding als bedoeld in het eerste lid, onder c van dit artikel uiterlijk zes weken voorafgaand aan de snuffelmarkt met vermelding van:
   a. naam en adres van de organisator;
   b. adres van het gebouw waar de snuffelmarkt gehouden wordt;
   c. de dagen en tijdstippen waarop de snuffelmarkt wordt gehouden;
   d. de frequentie van het houden van de snuffelmarkt;
   e. het soort van goederen en diensten dat wordt aangeboden en verhandeld;
   f. het aantal standplaatsen; en
   g. het te verwachten aantal bezoekers.
3. De snuffelmarkt kan worden gehouden als de burgemeester niet binnen vier weken na ontvangst van de melding heeft beslist dat het organiseren van de snuffelmarkt wordt verboden in het belang van de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu.
4. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor ruimten die uitsluitend dan wel nagenoeg geheel en voortdurend in gebruik zijn als winkel in de zin van de Winkeltijdenwet.

Afdeling 6 Openbaar water en waterstaatswerken

Artikel 5:24 Voorwerpen op, in of boven openbaar water

1. Het is in verband met de veiligheid op het openbaar water verboden een voorwerp, niet zijnde een vaartuig, op, in of boven openbaar water te plaatsen, aan te brengen of te hebben, als dit door zijn omvang of vormgeving, constructie of plaats van bevestiging gevaar oplevert voor de bruikbaarheid van het openbaar water of voor het doelmatig en veilig gebruik daarvan, dan wel een belemmering vormt voor het doelmatig beheer en onderhoud van het openbaar water.
2. Degene die voornemens is een steiger, een meerpaal of een ander voorwerp met een permanent karakter op, in of boven openbaar water te plaatsen, doet daarvan uiterlijk twee weken tevoren een melding aan het college.
3. De melding bevat in ieder geval naam, adres en contactgegevens van de melder, en een beschrijving van de aard en omvang van het voorwerp.
4. Van de melding wordt kennis gegeven op de in de gemeente gebruikelijke wijze van bekendmaking.
5. Het voorwerp als bedoeld in het tweede lid van dit artikel kan worden geplaatst als het college niet binnen twee weken na ontvangst van de melding heeft beslist dat plaatsing wordt verboden.

6. Het verbod in dit artikel is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, de provinciale omgevingsverordening of de waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, de Scheepvaartverkeerswet, het Binnenvaartpolitiereglement of het bepaalde bij of krachtens de Telecommunicatiewet.

Artikel 5:24a Vaartuigwrakken

1. Het is verboden een vaartuigwrak in het openbare water te plaatsen of te hebben.
2. Onder vaartuigwrak wordt verstaan: een vaartuig dat vaartechnisch in onvoldoende staat van onderhoud en tevens in een kennelijk verwaarloosde toestand verkeert.
3. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor zover de Wet milieubeheer van toepassing is.

Artikel 5:25 Ligplaats woonschepen en overige vaartuigen

1. Het is verboden met een vaartuig een ligplaats in te nemen of te hebben dan wel een ligplaats voor een vaartuig beschikbaar te stellen op door het college aangewezen gedeelten van openbaar water.
2. Het college kan aan het innemen, hebben of beschikbaar stellen van een ligplaats met dan wel voor een vaartuig op niet krachtens het eerste lid van dit artikel aangewezen gedeelten van openbaar water:
   a. nadere regels stellen in het belang van de openbare orde, volksgezondheid, veiligheid, milieuhygiëne en het aanzien van de gemeente;
   b. beperkingen stellen naar soort en aantal vaartuigen.
3. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, de provinciale omgevingsverordening of de waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door het Besluit bouwwerken leefomgeving of het overige bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet, de Wet milieubeheer of het Binnenvaartpolitiereglement.
4. Het college kan aan de rechthebbende op een vaartuig aanwijzingen geven met betrekking tot het innemen, veranderen of gebruik van een ligplaats in het belang van de openbare orde, volksgezondheid, veiligheid, de milieuhygiëne en het aanzien van de gemeente.
5. De rechthebbende op een vaartuig is verplicht alle door het college gegeven aanwijzingen met betrekking tot het innemen, veranderen of gebruik van een ligplaats op te volgen.

Artikel 5:26 Aanwijzingen ligplaats (vervallen)

Artikel 5:27 Verbod innemen ligplaats (vervallen)

Artikel 5:28 Beschadigen van waterstaatswerken

1. Het is verboden schade toe te brengen aan of veranderingen aan te brengen in de toestand van openbare wateren, havens, dijken, wallen, kaden, trekpaden, beschoeiingen, oeverbegroeiing, bruggen, zetten, duikers, pompen, waterleidingen, gordingen, aanlegpalen, stootpalen, bakens of sluizen die bij de gemeente in beheer zijn.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, het Binnenvaartpolitiereglement, de Waterwet of de Provinciale omgevingsverordening.

Artikel 5:29 Reddingsmiddelen

Het is verboden een voor het redden van drenkelingen bestemd en daartoe bij het water aangebracht voorwerp te gebruiken voor een ander doel dan wel voor dadelijk gebruik ongeschikt te maken.

Artikel 5:30 Veiligheid op het water

1. Het is aan een ieder die zich als bader of zwemmer in het openbaar water ophoudt, verboden zich zodanig te gedragen dat het scheepvaartverkeer daarvan hinder of gevaar kan ondervinden.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Binnenvaartpolitiereglement, de provinciale omgevingsverordening of het bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet.

Artikel 5:31 Overlast aan vaartuigen

1. Het is verboden zonder redelijk doel zich vast te houden aan een vaartuig in openbaar water, daarop te klimmen of zich daarop of daarin te begeven of te bevinden.
2. Het is aan degene die daartoe niet bevoegd is verboden een vaartuig, liggend in of aan een openbaar water, los te maken.

Afdeling 7 Crossterreinen en gemotoriseerd en ruiterverkeer in natuurgebieden

Artikel 5:32 Crossterreinen

1. Het is verboden op enig terrein, geen weg zijnde, met een motorvoertuig of een bromfiets te crossen buiten wedstrijdverband een wedstrijd dan wel, ter voorbereiding van een wedstrijd, een trainings- of proefrit te houden of te doen houden dan wel daaraan deel te nemen, dan wel een motorvoertuig of een bromfiets met het kennelijke doel daartoe aanwezig te hebben.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op door het college aangewezen terreinen. Het college kan daarbij regels stellen voor het gebruik van deze terreinen:
   a. in het belang van het voorkomen of beperken van overlast;
   b. in het belang van de bescherming van het uiterlijk aanzien van de omgeving en ter bescherming van andere milieuwaarden;
   c. in het belang van de veiligheid van de deelnemers van de in het eerste lid bedoelde wedstrijden en ritten of van het publiek.
3. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing als de activiteit is toegelaten bij of krachtens de Omgevingswet, in het bijzonder afdeling 3.9 van het Besluit activiteiten leefomgeving en binnen de in het omgevingsplan aangewezen terreinen voor zover die activiteit daarbij is toegelaten, of als sprake is van een situatie waarin wordt voorzien door de Zondagswet of het Besluit geluidsproductie sportmotoren.

Artikel 5:33 Beperking verkeer in natuurgebieden

1. Het is verboden binnen voor publiek toegankelijke natuurgebieden, parken, plantsoenen of voor recreatief gebruik beschikbare terreinen te rijden of zich te bevinden met een motorvoertuig, een bromfiets, een fiets of een paard.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op door het college aangewezen terreinen. Het college kan daarbij regels stellen voor het gebruik van deze terreinen in het belang van:
   a. het voorkomen van overlast;
   b. de bescherming van natuur- of milieuwaarden;
   c. de veiligheid van het publiek.
3. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor bestuurders van motorvoertuigen en bromfietsen en voor fietsers of berijders van paarden:
   a. ten dienste van politie, brandweer en geneeskundige hulpverlening en van andere krachtens artikel 29, eerste lid, van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 door de bevoegde minister aangewezen hulpverleningsdiensten;
   b. vanwege beheer, onderhoud of exploitatie van de terreinen als in het eerste lid bedoeld;
   c. vanwege werken die krachtens wettelijk voorschrift moeten worden uitgevoerd;
   d. van de zakelijk gerechtigden, huurders en pachters van percelen die gelegen zijn binnen de terreinen als in het eerste lid bedoeld;
   e. voor het verkeer ten behoeve van bezoek en van de verzorging van de onder d bedoelde personen.
4. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is voorts niet van toepassing:
   a. op wegen die gelegen zijn binnen de in het eerste lid van dit artikel bedoelde gebieden of terreinen;
   b. binnen de bij of krachtens de provinciale omgevingsverordening aangewezen stiltegebieden ten aanzien van motorrijtuigen die bij of krachtens die verordening zijn aangewezen als toestel;
   c. binnen de in het omgevingsplan aangewezen terreinen voor zover die activiteit daarbij is toegelaten.
5. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel.
6. Op de aanvraag om een ontheffing is als bedoeld in het vijfde lid van dit artikel paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Afdeling 8 Vuurverbod

Artikel 5:34 Verbod afvalstoffen te verbranden buiten inrichtingen of anderszins vuur te stoken

1. Het is verboden in de openlucht afvalstoffen te verbranden buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer te stoken of te hebben.

2. Mits er geen sprake is van gevaar, overlast of hinder voor de omgeving, is het verbod niet van toepassing op:
   a. verlichting door middel van kaarsen, fakkels en dergelijke;
   b. sfeervuren zoals terrashaarden en vuurkorven, als geen afvalstoffen worden verbrand;
   c. vuur voor koken, bakken en braden.
3. Het college kan van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel ontheffing verlenen.
4. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 van deze verordening kan de ontheffing worden geweigerd ter bescherming van de flora en fauna.
5. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 1 of 3, van het Wetboek van Strafrecht of bij of krachtens de Omgevingswet.
6. Op de aanvraag om een ontheffing bedoeld in het derde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Afdeling 9 Asverstrooiing

Artikel 5:35 Definitie
In deze afdeling wordt verstaan onder incidentele asverstrooiing: het verstrooien van as als bedoeld in de Wet op de lijkbezorging op een door de overledene of nabestaande(n) gewenste plek buiten een permanent daartoe bestemd terrein.

Artikel 5:36 Verboden plaatsen
1. Incidentele asverstrooiing is verboden op:
   a. verharde delen van de weg;
   b. begraafplaatsen en crematoriumterreinen, uitgezonderd de daarvoor bedoelde strooivelden.
2. Het college kan voor een bepaalde termijn verbieden dat op andere plaatsen dan die genoemd in het eerste lid van dit artikel asverstrooiing plaatsvindt.
3. Het college kan op verzoek van de nabestaande die zorg draagt voor de asbus op grond van bijzondere omstandigheden ontheffing verlenen van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel, behoudens de begraafplaatsen en crematoriumterreinen.
4. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het derde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:37 Hinder of overlast
Incidentele asverstrooiing is verboden als daardoor hinder of overlast wordt veroorzaakt voor derden.

Hoofdstuk 6 Straf-, overgangs- en slotbepalingen

Artikel 6:1 Strafbepaling
1. Overtreding van het bij of krachtens deze verordening en de op grond van artikel 1:4 van deze verordening daarbij gegeven voorschriften en beperkingen wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.
2. In afwijking van het eerste lid van dit artikel is artikel 1a van de Wet op de economische delicten van toepassing op overtreding van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2:10 en 2:11 van deze verordening als sprake is van een omgevingsvergunningplichtige activiteit, 2:12, eerste lid en 4:11 van deze verordening.
3. In geval van overtreding van de krachtens artikel 3, derde lid, van de Wet veiligheidsregio's gestelde regels kan het college een bestuurlijke boete opleggen van ten hoogste de geldboete, bedoeld in artikel 64, eerste lid, van de Wet veiligheidsregio's.

Artikel 6:2 Toezichthouders
1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast de door het college daartoe aangewezen toezichthouders.
2. Voorts zijn met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening belast de bij besluit van het college dan wel de burgemeester aan te wijzen personen.
3. Onverminderd het eerste en tweede lid van dit artikel zijn de ambtenaren van politie, bedoeld in artikel 141, onder b, van het Wetboek van strafvordering, eveneens belast met het toezicht op de naleving van de bij of krachtens deze verordening gegeven voorschriften.

Artikel 6:3 Binnentreden woningen
Zij die belast zijn met het toezicht op de naleving of de opsporing van een overtreding van de bij of krachtens deze verordening gegeven voorschriften welke strekken tot handhaving van de openbare orde of veiligheid of bescherming van het leven of de gezondheid van personen, zijn bevoegd tot het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner.

Artikel 6:4 Intrekking oude verordening
De Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf 2021 wordt ingetrokken.

Artikel 6:5 Overgangsbepaling
Besluiten die golden op het moment van de inwerkingtreding van deze verordening en waarvoor deze verordening overeenkomstige besluiten kent, gelden als besluiten genomen krachtens deze verordening.

Artikel 6:6 Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking op ……...

Artikel 6:7 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als: Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf 2025.

Besloten in de openbare vergadering van .

, griffier , voorzitter

Inhoudelijke wijzigingen
Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf 2025

Inleiding
De nu voorgestelde Apv kent vooral technische wijzigingen die moeten plaatsvinden door de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Verder zijn een aantal tekstuele verbeteringen doorgevoerd. Daarnaast kent de voorgestelde Apv een aantal inhoudelijke wijzigingen. Deze worden hieronder toegelicht.

Artikel 2:10 (Voorwerpen op of aan de weg of een openbare plaats)
Aan dit artikel is een nieuw lid 2 toegevoegd waarin concreet wordt gemaakt wanneer er in elk geval sprake is van belemmering voor de bruikbaarheid van de weg

Artikel 2:12 (Maken of veranderen van een uitweg)
Aan dit artikel is een nieuw lid 4 toegevoegd. Het college kan op grond van deze nieuwe bepaling categorieën van uitwegen aanwijzen waarvoor geen melding hoeft te worden gedaan. Daarmee ontstaat ruimte voor het doorvoeren van deregulering waar mogelijk.

Artikel 2:18 (Rookverbod in bossen en natuurterreinen)
De nu geldende regeling gaat ervan uit dat het college een aanwijsbesluit neemt als het nodig is om een rookverbod in bossen en natuurterreinen af te kondigen. In de praktijk wordt altijd aangesloten bij de natuurbrandfasen die de Veiligheidsregio Fryslân afkondigt. Daarom wordt voorgesteld dat het rookverbod van kracht is als de Veiligheidsregio Fryslân natuurbrandrisicofase 2 (extra alert) heeft vastgesteld.

Artikel 2:28 (Exploitatie van een openbare inrichting)
In lid 5 is onder c. het ondertekenen van het horecaconvenant toegevoegd als aanvullende eis om geen exploitatievergunning te hoeven aanvragen.

Artikel 2:34c (Verbod ‘happy hours’)
Dit verbod was onbedoeld geschrapt in de huidige Apv. Omdat dit verbod een nuttige rol vervult bij de preventie van alcoholmisbruik wordt voorgesteld om dit verbod opnieuw op te nemen.

Artikel 2:34d (Proeverijen in slijtlokaliteiten)
In deze nieuwe bepaling worden slijterijen uitgezonderd van het proeverijverbod. Artikel 25e van de Alcoholwet maakt deze uitzondering mogelijk.

Artikel 2:48 (Verboden drankgebruik)
Aan dit artikel is toegevoegd ‘voor personen die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt ’. Het verbod voor personen van minder dan 18 jaar wordt al gesteld door de Alcoholwet.

Artikel 2:50a (Verbod op zichtbare uitingen van verboden organisaties)
Voorgesteld wordt om dit artikel te schrappen omdat de Hoge Raad deze bepaling bij een andere gemeente onverbindend heeft verklaard. Deze wijziging is conform de model-Apv van de VNG.

Artikel 2:54 (Gevaar door houtopstand)
Deze bepaling bevat een verbod om een houtopstand in een gevaarlijke toestand te laten. Dit nieuwe artikel is toegevoegd vanwege de invoering van de Omgevingswet en is conform de nieuwe model-Apv van de VNG.

Artikel 2:62 (Loslopend vee)
Voorgesteld wordt om de mogelijkheid toe te voegen om gebieden aan te wijzen waarvoor verbod niet geldt. Aan deze uitzondering kan behoefte zijn bij natuurgebieden.

Artikel 2:81 (Tegengaan onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat)
Deze bepaling is nieuw in de model-Apv van de VNG.

Artikel 3:3 (Vergunning seksbedrijf)
Op verzoek van uw raad bij de bespreking van de Legesverordening 2024 is in dit artikel opgenomen dat de vergunning voor een sexbedrijf voor vijf jaar geldt in plaats van voor twee jaar.

Artikel 4:6a (Mosquito)
Deze bepaling is in de nu geldende Apv niet opgenomen. Voorgesteld wordt om deze bepaling in te voeren.

Artikel 4:17 t/m 4:19 (Kamperen buiten kampeerterreinen)
Deze materie was tot op heden in een afzonderlijke verordening (de verordening kleinschalige verblijfsrecreatie) geregeld. Door deze bepalingen in de Apv op te nemen ontstaat meer duidelijkheid en uniformiteit. De verordening kleinschalige verblijfsrecreatie kan daarmee vervallen.

Artikel 5:13 Inzameling van geld of goederen
Om te kunnen collecteren is nu nog een vergunning vereist. Door over te gaan op een meldingenstelsel is sprake van deregulering.

Inhoudelijke verschillen voorgestelde Apv’s
Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland

Artikel 2:24 Vergunningsvrij evenement
Evenementen zijn in het voorstel tot 100 bezoekers vergunningsvrij, net als in de nu geldende Apv en het voorstel in Weststellingwerf. In Opsterland wordt voorgesteld om een evenement tot 200 bezoekers vergunningsvrij te laten.

Artikel 2:29 Eindtijden voor de horeca (artikel 2:29)
De bepalingen over eindtijden voor de horeca zijn in alle OWO-gemeenten anders. De eindtijden in de huidige Apv zijn met de plaatselijke horeca afgestemd en om die reden in het voorstel gehandhaafd.

Artikel 2:34b Paracommerciële horeca
Deze bepalingen zijn in alle OWO-gemeenten anders. Het huidige beleid is in het voorstel gevolgd.

Artikel 2:34c Verbod ‘happy hours’
Dit verbod wordt in het voorstel in Opsterland ook toegevoegd, in het voorstel in Weststellingwerf vooralsnog niet.

Artikel 2:34d Proeverijen in slijtlokaliteiten
Dit artikel is opnieuw opgenomen in het voorstel. In het voorstel in Opsterland wordt dit artikel eveneens toegevoegd, in het voorstel in Weststellingwerf vooralsnog niet.

Artikel 2:53 Verbod oplaten ballonnen
Dit voorstel is bij amendement toegevoegd in de nu geldende Apv. In het voorstel in Opsterland is dit verbod eveneens opgenomen, in het voorstel in Weststellingwerf vooralsnog niet.

Artikel 2:54 Gevaar door houtopstand
Dit verbod wordt in het voorstel in Opsterland ook toegevoegd, in het voorstel in Weststellingwerf vooralsnog niet.

Artikel 2:62 Loslopend vee
De toevoeging van lid 2 en 3 wordt in Opsterland ook voorgesteld, in Weststellingwerf vooralsnog niet.

Artikel 2:73a Gebruik van carbid
De bepalingen over carbid zijn in alle OWO-gemeenten anders. De huidige eindtijd is door uw raad bij amendement vastgesteld. Het huidige beleid is in het voorstel gevolgd.

Artikel 3:3 Vergunning seksbedrijf
De vergunning voor een seksbedrijf blijft in het voorstel in Weststellingwerf vooralsnog geldig voor twee jaar. Voor Opsterland wordt net als in Ooststellingwerf vijf jaar voorgesteld.

Artikel 4:3 Toestemming incidentele festiviteiten
In het voorstel wordt, net als in de nu geldende Apv, het aantal incidentele festiviteiten beperkt tot maximaal twaalf dagen of dagdelen per jaar. Deze beperking staat eveneens in het voorstel in Opsterland, maar vooralsnog niet in het voorstel in Weststellingwerf.

Artikel 4:6b Geluidhinder door dieren
Dit artikel is indertijd door uw raad bij amendement toegevoegd en is om die reden in het voorstel gehandhaafd. In de overige OWO-gemeenten is deze bepaling niet opgenomen.

Hoofdstuk 4, afdeling 3 Houtopstanden
Deze bepalingen zijn in alle OWO-gemeenten anders. Het huidige beleid is in het voorstel gevolgd.

Artikel 4:16 Vergunningplicht lichtreclame
Dit artikel is eveneens opgenomen in de nu gelden de Apv en in het voorstel gehandhaafd. Voor de vergunning wordt leges geheven. De beide andere OWO-gemeenten kennen deze bepaling niet.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
-	-	1:1c	beperkingengebiedactiviteit: hetgeen daaronder wordt verstaan in de bijlage, onder A, bij de Omgevingswet
1:1 b	bevoegd gezag: bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een omgevingsvergunning als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;	1:1d	bevoegd gezag: bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een omgevingsvergunning als bedoeld in de Omgevingswet;
1:1 c	bouwwerk: hetgeen in artikel 1 van de Bouwverordening daaronder wordt verstaan;	1:1e	bouwwerk: hetgeen daaronder wordt verstaan in de bijlage, onder A, bij de Omgevingswet;
1:1f	gebouw: hetgeen in artikel 1 van de Woningwet daaronder wordt verstaan;	1:1h	gebouw: hetgeen daaronder wordt verstaan in de bijlage, onder A, bij de Omgevingswet;
		1:1r	Wet milieubeheer: de Wet milieubeheer, zoals die wet luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet.
1:2 lid 3	Het bepaalde in het eerste en het tweede lid geldt niet voor de beslissing op een aanvraag om vergunning als bedoeld in artikel 3:3 van deze verordening	1:2 lid 3	Dit artikel is niet van toepassing op een aanvraag: a.om een omgevingsvergunning; b.om een vergunning als bedoeld in artikel 3:3 van deze verordening.
1:2 lid 4	In afwijking van het tweede lid is artikel 3.9 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van toepassing als beslist wordt op een aanvraag om een ontheffing als bedoeld in artikel 2:10, vierde lid, of een vergunning als bedoeld in artikel 2:11, tweede lid, aanhef en onder a, of artikel 4:11, van deze verordening.		
1:3	1.Indien een aanvraag voor een vergunning of ontheffing wordt ingediend minder dan drie weken vóór het tijdstip waarop de aanvrager de vergunning of ontheffing nodig heeft, kan het bestuursorgaan besluiten de aanvraag niet te behandelen. 2.Voor bepaalde, door het bestuursorgaan aan te wijzen, vergunningen of ontheffingen kan de in het eerste lid genoemde termijn worden verlengd tot ten hoogste acht weken.	1:8 lid 2	Een vergunning of ontheffing kan ook worden geweigerd als de aanvraag daarvoor minder dan drie weken voor de beoogde datum van de beoogde activiteit is ingediend en daardoor een behoorlijke behandeling van de aanvraag niet mogelijk is.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
-	-	1:4 lid 3	Dit artikel is niet van toepassing op een omgevingsvergunning.
		1:5 lid 2	Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op een omgevingsvergunning.
1:6	Een vergunning of ontheffing kan worden ingetrokken, geschorst of gewijzigd: a. als ter verkrijging daarvan onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt; b. als op grond van een verandering van de omstandigheden of inzichten opgetreden na het verlenen van de ontheffing of vergunning, intrekking, schorsing of wijziging noodzakelijk is vanwege het belang of de belangen ter bescherming waarvan de vergunning of ontheffing is vereist; c. als de aan de vergunning of ontheffing verbonden voorschriften en beperkingen niet zijn of worden nagekomen; d. als van de vergunning of ontheffing geen gebruik wordt gemaakt binnen of gedurende een daarin gestelde termijn dan wel, bij het ontbreken van een gestelde termijn, binnen een redelijke termijn; e. als de houder dit verzoekt.	1:6	1.Een vergunning, ontheffing of de acceptatie van een melding kan worden ingetrokken, geschorst of gewijzigd: a.als ter verkrijging daarvan onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt; b.als op grond van een verandering van de omstandigheden of inzichten opgetreden na het verlenen van de vergunning, ontheffing of acceptatie van een melding, intrekking of wijziging noodzakelijk is vanwege het belang of de belangen ter bescherming waarvan de vergunning, ontheffing of de acceptatie van een melding is vereist; c.als de aan de vergunning, ontheffing of de acceptatie van een melding verbonden voorschriften en beperkingen niet zijn of worden nagekomen; d.als van de vergunning, ontheffing of de acceptatie van een melding geen gebruik wordt gemaakt binnen of gedurende een daarin gestelde termijn dan wel, bij het ontbreken van een gestelde termijn, binnen een redelijke termijn. e.als de houder dit verzoekt. 2. Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op een omgevingsvergunning.
1:8	Een vergunning of ontheffing kan worden geweigerd …		1.Een vergunning of ontheffing kan in ieder geval worden geweigerd …

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
2:1 lid 6	Op de ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.		Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.
2:10 lid 1	1.Het is verboden een openbare plaats anders te gebruiken dan overeenkomstig de publieke functie daarvan, als: a. het gebruik schade toebrengt of kan toebrengen aan de weg, de bruikbaarheid van de weg belemmert of kan belemmeren, dan wel een belemmering vormt of kan vormen voor het beheer of onderhoud van de weg; of b. het gebruik niet voldoet aan redelijke eisen van welstand.		Het is verboden de weg of een weggedeelte anders te gebruiken dan overeenkomstig de publieke functie daarvan, als dat gebruik: a. schade toebrengt of kan toebrengen aan de weg, de bruikbaarheid van de weg belemmert of kan belemmeren, dan wel een belemmering vormt of kan vormen voor het beheer of onderhoud van de weg; of b. niet voldoet aan redelijke eisen van welstand.
-		2:10 lid 2	Van een belemmering voor de bruikbaarheid van de weg is in ieder geval sprake wanneer niet ten minste een vrije doorgang van 1,5 meter breed wordt gelaten op voetpaden en van 3 meter breed op de rijbaan voor fietsers of gemotoriseerd verkeer.
2:10 lid 2	Het college kan in het belang van de openbare orde of de woon- en leefomgeving nadere regels stellen ten aanzien van terrassen, uitstallingen en reclameborden.	2:10 lid 3	Het college kan in het belang van de openbare orde of de woon- en leefomgeving nadere regels stellen voor terrassen, uitstallingen en reclameborden voor zover deze regels niet zien op een activiteit die de fysieke leefomgeving wijzigt, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, van het Omgevingsbesluit.
2:10 lid 4	In afwijking van het derde lid van dit artikel kan het college een omgevingsvergunning verlenen voor het in het eerste lid van dit artikel bedoelde gebruik, voor zover dit een activiteit betreft als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder j of k, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.	-	

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
2:10 lid 5	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op: a. evenementen als bedoeld in artikel 2:24; b. standplaatsen als bedoeld in artikel 5:17; en c. overige gevallen waarin krachtens een wettelijke regeling een vergunning voor het gebruik van de weg is verleend.	2:10 lid 5	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op: a. evenementen als bedoeld in artikel 2:24; b. standplaatsen als bedoeld in artikel 5:17 of het omgevingsplan; c. overige gevallen waarin krachtens een wettelijke regeling een vergunning voor het gebruik van de weg is verleend; en d.situaties waardoor het gebruik, bedoeld in het eerste lid, de fysieke leefomgeving wijzigt, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, van het Omgevingsbesluit.
2:10 lid 6	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet beheer rijkswaterstaatwerken, artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994 of de provinciale wegenverordening.	2:10 lid 6	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is voorts niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994.
2:10 lid 6	Op de ontheffing bedoeld in het derde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.	2:10 lid 6	Op de aanvraag om een ontheffing bedoeld in het derde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.
2:11 lid 2	Een vergunning wordt verleend a. als omgevingsvergunning door het bevoegd gezag, als de activiteiten zijn verboden bij een bestemmingsplan, beheersverordening of voorbereidingsbesluit;	2:11 lid 2	Een vergunning wordt verleend a. als omgevingsvergunning door het bevoegd gezag, als de activiteiten zijn verboden bij een bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan, omgevingsplan of voorbereidingsbesluit;

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
2:11 lid 3	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor overheden bij het uitvoeren van hun publieke taak.	2:11 lid 3	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet: a. voor overheden bij het uitvoeren van hun publieke taak; en b.voor zover werkzaamheden worden verricht in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam.
2:11 lid 4	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt voorts niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, de Wegenwet, de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, het Provinciaal wegenreglement, de Waterschapskeur, de Telecommunicatiewet of de daarop gebaseerde Telecommunicatieverordening.	2:11 lid 4	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is voorts niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994, de Wegenwet, het Wetboek van Strafrecht of het bepaalde bij of krachtens de Telecommunicatiewet.
2:11 lid 5	Op de vergunning bedoeld in het eerste lid is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.	2:11 lid 5	Op de aanvraag om een vergunning bedoeld in het eerste lid is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
2:12 lid 1	Het is verboden een uitweg te maken naar de weg of verandering te brengen in een bestaande uitweg naar de weg: a. als degene die voornemens is een uitweg te maken naar de weg of verandering te brengen in een bestaande uitweg naar de weg daarvan niet van tevoren melding heeft gedaan aan het college, onder indiening van een situatieschets van de gewenste uitweg en een foto van de bestaande situatie; (...) f. het in strijd is met het bestemmingsplan.	2:12 lid 1	Het is verboden een uitweg te maken naar de weg of verandering te brengen in een bestaande uitweg naar de weg: a.als daarvan niet van tevoren melding is gedaan aan het college, onder indiening van een situatieschets van de gewenste uitweg en een foto van de bestaande situatie; (...) f.het in strijd is met het bestemmingsplan, de beheersverordening of het omgevingsplan.
-	-	2:12 lid 4	Het college kan categorieën aanwijzen waarvoor geen melding in de zin van lid 1 van dit artikel hoeft te worden gedaan.
2:12 lid 4	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de Waterschapskeur of het Provinciaal wegenreglement.	2:12 lid 5	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening.
2:18 lid 1	Het is verboden te roken in bossen, op heide of veengronden danwel in duingebieden of binnen een afstand van dertig meter daarvan gedurende een door het college aangewezen periode.	2:18 lid 1	Het is verboden te roken in bossen, op heide of veengronden dan wel in duingebieden of binnen een afstand van dertig meter daarvan gedurende de periode dat de Veiligheidsregio Fryslân natuurbrandrisicofase 2 (extra alert) heeft vastgesteld.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
2:21	1.De rechthebbende op een bouwwerk is verplicht toe te laten dat op of aan dat bouwwerk voorwerpen, borden of voorzieningen ten behoeve van het verkeer of de openbare verlichting worden aangebracht, onderhouden, gewijzigd of verwijderd. 2.Het bepaalde in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door de Waterstaatswet 1900, de Onteigeningswet, of de Belemmeringenwet Privaatrecht.	2:21	1.De rechthebbende op een bouwwerk is verplicht toe te laten dat op of aan dat bouwwerk voorwerpen of voorzieningen ten behoeve van de openbare verlichting worden aangebracht, onderhouden, gewijzigd of verwijderd. 2.Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door hoofdstuk 10 van de Omgevingswet.
2:22 lid 4	Op de ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.	2:22 lid 4	Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.
2:24 lid 3	In deze afdeling wordt onder klein evenement verstaan een eendaags evenement waarbij: (...) e. slechts kleine objecten worden geplaatst met een oppervlakte van minder dan 10 vierkante meter per object tot een maximum van 50 m2 per straat, dan wel één tent geplaatst wordt die voldoet aan de brandveiligheidseisen (wat onder meer inhoudt dat daarin niet gelijktijdig niet meer dan 50 personen aanwezig zijn). Daarnaast is één springkussen toegestaan;	2:24 lid 3	In deze afdeling wordt onder klein evenement verstaan een eendaags evenement waarbij: (…) e.maximaal één springkussen wordt geplaatst en voor het overige: -alleen kleine objecten worden geplaatst met een oppervlakte van minder dan 10 vierkante meter per object met een maximale gezamenlijke oppervlakte van 50 vierkante meter per straat; of -één tent wordt geplaatst die voldoet aan de brandveiligheidseisen en waarin gelijktijdig niet meer dan 50 personen aanwezig zijn
2:25 lid 2	Bij de vergunningaanvraag worden de gegevens, bedoeld in artikel 2.3 van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen, aangeleverd.	2:25 lid 2	Bij de vergunningaanvraag worden de gegevens, bedoeld in artikel 2.3 van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen, aangeleverd voor zover voor het evenement een gebruiksmelding zou moeten worden gedaan op grond van artikel 2:1, eerste lid, van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
-	-	2:25 lid 5	Als ook een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt ingediend, is afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op de behandeling van de aanvragen om een vergunning. De burgemeester is het coördinerend bestuursorgaan.
2:25 lid 5	Op de vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.	2:25 lid 6	Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.
2:27 lid 1	In deze afdeling wordt verstaan onder: (…) b. terras: een buiten de besloten ruimte van de openbare inrichting liggend deel daarvan waar sta- of zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken kunnen worden geschonken of spijzen voor directe consumptie ter plaatse kunnen worden bereid of verstrekt.	2:27 lid 1	In deze afdeling wordt verstaan onder: (…) b. terras: een buiten de besloten ruimte liggend deel van de openbare inrichting waar sta- of zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken kunnen worden geschonken of spijzen voor directe consumptie ter plaatse kunnen worden bereid of verstrekt.
2:27 lid 2	Onder openbare inrichting wordt mede verstaan een buiten de besloten ruimte van de openbare inrichting liggend deel daarvan waar sta- of zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken kunnen worden geschonken of spijzen voor directe consumptie ter plaatse kunnen worden bereid of verstrekt.	2:27 lid 2	Onder openbare inrichting wordt in deze afdeling mede verstaan: een buiten de besloten ruimte liggend deel van de openbare inrichting waar sta- of zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken kunnen worden geschonken of spijzen voor directe consumptie ter plaatse kunnen worden bereid of verstrekt.
2:28 lid 2	De burgemeester weigert de vergunning als: a.de exploitatie van de openbare inrichting in strijd is met een geldend bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan of voorbereidingsbesluit	2:28 lid 2	De burgemeester weigert de vergunning als: a.de exploitatie van de openbare inrichting in strijd is met een geldend bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan, omgevingsplan of voorbereidingsbesluit
2:28 lid 3	In afwijking van het bepaalde in artikel 1:8 van deze verordening kan de burgemeester de vergunning slechts geheel of gedeeltelijk weigeren als (…)	2:28 lid 3	Naast het bepaalde in artikel 1:8 van deze verordening kan de burgemeester de vergunning geheel of gedeeltelijk weigeren als (…)

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
2:28 lid 5	De burgemeester verleent op verzoek of ambtshalve vrijstelling van het verbod genoemd in het eerste lid aan openbare inrichtingen die horecabedrijf zijn als bedoeld in artikel 1 van de Alcoholwet, als (…)	2:28 lid 5	De burgemeester verleent vrijstelling van het verbod genoemd in het eerste lid van dit artikel aan openbare inrichtingen die horecabedrijf zijn als bedoeld in artikel 1 van de Alcoholwet, als (…)
2:29 lid 6	Op de ontheffing als bedoeld in het tweede lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.		Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het tweede lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.
2:34b	2. Paracommerciële rechtspersonen waarbij het faciliteren van sociale interactie direct voortvloeit uit de doelstellingen, zoals dorpshuizen, verstrekken uitsluitend alcoholhoudende drank van zondag tot en met donderdag na 15.00 uur en tot 24.00 uur en van vrijdag tot en met zaterdag van 15.00 uur tot 01.00 uur 3. Overige paracommerciële rechtspersonen verstrekken uitsluitend alcoholhoudende drank van maandag tot en met vrijdag van 18.00 uur tot 24.00 uur, op zaterdag van 15.00 uur tot 24.00 uur en zondag van 15.00 uur tot 20.00 uur.	2:34b	2. De in lid 1 van dit artikel genoemde schenktijden mogen in ieder geval niet liggen buiten de volgende tijdstippen: a.voor paracommerciële instellingen waarbij het faciliteren van sociale interactie voortvloeit uit de doelstellingen (dorpshuizen) van zondag tot en met donderdag dagelijks van 15.00 tot 24.00 uur en van vrijdag tot en met zaterdag van 15.00 tot 01.00 uur; b.voor de overige paracommerciële instellingen van maandag tot en met vrijdag van 18.00 tot 24.00 uur, op zaterdag van 15.00 tot 24.00 uur en zondag van 15.00 tot 20.00 uur.
2:34c	Paracommerciële rechtspersonen verstrekken geen alcoholhoudende drank tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard en bijeenkomsten die gericht zijn op personen die niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de desbetreffende rechtspersoon betrokken zijn wanneer dit leidt tot oneerlijke mededinging.	2:34b lid 3	Het is verboden in een paracommerciële instelling alcoholhoudende drank te verstrekken tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard of bijeenkomsten gericht op personen die niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de desbetreffende rechtspersoon betrokken zijn wanneer dit leidt tot oneerlijke mededinging.
-	-	2:34c	Artikel 2:34c Verbod ‘happy hours’ Het is verboden in een horecalokaliteit of op een terras bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende drank te verstrekken voor gebruik ter plaatse tegen een prijs die voor een periode van 24 uur of korter lager is dan 60% van de prijs die daar gewoonlijk wordt gevraagd.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
-	-	2:34d	1. Slijtersbedrijven zijn vrijgesteld van het in artikel 3, eerste lid, en het in artikel 14, eerste lid, van de Alcoholwet vervatte verbod, ten behoeve van het tegen betaling organiseren van een proeverij in hun slijtlokaliteit. 2. De vrijstelling geldt buiten de dagen en tijden dat de slijtlokaliteit bij of krachtens de Winkeltijdenwet regulier is opengesteld
2:39 lid 3	De burgemeester weigert een vergunning: (…) b.als de exploitatie van de speelgelegenheid in strijd is met een geldend bestemmingsplan.	2:39 lid 3	De burgemeester weigert een vergunning: (…) b.als de exploitatie van de speelgelegenheid in strijd is met een geldend bestemmingsplan, een geldende beheersverordening of het omgevingsplan.
2:39 lid 4	Op de vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.	2:39 lid 4	Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.
2:41 lid 3	De verboden als bedoeld in dit artikel gelden niet voor personen wier aanwezigheid in de woning, erf of het lokaal wegens dringende reden noodzakelijk is.	2:41 lid 3	De verboden als bedoeld in dit artikel gelden niet voor personen wier aanwezigheid in de woning, of het lokaal of een daarbij behorend erf wegens dringende reden noodzakelijk is.
2:48 lid 1	Het is verboden op een openbare plaats alcoholhoudende drank te gebruiken of aangebroken flessen, blikjes en dergelijke met alcoholhoudende drank bij zich te hebben indien dit gepaard gaat met gedragingen die de openbare orde verstoren, het woon- en leefklimaat aantasten of anderszins overlast veroorzaken.	2:48 lid 1	Het is voor personen die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt verboden op een openbare plaats alcoholhoudende drank te gebruiken of aangebroken flessen, blikjes en dergelijke met alcoholhoudende drank bij zich te hebben indien dit gepaard gaat met gedragingen die de openbare orde verstoren, het woon- en leefklimaat aantasten of anderszins overlast veroorzaken.
2:48 lid 2	Het is verboden op een openbare plaats, die deel uitmaakt van een door het college aangewezen gebied, alcoholhoudende drank te nuttigen of aangebroken flessen, blikjes en dergelijke met alcoholhoudende drank bij zich te hebben.	2:48 lid 2	Het is voor personen die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt verboden op een openbare plaats, die deel uitmaakt van een door het college aangewezen gebied, alcoholhoudende drank te nuttigen of aangebroken flessen, blikjes en dergelijke met alcoholhoudende drank bij zich te hebben.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
2:48 lid 3	Het bepaalde in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor (…)	2:48 lid 3	Het bepaalde in het eerste en tweede lid van dit artikel geldt niet voor (…)
2:50a	1. Het is verboden op openbare plaatsen of in voor het publiek toegankelijke openstaande gebouwen en daarbij behorende erven zichtbaar goederen te dragen, bij zich te hebben of te vervoeren die uiterlijke kenmerken zijn van een organisatie die bij rechterlijke uitspraak of bestuurlijk besluit verboden is verklaard of is ontbonden vanwege een werkzaamheid of doel in strijd met de openbare orde. 2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht.	-	-
2:73b	1. Het is verboden: a. ballonnen vrij op te laten in de open lucht; b. het oplaten van ballonnen in de open lucht te organiseren. 2. Het verbod uit het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op: a. ballonnen die voor wetenschappelijk doeleinden worden opgelaten; b. vaartuigen als bedoeld in de Wet luchtvaart.	2:53	1. Het is verboden: a. ballonnen vrij op te laten in de open lucht; b. het oplaten van ballonnen in de open lucht te organiseren. 2. Het verbod uit het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op: a. ballonnen die voor wetenschappelijk doeleinden worden opgelaten; b. vaartuigen als bedoeld in de Wet luchtvaart.
-	-	2:54	Het is verboden om een houtopstand in een zodanige staat te hebben dat daardoor direct gevaar voor goede¬ren of personen ontstaat.
2:59 lid 4	Een hond als bedoeld in het eerste lid van dit artikel dient voorzien te zijn van een door de minister op aanvraag verstrekt uniek identificatienummer door middel van een microchip die met een chipreader afleesbaar is.	2:59 lid 4	Onverminderd het bepaalde in artikel 2:57, eerste lid onder d, van deze verordening dient een hond als bedoeld in het eerste lid van dit artikel voorzien te zijn van een door de bevoegde minister op aanvraag verstrekt uniek identificatienummer door middel van een microchip die met een chipreader afleesbaar is.
2:60 lid 3	Op de ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.	2:60 lid 3	Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
2:62	-	2:62	2.Het college kan gebieden aanwijzen waar het gebod bedoeld in het eerste lid van dit artikel niet van toepassing is. 3.Het college kan bij de aanwijzing als bedoeld in het tweede lid van dit artikel nadere regels stellen.
2:67 lid 4	Op de vrijstelling is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.	2:67 lid 4	Op de aanvraag om een vrijstelling is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.
2:71	In deze afdeling wordt verstaan onder consumentenvuurwerk: hetgeen daaronder wordt verstaan in het Vuurwerkbesluit.	2:71	In deze afdeling wordt onder consumentenvuurwerk verstaan: vuurwerk dat op grond van artikel 2.1.1 van het Vuurwerkbesluit is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
2:73b	1. Het is verboden acetyleengas afkomstig van een reactie tussen calciumacetylide (carbid) en water of gasmengsels met vergelijkbare eigenschappen op explosieve wijze te verbranden op zodanige wijze dat gevaar, schade of overlast voor de omgeving kan worden veroorzaakt. 2. Het in het eerste lid van dit artikel gestelde verbod geldt niet indien gebruik wordt gemaakt van melkbussen en/of dergelijke voorwerpen met een maximale inhoud van 50 liter, met gebruikneming van acetyleengas afkomstig van een reactie tussen calciumacetylide (carbid) en water of gasmengsels met vergelijkbare eigenschappen en het gebruik plaatsvindt op 31 december van 10.00 uur tot 1 januari 02.00 uur en de plaats vanwaar geschoten is gelegen: a. op een afstand van ten minste 75 meter van woonbebouwing; en b. op een afstand van ten minste 300 meter van in gebruik zijnde voorzieningen voor het houden van dieren. 3. Dit artikel is niet van toepassing voor zover de Wet milieubeheer, de Wet wapens en munitie, de Wet milieugevaarlijke stoffen, de Wet vervoer gevaarlijke stoffen of het Wetboek van Strafrecht van toepassing is.	2:73b	1.Het is verboden acetyleengas afkomstig van een reactie tussen calciumacetylide (carbid) en water of gasmengsels met vergelijkbare eigenschappen op explosieve wijze te verbranden op zodanige wijze dat gevaar, schade of hinder voor de omgeving kan worden veroorzaakt. 2.Het in het eerste lid van dit artikel gestelde verbod geldt niet als: a.gebruik wordt gemaakt van melkbussen en/ of dergelijke voorwerpen met een maximale inhoud van vijftig liter, met gebruikmaking van acetyleengas afkomstig van een reactie tussen calciumacetylide (carbid) en water of gasmengsels met vergelijkbare eigenschappen en b.het gebruik plaatsvindt tussen 31 december 10.00 uur en 1 januari 02.00 uur en c.de plaats vanwaar geschoten wordt is gelegen: 1º op een afstand van ten minste 75 meter van gebouwen en risicovolle objecten zoals tankstations, lpg-tanks en dergelijke; 2º op een afstand van ten minste 300 meter van in gebruik zijnde voorzieningen voor het houden van dieren. 3.Dit artikel is niet van toepassing voor zover de Wet milieubeheer, de Wet wapens en munitie, de Wet vervoer gevaarlijke stoffen of het Wetboek van Strafrecht van toepassing is.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
2:74	Onverminderd het bepaalde in de Opiumwet is het verboden zich op een openbare plaats op te houden en zich op of aan wegen in of op een voertuig te bevinden of daarmee heen en weer of rond te rijden, met het kennelijke doel om middelen als bedoeld in artikel 2 en 3 van de Opiumwet, of daarop gelijkende waar, al dan niet tegen betaling af te leveren, aan te bieden of te verwerven, daarbij behulpzaam te zijn of daarin te bemiddelen.	2:74	Onverminderd het bepaalde in de Opiumwet is het verboden zich op een openbare plaats op te houden of zich daar heen en weer te bewegen en zich op of aan wegen in of op een voertuig te bevinden of daarmee heen en weer of rond te rijden, met het kennelijke doel om middelen als bedoeld in artikel 2 en 3 van de Opiumwet, of daarop gelijkende waar, al dan niet tegen betaling af te leveren, aan te bieden of te verwerven, daarbij behulpzaam te zijn of daarin te bemiddelen.
2:74a	Het is verboden op of aan de weg, op een andere openbare plaats of in een voor publiek toegankelijk gebouw middelen als bedoeld in de artikelen 2 of 3 van de Opiumwet of daarop gelijkende waar (zoals lachgas) te gebruiken, toe te dienen, dan wel voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen voorhanden te hebben.	2:74a	Het is verboden op of aan de weg, op een andere openbare plaats of in een voor publiek toegankelijk gebouw middelen als bedoeld in de artikelen 2 of 3 van de Opiumwet of daarop gelijkende waar te gebruiken, toe te dienen, dan wel voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen voorhanden te hebben.
2:75	De burgemeester is bevoegd overeenkomstig artikel 154a van de Gemeentewet te besluiten tot het tijdelijk doen ophouden van door hem aangewezen groepen van personen op een door hem aangewezen plaats als deze personen het bepaalde in de artikelen 2:1, 2:10, 2:11, 2:16, 2:47, 2:48, 2:49, 2:50, 2:73, of 2:73a van deze verordening groepsgewijs niet naleven.		De burgemeester is bevoegd overeenkomstig artikel 154a van de Gemeentewet te besluiten tot het tijdelijk doen ophouden van door hem aangewezen groepen van personen op een door hem aangewezen plaats als deze personen het bepaalde in de artikelen 2:1, 2:10, 2:11, 2:16, 2:26, 2:47, 2:48, 2:49, 2:50, 2:73, of 2:73a van deze verordening groepsgewijs niet naleven.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
2:78	1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde, het voorkomen of beperken van overlast, het voorkomen of beperken van aantastingen van het woon- of leefklimaat, de veiligheid van personen of goederen, de gezondheid of de zedelijkheid aan een persoon die strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht een bevel geven zich gedurende ten hoogste 24 uur niet in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een openbare plaats op te houden. 2. Met het oog op de in het eerste lid van dit artikel genoemde belangen kan de burgemeester aan een persoon aan wie tenminste eenmaal het bevel als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is gegeven en die opnieuw strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht, een bevel geven zich gedurende ten hoogste 12 weken niet in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een openbare plaats op te houden. 3. Een bevel krachtens het tweede lid van dit artikel kan slechts worden gegeven als het strafbare feit of de openbare orde verstorende handeling binnen 6 maanden na het geven van een eerder bevel, gegeven op grond van het eerste of tweede lid van dit artikel, plaatsvindt. 4. De burgemeester beperkt de in het eerste of tweede lid van dit artikel gestelde bevelen, als hij dat in verband met de persoonlijke omstandigheden van betrokkene noodzakelijk oordeelt. De burgemeester kan op aanvraag tijdelijk ontheffing verlenen van een bevel.	2:78	1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde, het voorkomen of beperken van overlast, het voorkomen of beperken van aantastingen van het woon- of leefklimaat, de veiligheid van personen of goederen, de gezondheid of de zedelijkheid aan een persoon die strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht een tijdelijk verbod opleggen om gedurende ten hoogste 24 uur in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een openbare plaats aanwezig te zijn. 2. Met het oog op de in het eerste lid van dit artikel genoemde belangen kan de burgemeester aan een persoon aan wie ten minste eenmaal een tijdelijk verbod is opgelegd als bedoeld in dat lid en die binnen zes maanden na een eerder tijdelijk verbod opnieuw strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht, een tijdelijk verbod opleggen om gedurende ten hoogste 12 weken in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een openbare plaats aanwezig te zijn. 3.De burgemeester beperkt het krachtens het eerste of tweede lid van dit artikel opgelegde verbod, als hij dat in verband met de persoonlijke omstandigheden van betrokkene noodzakelijk oordeelt. De burgemeester kan op aanvraag tijdelijk ontheffing verlenen van een tijdelijk verbod.
-	-	2:78 lid 4	Het is verboden te handelen in strijd met een krachtens het eerste of tweede lid opgelegd verbod.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
-	-	2:78 lid 5	Indien de officier van justitie een persoon een gedragsaanwijzing heeft gegeven als bedoeld in artikel 509hh, tweede lid, onderdeel a, van het Wetboek van Strafvordering, legt de burgemeester aan deze persoon voor hetzelfde gebied niet een tijdelijk verbod op als bedoeld in het eerste of tweede lid van dit artikel.
2:80 lid 1	De burgemeester kan op grond van artikel 174a van de Gemeentewet een voor het publiek openstaand gebouw of een bij dat gebouw behorend erf als bedoeld in het belang van de openbare orde, veiligheid, gezondheid of zedelijkheid of als er naar zijn oordeel sprake is van bijzondere omstandigheden voor een bepaalde duur geheel of gedeeltelijk sluiten.	2:80 lid 1	De burgemeester kan in het belang van de openbare orde of ter voorkoming of beperking van overlast of nadelige beïnvloeding van het woon- of leefklimaat besluiten tot de gehele of gedeeltelijke sluiting van een voor het publiek openstaand gebouw of een bij dat gebouw behorend erf.
-	-	2:80 lid 2	Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin artikel 2:30, eerste lid, van deze verordening of artikel 13b van de Opiumwet voorziet.
2:80 lid 2	Onverminderd hetgeen in artikel 5:24 van de Algemene wet bestuursrecht is bepaald omtrent de bekendmaking, wordt het bevel tot sluiting tevens bekend gemaakt door een schrijven, waaruit van dat bevel tot sluiting blijkt, aan te brengen op of nabij de toegang(en) van het gebouw of het erf.	2:80 lid 3	De burgemeester brengt een afschrift van zijn besluit aan op of nabij de toegang van het voor het publiek openstaande gebouw of het bij dat gebouw behorende erf.
-	-	2:80 lid 4	Eenieder is verplicht toe te laten dat het afschrift wordt aangebracht en aangebracht blijft, zolang de sluiting van kracht is.
2:80 lid 4	Het is de rechthebbende op het gebouw en/of het erf, verboden om, nadat het bevel tot sluiting bekend is gemaakt op de in het tweede lid van dit artikel aangegeven wijze, daarin bezoekers toe te laten of te laten verblijven.	2:80 lid 5	Het is verboden een gesloten gebouw of erf te bezoeken, als bezoeker daarin of daarop te verblijven of een bezoeker daarin of daarop te laten verblijven zonder toestemming van de burgemeester.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
2:80 lid 3	Een sluiting kan op aanvraag van belanghebbende door de burgemeester worden opgeheven, wanneer later bekend geworden feiten en omstandigheden hiertoe aanleiding geven en naar zijn oordeel voldoende garanties aanwezig zijn, dat geen herhaling van de gronden die tot de sluiting hebben geleid, zal plaatsvinden.	2:80 lid 6	De burgemeester kan een sluiting opheffen als later bekend geworden feiten en omstandigheden hiertoe aanleiding geven en voldoende garanties aanwezig zijn dat geen herhaling van de feiten of gedragingen die tot sluiting hebben geleid, zal plaatsvinden.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
-	-	2:81	1.In dit artikel wordt verstaan onder: a. bedrijfsmatige activiteit: activiteit in de uitoefening van een beroep of bedrijf, die niet valt onder de vergunningplicht bedoeld in artikel 3 van de Alcoholwet of de artikelen 2:28 of 3:3 van deze verordening; b. beheerder: natuurlijk persoon die door de exploitant is aangesteld voor de feitelijke leiding over de bedrijfsmatige activiteit; c. exploitant: natuurlijk persoon of bestuurder van een rechtspersoon of tot vertegenwoordiging van die rechtspersoon bevoegde natuurlijk persoon, voor wiens rekening en risico de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend. 2. De burgemeester kan in het belang van de leefbaarheid, de openbare orde en veiligheid of ter voorkoming van een nadelige beïnvloeding daarvan bedrijfsmatige activiteiten en gebouwen of bij die gebouwen behorende erven of gebieden aanwijzen waarop het verbod uit het derde lid van dit artikel van toepassing is. 3. Het is verboden om zonder vergunning van de burgemeester een door hem aangewezen bedrijfsmatige activiteit uit te oefenen in een door hem aangewezen gebouw, op een bij dat gebouw behorend erf of in een door hem aangewezen gebied. 4. De exploitant vraagt de vergunning aan door gebruik te maken van een door de burgemeester vastgesteld formulier, waarbij in elk geval de volgende gegevens worden verstrekt: a. voor welke bedrijfsmatige activiteit de vergunning wordt gevraagd; b. de persoonsgegevens en een geldig identiteitsbewijs
3:1	De artikelen 1:2, 1:3 en 1:5 tot en met 1:7 van deze verordening zijn niet van toepassing op het bij of krachtens dit hoofdstuk bepaalde.	3:1	De artikelen 1:2 en1:5 tot en met 1:7 van deze verordening zijn niet van toepassing op het bij of krachtens dit hoofdstuk bepaalde.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
3:3	De vergunning wordt voor twee jaar verleend aan de exploitant en op diens naam gesteld. De vergunning is niet overdraagbaar.	3:3	De vergunning wordt voor vijf jaar verleend aan de exploitant en op diens naam gesteld. De vergunning is niet overdraagbaar.
3:7 lid 1	Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 wordt een vergunning geweigerd als: (…) j. de voorgenomen uitoefening van het seksbedrijf strijd op zal leveren met een geldend bestemmingsplan, een bestemmingsplan in ontwerp dat ter inzage is gelegd, een beheersverordening of een aanwijzing als bedoeld in artikel 3:4 van deze verordening.		Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 wordt een vergunning geweigerd als: (…) j. de voorgenomen uitoefening van het seksbedrijf strijd op zal leveren met een geldend bestemmingsplan, een bestemmingsplan in ontwerp dat ter inzage is gelegd, een beheersverordening, een omgevingsplan of een bekendgemaakte ontwerpwijziging daarvan of een aanwijzing als bedoeld in artikel 3:4 van deze verordening.
3:9 lid 1	De vergunning wordt ingetrokken als: (…) de uitoefening van het seksbedrijf strijd oplevert met een geldend bestemmingsplan, een beheersverordening of een aanwijzing als bedoeld in artikel 3:4 van deze verordening.	3:9 lid 1	De vergunning wordt ingetrokken als: (…) de uitoefening van het seksbedrijf strijd oplevert met een geldend bestemmingsplan, een beheersverordening, een omgevingsplan of een aanwijzing als bedoeld in artikel 3:4 van deze verordening.
4:1	In deze verordening wordt verstaan onder: (…)	4:1	In deze afdeling wordt verstaan onder: - Activiteitenbesluit milieubeheer: Activiteitenbesluit milieubeheer, zoals dat besluit luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet
4:3 lid 1	Het college kan bepalen dat voor een inrichting tijdens maximaal twaalf incidentele festiviteiten per kalenderjaar de geluidsnormen als bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a en 2.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet van toepassing zijn, mits de houder van de inrichting ten minste twee weken voor de aanvang van de festiviteit het college daarvan in kennis heeft gesteld.	4:3 lid 1	Het is een inrichting toegestaan op maximaal twaalf dagen of dagdelen per jaar incidentele festiviteiten te houden waarbij de geluidsnormen als bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a en 2.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet van toepassing zijn, mits de houder van de inrichting ten minste twee weken voor de aanvang van de festiviteit melding heeft gedaan aan het college.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
4:3 lid 2	Het college kan bepalen dat een inrichting tijdens incidentele festiviteiten de verlichting langer aan kan houden ten behoeve van activiteiten waarbij artikel 3.148, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet van toepassing is, mits de houder van de inrichting ten minste tien werkdagen voor de aanvang van de festiviteit het college daarvan in kennis heeft gesteld.	4:3 lid 2	Het is een inrichting toegestaan om in verband met de viering van incidentele festiviteiten de verlichting langer aan te houden ten behoeve van activiteiten waarbij artikel 3:148, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet van toepassing is, mits de houder van de inrichting ten minste twee weken voor de aanvang van de festiviteit melding heeft gedaan aan het college.
-	-	4:3 lid 3	De incidentele festiviteit als bedoeld in de leden 1 en 2 van dit artikel kan worden gehouden als het college niet binnen twee weken na ontvangst van de melding heeft beslist dat de incidentele festiviteit wordt verboden.
4:6 lid 1	Het is verboden buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer of van het Activteitenbesluit milieubeheer op een zodanige wijze toestellen of geluidsapparaten in werking te hebben of handelingen te verrichten dat voor een omwonende of voor de omgeving geluidhinder wordt veroorzaakt.	4:6 lid 1	Het is verboden buiten een inrichting op een zodanige wijze toestellen of geluidsapparaten in werking te hebben of handelingen te verrichten dat voor een omwonende of voor de omgeving geluidhinder wordt veroorzaakt.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
-	-	4:6a	1.In dit artikel wordt onder een mosquito verstaan: een apparaat dat een slechts voor jongeren hoorbare, hinderlijke hoge pieptoon produceert, met als doel groepen jongeren weg te houden van plaatsen waar zij overlast veroorzaken. 2. In afwijking van het bepaalde in artikel 4:6 kan de burgemeester in het belang van de openbare orde besluiten op een openbare plaats een mosquito aan te brengen bij gebleken ernstige overlast door jongeren op die plaats. 3. De aanwezigheid van een mosquito wordt duidelijk kenbaar gemaakt op de plaats waar deze is aangebracht. 4. Een mosquito is alleen in werking op die tijdstippen dat overlast redelijkerwijs valt te verwachten. 5. Een mosquito wordt aangebracht voor een periode van ten hoogste 12 maanden. De burgemeester kan die periode telkens met een periode van ten hoogste 12 maanden verlengen.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
4:10	In deze afdeling wordt verstaan onder: a.houtopstand: één of meer houtige of houtachtige opgaand gewassen, zowel levend als afgestorven, met een dwarsdoorsnede van de stam van minimaal 10 centimeter op 1,3 meter hoogte boven het maaiveld, waarbij in geval van meerstammigheid de dwarsdoorsnede van de dikste stam geldt; b.vellen: -rooien; -kappen; -verplanten; -snoeien van meer dan 20 procent van de kroon of het wortelgestel, met inbegrip van kandelaberen; -verrichten van handelingen, zowel boven- als ondergronds, die de dood, de ernstige beschadiging of ernstige ontsiering van de houtopstand ten gevolge kunnen hebben; c.Bomen Effect Analyse: standaard beoordeling van de gevolgen van voorgenomen bouw of aanleg voor een houtopstand, op basis van landelijke richtlijnen van de Bomenstichting.	4:10	In deze afdeling wordt verstaan onder: a.afzetten: het afzagen van een stam, met het oogmerk dat de houtopstand zich weer herstelt; b.(niet opgenomen) c.houtopstand: een houtachtig, overblijvend gewas, zowel levend als afgestorven; d.dunnen: het volledig verwijderen van bomen om de overblijvende bomen meer ruimte te geven; e.onderhoud: velling, welke uitsluitend als een verzorgingsmaatregel ter bevordering van de groei van de overblijvende bomen moet worden beschouwd; f.rooien: bomen met wortelkluit uit de grond halen; g.(niet opgenomen) h.vellen: rooien, afzetten, dunnen, met inbegrip van verplanten, alsmede het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging of ontsiering van de houtopstand ten gevolge (kunnen) hebben; i.(niet opgenomen) j.stamomtrek: de omtrek van een stam op 1,3 meter boven maaiveldhoogte, waarbij in geval van meerstammigheid de diameter van de dikste stam geldt; h.Bomen Effect Analyse: standaard beoordeling van de gevolgen van voorgenomen bouw of aanleg voor een houtopstand, op basis van landelijke richtlijnen van de Bomenstichting.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
4:11 lid 1, 2	1.Het is verboden zonder vergunning van het college een houtopstand te vellen als deze: a.een leeftijd van minimaal 80 jaar heeft; of b.op 1,30 meter boven het maaiveld een diameter van minimaal 60 centimeter (120 centimeter voor een wilg of een populier) heeft, waarbij in geval van meerstammigheid de dwarsdoorsnede van de dikste stam geldt; of c.is geplant ter gelegenheid van een bijzondere gebeurtenis; of d.geregistreerd is in het Landelijk Register van Monumentale Bomen van de Bomenstichting; of e.is aangelegd op basis van een herplant- en instandhoudingsplicht op grond van artikel 4:11b of artikel 4:11c; of f.is aangelegd op grond van een overeenkomst met publiekrechtelijk bestuursorgaan. 2.Het verbod van lid 1 van dit artikel onder e. en f. is eveneens van toepassing op houtopstanden met een dwarsdoorsnede van de stam van minder dan 10 centimeter op 1,3 meter hoogte boven het maaiveld.	4:11 lid 1	Het is verboden zonder vergunning van het college een houtopstand te vellen of te doen vellen als deze: a.een leeftijd van minimaal 80 jaar heeft; of b.voor een wilg of populier een stamomtrek van minimaal 320 centimeter of voor overige soorten een stamomtrek van 160 centimeter heeft; of c.is geplant ter gelegenheid van een bijzondere gebeurtenis; of d.geregistreerd is in het Landelijk Register van Monumentale Bomen van de Bomenstichting; of e.is aangelegd op basis van een herplant- en instandhoudingsplicht op grond van artikel 4:11b of artikel 4:11c van deze verordening; of f. is aangelegd op grond van een overeenkomst met publiekrechtelijk bestuursorgaan.
4:11c lid 1	Als een houtopstand waarop het verbod tot vellen als bedoeld in deze afdeling van toepassing is, zonder vergunning is geveld dan wel op andere wijze tenietgegaan, kan het college de verplichting opleggen dat binnen een bepaalde termijn en overeenkomstig de door het college te geven aanwijzingen moet worden herplant.	4:11c lid 1	Als een houtopstand waarop het verbod tot vellen als bedoeld in deze afdeling van toepassing is, zonder vergunning van het college is geveld dan wel op andere wijze tenietgegaan, kan het college aan de zakelijk gerechtigde van de grond waarop de houtopstand zich bevond dan wel aan degene die uit anderen hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen te herplanten overeenkomstig de door het college gegeven aanwijzingen binnen een gestelde termijn.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
4:13 lid 1	(...) c. kampeermiddelen of onderdelen daarvan, als het plaatsen of aanwezig hebben daarvan geschiedt voor verkoop of verhuur of anderszins voor een commercieel doel, waarbij onder kampeermiddel wordt verstaan: een onderkomen of voertuig waarvoor geen omgevingsvergunning voor het bouwen in de zin van artikel 2.1, eerste lid onder a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is vereist, dat bestemd of opgericht is dan wel gebruikt wordt of kan worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf; (...)	4:13 lid 1	(...) kampeermiddelen als bedoeld in artikel 4:17 van deze verordening, of onderdelen daarvan, als het plaatsen of aanwezig hebben daarvan geschiedt voor verkoop of verhuur of anderszins voor een commercieel doel; (...)
4:13 lid 3	Dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien krachtens de Wet ruimtelijke ordening of door of krachtens een provinciale verordening	4:13 lid 3	Dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens de Omgevingswet of de provinciale omgevingsverordening.
4:15 lid 2	Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Activiteitenbesluit milieubeheer.	4:15 lid 2	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing in gevallen waarin een omgevingsvergunning is verleend en het gevaar en de hinder zijn betrokken bij de afweging.
-	-	4:17	In deze afdeling wordt onder kampeermiddel verstaan een niet-grondgebonden onderkomen of voertuig, dat bestemd of opgericht is dan wel gebruikt wordt of kan worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
-	-	4:18	1.Het is verboden ten behoeve van recreatief nachtverblijf kampeermiddelen te plaatsen of geplaatst te houden buiten een kampeerterrein dat als zodanig in het bestemmingsplan, de beheersverordening of het omgevingsplan is bestemd of mede bestemd. 2.Het verbod geldt niet voor het plaatsen van kampeermiddelen voor eigen gebruik door de rechthebbende op een terrein. 3.Het college kan ontheffing verlenen van het verbod als bedoeld in het eerste lid. 4.Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 van deze verordening kan de ontheffing worden geweigerd in het belang van: a.de bescherming van natuur en landschap; b.de bescherming van een dorps- of stadsgezicht. 5.Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.
-	-	4:19	1.Het verbod van artikel 4:18, eerste lid, van deze verordening is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen. 2.Het college kan daarbij nadere regels stellen in het belang van de gronden, genoemd in artikel 4:18, vierde lid van deze verordening.
5:5 lid 2	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet milieubeheer.	5:5 lid 2	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens de Wet milieubeheer of het Besluit activiteiten leefomgeving.
5:6 lid 3	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Provinciaal wegenreglement of de Provinciale landschapsverordening.	5:6 lid 3	Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de provinciale omgevingsverordening.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
5:13 lid 1	Het is verboden zonder vergunning van het college een openbare inzameling van geld of goederen te houden of daartoe een intekenlijst aan te bieden.	5:13 lid 1	Het is verboden een openbare inzameling van geld of goederen te houden of daartoe een intekenlijst aan te bieden, voor zover daarvan niet van tevoren melding is gedaan aan het college.
-	-	5:13 lid 2	De collecte kan plaatsvinden als het college niet binnen vier weken na ontvangst van de melding heeft beslist dat de collecte wordt verboden.
5:18 lid 2	Het college weigert de vergunning wegens strijd met een geldend bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan of voorbereidingsbesluit.	5:18 lid 2	Het college weigert de vergunning wegens strijd met een geldend bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan, omgevingsplan of voorbereidingsbesluit.
5:20 lid 1	Het verbod van artikel 5:18, eerste lid, van deze verordening geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door de Wet milieubeheer, de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of het Provinciaal wegenreglement.	5:20 lid 1	Artikel 5:18, eerste lid, van deze verordening is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet of de provinciale omgevingsverordening.
5:23 lid 1	Het is verboden een snuffelmarkt te organiseren: a. in strijd met het bestemmingsplan;	5:23 lid 1	Het is verboden een snuffelmarkt te organiseren: a. in strijd met het bestemmingsplan, de beheersverordening of het omgevingsplan;
5:23 lid 2	De organisator doet de melding als bedoeld in het eerste lid, onder c, van dit artikel tenminste 6 weken voorafgaand aan de snuffelmarkt (…)	5:23 lid 2	De organisator doet de melding als bedoeld in het eerste lid, onder c van dit artikel uiterlijk zes weken voorafgaand aan de snuffelmarkt
5:23 lid 3	De snuffelmarkt kan worden gehouden als de burgemeester niet binnen vier weken na ontvangst van de melding heeft beslist dat het organiseren van de snuffelmarkt wordt verboden in het belang van de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu. De burgemeester geeft daarvan binnen twee weken na ontvangst van de melding aan de organisator met opgaaf van redenen bericht.	5:23 lid 3	De snuffelmarkt kan worden gehouden als de burgemeester niet binnen vier weken na ontvangst van de melding heeft beslist dat het organiseren van de snuffelmarkt wordt verboden in het belang van de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu.
-	-	5:24 lid 5	Het voorwerp als bedoeld in lid 2 van dit artikel kan worden geplaatst als het college niet binnen twee weken na ontvangst van de melding heeft beslist dat plaatsing wordt verboden

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
5:24 lid 5	Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, de Scheepvaartverkeerswet, het Binnenvaartpolitiereglement, de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de Provinciale vaarwegenverordening of de Telecommunicatiewet of de daarop gebaseerde Telecommunicatieverordening.	5:24 lid 6	Het verbod in dit artikel is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, de provinciale omgevingsverordening of de waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, de Scheepvaartverkeerswet, het Binnenvaartpolitiereglement of het bepaalde bij of krachtens de Telecommunicatiewet.
5:25 lid 3	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet milieubeheer, het Binnenvaartpolitiereglement, de Waterwet, de Provinciale vaarwegenverordening of de Provinciale landschapsverordening.	5:25 lid 3	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, de provinciale omgevingsverordening of de waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door het Besluit bouwwerken leefomgeving of het overige bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet, de Wet milieubeheer of het Binnenvaartpolitiereglement.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
5:26	1. Het college kan aan de rechthebbende op een vaartuig aanwijzingen geven met betrekking tot het innemen, veranderen of gebruik van een ligplaats in het belang van de openbare orde, volksgezondheid, veiligheid, de milieuhygiëne en het aanzien van de gemeente. 2. De rechthebbende op een vaartuig is verplicht alle door of vanwege het college gegeven aanwijzingen met betrekking tot het innemen, veranderen of gebruik van een ligplaats op te volgen. 3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, de Wet beheer Rijkswaterstaatswerken, het Binnenvaartpolitiereglement, de Waterwet of de Provinciale vaarwegenverordening.	-	-
5:27	Het is verboden een ligplaats in te nemen, te hebben of beschikbaar te stellen in strijd met het krachtens artikel 5:26, tweede lid, van deze verordening bepaalde.	-	-
5:28 lid 2	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, het Binnenvaartpolitiereglement, de Waterwet of de Provinciale vaarwegenverordening.	5:28 lid 2	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, het Binnenvaartpolitiereglement, de Waterwet of de Provinciale omgevingsverordening.
5:30 lid 2	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Binnenvaartpolitiereglement, de Waterwet of de Provinciale vaarwegenverordening.	5:30 lid 2	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Binnenvaartpolitiereglement, de provinciale omgevingsverordening of het bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet.

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
5:32 lid 3	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, het Besluit omgevingsrecht, de Zondagswet of het Besluit geluidproductie sportmotoren.	5:32 lid 3	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing als de activiteit is toegelaten bij of krachtens de Omgevingswet, in het bijzonder afdeling 3.9 van het Besluit activiteiten leefomgeving en binnen de in het omgevingsplan aangewezen terreinen voor zover die activiteit daarbij is toegelaten, of als sprake is van een situatie waarin wordt voorzien door de Zondagswet of het Besluit geluidsproductie sportmotoren.
5:33 lid 4	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt voorts niet: a. op wegen die gelegen zijn binnen de in het eerste lid van dit artikel bedoelde gebieden of terreinen; b. binnen de bij of krachtens de Provinciale milieuverordening aangewezen stiltegebieden ten aanzien van motorrijtuigen die bij of krachtens die verordening zijn aangewezen als 'toestel'.	5:33 lid 4	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is voorts niet van toepassing: a.op wegen die gelegen zijn binnen de in het eerste lid van dit artikel bedoelde gebieden of terreinen; b. binnen de bij of krachtens de provinciale omgevingsverordening aangewezen stiltegebieden ten aanzien van motorrijtuigen die bij of krachtens die verordening zijn aangewezen als toestel; c.binnen de in het omgevingsplan aangewezen terreinen voor zover die activiteit daarbij is toegelaten.
5:34 lid 5	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor zover in het geregelde onderwerp wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 1 of 3, van het Wetboek van Strafrecht of de Provinciale milieuverordening.	5:34 lid 5	Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 1 of 3, van het Wetboek van Strafrecht of bij of krachtens de Omgevingswet.
5:34 lid 6	Op de ontheffing bedoeld in het derde lid is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.	5:34 lid 6	Op de aanvraag om een ontheffing bedoeld in het derde lid is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.
5:36	(…) gemeentelijke begraafplaatsen (…)		(…) begraafplaatsen (…)

Artikel Apv 2021	Tekst Apv 2021	Artikel Apv 2025	Tekst Apv 2025
5:36 lid 4	Op de ontheffing bedoeld in het derde lid is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.		Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in lid 3 van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.
6:1 lid 2	In afwijking van het eerste lid van dit artikel is artikel 1a van de Wet op de economische delicten van toepassing op overtreding van het bepaalde bij of krachtens: - de artikelen 2:10 en 2:11 van deze verordening als sprake is van een omgevingsvergunning-plichtige activiteit; - de artikelen 2:12, eerste lid, en 4:11 van deze verordening.	6:1 lid 2	In afwijking van het eerste lid van dit artikel is artikel 1a van de Wet op de economische delicten van toepassing op overtreding van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2:10 en 2:11 van deze verordening als sprake is van een omgevingsvergunningplichtige activiteit, 2:12, eerste lid en 4:11 van deze verordening.
6:5	Besluiten, genomen krachtens de Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf die golden op het moment van de inwerkingtreding van deze verordening en waarvoor deze verordening overeenkomstige besluiten kent, gelden als besluiten genomen krachtens deze verordening.	6:5	Besluiten die golden op het moment van de inwerkingtreding van deze verordening en waarvoor deze verordening overeenkomstige besluiten kent, gelden als besluiten genomen krachtens deze verordening.

Toelichting
Nieuwe definitie vanwege inwerkingtreding Omgevingswet
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is vervallen Omgevingswet is in werking getreden
Verwijzing naar de Bouwverordening gewijzigd in bijlage bij Omgevingswet
Verwijzing naar de Woningwet gewijzigd in bijlage bij Omgevingswet
Toegevoegde definitie. Deze is nodig omdat de Wet milieubeheer buiten werking is getreden met de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Omgevingsvergunning toegevoegd; komt in de plaats van 1:2 lid 4 (Apv 2021).
Vervallen, de verwijzing naar de Omgevingswet is verplaatst naar artikel 1:2 lid 3
Gewijzigd conform de model-Apv van de VNG. Een te late aanvraag moet worden geweigerd in plaats van buiten behandeling gelaten te worden.

Toelichting
Toegevoegd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Toegevoegd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
• Acceptatie van meldingen toegevoegd • lid 2 toegevoegd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Toegevoegd 'in ieder geval' omdat in concrete gevallen ook andere weigeringsgronden van toepassing kunnen zijn. Lid 2: zie hierboven onder artikel 1:3

Toelichting
De positieve fictieve beschikking heeft niet betrekking op de ontheffing, maar op de *aanvraag om* een ontheffing.
Een openbare plaats' is gewijzigd in 'de weg of een weggedeelte', conform de model-Apv van de VNG
Lid 2 is toegevoegd om een concrete beschrijving te bieden.
Uitzondering toegevoegd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Lid is vervallen vanwege het vervallen van de Wet algemene bepalingen omgevingswet en de inwerkingtreding van de Omgevingswet

Toelichting
Sub d. is toegevoegd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
De positieve fictieve beschikking heeft niet betrekking op de ontheffing, maar op de *aanvraag om* een ontheffing.
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet

Toelichting
Toevoeging ter bescherming van opdrachtnemers van overheden
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
De positieve fictieve beschikking heeft niet betrekking op de vergunning, maar op de aanvraag om een vergunning.

Toelichting
Tekstuele vereenvoudiging Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Mogelijkheid tot deregulering
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Door aan te sluiten bij de natuurbrandrisicofase van de Veiligheidsregio behoeft het college geen aanwijzingsbesluit meer te nemen.

Toelichting
verkeer' geschrapt; dit is nu geregeld in de Omgevingswet. Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
De positieve fictieve beschikking heeft niet betrekking op de ontheffing, maar op de aanvraag om een ontheffing.
Tekstuele vereenvoudiging
De aanlevering van gegevens is alleen nodig als het genoemde Besluit dit vereist.

Toelichting
Toegevoegd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
De positieve fictieve beschikking heeft niet betrekking op de vergunning, maar op de aanvraag om een vergunning.
Tekstuele vereenvoudiging
Tekstuele verbetering
Toegevoegd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Artikel 1:8 (algemene weigeringsgronden) zijn nu eveneens van toepassing op de exploitatievergunning

Toelichting
Tekstuele vereenvoudiging
De positieve fictieve beschikking heeft niet betrekking op de ontheffing, maar op de aanvraag om een ontheffing.
Tekstuele vereenvoudiging
Artikel 2:34c is nu artikel 2:34b lid 3. Daarnaast tekstuele vereenvoudiging
Dit verbod is in 2022 onbedoeld geschrapt, in de Apv van 2017 kwam dit verbod wél voor. Nu opnieuw opgevoerd.

Toelichting
In deze nieuwe bepaling worden slijterijen uitgezonderd van het proeverijverbod. Artikel 25e van de Alcoholwet maakt deze uitzondering mogelijk.
Toegevoegd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
De positieve fictieve beschikking heeft niet betrekking op de vergunning, maar op de aanvraag om een vergunning.
Tekstuele verbetering
Het verbod voor personen van minder dan 18 jaar wordt al gesteld door de Alcoholwet.
Het verbod voor personen van minder dan 18 jaar wordt al gesteld door de Alcoholwet.

Toelichting
Tekstuele verbetering
De Hoge Raad heeft deze bepaling bij een andere gemeente onverbindend verklaard. Deze wijziging is conform de model-Apv van de VNG.
Artikel is verplaatst naar een meer logische plaats
Toegevoegd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Tekstuele verbetering
De positieve fictieve beschikking heeft niet betrekking op de ontheffing, maar op de aanvraag om een ontheffing.

Toelichting
Mogelijkheid toegevoegd om gebieden aan te wijzen waarvoor verbod niet geldt. Aan deze uitzondering kan behoefte zijn bij natuurgebieden.
De positieve fictieve beschikking heeft niet betrekking op de vrijstelling, maar op de aanvraag om een vrijstelling.
Verbetering volgens de wijziging van de model-Apv van de VNG

Toelichting
Tekstuele verbetering

Toelichting
Tekstuele verbetering
Lachgas valt tegenwoordig onder de Opiumwet en behoeft daarom niet meer benoemd te worden.
Artikel 2:26 (ordeverstoring bij evenementen) toegevoegd.

Toelichting
Tekstuele verbetering
Aanvulling conform de model-Apv van de VNG

Toelichting
Aanvulling conform de model-Apv van de VNG
Tekstuele verbetering
Toevoeging strijd met de Opiumwet te voorkomen.
Tekstuele verbetering
Aanvulling conform de model-Apv van de VNG
Tekstuele verbetering

Toelichting
Tekstuele verbetering, logischer plaatsing

Toelichting
Nieuwe bepaling conform model-Apv van de VNG
Artikel 1:3 is vervallen

Toelichting
Op verzoek van uw raad bij de bespreking van de Legesverordening 2024 is in dit artikel opgenomen dat de vergunning voor een sexbedrijf voor vijf jaar geldt in plaats van voor twee jaar.
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Wijziging vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Definitie Activiteitenbesluit milieubeheer toegevoegd vanwege inwerkingtreding Omgevingswet
Tekstuele verbetering

Toelichting
Tekstuele verbetering
Nieuw lid om meldingenprocedure te verduidelijken.
Tekstuele vereenvoudiging

Toelichting
Nieuwe bepaling

Toelichting
Tekstueel gewijzigd

Toelichting
Tekstueel gewijzigd
Tekstueel gewijzigd

Toelichting
Tekstuele vereenvoudiging
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Vervangt de Verordening kleinschalige verblijfsrecreatie

Toelichting
Vervangt de Verordening kleinschalige verblijfsrecreatie
Vervangt de Verordening kleinschalige verblijfsrecreatie
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet

Toelichting
Om te kunnen collecteren is nu nog een vergunning vereist. Door over te gaan op een meldingenstelsel is sprake van deregulering.
Om te kunnen collecteren is nu nog een vergunning vereist. Door over te gaan op een meldingenstelsel is sprake van deregulering.
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Tekstuele verbetering
Tekstuele vereenvoudiging
Verduidelijking

Toelichting
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet

Toelichting
Artikel kan vervallen omdat bepalingen al zijn opgenomen in artikel 5:25. Wijziging is conform de model-Apv van de VNG
Artikel kan vervallen omdat bepalingen al zijn opgenomen in artikel 5:25. Wijziging is conform de model-Apv van de VNG
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet

Toelichting
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
De positieve fictieve beschikking heeft niet betrekking op de ontheffing, maar op de aanvraag om een ontheffing.
Ooststellingwerf kent geen gemeentelijke begraafplaatsen

Toelichting
De positieve fictieve beschikking heeft niet betrekking op de ontheffing, maar op de aanvraag om een ontheffing.
Gewijzigd vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet
Tekstuele wijziging om verval van eerdere besluiten te voorkomen.

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr. 10

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 april 2025;

gelet op artikel 147 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

vast te stellen de

ALGEMENE PLAATSELIJKE VERORDENING OOSTSTELLINGWERF 2025

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1:1 Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. ballon: elke onbemande ballon die opstijgt door middel van open vuur of door middel van helium of andere gassen en waarvan de richting en/of hoogte niet door menselijk ingrijpen wordt bepaald;
b. bebouwde kom: het gebied binnen de grenzen die zijn vastgesteld op grond van artikel 20a van de Wegenverkeerswet 1994;
c. beperkingengebiedactiviteit: hetgeen daaronder wordt verstaan in de bijlage, onder A, bij de Omgevingswet;
d. bevoegd gezag: bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een omgevingsvergunning als bedoeld in de Omgevingswet;
e. bouwwerk: hetgeen daaronder wordt verstaan in de bijlage, onder A, bij de Omgevingswet;
f. college: het college van burgemeester en wethouders;
g. bromfiets: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onder e, van de Wegenverkeerswet 1994;
h. gebouw: hetgeen daaronder wordt verstaan in de bijlage, onder A, bij de Omgevingswet;
i. handelsreclame: iedere openbare aanprijzing van goederen of diensten, waarmee kennelijk beoogd wordt een commercieel belang te dienen;
j. motorvoertuig: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, onder z., van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;
k. openbare plaats: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van de Wet openbare manifestaties;
l. openbaar water: wateren die voor het publiek bevaarbaar of op andere wijze toegankelijk zijn;
m. opsporingsambtenaar: ambtenaar van politie in de zin van de Politiewet, alsmede buitengewone opsporingsambtenaren in de zin van artikel 142 Wetboek van Strafvordering;
n. parkeren: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;
o. rechthebbende: degene die over een zaak zeggenschap heeft krachtens een zakelijk of persoonlijk recht;
p. voertuig: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, met uitzondering van kleine wagens zoals kruiwagens en kinderwagens en rolstoelen;
q. weg: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onder b van de Wegenverkeerswet;
r. Wet milieubeheer: de Wet milieubeheer, zoals die wet luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Artikel 1:2 Beslistermijn

1. Het bevoegde bestuursorgaan beslist op een aanvraag voor een vergunning of ontheffing binnen acht weken na de datum van ontvangst van de aanvraag.
2. Het bestuursorgaan kan de termijn voor ten hoogste acht weken verdagen.
3. Dit artikel is niet van toepassing op een aanvraag:
   a. om een omgevingsvergunning;
   b. om een vergunning als bedoeld in artikel 3:3 van deze verordening.

Artikel 1:3 Indiening aanvraag (vervallen)

Artikel 1:4 Voorschriften en beperkingen

1. Aan een vergunning of ontheffing kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden. Deze voorschriften en beperkingen strekken slechts tot bescherming van het belang of de belangen in verband waarmee de vergunning of ontheffing is vereist.
2. Degene aan wie een vergunning of ontheffing is verleend, is verplicht de daaraan verbonden voorschriften en beperkingen na te komen.
3. Dit artikel is niet van toepassing op een omgevingsvergunning.

Artikel 1:5 Persoonlijk karakter van vergunning of ontheffing

1. Een vergunning of ontheffing is persoonlijk, tenzij bij of krachtens deze verordening anders is bepaald.
2. Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op een omgevingsvergunning.

Artikel 1:6 Intrekking, schorsing of wijziging van vergunning, ontheffing of acceptatie van een melding

1. Een vergunning, ontheffing of de acceptatie van een melding kan worden ingetrokken, geschorst of gewijzigd:
   a. als ter verkrijging daarvan onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt;
   b. als op grond van een verandering van de omstandigheden of inzichten opgetreden na het verlenen van de vergunning, ontheffing of acceptatie van een melding, intrekking of wijziging noodzakelijk is vanwege het belang of de belangen ter bescherming waarvan de vergunning, ontheffing of de acceptatie van een melding is vereist;
   c. als de aan de vergunning, ontheffing of de acceptatie van een melding verbonden voorschriften en beperkingen niet zijn of worden nagekomen;
   d. als van de vergunning, ontheffing of de acceptatie van een melding geen gebruik wordt gemaakt binnen of gedurende een daarin gestelde termijn dan wel, bij het ontbreken van een gestelde termijn, binnen een redelijke termijn.
   e. als de houder dit verzoekt.
2. Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op een omgevingsvergunning.

Artikel 1:7 Vergunning of ontheffing voor onbepaalde tijd

1. Een krachtens deze verordening verleende vergunning of ontheffing geldt voor onbepaalde tijd, tenzij bij de vergunning of ontheffing anders is bepaald of de aard van de vergunning of ontheffing zich daartegen verzet.
2. De aard van de vergunning of ontheffing verzet zich in ieder geval tegen gelding voor onbepaalde tijd als het aantal vergunningen of ontheffingen is beperkt en het aantal mogelijke aanvragers het aantal beschikbare vergunningen of ontheffingen overtreft.

Artikel 1:8 Weigeringsgronden

1. Een vergunning of ontheffing kan in ieder geval worden geweigerd in het belang van:
   a. de openbare orde;
   b. de openbare veiligheid;
   c. de volksgezondheid;
   d. de bescherming van het milieu.
2. Een vergunning of ontheffing kan ook worden geweigerd als de aanvraag daarvoor minder dan drie weken voor de beoogde datum van de beoogde activiteit is ingediend en daardoor een behoorlijke behandeling van de aanvraag niet mogelijk is.

Artikel 1:9 Nadere regels

Het bevoegde bestuursorgaan kan nadere regels opstellen.

Hoofdstuk 2 Openbare orde en veiligheid, volksgezondheid en milieu

Afdeling 1 Voorkomen of bestrijden van ongeregeldheden

Artikel 2:1 Samenscholing en ongeregeldheden

1. Het is verboden op een openbare plaats deel te nemen aan een samenscholing, onnodig op te dringen of door uitdagend gedrag aanleiding te geven tot ongeregeldheden.
2. Degene die op een openbare plaats:
   a. aanwezig is bij een voorval waardoor ongeregeldheden ontstaan of dreigen te ontstaan; of
   b. aanwezig is bij een gebeurtenis die aanleiding geeft tot toeloop van publiek waardoor ongeregeldheden ontstaan of dreigen te ontstaan; of
   c. zich bevindt in of aanwezig is bij een samenscholing;

   is verplicht op bevel van een opsporingsambtenaar zijn weg te vervolgen of zich in de door hem aangewezen richting te verwijderen.
3. Het is verboden zich te begeven naar of zich te bevinden op openbare plaatsen die door of vanwege het bevoegde bestuursorgaan in het belang van de openbare veiligheid of ter voorkoming van ongeregeldheden zijn afgezet.
4. De burgemeester kan ontheffing verlenen van het in het derde lid van dit artikel gestelde verbod.
5. Het bepaalde in de voorgaande leden van dit artikel is niet van toepassing op betogingen, vergaderingen en godsdienstige en levensbeschouwelijke samenkomsten als bedoeld in de Wet openbare manifestaties.
6. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het vierde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:2 Optochten (gereserveerd)

Artikel 2:3 Kennisgeving betogingen op openbare plaatsen

1. Degene die het voornemen heeft op een openbare plaats een betoging te houden, waaronder begrepen een samenkomst als bedoeld in artikel 3, eerste lid van de Wet openbare manifestaties, geeft daarvan vóór de openbare aankondiging en ten minste 48 uur voordat de betoging wordt gehouden, schriftelijk kennis aan de burgemeester.
2. De kennisgeving bevat:
   a. naam en adres van degene die de betoging houdt;
   b. het doel van de betoging;
   c. de datum waarop de betoging wordt gehouden en het tijdstip van aanvang en van beëindiging;
   d. de plaats en, voor zover van toepassing, de route en de plaats van beëindiging;
   e. voor zover van toepassing, de wijze van samenstelling;
   f. maatregelen die degene die de betoging houdt zal treffen om een regelmatig verloop te bevorderen.
3. Degene die de kennisgeving doet, ontvangt daarvan een bewijs waarin het tijdstip van de ontvangst van de kennisgeving is vermeld.
4. Als het tijdstip van de schriftelijke kennisgeving valt op een vrijdag na 12.00 uur, een zaterdag, een zondag of een algemeen erkende feestdag, wordt de kennisgeving gedaan uiterlijk 12.00 uur op de aan de dag van dat tijdstip voorafgaande werkdag.
5. De burgemeester kan in bijzondere omstandigheden de in het eerste lid van dit artikel genoemde termijn verkorten en een mondelinge kennisgeving in behandeling nemen.

Artikel 2:4 Afwijking termijn (vervallen)

Artikel 2:5 Te verstrekken gegevens (vervallen)

Artikel 2:6 Verspreiden geschreven of gedrukte stukken of afbeeldingen

1. Het is verboden gedrukte of geschreven stukken dan wel afbeeldingen onder publiek te verspreiden dan wel openlijk aan te bieden op door het college aangewezen openbare plaatsen.
2. Het college kan de werking van het verbod beperken tot bepaalde dagen en uren.
3. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op het huis-aan-huis verspreiden of het aan huis bezorgen van gedrukte of geschreven stukken en afbeeldingen.
4. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel.

5. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het vierde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:7 Feest, muziek en wedstrijd en dergelijke (gereserveerd)

Artikel 2:8 Dienstverlening (gereserveerd)

Artikel 2:9 Vertoningen op openbare plaatsen (gereserveerd)

Afdeling 2 Bruikbaarheid, uiterlijk aanzien en veilig gebruik van openbare plaatsen

Artikel 2:10 Voorwerpen op of aan de weg of een openbare plaats

1. Het is verboden de weg of een weggedeelte anders te gebruiken dan overeenkomstig de publieke functie daarvan, als dat gebruik:
   a. schade toebrengt of kan toebrengen aan de weg, de bruikbaarheid van de weg belemmert of kan belemmeren, dan wel een belemmering vormt of kan vormen voor het beheer of onderhoud van de weg; of
   b. niet voldoet aan redelijke eisen van welstand.
2. Van een belemmering voor de bruikbaarheid van de weg is in ieder geval sprake wanneer niet ten minste een vrije doorgang van 1,5 meter breed wordt gelaten op voetpaden en van 3 meter breed op de rijbaan voor fietsers of gemotoriseerd verkeer.
3. Het college kan in het belang van de openbare orde of de woon- en leefomgeving nadere regels stellen voor terrassen, uitstallingen en reclameborden voor zover deze regels niet zien op een activiteit die de fysieke leefomgeving wijzigt, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, van het Omgevingsbesluit.
4. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel.
5. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op:
   a. evenementen als bedoeld in artikel 2:24;
   b. standplaatsen als bedoeld in artikel 5:17 of het omgevingsplan;
   c. overige gevallen waarin krachtens een wettelijke regeling een vergunning voor het gebruik van de weg is verleend; en
   d. situaties waardoor het gebruik, bedoeld in het eerste lid, de fysieke leefomgeving wijzigt, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, van het Omgevingsbesluit.
6. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is voorts niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994.
7. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het derde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:11 (Omgevings)vergunning voor het aanleggen, beschadigen en veranderen van een weg

1. Het is verboden zonder of in afwijking van een vergunning een weg aan te leggen, de verharding daarvan op te breken, in een weg te graven of te spitten, aard of breedte van de wegverharding te veranderen of anderszins verandering te brengen in de wijze van aanleg van een weg.
2. Een vergunning wordt verleend
   a. als omgevingsvergunning door het bevoegd gezag, als de activiteiten zijn verboden bij een bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan, omgevingsplan of voorbereidingsbesluit;
   b. door het college in de overige gevallen.
3. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet:
   a. voor overheden bij het uitvoeren van hun publieke taak; en
   b. voor zover werkzaamheden worden verricht in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam.
4. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is voorts niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994, de Wegenwet, het Wetboek van Strafrecht of het bepaalde bij of krachtens de Telecommunicatiewet.

5. Op de aanvraag om een vergunning als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:12 Maken of veranderen van een uitweg

1. Het is verboden een uitweg te maken naar de weg of verandering te brengen in een bestaande uitweg naar de weg:
   a. als daarvan niet van tevoren melding is gedaan aan het college, onder indiening van een situatieschets van de gewenste uitweg en een foto van de bestaande situatie;
   b. als het college het maken of veranderen van de uitweg heeft verboden.
2. Het college verbiedt het maken of veranderen van de uitweg als:
   a. daardoor het verkeer op de weg in gevaar wordt gebracht;
   b. dat zonder noodzaak ten koste gaat van een openbare parkeerplaats;
   c. het openbaar groen daardoor op onaanvaardbare wijze wordt aangetast;
   d. er sprake is van een uitweg van een perceel dat al door een andere uitweg wordt ontsloten, en de aanleg van deze tweede uitweg ten koste gaat van een openbare parkeerplaats of het openbaar groen;
   e. daardoor het uiterlijk aanzien van de gemeente wordt geschaad;
   f. het in strijd is met het bestemmingsplan, de beheersverordening of het omgevingsplan.
3. De uitweg kan worden aangelegd als het college niet binnen zes weken na ontvangst van de melding heeft beslist dat de gewenste uitweg wordt verboden.
4. Het college kan categorieën aanwijzen waarvoor geen melding in de zin van het eerste lid van dit artikel hoeft te worden gedaan.
5. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening.

Artikel 2:13 Veroorzaken van gladheid (gereserveerd)

Artikel 2:14 Winkelwagentjes (gereserveerd)

Artikel 2:15 Hinderlijke beplanting of gevaarlijk voorwerp

Het is verboden beplanting of een voorwerp aan te brengen of te hebben op zodanige wijze dat aan het wegverkeer het vrije uitzicht wordt belemmerd of op andere wijze hinder of gevaar wordt veroorzaakt.

Artikel 2:16 Openen straatkolken en dergelijke

Het is degene die daartoe niet bevoegd is verboden een straatkolk, rioolput, brandkraan of een andere afsluiting die behoort tot een openbare nutsvoorziening, te openen, onzichtbaar te maken of af te dekken.

Artikel 2:17 Kelderingangen en dergelijke (gereserveerd)

Artikel 2:18 Rookverbod in bossen en natuurterreinen

1. Het is verboden te roken in bossen, op heide of veengronden dan wel in duingebieden of binnen een afstand van dertig meter daarvan gedurende de periode dat de Veiligheidsregio Fryslân natuurbrandrisicofase 2 (extra alert) heeft vastgesteld.
2. Het is verboden in bossen, op heide of veengronden dan wel in duingebieden of binnen een afstand van honderd meter daarvan, voor zover het de open lucht betreft, brandende of smeulende voorwerpen te laten vallen, weg te werpen of te laten liggen.
3. Het verbod als bedoeld in het eerste en tweede lid van dit artikel geldt niet voor zover in de daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 3, van het Wetboek van Strafrecht.
4. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt voorts niet voor zover het roken plaatsvindt in gebouwen en aangrenzende erven.

Artikel 2:19 Gevaarlijk of hinderlijk voorwerp (gereserveerd)

Artikel 2:20 Vallende voorwerpen (gereserveerd)

Artikel 2:21 Voorzieningen voor verlichting

1. De rechthebbende op een bouwwerk is verplicht toe te laten dat op of aan dat bouwwerk voorwerpen of voorzieningen ten behoeve van de openbare verlichting worden aangebracht, onderhouden, gewijzigd of verwijderd.
2. Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door hoofdstuk 10 van de Omgevingswet.

Artikel 2:22 Objecten onder hoogspanningslijn

1. Het is verboden binnen een afstand van zes meter aan weerszijden van voor stroomgeleiding bestemde draden van bovengrondse hoogspanningslijnen voorwerpen, opgaand houtgewas of andere objecten, die niet zijn aan te merken als bouwwerken, hoger dan twee meter te plaatsen of te hebben.
2. Het college kan van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel ontheffing verlenen als de elektrische spanning van de bovengrondse hoogspanningslijn dat toelaat.
3. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor objecten die deel uitmaken van de hoogspanningslijn.
4. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het tweede lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:23 Veiligheid op het ijs

1. Het is verboden:
   a. voor het publiek toegankelijke ijsvlakten te beschadigen, te verontreinigen, te versperren of het verkeer daarop op enige andere wijze te belemmeren of in gevaar te brengen;
   b. bakens of andere voorwerpen ten behoeve van de veiligheid geplaatst op de onder a bedoelde ijsvlakten te verplaatsen, weg te nemen, te beschadigen of op enige andere wijze het gebruik daarvan te verijdelen of te belemmeren.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht of de Provinciale vaarwegenverordening.

Afdeling 3 Evenementen

Artikel 2:24 Definities

1. In deze afdeling wordt onder evenement verstaan elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak, met uitzondering van:
   a. bioscoopvoorstellingen;
   b. markten als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder g, van de Gemeentewet en artikel 5:22 van deze verordening;
   c. kansspelen als bedoeld in de Wet op de kansspelen;
   d. het in een inrichting in de zin van de Alcoholwet gelegenheid geven tot dansen;
   e. betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties;
   f. activiteiten als bedoeld in artikel 2:39 van deze verordening;
   g. sportwedstrijden, niet zijnde vechtsportevenementen als bedoeld in het tweede lid, onder f. van dit artikel.
2. Onder evenement wordt mede verstaan:
   a. een herdenkingsplechtigheid;
   b. een braderie;
   c. een optocht, niet zijnde een betoging als bedoeld in artikel 2:3 van deze verordening;
   d. een feest, muziekvoorstelling of wedstrijd op of aan de weg;
   e. een straatfeest of buurtbarbecue op één dag;
   f. een door de burgemeester aangewezen categorie vechtsportwedstrijden of -gala's.
3. In deze afdeling wordt onder klein evenement verstaan een eendaags evenement waarbij:
   a. ~~het aantal aanwezigen niet meer bedraagt dan 100 personen~~; het aantal aanwezigen niet meer bedraagt dan 200 personen;
   b. de activiteiten plaatsvinden tussen 07:00 en 00:00 uur;
   c. tijdens het evenement geen mechanisch versterkte muziek ten gehore wordt gebracht tussen 23:00 en 09:00 uur;
   d. de activiteiten niet plaatsvinden op de rijbaan, (brom)fietspad of parkeerplaats of anderszins een belemmering vormen voor het verkeer en de hulpdiensten; en

e. maximaal één springkussen wordt geplaatst en voor het overige:
   - alleen kleine objecten worden geplaatst met een oppervlakte van minder dan 10 vierkante meter per object met een maximale gezamenlijke oppervlakte van 50 vierkante meter per straat; of
   - één tent wordt geplaatst die voldoet aan de brandveiligheidseisen en waarin gelijktijdig niet meer dan 50 personen aanwezig zijn.

Artikel 2:25 Evenement

1. Het is verboden zonder of in afwijking van een vergunning van de burgemeester een evenement te organiseren.
2. Bij de vergunningaanvraag worden de gegevens, bedoeld in artikel 2.3 van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen, aangeleverd voor zover voor het evenement een gebruiksmelding zou moeten worden gedaan op grond van artikel 2:1, eerste lid, van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen.
3. In afwijking van het eerste lid van dit artikel is geen vergunning vereist voor een klein evenement in de zin van artikel 2:24, derde lid, van deze verordening.
4. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor een wedstrijd op of aan de weg, voor zover in het geregeld onderwerp wordt voorzien door artikel 10 juncto 148, van de Wegenverkeerswet 1994.
5. Als ook een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt ingediend, is afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op de behandeling van de aanvragen om een vergunning. De burgemeester is het coördinerend bestuursorgaan.
6. Op de aanvraag om een vergunning als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:26 Ordeverstoring bij evenementen

1. Het is verboden bij een evenement de orde te verstoren.
2. Het is verboden bij een evenement zichtbaar goederen te dragen, bij zich te hebben of te vervoeren die uiterlijke kenmerken zijn van een organisatie die bij rechterlijke uitspraak of bestuurlijk besluit verboden is verklaard of is ontbonden vanwege een doel of werkzaamheid in strijd met de openbare orde.
3. Het verbod als bedoeld in het tweede lid van dit artikel geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht.

Afdeling 4 Toezicht op openbare inrichtingen

Artikel 2:27 Definities

1. In deze afdeling wordt verstaan onder:
   a. *openbare inrichting:*
      1. een hotel, restaurant, pension, café, waterpijpcafé, cafetaria, snackbar, discotheek, buurthuis of clubhuis;
      2. elke andere voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was logies wordt verstrekt of dranken worden geschonken of rookwaren of spijzen voor directe consumptie ter plaatse worden verstrekt of bereid;
   b. *terras*: een buiten de besloten ruimte liggend deel van de openbare inrichting waar sta- of zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken kunnen worden geschonken of spijzen voor directe consumptie ter plaatse kunnen worden bereid of verstrekt.
2. Onder openbare inrichting wordt in deze afdeling mede verstaan: een buiten de besloten ruimte liggend deel van de openbare inrichting waar sta- of zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken kunnen worden geschonken of spijzen voor directe consumptie ter plaatse kunnen worden bereid of verstrekt.

Artikel 2:28 Exploitatie van een openbare inrichting

1. Het is verboden een openbare inrichting te exploiteren zonder vergunning van de burgemeester.
2. De burgemeester weigert de vergunning als:
   a. de exploitatie van de openbare inrichting in strijd is met een geldend bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan, omgevingsplan of voorbereidingsbesluit, of
   b. de aanvrager geen verklaring omtrent gedrag met betrekking tot de leidinggevende overlegt die uiterlijk drie maanden voor de datum waarop de vergunningaanvraag is ingediend, is afgegeven.

3. Naast het bepaalde in artikel 1:8 van deze verordening kan de burgemeester de vergunning geheel of gedeeltelijk weigeren als naar zijn oordeel moet worden aangenomen dat:
   a. de woon- of leefsituatie in de omgeving van de openbare inrichting of de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed; of
   b. de exploitant of de leidinggevende in enig opzicht van slecht levensgedrag is.
4. Geen vergunning is vereist voor een openbare inrichting die zich bevindt in:
   a. een winkel als bedoeld in artikel 1 van de Winkeltijdenwet voor zover de activiteiten van de openbare inrichting een nevenactiviteit vormen van de winkelactiviteit; of
   b. een zorginstelling; of
   c. een museum; of
   d. een bedrijfskantine of –restaurant.
5. De burgemeester verleent vrijstelling van het verbod genoemd in het eerste lid van dit artikel aan openbare inrichtingen die horecabedrijf zijn als bedoeld in artikel 1 van de Alcoholwet, als
   a. zich in de zes maanden voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze bepaling geen incidenten gepaard gaande met geweld, overlast op straat of drugsgebruik en -handel hebben voorgedaan in of bij de inrichting, dan wel
   b. de inrichting zich nieuw in de gemeente vestigt en er zich geen weigeringsgronden voordoen als bedoeld in artikel 1:8 of 2:28, tweede of derde lid, van deze verordening;
6. De vrijstelling als bedoeld in het vijfde lid van dit artikel wordt ingetrokken wanneer zich een incident heeft voorgedaan als bedoeld in het vijfde lid onder a van dit artikel.
7. Paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) is niet van toepassing op de aanvraag om een vergunning bedoeld in het eerste lid van dit artikel en een vrijstelling bedoeld in het vijfde lid van dit artikel.

Artikel 2:29 Sluitingstijd

1. Het is de houder van een openbare inrichting verboden deze voor bezoekers geopend te hebben en aldaar bezoekers toe te laten of te laten verblijven als:
   a. in het bedrijf alcoholhoudende drank wordt verstrekt van maandag tot en met zondag tussen 00.00 uur en 08.00 uur;
   b. in het bedrijf geen alcoholhoudende drank wordt verstrekt van maandag tot en met zondag tussen 01.00 uur en 08.00 uur.
2. De burgemeester kan ontheffing verlenen van de sluitingstijd als bedoeld in het eerste lid van dit artikel.
3. Voor een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:28, vierde lid onder a, van deze verordening gelden dezelfde sluitingstijden als voor de winkel.
4. De ontheffing als bedoeld in het tweede lid van dit artikel wordt slechts verleend aan een openbare inrichting die met de gemeente, politie en Openbaar Ministerie een horecaconvenant is aangegaan.
5. Het in de vorige leden van dit artikel bepaalde geldt niet voor zover op de Wet milieubeheer gebaseerde voorschriften van toepassing zijn.
6. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het tweede lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:30 Afwijking sluitingstijd; tijdelijke sluiting

1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde, veiligheid, of gezondheid of in geval van bijzondere omstandigheden voor een of meer openbare inrichtingen tijdelijk andere dan de krachtens artikel 2:29 van deze verordening geldende sluitingstijden vaststellen of tijdelijk sluiting bevelen.
2. Het in het eerste lid van dit artikel bepaalde geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door artikel 13b van de Opiumwet.

Artikel 2:31 Verboden gedragingen

Het is verboden in een openbare inrichting:

a. de orde te verstoren;
b. zich te bevinden na sluitingstijd of gedurende de tijd dat de inrichting gesloten dient te zijn op grond van een besluit krachtens artikel 2:30, eerste lid van deze verordening.

Artikel 2:32 Handel binnen openbare inrichtingen

1. In dit artikel wordt onder handelaar verstaan: de handelaar als bedoeld in artikel 1 van de algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 437, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht.
2. De exploitant van een openbare inrichting staat niet toe dat een handelaar of een voor hem handelend persoon in die inrichting enig voorwerp verwerft, verkoopt of op enig andere wijze overdraagt.

Artikel 2:33 Het college als bevoegd bestuursorgaan
Als een openbare inrichting geen voor het publiek openstaand gebouw of bijbehorend erf is in de zin van artikel 174 van de Gemeentewet, treedt het college bij de toepassing van artikel 2:28 tot en met 2:30 van deze verordening op als bevoegd bestuursorgaan.

Artikel 2:34 Het college als bevoegd bestuursorgaan (gereserveerd)

Afdeling 5 Regulering paracommerciële rechtspersonen en overige aangelegenheden uit de Alcoholwet

Artikel 2:34a Definities
In deze afdeling wordt verstaan onder:
- alcoholhoudende drank,
- horecabedrijf,
- horecalokaliteit,
- inrichting,
- paracommerciële rechtspersoon,
- sterke drank,
- slijtersbedrijf en
- zwak-alcoholhoudende drank,

dat wat daaronder wordt verstaan in de Alcoholwet.

Artikel 2:34b Regulering paracommerciële rechtspersonen
1. Paracommerciële rechtspersonen die zich richten op activiteiten van sportieve aard verstrekken uitsluitend alcoholhoudende drank vanaf twee uren voor de aanvang en tot uiterlijk twee uren na afloop van een activiteit die wordt uitgeoefend in verband met de statutaire doelen van de rechtspersoon.
2. De in het eerste lid van dit artikel genoemde schenktijden mogen in ieder geval niet liggen buiten de volgende tijdstippen:
   a. voor paracommerciële instellingen waarbij het faciliteren van sociale interactie voortvloeit uit de doelstellingen (dorpshuizen) van zondag tot en met donderdag dagelijks van 15.00 tot 24.00 uur en van vrijdag tot en met zaterdag van 15.00 tot 01.00 uur;
   b. voor de overige paracommerciële instellingen van maandag tot en met vrijdag van 18.00 tot 24.00 uur, op zaterdag van 15.00 tot 24.00 uur en zondag van 15.00 tot 20.00 uur.
3. Het is verboden in een paracommerciële instelling alcoholhoudende drank te verstrekken tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard of bijeenkomsten gericht op personen die niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de desbetreffende rechtspersoon betrokken zijn wanneer dit leidt tot oneerlijke mededinging.

Artikel 2:34c Verbod 'happy hours' (gereserveerd)
~~Het is verboden in een horecalokaliteit of op een terras bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende drank te verstrekken voor gebruik ter plaatse tegen een prijs die voor een periode van 24 uur of korter lager is dan 60% van de prijs die daar gewoonlijk wordt gevraagd.~~

Artikel 2:34d Proeverijen in slijtlokaliteiten
1. Slijtersbedrijven zijn vrijgesteld van het in artikel 3, eerste lid, en het in artikel 14, eerste lid, van de Alcoholwet vervatte verbod, ten behoeve van het tegen betaling organiseren van een proeverij in hun slijtlokaliteit.
2. De vrijstelling geldt buiten de dagen en tijden dat de slijtlokaliteit bij of krachtens de Winkeltijdenwet regulier is opengesteld

Afdeling 6 Toezicht op inrichtingen tot het verschaffen van nachtverblijf

Artikel 2:35 Definitie
In deze afdeling wordt verstaan onder inrichting: elke al dan niet besloten ruimte waarin, in de uitoefening van beroep of bedrijf, aan personen de mogelijkheid van nachtverblijf of gelegenheid tot kamperen wordt verschaft.

Artikel 2:36 Kennisgeving exploitatie
Degene die een inrichting opricht, overneemt, verplaatst of de exploitatie of feitelijke leiding van een inrichting staakt, is verplicht binnen drie dagen daarna daarvan schriftelijk kennis te geven aan de burgemeester.

Artikel 2:37 Nachtregister (gereserveerd)

Artikel 2:38 Verschaffing gegevens nachtregister
Degene die in een inrichting nachtverblijf houdt of de kampeerder is verplicht de exploitant of feitelijk leidinggevende van die inrichting volledig en naar waarheid naam, woonplaats, dag van aankomst en de dag van vertrek te verstrekken.

Afdeling 7 Toezicht op speelgelegenheden

Artikel 2:39 Speelgelegenheden
1. In dit artikel wordt onder een speelgelegenheid verstaan: een voor het publiek toegankelijke gelegenheid waar bedrijfsmatig of in een omvang alsof deze bedrijfsmatig is de mogelijkheid wordt geboden enig spel te beoefenen, waarbij geld of in geld inwisselbare voorwerpen kunnen worden gewonnen of verloren.
2. Het is verboden zonder vergunning van de burgemeester een speelgelegenheid te exploiteren of te doen exploiteren. Het verbod is niet van toepassing op:
   a. speelautomatenhallen waarvoor op grond van artikel 30c, eerste lid, onder b, van de Wet op de Kansspelen vergunning is verleend;
   b. speelgelegenheden waarvoor de raad van bestuur van de kansspelautoriteit bevoegd is vergunning te verlenen;
   c. speelgelegenheden waar de mogelijkheid wordt geboden om het kleine kansspel als bedoeld in artikel 7c van de Wet op de kansspelen te beoefenen, of te spelen op speelautomaten als bedoeld in artikel 30 van de Wet op de kansspelen, of de handeling als bedoeld in artikel 1, onder a, van de Wet op de kansspelen te verrichten.
3. De burgemeester weigert een vergunning:
   a. als naar zijn oordeel moet worden aangenomen dat de woon- en leefsituatie in de omgeving van de speelgelegenheid of de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig worden beïnvloed door de exploitatie van de speelgelegenheid;
   b. als de exploitatie van de speelgelegenheid in strijd is met een geldend bestemmingsplan, een geldende beheersverordening of het omgevingsplan.
4. Op de aanvraag om een vergunning als bedoeld in het tweede lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing

Artikel 2:40 Kansspelautomaten
1. In dit artikel wordt verstaan onder:
   a. Wet: de Wet op de kansspelen;
   b. kansspelautomaat: automaat als bedoeld in artikel 30, onder c. van de Wet;
   c. hoogdrempelige inrichting: inrichting als bedoeld in artikel 30, onder d, van de Wet;
   d. laagdrempelige inrichting: inrichting als bedoeld in artikel 30, onder e, van de Wet.
2. In hoogdrempelige inrichtingen zijn twee kansspelautomaten toegestaan.
3. In laagdrempelige inrichtingen zijn kansspelautomaten niet toegestaan.

Afdeling 8 Maatregelen tegen overlast en baldadigheid

Artikel 2:41 Betreden gesloten woning of lokaal
1. Het is verboden een krachtens artikel 174a van de Gemeentewet gesloten woning, een niet voor publiek toegankelijk lokaal of een bij die woning of dat lokaal behorend erf te betreden.
2. Het is verboden een krachtens artikel 13b van de Opiumwet gesloten woning, een niet voor het publiek toegankelijk lokaal, een bij die woning of dat lokaal behorend erf, een voor het publiek toegankelijk lokaal of bij dat lokaal behorend erf te betreden.
3. De verboden als bedoeld in dit artikel gelden niet voor personen wier aanwezigheid in de woning of het lokaal of een daarbij behorend erf wegens dringende reden noodzakelijk is.

Artikel 2:42 Plakken en kladden

1. Het is verboden een openbare plaats of dat gedeelte van een onroerende zaak dat vanaf die openbare plaats zichtbaar is te bekrassen of te bekladden.
2. Het is verboden zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbende op een openbare plaats of een gedeelte van een onroerende zaak dat vanaf die plaats zichtbaar is:
   a. een aanplakbiljet of ander geschrift, afbeelding of aanduiding aan te plakken, te doen aanplakken, op andere wijze aan te brengen of te doen aanbrengen;
   b. met kalk, teer of een kleur of verfstof een afbeelding, letter, cijfer of teken aan te brengen of te doen aanbrengen.
3. Het in het tweede lid van dit artikel gestelde verbod is niet van toepassing als gehandeld wordt krachtens wettelijk voorschrift.
4. Het college kan aanplakborden aanwijzen voor het aanbrengen van meningsuitingen en bekendmakingen.
5. Het is verboden de in het vierde lid van dit artikel bedoelde aanplakborden te gebruiken voor het aanbrengen van handelsreclame.
6. Het college kan nadere regels stellen voor het aanbrengen van meningsuitingen en bekendmakingen, die geen betrekking mogen hebben op de inhoud van de meningsuitingen en bekendmakingen.
7. De houder van de in het tweede lid van dit artikel bedoelde schriftelijke toestemming is verplicht die aan een opsporingsambtenaar op diens eerste vordering terstond ter inzage af te geven.
8. Het verbod als bedoeld in het tweede lid van dit artikel is niet van toepassing wanneer er sprake is van normaal gebruik op de wegverharding van stoepkrijt ten behoeve van sport of spel.

Artikel 2:43 Vervoer plakgereedschap en dergelijke

1. Het is verboden op een openbare plaats of openbaar water te vervoeren of bij zich te hebben enig aanplakbiljet, aanplakdoek, lijm(stof), kalk, teer, kleur- of verfstof of verfgereedschap.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing als de genoemde materialen of gereedschappen niet zijn gebruikt of niet zijn bestemd voor handelingen als verboden in artikel 2:42 van deze verordening.

Artikel 2:44 Vervoer inbrekerswerktuigen

1. Het is verboden op een openbare plaats inbrekerswerktuigen te vervoeren of bij zich te hebben.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing als de bedoelde werktuigen niet zijn gebruikt of niet zijn bestemd om zich onrechtmatig de toegang tot een gebouw of erf te verschaffen, onrechtmatig sluitingen te openen of te verbreken, diefstal door middel van braak te vergemakkelijken of het maken van sporen te voorkomen.

Artikel 2:45 Betreden van plantsoenen en dergelijke (gereserveerd)

Artikel 2:46 Rijden over bermen en dergelijke (gereserveerd)

Artikel 2:47 Hinderlijk gedrag op openbare plaatsen

1. Het is verboden op een openbare plaats:
   a. te klimmen of zich te bevinden op een beeld, monument, overkapping, constructie, openbare toiletgelegenheid, voertuig, hekheining of andere afsluiting, verkeersmeubilair of daarvoor niet bestemd straatmeubilair;
   b. zich op te houden op een wijze die aan andere gebruikers of aan bewoners van nabij die openbare plaats gelegen woningen onnodig overlast of hinder veroorzaakt.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 424, 426bis, of 431 van het Wetboek van Strafrecht of artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994.

Artikel 2:48 Verboden drankgebruik

1. Het is voor personen die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt verboden op een openbare plaats alcoholhoudende drank te gebruiken of aangebroken flessen, blikjes en dergelijke met alcoholhoudende drank bij zich te hebben indien dit gepaard gaat met gedragingen die de openbare orde verstoren, het woon- en leefklimaat aantasten of anderszins overlast veroorzaken.
2. Het is voor personen die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt verboden op een openbare plaats, die deel uitmaakt van een door het college aangewezen gebied, alcoholhoudende drank te nuttigen of aangebroken flessen, blikjes en dergelijke met alcoholhoudende drank bij zich te hebben.
3. Het bepaalde in het eerste en tweede lid van dit artikel geldt niet voor:
   a. een terras dat behoort bij een horecabedrijf, als bedoeld in artikel 1 van de Alcoholwet;

b. de plaats, niet zijnde een horecabedrijf, als bedoeld onder a, waarvoor een ontheffing geldt krachtens artikel 35 van de Alcoholwet.

Artikel 2:49 Verboden gedrag bij of in gebouwen

1. Het is verboden:
   a. zich zonder redelijk doel in een portiek of poort op te houden;
   b. zonder redelijk doel in, op of tegen een raamkozijn of een drempel van een gebouw te zitten of te liggen.
2. Het is aan anderen dan bewoners of gebruikers van flatgebouwen, appartementsgebouwen en soortgelijke meergezinshuizen en van gebouwen die voor publiek toegankelijk zijn, verboden zich zonder redelijk doel te bevinden in een voor gemeenschappelijk gebruik bestemde ruimte van 'deze gebouwen.

Artikel 2:50 Hinderlijk gedrag in voor het publiek toegankelijke ruimten

Het is verboden zich zonder redelijk doel op een voor anderen hinderlijke wijze op te houden in of op of in de directe nabijheid van een voor het publiek toegankelijk portaal, telefooncel, wachtlokaal voor een openbaar vervoermiddel, parkeergarage, rijwielstalling of een andere soortgelijke, voor het publiek toegankelijke ruimte dan wel deze te verontreinigen of te bezigen voor een ander doel dan waarvoor de desbetreffende ruimte is bestemd.

Artikel 2:51 Neerzetten van fietsen en bromfietsen

Het is verboden op een openbare plaats een fiets of een bromfiets te plaatsen of te laten staan tegen een raam, een raamkozijn, een deur, de gevel van een gebouw of in de ingang van een portiek als:

a. dit in strijd is met de uitdrukkelijk verklaarde wil van de gebruiker van dat gebouw of dat portiek; of
b. daardoor de ingang of doorgang versperd wordt.

Artikel 2:52 Overlast van fiets of bromfiets op markt en kermisterrein en dergelijke

Het is verboden op de door het college of de burgemeester aangewezen uren en plaatsen zich met een fiets of bromfiets te bevinden op een door het college of de burgemeester aangewezen terrein waar een markt, kermis, uitvoering, bijeenkomst of plechtigheid gehouden wordt die publiek trekt, mits dit verbod op duidelijke wijze kenbaar wordt gemaakt aan de bezoekers van het terrein.

Artikel 2:53 Oplaten ballonnen

1. Het is verboden:
   a. ballonnen vrij op te laten in de open lucht;
   b. het oplaten van ballonnen in de open lucht te organiseren.
2. Het verbod uit het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op:
   a. ballonnen die voor wetenschappelijk doeleinden worden opgelaten;
   b. vaartuigen als bedoeld in de Wet luchtvaart.

Artikel 2:54 Gevaar door houtopstand

Het is verboden om een houtopstand in een zodanige staat te hebben dat daardoor direct gevaar voor goederen of personen ontstaat.

Artikel 2:55 t/m 2:56 (gereserveerd)

Artikel 2:57 Loslopende honden

1. Het is de eigenaar of houder van een hond verboden die hond te laten verblijven of te laten lopen:
   a. op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbak of speelweide of op een andere door het college aangewezen plaats; of
   b. binnen de bebouwde kom op een openbare plaats als de hond niet is aangelijnd; of
   c. buiten de bebouwde kom op een door het college aangewezen plaats als de hond niet is aangelijnd; of
   d. op de weg als die hond niet is voorzien van een halsband of een ander identificatiemerk dat de eigenaar of houder duidelijk doet kennen.
2. Het eerste lid, aanhef en onder b, van dit artikel is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.
3. Het eerste lid, aanhef en onder a tot en met c, van dit artikel is niet van toepassing op de eigenaar of houder van een hond die zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of sociale hulphond laat begeleiden of die deze hond aantoonbaar gekwalificeerd opleidt tot geleidehond of sociale hulphond.

Artikel 2:58 Verontreiniging door honden

1. Degene die zich met een hond op een openbare plaats begeeft is verplicht ervoor te zorgen dat de uitwerpselen van die hond onmiddellijk worden verwijderd.
2. Het bepaalde in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op de eigenaar of houder van een hond die zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of sociale hulphond laat begeleiden.
3. Het bepaalde in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.
4. De eigenaar of houder van een hond die zich met de hond op een openbare plaats bevindt heeft een doeltreffend hulpmiddel bij zich dat geschikt is voor het verwijderen van de uitwerpselen.
5. Onder een doeltreffend opruimmiddel moet in ieder geval worden verstaan een stevig plastic of papieren zakje al dan niet in combinatie met een schepje/hondenpoepgrijper.
6. De eigenaar of houder van een hond die zich met de hond op een openbare plaats bevindt, laat dit hulpmiddel op eerste vordering zien aan een toezichthouder.

Artikel 2:59 Gevaarlijke honden

1. Als de burgemeester een hond in verband met zijn gedrag gevaarlijk of hinderlijk acht, kan hij de eigenaar of houder van die hond een aanlijngebod of een aanlijn- en muilkorfgebod opleggen voor zover die hond verblijft of loopt op een openbare plaats of op het terrein van een ander.
2. De eigenaar of houder van de hond aan wie een aanlijngebod is opgelegd, dient de hond kort aangelijnd te houden, met een lijn met een lengte, gemeten van hand tot halsband, van ten hoogste 1,50 meter.
3. De eigenaar of houder van de hond aan wie een aanlijn- en muilkorfgebod is opgelegd, is naast de verplichting bedoeld in het tweede lid van dit artikel verplicht de hond voorzien te houden van een muilkorf die:
   a. vervaardigd is van stevige kunststof, van stevig leer of van beide stoffen; en
   b. door middel van een stevige leren riem zodanig rond de hals is aangebracht dat verwijdering zonder toedoen van de mens niet mogelijk is; en
   c. zodanig is ingericht dat de hond niet kan bijten, dat de afgesloten ruimte binnen de korf een geringe opening van de bek toelaat en dat geen scherpe delen binnen de korf aanwezig zijn.
4. Onverminderd het bepaalde in artikel 2:57, eerste lid onder d, van deze verordening dient een hond als bedoeld in het eerste lid van dit artikel voorzien te zijn van een door de bevoegde minister op aanvraag verstrekt uniek identificatienummer door middel van een microchip die met een chipreader afleesbaar is.

Artikel 2:60 Houden of voeren van hinderlijke of schadelijke dieren

1. Het is verboden op door het college ter voorkoming of beëindiging van overlast of schade aan de openbare gezondheid aangewezen plaatsen, buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer, bij dat aanwijzingsbesluit aangeduide dieren:
   a. aanwezig te hebben; of
   b. aanwezig te hebben anders dan met inachtneming van de door het college gestelde regels; of
   c. aanwezig te hebben tot een groter aantal dan in die aanwijzing is aangegeven; of
   d. te voeren.
2. Het college kan de rechthebbende op een onroerende zaak gelegen binnen een plaats die krachtens het eerste lid van dit artikel is aangewezen, ontheffing verlenen van het verbod bedoeld in het eerste lid van dit artikel.
3. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:61 Wilde dieren (gereserveerd)

Artikel 2:62 Loslopend vee

1. De rechthebbende op vee dat zich bevindt in een aan een weg gelegen weiland of terrein dat niet van die weg is afgescheiden door een deugdelijke veekering, is verplicht ervoor te zorgen dat zodanige maatregelen getroffen worden dat dit vee die weg niet kan bereiken.
2. Het college kan gebieden aanwijzen waar het gebod bedoeld in het eerste lid van dit artikel niet van toepassing is.
3. Het college kan bij de aanwijzing als bedoeld in het tweede lid van dit artikel nadere regels stellen.

Artikel 2:63 Duiven (gereserveerd))

Artikel 2:64 Bijen (gereserveerd)

Artikel 2:65 Bedelarij (gereserveerd)

Afdeling 9 Bepalingen ter bestrijding van heling van goederen

Artikel 2:66 Definitie
In deze afdeling wordt verstaan onder handelaar: de handelaar als bedoeld in artikel 1 van de algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 437, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 2:67 Verplichtingen met betrekking tot het verkoopregister
1. Een handelaar is verplicht aantekening te houden van alle gebruikte of ongeregelde goederen die hij verkoopt of op andere wijze overdraagt, in een doorlopend en een door of namens de burgemeester gewaarmerkt register en daarin vermeldt hij onverwijld:
   a. het volgnummer van de aantekening met betrekking tot het goed;
   b. de datum van verkoop of overdracht van het goed;
   c. een omschrijving van het goed, daaronder begrepen - voor zover dat mogelijk is - soort, merk en nummer van het goed;
   d. de verkoopprijs of andere voorwaarden voor overdracht van het goed;
   e. de naam en het adres van degene die het goed heeft verkregen.
2. Onder het register als bedoeld in het eerste lid van dit artikel wordt mede verstaan het Digitale Opkopers Register.
3. De burgemeester is bevoegd vrijstelling te verlenen van de verplichtingen in het eerste lid van dit artikel.
4. Op de aanvraag om een vrijstelling als bedoeld in het derde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:68 Voorschriften als bedoeld in artikel 437ter van het Wetboek van Strafrecht
Een handelaar of een voor hem handelend persoon is verplicht:
a. de burgemeester binnen drie dagen schriftelijk in kennis te stellen:
   1° dat hij het beroep van handelaar uitoefent met vermelding van zijn woonadres en het adres van de bij zijn onderneming behorende vestiging;
   2° van een verandering van de onder a, sub 1° van dit artikel bedoelde adressen;
   3° als hij het beroep van handelaar niet langer uitoefent;
   4° dat hij enig goed kan verkrijgen dat redelijkerwijs van een misdrijf afkomstig is of voor de rechthebbende verloren is gegaan;
b. de burgemeester op eerste aanvraag zijn administratie of register ter inzage te geven;
c. aan de hoofdingang van elke vestiging een kenteken te hebben waarop zijn naam en de aard van de onderneming duidelijk zichtbaar zijn;
d. een door opkoop verkregen goed gedurende de eerste drie dagen in bewaring te houden in de staat waarin het goed verkregen is.

Artikel 2:69 Vervreemding van door opkoop verkregen goederen (gereserveerd)

Artikel 2:70 Handel in horecabedrijven (gereserveerd)

Afdeling 10 Consumentenvuurwerk

Artikel 2:71 Definities
In deze afdeling wordt onder consumentenvuurwerk verstaan: vuurwerk dat op grond van artikel 2.1.1 van het Vuurwerkbesluit is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik.

Artikel 2:72 Ter beschikking stellen van consumentenvuurwerk tijdens de verkoopdagen
1. Het is verboden in de uitoefening van een bedrijf of nevenbedrijf consumentenvuurwerk ter beschikking te stellen dan wel voor het ter beschikking stellen aanwezig te houden, zonder een vergunning van het college.

2. Op de aanvraag om een vergunning als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:73 Gebruik van consumentenvuurwerk tijdens de jaarwisseling

1. Het is verboden consumentenvuurwerk te gebruiken op een door het college in het belang van de voorkoming van gevaar, schade of overlast aangewezen plaats.
2. Het is verboden consumentenvuurwerk op een openbare plaats te gebruiken als dat gevaar, schade of overlast kan veroorzaken.
3. De verboden als bedoeld in het eerste en tweede lid van dit artikel gelden niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 1, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 2:73a Gebruik van carbid

1. Het is verboden acetyleengas afkomstig van een reactie tussen calciumacetylide (carbid) en water of gasmengsels met vergelijkbare eigenschappen op explosieve wijze te verbranden op zodanige wijze dat gevaar, schade of hinder voor de omgeving kan worden veroorzaakt.
2. Het in het eerste lid van dit artikel gestelde verbod geldt niet als:
   a. gebruik wordt gemaakt van melkbussen en/ of dergelijke voorwerpen met een maximale inhoud van vijftig liter, met gebruikmaking van acetyleengas afkomstig van een reactie tussen calciumacetylide (carbid) en water of gasmengsels met vergelijkbare eigenschappen en
   b. het gebruik plaatsvindt tussen 31 december 10.00 uur en 1 januari 02.00 uur en
   c. de plaats vanwaar geschoten wordt is gelegen:
      1° op een afstand van ten minste 75 meter van gebouwen en risicovolle objecten zoals tankstations, lpg-tanks en dergelijke;
      2° op een afstand van ten minste 300 meter van in gebruik zijnde voorzieningen voor het houden van dieren.
3. Dit artikel is niet van toepassing voor zover de Wet milieubeheer, de Wet wapens en munitie, de Wet vervoer gevaarlijke stoffen of het Wetboek van Strafrecht van toepassing is.

Afdeling 11 Drugsoverlast

Artikel 2:74 Drugshandel op straat

Onverminderd het bepaalde in de Opiumwet is het verboden zich op een openbare plaats op te houden of zich daar heen en weer te bewegen en zich op of aan wegen in of op een voertuig te bevinden of daarmee heen en weer of rond te rijden, met het kennelijke doel om middelen als bedoeld in artikel 2 en 3 van de Opiumwet, of daarop gelijkende waar, al dan niet tegen betaling af te leveren, aan te bieden of te verwerven, daarbij behulpzaam te zijn of daarin te bemiddelen.

Artikel 2:74a Openlijk drugsgebruik

Het is verboden op of aan de weg, op een andere openbare plaats of in een voor publiek toegankelijk gebouw middelen als bedoeld in de artikelen 2 of 3 van de Opiumwet of daarop gelijkende waar te gebruiken, toe te dienen, dan wel voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen voorhanden te hebben.

Afdeling 15 Bijzondere bevoegdheden van de burgemeester

Artikel 2:75 Bestuurlijke ophouding

De burgemeester is bevoegd overeenkomstig artikel 154a van de Gemeentewet te besluiten tot het tijdelijk doen ophouden van door hem aangewezen groepen van personen op een door hem aangewezen plaats als deze personen het bepaalde in de artikelen 2:1, 2:10, 2:11, 2:16, 2:26, 2:47, 2:48, 2:49, 2:50, 2:73 of 2:73a van deze verordening groepsgewijs niet naleven.

Artikel 2:76 Veiligheidsrisicogebieden

De burgemeester is bevoegd overeenkomstig artikel 151b van de Gemeentewet bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied.

Artikel 2:77 Cameratoezicht op openbare plaatsen

1. De burgemeester is bevoegd overeenkomstig artikel 151c van de Gemeentewet te besluiten tot plaatsing van camera's voor een bepaalde duur ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats.
2. De burgemeester heeft de bevoegdheid als bedoeld in het eerste lid eveneens ten aanzien van de andere door de gemeenteraad aan te wijzen plaatsen die voor het publiek toegankelijk zijn.

Artikel 2:78 Gebiedsontzeggingen

1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde, het voorkomen of beperken van overlast, het voorkomen of beperken van aantastingen van het woon- of leefklimaat, de veiligheid van personen of goederen, de gezondheid of de zedelijkheid aan een persoon die strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht een tijdelijk verbod opleggen om gedurende ten hoogste 24 uur in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een openbare plaats aanwezig te zijn.
2. Met het oog op de in het eerste lid van dit artikel genoemde belangen kan de burgemeester aan een persoon aan wie ten minste eenmaal een tijdelijk verbod is opgelegd als bedoeld in dat lid en die binnen zes maanden na een eerder tijdelijk verbod opnieuw strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht, een tijdelijk verbod opleggen om gedurende ten hoogste 12 weken in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een openbare plaats aanwezig te zijn.
3. De burgemeester beperkt het krachtens het eerste of tweede lid van dit artikel opgelegde verbod, als hij dat in verband met de persoonlijke omstandigheden van betrokkene noodzakelijk oordeelt. De burgemeester kan op aanvraag tijdelijk ontheffing verlenen van een tijdelijk verbod.
4. Het is verboden te handelen in strijd met een krachtens het eerste of tweede lid opgelegd verbod.
5. Indien de officier van justitie een persoon een gedragsaanwijzing heeft gegeven als bedoeld in artikel 509hh, tweede lid, onderdeel a, van het Wetboek van Strafvordering, legt de burgemeester aan deze persoon voor hetzelfde gebied niet een tijdelijk verbod op als bedoeld in het eerste of tweede lid van dit artikel.

Artikel 2:79 Woonoverlast als bedoeld in artikel 151d Gemeentewet

1. Degene die een woning of een bij die woning behorend erf gebruikt of tegen betaling in gebruik geeft, draagt er zorg voor dat door gedragingen in of vanuit die woning of dat erf of in de onmiddellijke nabijheid van die woning of dat erf geen ernstige en herhaaldelijke hinder voor omwonenden wordt veroorzaakt.
2. Als de burgemeester een last onder dwangsom of onder bestuursdwang oplegt naar aanleiding van een schending van de zorgplicht als bedoeld in het eerste lid van dit artikel kan hij daarbij aanwijzingen geven over wat de overtreder dient te doen of na te laten om verdere schending te voorkomen. De burgemeester stelt beleidsregels vast over het gebruik van deze bevoegdheid.
3. De last kan in ieder geval worden opgelegd bij ernstige en herhaaldelijke:
   a. geluid- of geurhinder;
   b. hinder van dieren;
   c. hinder van bezoekers of personen die tijdelijk in een woning of op een erf aanwezig zijn;
   d. overlast door vervuiling of verwaarlozing van een woning of een erf;
   e. intimidatie van derden vanuit een woning of een erf.

Artikel 2:80 Sluiting van voor het publiek openstaande gebouwen of bijbehorend erf

1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde of ter voorkoming of beperking van overlast of nadelige beïnvloeding van het woon- of leefklimaat besluiten tot de gehele of gedeeltelijke sluiting van een voor het publiek openstaand gebouw of een bij dat gebouw behorend erf.
2. Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin artikel 2:30, eerste lid, van deze verordening of artikel 13b van de Opiumwet voorziet.
3. De burgemeester brengt een afschrift van zijn besluit aan op of nabij de toegang van het voor het publiek openstaande gebouw of het bij dat gebouw behorende erf.
4. Eenieder is verplicht toe te laten dat het afschrift wordt aangebracht en aangebracht blijft, zolang de sluiting van kracht is.
5. Het is verboden een gesloten gebouw of erf te bezoeken, als bezoeker daarin of daarop te verblijven of een bezoeker daarin of daarop te laten verblijven zonder toestemming van de burgemeester.
6. De burgemeester kan een sluiting opheffen als later bekend geworden feiten en omstandigheden hiertoe aanleiding geven en voldoende garanties aanwezig zijn dat geen herhaling van de feiten of gedragingen die tot sluiting hebben geleid, zal plaatsvinden.

Artikel 2:81 Tegengaan onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat

1. In dit artikel wordt verstaan onder:
   a. bedrijfsmatige activiteit: activiteit in de uitoefening van een beroep of bedrijf, die niet valt onder de vergunningplicht bedoeld in artikel 3 van de Alcoholwet of de artikelen 2:28 of 3:3 van deze verordening;
   b. beheerder: natuurlijk persoon die door de exploitant is aangesteld voor de feitelijke leiding over de bedrijfsmatige activiteit;
   c. exploitant: natuurlijk persoon of bestuurder van een rechtspersoon of tot vertegenwoordiging van die rechtspersoon bevoegde natuurlijk persoon, voor wiens rekening en risico de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend.
2. De burgemeester kan in het belang van de leefbaarheid, de openbare orde en veiligheid of ter voorkoming van een nadelige beïnvloeding daarvan bedrijfsmatige activiteiten en gebouwen of bij die gebouwen behorende erven of gebieden aanwijzen waarop het verbod uit het derde lid van dit artikel van toepassing is.
3. Het is verboden om zonder vergunning van de burgemeester een door hem aangewezen bedrijfsmatige activiteit uit te oefenen in een door hem aangewezen gebouw, op een bij dat gebouw behorend erf of in een door hem aangewezen gebied.
4. De exploitant vraagt de vergunning aan door gebruik te maken van een door de burgemeester vastgesteld formulier, waarbij in elk geval de volgende gegevens worden verstrekt:
   a. voor welke bedrijfsmatige activiteit de vergunning wordt gevraagd;
   b. de persoonsgegevens en een geldig identiteitsbewijs van de exploitant en beheerder;
   c. het adres en telefoonnummer van de locatie waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend;
   d. het nummer van inschrijving in het Handelsregister;
   e. voor zover van toepassing, de verblijfstitel van de exploitant en beheerder;
   f. voor zover van toepassing, een bewijs waaruit blijkt dat de exploitant en beheerder gerechtigd zijn om in Nederland arbeid te verrichten;
   g. een document waaruit blijkt dat de exploitant gerechtigd is over het gebouw of erf te beschikken waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend;
   h. een verklaring omtrent het gedrag van de exploitant en beheerder.
5. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 van deze verordening kan de burgemeester een vergunning als bedoeld in het derde lid weigeren:
   a. als de leefbaarheid in het gebied door de wijze van exploitatie nadelig wordt beïnvloed of dreigt te worden beïnvloed;
   b. als de exploitant of beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is;
   c. als redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke toestand niet met het in de aanvraag vermelde in overeenstemming zal zijn;
   d. als niet voldaan is aan de bij of krachtens het vierde lid van dit artikel gestelde eisen voor de aanvraag;
   e. als er aanwijzingen zijn dat in de uitoefening van de bedrijfsmatige activiteit personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of Vreemdelingenwet 2000 bepaalde;
   f. als het uitoefenen van de bedrijfsmatige activiteit in strijd is met het geldende bestemmingsplan, de geldende beheersverordening, het omgevingsplan of de Wet milieubeheer.
6. De exploitant is verplicht elke verandering in de uitoefening van zijn bedrijfsmatige activiteit waardoor deze niet langer in overeenstemming is met de in de vergunning opgenomen gegevens zo spoedig mogelijk aan de burgemeester te melden. De burgemeester verleent een gewijzigde vergunning als de bedrijfsmatige activiteit aan de vereisten voldoet.
7. Het is verboden het gebouw of erf waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend voor bezoekers geopend te hebben zonder dat de exploitant of beheerder aanwezig is.
8. De exploitant of de beheerder ziet erop toe dat in of vanuit het gebouw of erf waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend geen strafbare feiten plaatsvinden.
9. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:6 van deze verordening kan de burgemeester een vergunning intrekken of wijzigen als de omstandigheden sinds de vergunningverlening zijn gewijzigd, doordat:
   a. de exploitant of beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is; of
   b. de exploitant of beheerder betrokken is of ernstige nalatigheid kan worden verweten bij activiteiten of strafbare feiten die verband houden met de bedrijfsmatige activiteit of toestaat of gedoogt dat strafbare feiten of activiteiten worden gepleegd waarmee de openbare orde nadelig wordt beïnvloed; of
   c. er in de uitoefening van de bedrijfsmatige activiteit strafbare feiten hebben plaatsgevonden of plaatsvinden; of

d. er aanwijzingen zijn dat in de uitoefening van de bedrijfsmatige activiteit personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of Vreemdelingenwet 2000 bepaalde; of
e. de exploitant de bedrijfsmatige activiteit heeft beëindigd of gewijzigd; of
f. redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke toestand niet met het in de vergunning vermelde in overeenstemming is.

10. Als de bedrijfsmatige activiteit in strijd met de vergunning of het verbod wordt uitgeoefend of als een van de situaties bedoeld in het negende lid van dit artikel van toepassing is, kan de burgemeester, onverminderd het bepaalde in artikel 2:80 van deze verordening, een besluit nemen tot sluiting van het gebouw of erf waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend.
11. De burgemeester brengt een afschrift van zijn besluit tot sluiting aan op of nabij de toegang van het voor het publiek openstaande gebouw of erf.
12. Eenieder is verplicht toe te laten dat het afschrift wordt aangebracht en aangebracht blijft zolang de sluiting van kracht is.
13. Het is eenieder verboden een overeenkomstig het tiende lid van dit artikel gesloten gebouw of erf te betreden of daarin te verblijven.
14. De burgemeester kan de sluiting opheffen als later bekend geworden feiten en omstandigheden hiertoe aanleiding geven en voldoende garanties aanwezig zijn dat geen herhaling van de feiten of gedragingen die tot sluiting hebben geleid, zal plaatsvinden.
15. In afwijking van het derde lid van dit artikel geldt het verbod voor de exploitant die op het moment van inwerkingtreding van het aanwijzingsbesluit al een onder het aanwijzingsbesluit vallende bedrijfsmatige activiteit verricht, voor die bestaande activiteit op bestaande locaties eerst drie maanden na inwerkingtreding van het aanwijzingsbesluit of, als dat eerder is, met ingang van inwerkingtreding van het besluit tot weigering van een door hem aangevraagde of intrekking van een aan hem verleende vergunning.
16. Op de aanvraag om een vergunning als bedoeld in het derde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Hoofdstuk 3 Regulering prostitutie, seksbranche en aanverwante onderwerpen

Afdeling 1 Algemene bepalingen

Artikel 3:1 Afbakening

De artikelen 1:2 en 1:5 tot en met 1:7 van deze verordening zijn niet van toepassing op het bij of krachtens dit hoofdstuk bepaalde.

Artikel 3:2 Definities

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- advertentie: elke commerciële uiting in een medium, die een seksbedrijf of een prostituee onder de aandacht van het publiek brengt;
- beheerder: de natuurlijke persoon die door de exploitant is aangesteld voor de feitelijke leiding van een seksbedrijf;
- bevoegd bestuursorgaan: het college of, voor zover het betreft voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven als bedoeld in artikel 174 van de Gemeentewet, de burgemeester;
- escortbedrijf: de activiteit, bestaande uit het bedrijfsmatig gelegenheid geven tot prostitutie in de vorm van bemiddeling tussen klant en prostituee;
- exploitant: de natuurlijke persoon of de bestuurder van een rechtspersoon of, als van toepassing, de tot vertegenwoordiging van die rechtspersoon bevoegde natuurlijk persoon, voor wiens rekening en risico een seksbedrijf wordt uitgeoefend;
- klant: degene die gebruik maakt van de door een exploitant van een prostitutiebedrijf of een prostituee aangeboden seksuele diensten;
- prostituee: degene die zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen betaling;
- prostitutie: het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen betaling;
- prostitutiebedrijf: de activiteit, bestaande uit het bedrijfsmatig gelegenheid geven tot prostitutie;

- seksbedrijf: de activiteit, bestaande uit het bedrijfsmatig gelegenheid geven tot prostitutie of tot het verrichten van seksuele handelingen voor een ander tegen betaling of uit het bedrijfsmatig aanbieden van vertoningen van erotisch-pornografische aard in een seksinrichting tegen betaling;
- seksinrichting: voor het publiek toegankelijke besloten ruimte, onderdeel van een seksbedrijf.

Afdeling 2 Vergunning seksbedrijf

Artikel 3:3 Vergunning

1. Het is verboden een seksbedrijf uit te oefenen zonder vergunning van het bevoegde bestuursorgaan.
2. Het bevoegde bestuursorgaan draagt zorg voor een onpartijdige en transparante verlening van beschikbare vergunningen.
3. Op een aanvraag om een vergunning wordt binnen twaalf weken beslist. Deze termijn kan met ten hoogste twaalf weken worden verlengd.
4. Op de aanvraag om een vergunning als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.
5. Een vergunning kan mede voor een seksinrichting worden verleend.
6. De vergunning wordt voor vijf jaar verleend aan de exploitant en op diens naam gesteld. De vergunning is niet overdraagbaar.

Artikel 3:4 Aanwijzing gebieden

Het college kan delen van de gemeente aanwijzen waarbinnen voor het vestigen van een seksbedrijf geen vergunning wordt verleend. Daarbij kan worden bepaald dat de aanwijzing slechts geldt voor seksbedrijven van een nader aangewezen aard.

Artikel 3:5 Maximum aantal vergunningen voor seksbedrijven

Het bevoegde bestuursorgaan kan een maximum stellen aan het aantal vergunningen voor een seksbedrijf dat kan worden verleend.

Artikel 3:6 Aanvraag

1. Bij de aanvraag om vergunning wordt vermeld voor welke activiteit vergunning wordt gevraagd, en worden in ieder geval de volgende gegevens en bescheiden overgelegd:
   a. de persoonsgegevens van de exploitant;
   b. het nummer van inschrijving in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel;
   c. of in de vijf jaar voorafgaand aan de aanvraag de exploitant een vergunning voor een seksbedrijf is geweigerd of een aan de exploitant verleende vergunning voor een seksbedrijf is ingetrokken;
   d. het adres waar het seksbedrijf wordt uitgeoefend;
   e. het adres van een onder het seksbedrijf vallende seksinrichting;
   f. het vaste telefoonnummer dat in advertenties voor het seksbedrijf zal worden gebruikt;
   g. een geldig identiteitsbewijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht van de exploitant;
   h. als van toepassing, de verblijfstitel van de exploitant;
   i. een actuele verklaring betalingsgedrag nakoming fiscale verplichtingen, verstrekt door de Belastingdienst;
   j. bewijs waaruit blijkt dat de exploitant gerechtigd is tot het gebruik van de ruimtes bestemd voor de uitoefening van het seksbedrijf;
   k. als van toepassing, de plaatselijke ligging van de seksinrichting waarvoor vergunning wordt aangevraagd, door middel van een situatieschets met een noordpijl en schaalaanduiding;
   l. als van toepassing, de plattegrond van de seksinrichting waarvoor vergunning wordt aangevraagd, door middel van een tekening met een schaalaanduiding.
2. Als er een beheerder is aangesteld, is het eerste lid, onder a, b, c, g en h, van dit artikel van overeenkomstige toepassing op de beheerder.
3. Het bevoegde bestuursorgaan kan aanvullende gegevens of bescheiden verlangen.

Artikel 3:7 Weigeringsgronden

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 wordt een vergunning geweigerd als:
   a. de exploitant of de beheerder onder curatele staat;
   b. de exploitant of de beheerder onherroepelijk is veroordeeld voor een gewelds- of zedendelict of voor mensenhandel, of in enig ander opzicht van slecht levensgedrag is;
   c. de exploitant of de beheerder de leeftijd van 21 jaar nog niet heeft bereikt;

d. redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke toestand niet met het in de aanvraag vermelde in overeenstemming zal zijn;
e. redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de aanvrager in strijd zal handelen met aan de vergunning verbonden beperkingen of voorschriften;
f. er aanwijzingen zijn dat voor of bij het seksbedrijf personen tewerkgesteld zijn of zullen zijn die, als het prostituees betreft, nog niet de leeftijd van 21 jaar hebben bereikt, als het overige personen betreft, nog niet de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, slachtoffer zijn van mensenhandel of verblijven of werken in strijd met het bepaalde bij of krachtens de Vreemdelingenwet 2000;
g. de exploitant of de beheerder minder dan vijf jaar geleden voor de dag dat de vergunning wordt aangevraagd, wegens een misdrijf onherroepelijk is veroordeeld tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf van meer dan zes maanden;
h. de exploitant of de beheerder minder dan vijf jaar geleden voor de dag dat de vergunning wordt aangevraagd, bij meer dan één rechterlijke uitspraak of strafbeschikking onherroepelijk veroordeeld is tot een onvoorwaardelijke geldboete van € 500 of meer of tot een andere hoofdstraf als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder a, van het Wetboek van Strafrecht, wegens dan wel mede wegens overtreding van:
   1°. bepalingen, gesteld bij of krachtens de Alcoholwet, de Opiumwet, de Vreemdelingenwet 2000, de Wet arbeid vreemdelingen en hoofdstuk 3 van de APV;
   2°. de artikelen 137c tot en met 137g, 140, 416, 417, 417bis, 420bis tot en met 420quinquies, 426 en 429quater van het Wetboek van Strafrecht;
   3°. artikel 69 van de Algemene wet rijksbelastingen;
   4°. de artikelen 8 en 162, derde lid, alsmede artikel 6 juncto artikel 8 of juncto artikel 163 van de Wegenverkeerswet 1994;
   5°. de artikelen 2 en 3 van de Wet op de weerkorpsen; of
   6°. de artikelen 54 en 55 van de Wet wapens en munitie.
i. er een maximum als bedoeld in artikel 3:5 van deze verordening is vastgesteld en dit maximum al bereikt is;
j. de voorgenomen uitoefening van het seksbedrijf strijd op zal leveren met een geldend bestemmingsplan, een bestemmingsplan in ontwerp dat ter inzage is gelegd, een beheersverordening, een omgevingsplan of een bekendgemaakte ontwerpwijziging daarvan of een aanwijzing als bedoeld in artikel 3:4 van deze verordening.

2. Met een veroordeling als bedoeld in het eerste lid, onder g, van dit artikel wordt gelijkgesteld:
   a. een bevel tot tenuitvoerlegging van een zodanige voorwaardelijke straf;
   b. vrijwillige betaling van een geldsom als bedoeld in artikel 74, tweede lid, onder a, van het Wetboek van Strafrecht of artikel 76, derde lid, onder a, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, tenzij de geldsom minder dan € 375 bedraagt.
3. De periode van vijf jaar, bedoeld in het eerste lid, onder g en h, van dit artikel wordt bij de intrekking van een vergunning teruggerekend vanaf de datum van de intrekking van deze vergunning.
4. Voor de berekening van de periode van vijf jaar, bedoeld in het eerste lid, onder g en h, van dit artikel telt de periode waarin een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf is ondergaan, niet mee.
5. Een vergunning kan in ieder geval worden geweigerd:
   a. voor een seksbedrijf waarvoor de vergunning op grond van artikel 3:9, eerste lid, aanhef en onder a tot en met f van deze verordening, of artikel 3:9, tweede lid, aanhef onder a tot en met f, van deze verordening, of in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur is ingetrokken, gedurende een periode van vijf jaar na de intrekking;
   b. als niet is voldaan aan een bij of krachtens artikel 3:6 van deze verordening gestelde eis met betrekking tot de aanvraag, mits de aanvrager de gelegenheid heeft gehad de aanvraag binnen een door het bevoegde bestuursorgaan gestelde termijn aan te vullen;
   c. als de vergunning geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op het uitoefenen van een prostitutiebedrijf in een seksinrichting waarvoor eerder een vergunning is ingetrokken, of in die seksinrichting eerder zonder vergunning een prostitutiebedrijf is uitgeoefend;
   d. als de openbare orde, de woon- en leefomgeving of de veiligheid en de gezondheid van prostituees of klanten nadelig wordt beïnvloed door de aanwezigheid van de seksinrichting waarvoor de vergunning is aangevraagd;
   e. als het bedrijfsplan niet voldoet aan artikel 3:15, eerste en tweede lid, van deze verordening;
   f. als onvoldoende aannemelijk is dat de exploitant de bij artikel 3:17 van deze verordening gestelde verplichtingen zal naleven;
   g. als het escortbedrijf wordt gevestigd in een woonruimte waarvoor geen vergunning als bedoeld in artikel 21, aanhef en onder a, van de Huisvestingswet 2014 is verleend.

Artikel 3:8 Eisen met betrekking tot vergunning

1. De vergunning vermeldt in ieder geval:
   a. de naam van de exploitant;
   b. als van toepassing, de naam van de beheerder;
   c. voor welke activiteit de vergunning is verleend;
   d. het adres waar het seksbedrijf wordt uitgeoefend;
   e. het vaste telefoonnummer dat in advertenties voor het seksbedrijf zal worden gebruikt;
   f. als van toepassing, het adres van de onder dat seksbedrijf vallende seksinrichting waarvoor de vergunning mede is verleend;
   g. de voorschriften en beperkingen die aan de vergunning zijn verbonden;
   h. de geldigheidsduur van de vergunning;
   i. het nummer van de vergunning.
2. De exploitant draagt er zorg voor dat de vergunning of een afschrift daarvan zichtbaar aanwezig is in de seksinrichting waarvoor de vergunning mede is verleend, en tevens dat aan de buitenzijde van de seksinrichting zichtbaar is dat hij over een vergunning voor die seksinrichting beschikt.

Artikel 3:9 Intrekkingsgronden

1. De vergunning wordt ingetrokken als:
   a. de verstrekte gegevens zodanig onjuist of onvolledig blijken te zijn dat op de aanvraag een andere beslissing zou zijn genomen als bij de beoordeling daarvan de juiste gegevens bekend waren geweest;
   b. de vergunning in strijd met een wettelijk voorschrift is gegeven;
   c. is gehandeld in strijd met de artikelen 3:10, 3:13, aanhef en onder a, 3:14 tweede lid, 3:15 en 3:17, eerste lid, en tweede lid, aanhef en onderdeel b, aanhef en onder 1° van deze verordening;
   d. zich binnen het seksbedrijf feiten hebben voorgedaan die de vrees wettigen, dat het van kracht blijven van de vergunning gevaar oplevert voor de openbare orde of veiligheid;
   e. zich een omstandigheid voordoet als bedoeld in artikel 3:7, eerste lid, onder a tot en met h, van deze verordening;
   f. de vergunninghouder dat verzoekt;
   g. de uitoefening van het seksbedrijf strijd oplevert met een geldend bestemmingsplan, een beheersverordening, een omgevingsplan of een aanwijzing als bedoeld in artikel 3:4 van deze verordening.
2. De vergunning kan worden geschorst of ingetrokken als:
   a. is gehandeld in strijd met aan de vergunning verbonden voorschriften of beperkingen;
   b. in verband met gewijzigde wettelijke voorschriften, gewijzigde omstandigheden of gewijzigde inzichten de bescherming van de belangen met het oog waarop het vergunningsvereiste is gesteld, zwaarder wegen dan het belang van de vergunninghouder bij behoud van de vergunning;
   c. een niet in de vergunning vermelde persoon exploitant of beheerder is geworden;
   d. is gehandeld in strijd met een of meer van de bij of krachtens dit hoofdstuk gestelde bepalingen, onverminderd het eerste lid, aanhef en onder c van dit artikel;
   e. is gehandeld in strijd met de in het bedrijfsplan beschreven maatregelen;
   f. zich binnen het seksbedrijf feiten hebben voorgedaan die de vrees wettigen dat het van kracht blijven van de vergunning gevaar oplevert voor de woon- en leefomgeving of de gezondheid van prostituees of klanten;
   g. de exploitant of de beheerder het toezicht op de naleving van het in dit hoofdstuk bepaalde belemmert of bemoeilijkt;
   h. er bij het seksbedrijf personen tewerkgesteld zijn die onherroepelijk zijn veroordeeld voor een gewelds- of zedendelict of voor mensenhandel;
   i. gedurende ten minste zes maanden geen gebruik is gemaakt van de vergunning.

Artikel 3:10 Melding gewijzigde omstandigheden

De vergunninghouder meldt schriftelijk elke verandering waardoor zijn seksbedrijf niet langer in overeenstemming is met de op grond van artikel 3:8, eerste lid, van deze verordening in de vergunning opgenomen gegevens, zo spoedig mogelijk aan het bevoegde bestuursorgaan. Deze verleent een gewijzigde vergunning, als het seksbedrijf aan de vereisten voldoet.

Artikel 3:11 Verlenging vergunning (niet opgenomen)

Afdeling 3. Uitoefenen seksbedrijf

Paragraaf 3.1 Regels voor alle seksbedrijven

Artikel 3:12 Sluitingstijden seksinrichtingen; aanwezigheid; toegang

1. Het is de exploitant en de beheerder verboden een seksinrichting voor bezoekers geopend te hebben of daarin bezoekers toe te laten of te laten verblijven tussen 02.00 en 08.00 uur, tenzij bij vergunning anders is bepaald.
2. Het is bezoekers van een seksinrichting verboden zich daarin te bevinden gedurende de tijd dat die inrichting gesloten dient te zijn voor bezoekers.
3. Het is de exploitant en de beheerder verboden personen die nog niet de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt toe te laten of te laten verblijven in een seksinrichting.

Artikel 3:13 Adverteren

Het is verboden in advertenties voor een seksbedrijf:

a. geen vermelding op te nemen van het telefoonnummer, bedoeld in artikel 3:8, eerste lid, onder e, van deze verordening, van het nummer, bedoeld in artikel 3:8, eerste lid, onder i, van deze verordening, en van de bedrijfsnaam;
b. vermelding op te nemen van een ander telefoonnummer dan bedoeld onder a. van dit artikel; en
c. als het een prostitutiebedrijf betreft, onveilige seks aan te bieden of te garanderen dat prostituees die voor of bij het betreffende bedrijf werken vrij zijn van seksueel overdraagbare aandoeningen.

Paragraaf 3.2 Regels voor alle prostitutiebedrijven en prostituees

Artikel 3:14 Leeftijd en verblijfstitel prostituees; verbod werken voor onvergund prostitutiebedrijf

1. Prostitutie vindt uitsluitend plaats door een prostituee die de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt.
2. Het is een exploitant verboden een prostituee voor of bij zich te laten werken die:
   a. nog niet de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt;
   b. in Nederland verblijft of werkt in strijd met het bepaalde bij of krachtens de Vreemdelingenwet 2000.
3. Het is een prostituee verboden:
   a. te handelen in strijd met het eerste lid van dit artikel;
   b. werkzaam te zijn voor of bij een exploitant aan wie geen vergunning voor een prostitutiebedrijf is verleend.

Artikel 3:15 Bedrijfsplan

1. Een prostitutiebedrijf beschikt over een bedrijfsplan, waarin in ieder geval wordt beschreven welke maatregelen de exploitant treft:
   a. op het gebied van hygiëne;
   b. ter bescherming van de gezondheid, de veiligheid en het zelfbeschikkingsrecht van de prostituees;
   c. ter bescherming van de gezondheid van de klanten;
   d. ter voorkoming van strafbare feiten.
2. De door de exploitant te treffen maatregelen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, van dit artikel waarborgen dat:
   a. de hygiëne in een seksinrichting voldoet aan de algemene eisen die hiervoor in de branche gelden en dat dit controleerbaar is;
   b. inzichtelijk en controleerbaar is welke maatregelen een exploitant in zijn bedrijfsvoering en inrichting van de werkruimten treft voor gezonde en veilige werkomstandigheden voor prostituees;
   c. in de werkruimten te allen tijde voldoende condooms met een CE-markering voor gebruik beschikbaar zijn;
   d. in de werkruimten voor de prostituees een goed functionerende alarmvoorziening aanwezig is;
   e. de prostituee zich regelmatig kan laten onderzoeken op seksueel overdraagbare aandoeningen en door de exploitant voldoende geïnformeerd is over de mogelijkheden van een dergelijk onderzoek;
   f. de prostituee niet gedwongen wordt zich geneeskundig te laten onderzoeken;
   g. de prostituee vrij is in de keuze van de arts(en) die zij wil bezoeken;
   h. de prostituee klanten en diensten kan weigeren zonder dat dat voor haar andere werkzaamheden gevolgen heeft;

i. de prostituee kan weigeren alcohol of drugs te gebruiken zonder dat dat voor haar werkzaamheden gevolgen heeft;
j. aan de voor de exploitant werkzame beheerder voldoende professionele eisen op het gebied van agressiebeheersing en bedrijfshulpverlening worden gesteld en waar nodig wordt gezorgd voor scholing hierin;
k. de exploitant zich een oordeel vormt over de mate van zelfredzaamheid van de prostituee voordat deze voor of bij hem gaat werken, teneinde vast te stellen of zij voldoet aan de eisen die hij hiervoor in zijn bedrijfsplan heeft opgenomen;
l. de exploitant voor elke voor of bij hem werkzame prostituee kan aantonen onder welke verhuur- of arbeidsvoorwaarden zij haar diensten aanbiedt;
m. de exploitant of beheerder zich er regelmatig van vergewist dat de prostituee niet door derden gedwongen wordt tot prostitutie en dat hij in dit kader informatie van hulpverleningsinstanties ter beschikking stelt;
n. de exploitant aan de voor of bij hem werkzame prostituees informatie ter beschikking stelt over de mogelijkheden om hulp te krijgen als een prostituee wil stoppen met haar werk in de prostitutie;
o. de overlast aan de omgeving van de onder het seksbedrijf vallende seksinrichtingen beperkt wordt.

3. Het bedrijfsplan wordt overgelegd bij de aanvraag om een vergunning.
4. De exploitant meldt een voorgenomen wijziging van het bedrijfsplan onverwijld aan het bevoegde bestuursorgaan. De wijziging wordt na goedkeuring van het bevoegde bestuursorgaan als onderdeel van het bedrijfsplan aangemerkt, als deze voldoet aan de eisen die overeenkomstig het eerste en tweede lid van dit artikel aan een bedrijfsplan worden gesteld.
5. De rechten voor prostituees, die worden gewaarborgd op grond van het tweede lid van dit artikel, worden op schrift gesteld en in een voor haar begrijpelijke taal uitgereikt aan elke prostituee die werkzaam is voor of bij de exploitant.
6. In de seksinrichting wordt in ten minste twee talen en voor de klant goed zichtbaar bekend gemaakt dat een prostituee klanten en diensten mag weigeren en mag weigeren alcohol of drugs te gebruiken.

Artikel 3:16 Minimale verhuurperiode werkruimte (niet opgenomen)

Artikel 3:17 Verdere verplichtingen van de exploitant en beheerder prostitutiebedrijf

1. De exploitant of de beheerder is aanwezig gedurende de uren dat het prostitutiebedrijf daadwerkelijk wordt uitgeoefend.
2. De exploitant van een prostitutiebedrijf draagt er zorg voor dat:
   a. de voor of bij het prostitutiebedrijf werkzame prostituees redelijkerwijs hun eigen werktijden kunnen bepalen;
   b. er een deugdelijke bedrijfsadministratie wordt gevoerd waarin de actuele gegevens zijn opgenomen van in ieder geval;
      1°. de voor of bij het prostitutiebedrijf werkzame prostituees;
      2°. de verhuuradministratie;
      3°. met betrekking tot alle voor of bij het prostitutiebedrijf werkzame prostituees, de documentatie die ten grondslag ligt aan de vorming van het oordeel over de mate van zelfredzaamheid, bedoeld in artikel 3:15, tweede lid, onder k van deze verordening;
      4°. de werkroosters van de beheerders;
   c. de bedrijfsadministratie met inachtneming van de wettelijke termijnen wordt bewaard en te allen tijde beschikbaar is voor toezichthouders;
   d. medewerkers van de gemeentelijke gezondheidsdienst en van andere door de burgemeester of het college aangewezen instellingen worden toegelaten tot seksinrichtingen als ze voornemens zijn voorlichtings- en preventieactiviteiten uit te voeren of voorlichtingsmateriaal te verspreiden;
   e. onverwijld bij de politie wordt gemeld ieder signaal van mensenhandel of andere vormen van dwang en uitbuiting;
   f. onverwijld aan het bevoegde bestuursorgaan wordt gemeld als gedurende ten minste één maand geen gebruik gemaakt zal worden van de vergunning. Deze melding vermeldt de reden en de verwachte duur;
   g. gedaan wordt wat nodig is voor een goede gang van zaken binnen het prostitutiebedrijf.

Paragraaf 3.3 Raam- en straatprostitutie

Artikel 3:18 Raamprostitutie (gereserveerd)

Artikel 3:19 Straatprostitutie

1. Het is verboden zich op of aan de weg of op, aan of in een andere vanaf de weg zichtbare plaats, niet zijnde een seksinrichting waarvoor een vergunning is verleend, op te houden met het kennelijke doel zich beschikbaar te stellen voor prostitutie of op of aan de weg ontuchtige handelingen te verrichten als dit kennelijk geschiedt in het kader van prostitutie.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op door het college aangewezen wegen gedurende de door het college vastgestelde tijden.

Artikel 3:20 Handhaving straatprostitutie

1. Met het oog op de naleving van het verbod als bedoeld in artikel 3:19, eerste lid, van deze verordening kan door een politieambtenaar of toezichthouder het bevel worden gegeven zich onmiddellijk in een bepaalde richting te verwijderen.
2. Een politieambtenaar of toezichthouder kan een persoon die zich op een krachtens artikel 3:19, tweede lid, van deze verordening, aangewezen weg bevindt, in het belang van de openbare orde, de woon- en leefomgeving, het voorkomen of beperken van overlast, de veiligheid, de zedelijkheid of de gezondheid van prostituees of klanten bevelen zich onmiddellijk in een door hem aangegeven richting te verwijderen.
3. Met het oog op de in het tweede lid van dit artikel genoemde belangen kan de burgemeester aan een persoon aan wie ten minste eenmaal een bevel als bedoeld in dat lid is gegeven een bevel geven zich gedurende ten hoogste 3 maanden niet op te houden op krachtens artikel 3:19, tweede lid, van deze verordening aangewezen wegen.
4. De burgemeester beperkt het in het derde lid van dit artikel bedoelde bevel, als hij dat in verband met de persoonlijke omstandigheden van de betrokkene noodzakelijk oordeelt. De burgemeester kan op aanvraag tijdelijk ontheffing verlenen van een bevel.

Afdeling 4. Overige bepalingen

Artikel 3:21 Verbodsbepalingen klanten

1. Het is een klant verboden seksuele handelingen te verrichten met een prostituee van wie hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat zij werkzaam is voor of bij een exploitant aan wie geen vergunning voor een prostitutiebedrijf is verleend.
2. Het is verboden op of aan de weg of op, aan of in een andere voor publiek toegankelijke plaats gebruik te maken van de diensten van een prostituee.
3. Het verbod als bedoeld in het tweede lid van dit artikel geldt niet in een seksinrichting waarvoor een vergunning is verleend en op of aan de op grond van artikel 3:19, tweede lid, van deze verordening, aangewezen wegen.

Artikel 3:22 Tentoonstellen, aanbieden en aanbrengen van erotisch-pornografische goederen, afbeeldingen en dergelijke

1. Het is de rechthebbende op een onroerende zaak verboden daarin of daarop goederen, opschriften, aankondigingen, gedrukte of geschreven stukken dan wel afbeeldingen van erotisch-pornografische aard openlijk ten toon te stellen, aan te bieden of aan te brengen als de burgemeester aan de rechthebbende heeft bekendgemaakt dat de wijze van tentoonstellen, aanbieden of aanbrengen daarvan, de openbare orde of de woon- en leefomgeving in gevaar brengt.
2. Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing ten aanzien van het tentoonstellen, aanbieden of aanbrengen van goederen, opschriften, aankondigingen, gedrukte of geschreven stukken dan wel afbeeldingen, die dienen tot het openbaren van gedachten en gevoelens, bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Grondwet.

Hoofdstuk 4 Bescherming van het milieu en het natuurschoon en zorg voor het uiterlijk aanzien van de gemeente

Afdeling 1 Voorkomen of beperken van geluidhinder en hinder door verlichting

Artikel 4:1 Definities

In deze afdeling wordt verstaan onder:

- Activiteitenbesluit milieubeheer: Activiteitenbesluit milieubeheer, zoals dat besluit luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet
- collectieve festiviteit: festiviteit die niet specifiek aan één of een klein aantal inrichtingen is verbonden;
- gevoelige gebouwen: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1. van het Activiteitenbesluit milieubeheer;
- gevoelige terreinen: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1. van het Activiteitenbesluit milieubeheer;
- houder van een inrichting: degene die als eigenaar, bedrijfsleider, beheerder of anderszins een inrichting drijft;
- incidentele festiviteit: festiviteit of activiteit die gebonden is aan één of een klein aantal inrichtingen;
- inrichting: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer, , met dien verstande dat de artikelen 4:2 tot en met 4:5 uitsluitend van toepassing zijn op inrichtingen type A of type B als bedoeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer, en in artikel 4:3 slechts de binnenpandse inrichting is bedoeld (en niet het terras).;
- onversterkte muziek: muziek die niet elektronisch is versterkt.

Artikel 4:2 Aanwijzing collectieve festiviteiten

1. De geluidsnormen bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a en 2.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer gelden niet voor door het college per kalenderjaar aan te wijzen collectieve festiviteiten gedurende de daarbij aan te wijzen dagen of dagdelen.
2. De voorwaarden met betrekking tot de verlichting ten behoeve van sportbeoefening in de buitenlucht als bedoeld in artikel 3.148, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer gelden niet voor door het college per kalenderjaar aan te wijzen collectieve festiviteiten gedurende de daarbij aan te wijzen dagen of dagdelen.
3. In een aanwijzing als bedoeld in het eerste en tweede lid van dit artikel kan het college bepalen dat de aanwijzing slechts geldt in een of meer delen van de gemeente.
4. Het college maakt de aanwijzing als bedoeld in het eerste en tweede lid van dit artikel ten minste vier weken voor het begin van een nieuw kalenderjaar bekend.
5. Als een collectieve festiviteit redelijkerwijs niet te voorzien was, kan het college een festiviteit terstond als collectieve festiviteit als bedoeld in het eerste lid van dit artikel aanwijzen.
6. Het college kan voor aangewezen collectieve festiviteiten nadere regels stellen om geluid- en lichthinder te voorkomen.
7. De geluidsnorm bedoeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer is inclusief onversterkte muziek en exclusief 10 dB(A) toeslag vanwege muziekcorrectie. Tevens wordt de bedrijfsduurcorrectie buiten beschouwing gelaten.
8. Op de dagen, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, dient het ten gehore brengen van extra muziek hoger dan de geluidsnorm, als bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a en 2.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer uiterlijk te worden beëindigd op het gebruikelijke sluitingsuur van de desbetreffende inrichting.

Artikel 4:3 Toestemming incidentele festiviteiten

1. Het is een inrichting toegestaan op maximaal twaalf dagen of dagdelen per jaar incidentele festiviteiten te houden waarbij de geluidsnormen als bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a en 2.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet van toepassing zijn, mits de houder van de inrichting ten minste twee weken voor de aanvang van de festiviteit melding heeft gedaan aan het college.
2. Het is een inrichting toegestaan om in verband met de viering van incidentele festiviteiten de verlichting langer aan te houden ten behoeve van activiteiten waarbij artikel 3:148, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet van toepassing is, mits de houder van de inrichting ten minste twee weken voor de aanvang van de festiviteit melding heeft gedaan aan het college.
3. De incidentele festiviteit als bedoeld in de leden 1 en 2 van dit artikel kan worden gehouden als het college niet binnen twee weken na ontvangst van de melding heeft beslist dat de incidentele festiviteit wordt verboden.
4. Het college kan voor incidentele festiviteiten nadere regels stellen.

Artikel 4:4 Verboden incidentele festiviteiten (gereserveerd)

Artikel 4:5 Onversterkte muziek (gereserveerd)

Artikel 4:6 Overige geluidhinder

1. Het is verboden buiten een inrichting op een zodanige wijze toestellen of geluidsapparaten in werking te hebben of handelingen te verrichten dat voor een omwonende of voor de omgeving geluidhinder wordt veroorzaakt.
2. Het college kan van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel ontheffing verlenen.
3. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing als de activiteit bij of krachtens de Omgevingswet is toegelaten, of sprake is van een situatie waarin wordt voorzien bij of krachtens de Zondagswet, de Wet openbare manifestaties, het Vuurwerkbesluit of de provinciale omgevingsverordening.
4. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het tweede lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 4:6a Mosquito

1. In dit artikel wordt onder een mosquito verstaan: een apparaat dat een slechts voor jongeren hoorbare, hinderlijke hoge pieptoon produceert, met als doel groepen jongeren weg te houden van plaatsen waar zij overlast veroorzaken.
2. In afwijking van het bepaalde in artikel 4:6 kan de burgemeester in het belang van de openbare orde besluiten op een openbare plaats een mosquito aan te brengen bij gebleken ernstige overlast door jongeren op die plaats.
3. De aanwezigheid van een mosquito wordt duidelijk kenbaar gemaakt op de plaats waar deze is aangebracht.
4. Een mosquito is alleen in werking op die tijdstippen dat overlast redelijkerwijs valt te verwachten.
5. Een mosquito wordt aangebracht voor een periode van ten hoogste 12 maanden. De burgemeester kan die periode telkens met een periode van ten hoogste 12 maanden verlengen.

Artikel 4:6b Geluidhinder dieren

Degene die buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer de zorg heeft voor een dier dient te voorkomen dat dit voor een omwonende of overigens voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Afdeling 2 Bodem-, weg- en milieuverontreiniging

Artikel 4:7 Straatvegen (vervallen)

Artikel 4:8 Natuurlijke behoefte doen

Het is verboden binnen de bebouwde kom op een openbare plaats zijn natuurlijke behoefte te doen buiten daarvoor bestemde plaatsen.

Artikel 4:9 Toestand van sloten en andere wateren, niet openbare riolen en putten buiten gebouwen

Sloten en andere wateren, niet openbare riolen en putten, buiten gebouwen, mogen zich niet bevinden in een toestand die gevaar oplevert voor de veiligheid, nadeel voor de gezondheid of hinder voor de gebruikers van de gebouwen of voor anderen.

Afdeling 3. Het bewaren van houtopstanden

Artikel 4:10 Definities

In deze afdeling wordt verstaan onder:

a. afzetten: het afzagen van een stam, met het oogmerk dat de houtopstand zich weer herstelt;
b. *(niet opgenomen)*
c. houtopstand: een houtachtig, overblijvend gewas, zowel levend als afgestorven;
d. dunnen: het volledig verwijderen van bomen om de overblijvende bomen meer ruimte te geven;
e. onderhoud: velling, welke uitsluitend als een verzorgingsmaatregel ter bevordering van de groei van de overblijvende bomen moet worden beschouwd;

f. rooien: bomen met wortelkluit uit de grond halen;
g. *(niet opgenomen)*
h. vellen: rooien, afzetten, dunnen, met inbegrip van verplanten, alsmede het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging of ontsiering van de houtopstand ten gevolge (kunnen) hebben;
i. *(niet opgenomen)*
j. stamomtrek: de omtrek van een stam op 1,3 meter boven maaiveldhoogte, waarbij in geval van meerstammigheid de diameter van de dikste stam geldt;
h. Bomen Effect Analyse: standaard beoordeling van de gevolgen van voorgenomen bouw of aanleg voor een houtopstand, op basis van landelijke richtlijnen van de Bomenstichting.

Artikel 4:11 Kapverbod

1. Het is verboden zonder vergunning van het college een houtopstand te vellen of te doen vellen als deze:
   a. een leeftijd van minimaal 80 jaar heeft; of
   b. voor een wilg of populier een stamomtrek van minimaal 320 centimeter of voor overige soorten een stamomtrek van 160 centimeter heeft; of
   c. is geplant ter gelegenheid van een bijzondere gebeurtenis; of
   d. geregistreerd is in het Landelijk Register van Monumentale Bomen van de Bomenstichting; of
   e. is aangelegd op basis van een herplant- en instandhoudingsplicht op grond van artikel 4:11b of artikel 4:11c van deze verordening; of
   f. is aangelegd op grond van een overeenkomst met publiekrechtelijk bestuursorgaan.
2. *(niet opgenomen)*
3. De vergunning kan, naast het bepaalde in artikel 1:8 van deze verordening, worden geweigerd op grond van:
   a. de natuurwaarde van de houtopstand; of
   b. de landschappelijke waarde van de houtopstand; of
   c. de waarde van de houtopstand voor stads- en dorpsschoon; of
   d. de beeldbepalende waarde van de houtopstand; of
   e. de cultuurhistorische waarde van de houtopstand; of
   f. de waarde van de houtopstand voor de leefbaarheid; of
   g. de dendrologische waarde van de houtopstand.
4. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing:
   a. als de burgemeester toestemming verleent voor het vellen van een houtopstand in verband met een spoedeisend belang voor de openbare orde of een direct gevaar voor personen of goederen; en
   b. op het noodzakelijke periodieke onderhoud als beheermaatregel.
5. Op de aanvraag van de vergunning als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 4:11a Schorsende werking

Van de vergunning kan geen gebruik worden gemaakt voordat zij onherroepelijk is geworden.

Artikel 4:11b Bijzondere vergunningsvoorschriften

1. Tot de aan de vergunning te verbinden voorschriften kan behoren het voorschrift dat binnen een bepaalde termijn en overeenkomstig de door het college te geven aanwijzingen moet worden herbeplant.
2. Wordt een voorschrift als bedoeld in het eerste lid van dit artikel gegeven, dan kan daarbij tevens worden bepaald binnen welke termijn na de herplant en op welke wijze niet-gedijende beplanting moet worden vervangen.
3. Tot aan de vergunning te verbinden voorschriften kan behoren het voorschrift dat pas tot vellen van de houtopstand op en bij bouw- en aanlegwerken of andere ruimtelijke herinrichting of reconstructie mag worden overgegaan indien andere ontheffingen, vergunningen, toestemmingen of ruimtelijke ordeningsprocedures onherroepelijk geworden zijn en de feitelijke en financiële voortgang van de werken voldoende gewaarborgd is.
4. Tot aan de vergunning te verbinden voorschriften kan behoren het voorschrift tot het overleggen van een Bomen Effect Analyse in geval van bouw of aanleg van werken nabij te behouden bomen.

Artikel 4:11c Herplant-/instandhoudingsplicht

1. Als een houtopstand waarop het verbod tot vellen als bedoeld in deze afdeling van toepassing is, zonder vergunning van het college is geveld dan wel op andere wijze tenietgegaan, kan het college aan de zakelijk gerechtigde van de grond waarop de houtopstand zich bevond dan wel aan degene die uit anderen hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen te herplanten overeenkomstig de door het college gegeven aanwijzingen binnen een gestelde termijn.
2. Wordt een verplichting als bedoeld in het eerste lid van dit artikel opgelegd, dan kan daarbij worden bepaald binnen welke termijn na de herplant en op welke wijze niet-gedijende beplanting moet worden vervangen.
3. Als een houtopstand waarop het verbod tot vellen als bedoeld in deze afdeling van toepassing is, ernstig in het voortbestaan wordt bedreigd, kan het college aan de zakelijk gerechtigde van de grond waarop de houtopstand zich bevindt dan wel aan degene die uit anderen hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen om:
   a. overeenkomstig de door hem te geven aanwijzingen en binnen een door hem te stellen termijn voorzieningen te treffen, waardoor die bedreiging wordt weggenomen;
   b. een Bomen Effect Analyse op te stellen en aan te bieden aan het college.

Artikel 4:11d Verval van rechtswege

1. De vergunning vervalt wanneer daarvan niet binnen maximaal één jaar na het onherroepelijk worden van de vergunning gebruik is gemaakt, tenzij in de vergunning anders is bepaald.
2. De termijn van het eerste lid van dit artikel is eveneens van toepassing bij een vergunning voor het vellen van meer dan één houtopstand, ook als in fasen geveld wordt of één of enkele houtopstanden al geveld zijn.

Artikel 4:11e Bestrijding van boomziekten

1. Wanneer een houtopstand naar het oordeel van het college gevaar oplevert van verspreiding van een boomziekte of voor vermeerdering van de ziekteverspreiders zoals insecten, is de rechthebbende verplicht binnen de bij aanschrijving vast te stellen termijn:
   a. de houtopstand te vellen;
   b. conform richtlijnen van de gemeente de gevelde houtopstand direct zodanig te behandelen dat verspreiding van de boomziekte wordt voorkomen.
2. Het is verboden gevelde houtopstand voorhanden of in voorraad te hebben of te vervoeren indien dit naar het oordeel van het college gevaar oplevert van verspreiding van een boomziekte of voor vermeerdering van de ziekteverspreiders zoals insecten.

Artikel 4: 12 Afstand van de erfgrenslijn

De afstand als bedoeld in artikel 5: 42 Burgerlijk Wetboek bedraagt nihil voor bomen, heggen en heesters.

Afdeling 4 Maatregelen tegen ontsiering en stankoverlast

Artikel 4:13 Opslag voertuigen, vaartuigen, mest, afvalstoffen en dergelijke

1. In het belang van het uiterlijk aanzien van de gemeente, ter voorkoming of beëindiging van overlast dan wel voorkoming van schade aan de openbare gezondheid, kan het college plaatsen aanwijzen die buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer, in de openlucht of buiten de weg zijn gelegen, waar het verboden is de volgende voorwerpen of stoffen op te slaan, te plaatsen of aanwezig te hebben:
   a. onbruikbare of aan hun oorspronkelijke bestemming onttrokken voer- of vaartuigen of onderdelen daarvan;
   b. bromfietsen en motorvoertuigen of onderdelen daarvan;
   c. kampeermiddelen als bedoeld in artikel 4:17 van deze verordening, of onderdelen daarvan, als het plaatsen of aanwezig hebben daarvan geschiedt voor verkoop of verhuur of anderszins voor een commercieel doel; of
   d. mestopslag, gierkelders of andere verzamelplaatsen van vuil, een verzameling ingekuild gras, loof of pulp of ingekuilde landbouwproducten, afbraakmaterialen en oude metalen.
2. Het college kan bij de aanwijzing als bedoeld in het eerste lid van dit artikel nadere regels stellen.
3. Dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens de Omgevingswet of de provinciale omgevingsverordening.

Artikel 4:14 Stankoverlast door het gebruik van meststoffen (gereserveerd)

Artikel 4:15 Verbod hinderlijke, gevaarlijke of ontsierende reclame

1. Het is verboden op of aan een onroerende zaak handelsreclame te maken of te voeren door middel van een opschrift, aankondiging of afbeelding waardoor het verkeer in gevaar wordt gebracht, ernstige hinder ontstaat voor de omgeving of niet wordt voldaan aan redelijke eisen van welstand.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing in gevallen waarin een omgevingsvergunning is verleend en het gevaar en de hinder zijn betrokken bij de afweging.

Artikel 4:16 Vergunningplicht lichtreclame

1. Het is verboden zonder vergunning van het college op of aan een onroerende zaak handelsreclame te maken of te voeren met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding in welke vorm dan ook die vanaf de weg zichtbaar is.
2. Het verbod geldt niet voor onverlichte:
   a. opschriften, aankondigingen of afbeeldingen in het inwendige gedeelte van een onroerende zaak, die kennelijk niet gericht zijn op zichtbaarheid vanaf de weg;
   b. opschriften of aankondigingen op of aan onroerende zaken daartoe aangewezen door de overheid;
   c. opschriften of aankondigingen kleiner dan 0,50 m² en de langste zijde korter dan 1 meter die betrekking hebben op:
      - een openbare verkoping of aanbieding ter verkoop, verhuur of verpachting van een onroerende zaak, zulks voor zolang zij een feitelijke betekenis hebben;
      - het beroep, de dienst of het bedrijf dat in of op de onroerende zaak wordt uitgeoefend of waarvoor die zaak is bestemd;
   d. opschriften of aankondigingen op of aan onroerende zaken dienstbaar aan het openbare vervoer, indien deze zijn aangebracht ten dienste van dat vervoer.
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 1.8 kan een vergunning als bedoeld in het eerste lid worden geweigerd:
   a. indien de handelsreclame, op zichzelf of in verband met de omgeving niet voldoet aan de redelijke eisen van welstand;
   b. in het belang van de voorkoming of beperking van overlast voor gebruikers van een in de nabijheid gelegen onroerende zaak;
   c. in het belang van de verkeersveiligheid.
4. Op de aanvraag van de vergunning als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Afdeling 5 Kamperen buiten kampeerterreinen

Artikel 4:17 Definitie

In deze afdeling wordt onder kampeermiddel verstaan een **niet-grondgebonden** onderkomen of voertuig, dat bestemd of opgericht is dan wel gebruikt wordt of kan worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf.

Artikel 4:18 Recreatief nachtverblijf buiten kampeerterreinen

1. Het is verboden ten behoeve van recreatief nachtverblijf kampeermiddelen te plaatsen of geplaatst te houden buiten een kampeerterrein dat als zodanig in het bestemmingsplan, de beheersverordening of het omgevingsplan is bestemd of mede bestemd.
2. Het verbod geldt niet voor het plaatsen van kampeermiddelen voor eigen gebruik door de rechthebbende op een terrein.
3. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod als bedoeld in het eerste lid.
4. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 van deze verordening kan de ontheffing worden geweigerd in het belang van:
   a. de bescherming van natuur en landschap;
   b. de bescherming van een dorps- of stadsgezicht.
5. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het derde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 4:19 Aanwijzing kampeerplaatsen

1. Het verbod van artikel 4:18, eerste lid, van deze verordening is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.

2. Het college kan daarbij nadere regels stellen in het belang van de gronden, genoemd in artikel 4:18, vierde lid van deze verordening.

Hoofdstuk 5 Andere onderwerpen betreffende de huishouding van de gemeente

Afdeling 1 Parkeerexcessen en stopverbod

Artikel 5:1 Definities (gereserveerd)

Artikel 5:2 Parkeren van voertuigen van autobedrijf en dergelijke

1. Onder verhuren als bedoeld in dit artikel wordt mede verstaan:
   a. het gebruiken van een voertuig voor het geven van lessen;
   b. het gebruiken van een voertuig voor het vervoeren van personen tegen betaling.
2. Tot de voertuigen als bedoeld in dit artikel worden niet gerekend:
   a. voertuigen waaraan herstel- of onderhoudswerkzaamheden worden verricht die in totaal niet meer dan een uur vergen, en dit gedurende de tijd die nodig is en gebruikt wordt voor deze werkzaamheden;
   b. voertuigen voor persoonlijk gebruik van de in het derde lid van dit artikel bedoelde persoon.
3. Het is degene die er zijn bedrijf, nevenbedrijf dan wel een gewoonte van maakt voertuigen te stallen, te herstellen, te slopen, te verhuren of te verhandelen, verboden:
   a. drie of meer voertuigen die hem toebehoren of zijn toevertrouwd, op de weg te parkeren binnen een cirkel met een straal van 50 meter met als middelpunt een van deze voertuigen;
   b. de weg als werkplaats voor voertuigen te gebruiken.
4. Het college kan ontheffing van het verbod als bedoeld in het derde lid van dit artikel verlenen.
5. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in derde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 5:3 Te koop aanbieden van voertuigen

1. Het is verboden op een door het college aangewezen weg een voertuig te parkeren met het kennelijke doel het te koop aan te bieden of te verhandelen.
2. Het college kan ontheffing van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel verlenen.
3. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het tweede lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 5:4 Defecte voertuigen

Het is verboden een voertuig waarmee als gevolg van andere dan eenvoudig te verhelpen gebreken niet kan of mag worden gereden, langer dan op drie achtereenvolgende dagen op de weg te parkeren.

Artikel 5:5 Voertuigwrakken

1. Het is verboden een voertuig dat rijtechnisch in onvoldoende staat van onderhoud en tevens in een kennelijk verwaarloosde toestand verkeert op de weg te parkeren.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens de Wet milieubeheer of het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 5:6 Kampeermiddelen en andere voertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat voor recreatie of anderszins voor andere dan verkeersdoeleinden wordt gebruikt:
   a. langer dan op drie achtereenvolgende dagen te plaatsen of te hebben op de weg, waar dit naar het oordeel van het college buitensporig is met het oog op de verdeling van beschikbare parkeerruimte of schadelijk is voor het uiterlijk aanzien van de gemeente;
   b. op een door het college aangewezen plaats te parkeren, waar dit naar zijn oordeel schadelijk is voor het uiterlijk aanzien van de gemeente.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het in het eerste lid, aanhef en onder a, van dit artikel gestelde verbod.
3. Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de provinciale omgevingsverordening.

4. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het tweede lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:7 Parkeren van reclamevoertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat is voorzien van een aanduiding van handelsreclame, op de weg te parkeren met het kennelijk doel om daarmee handelsreclame te maken.
2. Het college kan van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel ontheffing verlenen.
3. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het tweede lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:8 Parkeren van grote voertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat, met inbegrip van de lading, een lengte heeft van meer dan 6 meter of een hoogte van meer dan 2,4 meter te parkeren op de weg, waar dit naar het oordeel van het college schadelijk is voor het uiterlijk aanzien van de gemeente.
2. Het is verboden een voertuig dat, met inbegrip van de lading, een lengte heeft van meer dan 6 meter of een hoogte van meer dan 2,4 meter te parkeren op de weg, waar dit naar het oordeel van het college buitensporig is met het oog op de verdeling van de beschikbare parkeerruimte.
3. Het verbod als bedoeld in het tweede lid van dit artikel geldt niet op werkdagen van maandag tot en met vrijdag, dagelijks van 08.00 tot 18.00 uur.
4. De verboden als bedoeld in het eerste en tweede lid van dit artikel zijn voorts niet van toepassing op campers, kampeerauto's, caravans en kampeerwagens, voor zover deze voertuigen niet langer dan drie achtereenvolgende dagen op de weg worden geplaatst of gehouden.
5. Het college kan van de verboden als bedoeld in het eerste en tweede lid van dit artikel ontheffing verlenen.
6. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het vijfde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:9 Parkeren van uitzichtbelemmerende voertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat, met inbegrip van lading, een lengte heeft van meer dan 6 meter of een hoogte van meer dan 2,4 meter, op de weg te parkeren bij een voor bewoning of ander dagelijks gebruik bestemd gebouw op zodanige wijze dat daardoor het uitzicht van bewoners of gebruikers vanuit dat gebouw op hinderlijke wijze wordt belemmerd of hun anderszins hinder of overlast wordt aangedaan.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet gedurende de tijd die nodig is voor en gebruikt wordt voor het uitvoeren van werkzaamheden waarvoor de aanwezigheid van het voertuig ter plaatse noodzakelijk is.

Artikel 5:10 Parkeren anders dan op de rijbaan (gereserveerd)

Artikel 5:11 Aantasting groenvoorzieningen door voertuigen

1. Het is verboden met een voertuig te rijden door of deze te doen of te laten staan in een park of plantsoen of een van gemeentewege aangelegde beplanting of groenstrook.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing:
   a. op de weg;
   b. op voertuigen die worden gebruikt voor werkzaamheden door of vanwege de overheid;
   c. op voertuigen, waarmee standplaats wordt of is ingenomen op terreinen die voor dit doel zijn bestemd.
3. Het college kan van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel ontheffing verlenen.
4. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het derde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 5:12 Overlast van fiets of bromfiets

1. Het is verboden op door het college in het belang van het uiterlijk aanzien van de gemeente, ter voorkoming of beëindiging van overlast, of ter voorkoming van schade aan de openbare gezondheid aangewezen plaatsen fietsen of bromfietsen onbeheerd buiten de daarvoor bestemde ruimten of plaatsen te laten staan.
2. Het is verboden fietsen of bromfietsen die rijtechnisch in onvoldoende staat van onderhoud en in een verwaarloosde toestand verkeren, op een openbare plaats te laten staan.

Afdeling 2 Collecteren

Artikel 5:13 Inzameling van geld of goederen

1. Het is verboden een openbare inzameling van geld of goederen te houden of daartoe een intekenlijst aan te bieden, voor zover daarvan niet van tevoren melding is gedaan aan het college.
2. Onder een inzameling van geld of goederen wordt mede verstaan: het bij het aanbieden van goederen, waartoe ook worden gerekend geschreven of gedrukte stukken, dan wel bij het aanbieden van diensten aanvaarden van geld of goederen, als daarbij te kennen wordt gegeven of de indruk wordt gewekt dat de opbrengst geheel of ten dele voor een liefdadig of ideëel doel is bestemd.
3. De collecte kan plaatsvinden als het college niet binnen vier weken na ontvangst van de melding heeft beslist dat de collecte wordt verboden.
4. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor een inzameling die wordt gehouden:
   a. in besloten kring, of
   b. door instellingen die zijn vermeld op het landelijke collecterooster van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) en die geld of goederen inzamelen in de aan hen door het CBF toegewezen periode; of
   c. door een andere, door het college aangewezen instelling.

Afdeling 3 Venten (gereserveerd)

Artikel 5:14 t/m 5:16 (gereserveerd)

Afdeling 4 Standplaatsen

Artikel 5:17 Definitie

1. In deze afdeling wordt verstaan onder standplaats: het vanaf een vaste plaats op een openbare en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel diensten aan te bieden, gebruikmakend van fysieke middelen, zoals een kraam, een wagen of een tafel.
2. Onder standplaats wordt niet verstaan:
   a. een vaste plaats op een jaarmarkt of markt als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder g, van de Gemeentewet;
   b. een vaste plaats op een evenement als bedoeld in artikel 2:24 van deze verordening.

Artikel 5:18 Standplaatsvergunning en weigeringsgronden

1. Het is verboden zonder vergunning van het college een standplaats in te nemen of te hebben.
2. Het college weigert de vergunning wegens strijd met een geldend bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan, omgevingsplan of voorbereidingsbesluit.
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 van deze verordening kan de vergunning worden geweigerd:
   a. als de standplaats hetzij op zichzelf hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan eisen van redelijke welstand;
   b. als ten gevolge van bijzondere omstandigheden in de gemeente of in een deel van de gemeente redelijkerwijs te verwachten is dat door het verlenen van de vergunning voor een standplaats voor het verkopen van goederen een redelijk verzorgingsniveau voor de consument ter plaatse in gevaar komt.
4. Op de aanvraag om een vergunning is als bedoeld in het eerste lid van dit artikel paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 5:19 Toestemming rechthebbende

Het is de rechthebbende op een perceel verboden toe te staan dat daarop zonder vergunning van het college standplaats wordt of is ingenomen.

Artikel 5:20 Afbakeningsbepalingen

1. Artikel 5:18, eerste lid, van deze verordening is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet of de provinciale omgevingsverordening.
2. De weigeringsgrond van artikel 5:18, derde lid, onder a, van deze verordening geldt niet voor bouwwerken.

Artikel 5:21 Aanhoudingsplicht (gereserveerd)

Afdeling 5 Snuffelmarkten

Artikel 5:22 Definitie

1. In deze afdeling wordt verstaan onder snuffelmarkt: een markt in een voor het publiek toegankelijk gebouw waar hoofdzakelijk tweedehands en incourante goederen worden verhandeld of diensten worden aangeboden vanaf een standplaats.
2. Onder een snuffelmarkt wordt niet verstaan:
   a. een markt of jaarmarkt als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder g, van de Gemeentewet;
   b. een evenement als bedoeld in artikel 2:24 van deze verordening.

Artikel 5:23 Organiseren van een snuffelmarkt

1. Het is verboden een snuffelmarkt te organiseren:
   a. in strijd met het bestemmingsplan, de beheersverordening of het omgevingsplan;
   b. als de burgemeester het organiseren van de snuffelmarkt verboden heeft in het belang van de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu;
   c. als degene die voornemens is een snuffelmarkt te organiseren daarvan niet tevoren melding heeft gedaan.
2. De organisator doet de melding als bedoeld in het eerste lid, onder c van dit artikel uiterlijk zes weken voorafgaand aan de snuffelmarkt met vermelding van:
   a. naam en adres van de organisator;
   b. adres van het gebouw waar de snuffelmarkt gehouden wordt;
   c. de dagen en tijdstippen waarop de snuffelmarkt wordt gehouden;
   d. de frequentie van het houden van de snuffelmarkt;
   e. het soort van goederen en diensten dat wordt aangeboden en verhandeld;
   f. het aantal standplaatsen; en
   g. het te verwachten aantal bezoekers.
3. De snuffelmarkt kan worden gehouden als de burgemeester niet binnen vier weken na ontvangst van de melding heeft beslist dat het organiseren van de snuffelmarkt wordt verboden in het belang van de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu.
4. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor ruimten die uitsluitend dan wel nagenoeg geheel en voortdurend in gebruik zijn als winkel in de zin van de Winkeltijdenwet.

Afdeling 6 Openbaar water en waterstaatswerken

Artikel 5:24 Voorwerpen op, in of boven openbaar water

1. Het is in verband met de veiligheid op het openbaar water verboden een voorwerp, niet zijnde een vaartuig, op, in of boven openbaar water te plaatsen, aan te brengen of te hebben, als dit door zijn omvang of vormgeving, constructie of plaats van bevestiging gevaar oplevert voor de bruikbaarheid van het openbaar water of voor het doelmatig en veilig gebruik daarvan, dan wel een belemmering vormt voor het doelmatig beheer en onderhoud van het openbaar water.
2. Degene die voornemens is een steiger, een meerpaal of een ander voorwerp met een permanent karakter op, in of boven openbaar water te plaatsen, doet daarvan uiterlijk twee weken tevoren een melding aan het college.
3. De melding bevat in ieder geval naam, adres en contactgegevens van de melder, en een beschrijving van de aard en omvang van het voorwerp.
4. Van de melding wordt kennis gegeven op de in de gemeente gebruikelijke wijze van bekendmaking.
5. Het voorwerp als bedoeld in het tweede lid van dit artikel kan worden geplaatst als het college niet binnen twee weken na ontvangst van de melding heeft beslist dat plaatsing wordt verboden.

6. Het verbod in dit artikel is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, de provinciale omgevingsverordening of de waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, de Scheepvaartverkeerswet, het Binnenvaartpolitiereglement of het bepaalde bij of krachtens de Telecommunicatiewet.

Artikel 5:24a Vaartuigwrakken

1. Het is verboden een vaartuigwrak in het openbare water te plaatsen of te hebben.
2. Onder vaartuigwrak wordt verstaan: een vaartuig dat vaartechnisch in onvoldoende staat van onderhoud en tevens in een kennelijk verwaarloosde toestand verkeert.
3. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor zover de Wet milieubeheer van toepassing is.

Artikel 5:25 Ligplaats woonschepen en overige vaartuigen

1. Het is verboden met een vaartuig een ligplaats in te nemen of te hebben dan wel een ligplaats voor een vaartuig beschikbaar te stellen op door het college aangewezen gedeelten van openbaar water.
2. Het college kan aan het innemen, hebben of beschikbaar stellen van een ligplaats met dan wel voor een vaartuig op niet krachtens het eerste lid van dit artikel aangewezen gedeelten van openbaar water:
   a. nadere regels stellen in het belang van de openbare orde, volksgezondheid, veiligheid, milieuhygiëne en het aanzien van de gemeente;
   b. beperkingen stellen naar soort en aantal vaartuigen.
3. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, de provinciale omgevingsverordening of de waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door het Besluit bouwwerken leefomgeving of het overige bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet, de Wet milieubeheer of het Binnenvaartpolitiereglement.
4. Het college kan aan de rechthebbende op een vaartuig aanwijzingen geven met betrekking tot het innemen, veranderen of gebruik van een ligplaats in het belang van de openbare orde, volksgezondheid, veiligheid, de milieuhygiëne en het aanzien van de gemeente.
5. De rechthebbende op een vaartuig is verplicht alle door het college gegeven aanwijzingen met betrekking tot het innemen, veranderen of gebruik van een ligplaats op te volgen.

Artikel 5:26 Aanwijzingen ligplaats (vervallen)

Artikel 5:27 Verbod innemen ligplaats (vervallen)

Artikel 5:28 Beschadigen van waterstaatswerken

1. Het is verboden schade toe te brengen aan of veranderingen aan te brengen in de toestand van openbare wateren, havens, dijken, wallen, kaden, trekpaden, beschoeiingen, oeverbegroeiing, bruggen, zetten, duikers, pompen, waterleidingen, gordingen, aanlegpalen, stootpalen, bakens of sluizen die bij de gemeente in beheer zijn.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, het Binnenvaartpolitiereglement, de Waterwet of de Provinciale omgevingsverordening.

Artikel 5:29 Reddingsmiddelen

Het is verboden een voor het redden van drenkelingen bestemd en daartoe bij het water aangebracht voorwerp te gebruiken voor een ander doel dan wel voor dadelijk gebruik ongeschikt te maken.

Artikel 5:30 Veiligheid op het water

1. Het is aan een ieder die zich als bader of zwemmer in het openbaar water ophoudt, verboden zich zodanig te gedragen dat het scheepvaartverkeer daarvan hinder of gevaar kan ondervinden.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Binnenvaartpolitiereglement, de provinciale omgevingsverordening of het bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet.

Artikel 5:31 Overlast aan vaartuigen

1. Het is verboden zonder redelijk doel zich vast te houden aan een vaartuig in openbaar water, daarop te klimmen of zich daarop of daarin te begeven of te bevinden.
2. Het is aan degene die daartoe niet bevoegd is verboden een vaartuig, liggend in of aan een openbaar water, los te maken.

Afdeling 7 Crossterreinen en gemotoriseerd en ruiterverkeer in natuurgebieden

Artikel 5:32 Crossterreinen

1. Het is verboden op enig terrein, geen weg zijnde, met een motorvoertuig of een bromfiets te crossen buiten wedstrijdverband een wedstrijd dan wel, ter voorbereiding van een wedstrijd, een trainings- of proefrit te houden of te doen houden dan wel daaraan deel te nemen, dan wel een motorvoertuig of een bromfiets met het kennelijke doel daartoe aanwezig te hebben.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op door het college aangewezen terreinen. Het college kan daarbij regels stellen voor het gebruik van deze terreinen:
   a. in het belang van het voorkomen of beperken van overlast;
   b. in het belang van de bescherming van het uiterlijk aanzien van de omgeving en ter bescherming van andere milieuwaarden;
   c. in het belang van de veiligheid van de deelnemers van de in het eerste lid bedoelde wedstrijden en ritten of van het publiek.
3. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing als de activiteit is toegelaten bij of krachtens de Omgevingswet, in het bijzonder afdeling 3.9 van het Besluit activiteiten leefomgeving en binnen de in het omgevingsplan aangewezen terreinen voor zover die activiteit daarbij is toegelaten, of als sprake is van een situatie waarin wordt voorzien door de Zondagswet of het Besluit geluidsproductie sportmotoren.

Artikel 5:33 Beperking verkeer in natuurgebieden

1. Het is verboden binnen voor publiek toegankelijke natuurgebieden, parken, plantsoenen of voor recreatief gebruik beschikbare terreinen te rijden of zich te bevinden met een motorvoertuig, een bromfiets, een fiets of een paard.
2. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op door het college aangewezen terreinen. Het college kan daarbij regels stellen voor het gebruik van deze terreinen in het belang van:
   a. het voorkomen van overlast;
   b. de bescherming van natuur- of milieuwaarden;
   c. de veiligheid van het publiek.
3. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel geldt niet voor bestuurders van motorvoertuigen en bromfietsen en voor fietsers of berijders van paarden:
   a. ten dienste van politie, brandweer en geneeskundige hulpverlening en van andere krachtens artikel 29, eerste lid, van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 door de bevoegde minister aangewezen hulpverleningsdiensten;
   b. vanwege beheer, onderhoud of exploitatie van de terreinen als in het eerste lid bedoeld;
   c. vanwege werken die krachtens wettelijk voorschrift moeten worden uitgevoerd;
   d. van de zakelijk gerechtigden, huurders en pachters van percelen die gelegen zijn binnen de terreinen als in het eerste lid bedoeld;
   e. voor het verkeer ten behoeve van bezoek en van de verzorging van de onder d bedoelde personen.
4. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is voorts niet van toepassing:
   a. op wegen die gelegen zijn binnen de in het eerste lid van dit artikel bedoelde gebieden of terreinen;
   b. binnen de bij of krachtens de provinciale omgevingsverordening aangewezen stiltegebieden ten aanzien van motorrijtuigen die bij of krachtens die verordening zijn aangewezen als toestel;
   c. binnen de in het omgevingsplan aangewezen terreinen voor zover die activiteit daarbij is toegelaten.
5. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel.
6. Op de aanvraag om een ontheffing is als bedoeld in het vijfde lid van dit artikel paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Afdeling 8 Vuurverbod

Artikel 5:34 Verbod afvalstoffen te verbranden buiten inrichtingen of anderszins vuur te stoken

1. Het is verboden in de openlucht afvalstoffen te verbranden buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer te stoken of te hebben.

2. Mits er geen sprake is van gevaar, overlast of hinder voor de omgeving, is het verbod niet van toepassing op:
   a. verlichting door middel van kaarsen, fakkels en dergelijke;
   b. sfeervuren zoals terrashaarden en vuurkorven, als geen afvalstoffen worden verbrand;
   c. vuur voor koken, bakken en braden.
3. Het college kan van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel ontheffing verlenen.
4. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 van deze verordening kan de ontheffing worden geweigerd ter bescherming van de flora en fauna.
5. Het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 1 of 3, van het Wetboek van Strafrecht of bij of krachtens de Omgevingswet.
6. Op de aanvraag om een ontheffing bedoeld in het derde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Afdeling 9 Asverstrooiing

Artikel 5:35 Definitie
In deze afdeling wordt verstaan onder incidentele asverstrooiing: het verstrooien van as als bedoeld in de Wet op de lijkbezorging op een door de overledene of nabestaande(n) gewenste plek buiten een permanent daartoe bestemd terrein.

Artikel 5:36 Verboden plaatsen
1. Incidentele asverstrooiing is verboden op:
   a. verharde delen van de weg;
   b. begraafplaatsen en crematoriumterreinen, uitgezonderd de daarvoor bedoelde strooivelden.
2. Het college kan voor een bepaalde termijn verbieden dat op andere plaatsen dan die genoemd in het eerste lid van dit artikel asverstrooiing plaatsvindt.
3. Het college kan op verzoek van de nabestaande die zorg draagt voor de asbus op grond van bijzondere omstandigheden ontheffing verlenen van het verbod als bedoeld in het eerste lid van dit artikel, behoudens de begraafplaatsen en crematoriumterreinen.
4. Op de aanvraag om een ontheffing als bedoeld in het derde lid van dit artikel is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:37 Hinder of overlast
Incidentele asverstrooiing is verboden als daardoor hinder of overlast wordt veroorzaakt voor derden.

Hoofdstuk 6 Straf-, overgangs- en slotbepalingen

Artikel 6:1 Strafbepaling
1. Overtreding van het bij of krachtens deze verordening en de op grond van artikel 1:4 van deze verordening daarbij gegeven voorschriften en beperkingen wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.
2. In afwijking van het eerste lid van dit artikel is artikel 1a van de Wet op de economische delicten van toepassing op overtreding van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2:10 en 2:11 van deze verordening als sprake is van een omgevingsvergunningplichtige activiteit, 2:12, eerste lid en 4:11 van deze verordening.
3. In geval van overtreding van de krachtens artikel 3, derde lid, van de Wet veiligheidsregio's gestelde regels kan het college een bestuurlijke boete opleggen van ten hoogste de geldboete, bedoeld in artikel 64, eerste lid, van de Wet veiligheidsregio's.

Artikel 6:2 Toezichthouders
1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast de door het college daartoe aangewezen toezichthouders.
2. Voorts zijn met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening belast de bij besluit van het college dan wel de burgemeester aan te wijzen personen.
3. Onverminderd het eerste en tweede lid van dit artikel zijn de ambtenaren van politie, bedoeld in artikel 141, onder b, van het Wetboek van strafvordering, eveneens belast met het toezicht op de naleving van de bij of krachtens deze verordening gegeven voorschriften.

Artikel 6:3 Binnentreden woningen
Zij die belast zijn met het toezicht op de naleving of de opsporing van een overtreding van de bij of krachtens deze verordening gegeven voorschriften welke strekken tot handhaving van de openbare orde of veiligheid of bescherming van het leven of de gezondheid van personen, zijn bevoegd tot het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner.

Artikel 6:4 Intrekking oude verordening
De Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf 2021 wordt ingetrokken.

Artikel 6:5 Overgangsbepaling
Besluiten die golden op het moment van de inwerkingtreding van deze verordening en waarvoor deze verordening overeenkomstige besluiten kent, gelden als besluiten genomen krachtens deze verordening.

Artikel 6:6 Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2026

Artikel 6:7 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als: Algemene plaatselijke verordening Ooststellingwerf 2025.

Besloten in de openbare vergadering van 28 oktober 2025.

, griffier

, voorzitter

AMENDEMENT

Lijst Ter Heide

104

De raad van de gemeente Ooststellingwerf, in vergadering bijeen d.d. 28 oktober 2025

Agendapunt: Algemeen Plaatselijke Verordening Ooststellingwerf 2025

Onderwerp amendement: Happy hours

Ondergetekenden, leden van de raad van de gemeente Ooststellingwerf, stellen voor om:

Artikel 2:34c, Verbod ‘happy hours’ te verwijderen.

Het is verboden in een horecalokaliteit of op een terras bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende drank te verstrekken voor gebruik ter plaatse tegen een prijs die voor een periode van 24 uur of korter lager is dan 60% van de prijs die daar gewoonlijk wordt gevraagd.

Toelichting:
Een dergelijk verbod is niet meer van deze tijd. Het argument dat het bijdraagt aan het terugdringen van alcoholmisbruik is niet overtuigend, zeker omdat de horeca deze acties tegenwoordig niet meer organiseert.

Ondertekening en naam:

Lijst Ter Heide, Simon ter Heide
OoststellingwerfsBelang, Henk Dongstra
VPO, Ben Oostra

Het amendement is aangenomen/verworpen in de vergadering van d.d. 28 oktober 2025

Mevr. A. Hensen, griffier

AMENDEMENT

Lijst Ter Heide

Vrije Partij Ooststellingwerf

Ooststellingwerfs Belang

104

De raad van de gemeente Ooststellingwerf, in vergadering bijeen d.d. 28 oktober 2025

Agendapunt: Algemeen Plaatselijke Verordening Ooststellingwerf 2025

Onderwerp amendement: Happy hours

Ondergetekenden, leden van de raad van de gemeente Ooststellingwerf, stellen voor om:

Artikel 2:34c, Verbod 'happy hours' te verwijderen.

Het is verboden in een horecalokaliteit of op een terras bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende drank te verstrekken voor gebruik ter plaatse tegen een prijs die voor een periode van 24 uur of korter lager is dan 60% van de prijs die daar gewoonlijk wordt gevraagd.

Toelichting:
Een dergelijk verbod is niet meer van deze tijd. Het argument dat het bijdraagt aan het terugdringen van alcoholmisbruik is niet overtuigend, zeker omdat de horeca deze acties tegenwoordig niet meer organiseert.

Ondertekening en naam:

Lijst Ter Heide, Simon ter Heide
OoststellingwerfsBelang, Henk Dongstra
VPO, Ben Oostra

Het amendement is aangenomen/verworpen in de vergadering van d.d. 28 oktober 2025

Mevr. A. Hensen, griffier

AMENDEMENT

105

De raad van de gemeente Ooststellingwerf, in vergadering bijeen d.d. 28 oktober 2025

Agendapunt: Algemene plaatselijke verordening 2025

Onderwerp: Vergunningsvrij evenement 200 personen

Ondergetekenden, leden van de raad van de gemeente Ooststellingwerf, stellen voor om artikel 2:24 lid 3 sub a te wijzigen:

Van:
Het aantal aanwezigen niet meer bedraagt dan 100 personen

Naar:
Het aantal aanwezigen niet meer bedraagt dan 200 personen

Toelichting:
Wij zouden graag zien dat de noodzaak voor het aanvragen van een vergunning voor een evenement gebaseerd op het aantal aanwezigen wordt verruimd naar 200 personen. Dit sluit ook aan bij de norm die gehanteerd wordt door onze buurgemeente Weststellingwerf. Andere voorwaarden in dit artikel blijven van kracht.

Ondertekening en naam:

VVD, Bram van't Klooster

D66, Ignas Minnema

PvdA, Bart Polpe

OoststellingwerfsBelang, Henk Dongstra

Lijst ter Heide, Simon ter Heide

ChristenUnie, Berend Leistra

GroenLinks, Annemiek Telkamp

Vrije Partij Ooststellingwerf, Ben Oostra

Het amendement is aangenomen / verworpen in de vergadering van d.d. 28 oktober 2025

Mevr. A. Hensen, griffier

AMENDEMENT

VVD Ooststellingwerf

D66 ooststellingwerf

PvdA

Ooststellingwerfs Belang

Lijst Ter Heide

ChristenUnie Ooststellingwerf

GROEN LINKS OOSTSTELLING-WERF

VRIJE PARTIJ OOSTSTELLINGWERF

105

De raad van de gemeente Ooststellingwerf, in vergadering bijeen d.d. 28 oktober 2025

Agendapunt: Algemene plaatselijke verordening 2025

Onderwerp: Vergunningsvrij evenement 200 personen

Ondergetekenden, leden van de raad van de gemeente Ooststellingwerf, stellen voor om artikel 2:24 lid 3 sub a te wijzigen:

Van:
Het aantal aanwezigen niet meer bedraagt dan 100 personen

Naar:
Het aantal aanwezigen niet meer bedraagt dan 200 personen

Toelichting:
Wij zouden graag zien dat de noodzaak voor het aanvragen van een vergunning voor een evenement gebaseerd op het aantal aanwezigen wordt verruimd naar 200 personen. Dit sluit ook aan bij de norm die gehanteerd wordt door onze buurgemeente Weststellingwerf. Andere voorwaarden in dit artikel blijven van kracht.

Ondertekening en naam:

VVD, Bram van't Klooster

D66, Ignas Minnema

PvdA, Bart Polpe

OoststellingwerfsBelang, Henk Dongstra

Lijst ter Heide, Simon ter Heide

ChristenUnie, Berend Leistra

GroenLinks, Annemiek Telkamp

Vrije Partij Ooststellingwerf, Ben Oostra

Het amendement is aangenomen / verworpen in de vergadering van d.d. 28 oktober 2025

Mevr. A. Hensen, griffier

AMENDEMENT

A-110

De raad van de gemeente Ooststellingwerf, in vergadering bijeen d.d. 28 oktober 2025

Agendapunt: 10. Algemene plaatselijke verordening 2025

Onderwerp amendement: Gebruik van carbid

Ondergetekenden, leden van de raad van de gemeente Ooststellingwerf, stellen voor om artikel 2:73a lid 2 b van de APV te wijzigen:

Van:

Het gebruik plaatsvindt tussen 31 december 10.00 uur en 1 januari 02.00 uur en

Naar:

Het gebruik plaatsvindt op 31 december tussen 10.00 uur en 18.00 uur;

Toelichting:
De vorige gemeenteraad heeft carbidschieten opgenomen in de APV om zo ruimte te geven aan de traditie. Die ruimte is in tijd gezien nogal doorgeschoten. Zelfs oudejaarsploegen geven aan dat carbidschieten in het donker niet verstandig en levensgevaarlijk is.

Ondertekening en naam:

D66 Ooststellingwerf, Ignas Minnema

GroenLinks, Annemiek Telkamp

Het amendement is aangenomen / verworpen in de vergadering van d.d. 28 oktober 2025

Mevr. A. Hensen, griffier

AMENDEMENT

A-110

De raad van de gemeente Ooststellingwerf, in vergadering bijeen d.d. 28 oktober 2025

Agendapunt: 10. Algemene plaatselijke verordening 2025

Onderwerp amendement: Gebruik van carbid

Ondergetekenden, leden van de raad van de gemeente Ooststellingwerf, stellen voor om artikel 2:73a lid 2 b van de APV te wijzigen:

Van:

Het gebruik plaatsvindt tussen 31 december 10.00 uur en 1 januari 02.00 uur en

Naar:

Het gebruik plaatsvindt op 31 december tussen 10.00 uur en 18.00 uur;

Toelichting:
De vorige gemeenteraad heeft carbidschieten opgenomen in de APV om zo ruimte te geven aan de traditie. Die ruimte is in tijd gezien nogal doorgeschoten. Zelfs oudejaarsploegen geven aan dat carbidschieten in het donker niet verstandig en levensgevaarlijk is.

Ondertekening en naam:

D66 Ooststellingwerf, Ignas Minnema

GroenLinks, Annemiek Telkamp

Het amendement is aangenomen / verworpen in de vergadering van d.d. 28 oktober 2025

Mevr. A. Hensen, griffier

Raadsvoorstel

Commissievergadering	**:**	Ruimte
Titel	:	Verklaring van geen bedenkingen voor de functiewijziging van Wonen, Bedrijf en Agrarisch naar Natuur voor het perceel kadastraal bekend als gemeente Oosterwolde, sectie G, nummer 369 te Fochteloo.
Onderwerp	:	Functiewijziging van percelen van Wonen, Bedrijf en Agrarisch naar Natuur.
Portefeuillehouder/Teamleider	:	L. Edema/W. Buijs
Extern zaak ID (zaakcode)	:	Z2023-00006729

Datum collegevergadering

16 september 2025

Voorgesteld besluit

1. De nota van zienswijzen vast te stellen;
2. Een verklaring van geen bedenkingen af te geven voor de functiewijziging van Wonen, Bedrijf en Agrarisch naar Natuur voor het perceel kadastraal bekend als gemeente Oosterwolde, sectie G, nummer 369 te Fochteloo.

Openbaar

Ja, passief via openbaar verslag

Inleiding

Op 22 december 2023 hebben wij een aanvraag omgevingsvergunning ontvangen voor de functiewijziging van Wonen, Bedrijf en Agrarisch naar Natuur en het uitvoeren van werkzaamheden voor de percelen kadastraal bekend als gemeente Oosterwolde, sectie G, nummers 264, 265, 266, 368, 369, 434 te Fochteloo. Er is sprake van een ‘oude’ procedure onder het recht zoals dat gold voordat de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking trad.

Op 11 februari 2025 heeft het college besloten uw raad voor te stellen een ontwerp-verklaring van geen bedenkingen (vvgb) af te geven en medewerking te verlenen aan de gevraagde omgevingsvergunning onder voorwaarde dat door uw raad een vvgb afgegeven wordt. Uw raad heeft op 25 maart 2025 besloten de ontwerp-vvgb niet af te geven.

De geweigerde ontwerp-omgevingsvergunning heeft van 21 mei tot en met 1 juli 2025 ter inzage gelegen voor zienswijzen. Er is een zienswijze binnengekomen

Naar aanleiding van de zienswijze wordt uw raad opnieuw het besluit voorgelegd een verklaring van geen bedenkingen te verlenen voor dit plan.

Argumenten

1.1 Er is een zienswijze ingediend

De geweigerde ontwerp-omgevingsvergunning heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen voor zienswijzen. In de periode van de terinzagelegging van de geweigerde ontwerp-omgevingsvergunning is een zienswijze ontvangen. In de nota van zienswijzen wordt de zienswijze beantwoord (zie bijlage 1).

2.1 Voor het verlenen van de (definitieve) vergunning is een vvgb van de gemeenteraad noodzakelijk

Omdat er een zienswijze op de geweigerde ontwerp-omgevingsvergunning is ingediend, is er een definitieve verklaring van geen bedenkingen van uw raad nodig.
Dit volgt uit het raadsbesluit van 18 december 2012. Daarin heeft de raad de volgende categorie van gevallen aangewezen waarvoor geen definitieve vvgb van de gemeenteraad nodig is: “die gevallen waarbij geen zienswijzen tegen een ontwerp-omgevingsvergunning/ontwerp-verklaring van geen bedenkingen zijn ingediend”. Nu er een zienswijze is ingediend, is er een definitieve vvgb van uw raad nodig.

Uw raad heeft de ontwerp-vvgb niet afgegeven

Op 25 maart 2025 heeft uw raad besloten de ontwerp-vvgb niet af te geven.
Uw raad gaf aan dat er geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening omdat er een woning uit de woningvoorraad wordt onttrokken. Zonder ontwerp-vvgb kan het college geen omgevingsvergunning verlenen. Er is daarom een geweigerde ontwerp-omgevingsvergunning ter inzage gelegd voor zienswijzen. Hierop is een zienswijze gegeven door de initiatiefnemer van het project.

De zienswijze geeft aanleiding tot heroverweging van het besluit

Het college heeft kennisgenomen van de zienswijze waarin wordt gesteld dat de gemeenteraad onvoldoende heeft gemotiveerd waarom het initiatief niet in overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening zou zijn en is van mening dat de zienswijze relevante argumenten aandraagt die aanleiding geven tot een heroverweging van het besluit:

- Er is onvoldoende onderbouwd waarom het onttrekken van een woning zou leiden tot het ontbreken van een goede ruimtelijke ordening;
- Er is geen gemeentelijk beleid waaruit zou blijken dat er geen woning mag worden onttrokken.

Daarnaast is in de ruimtelijke onderbouwing, zoals ook in de zienswijze aangegeven, uitgebreid gemotiveerd waarom er met het wijzigen van de bestemming sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

Het initiatief draagt bij aan een andere maatschappelijke functie die gewenst is, namelijk hydrologische optimalisatie, reductie van stikstof, verhoging biodiversiteit en een betere beleving van het veen. Daarnaast heeft het initiatief geen negatieve gevolgen voor het woon- en leefklimaat van de omgeving.

Alles in overweging nemende verzoekt het college uw gemeenteraad de weigering van de vvgb te heroverwegen. Daarom wordt u voorgesteld (alsnog) een vvgb af te geven, zodat de omgevingsvergunning kan worden verleend.

De verklaring van geen bedenkingen

Wanneer vvgb nodig
Het college van B&W kan met een omgevingsvergunning toestaan dat een project afwijkt van het bestemmingsplan/de beheersverordening. In sommige gevallen is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing. Als de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing is, is in beginsel ook een vvgb van de gemeenteraad vereist. Het college kan alleen een vergunning verlenen nadat de gemeenteraad deze vvgb heeft afgegeven[1].

Wat 'verklaart' de gemeenteraad
Met de vvgb verklaart de raad dat het geen bedenkingen heeft tegen het plan. Met andere woorden: dat uw raad kan instemmen met het afwijken van het bestemmingsplan/de beheersverordening. Zonder deze instemming, kan het college de vergunning niet verlenen. De vvgb/instemming is nodig omdat er met de omgevingsvergunning wordt afgeweken van het bestemmingsplan/de beheersverordening die uw raad heeft vastgesteld.

Toetsingskader vvgb – goede ruimtelijke ordening
Het toetsingskader voor een vvgb en een omgevingsvergunning is 'een goede ruimtelijke ordening'. Als er sprake is van een goede ruimtelijke ordening dan kan de gemeenteraad een vvgb afgeven en het college de omgevingsvergunning verlenen. Voor omgevingsvergunningaanvragen waarop de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing is, moet ter motivering van het besluit (de omgevingsvergunning), een goede ruimtelijke onderbouwing aanwezig zijn[2].

Met het criterium 'een goede ruimtelijke ordening' wordt onder meer beoogd een aanvaardbaar woon- en leefklimaat te waarborgen. In de ruimtelijke onderbouwing wordt voor verschillende aspecten in kaart gebracht of er met het initiatief (nog steeds) sprake is van een goede ruimtelijke ordening en dus een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. In de onderbouwing worden, naast wet- en regelgeving en gemeentelijk beleid ook verschillende milieuaspecten rondom een initiatief in beeld gebracht. Bijvoorbeeld archeologie, cultuurhistorie, geur, geluid, flora en fauna, waterhuishouding, externe veiligheid, luchtkwaliteit, en bodemkwaliteit. geluid. Hieruit moet blijken of het initiatief goed is in te passen op de locatie en er geen belemmeringen zijn.

[1] Artikel 2.27 lid 1 Wabo in samenhang met art. 6.5 lid 1 Besluit omgevingsrecht.
[2] Artikel 2.12 lid 1, onderdeel a, onder 3° Wabo.

2.2 *Nadat uw raad een vvgb heeft afgegeven kan het college de omgevingsvergunning definitief verlenen*
Uit de ruimtelijke onderbouwing blijkt dat er nog steeds sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Het college is voornemens de omgevingsvergunning te verlenen, nadat uw raad een vvgb heeft afgegeven.

Kanttekeningen

1.1 *Indien de vvgb definitief niet wordt afgegeven volgt ook terinzagelegging voor beroep*
Na besluitvorming worden de vvgb en de omgevingsvergunning ter inzage gelegd voor beroep. De terinzagelegging geldt wanneer de vvgb wordt verleend, maar ook wanneer de vvgb niet wordt verleend door uw raad. Wanneer de vvgb definitief niet wordt verleend dient uw raad gronden aan te voeren waaruit blijkt dat er geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Wanneer deze motivering ontbreekt is de kans aanwezig dat het beroep gegrond wordt verklaard en de ontwikkeling alsnog plaatsvindt.

Financiële toelichting

Met de aanvrager van de omgevingsvergunning is een planschadeverhaalovereenkomst gesloten. Op grond hiervan moet de aanvrager de mogelijke planschade die voor tegemoetkoming door de gemeente in aanmerkingen komt en die het effect is van de te verlenen omgevingsvergunning aan de gemeente vergoeden.

Sustainable Development Goals (SDG's)

Inwonersparticipatie

Met de directe omwonenden zijn de eerste schetsen gedeeld en besproken. Daarnaast zijn de resultaten van de onderzoeken besproken met de direct belanghebbenden. De omwonenden zijn regelmatig bezocht door Natuurmonumenten.

Publicatie voor bekendmaking

De gemeente Ooststellingwerf heeft een aanvraag om een omgevingsvergunning ontvangen voor de functiewijziging van Wonen, Bedrijf en Agrarisch naar Natuur voor het perceel kadastraal bekend als gemeente Oosterwolde, sectie G, nummer 369 te Fochteloo.

Op 28 oktober 2025 wordt de gemeenteraad het besluit voorgelegd een verklaring van geen bedenkingen af te geven. Nadat en onder de voorwaarden dat door de gemeenteraad een verklaring van geen bedenkingen wordt afgegeven, kan de omgevingsvergunning worden verleend.

Vervolg

Planning & communicatie
Na het afgeven van de verklaring van geen bedenkingen (vvgb) worden de omgevingsvergunning en de vvgb ter inzage gelegd voor beroep gedurende zes weken.

Evaluatie
-

Burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf,

, secretaris , burgemeester.

Bijlagen

1. Nota van zienswijzen
2. Omgevingsvergunning
3. Ruimtelijke onderbouwing

Geheime stukken

-

Extern zaak ID (zaakcode) : Z2023-00006729

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 10 september 2025;

gelet op artikel 2.12, lid 1, onder a, onder 3°, artikel 2.27 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en artikel 6.5, lid 1 van het Besluit omgevingsrecht;

overwegende dat,

1. Op 18 december 2012 is besloten om categorieën van gevallen aan te wijzen waarin een verklaring van geen bedenkingen van de raad, als bedoeld in artikel 6.5, lid 1 van het Besluit omgevingsrecht, niet nodig is en in deze categorieën de beslissing aan burgemeester en wethouders te laten;
2. Als categorie van gevallen zoals bedoeld onder 1. is aangewezen die gevallen waarbij “geen zienswijzen tegen een ontwerp-omgevingsvergunning/ ontwerp-verklaring van geen bedenkingen zijn ingediend. In die gevallen “hoeft de raad geen definitieve verklaring van geen bedenkingen af te geven”;
3. Er op de ontwerp-omgevingsvergunning een zienswijze is ingebracht;
4. De gemeenteraad in dat geval een definitieve verklaring van geen bedenkingen voorgelegd krijgt;
5. Het plan niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en het besluit is voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing.

Besluit

1. De nota van zienswijzen vast te stellen;
2. Een verklaring van geen bedenkingen af te geven voor de functiewijziging van Wonen, Bedrijf en Agrarisch naar Natuur voor het perceel kadastraal bekend als gemeente Oosterwolde, sectie G, nummer 369 te Fochteloo.

Besloten in de openbare vergadering van 28 oktober 2025

, griffier. , voorzitter.

Gemeente Ooststellingwerf
Afdeling: Mens & Omgeving
Team: Ruimte & Economie

Postbus 38
8430 AA Oosterwolde

Gemeentehuis
't Oost 11
8431 LE Oosterwolde

T: 14 0516
W: www.ooststellingwerf.nl

Nota adviezen en zienswijzen
Geweigerde ontwerp-omgevingsvergunning voor de functiewijziging van Wonen, Bedrijf en Agrarisch naar Natuur voor het perceel kadastraal bekend als gemeente Oosterwolde, sectie G, nummer 369 te Fochteloo.

4 september 2025

Gemeentelijke reactie op de zienswijzen

Nota van zienswijzen ontwerp-omgevingsvergunning voor de functiewijziging van Wonen, Bedrijf en Agrarisch naar Natuur voor het perceel kadastraal bekend als gemeente Oosterwolde, sectie G, nummer 369 te Fochteloo.

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Publicaties
3. Overzicht zienswijzen
4. Inhoud zienswijzen en reactie
5. Lijst van wijzigingen
6. Bijlage (kopie van zienswijze)

1. Inleiding

In de voorliggende nota is een verslag opgenomen van de terinzagelegging van de geweigerde ontwerp-omgevingsvergunning voor de functiewijziging van Wonen, Bedrijf en Agrarisch naar Natuur voor het perceel kadastraal bekend als gemeente Oosterwolde, sectie G, nummer 369 te Fochteloo.

Paragraaf 2 geeft een overzicht van de publicaties en in paragraaf 3 is een overzicht van de ontvangen zienswijze opgenomen. Paragraaf 4 bevat een samenvatting van de inhoud van de zienswijze en de reactie van de gemeente hierop. Paragraaf 5 geeft een overzicht van de wijziging en/of aanpassing die naar aanleiding van de ingediende zienswijze is gedaan. Tenslotte zijn de bijlage onder paragraaf 6 gevoegd.

Deze nota van zienswijzen zal als bijlage bij de omgevingsvergunning worden gevoegd; deze nota maakt daardoor onderdeel uit van de definitieve omgevingsvergunning.

2. Publicaties

De bekendmaking van de terinzagelegging van de geweigerde ontwerp-omgevingsvergunning (besluitnummer: Z2023-00006729) is op 20 mei 2025 gepubliceerd in het Gemeenteblad. Ook zijn de provincie Fryslân, de Veiligheidsregio en het Wetterskip Fryslân geïnformeerd over de terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsvergunning.

De geweigerde ontwerp-vergunning heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen in de periode van 21 mei tot en met 1 juli 2025.

3. Overzicht zienswijzen

Gedurende de periode van terinzagelegging is er een zienswijze ontvangen. De zienswijze is binnen de gestelde termijn ontvangen en daarom ontvankelijk.

Van de volgende partijen is binnen de genoemde inzagetermijn een zienswijze ontvangen:

Nr.	naam	adres	Postcode	woonplaats	Datum ingekomen
1	Natuurmonumenten				30-06-2025

4. Inhoud zienswijze en reactie

Hierna wordt de zienswijze samengevat weergegeven en beantwoord. Tot slot wordt aangegeven of de zienswijze wel of niet heeft geleid tot een aanpassing in de (definitieve) omgevingsvergunning of anderszins. Hoewel samengevat weergegeven, is de zienswijze volledig beoordeeld en beantwoord.

Zienswijzen zijn openbaar, maar op grond van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) moeten de namen en adressen van indieners, als het geen bedrijven of instellingen zijn, in vrij toegankelijke digitale documenten worden geanonimiseerd.

Zienswijze 1
Op 30 juni 2025 (ontvangen 20 juni 2025) heeft Natuurmonumenten een zienswijze ingediend op de geweigerde ontwerp-omgevingsvergunning.

Samenvatting zienswijze
1. Natuurmonumenten geeft aan dat de raad zonder gegronde reden of onderbouwing heeft besloten geen verklaring van geen bedenkingen af te geven.
   Zij geven aan dat in landelijk, provinciaal en gemeentelijk beleid niet is opgenomen dat het onttrekken van een woning uit de woningvoorraad in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Er is geen integrale afweging door de raad gemaakt. Enkel het onttrekken van een woning uit de woningvoorraad is als argument aangevoerd en het argument wordt niet nader onderbouwd. Het college adviseerde de raad positief in te stemmen met het verzoek om een verklaring van geen bedenkingen af te geven. Natuurmonumenten geeft aan dat met deze ontwikkeling sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

   Natuurmonumenten verzoekt in het definitieve besluit de functiewijziging alsnog toe te staan omdat onvoldoende onderbouwd is waarom er geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

Reactie van de Gemeente Ooststellingwerf
De gemeente is van mening dat de zienswijze relevante argumenten aandraagt die aanleiding geven tot een heroverweging van het besluit:
- Er is onvoldoende onderbouwd waarom het onttrekken van een woning zou leiden tot het ontbreken van een goede ruimtelijke ordening;
- Er is geen gemeentelijk beleid waaruit zou blijken dat er geen woning mag worden onttrokken.

Daarnaast is in de ruimtelijke onderbouwing, zoals ook in de zienswijze aangegeven, uitgebreid gemotiveerd waarom er met het wijzigen van de bestemming sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

Het initiatief draagt bij aan een andere maatschappelijke functie die gewenst is, namelijk hydrologische optimalisatie, reductie van stikstof, verhoging biodiversiteit en een betere

beleving van het veen. Daarnaast heeft het initiatief geen negatieve gevolgen voor het woon- en leefklimaat van de omgeving.

Daarom zal de raad worden verzocht om alsnog een verklaring van geen bedenkingen af te laten geven. Als de raad daartoe besluit, kan de omgevingsvergunning worden verleend.

2. Natuurmonumenten geeft aan dat in de legesverordening van de gemeente Ooststellingwerf geen post is opgenomen voor het weigeren van een besluit. Natuurmomenten geeft aan het onredelijk te vinden dat bij het weigeren van een besluit zonder gegronde reden het volledige bedrag in rekening wordt gebracht bij de initiatiefnemer.

   Daarnaast geeft Natuurmonumenten aan dat de reeds betaalde leges voor het principebesluit in mindering moeten worden gebracht op de leges van de omgevingsvergunning.

Reactie van de Gemeente Ooststellingwerf
In de omgevingsvergunning staan onderstaande leges beschreven:

Artikel	**Omschrijving**	**Bedrag**
2.3.1.1.1a	Omgevingsvergunning bouwactiviteiten als bedoeld in artikel 2.1, 1e lid, onder a, van de Wabo	€ 9.353,85
2.3.1.1.5	Publicatie kosten	€ 32,45
2.3.2.1	Aanlegactiviteit	€ 475,00
	Totaal	€ 9.861,30

Artikel 2.5.3 van de legesverordening 2023 geeft aan dat als een omgevingsvergunning voor een project dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit bouw-, aanleg- of sloopactiviteiten als bedoeld in de onderdelen 2.3.1, 2.3.2, 2.3.6 of 2.3.7 wordt geweigerd, de helft van de bijbehorende leges is verschuldigd, tot een maximum van € 2500,00.
De publicatie kosten vallen niet onder dit artikel, dus zijn volledig verschuldigd.

De leges van het principeverzoek worden verrekend met het eindbedrag.

5. Lijst van wijzigingen

5.1. Aanpassingen n.a.v. zienswijze

Uit de zienswijze volgt geen inhoudelijke aanpassing van de omgevingsvergunning enkel het verzoek een verklaring van geen bedenkingen af te geven en de omgevingsvergunning alsnog te verlenen.

6. Bijlage

Gedurende de periode van terinzagelegging is een zienswijze ontvangen. De zienswijze is binnen de gestelde termijn ontvangen en derhalve ontvankelijk.

Natuurmonumenten

Stationsplein 1
Postbus 2166
3800 CD Amersfoort

T (033) 479 70 00
www.natuurmonumenten.nl

IBAN NL 58 INGB 0666 0285 24
BIC INGBNL2A

KvK nr. 40516730

AANGETEKEND/ PER POST

Gemeente Ooststellingwerf
T.a.v. College van Burgemeester en wethouders
Postbus 38
8430 AA Oosterwolde

Datum 23 juni 2025
Behandeld door [redacted]
Telefoonnummer [redacted]
Ons kenmerk -
Uw kenmerk zaaknummer Z2023-00006729
Natuurgebied Fochteloërveen
Onderwerp Zienswijze ontwerpbesluit weigering vergunning zaaknummer Z2023-00006729

Geacht College van Burgemeester en wethouders,

Namens de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland, hierna te noemen; "Natuurmonumenten" statutair gevestigd en kantoorhoudende aan het Stationsplein 1 te 3818 LE Amersfoort

I. stel ik bij dezen en derhalve tijdig, een zienswijze op tegen het ontwerp besluit met zaaknummer Z2023-00006729 van het College van Burgemeester en wethouders van de gemeente Ooststellingwerf op 7 mei 2025 en verzonden 20 mei 2025 waarbij is besloten de omgevingsvergunning voor de functiewijziging locatie Fochtelooërveen kadastraal bekend OTW02, sectie G, nummers 264, 265, 266, 368, 369, 434 te Fochteloo te weigeren . Een kopie van het bestreden ontwerpbesluit met zaaknummer Z2023-00006729 treft u aan als **bijlage 1**.

Natuurmonumenten heeft op 22 december 2023 een omgevingsvergunning aangevraagd voor de functiewijziging van Wonen en Bedrijf – Natuurbeheer naar Natuur op de locatie Fochteloërveen 8 en 10 in Fochteloo. Tegelijkertijd heeft Natuurmonumenten een omgevingsvergunning werk of werkzaamheden aangevraagd voor hydrologische maatregelen en natuurherstel op de percelen achter de locatie Fochteloërveen 8 en 10.

Het College heeft op 11 februari 2025 een ontwerpbesluit genomen naar aanleiding van de omgevingsvergunning aanvraag op 22 december 2023:

1. De gemeenteraad voor te stellen een ontwerp-verklaring van geen bedenkingen af te geven.
2. Medewerking te verlenen aan de ontwerp-omgevingsvergunning, nadat en onder de voorwaarde dat door de gemeenteraad een ontwerp-verklaring van geen bedenkingen wordt afgegeven.

Op 12 maart 2025 heeft de gemeenteraad van de gemeente Ooststellingwerf in de Commissie Ruimte gesproken over het verlenen van een Verklaring van geen Bedenkingen voor de functiewijziging op de locatie Fochteloërveen 8 en 10 van Wonen en Bedrijf – Natuurbeheer naar Natuur. Op 25 maart 2025 heeft in de raadsvergadering een stemming plaatsgevonden en stemde een meerderheid van de gemeenteraad (10 stemmen tegen, 9 stemmen voor) tegen het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen voor de functiewijziging van het perceel Fochteloërveen 8 en 10.

De Verklaring van geen Bedenkingen kan slechts worden geweigerd door uw raad in het belang van een goede ruimtelijke ordening. De raad kan op basis van voorliggend plan de verklaring van geen bedenkingen niet ongemotiveerd weigeren af te geven

De raad geeft aan dat er geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening omdat er een woning uit de woningvoorraad wordt onttrokken. Dit wordt niet nader gemotiveerd, noch wordt verwezen naar beleid waaruit zou blijken dat in onderhavig geval geen woning mag worden onttrokken. In het collegebesluit wordt geconcludeerd dat de belangrijkste conclusie van deze ruimtelijke onderbouwing is dat het project in overeenstemming is met de relevante beleidsuitgangspunten. Op zowel provinciaal als gemeentelijk niveau. Het project veroorzaakt verder geen conflicten met de sectorale wet- en regelgeving. Een woning uit de woningvoorraad onttrekken, is niet beschreven in het beleid en onderbouwd dat dit leidt tot geen goede ruimtelijke ordening. Uw raad heeft zonder gegronde reden of onderbouwing besloten geen verklaring van geen bedenkingen af te geven.

In landelijk, provinciaal en gemeentelijk beleid is niet opgenomen dat het onttrekken van een woning uit de woningvoorraad in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Een integrale afweging is niet door uw raad gemaakt, enkel wordt het onttrekken van een woning uit de woningvoorraad als argument aangevoerd en niet nader onderbouwd. Het College adviseerde de raad echter positief in te stemmen met het verzoek om een verklaring van geen bedenkingen af te geven.

Aangezien met deze ontwikkeling sprake is van een goede ruimtelijke ordening zoals u concludeert in het collegebesluit en ontwerpbesluit, verzoeken wij u een definitief besluit te

nemen waarin de functiewijziging naar Natuur op de locatie Fochteloërveen 8 en 10 wordt toegestaan. Om vervolgens na deze afweging het positieve besluit nogmaals aan uw raad voor te leggen en voor te stellen een verklaring van geen bedenkingen af te geven voor deze ontwikkeling.

Bezwaar tegen de legesheffing

U bent voornemens € 9.861,30 leges in rekening te brengen bij Natuurmonumenten. In de legesverordening van de gemeente Ooststellingwerf is geen post opgenomen voor het weigeren van een besluit. Echter kan het ook niet de bedoeling zijn bij het weigeren van een besluit zonder gegronde reden dat het volledige bedrag in rekening wordt gebracht bij de initiatiefnemer.

Mocht de verklaring van geen bedenkingen door de raad bij het definitief besluit alsnog worden afgegeven, dan is Natuurmonumenten bereid de leges te betalen. Echter wel met vermindering van de reeds betaalde leges voor het principebesluit conform de in artikel 2.52 van de Legesverordening 2025 vermelde regels voor vermindering van leges na principebesluit.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Bijlage 1: ontwerpbesluit met zaaknummer Z2023-00006729

gemeente ooststellingwerf

Behandeld door: M. Bijholt
Telefoonnummer: 14 0516
Ons kenmerk: Z2023-00006729

Vereniging tot Behoud van
Natuurmonumenten in Nederland
t.a.v. De heer Tukker
Postbus 2166
3800 CD AMERSFOORT

Onderwerp: besluit over functiewijziging percelen van wonen, bedrijf en agrarisch naar natuur en uitvoeren van werkzaamheden

Oosterwolde, 29 oktober 2025

Beste heer Tukker,

Op 22 december 2023 hebben wij een aanvraag ontvangen voor de functiewijziging van percelen van wonen, bedrijf en agrarisch naar natuur. Deze aanvraag gaat over de locatie Fochtelooërveen kadastraal bekend OTW02, sectie G, nummers 264, 265, 266, 368, 369, 434 te Fochteloo. Ons besluit krijgt u in deze brief.

Besluit
Op 29 oktober 2025 hebben wij besloten dat u de aangevraagde omgevingsvergunning krijgt. Aan de omgevingsvergunning hebben wij voorschriften verbonden. Deze zijn te vinden in de bijlagen. De omgevingsvergunning bestaat uit de volgende activiteiten:
1. Handelen in strijd met de ruimtelijke regels.
2. Het uitvoeren van een werk of werkzaamheden.

Waarom hebben wij dit besloten?
Wij hebben uw aanvraag getoetst aan de regelgeving. Uw aanvraag voldoet aan de regelgeving. In de bijlage(n) vindt u de onderbouwing.

Voorschriften
Wij verlenen de omgevingsvergunning met voorschriften. Daarnaast gelden nog andere wettelijke eisen. Hieraan moet u zich houden. Het is daarom belangrijk dat u ze goed leest, ze staan in de bijlage. De bijlagen maken onderdeel uit van dit besluit.

Wanneer mag u de vergunning gebruiken?
U heeft nu de omgevingsvergunning. U kunt nu nog geen gebruik maken van uw vergunning. De vergunning treedt in werking op de dag na afloop van de termijn van zes weken voor het indienen van een beroepschrift. Daarna kunt u een afweging maken of u al wilt beginnen met de werkzaamheden. Er kan nog een beroepschrift ingediend worden op uw vergunning of er kan een voorlopige voorziening bij de rechtbank worden aangevraagd. Dit kan tot zes weken na de dag waarop u dit besluit heeft ontvangen (bekendmaking). Meer informatie hierover vindt u in de bijlagen.

Publicatie
Wij publiceren de omgevingsvergunning op www.overheid.nl/berichten-over-uw-buurt en als service in de Nieuwe Ooststellingwerver en de Nieuwe Ooststellingwerver huis aan huis. Wij leggen de omgevingsvergunning met de bijbehorende stukken zes weken ter inzage.

Wat kost deze vergunning
In de gemeentelijke legesverordening staat dat u voor de omgevingsvergunning leges moet betalen. U moet €9.861,30 betalen. U ontvangt binnenkort de nota. In de bijlagen vindt u de onderbouwing.

Bent u het niet eens met ons besluit?
Als u het niet eens bent met dit besluit, dan kunt u bezwaar maken. In de bijlage leest u hoe u dat kunt doen. Wij raden u aan voordat u bezwaar maakt, eerst telefonisch contact met ons op te nemen.

Andere vergunningen en regels
U heeft mogelijk naast deze vergunning nog andere vergunningen nodig of u moet nog andere meldingen doen bij ons of bij een ander bevoegd gezag. Deze vergunning betekent niet dat u deze toestemmingen niet meer nodig heeft. De vergunningen en meldingen hebben elk een eigen doel en afwegingkader. Het ontbreken van deze vergunningen of meldingen kan betekenen dat u het project alsnog niet kan uitvoeren. Daarnaast zijn er mogelijk nog andere privaatrechtelijke belangen waar u rekening mee moet houden zoals bijvoorbeeld het Burgerlijk wetboek, bepalingen in een huur- of koopcontract.

Intrekken omgevingsvergunning
Wij kunnen deze vergunning geheel of gedeeltelijk intrekken als:
a) er onjuiste of onvolledige informatie verleend is;
b) u afwijkt van de vergunning en de bijbehorende voorschriften.

Heeft u vragen?
Als u nog vragen heeft kunt u contact met ons opnemen. Via telefoonnummer 14 0516 of per e-mail via gemeente@ooststellingwerf.nl. Bellen kan maandag t/m donderdag van 8.30 tot 16.30 uur en vrijdag van 8.30 tot 12.30 uur. Wilt u hierbij het zaaknummer Z2023-00006729 vermelden?

Met vriendelijke groet,

namens burgemeester en wethouders van Gemeente Ooststellingwerf.

W. J. Dijk

Teamleider Vergunningen

De volgende bijlagen maken deel uit van dit besluit:
- Documenten bij het besluit
- Begrippen
- Inhoudelijke beoordeling
- Legesbedragen
- Voorschriften
- Bent u het niet eens met ons besluit?

BIJLAGEN bij besluit Z2023-00006729

Documenten bij het besluit

De onderstaande documenten maken onderdeel uit van dit besluit. Wij wijzen u erop dat het formaat en de schaal van tekeningen op papier kunnen afwijken. De digitale versie van de tekening is leidend.

- B_4 GIS_schetsontwerp_FVweg_8-10_pdf. Identificatienummer D2023-00048689
- B_4 Schets_maatregelenNM percelenFVweg8_10. Identificatienummer D2023-00048686
- B_4 beheertypen_projectgebied_NM. Identificatienummer D2023-00048683
- B_3 bodem Fochteloerveen_8-10_P04438. Identificatienummer D2023-00048690
- B_1_BO_Archeologie_Fochtelorveenweg. Identificatienummer D2023-00048688
- B_Aanvraagdocument publiceerbaar. Identificatienummer D2023-00048687
- B_2 Onderzoekvervolgstappen_Wnb_FVweg_8-10. Identificatienummer D2023-00048685
- B_ROB_locatie_omgeving_FVweg_8_en_10_pdf. Identificatienummer D2023-00048684

Begrippen

APV:	Algemene plaatselijke verordening
Awb:	Algemene wet bestuursrecht
Bor:	Besluit omgevingsrecht
Mor:	Regeling omgevingsrecht
OLO:	Omgevingsloket online (website waar u de aanvraag heeft ingediend)
Wabo:	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Inhoudelijke beoordeling

De uitgebreide voorbereidingsprocedure is van toepassing op het besluit (artikel 3.10 Wabo). Op basis van de onderstaande overwegingen zijn wij van plan de omgevingsvergunning te verlenen:

1. Handelen in strijd met de ruimtelijke regels

De aanvraag omgevingsvergunning ziet op de activiteit “handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening”, zoals genoemd in artikel 2.1, lid 1 onder c, Wabo. Uw aanvraag is getoetst aan artikel 2.12, lid 1 Wabo en het bestemmingsplan "Buitengebied 2016, laatstelijk gedeeltelijk gewijzigd bij besluit van 26 maart 2019 (Veegplan) ".

Uw aanvraag voldoet niet aan de bestemming "enkelbestemming 'Agrarisch', Bedrijf – Natuurbeheer, Wonen en Natuur 2" (artikel 33, 9 en 19 van het bestemmingsplan) omdat het inrichten van natuur ter plaatse van de bestemming 'Agrarisch, Wonen en Bedrijf -Natuurbeheer' en het uitvoeren van hydrologische maatregelen ter plaatse van de bestemming Natuur 2 met dubbelbestemming Waarde – Cultuurhistorie 1 in strijd is met het gebruik van het vigerende bestemmingsplan. Wij kunnen afwijken van het bestemmingsplan als de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat. Daarbij hebben wij een ruime beleidsvrijheid om te bepalen of een bepaalde ontwikkeling met de daarbij behorende maatvoeringen, uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabel is. Bij de afweging mag het recht niet onjuist worden toegepast en moeten wij alle (individuele) belangen op een zorgvuldige wijze afwegen.

Motivering om de gevraagde vergunning te verlenen:

Afwijkingsprocedure (artikel 3.10 en artikel 2.12 lid 1 onder a sub 3 Wabo

Voor het project is een ruimtelijke onderbouwing opgesteld. De belangrijkste conclusie van deze ruimtelijke onderbouwing is dat het project in overeenstemming is met de relevante beleidsuitgangspunten. Op zowel provinciaal als gemeentelijk niveau.
Het project past in het rijksbeleid en provinciaal beleid zoals verwoord in het Streekplan Fryslân en de Verordening Romte Fryslân.

De ruimtelijke onderbouwing is als bijlage bij dit besluit toegevoegd en maakt deel uit van dit besluit.

Het project veroorzaakt verder geen conflicten met de sectorale wet- en regelgeving.

Gelet op de planologische inzichten en na afweging van alle betrokken belangen zijn wij van oordeel dat medewerking kan worden verleend aan de omgevingsvergunning voor de activiteit `planologisch strijdig gebruik', zoals bedoeld in artikel 2.1, lid 1, onder c Wabo en artikel 2.12, lid 1, onder a, onder 3° van de Wabo.

Daarom krijgt u de omgevingsvergunning. U moet wel voldoen aan de voorschriften die in de bijlage staan.

2. Het uitvoeren van werk of werkzaamheden

De aanvraag voor het uitvoeren van (werk)zaamheden (artikel 2.1, lid 1 onder b van de Wabo) hebben wij getoetst aan het bestemmingsplan "Buitengebied 2016, laatstelijk gedeeltelijk gewijzigd bij besluit van 26 maart 2019 (Veegplan) ". In het bestemmingsplan zijn criteria opgenomen waarin is omschreven wanneer wij uw vergunning kunnen verlenen.

Motivering om de gevraagde vergunning te verlenen:

Wij kunnen uw vergunning alleen verlenen als de onderstaande waarden niet in het geding komen

- de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden;
  De bestaande landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke waarden blijven in stand.
- de archeologische waarden;
  Het archeologisch onderzoek toont aan dat de archeologische waarden door de werkzaamheden niet onevenredig worden geschaad.
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
  De werkzaamheden belemmeren het gebruik van de aangrenzende gronden niet. Ook vinden er geen onevenredige beperkingen in het gebruik van de aangrenzende gronden plaats.
- de verkeersveiligheid;
  De werkzaamheden vinden plaats in het buitengebied op ruime afstand van een weg. De verkeersveiligheid is niet in het geding.

Voor het project is een ruimtelijke onderbouwing opgesteld. De belangrijkste conclusie van deze ruimtelijke onderbouwing is dat het project in overeenstemming is met de relevante beleidsuitgangspunten. Op zowel provinciaal als gemeentelijk niveau.
Het project past in het rijksbeleid en provinciaal beleid zoals verwoord in het Streekplan Fryslân en de Verordening Romte Fryslân.

De aanvraag voldoet op alle punten, daarom krijgt u de omgevingsvergunning.

Legesbedragen

In de gemeentelijke legesverordening staat dat u voor deze omgevingsvergunning leges moet betalen.

U kunt de legesverordening raadplegen op https://lokaleregelgeving.overheid.nl/zoeken.
De verschuldigde leges zijn als volgt opgebouwd:

Artikel	Omschrijving	Bedrag
2.3.1.1.1a	Omgevingsvergunning bouwactiviteiten als bedoeld in artikel 2.1, 1e lid, onder a, van de Wabo	€ 9.353,85
2.3.1.1.5	Publicatie kosten	€ 32,45
2.3.2.1	Aanlegactiviteit	€ 475,00
	Totaal	€ 9.861,30

U krijgt voor het betalen van de leges een aparte legesnota toegestuurd. Indien u het niet eens bent met het opleggen van de leges (of de hoogte van de leges), dan kunt u hiertegen bezwaar maken op het moment dat de legesnota is verstuurd. In de bijlage staat op welke wijze u bezwaar kunt indienen. Dit bezwaar kunt u richten aan de heffingsambtenaar van de gemeente.

Bent u het niet eens met ons besluit?

Als u het niet eens bent met ons besluit om de omgevingsvergunning te verlenen, dan kunt u van @datum tot en met @datum beroep instellen bij:

Rechtbank Noord-Nederland
Afdeling Bestuursrecht
Postbus 150
9700 AD Groningen

Alleen als u belanghebbende bent en op tijd zienswijzen heeft ingediend tegen het ontwerpbesluit, kunt u beroep instellen. Dit geldt ook voor belanghebbenden die aantonen dat zij redelijkerwijs niet in staat zijn geweest om een zienswijze in te dienen. Als de omgevingsvergunning afwijkt van het ontwerpbesluit dat ter inzage heeft gelegen, kunt u als u geen zienswijzen heeft ingediend, toch beroep instellen voor zover het beroepschrift betrekking heeft op deze afwijkingen.

Verzoek om voorlopige voorziening

De omgevingsvergunning treedt in werking nadat de termijn voor het indienen van een beroepschrift is verstreken. Het indienen van een beroepschrift schorst de werking van de omgevingsvergunning niet. Hebben u of derde belanghebbenden er veel belang bij dat dit besluit niet in werking treedt, dan kan een verzoek om voorlopige voorziening worden gedaan bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Noord-Nederland.

Griffierecht

Voor de behandeling van uw beroep of verzoek om voorlopige voorziening betaalt u griffierecht aan de rechtbank. De griffier stuurt hiervoor een rekening. Als u het griffierecht niet betaalt dan wordt de zaak niet in behandeling genomen.

Ruimtelijke onderbouwing

Inrichten en gebruik percelen behorende bij Fochteloërveenweg 8 en 10 grenzend aan Natura 2000 gebied Fochteloërveen

21 december 2023

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding 4
1.1 Aanleiding 4
1.2 Ligging plangebied 4
1.3 Bestemmingen en aanduidingen 4
1.4. Strijdigheid 5
1.5 Leeswijzer 5
Hoofdstuk 2 Huidige situatie 6
2.1 Huidige situatie plangebied 6
Hoofdstuk 3 Planbeschrijving 8
4. Beleidskader 9
4.1 Rijksbeleid 9
4.1.1 Structuurvisie infrastructuur en ruimte 9
4.2 Provinciaal beleid 10
4.2.1 Omgevingsvisie Fryslân 10
4.2.2 Erfgoed en archeologie 11
4.3 Gemeentelijk beleid 12
Hoofdstuk 5 Milieu- en omgevingsaspecten 14
5.1 Archeologie 14
5.1.1 Wettelijk kader 14
5.1.2 Beoordeling 14
5.1.3 Conclusie 15
5.2 Ecologie 15
5.2.1 Wettelijk kader 15
5.2.2 Beoordeling 16
5.2.3 Conclusie 18
5.3 Bodem 18
5.3.1 Wettelijk kader 18
5.3.2 Beoordeling 19
5.3.3 Conclusie 19
5.3 Lucht 20
5.3.1 Wettelijk kader 20
5.3.2 Beoordeling 20
5.3.3 Conclusie 20
5.4 Geluid 20
5.4.1 Wettelijk kader 20

5.4.2 Beoordeling 20
5.4.3 Conclusie 21
5.5 Milieuzonering 21
5.5.1 Wettelijk kader 21
5.5.2 Beoordeling 21
5.5.3 Conclusie 21
5.6 Besluit Milieueffectrapportage 21
5.6.1 Wettelijk kader 21
5.6.2 Beoordeling 22
5.6.3 Conclusie 22
5.7 Externe veiligheid 22
5.7.1 Wettelijk kader 22
5.7.2 Beoordeling 23
5.7.3 Conclusie 23
5.8 Water 23
5.8.1 Wettelijk kader 23
5.8.2 Beoordeling 25
5.9.3 Conclusie 25
6 Uitvoerbaarheid 26
6.1 Economische uitvoerbaarheid 26
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 26

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Natuurmonumenten is voornemens de panden in eigendom aan Fochteloërveenweg 8 en 10 grotendeels te slopen en de percelen in te richten alszijnde natuur. Aanleiding van dit project ‘hydrologische optimalisatie Fochteloërveenweg’ is een unieke kans die zich heeft aangediend. Het is nu mogelijk om een cruciale enclave in te richten en daarmee een zeer belangrijk knelpunt in het herstel van het Fochteloërveen op te heffen. Dit project heeft als doel om met de sanering van het bebouwde perceel, omvorming van percelen naar natuur en het nemen van hydrologische maatregelen. Het project draagt bij aan hydrologische optimalisatie, reductie van stikstof, verhoging biodiversiteit en een betere beleving van het veen.

Uiteindelijk kan habitattypen herstellend hoogveen (H7120) verbeteren en verder ontwikkelen naar het prioritaire habitattype actief hoogveen (H7110), Daarnaast is het doel om de stikstofemissie van landbouw en verkeer te verminderen om de effecten van de maatregelen zo duurzaam mogelijk te maken en om de veiligheid voor tal van diersoorten en recreanten te verbeteren.

1.2 Ligging plangebied

De percelen zijn gelegen aan de Fochteoloërveenweg 8 en 10 in Fochteloo en hebben de kadastrale aanduiding Oosterwolde, G 264, 265, 266, 368, 369, 434.

Figuur 1.1 geeft de ligging weer van de percelen gelegen aan de Fochteloërveenweg.

Figuur 1.1 Ligging projectgebied Fochteloërveenweg 8 en 10

1.3 Bestemmingen en aanduidingen

Het plangebied ligt binnen het bestemmingsplan 'Buitengebied geconsolideerde versie 2020 ' vastgesteld op 27 maart 2019. Het plangebied is deels gelegen binnen de bestemming Agrarisch, Wonen, Bedrijf - Natuurbeheer en binnen de bestemming Natuur 2. De voorgenomen functiewijziging van het bestemmingsplan heeft betrekking op het perceel met de bestemming Agrarisch, Wonen, Bedrijf-Natuurbeheer. Daarnaast worden hydrologische maatregelen ter plaatse van de bestemming Natuur 2 met dubbelbestemming Waarde – Cultuurhistorie 1 genomen. Figuur 1.2 betreft een uitsnede uit het bestemmingsplan weer.

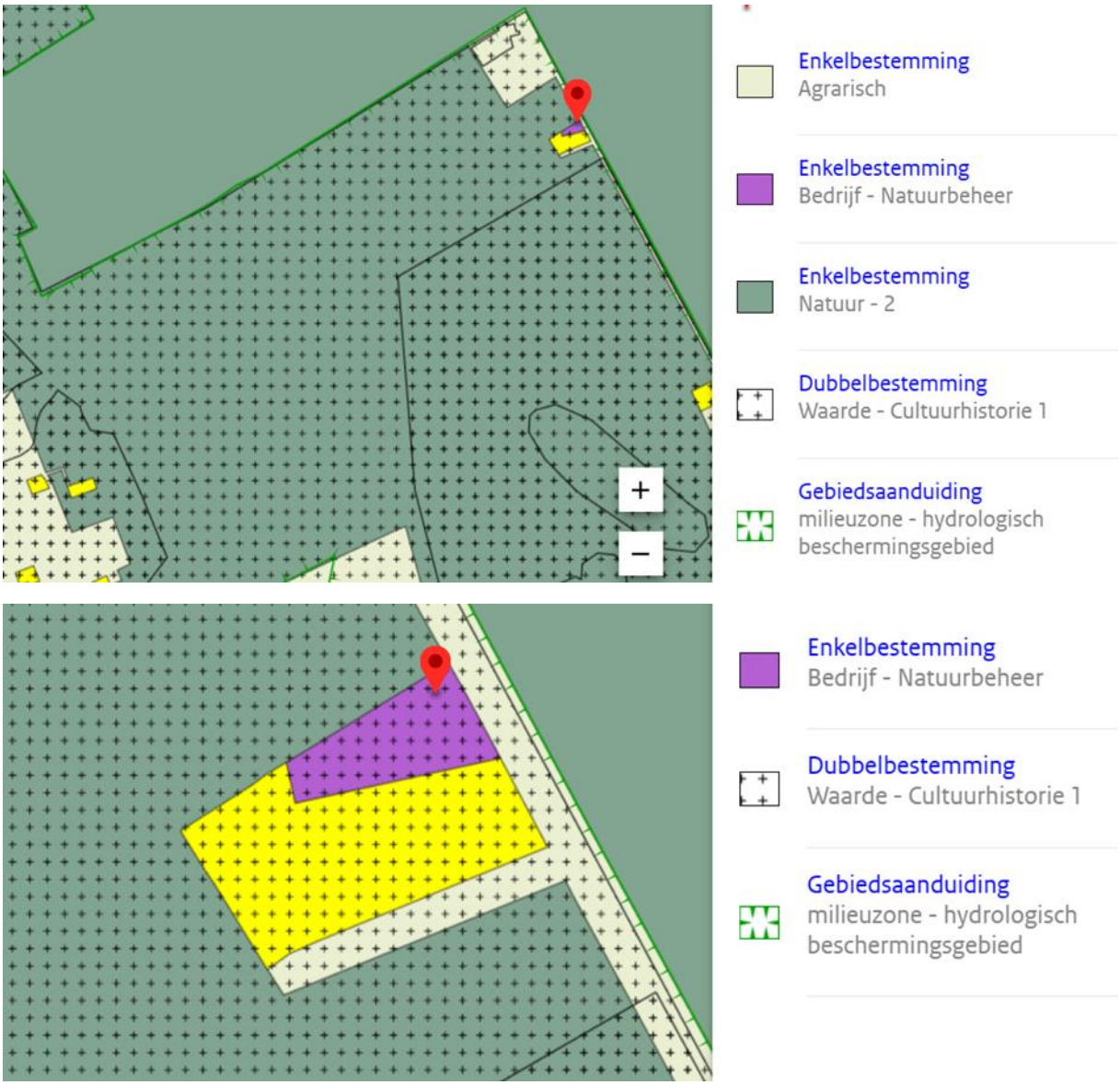

Figuur 1.2 Uitsnede plangebied

1.4. Strijdigheid

Het plangebied ligt binnen het bestemmingsplan 'Buitengebied geconsolideerde versie 2020' vastgesteld op 27 maart 2019. Het projectgebied ligt binnen de enkelbestemming 'Agrarisch', Bedrijf – Natuurbeheer, Wonen en Natuur 2. Het inrichten van natuur ter plaatse van de bestemming 'Agrarisch, Wonen en Bedrijf - Natuurbeheer' en het uitvoeren van hydrologische maatregelen ter plaatse van de bestemming Natuur 2 met dubbelbestemming Waarde – Cultuurhistorie 1 is in strijd met het bestemmingsplan. De ontwikkeling wordt mogelijk gemaakt door gebruik te maken van de afwijkingsmogelijkheid middels een projectbesluit.

1.5 Leeswijzer

Na deze inleiding wordt in hoofdstuk 2 de huidige situatie beschreven. Hoofdstuk 3 gaat in op de gewenste ontwikkeling. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op het beleidskader. Hierin wordt het beleid van het Rijk, de Provincie Friesland en de gemeente Ooststellingwerf beschreven. In hoofdstuk 5 komen alle relevante milieuthema's aan bod. Hoofdstuk 6 gaat in op de economische en maatschappelijke haalbaarheid.

Hoofdstuk 2 Huidige situatie

2.1 Huidige situatie plangebied

Het plangebied ligt grotendeels in de omgeving van de Fochteloërveenweg, welke grotendeels in de jaren ’50 is aangelegd. Hiervoor betrof het gebied voornamelijk (hoog)veen, en ook hierna behoort het grootste deel ten oosten van de weg bij het natuurgebied Fochteloërveen. Het Fochteloërveen is nooit volledig ontgonnen. Delen ten (zuid)westen van het plangebied zijn wel ontgonnen en omgezet tot agrarisch en natuur land. Dit gebeurde vanuit Fochteloo. De gebouwen in het plan- en onderzoeksgebied dateren uit de jaren ’50, verder is er geen bebouwing aanwezig. Tussen 1967 en 1980 hebben ruilverkavelingen plaatsgevonden in de gemeente Ooststellingwerf, waardoor de kavels grootschaliger werden. Het plangebied is historisch gezien echter niet veel veranderd.

Het Natura 2000 gebied Fochtelooerveen is een van Nederlands grootste en best bewaarde hoogveenrestanten. Het is een kwetsbaar en stikstof gevoelig gebied dat alleen kan floreren onder goede hydrologische omstandigheden en een laag nutriënten niveau. Al vele decennia is er gewerkt aan de verbetering van de waterhuishouding. De titel van het Natura 2000 beheerplan uit 2016 is veelzeggend. “Op weg naar een levend hoogveen”. Ondanks de veel te hoge stikstofdepositie zijn er in delen van het gebied positieve ontwikkelingen ten aanzien van hoogveenherstel. Echter de omgeving van de Fochteloërveenweg, die het hoogveen gebied doorkruist, blijft achter in de ze positieve ontwikkeling.

Op historische topografische kaarten van Topotijdreis (Het Kadaster) is te zien dat het plangebied rond het jaar 1900 uit veen bestaat. Rond het jaar 1954 is te zien dat op de locatie een aantal watergangen door het veen worden gegraven, en in 1960 staat her erf voor het eerst op de kaart. In de decennia daarna ontstaan er diverse nieuwe schuren op de locatie, die verder tot 2021 niet zijn veranderd.

Huidig gebruik van de percelen aan de Fochteloërveenweg 8 en 10 in eigendom van Natuurmonumenten is Wonen, bedrijf, werkschuur, parkeerplaatsen, natuur, beheer van gronden. De werkschuur is inmiddels verplaatst naar een locatie elders binnen de gemeente buiten Natura 2000.

Figuur 2.1 Luchtfoto huidige situatie plangebied

Figuur 2.2 Huidige situatie plangebied

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving

Dit project heeft als primair doel om hydrologische omstandigheden in het Fochteloërveen te verbeteren langs de Fochteloërveenweg. Daarmee draagt dit project bij aan verbetering van de habitattypen herstellend hoogveen (H7120) en bijbehorende doelsoorten zodat dit uiteindelijk zich kan ontwikkelen naar het prioritaire habitattype actief hoogveen (H7110*).

Het gaat om secundaire doelen, zaken waar het project effect op zal hebben op lange termijn.
- Het verminderen van de CO2 uitstoot die nu vrijkomt door verdroging van het veen.
- Het verminderen van de stikstof uitstoot van landbouw en verkeer.
- Het verbeteren van de veiligheid voor tal van diersoorten

Toekomstig gebruik van de percelen is ten behoeve van natuur. Een deel van het bestaande pand zal blijven staan en in gebruik genomen als zijnde ruïne bedoeld als leefgebied voor de aanwezige soorten binnen het plangebied. Uiteindelijk kan habitattype herstellend hoogveen (H7120) verbeteren en verder ontwikkelen naar het prioritaire habitattype actief hoogveen (H7110), Uiteindelijk doel van de maatregelen in het Fochteloërveen is om de stikstofemissie van landbouw en verkeer te verminderen om de effecten van de maatregelen zo duurzaam mogelijk te maken en om de veiligheid voor tal van diersoorten en recreanten te verbeteren.

Hydrologische maatregelen
Diverse zaken in het veld worden gesaneerd zoals een wandelpad, een parkeerplaats, een vlonderbrug en een stuw met pomp. Er worden hydrologische maatregelen genomen zoals het dempen van sloten, verwijderen van kades, aanleggen van nieuwe kades en het plaatsen van een verdeelstuw. Er zullen werkzaamheden gedaan worden om de percelen om te vormen naar natuur zoals grondwerkzaamheden, de bebouwing slopen (een deel van de boerderij blijft staan alszijnde ruine voor leefgebied voor aanwezige soorten in het plangebied) en percelen worden geschikt gemaakt voor natuurontwikkeling.

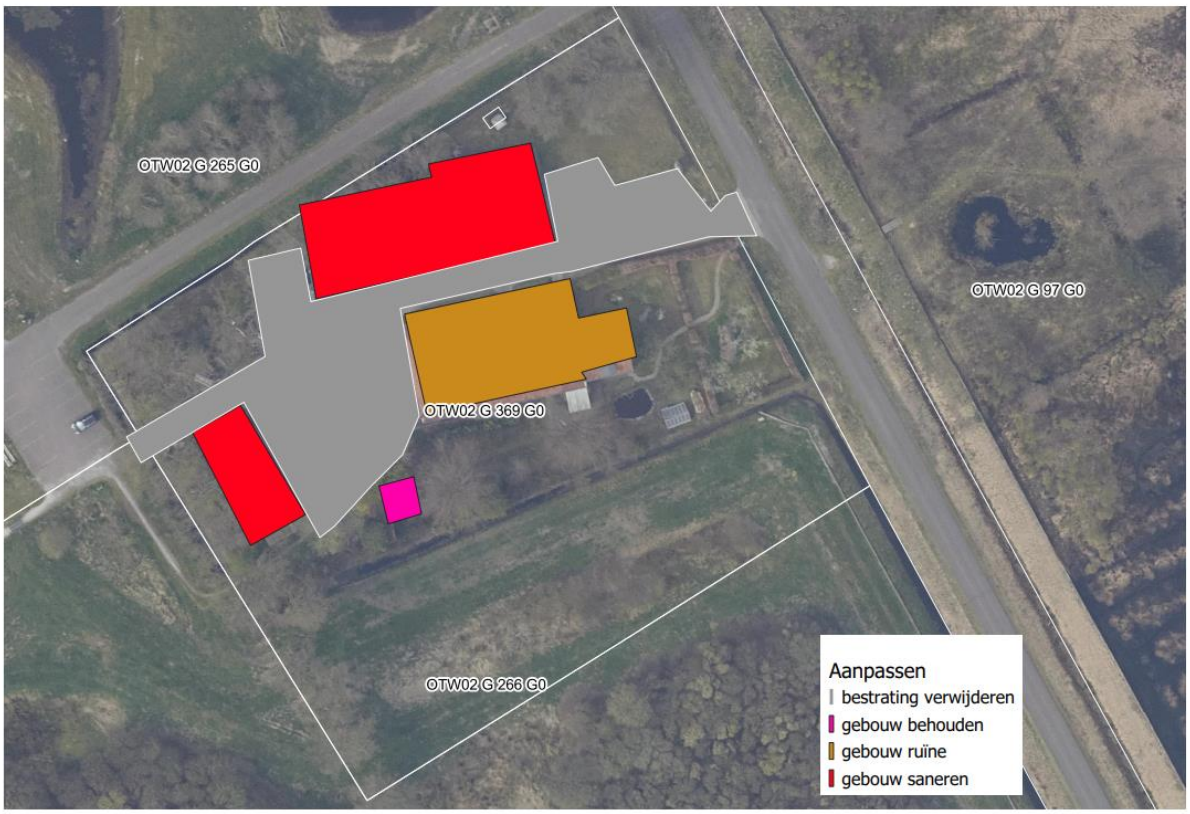

Figuur 3.2 Maatregelen plangebied

4. Beleidskader

4.1 Rijksbeleid

4.1.1 Structuurvisie infrastructuur en ruimte

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is de visie van de rijksoverheid op de ruimtelijke en mobiliteitsopgaven voor Nederland richting 2040 aangegeven. Dit betreft een integraal kader dat de basis vormt voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties.

In de SVIR is gekozen voor een meer selectieve inzet van het rijksbeleid dan voorheen. Voor de periode tot 2028 zijn de ambities van het Rijk in drie rijksdoelen uitgewerkt:

- vergroten van de concurrentiekracht door versterking van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- verbeteren van de bereikbaarheid;
- zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

Met de hiervoor genoemde rijksdoelen zijn dertien nationale belangen aan de orde die in de SVIR verder gebiedsgericht zijn uitgewerkt in concrete opgaven voor de diverse onderscheiden regio's. Buiten deze nationale belangen hebben decentrale overheden meer beleidsvrijheid op het terrein van de ruimtelijke ordening gekregen; het kabinet is van mening dat provincies en gemeenten beter op de hoogte zijn van de actuele situatie in de regio en de vraag van bewoners, bedrijven en organisaties en daardoor beter kunnen afwegen welke (ruimtelijke) ingrepen in een gebied nodig zijn.

Bij gebiedsontwikkeling is 'een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten' van belang. Hierbij hanteert het Rijk de ladder van duurzame verstedelijking. Deze is opgenomen in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening heeft het Rijk voorts enkele nationale belangen voorzien van bindende regels. Deze dienen bij ruimtelijke plannen in acht te worden gehouden. Het plangebied ligt niet in een gebied waarvoor bindende regels zijn opgenomen.

Conclusie toetsing aan het Rijks beleid
Het voorgenomen plan raakt geen van de nationale belangen en is niet in strijd met het rijksbeleid.

Structuurvisie Infrastructuur en Milieu
Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) in werking getreden. In de SVIR schetst het Rijk ambities van het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid voor Nederland in 2040. De SVIR vervangt verschillende nota’s, zoals de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de MobiliteitsAanpak, de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving. Verder vervallen met de SVIR de ruimtelijke doelen en uitspraken uit de Agenda Landschap, Agenda Vitaal Platteland en Pieken in de Delta. Het Rijk richt zich met de SVIR op het versterken van de internationale concurrentiepositie. Dit betekent bijvoorbeeld een aantrekkelijk (internationaal) vestigingsklimaat, de bereikbaarheid verbeteren en zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden. Het plangebied is gelegen in de MIRT-regio (Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport) Oost-Nederland. In het SVIR zijn geen relevante opgaven benoemd die betrekking hebben op de ontwikkelingen.

Water
Op Europees en nationaal niveau heeft water een eigen plaats gekregen in de ruimtelijke besluitvorming via de verplichte 'watertoets'. Deze watertoets vormt een waarborg voor de inbreng van water in de ruimtelijke ordening. Sinds 2011 wordt de watertoets toegepast op plannen die gevolgen voor de waterhuishouding kunnen hebben. Een watertoets is verplicht als het gaat om een functieverandering en/of bestemmingswijziging. Op basis van informatie en randvoorwaarden van uit de waterbeheerders, het waterbeleid en relevante bodemgegevens zijn de verschillende wateraspecten uitgewerkt in de waterparagraaf.

4.2 Provinciaal beleid

4.2.1 Omgevingsvisie Fryslân

In de Omgevingsvisie “De romte diele” staat wat de provincie doet om de basiskwaliteiten van de Friese leefomgeving op orde te houden. Ook staat er in waar de provincie met de leefomgeving van Fryslân naar toe wil: de ambitie en doelen voor de komende 25 jaar. Dat geeft richting aan waar de provincie met partijen naar toe wil werken. Dit gebeurt in programma’s, concrete projecten en initiatieven, en zo nodig ook in regels.

Vier opgaven

De provincie wil extra inzetten op vier urgente, integrale opgaven:

- Fryslân vitaal, leefbaar en bereikbaar houden;
- Energietransitie met kracht voortzetten;
- Fryslân klimaat adaptief inrichten;
- Versterken van de biodiversiteit.

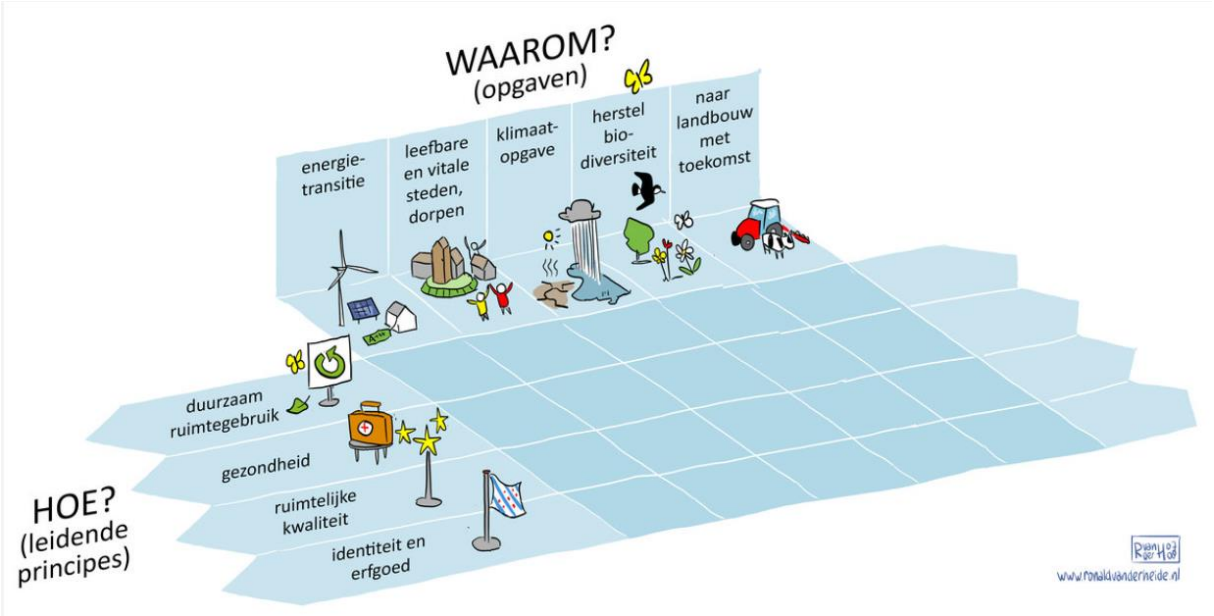

Figuur 4.1 Opgaven Omgevingsvisie Fryslân

Kernkwaliteiten

Voor het plangebied is de kernkwaliteit Natuur van toepassing. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit, deze zijn nader beschreven in het robuust natuursysteem. Het NNN vormt de ruggengraat van het Friese natuurnetwerk en waarborgt biodiversiteit en duurzame natuur. Voor de ruimtelijke identiteit van Friesland is de belevingswaarde en de mogelijkheid tot benutten van de natuur van groot belang. De provincie is direct verantwoordelijk voor de kwaliteit en kwantiteit van de natuur binnen het Natuurnetwerk Nederland. Gemeenten en waterschappen zijn in de eerste plaats verantwoordelijk voor natuur buiten het Natuurnetwerk Nederland.

Robuust systeem

Duurzame levensgemeenschappen (ecosystemen) zijn bestand tegen het wegvallen of het wijzigen van een enkele factor. Voor dergelijke systemen wordt ook wel de term ‘robuust’ gebruikt. Biodiversiteit betreft de verscheidenheid aan soorten en genen en is een indicatie voor de gezondheid van een ecosysteem. Hoe groter de diversiteit binnen een systeem, hoe beter het systeem zich kan aanpassen aan klimaatverandering. Een weinig complex systeem kan relatief eenvoudig hersteld worden. Een complex systeem als levend hoogveen, vraagt om een geschikte waterhuishouding rondom maar ook in de wijde omgeving van het soort. De beoogde ontwikkeling ter plaatse draagt indirect bij aan een robuust en vitaal systeem en past binnen de doelstelling van de provincie Friesland.

Het plan houdt rekening met de voor de locatie relevante kernkwaliteiten en de bestaande situatie. Aan de combinatie van opgaven en robuuste systemen wordt op passende wijze invulling gegeven. Het plan is ten behoeve van de instandhouding van het Natura 2000 gebied Fochteloërveen en in overeenstemming met het provinciaal beleid uit de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening. Met de voorgenomen ontwikkeling wordt aangesloten op de beleidsuitgangspunten zoals opgenomen in de provinciale omgevingsvisie.

4.2.2 Erfgoed en archeologie

Het provinciaal beleid omtrent erfgoed en archeologie is vastgelegd in meerdere beleidsstukken, hieronder beschreven. Voor de provincie Friesland geldt dat algemene uitgangspunten in relatie tot de leefomgeving zijn beschreven in de omgevingsvisie. Er wordt specifieker ingegaan op landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten van de provincie in de structuurvisie, welke meegenomen kunnen worden bij ruimtelijke ontwikkelingen. Gerichte beleidspunten voor erfgoed en archeologie worden benoemd en beschreven in de Nota Nij Poadium Cultuur, Taal en Erfgoed. De Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE) fungeert als hulpmiddel bij het invullen van de beleidseisen.

Structuurvisie Grutsk op 'e Romte (2014)

In deze structuurvisie wordt specifiek in beeld gebracht welke landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten, structuren en elementen van provinciaal belang zijn. De provinciale belangen worden gewaardeerd en van richtinggevend advies voorzien, met als doel het behoud en verder ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit. Tien gebiedsoverschrijdende landschappelijke en cultuurhistorische structuren van provinciaal belang worden toegelicht en elf regio's in de provincie worden beschreven. Het plangebied ligt in het deelgebied 'Zuidelijke Wouden', waarvoor zeven kenmerken van provinciaal belang zijn benoemd en voorzien van advies.

Omgevingsvisie De Romte Diele (2020)

In de omgevingsvisie worden de provinciale ambities, opgaven, doelen en werkwijze met betrekking tot de leefomgeving uitgewerkt. De provincie herkent vier ambities: vitaal, veerkrachtig, karakteristiek en gezond. Hierbinnen vallen negen inhoudelijke principes die richting geven bij het maken van keuzes. Daarnaast heeft de provincie acht doelstellingen geformuleerd voor de bestaande kwaliteiten van de omgeving, waaronder het behoud van het Friese erfgoed, o.a. door middel van het beheer van het depot en de FAMKE. Concrete acties voor de toekomst worden ook toegelicht. Erfgoed en archeologie komen verder terug als onderdeel van een 'karakteristieke en gezonde fysieke leefomgeving'.

Nota Nij Poadium Cultuur, Taal en Erfgoed (2021-2024)

Deze nota kijkt naar de bijdrage van kunst, taal en erfgoed aan de brede welvaart van mensen en licht concrete doelen toe voor de periode 2021-2024. Voor erfgoed, inclusief archeologie, zijn de belangrijkste beleidspunten als volgt:
• Vergroten zichtbaarheid en internationalisering;
• Ferhaal van Fryslân borgen en vertellen en het maken van een toetsingskader voor musea;
• Erfgoed inzetten als fundament, meerwaarde en inspiratie voor nieuwe opgaven;
• Meer rijksmonumenten restaureren;
• Inzetten op de Fryske Pleats;
• Samenwerking met gemeenten, instellingen en vrijwilligersorganisaties.

Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE)

De Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE) is gebaseerd op de AMK en de IKAW, maar houdt ook rekening met eventuele verstoringen van archeologische resten en met de omvang van de geplande ingreep. Deze informatie wordt vertaald tot beleid. De FAMKE betreft twee advieskaarten, één voor de Steentijd-Bronstijd (300.000 – 800 v. Chr.) en één voor de periode IJzertijd – Middeleeuwen (800 v Chr. – 1500 n. Chr.). De adviezen geven aan welke vervolgstappen nodig zijn voor een bepaald gebied om op een verantwoorde manier om te gaan met het bodemarchief. Dit kan ook betekenen dat er geen vervolgonderzoek nodig is. De FAMKE wordt voortdurend aangepast om de laatste archeologische

ontdekkingen mee te nemen. Voor de periode Steentijd-Bronstijd ligt het plangebied in meerdere beleidszones, dezelfde zones gelden voor het bredere onderzoeksgebied. Voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen liggen het plan- en onderzoeksgebied in één zone.

Conclusie toetsing aan het provinciaal beleid

De ontwikkeling is in overeenstemming met de provinciaal beleid zoals verwoord in de Omgevingsvisie Fryslân en verankerd in de Provinciale Omgevingsverordening Fryslân.

4.3 Gemeentelijk beleid

Op 23 november 2021 heeft de gemeenteraad de Omgevingsvisie Ooststellingwerf vastgesteld. De Omgevingsvisie is de visie van de gemeente op de leefomgeving en vervangt de gemeentelijke structuurvisie. De visie laat zien wat het toekomstbeeld is voor de openbare ruimte in de gemeente.

In het toekomstbeeld kijkt de gemeente Ooststellingwerf vooruit, een jaar of 15. De visie geeft aan welke ambities ze hebben en met welke opgaven ze de komende jaren aan de slag gaan. Maar het gaat niet alleen over nieuwe ontwikkelingen. De gemeente kijkt ook juist naar de kwaliteiten die Ooststellingwerf al heeft en hoe ze die kunnen behouden.

In de Omgevingsvisie maakt de gemeente verschil tussen gebieden in de gemeente. Want, zoals u ook weet, het ene gebied is het andere niet. Het gebied ten noorden van de Tjonger is anders dan het oostelijk deel bij het Fochteloërveen. En Oosterwolde heeft als groter dorp andere opgaven dan bijvoorbeeld Makkinga.

In de Omgevingsvisie zijn deze verschillen uitgewerkt in gebiedskompassen: voor ieder gebied een eigen koers voor de komende 5 tot 10 jaar.

Het plangebied ligt in het gebied Drentse Ooststellingwerf.

- De twee grote natuurgebieden: Fochteloërveen op het veen en Drents-Friese Wold op het zand;
- Appelscha als belangrijke recreatieve trekpleister;
- Relatief donker;
- Ravenswoud als uniek beschermd dorpsgezicht waar de inrichting van het dorp en de omgeving nauw met elkaar samenhangen;
- De voormalige werkkampen Ybenheer en Oranje als sporen van het verleden;
- Grote recreatieve aantrekkingskracht en veel toeristisch-recreatieve mogelijkheden (routes, natuur, dagrecreatie, uitkijktorens).

Het Drentse Ooststellingwerf is het zuidelijk deel van de gemeente. Het is het gebied rond Appelscha en twee unieke Natura2000-gebieden, die we delen met onze Drentse buren: het Fochteloërveen en het Drents-Friese Wold. De twee natuurgebieden zijn, behalve voor de natuur, ook belangrijk voor de toeristisch-recreatieve aantrekkingskracht van het gebied. Zeker in Appelscha speelt het toerisme een belangrijke (economische) rol.

Het Drents-Friese Wold en het Fochteloërveen zijn de dragers van het gebied. Stuifzanden en levend hoogveen op steenworp afstand van elkaar. De natuurwaarden zijn er hoog. In de nacht zijn de gebieden een van de donkerste plekken van Fryslân.

Het landelijk gebied heeft een multifunctioneel karakter. Ecologische verbindingszones koppelen de verschillende natuurgebieden. Landbouw waar aandacht is voor de biodiversiteit vergroot de belevingswaarde van het gebied. De landschappelijke kwaliteiten zijn en blijven hoog.

Ambitie 1 - Uniek Ooststellingwerf

- Beschermen natuurwaarden;
- Benutten en ontwikkelen van de beekdalen voor de waterhuishouding, natuur en landbouw;
- Ontwikkelingen passen in het landschap en versterken de kwaliteiten van het landschap;
- Blauwe Bos als belangrijk recreatie- en natuurgebied in dit gebied behouden;
- Verder bouwen aan de bestaande lintstructuren;
- Goede wandel- en fietsverbindingen tussen de dorpen;

- Sterke (recreatieve) koppelingen met Veenhuizen.

De ontwikkelingsgeschiedenis van het noordelijk deel van onze gemeente zien we nog steeds terug in het landschap en de dorpen. Deze geschiedenis is de basis van de kwaliteiten van het gebied. En op deze basis bouwen we verder.

Landschap

We vergroten de landschappelijke kenmerken van het gebied en beschermen de natuurwaarden in het gebied. Dat doen we door ontwikkelingen in het landelijk gebied bijvoorbeeld te verbinden met het versterken van de (structuur van) houtsingels. Of we maken vaarten en wijken beter zichtbaar. Ook vragen we van alle ontwikkelingen dat ze worden ingepast in de landschappelijke opzet van het gebied.

De beekdalen vragen extra aandacht. Door de klimaatverandering staat hun waterhuishoudkundige functie voorop. Die moet op orde zijn. Bij de inrichting van de beekdalen combineren we waterberging en het tegengaan van veenoxidatie waar dat kan met natuurontwikkeling en passende landbouw.

Toegankelijkheid

We gaan door met het recreatief toegankelijk maken van het landelijk gebied. Zo stimuleren we sport en beweging en verbinden we het noordelijk deel nog beter met het recreatieve netwerk in de rest van de gemeente en onze buurgemeenten. Daarbij richten we ons in het bijzonder op het nog beter verbinden van dit gebied met Veenhuizen, dat is voorgedragen als UNESCO Werelderfgoed.

We maken goede wandel- en fietsverbindingen tussen de dorpen en rond de dorpen mogelijk. Omdat de dorpen in dit gebied lange linten zijn, is er juist hier veel behoefte aan een dorpsommetje. We dagen onze inwoners uit om missende verbindingen met ons te delen en samen te kijken wat we kunnen realiseren.

Linten

De bebouwing in het gebied concentreert zich van oudsher in de dorpslinten. De meeste erven liggen aan de weg. Dat beeld houden we vast. Voor nieuwe (gebouwde) ontwikkelingen kiezen we daarom bij voorkeur voor locaties in de linten van de dorpen. Nieuwbouw kan zo ook een bijdrage leveren aan de versterking van het landschaps- of straatbeeld ter plekke.

Ambitie 5 - Toekomstbestendig Ooststellingwerf

- Vergroten van de biodiversiteit door meer natuur en bos te ontwikkelen.

Een van onze doelen is het vergroten van de biodiversiteit. Dit sluit ook bij de wens van de dorpen die zich inzetten voor een gebied waar extra aandacht is voor gezond ouder worden. Biodiversiteit helpt daarbij. In dit gebied doen we dat door meer natuurlijke verbindingszones te maken en zo meer bos en natuur te realiseren.

Conclusie toetsing aan gemeentelijk beleid

De ontwikkeling is passend binnen de uitgangspunten van de hiervoor behandelde gemeentelijke beleidsdocumenten.

Hoofdstuk 5 Milieu- en omgevingsaspecten

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening moet in de toelichting bij ruimtelijke plannen een beschrijving worden opgenomen van de wijze waarop de milieukwaliteitseisen bij het plan zijn betrokken. Daarbij moet rekening gehouden worden met de geldende wet- en regelgeving en met de vastgestelde (boven)gemeentelijke beleidskaders. Bovendien is een ruimtelijke onderbouwing vaak een belangrijk middel voor afstemming tussen de milieuaspecten en ruimtelijke ordening.

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek naar de milieukundige uitvoerbaarheid beschreven. Het betreft de thema's archeologie, ecologie, bodem, lucht, geluid, milieuzonering, Besluit milieueffectrapportage, externe veiligheid en water.

5.1 Archeologie

5.1.1 Wettelijk kader

De archeologische waarden in de gemeente Ooststellingwerf worden weergegeven op de Archeologische verwachtingskaart en beleidsadvieskaart. In nieuwe bestemmingsplannen worden omgevingsvergunningen gekoppeld aan vereisten voor archeologisch onderzoek. De aanvrager van een omgevingsvergunning dient bij voorgenomen bodemingrepen in een terrein of gebied met bekende of te verwachten archeologische waarden eerst een rapport te overleggen, waarin de archeologische waarde van het te verstoren terrein in voldoende mate is vastgesteld. Gebieden met een lage archeologische waarde of gebieden waarvan bekend is dat de bodem verstoord is, zijn vrijgesteld van archeologisch onderzoek. De Archeologische verwachtingskaart en beleidsadvieskaart wordt tegelijkertijd met de Nota Archeologie vastgesteld.

5.1.2 Beoordeling

Op basis van de archeologische verwachtingenkaart van de gemeente Ooststellingwerf is ter plaatse van het plangebied waar de functie gewijzigd wordt sprake van lage archeologische verwachtingen. Bij de uitvoering van de maatregelen vinden werkzaamheden in de bodem plaats waarbij geen aantasting van eventuele archeologische resten wordt verwacht.

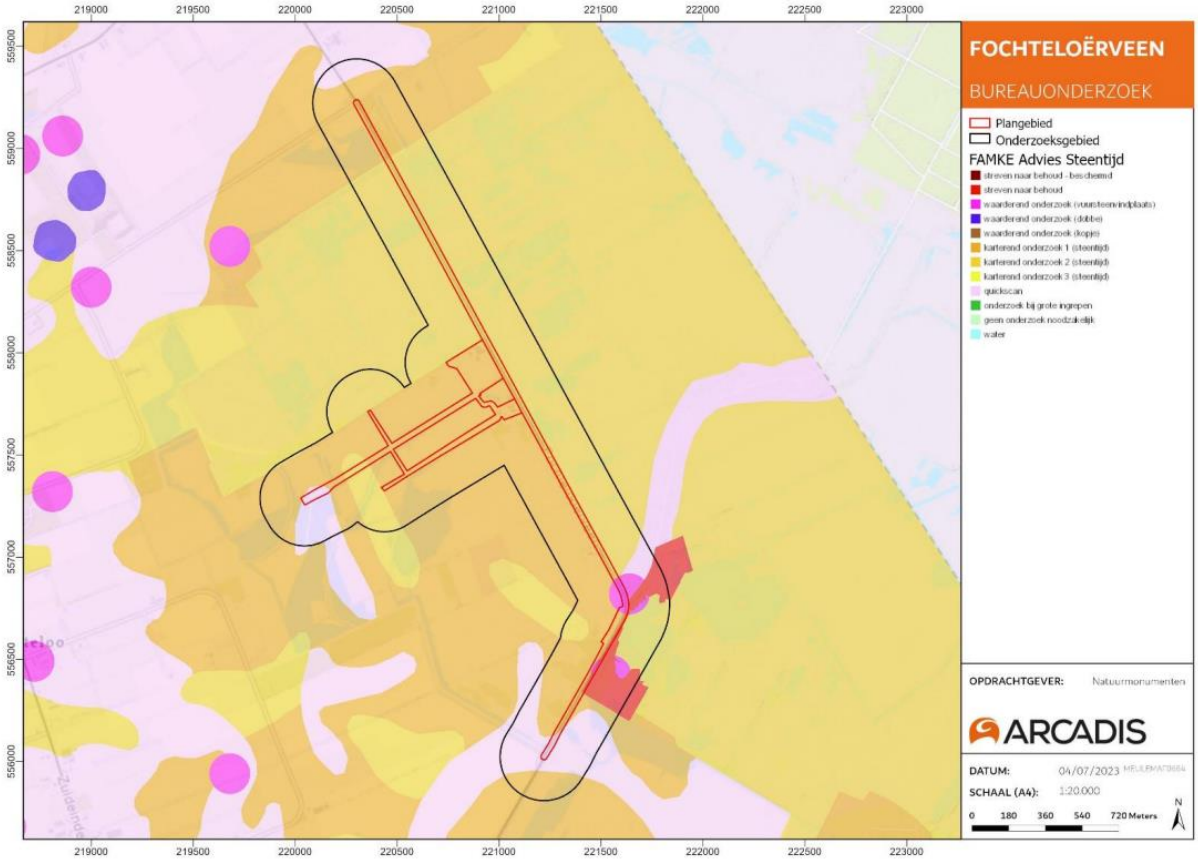

Figuur 5.1 Advieskaart FAMKE plangebied Steentijd - Bronstijd

In geval diep gegraven of in de grond geroerd wordt, treden geen effecten op aangezien geen archeologische waarden worden verwacht. Er is geen sprake van een vergunningplicht of het uitvoeren van archeologisch onderzoek.

Door Antea is een archeologisch bureauonderzoek en cultuurhistorische analyse uitgevoerd. Het rapport is opgenomen in bijlage 1. Het doel van het archeologisch bureauonderzoek is om de archeologische waarden of verwachtingen binnen het plangebied in beeld te brengen. Het doel van het cultuurhistorisch onderzoek is het in beeld brengen van de cultuurhistorische waarden van het gebied. Uit het onderzoek blijkt dat op de projectlocatie geen archeologische of cultuurhistorische waarden worden verwacht en vervolg onderzoek niet noodzakelijk is.

Door Arcadis is een verkennend archeologisch onderzoek uitgevoerd. Voor het plangebied geldt een lage verwachtingswaarde. Werkzaamheden binnen het plangebied zijn niet vergunning plichtig ten aanzien van archeologie. Indien de bodemingrepen ter plaatste van het erf aan Fochteloërveenweg 8 en 10 beperkt blijven tot het uitgraven van de bestaande fundering, dan is er geen risico op het verstoren van archeologische resten omdat de werkzaamheden plaatsvinden in het reeds geroerde pakket. Indien de bodemingrepen echter dieper reiken, tot in het dekzandniveau, dan is er een hoog risico op het aantasten van bovengenoemde archeologische resten uit de periode Paleolithicum - IJzertijd. Dit risico is ook groter indien de oppervlakte van de werkzaamheden meer dan 500 m² beslaat. De kans op het aantreffen van archeologische resten in het veenpakket is lager, daardoor is het risico op aantasting ook lager. In eerste instantie wordt geadviseerd om de plannen zodanig aan te passen dat bodemverstoring wordt voorkomen. Dit kan door het plaatsen van rijplaten of een grindverharding, waardoor er geen bodemwerkzaamheden nodig zijn. Daarnaast is het ophogen van het terrein ook een optie om te zorgen dat er niet in de bestaande bodem wordt gewerkt.

Indien de bodemingrepen ter plaatse van het erf aan Fochteloërveenweg 8 en 10 zoals beschreven beperkt blijven tot het uitgraven van de bestaande fundering, wordt er geen archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd. Indien het ontwerp wijzigt en de bodemingrepen dieper reiken, tot in het dekzandniveau, en een groter oppervlak dan 500 m² beslaan, wordt een karterend booronderzoek bestaand uit minstens 12 boringen geadviseerd. Indien bodemingrepen zich beperken tot het veenpakket, dan kan gebruik worden gemaakt van het Protocol Toevalsvondsten dat reeds is opgesteld in het kader van de kadeherstelwerkzaamheden in het Fochteloërveen.

5.1.3 Conclusie

Het plan is uitvoerbaar ten aanzien van het thema Archeologie. Ter plaatse zijn geen archeologische of cultuurhistorische waarden aanwezig.

5.2 Ecologie

5.2.1 Wettelijk kader

Op voorgenomen ontwikkelingen is wetgeving met betrekking tot de bescherming van de natuur van toepassing. Deze wetgeving richt zich op twee hoofdthema's. Het gaat hierbij om de bescherming van plant- en diersoorten (soortbescherming) en de bescherming van natuurgebieden (gebiedsbescherming). Beide thema's zijn vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb).

Soortenbescherming

In de wet is een aantal planten en dieren aangewezen als beschermd. Deze beschermde organismen mogen niet zonder reden in hun bestaan worden aangetast. Belangrijk is het feit dat beschermde organismen ook buiten natuurgebieden voorkomen. De wet maakt een onderscheid tussen licht en zwaar beschermde soorten. Indien sprake is van bestendig beheer, onderhoud of gebruik dan wel van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, gelden voor sommige, licht beschermde soorten, de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming niet. Voor (zwaar) beschermde soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

Gebiedsbescherming en stikstofdepositie
Ruimtelijke projecten kunnen niet zonder meer worden gerealiseerd in beschermde natuurgebieden, zijnde Natura 2000 gebieden en gebieden onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Projecten die in de nabijheid van beschermde natuurgebieden worden geprojecteerd, dienen te worden getoetst op de mogelijke negatieve effecten die zij op deze gebieden kunnen hebben en of zij verstoring zullen veroorzaken (externe werking). Als sprake is van externe werking kan het noodzakelijk zijn dat bij de provincie (bevoegd gezag) een vergunning in het kader van de gebiedsbescherming aangevraagd moet worden.

5.2.2 Beoordeling
Door Faunax is een natuurtoets opgesteld. De natuurtoets is opgenomen in bijlage 2. In 2022 heeft Bureau FaunaX B.V. een Quickscan uitgevoerd met betrekking tot de voorgenomen ontwikkelingen op het perceel Fochteloërveenweg 8-10 te Fochteloo (Bureau FaunaX B.V., 2022). In deze Quickscan wordt geconcludeerd dat nader onderzoek naar jaarrond beschermde nesten van huismussen, huiszwaluwen (omgevingscheck), gierzwaluwen en verblijfplaatsen van vleermuizen benodigd is voor de voortgang van de voorgenomen werkzaamheden. Tijdens de Quickscan werd binnen het plangebied een verblijfplaats van kerkuil vastgesteld. Daarnaast kan de aanwezigheid van hibernacula van ringslang, adder, gladde slang, hazelworm en levendbarende hagedis, evenals landhabitat van heikikker, poelkikker en boomkikker binnen het plangebied niet op voorhand worden uitgesloten.

Faunax heeft aanvullend onderzoek uitgevoerd, daaruit kan het volgende worden geconcludeerd.
Huismussen
Tijdens het nader onderzoek zijn geen jaarrond beschermde nesten van huismussen vastgesteld binnen het plangebied. De aanwezigheid hiervan kan derhalve worden uitgesloten. Op het gebied van huismus zijn geen vervolgstappen benodigd voor de voortgang van het project. Voor de soort hoeft geen ontheffing aan de Wnb aan te worden gevraagd.
Jaarrond beschermde nesten (gierzwaluw)
Tijdens het nader onderzoek zijn geen jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen vastgesteld binnen het plangebied. De aanwezigheid hiervan kan derhalve worden uitgesloten. Op het gebied van gierzwaluwen zijn geen vervolgstappen benodigd voor de voortgang van het project. Voor de soort hoeft geen ontheffing aan de Wnb aan te worden gevraagd.
Vleermuizen (verblijfplaatsen)
Tijdens het nader onderzoek is een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld, welke als gevolg van het planvoornemen verloren kan gaan. Conform de verbodsbepaling onder artikel 3.5 van de Wnb is het verboden om verblijfplaatsen van vleermuizen te verstoren of te vernielen, waardoor voor de voortgang van dit project een ontheffing aan de Wet natuurbescherming dient te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag de provincie Fryslân. Deze ontheffing wordt aangevraagd op basis van een activiteitenplan, waarin de voorgenomen werkzaamheden, de effecten op de verblijfplaatsen van vleermuizen en de te nemen mitigerende en compenserende maatregelen worden besproken.
Huiszwaluw
Tijdens een omgevingscheck werden binnen een straal van 2,5 km rond het plangebied geen huiszwaluwnesten aangetroffen, met uitzondering van huiszwaluwnesten op een naastgelegen perceel aan de Fochteloërveenweg 4. Om deze reden genieten de in het plangebied aanwezige nesten jaarronde bescherming. Conform de verbodsbepalingen onder Artikel 3.1 van de Wnb is het verboden in het wild levende huiszwaluwen te doden, vangen of storen, dan wel hun nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen. Voor de boerenzwaluw geldt daarentegen dat in de omgeving dusdanig veel nesten of territoria (en alternatieve nestgelegenheid) zijn vastgesteld dat onzes inziens van jaarronde bescherming van de nesten geen sprake is.
Overige soorten
In de Quickscan wordt geadviseerd om voor wat betreft een reeds vastgestelde verblijfplaats van de kerkuil en voor hibernacula van ringslang, adder, gladde slang, hazelworm en levendbarende hagedis, evenals landhabitat van heikikker, poelkikker en boomkikker direct over te gaan tot een ontheffingsaanvraag. Tijdens vooroverleg met Kim Mulder van de Provincie Friesland is echter afgesproken dat voor reptielen en amfibieën geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Wel zullen deze soorten onder het mom van ‘zorgvuldig handelen’ in de ontheffing worden opgenomen.
Overige adviezen
Naast de bovengenoemde soorten dient rekening te worden gehouden met overige adviezen uit de Quickscan, zoals het werken buiten de broedperiode van vogels waarvan nesten in dit geval geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens het broedproces.Voor de broedperiode wordt grofweg de periode tussen 15 maart en 15 juli aangehouden. Deze periode kan echter eerder beginnen of later eindigen per soort en als gevolg van klimatologische omstandigheden. Zo kunnen bijvoorbeeld huiszwaluwen in september nog jongen hebben. Hiernaast dient men tijdens de uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met de zorgplicht.

De planlocatie grenst aan Natura 2000-gebied Fochteloërveen. Figuur 5.1.

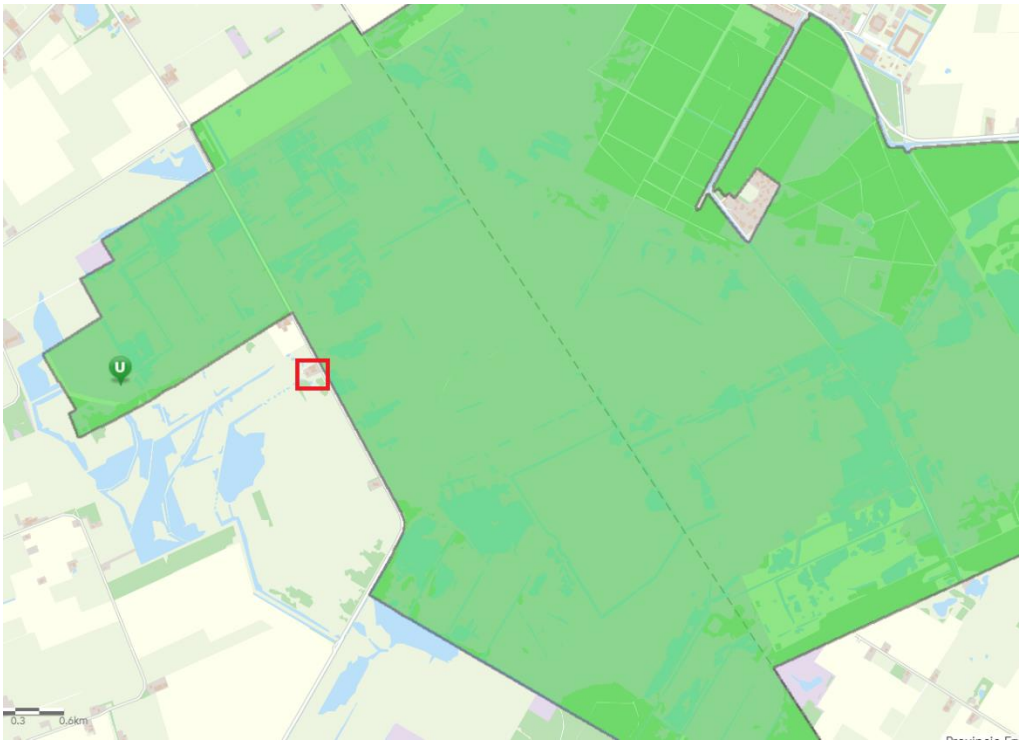

Afbeelding 5.1 Ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied Fochteloërveen.

Het NNN, Natuurnetwerk Nederland, is een beleidsmatige, planologische bescherming van bestaande en nieuw te ontwikkelen natuur. Het plangebied maakt onderdeel uit van het NNN. Figuur 5.2 toont de ligging van de voorgenomen maatregelen ten opzichte van het NNN.

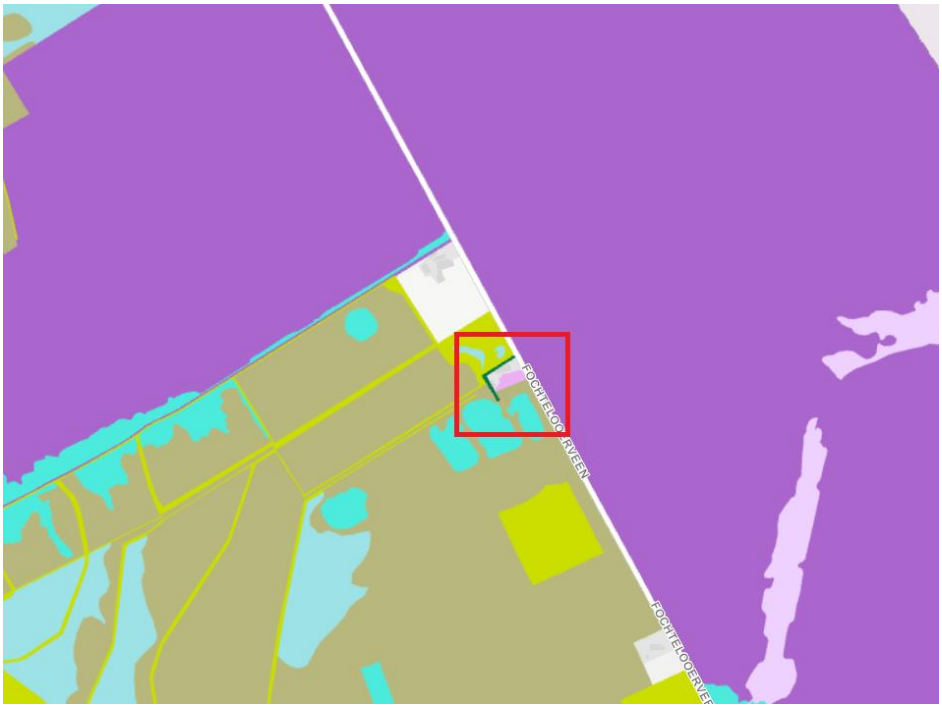

Afbeelding 5.2 Ligging van het plangebied ten opzichte van het NNN.

Het plangebied ligt in een als door de provincie Friesland begrensd deel van het NNN. Het toekomstig gebruik van het perceel leidt niet tot een aantasting van het NNN. Om die reden vormt het NNN geen belemmering voor het project.

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Wanneer het een project betreft dat direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied geldt deze vergunningplicht niet. (art 2.7 lid 2). Een dergelijke vergunning wordt alleen verleend nadat uit een passende beoordeling is gebleken dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten (art 2.8 lid 3). Wanneer de zekerheid dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast niet is verkregen, mag de vergunning alleen worden verleend wanneer er geen alternatieve oplossing is, er een dwingende reden van groot openbaar belang wordt gediend en er compenserende maatregelen worden getroffen (de ADC-toets) (art 2.8 lid 4).

Uitzondering van de vergunningplicht

Op grond van Wnb artikel 2.7 lid 2 is een vergunning Wnb nodig voor een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Het onderhavige project, het inrichten van de percelen alszijnde natuur en het uitvoeren van hydrologische maatregelen, is een project dat wel direct verband houdt met en nodig is voor het beheer en instandhouding van een Natura 2000-gebied, namelijk het Fochteloërveen. Dat betekent dat voor dit project geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming benodigd is. Omdat de zorgplicht (Wnb 1.11) onverkort van toepassing is, zijn in de natuurtoets de effecten op Natura 2000-waarden wel beschreven en is in het ecologisch werkprotocol een aantal maatregelen opgenomen waarmee effecten op Natura 2000 zo veel mogelijk beperkt worden.

5.2.3 Conclusie

Gezien de vrijstelling die is vastgelegd in artikel 3.3 lid 7 en artikel 3.8 lid 7 van de Wet natuurbescherming is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig, omdat het project onderdeel is van de uitvoering maatregelen voor het Natura 2000-gebied. Met oog op de zorgplicht worden echter adequate maatregelen getroffen waarmee overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb wordt voorkomen. Het plan is uitvoerbaar ten aanzien van het thema natuur.

5.3 Bodem

5.3.1 Wettelijk kader

Alvorens de ontwikkeling kan worden gerealiseerd, zal mogelijk vooraf een onderzoek (historisch onderzoek, locatieonderzoek, verkennend onderzoek en eventueel een nader onderzoek en saneringsonderzoek) worden verricht conform de richtlijnen NEN 5740 ter plaatse van alle geconstateerde potentiële bodemverontreinigende activiteiten. In een beperkt aantal gevallen is reeds onderzoek voorhanden. In het vervolgonderzoek zal de beschikbare informatie worden mee gewogen of eventuele verontreinigingen voldoende in beeld zijn gebracht en of een sanering (na het volgen van de juiste procedures) dient te worden uitgevoerd.

Grond afkomstig van wbb-locaties (locaties waarop de Wet bodembescherming van toepassing is) moet op verantwoorde wijze worden afgevoerd. Grond afkomstig van overige locaties moet zoveel mogelijk ter plaatse worden hergebruikt (gesloten grondbalans). In die situaties, waar grond gaat vrijkomen, wordt sterk aanbevolen om de kwaliteit van de vrijkomende bodem, conform het Besluit bodemkwaliteit, analytisch vast te stellen. Uiteraard dient het onderzoek representatief te zijn voor de hele vrijkomende partij. Aanbevolen wordt om, indien grond vrijkomt van diverse locaties, conform de hiernavolgende punten te handelen:

- Indien grond vrijkomt, dient deze bij voorkeur binnen het betreffende perceel te worden verwerkt.
- Grond waarvan zintuiglijk (op basis van geur en visuele waarneming) wordt geconstateerd dat deze mogelijk is verontreinigd, wordt uitgesloten van direct hergebruik als bodem. De toepasser dient de grond te laten onderzoeken middels een aanvullend onderzoek. Op basis daarvan kan de gemeente beoordelen of hergebruik mogelijk is. Om deze reden moet het uitvoerende personeel bij grondverzet goed zijn geïnstrueerd voor het herkennen van afwijkende bodemomstandigheden, die te maken kunnen hebben met verontreinigingen. Bij een herkenning van een verontreiniging dient een gecertificeerd milieukundig begeleider te worden ingeschakeld, die zorgt voor het laten uitvoeren van nader onderzoek.

In de volgende voorkomende gevallen dient contact te worden opgenomen met de gemeente Ooststellingwerf:

- indien graafwerkzaamheden worden gestart op en/of nabij locaties met een potentiële bodemverontreiniging;
- indien verontreinigde grond en/of verontreinigd grondwater vrijkomt;
- indien een partij grond in een hoeveelheid groter dan 50 m^3, wat niet op de percelen zelf kan worden verwerkt, vrijkomt;
- indien tijdens graafwerkzaamheden een brandstofgeur, verfgeur, andere bodemvreemde geuren of bijzonderheden (bijzonderheden die mogelijk duiden op de aanwezigheid van een mogelijke bodemverontreiniging zoals ondergrondse tanks of leidingen) worden waargenomen;
- indien tijdens graafwerkzaamheden asbest wordt waargenomen.

5.3.2 Beoordeling

Door Greenhouse Advies bv is ter plaatse van Fochteloërveen 8 en 10 in Fochteloo, een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd conform de NEN 5740 (strategie voor het uitvoeren van een verkennend bodemonderzoek), wat tevens geldt als een eindsituatie-bodemonderzoek. Daarnaast is voor een deel van het terrein een verkennend asbestonderzoek conform de NEN 5707 (Inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen grond) uitgevoerd. De locatie is kadastraal bekend als gemeente Oosterwolde, sectie G, perceelnummer 369. De onderzoekslocatie heeft een oppervlakte van circa 5.000 m².

Vooronderzoek
Uit het historisch onderzoek blijkt dat op de locatie een aantal bodembedreigende situaties/activiteiten plaatsvinden, waarvan een deel in de Wm-vergunning zijn opgenomen: A. Wasplaats, dieseltank en obas, B. Septictank, C. Opslag olie, D. Opslag motorzagen, bosmaaiers etc. E. Machinestalling, F. Slootdemping, G.Druppelzone westelijke schuur. Deellocaties A t/m E zijn in 1995 onderzocht middels een nulsituatie-bodemonderzoek.

Veldonderzoek
Uit de profielbeschrijvingen blijkt dat de bodem over het algemeen bestaat uit een laag humeus zand tot op een diepte van circa 1,0 meter onder het maaiveld. Daaronder ligt een laag veen van circa 50 centimeter dikte, waaronder een laag niet-humeus zand ligt. In boring 206, geplaatst in de slootdemping, is geen gebiedsvreemde bodem aangetroffen en geen bijmenging. De dikte van de demping is vanaf het maaiveld tot 1,0 meter diepte. Onder het beton op het erf is een verhardingslaag aangetroffen van vuursteen. Tijdens de monsterneming is de grondwaterstand aangetroffen op een diepte van circa 1,0 m-mv.

Chemisch onderzoek
● In de bovengrond op de locatie is lokaal het gehalte van zink licht verhoogd aangetoond ten opzichte van de achtergrondwaarde. Alle overige parameters zijn niet verhoogd aangetoond.
● In de ondergrond op de locatie is geen van de onderzochte parameters verhoogd aangetoond ten opzichte
van de achtergrondwaarde.
● In de druppelzone van het asbestverdachte dak van de westelijke schuur zijn geen asbestvezels aangetoond.
● In het grondwater op de locatie is lokaal het gehalte van zink licht verhoogd aangetoond ten opzichte van de streefwaarde. Alle overige onderzochte parameters zijn niet verhoogd aangetoond.

Op basis van het aantreffen van lichte verontreinigingen in de grond en het grondwater dient de hypothese ‘locatie is onverdacht’ formeel verworpen te worden.

Eindsituatie bodemonderzoek
Samenvattend kan geconcludeerd worden dat de kwaliteit van de grond en het grondwater onder de bodembedreigende situaties en activiteiten tussen 1995 en 2023 niet significant is veranderd.
Het terrein is op basis van de milieu hygiënische kwaliteit (Achtergrondwaarde) geschikt voor het voorgenomen gebruik als natuurgebied.

5.3.3 Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat de nul situatie van het plangebied is vastgesteld. Er zijn geen aanwijzingen naar voren gekomen dat sprake is bodemverontreiniging. Het plan is uitvoerbaar ten aanzien van het thema bodem.

5.3 Lucht

5.3.1 Wettelijk kader

Om een goede luchtkwaliteit in Europa te garanderen heeft de Europese unie een viertal kaderrichtlijnen opgesteld. De hiervan afgeleide Nederlandse wetgeving is vastgelegd in hoofdstuk 5, titel 2 van de Wet milieubeheer. Deze wetgeving staat ook bekend als de Wet luchtkwaliteit.

In de Wet luchtkwaliteit staan onder meer de grenswaarden voor de verschillende luchtverontreinigende stoffen. Onderdeel van de Wet luchtkwaliteit zijn de volgende Besluiten en Regelingen:

- Besluit en de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen);
- Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen).

Besluit en de Regeling niet in betekenende mate

Het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (NIBM) staat bouwprojecten toe wanneer de bijdrage aan de luchtkwaliteit van het desbetreffende project niet in betekenende mate is. Het begrip “niet in betekenende mate” is gedefinieerd als 3% van de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Het gaat hierbij uitsluitend om stikstofdioxide (NO2) en fijn stof (PM10). Toetsing aan andere luchtverontreinigende stoffen uit de Wet luchtkwaliteit vindt niet plaats.

In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Enkele voorbeelden zijn:

- woningen: 1500 met een enkele ontsluitingsweg;
- woningen: 3000 met twee ontsluitingswegen;
- kantoren: 100.000 m2 bruto vloeroppervlak met een enkele ontsluitingsweg.

Als een ruimtelijke ontwikkeling niet genoemd staat in de Regeling NIBM kan deze nog steeds niet in betekenende mate bijdragen. De bijdrage aan NO2 en PM10 moet dan minder zijn dan 3% van de grenswaarden.

5.3.2 Beoordeling

Op de planlocatie vinden tijdelijke werkzaamheden plaats om de voorgenomen maatregelen uit te voeren. Er is geen sprake van het oprichten van functies met permanente of blijvende luchtemissie. Vandaar dat de voorgenomen ontwikkeling niet getoetst wordt aan het vigerende beleid middels berekeningen.

5.3.3 Conclusie

Het plan is uitvoerbaar ten aanzien van het thema Lucht.

5.4 Geluid

5.4.1 Wettelijk kader

De Wet geluidhinder (Wgh) bevat geluidnormen en richtlijnen over de toelaatbaarheid van geluidniveaus als gevolg van rail- en wegverkeerslawaai en industrielawaai. De Wgh geeft aan dat een akoestisch onderzoek moet worden uitgevoerd bij het voorbereiden van de vaststelling van een bestemmingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning indien het plan een geluidgevoelig object mogelijk maakt binnen een geluidszone van een bestaande geluidsbron of indien het plan een nieuwe geluidsbron mogelijk maakt. Het akoestisch onderzoek moet uitwijzen of de wettelijke voorkeursgrenswaarde bij geluidgevoelige objecten wordt overschreden en zo ja, welke maatregelen nodig zijn om aan de voorkeursgrenswaarde te voldoen.

5.4.2 Beoordeling

Het plan maakt geen oprichting van geluidgevoelige objecten mogelijk. De werkzaamheden binnen de inrichting vinden plaatsen in de periode tussen 07.00 en 19.00 uur. Calamiteiten voorbehouden. Gezien de afstand ten opzichte van de gevoelige objecten en tijdelijke aard van het project, is geen sprake van negatieve effecten op het woon- en leefklimaat ter plaatse. Verwacht wordt dat de voorgenomen ontwikkeling geen directe geluidhinder veroorzaakt ten aanzien van de nabijgelegen woningen. De activiteiten vinden op aanzienlijk grotere afstand plaats binnen de inrichting ten opzichte van de omliggende gevoelige objecten.

5.4.3 Conclusie
Het plan is uitvoerbaar wat betreft het thema geluid. Ter plaatse worden geen geluidgevoelige objecten opgericht en de werkzaamheden die uitgevoerd worden zijn van tijdelijke aard.

5.5 Milieuzonering
5.5.1 Wettelijk kader
In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient in ruimtelijke plannen rekening te worden gehouden met afstemming tussen gevoelige functies en milieuhinderlijke functies. Uitgangspunt daarbij is dat nieuwe en bestaande bedrijven niet in hun bedrijfsvoering worden beperkt en dat ter plaatse van woningen sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Voor de afstemming tussen functies kunnen de richtlijnen in de VNG-handreiking "Bedrijven en milieuzonering" (2009) gehanteerd worden om de afstand te bepalen tussen woningen en de verschillende milieucategorieën van bedrijven. Deze afstemming beperkt zich tot de volgende milieuaspecten met een ruimtelijke dimensie: geluid, geur, gevaar en stof.

Met Milieuzonering Nieuwe stijl (publicatie Mei 2019) wordt specifiek dit onderdeel van de goede ruimtelijke ordening anders ingevuld. In plaats van een milieuzonering aan de hand van zones met oplopende milieucategorieën en een Staat van bedrijfsactiviteiten, krijgt de milieuzonering nieuwe stijl vorm door zones die bij grotere afstand tot de woonomgeving voorzien in een oplopende gebruiksruimte voor geluid en geur per bedrijf, zonder een Staat van bedrijfsactiviteiten. De regelingen in de publicatie richten zich niet op het buitengebied met zijn focus op de agrarische sector. Wel kan de in deze publicatie opgenomen methodiek als eerste aanzet worden gebruikt voor de planregels voor niet-agrarische bedrijfsactiviteiten in het buitengebied. Onlangs heeft de Afdeling bestuursrecht van de Raad van State in een uitspraak (17-06-2020, 201909275/1/R3) aangegeven dat een gemeente gebruik kan blijven maken van de VNG-brochure Bedrijven en milieuzonering 2009 en niet verplicht is de Handreiking Milieuzonering nieuwe stijl van mei 2019 toe te passen.

Voor verschillende milieucategorieën zijn conform de VNG-brochure Bedrijven en milieuzonering 2009 richtafstanden weergegeven. De milieucategorieën zijn ingedeeld in een range van 1 tot en met 6. Bedrijven met categorie 1 hebben een kleine hindercirkel. Categorie 6 bedrijven zijn in het algemeen zware industriële bedrijven met relatief grote hindercirkels. De hindercirkels zijn weergegeven in richtlijnen. Door het treffen van maatregelen kan het zijn dat de werkelijke hinderafstand kleiner is dan de afstanden uit de richtlijnen. Er kan dan ook gemotiveerd worden waarom wordt afgeweken van de richtlijnen.

5.5.2 Beoordeling
In de nabije omgeving van het plangebied zijn geen gevoelige objecten gelegen die hinder ondervinden van de functiewijziging van Agrarisch, Bedrijf – Natuurbeheer en Wonen naar Natuur. De voorgenomen ontwikkeling zorgt hierdoor niet voor negatieve effecten op het woon- en leefklimaat ter plaatse.

5.5.3 Conclusie
Gezien de tijdelijke aard van het project en de afstand tot de gevoelige objecten kan gesteld worden dat de voorgenomen ontwikkelingen geen negatieve effecten hebben op het woon- en leefklimaat ter plaatse. Op basis van deze conclusie wordt gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

5.6 Besluit Milieueffectrapportage
5.6.1 Wettelijk kader
In de Wet milieubeheer en in het Besluit m.e.r. wordt onderscheid gemaakt tussen activiteiten die m.e.r.-plichtig zijn (de zogenaamde bijlage C-activiteiten) en activiteiten, die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn (de zogenaamde bijlage D-activiteiten). M.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten zijn activiteiten waarvoor de beslissing of de m.e.r.-procedure moet worden doorlopen, niet bij wet vastligt, maar door het bevoegd gezag moet worden genomen. Bevoegd gezag moet bepalen of er sprake is van "belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu", die het doorlopen van de m.e.r.-procedure noodzakelijk maken.

5.6.2 Beoordeling
Voor deze categorie D9 (landinrichtingsprojecten) uit de bijlage bij het Besluit m.e.r. geldt een ondergrens voor een m.e.r.-beoordelingsplicht. De activiteit die middels een functiewijziging mogelijk wordt gemaakt blijft ruim onder deze drempelwaarde van D9 zie kolom 'gevallen'). De activiteit beperkt zich tot een functiewijziging met een oppervlakte van minder dan 125 hectare. Dit betekent dat er in dit geval geen m.e.r.-beoordeling, maar een vormvrije m.e.r.-beoordeling uitgevoerd dient te worden. In deze beoordeling is geconstateerd dat door de maatregelen er geen sprake is van nadelige milieugevolgen die verder onderzoek moeten worden.

5.6.3 Conclusie
Voor de voorgenomen ontwikkeling, geldt dat er geen belangrijk nadelige milieugevolgen worden verwacht. Er is dan ook geen aanleiding om een m.e.r.-procedure te voeren voor deze ontwikkeling.

5.7 Externe veiligheid
5.7.1 Wettelijk kader
Landelijk beleid

Externe veiligheid is een beleidsveld dat is gericht op het beheersen van risico's die ontstaan voor de omgeving bij de productie, de opslag, de verlading, het gebruik en het transport van gevaarlijke stoffen. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moet worden voldaan aan strikte risicogrenzen. Een en ander brengt met zich mee dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid. Concreet gaat het om risicovolle bedrijven, vervoer gevaarlijke stoffen per weg, spoor en water en transport gevaarlijke stoffen via buisleidingen. Op de diverse aspecten van externe veiligheid is afzonderlijke wetgeving van toepassing. Voor risicovolle bedrijven gelden onder meer:

- het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi);
- de Regeling externe veiligheid (Revi);
- het Registratiebesluit externe veiligheid;
- het Besluit risico's Zware Ongevallen 2015 (Brzo 2015;
- het Vuurwerkbesluit.

Voor vervoer van gevaarlijke stoffen geldt de 'Wet Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen' (Wet Basisnet). Dat vervoer gaat over water, spoor, wegen, per buisleiding of door de lucht. De regels van het Basisnet voor ruimtelijke ordening zijn vastgelegd in:

- het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt);
- de Regeling basisnet;
- de (aanpassing) Regeling Bouwbesluit (veiligheidszone en plasbrandaandachtsgebied).

Het doel van wetgeving op het gebied van externe veiligheid is risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld vanwege risicovolle inrichtingen en activiteiten tot een aanvaardbaar minimum te beperken. Het is noodzakelijk inzicht te hebben in de kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten en het plaatsgebonden en het groepsrisico.

Gemeentelijk beleid

De gemeente hanteert de veiligheidsafstanden die moeten worden aangehouden tussen een buisleiding en bijvoorbeeld woningen, scholen en ziekenhuizen conform de huidige circulaires. Momenteel is het Rijk bezig met het opstellen van een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) Buisleidingen. Deze AMvB zal nieuwe regels gaan stellen aan risiconormering en zonering langs buisleidingen, het opnemen van regels in bestemmingsplannen et cetera. Een en ander zal worden vastgelegd in een nieuwe circulaire en vervolgens in een wettelijke regeling. De gemeente is voornemens aan te sluiten bij de nieuwe wetgeving waarbij de aandacht voor het groepsrisico meer nadruk zal krijgen.

De gemeente hanteert de oriëntatiewaarde van het groepsrisico niet als harde norm, dan wel dat een overschrijding van de oriënterende waarde pas acceptabel wordt bevonden als optimaal aan alle aspecten, zoals zelfredzaamheid, beheersbaarheid en hulpverlening wordt voldaan. Deze insteek wil de gemeente ook toepassen bij toenames van het groepsrisico die onder de oriënterende waarde blijven. Dit betekent dat de toename van het groepsrisico altijd goed zal worden gemotiveerd, waarbij de gemaakte keuzes worden

verantwoord en vastgelegd in het bijbehorende document, bijvoorbeeld het bestemmingsplan of de omgevingsvergunning.

5.7.2 Beoordeling

Binnen het plangebied zijn geen risicobronnen aanwezig, dit wordt weergegeven op figuur 5.3. Daarnaast worden geen risicobronnen opgericht middels de voorgenomen ontwikkelingen.

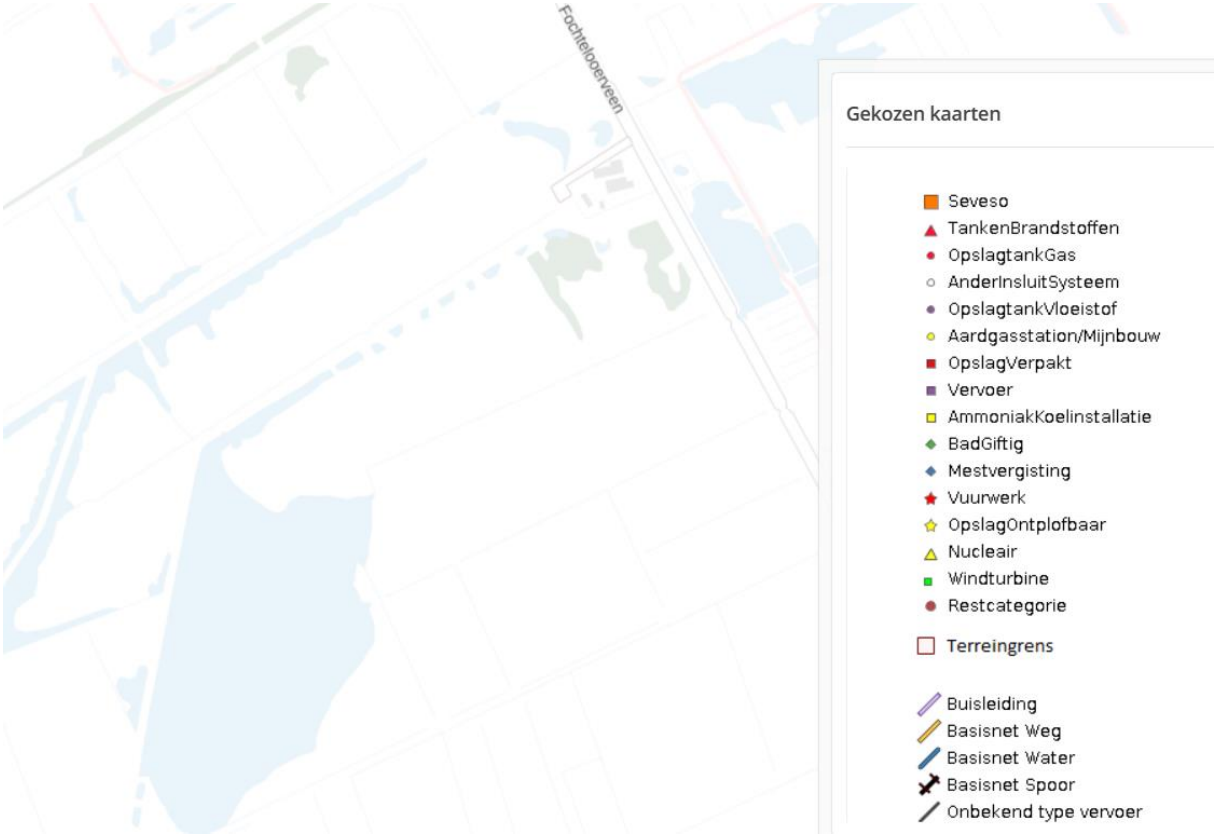

Figuur 5.3 Risicokaart plangebied (bron: Risicokaart Nederland)

5.7.3 Conclusie

Geconcludeerd wordt dat er geen risicobronnen in de directe omgeving van de projectlocatie aanwezig zijn. Ook liggen er geen overige externe veiligheidscontouren (PR 10^{-6}) ter hoogte van het plangebied (denk aan buisleidingen of vervoer gevaarlijke stoffen). Geconcludeerd wordt dat het plan uitvoerbaar is voor het thema externe veiligheid.

5.8 Water

5.8.1 Wettelijk kader

Waterparagraaf

Op grond van artikel 3.1.6. van het Besluit ruimtelijke ordening dient in de toelichting op ruimtelijke plannen een waterparagraaf te worden opgenomen welke een beschrijving bevat van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishoudkundige situatie. In die paragraaf dient te worden uiteengezet of en in welke mate het plan in kwestie gevolgen heeft voor de waterhuishouding, dat wil zeggen het grondwater en het oppervlaktewater. Het is de schriftelijke weerslag van de zogenaamde watertoets: 'het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren (door de waterbeheerder), afwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen'.

Het kader voor de watertoets is het vigerend beleid (onder andere Nationaal Waterplan, Waterbeleid 21e eeuw, Europese Kaderrichtlijn water). De watertoets wordt uitgevoerd binnen de bestaande wet- en

regelgeving op het gebied van ruimtelijke ordening en water. Een aantal relevante beleidsdocumenten wordt hierna kort besproken.

Nationaal Waterplan

De Vierde Nota Waterhuishouding is op 22 december 2009 vervangen door het Nationaal Waterplan. Dit is de nieuwe planvorm op Rijksniveau op basis van de nieuwe Waterwet. Het Nationaal Waterplan vervangt alle voorgaande Nota's Waterhuishouding, waarbij veel van het ingezette beleid uit deze nota's wordt voortgezet. Het Nationaal Waterplan heeft de status van een structuurvisie voor de ruimtelijke aspecten op basis van de Wet ruimtelijke ordening. Het Nationaal Waterplan beschrijft de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid. Er komen nieuwe normen op basis van overstromingskansen die per dijkringgebied zullen worden vastgesteld.

Waterbeleid 21e eeuw

Met het Waterbeleid 21e eeuw wordt ingespeeld op toekomstige ontwikkelingen die hogere eisen stellen aan het waterbeheer. Het gaat hierbij om onder andere de klimaatverandering, bodemdaling en zeespiegelrijzing. Het Waterbeleid 21e eeuw heeft twee principes voor duurzaam waterbeheer geïntroduceerd, te weten de tritsen:

- vasthouden, bergen en afvoeren;
- schoonhouden, scheiden en zuiveren.

De trits vasthouden, bergen en afvoeren houdt in dat overtollig water zoveel mogelijk bovenstrooms wordt vastgehouden in de bodem en in het oppervlaktewater. Vervolgens wordt zo nodig het water tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en pas als vasthouden en bergen te weinig opleveren, wordt het water afgevoerd. Bij de trits schoonhouden, scheiden en zuiveren gaat het erom dat het water zoveel mogelijk wordt schoongehouden. Vervolgens worden schoon en vuil water zoveel mogelijk gescheiden en als laatste wanneer schoonhouden en scheiden niet mogelijk is, komt het zuiveren van verontreinigd water aan bod.

Omgevingsvisie

Het provinciaal waterbeleid is opgenomen in de Omgevingsvisie Fryslân. Het regionaal waterplan zet sterker in op het op orde krijgen en houden van een watersysteem dat in staat is de gevolgen van klimaatveranderingen op te vangen. Het herstellen van het systeem en de waterhuishouding hierbij een belangrijke rol.

Van provinciaal belang zijn:

- een robuust watersysteem, dat zodanig is ingericht dat de risico's op wateroverlast en watertekort tot een maatschappelijk aanvaardbaar niveau beperkt blijven, met bijzondere aandacht voor de beekdalen;
- een goede kwaliteit van het oppervlaktewater, gebaseerd op de normen van de Kaderrichtlijn water (KRW).
- een zo groot mogelijke voorraad zoet grondwater van een goede kwaliteit, beschikbaar voor mens en natuur;
- een zodanige kwaliteit van het grondwater dat het zonder ingrijpende en kostbare zuivering geschikt is voor de bereiding van drinkwater;
- de waterbergingsgebieden.

Het dagelijkse en operationele waterbeheer wordt afgestemd op de aanwezige functies. Het waterbeleid richt zich op het versterken van de samenhang tussen de functies landbouw en natuur. Binnen de gebieden met als hoofdfunctie natuur gaat het om het behouden, herstellen of ontwikkelen van natuurwaarden.

Waterbeheerprogramma 2022-2027 Wetterskip Fryslân

Het plangebied maakt deel uit van het beheergebied van Wetterskip Fryslân. In het Waterbeheerprogramma 2022-2027 beschrijft het Wetterskip Fryslân wat de inzet zal zijn om de ingezetenen van veilig, voldoende en schoon water te voorzien.

Uitdagingen in het waterbeheer

De wereld om het Wetterskip heen verandert snel. Verschillende ontwikkelingen zijn direct van invloed op het waterbeheer en dagen het Wetterskip uit. De volgende ontwikkelingen gaan het werk in de nabije en verre toekomst raken:

• de verandering van het klimaat;

• de verstoring van de ecologie en

• de veranderende relatie tussen overheid en samenleving.

Wetterskip Fryslân staat voor schoon en voldoende water en voor veiligheid achter de dijken. De kennis en kunde staan borg voor een betrouwbare integrale uitvoering van onze taken tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Het Wetterskip zoekt voortdurend de samenwerking met publieke en private partners om maximale maatschappelijke meerwaarde te kunnen creëren en om tot gedragen oplossingen te kunnen komen. Duurzaamheid en innovatie staan hoog in het vaandel en het Wetterskip neemt de regierol in het bereiken van een klimaatbestendig waterbeheer.

5.8.2 Beoordeling

De toepassing van het watertoetsproces vindt plaats op basis van bestuurlijke afspraken tussen het Rijk, de provincies, de gemeenten en de waterschappen. Het doel van het watertoetsproces is te waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze meewegen bij alle ruimtelijke plannen en besluiten die relevant zijn voor de waterhuishouding.

Vergunningsplicht voor maatregelen

Voor de ontwikkelingen in het plangebied heeft afstemming plaatsgevonden met Wetterskip Fryslân om te bepalen aan welke eisen het plan moet voldoen met betrekking tot het opvangen en afhandelen van hemelwater. Het plangebied is gelegen binnen het werkgebied van Wetterskip Fryslân. In dit geval is sprake van uitvoering van hydrologische maatregelen ten behoeve van Natura 2000 gebied Fochteloërveen en tevens afname van verhard oppervlak aangezien het erf wordt gesaneerd en een groot deel van de bestaande gebouwen wordt gesloopt.

5.9.3 Conclusie

Bij activiteiten die van invloed zijn op de oppervlaktewaterkwaliteit of het watersysteem gelden de regels van het waterschap Wetterskip Fryslân. De werkzaamheden die uitgevoerd worden, hebben geen negatieve invloed op de oppervlaktewaterkwaliteit of het watersysteem. De watergangen maken geen onderdeel uit van de Legger van Wetterskip Fryslân, maar wel van de Keur. Voor het uitvoeren van de beoogde maatregelen wordt met Wetterskip afgestemd of een watervergunning aangevraagd dient te worden op basis van de Keur. Geconcludeerd wordt dat het plan uitvoerbaar is ten aanzien van het thema Water.

6 Uitvoerbaarheid

In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de haalbaarheid van het afwijken van het bestemmingsplan. Het plan dient op financiële en maatschappelijke haalbaarheid te worden getoetst.

6.1 Economische uitvoerbaarheid

De initiatiefnemer Vereniging Natuurmonumenten en het bevoegd gezag de gemeente Ooststellingwerf hebben overeenstemming bereikt over het voorgenomen plan. De kosten voor uitvoering van de genoemde werkzaamheden komen voor rekening van Natuurmonumenten.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In de voorbereiding van dit plan is veelvuldig overleg geweest met de omwonenden en overige geïnteresseerden. Onderstaand is een korte beschrijving van het doorlopen participatietraject opgenomen.

Omgeving

Met de directe omwonenden zijn de eerste schetsen gedeeld en besproken. Daarnaast zijn de resultaten van de onderzoeken besproken met de direct belanghebbenden. De omwonenden zijn regelmatig bezocht door Natuurmonumenten.

Gemeente

De gemeente Ooststellingwerf is als bevoegd gezag vanaf het begin nauw betrokken bij het project.

Bijlagen

1. Rapport Archeologie en cultuurhistorie
2. Natuurtoets
3. Milieukundig bodemonderzoek
4. Maatregelkaart en schets inrichting percelen

Bureauonderzoek Archeologie Fochteloërveenweg te Fochteloo

Gemeente Ooststellingwerf
Natuurmonumenten

14 november 2023 - Public

Contactpersoon

EVA VAN VEEN
Erfgoedadviseur

M 0611460592

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 4205
3006 AE Rotterdam
Nederland

Inhoudsopgave

1 Inleiding 7

1.1 Aanleiding van het onderzoek 7
1.2 Plangebied en onderzoeksgebied 7
1.3 Administratieve gegevens 9
1.4 Huidige en toekomstige situatie plangebied 10
1.5 Doel van het bureauonderzoek 10
1.6 Normen en werkwijze 10
1.6.1 Werkwijze archeologie 11
1.7 Juridisch en beleidskader 11
1.7.1 Europees: Verdrag van Malta (1992) 11
1.7.2 Nationaal: Erfgoedwet (2016) en Monumentenwet (1988) 12
1.7.3 Provinciaal beleid 12
1.7.4 Gemeentelijk beleid 15
1.7.5 Conclusie beleid 17

2 Landschap 19

2.1 Ontstaansgeschiedenis 19
2.1.1 Elsterien (circa 475.000 – 410.000 jaar BP) 19
2.1.2 Saalien (circa 370.000 – 130.000 jaar BP) 19
2.1.3 Weichselien (circa 115.000 – 10.000 jaar BP) 20
2.1.4 Holoceen (circa 10.000 tot heden) 20
2.2 Gegevens binnen het plangebied 23
2.2.1 Geologie 23
2.2.2 Geomorfologie en bodem 24
2.2.3 Hoogtebestand AHN 26
2.2.4 Grondwaterpeil 27
2.2.5 Diepteligging archeologische lagen en bodemopbouw 28

3 Archeologie 32

3.1 Bewoningsgeschiedenis 32

3.2 Gemeentelijke archeologische verwachtingskaart 33
3.3 FAMKE 35
3.4 Bekende Vindplaatsen 36
3.4.1 AMK-terreinen 37
3.4.2 Vondstlocaties en waarnemingen 37
3.4.3 Eerder uitgevoerd onderzoek 38
3.4.4 Tweede Wereldoorlog 38
3.4.5 Verstoringen 38
3.4.6 Conclusie archeologie 39

4 Historie 40
4.1 Ontwikkelingsgeschiedenis 40
4.1.1 Het begin van de ontginningen 40
4.1.2 Verveningen (turfwinning) 41
4.1.3 Recentere ontwikkelingen 41

5 Conclusies en aanbevelingen 48
5.1 Conclusie Archeologie 48
5.2 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel 48
5.3 Advies Archeologie 49

6 Referenties 52

Tabellen

Tabel 1: Provinciaal beleid uit FAMKE 13
Tabel 2: Gemeentelijk beleid in het plangebied. 16
Tabel 3: Beleid uit de dubbelbestemmingen. 16
Tabel 4: Grondwatertrappen. 27
Tabel 5. Archeologische perioden (Bron: ABR). 32
Tabel 6: Archeologische verwachtingen gemeente Ooststellingwerf 34
Tabel 7: Toelichting archeologisch advies uit FAMKE 35
Tabel 8. Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel. 48

Figuren

Figuur 1: Het plan- en onderzoeksgebied op de topografische kaart. De huisnummers en de parkeerplaatsen (cirkels) zijn ook aangegeven. 8

Figuur 2: Luchtfoto van het plan- en onderzoeksgebied. 9
Figuur 3: Zes pijlers van het cultureel erfgoed. 11
Figuur 4: FAMKE Advieskaart Steentijd-Bronstijd. 14
Figuur 5: FAMKE Advieskaart IJzertijd-Middeleeuwen. 15
Figuur 6: Dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 5' (Ruimtelijkeplannen.nl). 17
Figuur 7: Dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2' (Ruimtelijkeplannen.nl). 17
Figuur 8: Het plangebied op de paleogeografische kaartenreeks 21
Figuur 9: Het plangebied op de paleogeografische kaartenreeks (Vos e.a., 2018). 22
Figuur 10: Het plangebied op de geologische kaart van Nederland. 24
Figuur 11: Het plangebied op de geomorfologische kaart. 25
Figuur 12: Het plangebied op de bodemkaart. 26
Figuur 13: Het plangebied op het AHN. 27
Figuur 14: Boring B12C1213 in het onderzoeksgebied. 29
Figuur 15: Boring B12C1122 in het onderzoeksgebied. 29
Figuur 16: Boring B12C0985 in het onderzoeksgebied. 30
Figuur 17: Boring B12C1008 in het onderzoeksgebied. 30
Figuur 18: Boring B12C0879 in het onderzoeksgebied. 31
Figuur 19: Boring B12C1586 in het onderzoeksgebied. 31
Figuur 20: Het plangebied op de archeologische beleids- en verwachtingskaart van de gemeente Ooststellingwerf. 35
Figuur 21: AMK-terreinen, vondstlocaties en onderzoeksmeldingen in het plan- en onderzoeksgebied (Archis). 37
Figuur 22: Het plangebied op de vergraven gronden kaart. 39
Figuur 23: Het plangebied op de historische topografische kaart uit 1850. 43
Figuur 24: Het plangebied op de topografische kaart uit 1900. 44
Figuur 25: Het plangebied op de topografische kaart uit 1930. 44
Figuur 26: Het plangebied op de topografische kaart uit 1950 45
Figuur 27: Het noordelijke deel van het plangebied op de topografische kaart uit 1964. Hierop is de turfstrooiselfabriek zichtbaar aan de oostelijke zijde van de Fochteloërveenweg en de turfbanen aan de westelijke zijde. 45
Figuur 28: Het plangebied op de topografische kaart uit 1970. 46
Figuur 29: Het plangebied op de topografische kaart uit 1990. 47
Figuur 30: De locatie van het plangebied (zwart) op de HISGIS kaart van Friesland. 47

Colofon **53**

Samenvatting

Aanleiding
Natuurmonumenten verkent de mogelijkheden om de bebouwing op twee locaties langs de Fochteloërveenweg te Fochtelo te saneren en de bijbehorende percelen om te vormen naar natuur waarbij graafwerkzaamheden zullen plaatsvinden. Dit gebeurt in het kader van hydrologisch herstel en stikstofreductie in het Fochteloërveen. Daarnaast zijn er wegwerkzaamheden voorzien aan de Fochteloërveenweg en worden er drie bestaande parkeerplaatsen aangepast. De parkeerplaatsen bevinden zich achter de boerderij aan de Fochteloërveenweg 8, in de bocht van de Fochteloërveenweg (parkeerplaats Bonghaar) en bij de vogelkijkhut van de Bruustingerplas. De benodigde graafwerkzaamheden zullen de vrijstellingsgrenzen zoals vastgelegd in de dubbelbestemmingen op de locatie mogelijk overschrijden, waardoor vooronderzoek noodzakelijk is.

Onderzoeksplicht vanuit gemeentelijk beleid
Het plangebied ligt binnen verschillende beleidszones op de gemeentelijke beleidskaart. Hierbij geldt dat een deel geen beperkingen heeft. De overige delen hebben de volgende vrijstellingsgrenzen: 2.500 m^2 en 40 cm -Mv en 50 m^2 en 30 cm -Mv. Omdat er verwacht wordt dat de werkzaamheden dieper dan 40 cm -Mv zullen plaatsvinden is archeologisch vooronderzoek noodzakelijk. Dit bureauonderzoek geeft invulling aan deze eis. Voor het cultuurhistorische onderzoek naar de erven aan de Fochteloërveenweg, wordt verwezen naar het rapport van Timmermans 2023.

Doel en vraagstelling
Het bureauonderzoek heeft als doel inzicht te verschaffen in de archeologische waarden in het plangebied en stelt vast of de geplande ingrepen de eventueel aanwezige waarden zullen verstoren. Op basis hiervan wordt geadviseerd of vervolgonderzoek nodig is.

Bodemverstoring en diepteligging archeologisch niveau
De bodemopbouw in het plangebied bestaat voornamelijk uit een veenlaag die veelal aan maaiveld of dicht onder het oppervlak voorkomt. Het veen behoort tot de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Singraven. Het dekzand van de Formatie van Boxtel is voornamelijk binnen een meter aanwezig. Daarnaast is in veel boringen een keileem en/of zandlaag van de Formatie van Drenthe aanwezig. Het dekzand heeft een hoge archeologische verwachting. In het veen kunnen archeologische resten voorkomen, maar dit is minder waarschijnlijk.

Advies vervolgonderzoek
Het advies voor vervolgonderzoek is afhankelijk van de verschillende ingrepen. In het algemeen geldt dat indien er middels planaanpassing geen bodemingrepen zullen plaatsvinden, de noodzaak tot archeologisch vervolgonderzoek vervalt. Hieronder wordt per locatie het advies beschreven indien bodemingrepen wel plaatsvinden.

Erven, landbouwperceel & achterliggend terrein
Ter plaatse van de erven geldt dat geen vervolgonderzoek noodzakelijk is indien de ingrepen beperkt blijven tot het uitgraven van de bestaande fundering. Bij diepere ingrepen tot in het dekzandniveau wordt een karterend booronderzoek geadviseerd. Indien de bodemingrepen beperkt blijven tot het veenpakket, kan gebruik gemaakt worden van het Protocol Toevalsvondsten (zie paraaf 5.3).

Fochteloërveenweg
Ter plaatse van de weg geldt dat geen vervolgonderzoek nodig is indien de bodemingrepen binnen het bestaande wegcunet blijven. Zo niet, wordt karterend booronderzoek conform de richtlijnen van FAMKE geadviseerd. Indien de bodemingrepen beperkt blijven tot het veenpakket, kan gebruik gemaakt worden van het Protocol Toevalsvondsten (zie paraaf 5.3).

Drie parkeerplaatsen
Ter plaatse van de drie parkeerplaatsen gelden verschillende adviezen. Bij de parkeerplaats achter Fochteloërveenweg 8 is geen vervolgonderzoek nodig indien de bodemingrepen beperkt blijven tot minder dan 500 m^2. Indien deze grens wordt overschreden, wordt karterend onderzoek conform de richtlijnen van FAMKE geadviseerd. Ter plaatse van de overige twee parkeerplaatsen wordt ten eerste geadviseerd om te kijken of de aanpassingen mogelijk zijn zonder bodemingrepen. In dat geval is er geen vervolgonderzoek noodzakelijk. Indien niet mogelijk, wordt waarderend archeologisch onderzoek conform de richtlijnen van FAMKE geadviseerd.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding van het onderzoek

Natuurmonumenten verkent de mogelijkheden om de bebouwing op twee locaties langs de Fochteloërveenweg in Fochteloo te saneren en de bijbehorende percelen om te vormen naar natuur, waarbij graafwerkzaamheden zullen plaatsvinden. Dit gebeurt in het kader van hydrologisch herstel en stikstofreductie in het Fochteloërveen. Daarnaast zijn er op termijn (2026) wegwerkzaamheden voorzien aan de Fochteloërveenweg en worden er drie bestaande parkeerplaatsen aangepast. De parkeerplaatsen bevinden zich achter de boerderij aan de Fochteloërveenweg 8, in de bocht van de Fochteloërveenweg (parkeerplaats Bonghaar) en bij de vogelkijkhut van de Bruustingerplas. De graafwerkzaamheden zullen de vrijstellingsgrenzen zoals vastgelegd in de dubbelbestemmingen op de locatie (deels)overschrijden, waardoor vooronderzoek noodzakelijk is.

Bij de uitvoering van de voorgenomen ontwikkelingen kunnen mogelijk archeologische waarden worden verstoord. Het bureauonderzoek heeft als doel inzicht te verschaffen in de archeologische waarden in het plangebied en stelt vast of de geplande ingrepen de eventueel aanwezige waarden zullen verstoren. Op basis hiervan wordt geadviseerd of vervolgonderzoek nodig is.

1.2 Plangebied en onderzoeksgebied

Het plangebied beslaat circa 21,8 ha en is gelegen langs de Fochteloërveenweg in Fochteloo. Voor het onderzoeksgebied is gekozen om een buffer van 200 meter rondom het plangebied aan te houden, om zo een completer beeld te krijgen van de archeologische context van het plangebied (Figuur 1).

Het plangebied beslaat deel van de Fochteloërveenweg, inclusief de huisnummers 4, 8 en 10, zowel als deel van een agrarisch terrein en een open nat natuurterrein. Het plangebied reikt tot aan de kruising met het Zandpad en de Heilomaweg in het noorden, en tot aan het eerste kanaal in het zuiden (Figuur 1, Figuur 2). Langs de weg liggen ook open droge natuurterreinen en beboste delen. Het plangebied maakt deel uit van het Fochteloërveen, een beschermd natuurgebied en een van de laatste gebieden in West-Europa met hoogveen[1].

[1] https://www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/fochteloerveen.

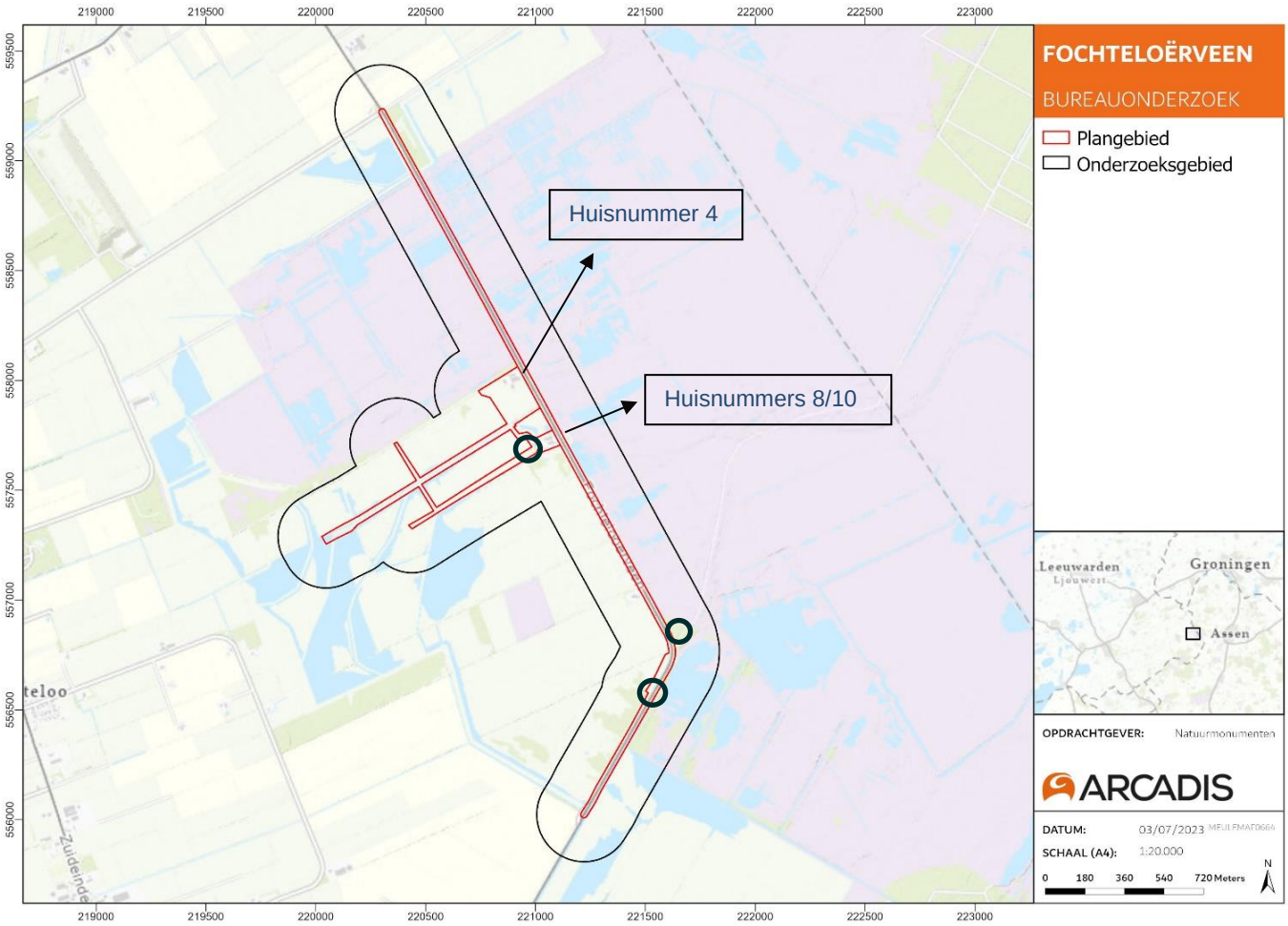

Figuur 1: Het plan- en onderzoeksgebied op de topografische kaart. De huisnummers en de parkeerplaatsen (cirkels) zijn ook aangegeven.

Figuur 2: Luchtfoto van het plan- en onderzoeksgebied.

1.3 Administratieve gegevens

Objectgegevens onderzoek	
Project	Bureauonderzoek Archeologie Fochteloërveenweg
Opdrachtgever	Natuurmonumenten
Plaats	Fochteloërveen, Fochteloo
Gemeente	Ooststellingwerf
Provincie	Friesland
Coördinaten	220.919,40E 557.982,74N
Oppervlakte plangebied	21,8 ha
Onderzoeksmelding Archis3	5443024100
Uitvoerder	Arcadis Nederland BV
Contactpersoon Arcadis	Eva Van Veen 0611460592 eva.vanveen@arcadis.com
Auteurs	Eva van Veen, Janin Hekman, Karin Wink
Bevoegd gezag	Gemeente Ooststellingwerf
Uitvoeringsperiode onderzoek	Juni-juli 2023
Beheerder en plaats documentatie	Arcadis Nederland BV, Arnhem
Arcadis projectnummer	30073445
ISSN-nummer	2666-8718

1.4 Huidige en toekomstige situatie plangebied

Het plangebied volgt voornamelijk de Fochteloërveenweg en wijkt het natuurgebied in bij huisnummers 4, 8 en 10. Zoals genoemd maakt het plangebied deel uit van het natuurgebied Fochteloërveen. Het grootste deel van de beoogde werkzaamheden is nu vastgesteld. Deze worden per locatie hieronder toegelicht.

Parkeerplaats achter de boerderij:
- Aanleggen van een draailus en aanpassen van parkeerplaats waarbij tot 50 cm -Mv wordt ontgraven;
- Rooien van een boom, incl. gebruik van stobbenfrees.

Parkeerplaats Bonghaar:
- Aanleggen van een draailus waarbij tot 40 cm -Mv wordt ontgraven.

Parkeerplaats Vogelkijkhut Brustingerplas:
- Verstevigen en uitbreiden van bestaande parkeerplaats met halfverharding waarbij tot 60 cm -Mv wordt ontgraven.

Werkzaamheden percelen Fochteloërveenweg 4, 8 en 10 en achterliggende percelen:
- Saneren bebouwing inclusief fundering;
- Dempen van sloten;
- Verwijderen en aanleg van kades;
- Plaatsen verdeelstuw;
- Plaatsen uitkijktoren en rustpunten;
- Saneren bestrating en wandelpad;
- Afvoeren vlonderbrug;
- Verwijderen drainage, stuw met pomp en bos.

Hiernaast zijn er wegwerkzaamheden voorzien aan de Fochteloërveenweg waarvan de aard nog niet bekend is. Deze werkzaamheden worden pas in 2026 uitgevoerd.

1.5 Doel van het bureauonderzoek

Het doel van het bureauonderzoek is drieledig:
- Inzicht verschaffen in de archeologische waarden die zich in het plangebied bevinden of hier verwacht worden;
- Opstellen van een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel volgens de KNA 4.1;
- Advies opstellen over of, en waar, er archeologisch vervolgonderzoek nodig is, en indien nodig, uit welke onderzoeksmethode het vervolgonderzoek bestaat.

1.6 Normen en werkwijze

Arcadis streeft naar een integrale aanpak van erfgoed volgens zes pijlers (Figuur 3): archeologie, historische gebouwen, historisch landschap, natuurlijk erfgoed, collecties & objecten en immaterieel erfgoed. Deze aspecten vertonen een grote verbondenheid en onderlinge samenhang. Een integrale benadering van deze aspecten heeft een meerwaarde voor het project waarbinnen het wordt uitgevoerd. Het zorgt ervoor dat er een gedegen inventarisatie beschikbaar is en dat er een integrale erfgoedwaardering kan worden uitgevoerd.

De pijlers zullen niet allemaal van even groot belang zijn in ieder project en met onze werkwijze hebben we dat vroeg in het proces in beeld. Hierdoor kunnen kansen en risico's worden meegewogen en kan zorgvuldige besluitvorming plaatsvinden. In dit bureauonderzoek ligt de focus op de pijler archeologie. Arcadis heeft ook recent een QS Cultuurhistorische Verkenning van de drie ontginningsboerderijen in het onderzoeksgebied opgesteld (Timmermans 2023). In dit onderzoek lag de focus op de pijler gebouwd erfgoed.

- **Archeologie**: Deze pijler omvat alle bekende en onbekende, in en op het bodemarchief aanwezige resten van menselijke activiteiten, die wel of niet verstoord zullen gaan worden. Archeologie zal worden uitgevoerd volgens de KNA 4.1, protocol bureauonderzoek 4002. Het rapport bevat waar mogelijk gegevens over de te verwachten aan- of afwezigheid, aard, omvang, ouderdom, gaafheid, conservering en (relatieve) kwaliteit van archeologische waarden.
- **Historisch landschap**: In deze pijler worden de elementen die behoren tot de historische geografie beschreven. Dit zijn cultuurhistorische punten, lijnen en vlakken, zoals cultuurhistorische landschappen, historisch groen,

historische paden, sloten, dijken, beplantingen etc. als ook historische zichtlijnen en historische wegen-, verkavelings- en beplantingspatronen etc.
- **Gebouwd Erfgoed**: Deze pijler bestaat uit elementen die behoren tot de historische (steden)bouwkunde. Hieronder vallen beschermde stads- en dorpsgezichten, Rijksmonumenten, en waardevolle bouwkundige objecten (molens, boerderijen, sluizen, etc.) en ensembles (erven, dorpen, linten, landgoederen, etc.).
- **Natuurlijk Erfgoed**: Onderdeel van deze pijler zijn bijzondere elementen van het landschap die door natuurlijke processen zijn gevormd, zoals bijvoorbeeld een steilrand of een stuwwal. Ook aardkundige waarden vallen onder deze pijler.
- **Collecties en objecten**: Onder de pijler Objecten en Collecties valt het roerend erfgoed zoals museumcollecties.
- **Immaterieel Erfgoed:** De pijler immaterieel erfgoed omvat sociale gewoonten, voorstellingen, rituelen, tradities, uitdrukkingen, bijzondere kennis of vaardigheden. Een bijzonder kenmerk is dat het wordt overgedragen van generatie op generatie en belangrijk is voor een gemeenschappelijke identiteit.

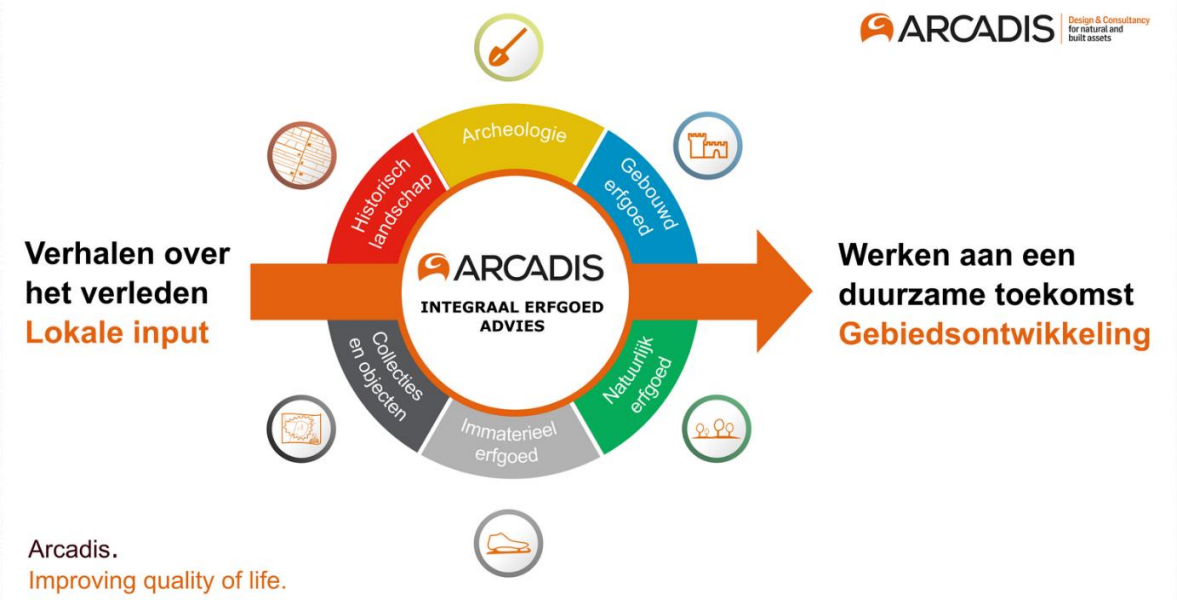

Figuur 3: Zes pijlers van het cultureel erfgoed.

1.6.1 Werkwijze archeologie

Het bureauonderzoek wordt opgesteld volgens de BRL SIKB 4000, KNA 4.1, protocol bureauonderzoek 4002. De archeologische situatie wordt beschreven op basis van een aantal bronnen. De opbouw en ontwikkeling van het onderzoeksgebied zegt veel over de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden in het plangebied. In combinatie met gegevens over bekende archeologische vondsten en historische gegevens wordt een verwachting opgesteld voor de kans op het aantreffen van archeologische resten. Het rapport bevat waar mogelijk gegevens over de verwachte aan- of afwezigheid, aard, omvang, ouderdom, gaafheid, conservering en (relatieve) kwaliteit van archeologische waarden. Voor het bureauonderzoek zijn o.a. de volgende bronnen geraadpleegd:

- Archeologische Monumenten Kaart (AMK);
- Archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart van de gemeente Ooststellingswerf, en FAMKE kaart;
- Relevante publicaties van eerder uitgevoerd archeologisch onderzoek;
- Bodemkaart, geologische kaart, geomorfologische kaart, paleogeografische kaarten, het AHN;
- Informatie uit Archis3;
- Historisch kaartmateriaal: Topografische Militaire Kaart, Bonnekaart 1900, Minuutplannen (Kadaster 1811-1832).

1.7 Juridisch en beleidskader

1.7.1 Europees: Verdrag van Malta (1992)

Op 16 januari 1992 is door de Raad van Europa het Europese verdrag van Malta - ook wel bekend als de Conventie van Malta of het Verdrag van Valletta - gesloten. Het verdrag beoogt het cultureel erfgoed dat zich in de bodem

bevindt beter te beschermen. In het verdrag zijn drie uitgangspunten ten aanzien van de omgang met archeologie geïntroduceerd:

- Het streven naar het behouden van archeologie in de bodem, het zogenaamde "behoud in situ" (artikel 4, tweede lid). De gedachte daarachter is dat er bodemarchief voor toekomstige generaties bewaard moet blijven.
- “Behoud in situ” wordt bereikt door in de planvorming tijdig rekening houden met de (mogelijke) aanwezigheid van archeologische vindplaatsen, zodat er nog ruimte is voor archeologievriendelijke alternatieven (artikel 5). Dit gebeurt door vooraf onderzoek uit te voeren naar archeologische resten. Door er vooraf rekening mee te houden, wordt vertraging in bouwprocessen voorkomen.
- Wanneer ‘behoud in situ” niet mogelijk is, dienen de behoudenswaardige archeologische resten te worden veiliggesteld door middel van archeologisch onderzoek. Elke lidstaat die het Verdrag van Malta ondertekent, is verplicht maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat bij alle ontwikkelingsprojecten de kosten van het archeologisch onderzoek worden gedekt (artikel 6). In de Nederlandse wetgeving is dit vertaald in het ‘de verstoorder betaalt’-principe (Wet op de Archeologische Monumentenzorg 2008). De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de kosten van het archeologisch onderzoek en de uitwerking van de resultaten.

1.7.2 Nationaal: Erfgoedwet (2016) en Monumentenwet (1988)

Sinds 1 juli 2016 geldt de nieuwe Erfgoedwet. Deze wet harmoniseert de bestaande wet- en regelgeving omtrent roerend en onroerend erfgoed en vormt één integrale Erfgoedwet voor het beheer en behoud van cultureel erfgoed. Een belangrijke wijziging voor archeologie is dat in de Erfgoedwet de regels voor de archeologische monumentenzorg aan de orde komen. De omgang met archeologie in de fysieke leefomgeving wordt onderdeel van de Omgevingswet. Tot dat de Omgevingswet ingaat blijven de artikelen uit de Monumentenwet 1988 die niet terugkomen in de Erfgoedwet van kracht, waaronder regelingen omtrent omgevingsvergunningen en bestemmingsplannen.

- Op grond van artikel 38a van de Monumentenwet 1988 en op grond van de Wet ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6 Besluit ruimtelijke ordening), zijn gemeenten verplicht de belangen van de archeologische en cultuurhistorische monumentenzorg in hun bestemmingsplannen te verankeren. De verankering vindt plaats door het toekennen van de bestemming of dubbelbestemming. In een gemeentelijke verordening en in het bestemmingsplan worden regels opgenomen met betrekking tot het gebruik van de grond. Aan deze regels kan een omgevingsvergunningstelsel voor onder meer het gebruik van de grond en bodemwerkzaamheden worden gekoppeld.

Op grond van artikel 2.22, derde lid onder d, van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht kunnen in het belang van de archeologische en cultuurhistorische monumentenzorg, voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden. Deze voorschriften kunnen inhouden dat de aanvrager van een omgevingsvergunning een rapport overlegd, waarin de archeologische en/of cultuurhistorische waarde wordt vastgesteld van het terrein dat volgens de aanvraag wordt verstoord.

1.7.3 Provinciaal beleid

Het provinciaal beleid omtrent erfgoed en archeologie is vastgelegd in meerdere beleidsstukken, hieronder beschreven. Voor de provincie Friesland geldt dat algemene uitgangspunten in relatie tot de leefomgeving zijn beschreven in de omgevingsvisie. Er wordt specifieker ingegaan op landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten van de provincie in de structuurvisie, welke meegenomen kunnen worden bij ruimtelijke ontwikkelingen. Gerichte beleidspunten voor erfgoed en archeologie worden benoemd en beschreven in de Nota Nij Poadium Cultuur, Taal en Erfgoed. De Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE) fungeert als hulpmiddel bij het invullen van de beleidseisen.

Structuurvisie Grutsk op ‘e Romte (2014)
In deze structuurvisie wordt specifiek in beeld gebracht welke landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten, structuren en elementen van provinciaal belang zijn. De provinciale belangen worden gewaardeerd en van richtinggevend advies voorzien, met als doel het behoud en verder ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit. Tien gebiedsoverschrijdende landschappelijke en cultuurhistorische structuren van provinciaal belang worden toegelicht en elf regio’s in de provincie worden beschreven. Het plangebied ligt in het deelgebied ‘Zuidelijke Wouden’, waarvoor zeven kenmerken van provinciaal belang zijn benoemd en voorzien van advies. Indien relevant worden deze kenmerken in latere hoofdstukken toegelicht.

Omgevingsvisie De Romte Diele (2020)
In de omgevingsvisie worden de provinciale ambities, opgaven, doelen en werkwijze met betrekking tot de leefomgeving uitgewerkt. De provincie herkent vier ambities: vitaal, veerkrachtig, karakteristiek en gezond. Hierbinnen vallen negen inhoudelijke principes die richting geven bij het maken van keuzes. Daarnaast heeft de provincie acht doelstellingen geformuleerd voor de bestaande kwaliteiten van de omgeving, waaronder het behoud van het Friese erfgoed, o.a. door middel van het beheer van het depot en de FAMKE. Concrete acties voor de toekomst worden ook toegelicht. Erfgoed en archeologie komen verder terug als onderdeel van een 'karakteristieke en gezonde fysieke leefomgeving'.

Nota Nij Poadium Cultuur, Taal en Erfgoed (2021-2024)
Deze nota kijkt naar de bijdrage van kunst, taal en erfgoed aan de brede welvaart van mensen en licht concrete doelen toe voor de periode 2021-2024. Voor erfgoed, inclusief archeologie, zijn de belangrijkste beleidspunten als volgt:

- Vergroten zichtbaarheid en internationalisering;
- Ferhaal van Fryslan borgen en vertellen en het maken van een toetsingskader voor musea;
- Erfgoed inzetten als fundament, meerwaarde en inspiratie voor nieuwe opgaven;
- Meer rijksmonumenten restaureren;
- Inzetten op de Fryske Pleats;
- Samenwerking met gemeenten, instellingen en vrijwilligersorganisaties.

Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE)
De Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE) is gebaseerd op de AMK en de IKAW, maar houdt ook rekening met eventuele verstoringen van archeologische resten en met de omvang van de geplande ingreep. Deze informatie wordt vertaald tot beleid. De FAMKE betreft twee advieskaarten, één voor de Steentijd-Bronstijd (300.000 – 800 v. Chr.) en één voor de periode IJzertijd – Middeleeuwen (800 v Chr. – 1500 n. Chr.). De adviezen geven aan welke vervolgstappen nodig zijn voor een bepaald gebied om op een verantwoorde manier om te gaan met het bodemarchief. Dit kan ook betekenen dat er geen vervolgonderzoek nodig is. De FAMKE wordt voortdurend aangepast om de laatste archeologische ontdekkingen mee te nemen. Het plangebied is weergeven op de advieskaarten in Figuur 4 en Figuur 5. Voor de periode Steentijd-Bronstijd ligt het plangebied in meerdere beleidszones, dezelfde zones gelden voor het bredere onderzoeksgebied. Voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen liggen het plan- en onderzoeksgebied in één zone. In onderstaande tabel (Tabel 1) wordt het beleid per verwachting toegelicht. De verwachtingen zelf worden verder beschreven in 3.3.

Tabel 1: Provinciaal beleid uit FAMKE

Advies	Toelichting
Advieskaart Steentijd – Bronstijd	
Quickscan	Bij ingrepen van meer dan 5.000 m^2 wordt een quickscan aanbevolen. Dit is een extensief booronderzoek waarmee duidelijk wordt gemaakt of het steentijd bodemarchief intact is. Bij een intacte bodem kan over worden gegaan op karterend onderzoek 2. Indien dobben of vuursteenvindplaatsen aanwezig zijn, dienen deze gewaardeerd te worden d.m.v. archeologisch onderzoek.
Karterend onderzoek 2 (steentijd)	Bij ingrepen groter dan 2.500 m^2 wordt geadviseerd een karterend booronderzoek uit te voeren met minimaal 6 boringen per ha, of minimaal 6 boringen voor gebieden kleiner dan een hectare. Het booronderzoek dient vooral gericht te zijn op het podzol en het microreliëf van het zand onder het veen- of kleidek. Indien dekzandkoppen aanwezig zijn, wordt een waarderend onderzoek aanbevolen.
Karterend onderzoek 1 (steentijd)	Bij ingrepen groter dan 500 m^2 wordt aanbevolen een karterend booronderzoek uit te voeren met minimaal 12 boringen per ha, of minimaal 12 boringen voor gebieden kleiner dan een hectare. Het booronderzoek dient vooral gericht te zijn op het microreliëf

	van het zand onder het veen- of kleidek. Indien dekzandkoppen aanwezig zijn, wordt een waarderend onderzoek aanbevolen.
Waarderend onderzoek (vuursteenvindplaats)	Bij ingrepen groter dan 50 m^2 dient een waarderend onderzoek uitgevoerd te worden, gericht op de waarde en begrenzing van de vindplaats.
Streven naar behoud	De provincie raadt af om in deze gebieden bodemingrepen te verrichten die het bodemarchief kunnen aantasten.
Advieskaart IJzertijd – Middeleeuwen	
Geen onderzoek noodzakelijk	Geen beperkingen.

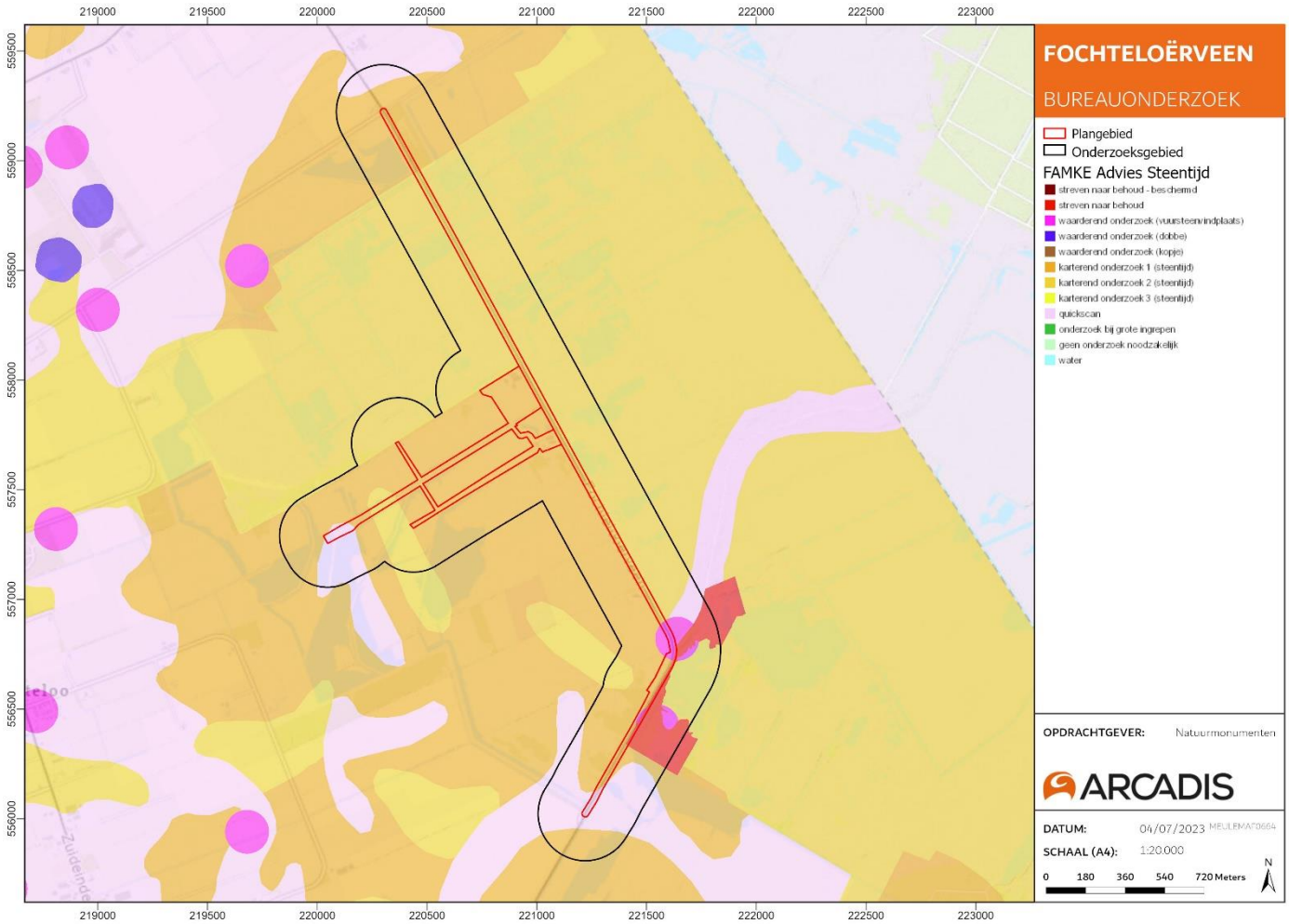

Figuur 4: FAMKE Advieskaart Steentijd-Bronstijd.

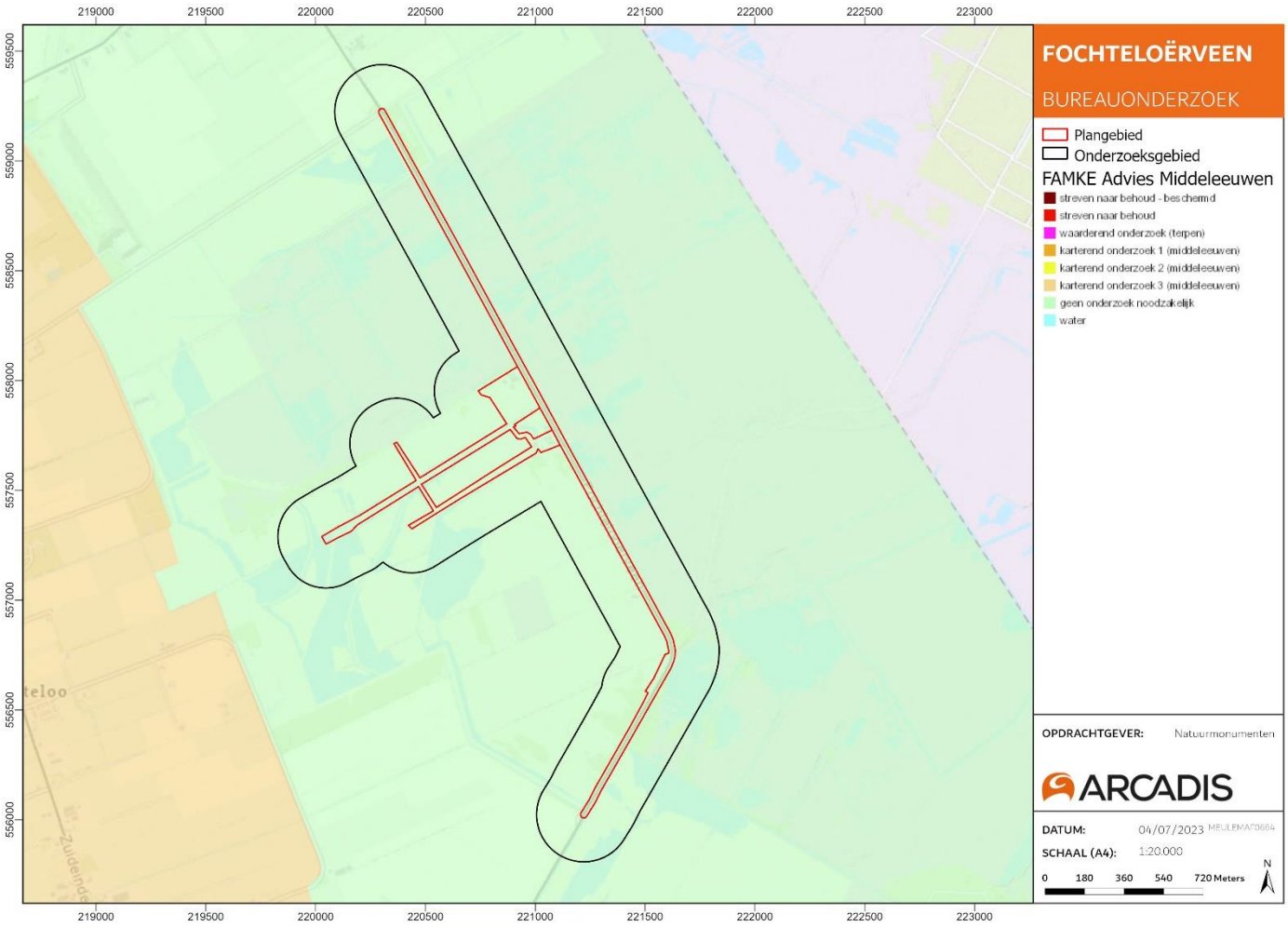

Figuur 5: FAMKE Advieskaart IJzertijd-Middeleeuwen.

1.7.4 Gemeentelijk beleid

Zoals hierboven beschreven zijn gemeenten verplicht de belangen van de archeologische monumentenzorg in hun bestemmingsplannen te verankeren. Input hiervoor is veelal een gemeentelijke archeologische beleidskaart. Deze is gebaseerd op een archeologische verwachtingskaart, welke een actueel overzicht van de archeologische verwachtingen en bekende archeologische waarden binnen de gemeentegrenzen biedt. Daarnaast worden het beleid en de uitgangspunten voor erfgoed en archeologie ook in andere beleidsstukken toegelicht. Deze worden hieronder beschreven.

Erfgoedverordening (2010)
De erfgoedverordening legt de regels vast omtrent het aanwijzen en beschermen van gemeentelijke monumenten en archeologische terreinen. De vrijstellingsgrenzen voor gebieden met bepaalde archeologische verwachtingen worden benoemd, al zullen de dubbelbestemmingen actueler zijn. Ook worden de eisen rondom opgravingen en begeleidingen beschreven.

Nota Archeologie (2014)
De nota archeologie (Mennens 2014) bevat het gemeentelijk archeologiebeleid van de gemeente Ooststellingwerf. De wettelijke beleidskaders van en de samenwerking tussen Rijk, provincies en gemeentes wordt toegelicht. Daarna wordt ingegaan op de bewoningsgeschiedenis binnen de gemeente en het beleidskader van de gemeente zelf, inclusief het gebruik van de archeologische verwachtings- en beleidskaart. Voor elke verwachting wordt een toelichting van het hieraan gekoppelde beleid gegeven. Het beleid is verder vastgelegd in dubbelbestemmingen en de erfgoedverordening.

Gemeentelijke verwachtings- en beleidskaart
De gemeente Ooststellingwerf beschikt over een archeologische verwachtings- en beleidskaart (2014) (Figuur 20). Hierop worden ook enkele cultuurhistorische elementen weergeven. Op de kaart worden bepaalde verwachtingen of elementen weergeven, het gekoppelde beleid is beschreven in de Nota Archeologie (Mennens 2014). Het plangebied ligt voornamelijk in een gebied met een lage archeologische verwachting. Voor een klein deel ligt het plangebied in een gebied met een middelhoge verwachting (WR-a5). In de bocht en langs het zuidelijke verloop van de Fochteloërveenweg liggen twee vuursteenvindplaatsen (WR-a2) en een AMK-terrein (WR-a2). Het plangebied doorkruist een van de vindplaatsen en grenst aan de andere zowel als aan het AMK-terrein. Voor het bredere onderzoeksgebied gelden dezelfde verwachtingen, maar krijgt een groter deel de verwachting ‘middelhoog’. Het beleid per verwachting wordt toegelicht in onderstaande tabel (Tabel 2). De verwachtingen zelf worden verder beschreven in paragraaf 3.2.

Tabel 2: Gemeentelijk beleid in het plangebied.

Verwachting	Gekoppeld beleid
Lage verwachting	Geen beperkingen.
WR-a5	Vooronderzoek (bureauonderzoek en/of karterend booronderzoek) nodig bij ingrepen groter dan 2.500 m^2 en dieper dan 40 cm -Mv.
WR-a2 (vuursteenvindplaatsen)	Bij ingrepen groter dan 50 m^2 is een waarderend booronderzoek (6-12 boringen per ha) noodzakelijk. Deze moet zich richten op de waarde en begrenzing van de vindplaats om inzicht te geven in de behoudenswaardigheid.
WR-a2 (AMK-terreinen)	Er dient gestreefd te worden naar behoud van de archeologische en cultuurhistorische waarden. Bij ingrepen groter dan 50 m^2 en dieper dan 30 cm -Mv is archeologisch vooronderzoek (inventariserend/waarderend bureauonderzoek) noodzakelijk.

Bestemmingsplannen
Het plangebied valt volledig binnen het bestemmingsplan ‘Buitengebied’ (2019-03-27), waaronder twee dubbelbestemmingen archeologie gelden (Tabel 3). De dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 5’ ligt op een deel van het plangebied en houdt in dat werkzaamheden tot een diepte van 40 cm -Mv en een oppervlakte van 2.500 m^2 zijn toegestaan zonder omgevingsvergunning (Figuur 6). De dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 2’ is van toepassing op een ander deel van het plangebied (Figuur 7). Hier zijn werkzaamheden tot een diepte van 30 cm -Mv en een oppervlakte van 50 m^2 toegestaan zonder omgevingsvergunning. Dit komt overeen met de gemeentelijke beleidskaart. De exacte diepte van alle geplande ingrepen is niet bekend, echter reiken deel van de bekende werkzaamheden dieper dan 40 cm -Mv. Het plangebied beslaat ook meer dan 2.500 m^2. Als gevolg is archeologisch onderzoek noodzakelijk, dit bureauonderzoek geeft daar invulling aan.

Tabel 3: Beleid uit de dubbelbestemmingen.

Dubbelbestemming	Vrijstellingsgrenzen
Waarde – Archeologie 5	40 cm -Mv en 2.500 m^2
Waarde – Archeologie 2	30 cm -Mv en 50 m^2

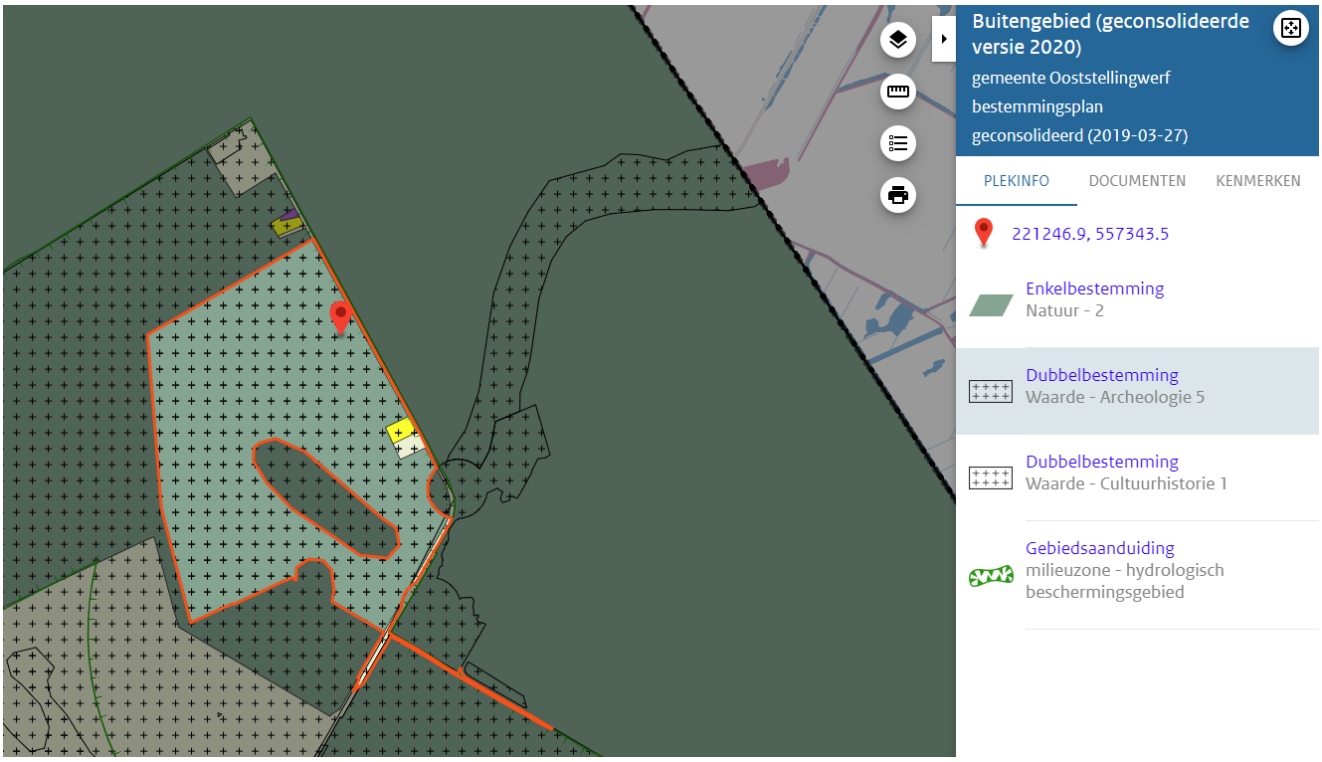

Figuur 6: Dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 5' (Ruimtelijkeplannen.nl).

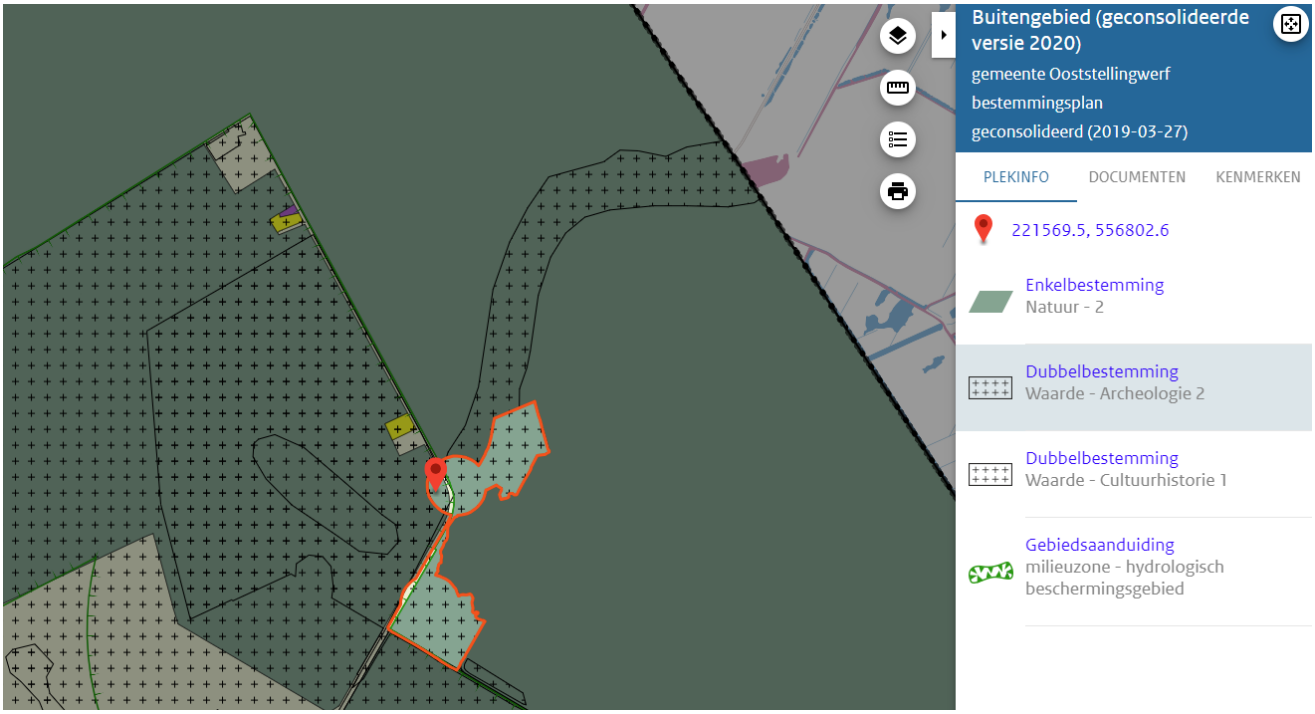

Figuur 7: Dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2' (Ruimtelijkeplannen.nl).

1.7.5 Conclusie beleid

De Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE) fungeert vanuit de provincie als hulpmiddel bij het invullen van de beleidseisen. Het beleid dat van toepassing is op het plangebied wordt weergeven in Figuur 4 en Figuur 5 en toegelicht in Tabel 1.

De gemeente Ooststellingwerf beschikt over een archeologische beleids- en verwachtingskaart. Het beleid uit deze kaart is verankerd in de aanwezige dubbelbestemmingen. Op basis hiervan heeft een deel van het plangebied geen beperkingen. Het overige deel valt onder twee dubbelbestemmingen met de volgende vrijstellingsgrenzen: 40 cm -Mv en 2.500 m^2 en 30 cm -Mv en 50 m^2. Onderhavig bureauonderzoek geeft invulling aan de eis voor archeologisch vooronderzoek. Dit bureauonderzoek beantwoord de vraag of er archeologisch vervolgonderzoek nodig is, en indien nodig, uit welke onderzoeksmethode het vervolgonderzoek bestaat.

2 Landschap

Dit hoofdstuk is opgebouwd uit informatie van de gemeentelijke beleidsnota[2], de gebiedsbeschrijvingen in de structuurvisie[3], Panorama Landschap[4] en voorgaand archeologisch onderzoek[5] in combinatie met aardkundig kaartmateriaal. Momenteel vindt veel onderzoek plaats in het natuurgebied Fochteloërveen in het kader van verbeteren van de waterhuishouding en het herstellen van kades, die voorkomen dat kostbaar regenwater weglekt. Informatie uit de LESA Fochteloërveen (in prep 2023) is ook gebruikt voor onderstaand hoofdstuk, voor de verdieping wordt dan ook naar deze publicatie verwezen[6].

Het plangebied bevindt zich in en tussen het noordelijk keileem- en dekzandlandschap en het veenkoloniaal- en Hoogveenlandschap, nabij het dorp Fochteloo en de grens met de provincie Drenthe. Het Fochteloërveen (hoogveen) ligt voornamelijk in het noorden en oosten van het plangebied. Het plangebied volgt de Fochteloërveenweg. De voornaamste afzettingen in het plangebied zijn gevormd tijdens het Pleistoceen.

2.1 Ontstaansgeschiedenis

Het plangebied ligt in de Zuidelijke Friese Wouden, deel van de westelijke helling van het Fries-Drents Plateau. Dit landschap kan verder verdeeld worden in essenlandschappen, beekdallandschappen en hoogveenontginningslandschappen. Het plangebied maakt deel uit van deze laatste onderscheiding. De basis van het landschap in Noord-Nederland is voornamelijk gevormd tijdens de laatste twee ijstijden, het Saalien en het Weichselien. De daaraan voorafgaande ijstijd, het Elsterien, heeft echter ook een rol gespeeld. Hieronder wordt de ontstaansgeschiedenis van het gebied per periode beschreven.

2.1.1 Elsterien (circa 475.000 – 410.000 jaar BP)

Het Elsterien is de eerste ijstijd waarin het landijs Noord-Nederland bereikte. Door smeltwaterstromen werden grote geulen, de zogenoemde tunneldalen, uitgesleten. Door de overvloed aan smeltwater ontstonden er ook grote meren. Deze geulen en meren zijn langzaam opgevuld met grof en fijn zand en laagjes klei, waardoor een dikke laag potklei is gevormd. Deze klei is in sommige gebieden aan het oppervlak aanwezig. Ook zijn tijdens deze periode smeltwaterafzettingen bestaande uit zand en grind gevormd. De klei- en zandafzettingen behoren tot de Formatie van Peelo en komen rondom het plangebied in de diepere ondergrond voor (zie 2.2.5; Figuur 14 en Figuur 16).

Omdat deze afzettingen dateren van vóór de grote landijsbedekking uit het Saalien, en daarom vaak onder de grondmorene (keileem) uit deze ijstijd liggen, worden ze in de geologische en bodemkundige literatuur ook wel *'Premorenale afzettingen'* genoemd[7]. Op bodemkaarten wordt geen onderscheid gemaakt tussen potklei en keileem. Potklei komt minder vaak voor en is normaal veel zwaarder dan keileem, welke vooral uit kalkloze, zandige zavel bestaat, maar ze hebben dezelfde ondoorlatende eigenschappen. De premorenale zandgronden worden vooralsnog tot dezelfde paleogeografische landschapseenheid gerekend als de veel latere dekzandgronden (Weichselien, Formatie van Boxtel)[8].

2.1.2 Saalien (circa 370.000 – 130.000 jaar BP)

Tijdens het Saalien was Noord-Nederland bedekt door een pakket landijs. In de eerste fase van het Saalien verplaatste het ijspakket zich langzaam, waarbij het land geëgaliseerd werd en er keileem of grondmorene werd afgezet. Keileem is een mengsel van keien, grind, zand, leem en klei dat door de druk van het ijs in elkaar is gekneed. Vooral aan het front van de ijskap werden onder het ijs dikke pakketten keileem gevormd. In latere fases werd het gebied (deels) overreden door het landijs. Het daardoor opgestuwde materiaal bestaat uit oudere afzettingen en een deel hiervan is later in het Saalien weer bedekt met een laag keileem, zo ook het huidige Fries-Drents Plateau. Het

[2] Mennens 2014
[3] Provincie Fryslân 2014
[4] Raap 2022
[5] Komen en Buitenhuis 2009
[6] Franssen e.a. 2023. LESA Fochteloërveen, in prep.
[7] Spek 2004, 183-4
[8] Ze worden tot dezelfde eenheid gerekend omdat deze zanden qua bodemvorming onvoldoende van elkaar afwijken om ze met behulp van bodemkundige criteria van elkaar te onderscheiden (Spek 2004: 187).

keileem behoort tot de Formatie van Drenthe (Laagpakket van Gieten) en is veelal aanwezig in het plangebied op veel plaatsen aan maaiveld of dicht onder het oppervlak (zie paragraaf 2.2.5; Figuur 14, Figuur 16 en Figuur 17). De dikte van het keileem kan sterk wisselen. Sporen van de stuwwalvorming zijn nog als reliëf in het huidige landschap zichtbaar als langgerekte ruggen. In de gemeente Ooststellingwerf zijn hierdoor ruggen en laagten aanwezig met een noordoost-zuidwest oriëntatie.

Aan het einde van het Saalien stegen de temperaturen en volgde het Eemien (126.000-116 jaar BP), een interglaciale periode. De ijskappen smolten waardoor de zeespiegel steeg. Het smeltwater werd afgevoerd door de laagten in het landschap, maar omdat het water ook zand, grind en stenen meevoerde, vond er erosie plaats in deze laagten. Hierdoor werden metersdiepe smelwatergeulen uitgesleten in het keileem, o.a. de voorlopers van de dalen van de Tjonger en de Linde.

2.1.3 Weichselien (circa 115.000 – 10.000 jaar BP)

Tijdens het Weichselien bereikte het landijs Nederland niet, maar heerste er wel periglaciale klimaatomstandigheden. Het landschap betreft een toendra met wat boomgroei, zoals dwergberken en dwergwilgen. De lagere temperaturen zorgde ervoor dat vegetatie schaars was, waardoor de wind vrij spel had. Verstuiving vond op grote schaal plaats, waarbij een dikke laag dekzand over het landschap werd afgezet. Op veel plaatsen bedekte dit zand de oudere afzettingen. Tijdens deze periode vormden ook de dekzandruggen. Het dekzand behoort tot de Formatie van Boxtel en wordt in het plangebied aan maaiveld of dicht onder het oppervlak aangetroffen (zie ook paragraaf 2.2.5).

Het grootste deel van het nog zichtbare reliëf van het Fries-Drents plateau is gevormd tijdens het Weichselien. Door water en wind vond veel erosie van het keileem plaats, met als gevolg een sterk versneden keileemplateau. In deze periode ontwikkelde zich een systeem van beekdalen naar de kust vanuit het centrale deel van het plateau. Dalen werden met zand opgevuld en hoge koppen werden door de wind afgevlakt, waardoor het bestaande reliëf van het landschap ook vervlakte. Dekzandkoppen en -ruggen vormden echter een nieuw reliëf. Ook de pingoruïnes dateren uit het Weichselien. Deze zijn gevormd doordat grote hoeveelheden water ondergronds bevroren en een ijslens vormde, welke het bovenliggende grond opduwde tot een heuveltje. Toen het warmer werd smolt het ijs en gleed de bovengrond af naar de zijkanten, waar deze een wal vormde rondom het nu ontstane meer. Er zijn geen pingoruïnes bekend in het plangebied, maar deze komen wel in de gemeente Ooststellingwerf voor.

Aan het einde van het Weichselien wordt het iets warmer en komen op de zandruggen en langs rivierdalen open dennenbossen of groepjes dennen voor.

2.1.4 Holoceen (circa 10.000 tot heden)

Tijdens het Holoceen werd het klimaat geleidelijk warmer en vochtiger. Het landschap dat tijdens de ijstijden was ontstaan, werd vastgelegd door toenemende vegetatie en de daardoor afnemende erosie. Omdat de temperatuur steeg smolten de ijskappen en begon de zeespiegel te stijgen, waardoor de grondwaterspiegel ook steeg. In de lage delen van het landschap vormden zich hierdoor een veenpakket. De toendra maakte plaats voor een parkachtig landschap met dennen, loofbomen en struiken. De landschappelijke ontwikkeling wordt weergegeven aan de hand van de paleogeografische kaartenreeks (Vos e.a. 2018). Deze wordt weergeven in Figuur 8 en Figuur 9.

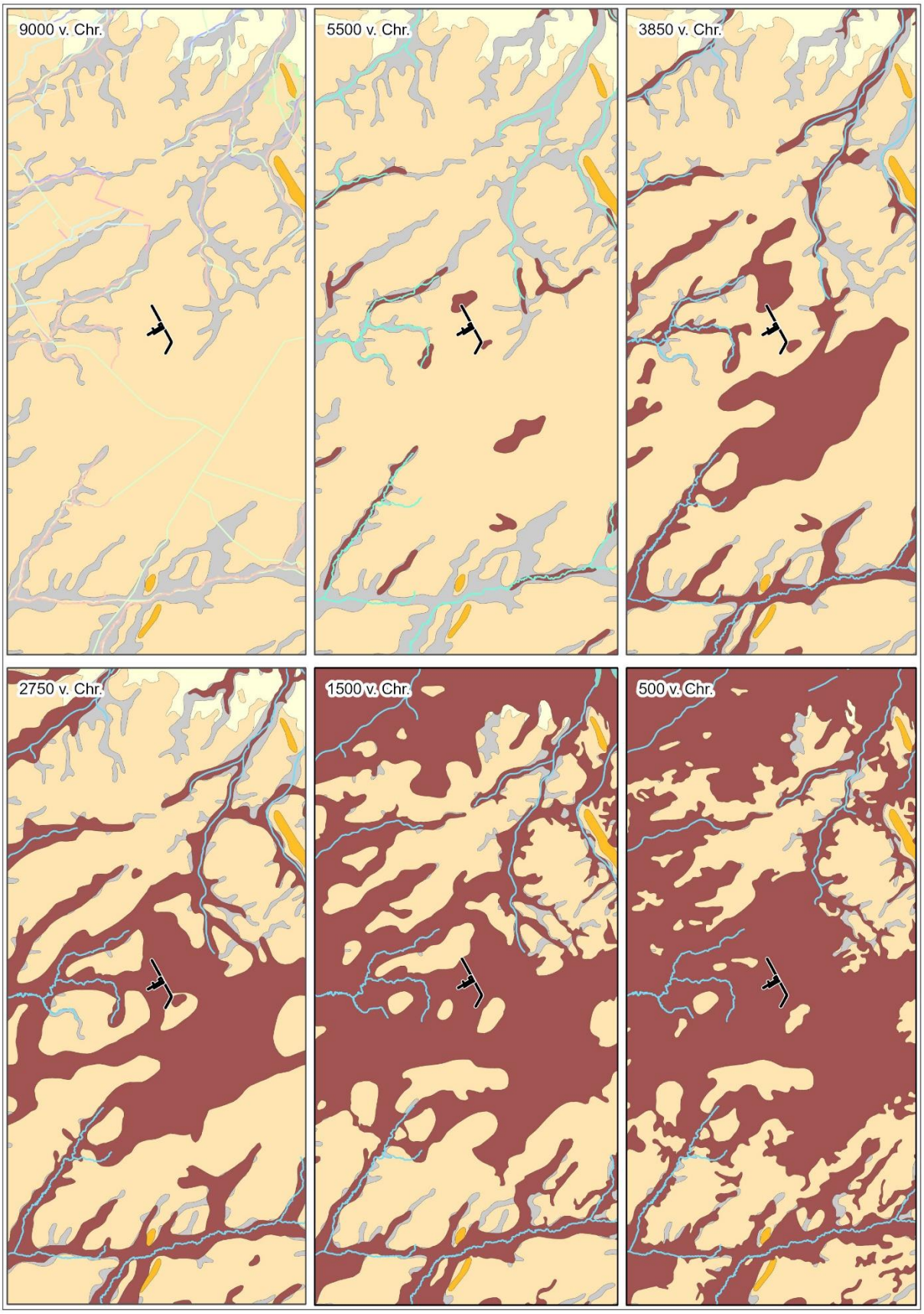

Figuur 8: Het plangebied op de paleogeografische kaartenreeks

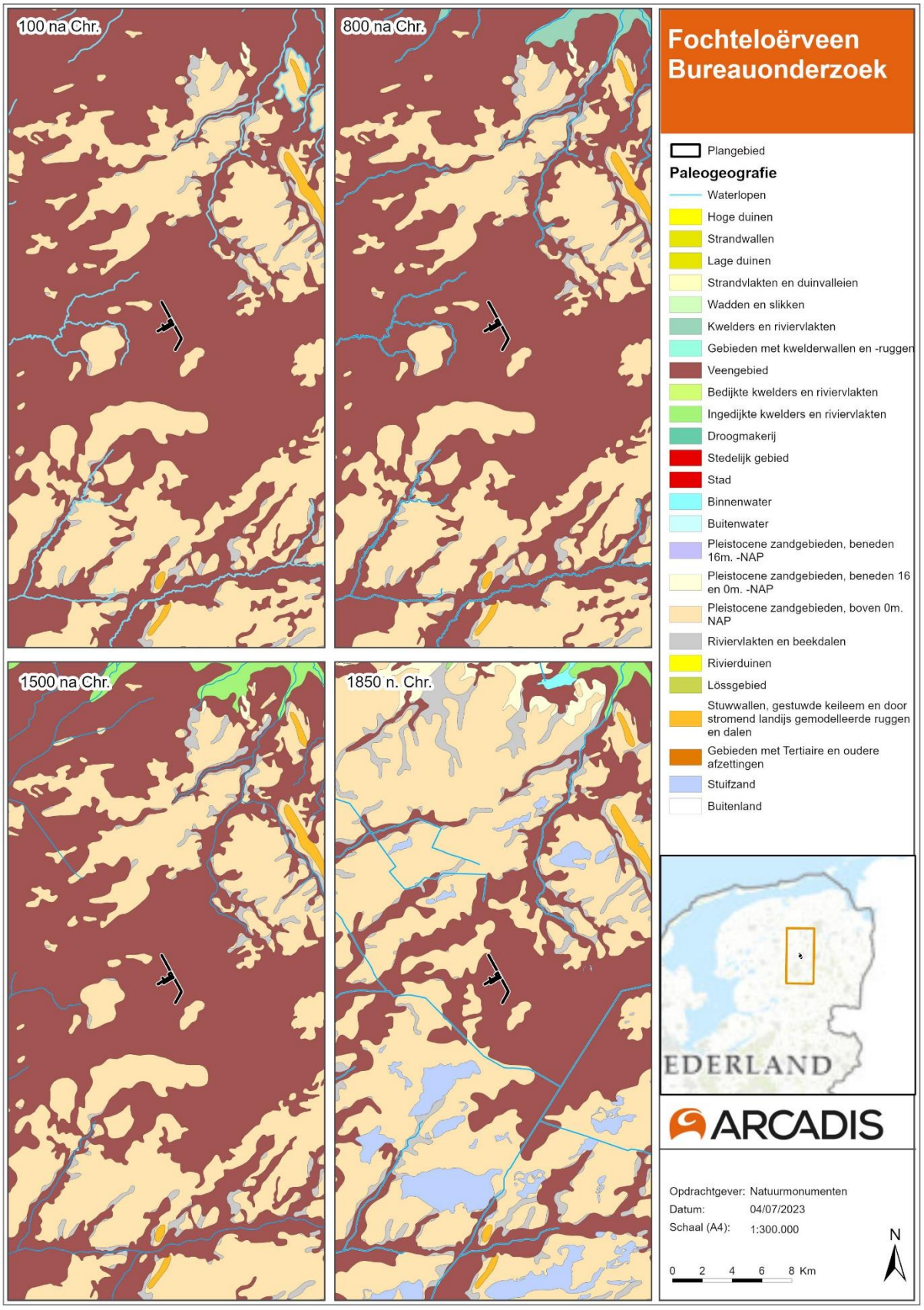

Figuur 9: Het plangebied op de paleogeografische kaartenreeks (Vos e.a., 2018).

Rond 6000 v. Chr. was het parkachtig landschap veranderend in een dicht loofbos, ook wel het Atlantische climaxbos genoemd. Dit dichte bos bedekte de zand- en keileemgronden van het Fries-Drents Plateau tot circa 3000 v. Chr., maar verdween deels door ontbossing door landbouwers. Zoals benoemd vond op het dekzandlandschap van Noord-Nederland op grote schaal veenvorming plaats. Met de opwarming van het klimaat werd het steeds vochtiger en de stijging van de zeespiegel zorgde voor verslechterde afwatering vanaf het Fries-Drents Plateau. Het veen ontstond vanuit de lagere, natte plekken van het plateau en in de beekdalen, maar vanuit plekken waar de aanwezigheid van keileem de afwatering bemoeilijkte. Door de veengroei kwamen de keileem- en dekzandruggen als een soort eilanden in het veen te liggen. Het veen kroop steeds hoger tegen deze formaties op en in de loop van de eeuwen bedekte het veen ook de dekzandkoppen en -ruggen. Het water stagneerde op hogere gronden omdat het niet meer goed afgevoerd kon worden via het omringende veengebied. Op de paleogeografische kaarten (Figuur 8) is zichtbaar hoe het plangebied zich vanaf circa 2750 v. Chr. al volledig in een veengebied bevindt. Rond de jaartelling groeiden de lokale hoogveengebieden uit tot een aaneengesloten hoogveencomplex, waardoor het gebied lange tijd onbewoonbaar zal zijn geweest.

Het hoogveen wordt gerekend tot de Formatie van Nieuwkoop, Laagpakket van Griendtsveen. In gebieden met een slechte waterhuishouding en afwatering breidde het veen zich ook horizontaal uit. Hierdoor ontstond op het dekzand een licht golvend terrein van koppen (hogere delen) en slenken (lagere delen) en was het hoogveenpakket moeilijk toegankelijk. Het Fochteloërveen is een restant van zo een hoogveengebied. Bijna al het hoogveen in Noord-Nederland is door ontginningen vanaf de Late Middeleeuwen verdwenen. De menselijke invloed op het landschap wordt verder besproken in paragraaf 4.1.

2.2 Gegevens binnen het plangebied

2.2.1 Geologie

De geologische kaart van Nederland geeft inzicht in de verschillende aardlagen in de ondergrond. De aanwezigheid van specifieke afzettingen biedt inzicht in de ontstaansgeschiedenis van het landschap ter plaatse. Volgens de geologische kaart (Figuur 10) bevindt het plangebied zich bijna volledig binnen de geologische zone Dr2: Laagpakket van Gieten (Formatie van Drenthe) met een dek van de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden (grondmorene met een zanddek). Dit betreffen Pleistocene afzettingen welke vaak aan maaiveld voorkomen. Waar de Fochteloërveenweg een bocht neemt ligt het plangebied in de geologische zone Ni5: Laagpakket van Griendtsveen (Formatie van Nieuwkoop; veen). Dit betreft een laat-Pleistoceen tot Holocene afzetting welke veelal aan maaiveld voorkomt.

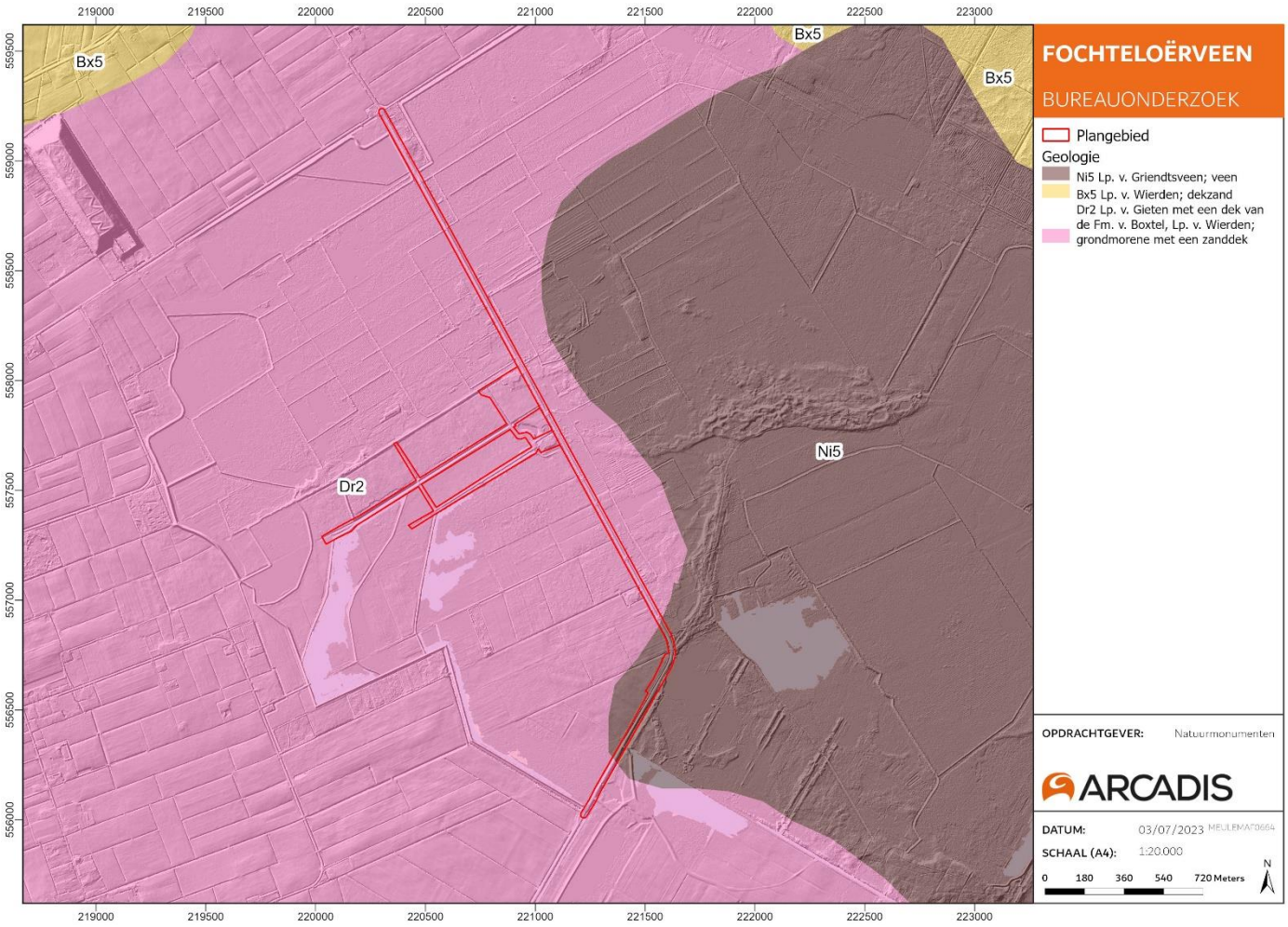

Figuur 10: Het plangebied op de geologische kaart van Nederland.

2.2.2 Geomorfologie en bodem

Op basis van de geomorfologische kaart (Figuur 11) bevinden zich meerdere landvormen binnen het plangebied. In het noorden ligt het plangebied voor een klein deel binnen een grondmorenewelving, een landvorm ontstaan door glaciale processen oftewel door de aanwezigheid van landijs tijdens het Saalien. Hieronder en aan de noordoostelijke kant van de Fochteloërveenweg ligt het plangebied in een plateau-achtige veenrest, een landvorm ontstaan door veenvorming. Aan de zuidwestelijke kant van de weg ligt het plangebied in een veenkoloniale ontginningsvlakte, hier is het veen reeds afgegraven en ontgonnen. Tot slot lopen er in het zuiden twee dekzandruggen door het plangebied. Dekzandruggen zijn gevormd door eolische processen (erosie of de afzetting van materiaal door de wind). De dekzandruggen in het hoogveengebied waren eerst bedekt met veen, maar door ontginning, inklinking van de bodem en oxidatie van het veen zijn sommigen weer zichtbaar aan maaiveld. Het is waarschijnlijk dat er nog meer dekzandruggen onder het veenpakket liggen welke momenteel niet zichtbaar zijn.

Het plangebied is weergeven op de bodemkaart in Figuur 12. Binnen het plangebied komen de volgende bodemsoorten voor:
-AVo: Veen in ontginning. Dit kunnen afgegraven en niet afgegraven delen zijn. Beiden hebben een sterk, in dikte, wisselend pakket veen. De niet-afgegraven gedeelten zijn begroeid met heide, de afgegraven delen hebben vaak ca. 50 cm teruggestorte bolster. De zand ondergrond bevindt zich meestal binnen 120 cm.
-Vp: Vlierveengronden op zand met humuspodzol, beginnend ondieper dan 120 cm. Dit zijn rauwveengronden waarbij een moerige eerdlaag, een zavel- of kleidek, een zanddek en een veenkoloniaal dek ontbreken en waarbij niet-gerijpt materiaal dieper begint dan 20 cm.
-zVp: Meerveengronden op zand met humuspodzol, beginnend ondieper dan 120 cm. Dit zijn rauwveengronden met een zanddek al dan niet met minerale eerdlaag.

-zWp: Moerige podzolgronden met een humushoudend zanddek en een moerige tussenlaag. In het zanddek kan een minerale eerdlaag zijn ontwikkeld. Deze gronden liggen o.a. vaak in de oude veenkoloniën en in ondiepe depressies van podzolgebieden.
-zWz: Moerige eerdgronden met een zanddek en een moerige tussenlaag op zand. In het zanddek kan een minerale eerdlaag zijn ontwikkeld.
-Hn21: Veldpodzolgronden, leemarm en zwak lemig fijn zand. Dit zijn humuspodzolgronden zonder ijzerhuidjes en met een dunne humushoudende bovengrond.
-Hn23: Veldpodzolgronden, lemig fijn zand. Dit zijn humuspodzolgronden zonder ijzerhuidjes en met een dunne humushoudende bovengrond.

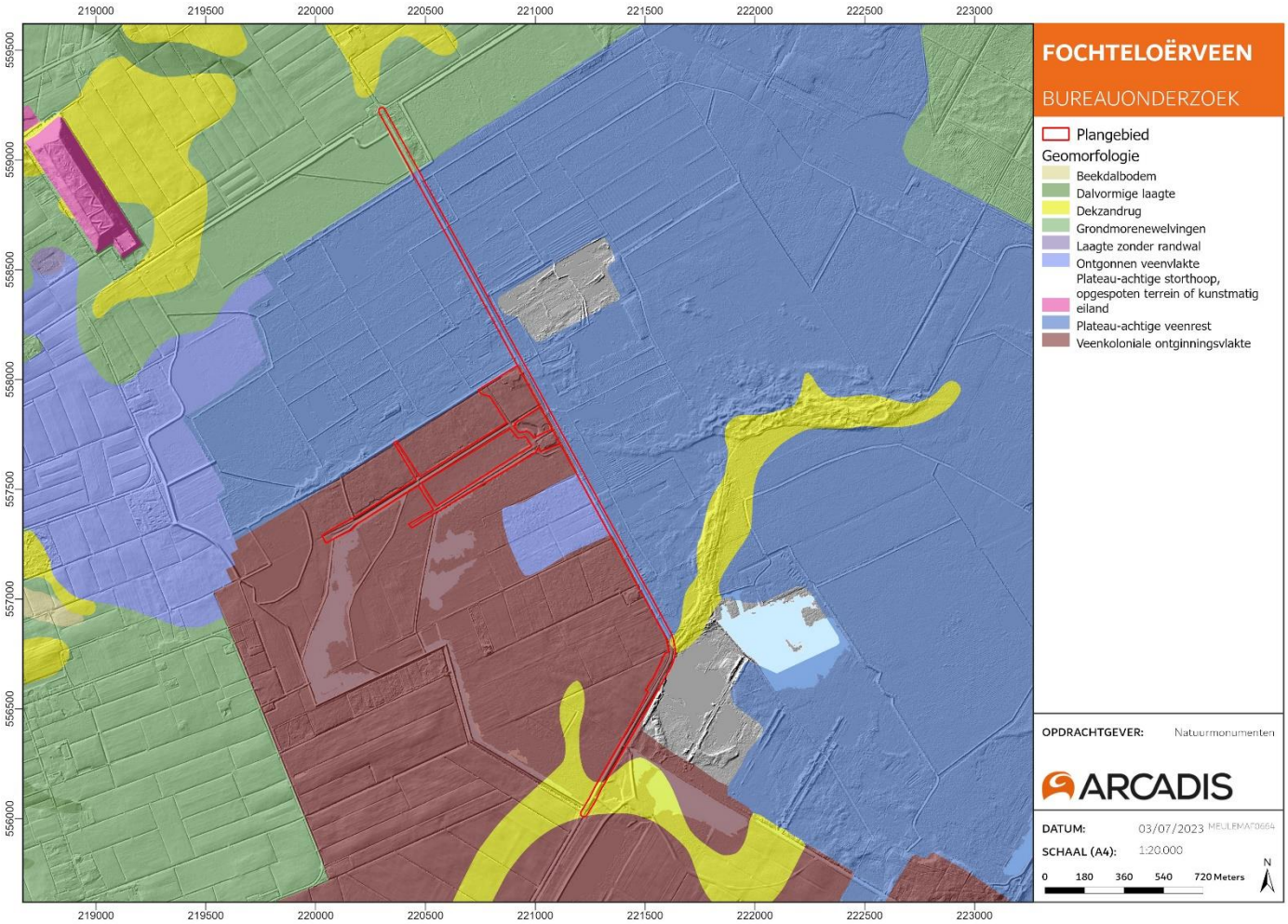

Figuur 11: Het plangebied op de geomorfologische kaart.

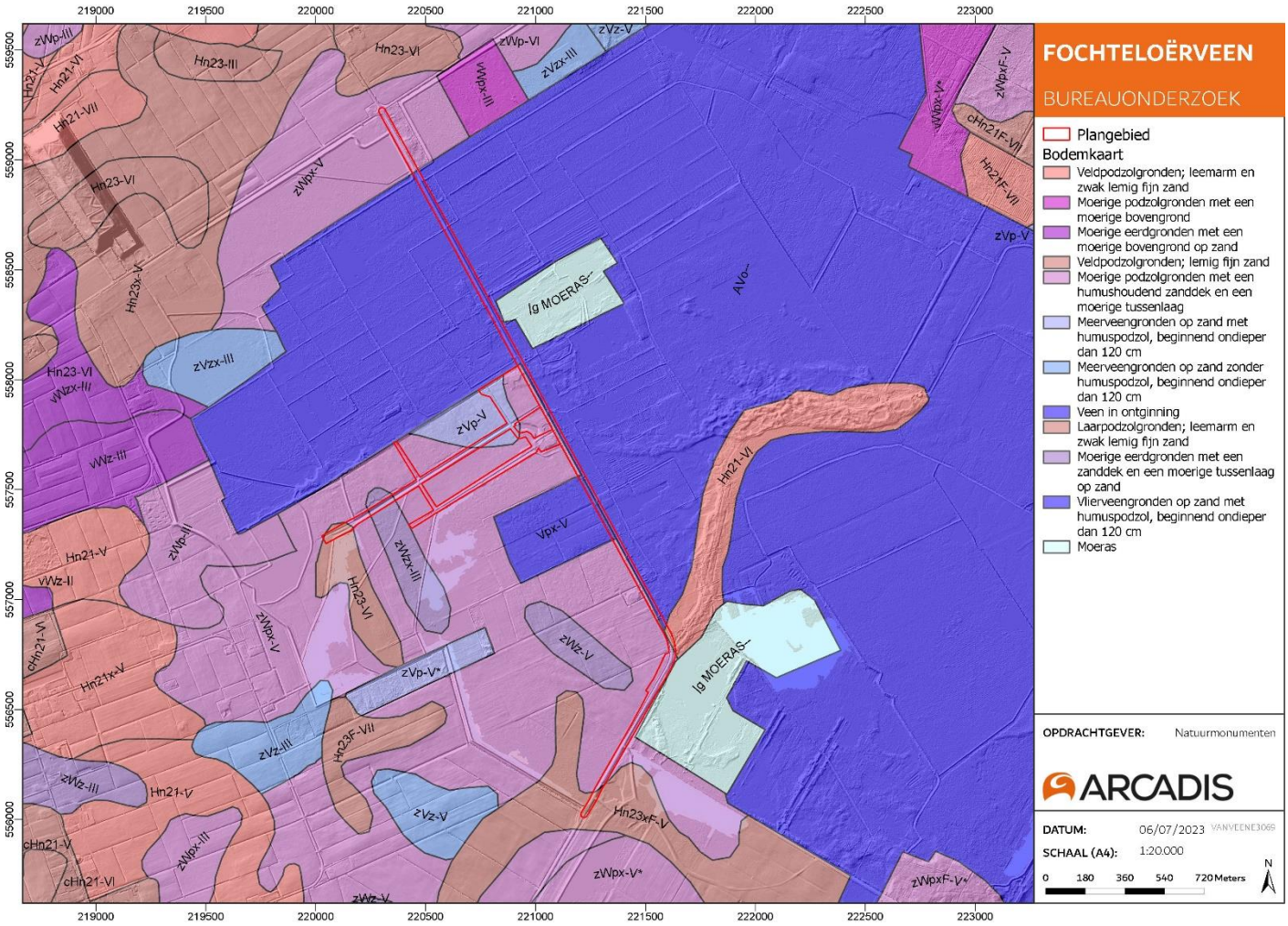

Figuur 12: Het plangebied op de bodemkaart.

2.2.3 Hoogtebestand AHN

Het Actueel Hoogtebestand van Nederland (AHN) geeft de precieze en gedetailleerde maaiveldhoogtes van Nederland in meters ten opzichte van het Normaal Amsterdams Peil (NAP). De maaiveldhoogtes worden in een kleurenschaal weergeven (Figuur 13). Op de kaart is te zien dat het plangebied in oostelijke en zuidelijke richting geleidelijk hoger komt te liggen. Deze hoogte kan gerelateerd worden aan de ligging op de rand van het Fries-Drents Plateau. De oostelijke dekzandrug, zoals weergeven op de geomorfologische kaart (Figuur 11), is ook goed zichtbaar op de hoogtekaart. De zuidelijke dekzandrug is duidelijk zichtbaar ten oosten van het plangebied maar is naar het westen minder goed waarneembaar.

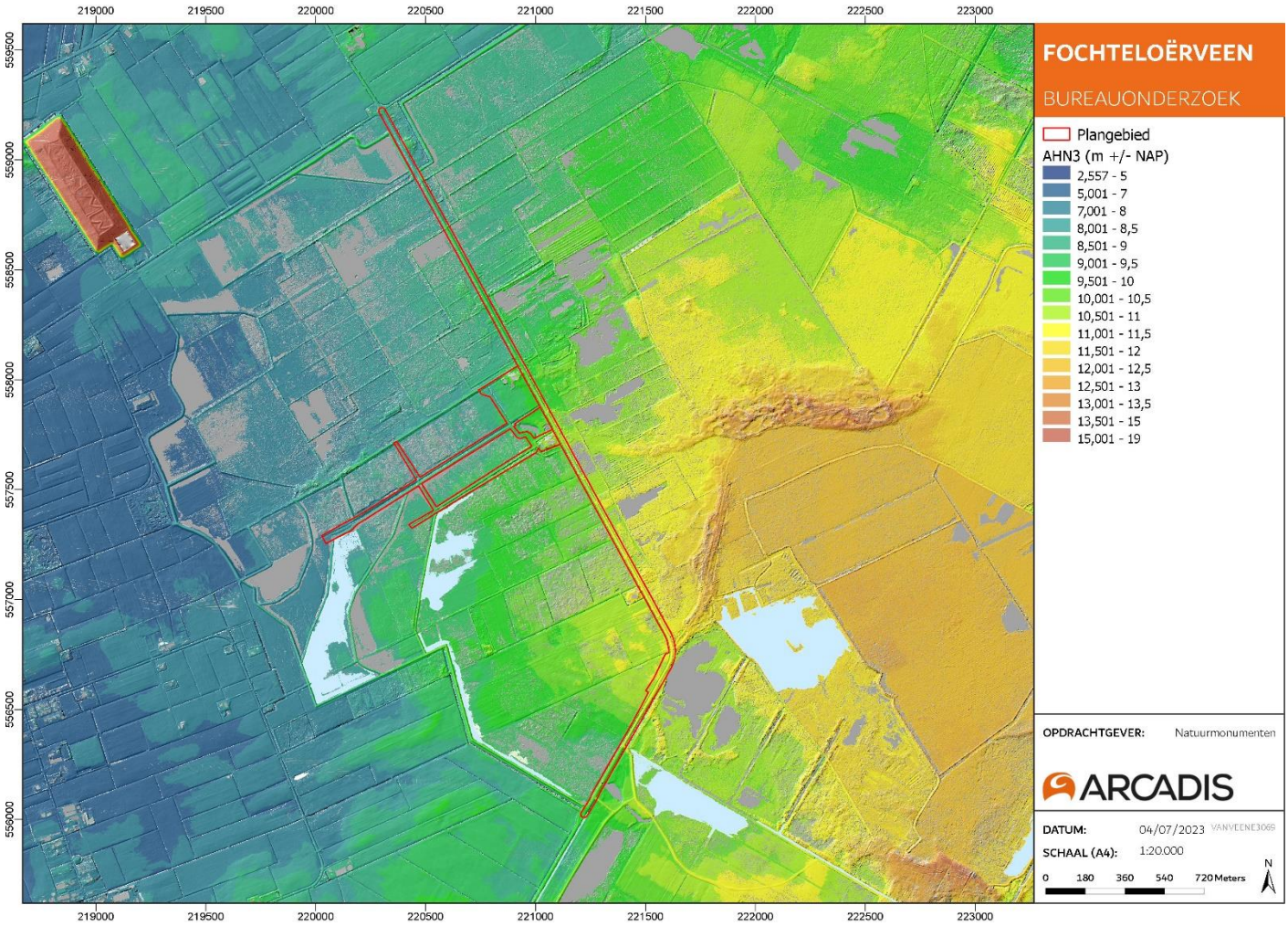

Figuur 13: Het plangebied op het AHN.

2.2.4 Grondwaterpeil

Het grondwaterpeil bepaalt voor een groot deel de mate van conservering van archeologische resten in de bodem. Met name organische resten die zich onder de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) bevinden, worden door het water tegen degradatie beschermd. Resten die boven de GLG liggen raken in de loop van de tijd steeds ernstiger aangetast door verdroging en oxidatie. Wanneer de grondwaterstand permanent verlaagd wordt, kan dit leiden tot degradatie van het aanwezige bodemarchief.

Diepte en dynamiek van de grondwaterstand ten opzichte van het maaiveld wordt aangeduid met de term ‘grondwatertrappen’. Grondwatertrappen worden aangeduid met de Romeinse cijfers I-VIII en zijn gebaseerd op de gemiddeld hoogste en de gemiddeld laagste grondwaterstand (GHG en GLG, Tabel 4). De grondwatertrappen in het plangebied variëren van III tot VI (Figuur 12). Dit staat gelijk aan een gemiddeld laagste grondwaterstand tussen 80 en >120 cm -Mv en een gemiddeld hoogste grondwaterstand tussen <40 en 80 cm -Mv. Voor de bodemtype AVo (veen in ontginning) is geen grondwatertrap bekend. Er dient te worden opgemerkt dat dit verschilt van de grondwatertrappen op Bodemdata.nl. Hier valt het plangebied in de grondwatertrappen Ib en IVu, wat overeenkomt met een gemiddeld laagste grondwaterstand tussen <50 en 80-120 cm -Mv en een gemiddeld hoogste grondwaterstand tussen <25 en 40-80 m -Mv.

Tabel 4: Grondwatertrappen.

Grondwatertrap	I	II	III	IV	V	VI	VII
GHG in cm beneden maaiveld	(<20)	(<40)	<40	>40	<40	40-80	>80

GLG in cm beneden maaiveld	<50	50-80	80-120	80-120	>120	>120	(>160)

2.2.5 Diepteligging archeologische lagen en bodemopbouw

De onderstaande boorprofielen (Dinoloket) bieden inzicht in de diepteligging van de afzettingen in het plangebied. In en rondom het plangebied zijn veel boringen geplaatst, waarvan zes langs het plangebied zijn beschreven van noord naar zuid. De boringen hebben een einddiepte tussen de 1 en 2,20 m -Mv.

Boring B12C1213 ligt net onder de Heilomaweg in het noorden van het plangebied (Figuur 14). De eerste 20 cm bedraagt antropogeen opgebrachte grond, hieronder bevindt zich een veenlaag tot 0,70 m -Mv, behorend tot de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Singraven. Van 0,70-1,80 m -Mv is een laag met zand en voornamelijk leem aanwezig, behorend tot de Formatie van Drenthe, Laagpakket van Gieten. De laatste 40 cm betreft een zandlaag van de Formatie van Peelo.

Boring B12C1122 ligt ten oosten van de Fochteloërveenweg (Figuur 15). Van 0-0,80 m -Mv is een veenlaag aanwezig, behorend tot de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Singraven. Hieronder ligt tot 1 m -Mv een zandlaag van de Formatie van Drenthe, Laagpakket van Gieten.

Boring B12C0985 ligt in het plangebied waar deze naar het westen uitwijkt, nabij huisnummer 4 (Figuur 16). De eerste 30 cm betreft antropogeen opgebrachte grond. Hieronder bevindt zich tot 0,60 m -Mv een veenlaag (Laagpakket van Singraven) en dan tot 1 m -Mv een zandlaag (Laagpakket van Wierden), beide deel van de Formatie van Boxtel. Van 1-1,30 m -Mv is een laag leem aanwezig van de Formatie van Drenthe, Laagpakket van Gieten. Hierna is tot 2 m -Mv een zandlaag behorende tot de Formatie van Peelo aanwezig.

Boring B12C1008 ligt voor de bocht in de Fochteloërveenweg (Figuur 17). De eerste 40 cm bestaat uit een veenlaag (Formatie van Boxtel, Laagpakket van Singraven), de volgende 40 cm uit een zandlaag (Formatie van Drenthe, Laagpakket van Schaarsbergen). Van 0,80-1,0 m -Mv is een leemlaag aanwezig, behorend tot de Formatie van Drenthe, Laagpakket van Gieten.

Boring B12C0879 ligt in de bocht van de Fochteloërveenweg, bij het Bruustingerplas (Figuur 18). De eerste 20 cm van de boring bestaan uit antropogeen opgebrachte grond. Hieronder bevindt zich tot 1,10 m -Mv een veenlaag en van 1,10-1,30 m -Mv een laag gyttja, beide behorend tot de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Singraven. Van 1,30-2,50 m -Mv is een zandlaag aanwezig (Formatie van Boxtel).

De laatste boring is boring B12C1586, aan het zuidelijke einde van het plangebied (Figuur 19). Deze boring bestaat tot de einddiepte, 2,80 m -Mv, volledig uit zand. Tot 2,50 m -Mv betreft dit de Formatie van Boxtel, de laatste 30 cm behoren tot de Formatie van Drachten.

Uit bovenstaande beschrijvingen is duidelijk dat het veen zich veelal aan maaiveld of dicht onder het oppervlak bevindt. Het dekzand van de Formatie van Boxtel is voornamelijk binnen een meter aanwezig, in de laatste boring zelfs aan maaiveld. Ook komt in veel van de boringen een (kei)leemlaag voor. Anders dan verwacht op basis van de geologische kaart lijkt het Laagpakket van Wierden niet heel aanwezig en is de Formatie van Nieuwkoop niet aangetroffen. Het veen behoort in plaats daarvan tot het Laagpakket van Singraven, een laat-Pleistocene afzetting die vooral voorkomt langs beekdalen in Pleistoceen oostelijk Nederland.

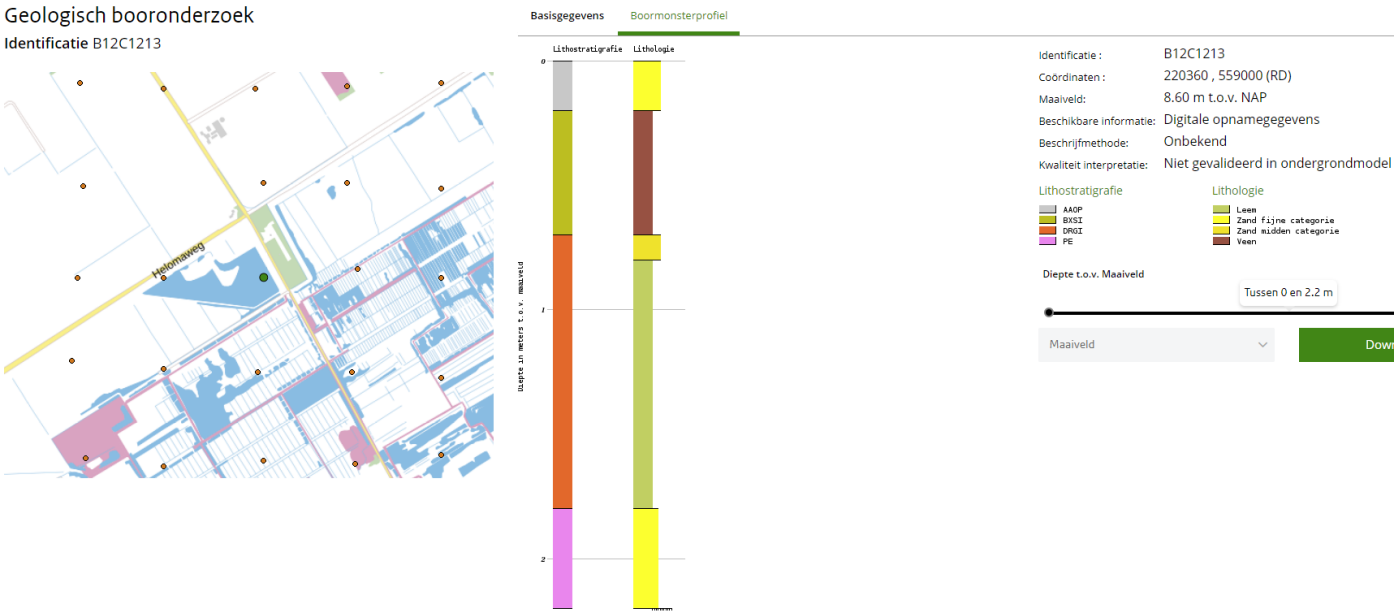

Figuur 14: Boring B12C1213 in het onderzoeksgebied.

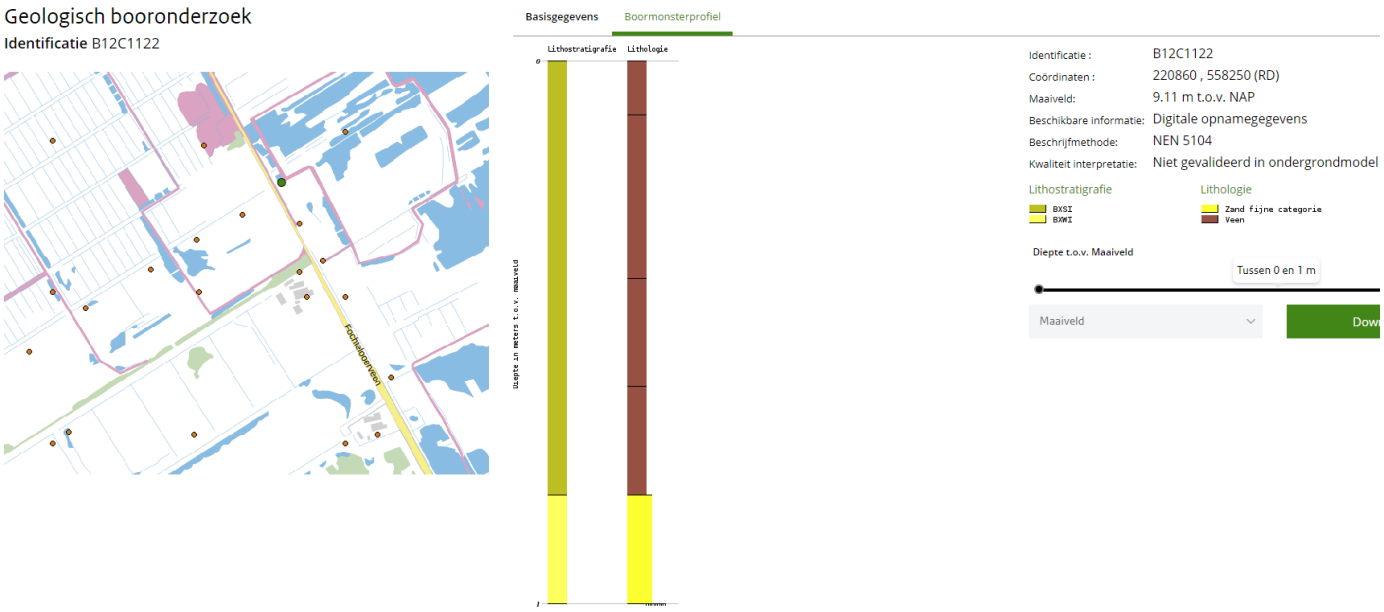

Figuur 15: Boring B12C1122 in het onderzoeksgebied.

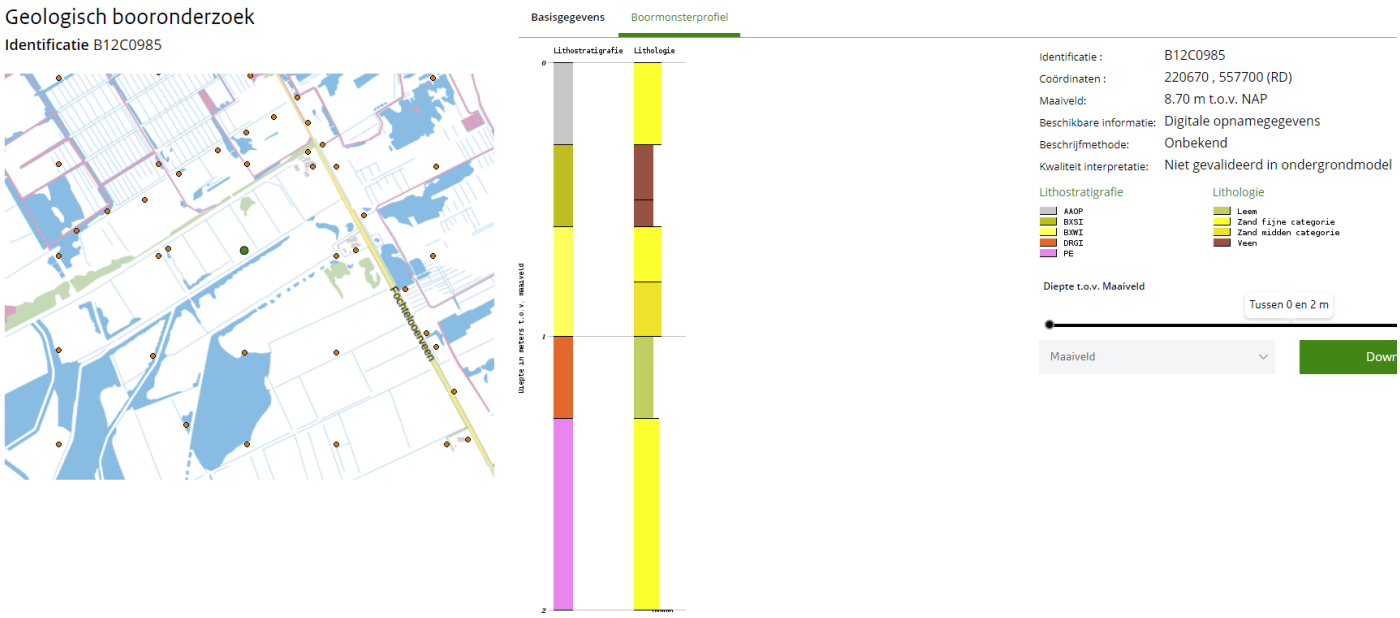

Figuur 16: Boring B12C0985 in het onderzoeksgebied.

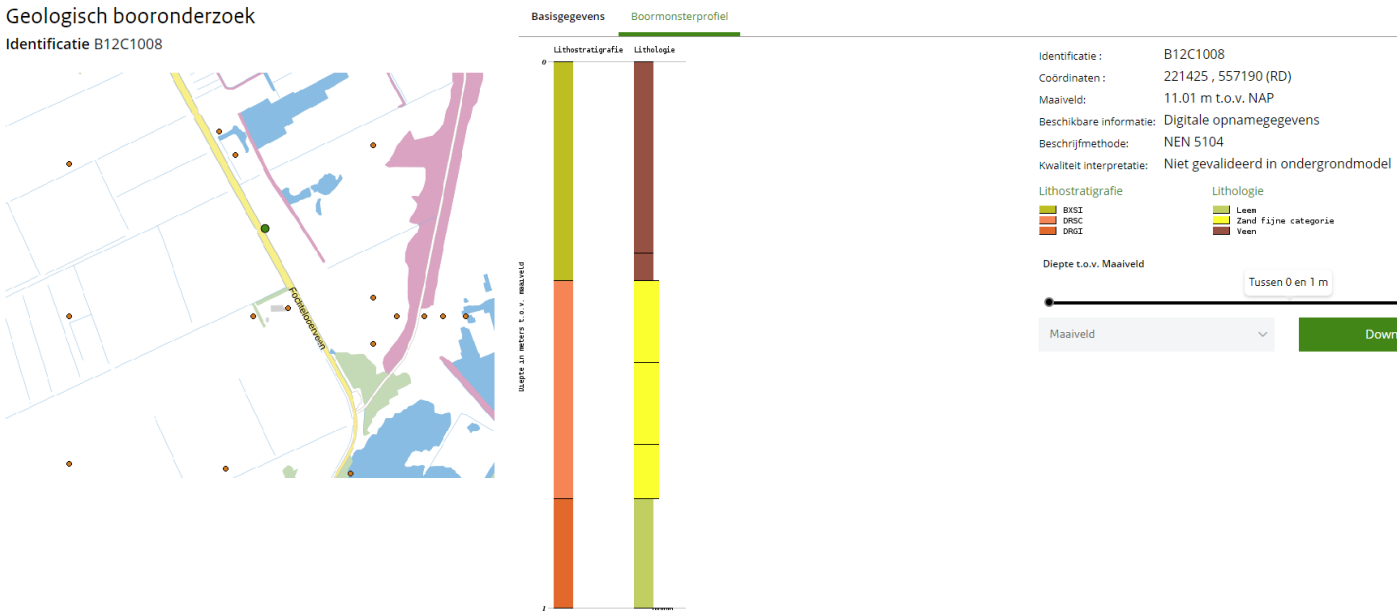

Figuur 17: Boring B12C1008 in het onderzoeksgebied.

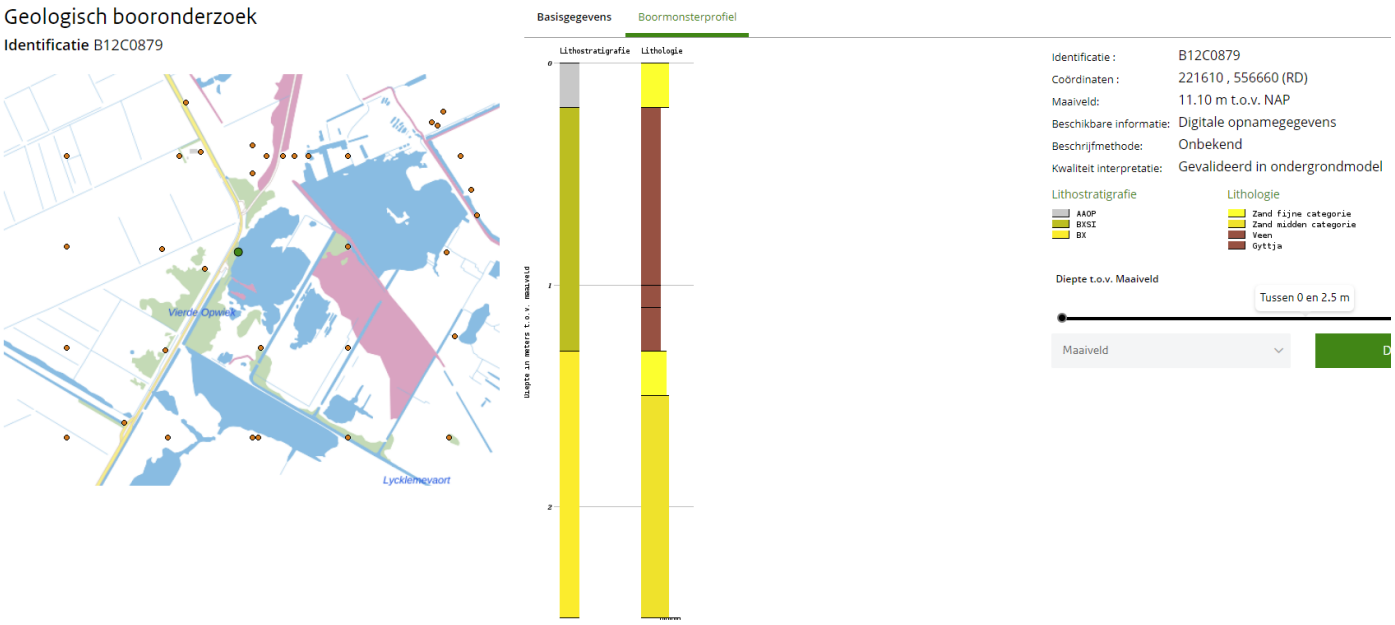

Figuur 18: Boring B12C0879 in het onderzoeksgebied.

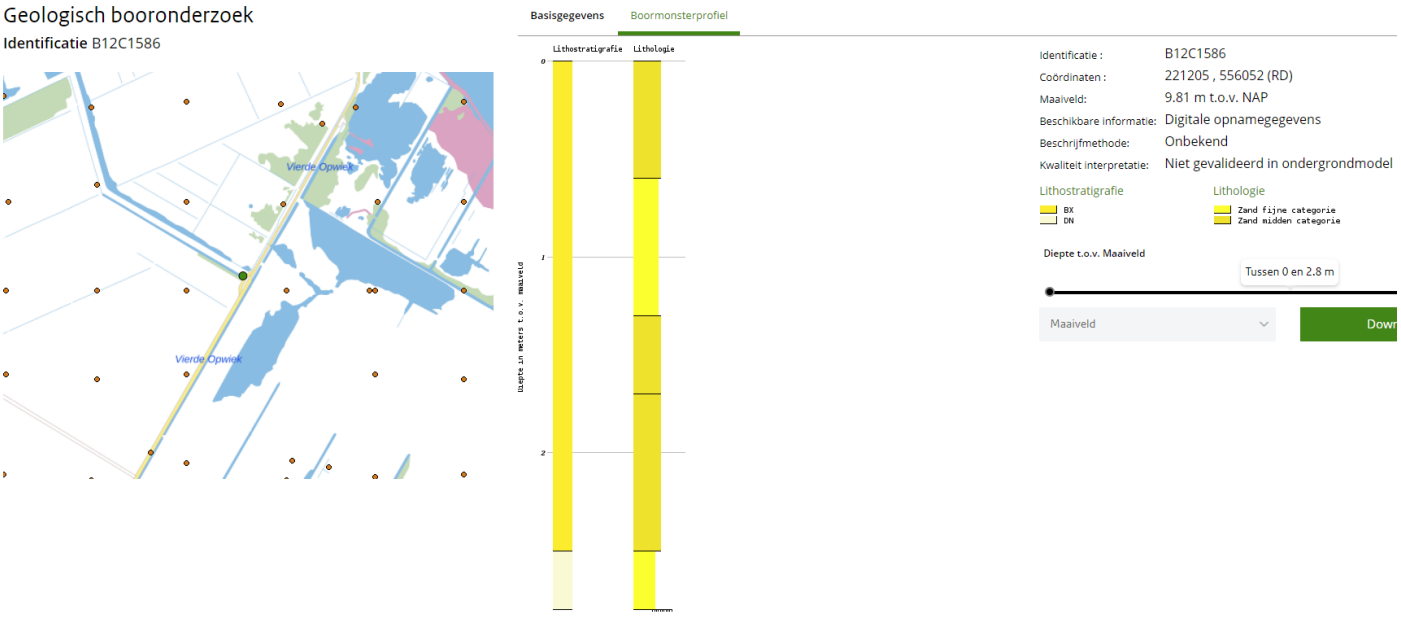

Figuur 19: Boring B12C1586 in het onderzoeksgebied.

3 Archeologie

Om de gespecificeerde archeologische verwachting voor een gebied op te kunnen stellen, is kennis nodig van de reeds bekende archeologische gegevens van het gebied. In dit hoofdstuk worden de bekende archeologische vindplaatsen, uitgevoerde onderzoeken en verwachtingen aan de hand van verschillende bronnen beschreven.

Tabel 5. Archeologische perioden (Bron: ABR).

Periode	Begin		Einde	
Nieuwe Tijd	1500		Heden	
Late Middeleeuwen	1050		1500	
Vroege Middeleeuwen	450		1050	
Romeinse Tijd	12	v. Chr.	450	
IJzertijd	800	v. Chr.	12	v. Chr.
Bronstijd	2.000	v. Chr.	800	v. Chr.
Neolithicum	5.300	v. Chr.	2.000	v. Chr.
Mesolithicum	8.800	v. Chr.	4.900	v. Chr.
Laat Paleolithicum	35.000	v. Chr.	8.800	v. Chr.
Midden Paleolithicum	300.000	v. Chr.	35.000	v. Chr.

3.1 Bewoningsgeschiedenis

De bewoningsgeschiedenis van het gebied tot aan de Middeleeuwen wordt hier per periode toegelicht, aan de hand van de gemeentelijke beleidsnota[9], de gebiedsbeschrijvingen in de structuurvisie[10], Panorama Landschap[11] en voorgaand archeologisch en cultuurhistorisch onderzoek[12]. De historische ontwikkeling van het gebied vanaf de Middeleeuwen wordt beschreven in Hoofdstuk 4.

Paleolithicum
De eerste bewoners van Friesland waren de Neanderthalers, tussen 130.000 en 35.000 jaar geleden tijdens de warmere perioden. Er zijn meerdere vondsten van vuurstenen werktuigen en afslagen bekend uit het Midden-Paleolithicum, voornamelijk op de hogere zandgronden. Tijdens het Laat-Paleolithicum verbeterde het klimaat en veranderde de dekzandgronden in een toendra met verspreide boomgroei. De mensen (*Homo sapiens*) leefde in deze periode van het jagen en verzamelen en de materiele weerslag wordt tot de ‘Hamburgcultuur’ gerekend. Er zijn veel vuurstenen artefacten en afslagen bekend, zowel als enkele kampementen met haardplaatsen. Aan het einde van het Laat-Paleolithicum ontstond de ‘Federmessercultuur’, waarvan ook vuurstenen artefacten aangetroffen zijn.

[9] Mennens 2014
[10] Provincie Fryslân 2014
[11] Raap 2022
[12] Komen en Buitenhuis 2009; Bouwmans 2022

Mesolithicum
Tijdens het Mesolithicum vestigden mensen zich vooral op hoger gelegen dekzandkoppen en -ruggen langs rivier- en beekdalen en in de omgeving van pingoruïnes. Het is waarschijnlijk dat mensen semi-permanente kampementen oprichtten en vandaaruit naar meer tijdelijke kampen trokken, voor de jacht of de visserij. Rond 6.000 v.Chr. was het landschap veranderd in een loofbos en ontwikkelde zich veen in de lagergelegen gebieden, beiden onaantrekkelijk voor jager-verzamelaars. Mensen trokken zich daardoor terug tot hooggelegen oevers van grote rivieren en meren. Binnen de gemeente Ooststellingwerf komen veel Mesolithische vindplaatsen voor, inclusief slacht- en extractiekampen.

Neolithicum
Tijdens het Neolithicum deden landbouw, veeteelt en permanente nederzettingen hun intrede. Dit gebeurde later in het noorden van Nederland dan in het zuiden, maar er is bewijs voor contact tussen de boeren in Zuid-Limburg en de toen nog jager-verzamelaars in het noorden. De eerste boeren waren deel van de Swifterbantcultuur, al bleven jagen en verzamelen deel van hun manier van leven. Er zijn meerdere archeologische resten van deze cultuur bekend. In het Midden-Neolithicum ontstond de Trechterbekercultuur, ook wel de hunebedbouwers. Deze mensen stichtten hun nederzettingen en grafmonumenten voornamelijk op droge dekzandgronden dichtbij beken en vennen. Akkerbouw en veeteelt maakten deel uit van deze cultuur, waarbij gebruik werd gemaakt van de slash-and-burn techniek. De gemeente Ooststellingwerf telt meerdere nederzettingslocaties en vindplaatsen van het Midden-Neolithicum. In het Laat-Neolithicum bleven nederzettingen op droge dekzanden in de omgeving van water maar was er sprake van intensiever grondgebruik. Ook werden grafheuvels opgericht, echter zijn deze verloren gegaan tijdens ontginningen in de eerste helft van de 20e eeuw. Vlakgraven zijn wel nog aangetroffen, inclusief bij Fochteloo.

Bronstijd
In de vroege en midden-Bronstijd vestigden mensen zich op droge dekzanden, op de overgang van bos en hei. De nederzettingen werden na verloop van tijd verplaatst, maar de grafvelden bleven meestal langere tijd op dezelfde plek in gebruik. Vanaf de midden-Bronstijd werd vee gehuisvest in boerderijen, welke alleen of in groepjes van maximaal vier boerderijen verspreid door het landschap stonden. In Ooststellingwerf zijn geen boerderijen bekend, maar wel een grafheuvel bij Goudmeer. Later in de Bronstijd ontstonden urnenvelden voor crematies, deze werden vaak aangelegd nabij oudere grafheuvels. Verschillende bronzen objecten zijn bekend uit natte contexten (veen/water), waar deze als offer zijn gedeponeerd.

IJzertijd
Door de groei van het veen waren er minder bewoonbare plekken tijdens de IJzertijd, al bleven er een aantal hoger gelegen zangronden bestaan. Bewoningssporen uit deze periode komen dan ook nog steeds voor in de gemeente Ooststellingwerf, ook bij Fochteloo. Ten zuiden van Fochteloo is een Celtic Field (raatakker) bekend en ten westen van de Fochteloërveenweg zijn een aantal boerderijplattegronden aangetroffen. De lagergelegen delen van het landschap waren bijna niet meer toegankelijk door het veen, maar enkele vondstconcentraties in deze delen laten zien dat mensen hier toch woonden in drogere periodes. Het is waarschijnlijk dat boeren na verloop van tijd het gebied hebben verlaten voor meer vruchtbare gebieden.

Romeinse Tijd en vroege Middeleeuwen
Grote delen van het gebied waren niet meer bewoonbaar vanaf de IJzertijd tot aan de vroege Middeleeuwen door de ontwikkeling van het hoogveen. Bij Fochteloo zijn echter bewoningssporen uit de Romeinse Tijd aangetroffen in de vorm van boerderijen en andere structuren op de hoge dekzandruggen. Rond de 2e en 3e eeuw zal de bewoning hier ook gestopt zijn wegens het groeiende hoogveen. Sporen uit de vroege Middeleeuwen ontbreken volledig. Rond de 5e eeuw zijn er sporen van bewoning, maar deze had waarschijnlijk een erg lage dichtheid van circa 3-4 personen per km^2. De bewoning komt pas later weer echt op gang, dit wordt besproken in 4.1.

3.2 Gemeentelijke archeologische verwachtingskaart

De archeologische verwachtingswaarde van een gebied geeft de kans op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats weer. De gemeente Ooststellingwerf beschikt over een eigen verwachtings- en beleidskaart (Gemeente Ooststellingwerf 2014). Het beleid is al besproken in 1.7.4. Het plangebied is weergeven op de verwachtingskaart in Figuur 20 en de toelichting per archeologische verwachting wordt samengevat in onderstaand tabel (Tabel 6).

Tabel 6: Archeologische verwachtingen gemeente Ooststellingwerf

Verwachting	Toelichting
Lage verwachting	Gebieden die niet geschikt waren voor bewoning (natte bodems) en percelen waarvan is vastgelegd dat er diepe bodemverstoring heeft plaatsgevonden krijgen een lage archeologische verwachting.
Middelhoge verwachting (WR-a5)	Bodems waarin podzolvorming heeft plaatsgevonden duiden op goede ontwatering van het dekzand, waardoor deze aantrekkelijk waren voor prehistorische bewoning (Steentijd). Podzolgronden krijgen daarom een middelhoge verwachting (laarpodzolgronden een hoge verwachting). Ook keileemgronden krijgen een middelhoge verwachting. Ter plaatse van het plangebied is een podzolbodem aanwezig (Figuur 12).
Vuursteenvindplaatsen (WR-a2)	Deze benoeming betreft reeds bekende vuursteenvindplaatsen waarbij de kans op het vinden van resten uit de steentijd zeker aanwezig is. Er geldt een hoge verwachting op het aantreffen van een gave vindplaats. In dit geval is de bekende vindplaats deel van een AMK-terrein (2033). Dit terrein wordt verder beschreven onder 3.4.1.
Archeologische monumenten (AMK-terreinen) (WR-a2)	Dit zijn gebieden van hoge archeologische waarde. Het gaat hier om AMK-terrein 2033, een vindplaats met vuurstenen artefacten uit het Mesolithicum en Neolithicum. Dit terrein wordt verder beschreven onder 3.4.1.

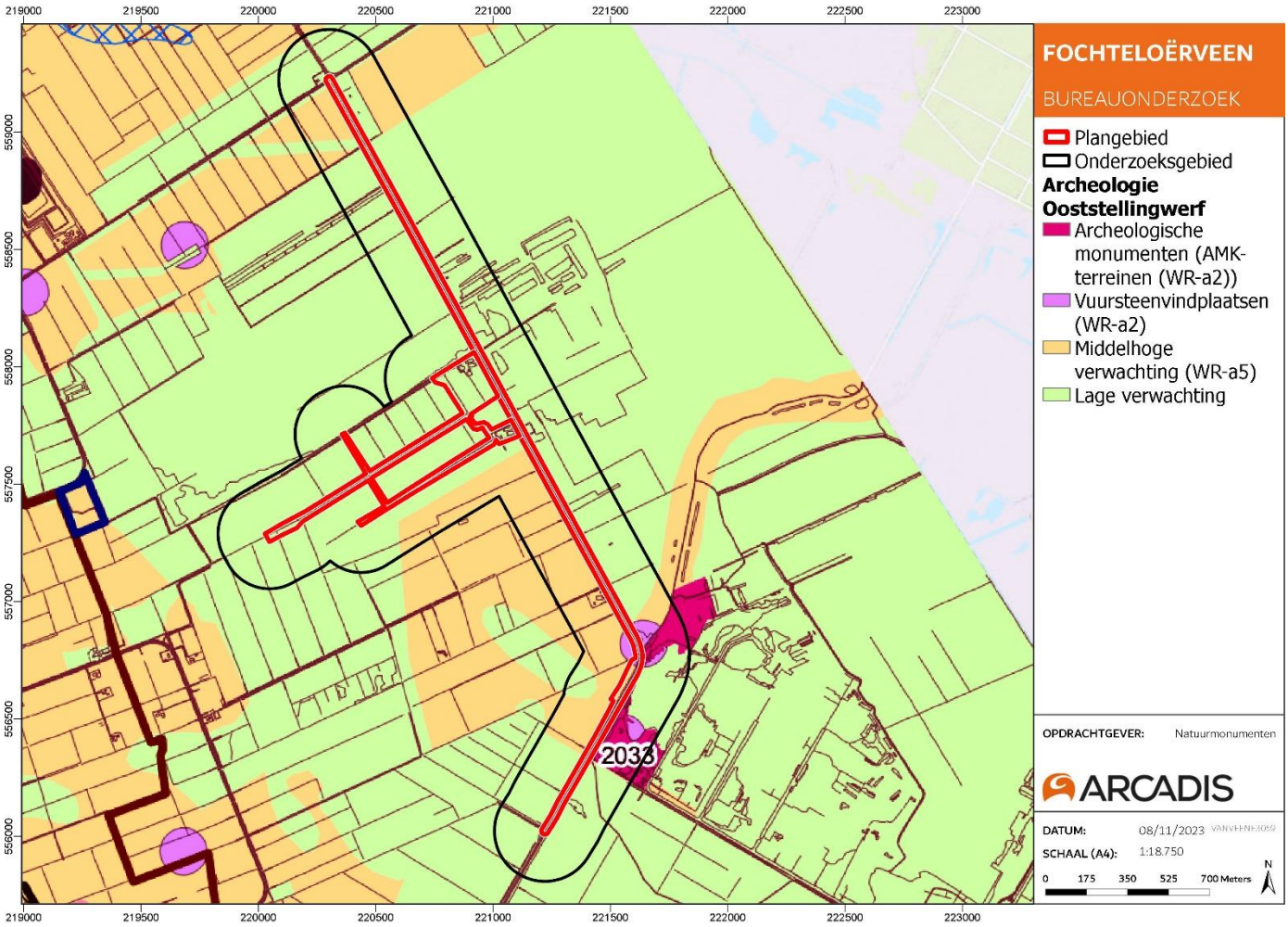

Figuur 20: Het plangebied op de archeologische beleids- en verwachtingskaart van de gemeente Ooststellingwerf.

3.3 FAMKE

Zoals beschreven in paragraaf 1.7.3 bestaat de FAMKE uit twee advieskaarten, één voor de periode Steentijd-Bronstijd (300.000 – 800 v. Chr.) en één voor de periode IJzertijd – Middeleeuwen (800 v Chr. – 1500 n. Chr.). Het plangebied is op deze kaarten weergeven in Figuur 4 en Figuur 5. In onderstaand tabel (Tabel 7) wordt nadere toelichting gegeven voor de archeologische verwachtingen die voor het plangebied gelden.

Tabel 7: Toelichting archeologisch advies uit FAMKE

Advies	Toelichting archeologische verwachting
Steentijd – Bronstijd	
Quickscan	Van deze gebieden wordt vermoed dat eventuele aanwezige archeologische resten al ernstig verstoord zijn, maar dit is niet met zekerheid te zeggen.
Karterend onderzoek 2 (steentijd)	In deze gebieden kunnen zich op enige diepte archeologische lagen uit de Steentijd bevinden, afgedekt door een veen- of kleidek. Indien aanwezig zullen de archeologische resten waarschijnlijk van goede kwaliteit zijn.
Karterend onderzoek 1 (steentijd)	In deze gebieden kunnen zich archeologische resten uit de Steentijd vlak onder maaiveld bevinden, afgedekt door een dun

	veen- of kleidek. Indien aanwezig kunnen archeologische resten goed geconserveerd zijn, maar de resten zijn wel kwetsbaar.
Waarderend onderzoek (vuursteenvindplaats)	Dit betreft reeds bekende vuursteenvindplaatsen. Een deel hiervan is mogelijk al verstoord.
Streven naar behoud	Van deze terreinen is bekend dat zij waardevolle archeologische resten uit de Steentijd bevatten. Vaak betreft het AMK-terreinen, maar het kunnen ook terreinen zijn die bij de gemeente of provincie bekend staan als archeologisch waardevol.
IJzertijd – Middeleeuwen	
Geen onderzoek noodzakelijk	Op basis van eerder onderzoek is gebleken dat er zich geen archeologische resten in de bodem bevinden, of de archeologische verwachting voor het aantreffen van archeologische resten uit de periode IJzertijd - Middeleeuwen op gefundeerde gronden is zodanig laag dat de kans op aantasting bij de meeste ingrepen zeer klein is.

3.4 Bekende Vindplaatsen

Figuur 21 geeft een overzicht van de bekende vindplaatsen en onderzoeksmeldingen in het plan- en onderzoeksgebied.

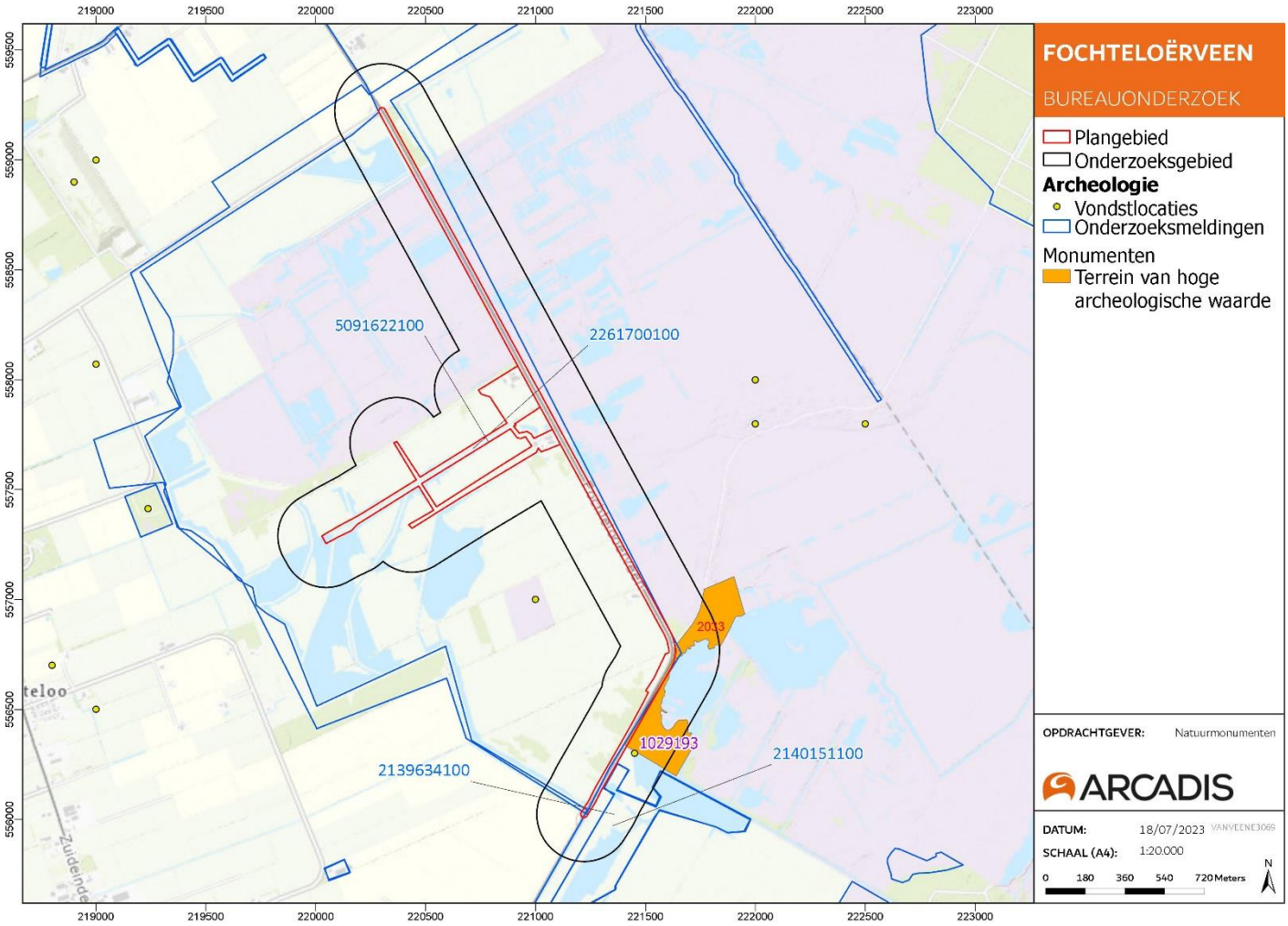

Figuur 21: AMK-terreinen, vondstlocaties en onderzoeksmeldingen in het plan- en onderzoeksgebied (Archis).

3.4.1 AMK-terreinen

Op de Archeologische Monumenten Kaart (AMK) zijn bekende, gewaardeerde, archeologische vindplaatsen weergegeven. Er wordt onderscheid gemaakt tussen terreinen van waarde, hoge waarde, zeer hoge waarde, en zeer hoge waarde – beschermd. In het laatste geval is het terrein een beschermd Rijksmonument. Het uitgangspunt bij AMK-terreinen is in principe behoud van archeologische resten in situ. Binnen het plangebied bevindt zich één AMK-terrein (nummer 2033) van hoge archeologische waarde. Deze wordt weergeven op de kaart in Figuur 21. Het betreft een terrein met bewoningssporen en vondsten, gelegen op een dekzandrug nabij een plas. Er zijn vuurstenen artefacten uit het Mesolithicum en het Neolithicum aangetroffen. Het terrein is echter niet meer gaaf als gevolg van zandwinning.

3.4.2 Vondstlocaties en waarnemingen

Vondstlocaties zijn archeologische vindplaatsen die geregistreerd zijn in de landelijke Archis-database. De vondstlocaties zijn aangegeven op de kaart in Figuur 21. Binnen het plangebied zijn geen vondstlocaties aanwezig, binnen het onderzoeksgebied is één vondstlocatie bekend (1029193). Het betreft meerdere vuurstenen vondsten gedateerd tot het Paleolithicum, Mesolithicum en tussen het Paleolithicum en de IJzertijd. De verwervingswijze van de vondsten is niet bekend. In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn meerdere vindplaatsen bekend uit het Paleolithicum tot aan de IJzertijd.

3.4.3 Eerder uitgevoerd onderzoek

In verschillende zones binnen het onderzoeksgebied is eerder archeologisch bureau- en veldonderzoek uitgevoerd. Deze zones zijn aangegeven op de kaart in Figuur 21 en de resultaten van de onderzoeken zijn beschreven in onderstaand tabel.

Zaak IDnummer	Datum / uitvoerder / type onderzoek	Resultaten
5091622100	06-07-2021 / Antea Group / Bureauonderzoek	Dit onderzoek betreft een groot gebied, het gehele Fochteloërveen. In de conclusie van het bureauonderzoek wordt een hoge archeologische verwachting gegeven aan de periode Paleolithicum – Middeleeuwen en een lage archeologische verwachting voor de periode Middeleeuwen – Nieuwe Tijd. Het gegeven advies is tweeledig: indien werkzaamheden minstens 30 cm boven het Pleistocene zand blijven is geen vervolgonderzoek noodzakelijk; voor diepere werkzaamheden wordt een inventariserend booronderzoek aanbevolen. Dit advies is toegespitst op werkzaamheden in het kader van kadeherstel.
2261700100	26-10-2009 / Archaeological Research en Consultancy / Bureauonderzoek en booronderzoek	Voor het booronderzoek is het onderzoeksgebied verdeeld in vier deellocaties. In één van de deellocaties werd een mogelijke pingoruïne aangetroffen, deze is aanvullend onderzocht. Tijdens het booronderzoek zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Terwijl er enkele restanten van een B-horizont en/of een B/C-horizont zijn aangetroffen, is het onwaarschijnlijk dat hier intacte archeologische resten aanwezig zijn. De gebieden worden vrijgegeven. Ter plaatse van de pingoruïne wordt geadviseerd om zo min mogelijk verstorende activiteiten uit te voeren vanwege de aardwetenschappelijke waarde. Omdat de pingo verstoord is, is de kans op intacte archeologische resten klein. De pingoruïne bevindt zich niet in het huidige plangebied.
2140151100	19-12-2006 / Archaeological Research en Consultancy / Booronderzoek	Er is geen informatie beschikbaar over dit onderzoek.
2139634100	12-12-2006 / Archaeological Research en Consultancy / Bureauonderzoek	Er is geen informatie beschikbaar over dit onderzoek.

3.4.4 Tweede Wereldoorlog

Op basis van de Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME) liggen er geen elementen uit de Tweede Wereldoorlog in het plangebied. Wel liggen er drie NAD-werkkampen ten westen van het plangebied, maar gezien de afstand worden hier geen (archeologische) resten van verwacht. Verder zijn er geen relevante gegevens bekend ten aanzien van het plangebied uit deze periode.

3.4.5 Verstoringen

Het plangebied is weergeven op de Vergraven Gronden kaart in Figuur 22. Het grootste deel van het plangebied is op basis hiervan niet verstoord, alleen de Fochteloërveenweg wordt aangemerkt als ‘bebouwing’. In het zuidelijke deel van het plangebied is echter wel een deel vergraven en grenst het plangebied aan een deel verstoord door ‘natuurontwikkeling’. Daarnaast is het AMK-terrein niet meer gaaf als gevolg van afgraving van de dekzandrug. In het verleden is de bodem mogelijk verstoord geraakt door veenontginningen en/of agrarische activiteiten.

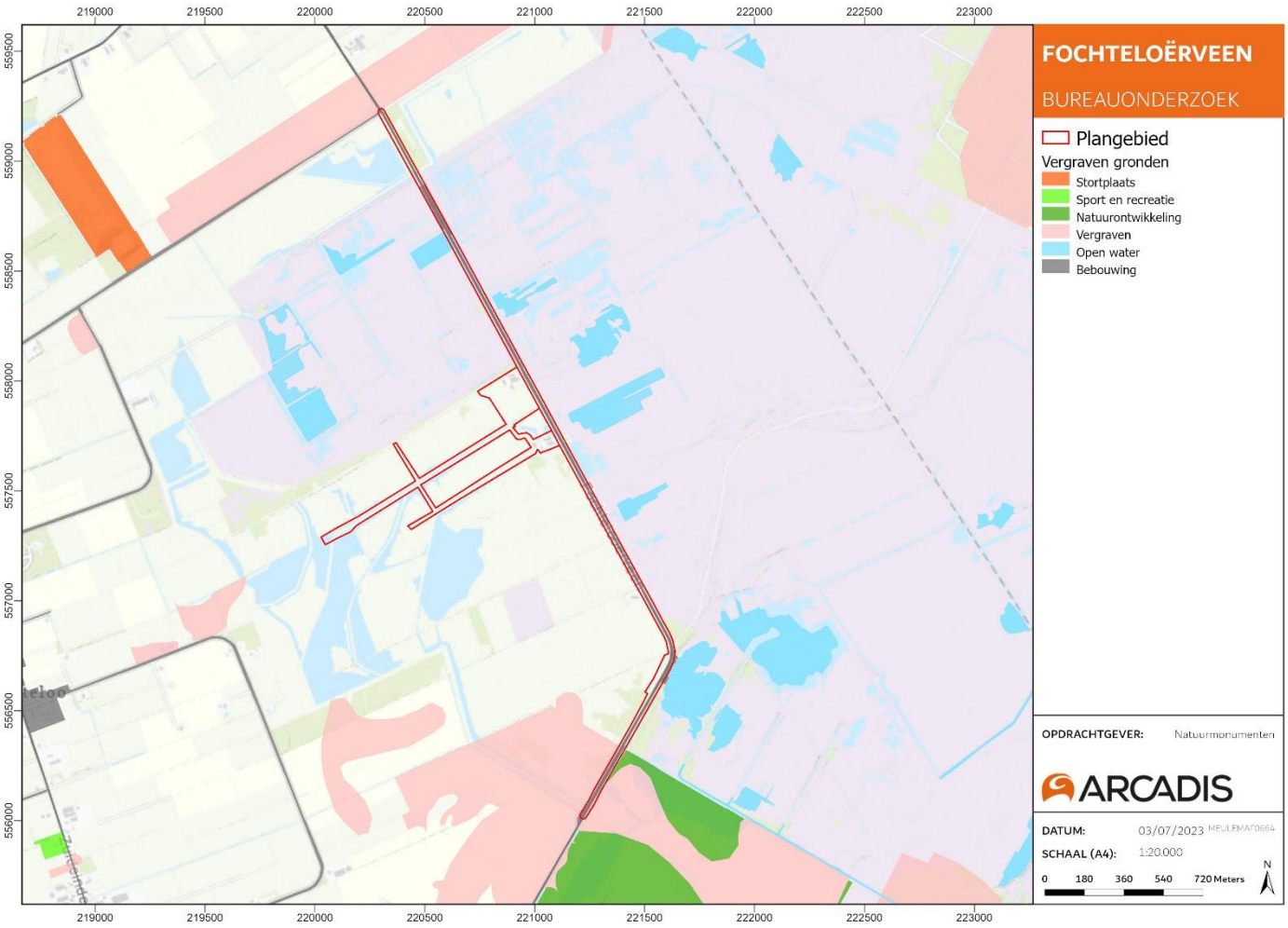

Figuur 22: Het plangebied op de vergraven gronden kaart.

3.4.6 Conclusie archeologie

Op basis van de bewoningsgeschiedenis van het gebied worden mogelijk archeologische resten uit de periode Paleolithicum – vroege Romeinse Tijd verwacht. Het gebied werd langzaam minder bewoonbaar door veenontwikkeling vanaf de Bronstijd en gedurende de late Romeinse Tijd en vroege Middeleeuwen was deze vrijwel zeker onbewoond.

De gemeentelijke verwachtingskaart geeft aan dat een deel van het plangebied een lage archeologische verwachting heeft. De overige delen hebben een middelhoge verwachting (Steentijd) of betreffen een vuursteenvindplaats en AMK-terrein. Dit komt overeen met de verwachtingen uit de FAMKE kaarten, waar voor de Steentijd het hele plangebied een eis m.b.t. vervolgonderzoek kent, van een quickscan tot streven naar behoud. Aan het plangebied is voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen een lage verwachting toegekend. Op basis van Archis komen in het plangebied een vuursteenvindplaats en een AMK-terrein van hoge archeologische waarde voor. Er zijn geen elementen uit de Tweede Wereldoorlog aanwezig of verwacht en het grootste deel van het plangebied is niet eerder verstoord.

4 Historie

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de historische ontwikkeling van het plangebied. Dit wordt per thema vanaf de Middeleeuwen beschreven aan de hand van historische kaarten, de structuurvisie van de provincie Friesland[13], de gemeentelijke nota archeologie[14], Panorama Landschap[15] en voorgaand archeologisch[16] en cultuurhistorisch onderzoek[17]. Informatie uit de LESA Fochteloërveen (in prep 2023) is ook gebruikt voor onderstaand hoofdstuk, voor de verdieping wordt dan ook naar deze publicatie verwezen[18].

4.1 Ontwikkelingsgeschiedenis

4.1.1 Het begin van de ontginningen

Zoals benoemd in Hoofdstuk 3.1 (Archeologie) werd het plangebied hoogstwaarschijnlijk niet bewoond in de vroege Middeleeuwen vanwege het hoogveencomplex. Rond het jaar 1000 kwamen mensen weer terug naar het gebied. Ze vestigden zich aan de oevers van de rivieren, waaruit ze loodrecht op de rivier begonnen zijn met de ontginning van het land. Hierdoor ontstond een opstrekkende verkaveling. Vanuit de rivieren werden ook sloten gegraven naar de hoger gelegen delen van het veengebied. De ontginningen leidden tot langgerekte veenontginningsdorpen met een indeling van natte heidevelden en hooilanden bij de rivier, bouwlanden bij de boerderijen in een strook langs de dorpsstraat en droge heiden op de tevoorschijn gekomen dekzandruggen. De oorspronkelijke bebouwingsas is vaak nog terug te vinden in de vorm van een ‘buitenweg’, dicht bij de rivier, terwijl de boerderijen aan de ‘binnenweg’ of ‘bovenweg’ staan.

Door de ontginningen begon het veen in te klinken en te oxideren, waardoor bodemdaling optrad. Na verloop van tijd was het als gevolg te nat voor akkerbouw en kon het land alleen gebruikt worden als gras- en hooiland. Dorpen moesten ook uiteindelijk verplaatst worden naar de hoger gelegen delen van de dekzandruggen, die ten eerste onder het veen lagen. De eerste ontginningsassen moeten daarom dichter bij de oude dalen gezocht worden dan de huidige bewoningslinten.

In het oosten van het gebied ontbrak een veendek en konden grote aaneengesloten complexen met essen ontstaan. Hier liggen nederzettingen die lijken op Drentse esdorpen, zoals Oosterwolde. Dorpsnamen die eindigen op -wold of -woud duiden op de voormalige aanwezigheid van bos. De verkaveling in de Friese esgebieden was onregelmatig en kleinschalig. Op de dekzandruggen in overige delen van het gebied is geen sprake van essen maar werd wel gebruik gemaakt van plaggenbemesting. Hier was de verkaveling opstrekkend en regelmatig. Deze soort verkaveling is nog steeds aanwezig rondom Fochteloo. Op de HISGIS kaart is te zien dat de verkaveling vanuit het bewoningslint van Fochteloo rechtstreeks naar de grens loopt (Figuur 30). De provinciale grens is hier ontstaan in 1328 toen de Stellingwervers zich losmaakten van Drenthe en zich bij Friesland voegden.

Leidijken
Na het in gebruik nemen van de ontgonnen gebieden voor akkerbouw en veeteelt, kregen mensen te maken met wateroverlast. Het zure veenwater stroomde namelijk naar beneden van de nog onontgonnen hoogveengebieden. Om dit tegen te gaan werden veendijken, oftewel leidijken, aangelegd. In bijna elk dorp werden de veengronden gescheiden van de cultuurgronden door een leidijk. De dijken werden van plaggen gemaakt en later opgehoogd met zand. Via pijpen/buizen of stuwtjes in de leidijk kon het water via sloten worden geloosd richting de beekdalen. Tot het midden van de 19e eeuw lag op de grens van het Fochteloërveen en de landbouwgronden van het lint van Fochteloo een leidijk. Opvallend is dat de percelering van Fochteloo in 1765 al over de leidijk heengetrokken was en de woeste gronden dus geprivatiseerd waren. Dit gold niet voor de Drentse kant.

[13] Provincie Fryslân 2014
[14] Mennens 2014
[15] Raap 2022
[16] Komen en Buitenhuis 2009
[17] Bouwmans 2022; Timmermans 2023
[18] Franssen e.a. 2023. LESA Fochteloërveen, in prep.

4.1.2 Verveningen (turfwinning)

Achter de bovengenoemde leidijken lag in de 16e eeuw nog een groot hoogveencomplex. Deze hoogvenen werden vanaf de 16e eeuw systematisch afgegraven. Hiervoor werden compagnieën opgericht, welke investeerden in de aankoop van de grond en de aanleg van een kanaal om de turf af te voeren. De compagnieën legde hun eigen vaarten aan. Loodrecht op deze vaarten werden wijken (zijkanalen of brede sloten) aangelegd die het veen instaken en vanaf waar de turf werd afgegraven. Transport ging lange tijd via het water, waarbij niet alleen trekvaarten werden gegraven maar ook natuurlijke waterlopen werden gekanaliseerd. Sommige dorpen zijn met opvaarten in verbinding gebracht met de hoofdvaart. Hierdoor ontstond een intensief systeem van waterlopen welke vaak in hoofdlijnen nog aanwezig is in het huidige landschap, ook langs het Fochteloërveen, waar bijvoorbeeld enkele wijken nog aanwezig zijn.

De ontginningsgeschiedenis van het hoogveencomplex rond Fochteloo wijkt af van die van vergelijkbare hoogveengebieden in de noordelijke provincies. Doordat het complex doorsneden werd met provinciale en gemeentegrenzen is een systematische vervening van het gebied nooit gebeurd. Het hoogveengebied werd wel gebruikt voor o.a. schapenbegrazing. De vervening van het Friese gedeelte van het hoogveencomplex, uitgevoerd tot in de 20e eeuw, had een veel lager tempo en werd minder systematisch uitgevoerd in vergelijking met het Drentse gedeelte. Het Fochteloërveen is dan ook uiteindelijk nooit volledig afgegraven.

De vervening kan in drie perioden worden ingedeeld: de aanloopfase die tot ongeveer 1855 duurde, de bloeitijd van 1855 tot 1880 en de periode tot 1930 toen de turfwinning weer terugliep. Vanaf het begin van de jaren ’50 vond er opnieuw op relatief grote schaal turfwinning plaats, niet voor brandstof maar voor grauwveen dat werd verwerkt tot turfstrooisel. Dit werd bijvoorbeeld gebruikt in paardenstallen en tuinderijen vanwege het absorberende vermogen van turfstrooisel. Voor meer verdieping in de vervening van het gebied en de verschillende betrokken bedrijven wordt verwezen naar het onderzoek door RAAP (Bouwmans 2022). Waar de verveende gronden werden omgezet tot landbouwgronden vond bebouwing vaak plaats in een lint langs de hoofdvaart, eveneens lans wijken en dwarswijken.

4.1.3 Recentere ontwikkelingen

In de 19e eeuw werden de niet ontgonnen heidegronden in het zandgebied uiteindelijk omgezet in landbouwgrond. Het grootste deel werd grasland, nog steeds een kenmerk van de regio. Ook werden woeste gronden en zandverstuivingen omgezet in landgoederen en bos. Het grootste gebied betrof de boswachterijen Appelscha en Smilde, samen het Nationale Park het Drents-Friese Wold. Terwijl het meeste van Fochteloërveen niet ontgonnen is, zijn in de loop van de 19e en 20e eeuw toch delen in cultuur gebracht en omgezet naar bouwland. Het gaat vooral om de randen die aan Fochteloo, Appelscha en Weperpolder grenzen. Het gebied ten oosten van Fochteloo kwam begin 20e eeuw in het bezit van de ontginningsmaatschappij de Drie Provinciën. Deze maatschappij kocht woeste grond aan, waarop werklozen uit gemeentes die aandeelhouder waren te werk gezet werden.

Door de grootschalige ontginningen van de 19e en 20e eeuw werd het hoogveen echter een verdwijnend landstype. In 1938 heeft Natuurmonumenten de kern van het gebied aangekocht en vanaf 1958 werden stap voor stap nieuwe gebieden toegevoegd. In 1961 wordt de ontginning van hoogveengebieden officieel een halt toegeroepen. Uiteindelijk werd het natuurgebied vergroot tot ca. 2500 ha en omvatte naast bestaand hoogveen ook restanten van afgegraven veen, heide, productiebossen en voormalige landbouwgronden die omgezet werden in natuur. Het Fochteloërveen is nog steeds onder beheer van Natuurmonumenten en vormt een van de weinige restanten hoogveen in West-Europa.

(Na) de Tweede Wereldoorlog
Ten oosten van Fochteloo lagen twee kampen met barakken, waar tijdens WWII en zelfs tot lang daarna bepaalde groepen mensen werden ondergebracht. Sommige groepen werden tewerk gezet in het gebied. De kampen zijn niet goed zichtbaar op de historische kaarten en liggen niet binnen het plangebied.

In het cultuurhistorisch onderzoek uitgevoerd door RAAP (2022) wordt een voormalige turfstrooiselfabriek in het Fochteloërveen beschreven. In 1949 werd de N.V. Noord-Nederlandse Turfstrooiselfabriek opgericht aan de Gemeenteweg (nu Fochteloërveenweg), midden in het veen. Hierdoor hoefden de spoorlijnen, welke de turfmolm naar de fabriek vervoerde, niet lang te zijn. De spoorlijnen liepen over de turfbanen het veen in en zijn niet zichtbaar op de historische kaarten. De putten waaruit het veen werd gewonnen lagen loodrecht op de banen en waren van elkaar gescheiden door turfwallen, nog niet vergraven stukken. De gewonnen turf werd op de turfbanen gedroogd en daarna vervoerd naar de fabriek. De vervening begon pas in 1951 aan de westkant van het Fochteloërveen. Er werd in oostelijke richting gewerkt tot de Gemeenteweg was overgestoken, daarna vond de vervening zuidwaarts plaats. Nadat de kuilen machinaal uitgeveend waren, werden de turfwallen verwijderd en het terrein geëgaliseerd. Hierdoor

bleef het kleinschalige greppelpatroon over dat de voormalige veenderij nog steeds kenmerkt. De fabriek ligt naast het plangebied in het noordoosten, net onder de Heilomaweg, en is aangegeven op de historische kaart uit 1964 (Figuur 27). Hierop zijn ook de turfbanen zichtbaar. Voor meer informatie over de fabriek wordt verwezen naar het onderzoek uitgevoerd door RAAP (2022).

Het begin van de Fochteloërveenweg, aan de zuidelijke kant van het plangebied, is al zichtbaar op de kaart uit 1930 (Figuur 25). De weg wordt echter pas doorgetrokken in de jaren ’50 en wordt in deze periode ook verhard. In de bocht van de Fochteloërveenweg loopt op de kaart van 1970 een rijwielpad (Figuur 28), op de locatie waar in 1930 ook een pad lijkt lopen (Figuur 25) en ongeveer waar een dekzandrug loopt. Dit is niet zichtbaar op de kaart van 1950. Hiernaast is op de kaarten tussen 1900 en 1970 de ontwikkeling van Fochteloo en de bijbehorende landen goed te zien (Figuur 24 tot Figuur 28). Terwijl in 1900 nog veel van het gebied ten oosten van Fochteloo veen blijkt te zijn, is een deel hiervan tot aan 1970 omgezet tot agrarisch en natuurland. In de gemeente Ooststellingwerf vonden tussen 1967 en 1980 ruilverkavelingen plaats. De ruilverkavelingen zorgde voor een grootschaliger, rationelere verkaveling waarbij de belangrijkste kenmerken van het gebied echter bewaard zijn gebleven. Dit is ook merkbaar op de kaarten van 1970 en 1990, waarbij op de laatste kaart inderdaad grotere kavels aanwezig zijn ten westen van het plangebied (Figuur 28 en Figuur 29).

Bebouwing
Eerder is voor de boerderijen binnen het onderzoeksgebied (Fochteloërveenweg 4, 8/10 en 12) een cultuurhistorisch onderzoek uitgevoerd door Arcadis[19]. De boerderijen dateren uit de jaren ’50 en hebben een opbouw die voorkomt in het oosten van Friesland en in het Westerkwartier. Ze zijn zichtbaar op de kaart uit 1970 (Figuur 28). De bebouwing volgt het karakteristieke rationele verkavelingspatroon van de veenontginning. De drie boerenerven vormen een ensemble vanwege de uiterlijke overeenkomsten, oriëntatie ten opzichte van de weg en hun zichtbare relatie met het omliggende landschap. Tot in de jaren ’80 werd turfstrooisel gewonnen in het gebied dat aan de boerenerven grenst. Voor de verdieping naar de cultuurhistorische kenmerken en waarden van de bebouwing wordt verwezen naar het onderzoek.

[19] Timmermans 2023

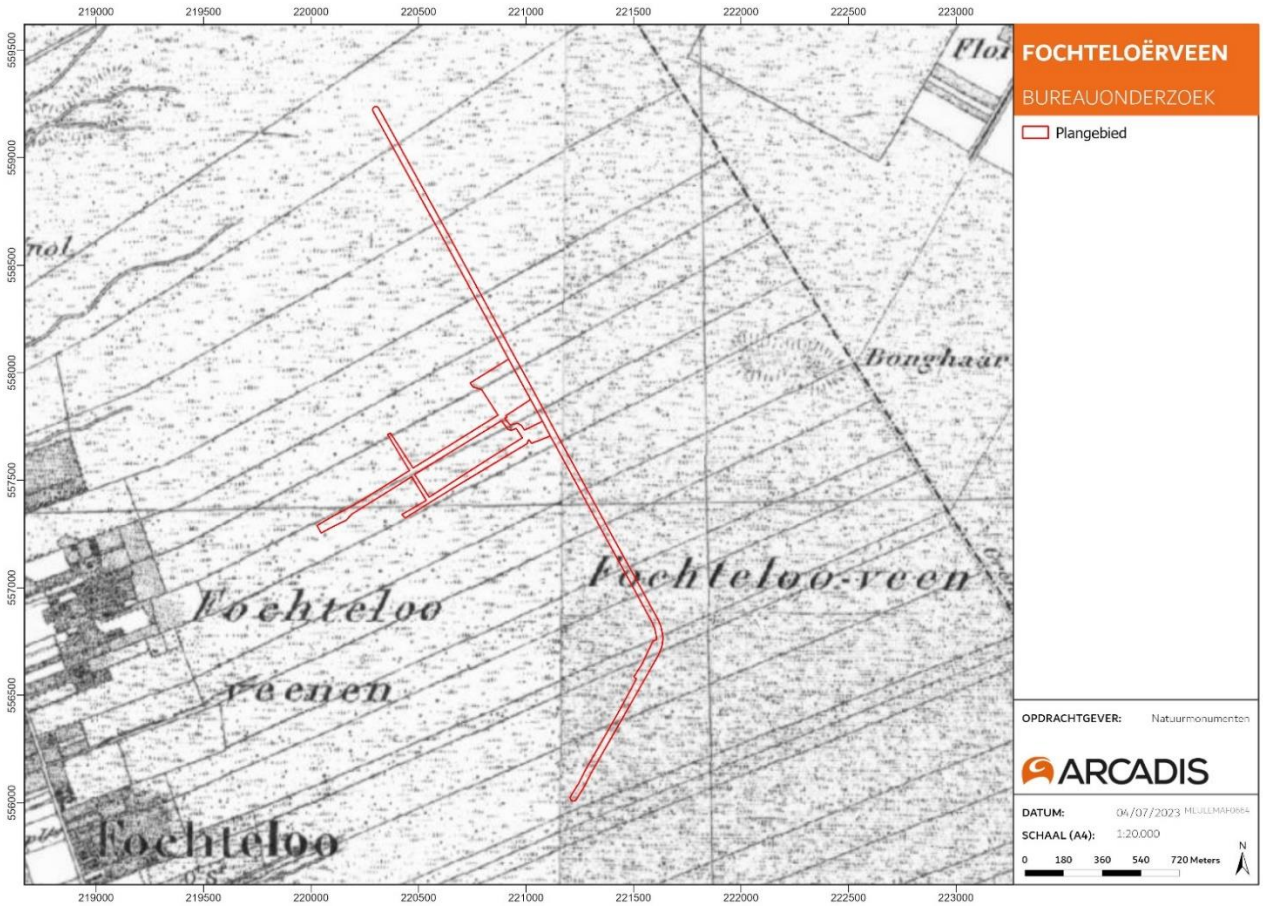

Figuur 23: Het plangebied op de historische topografische kaart uit 1850.

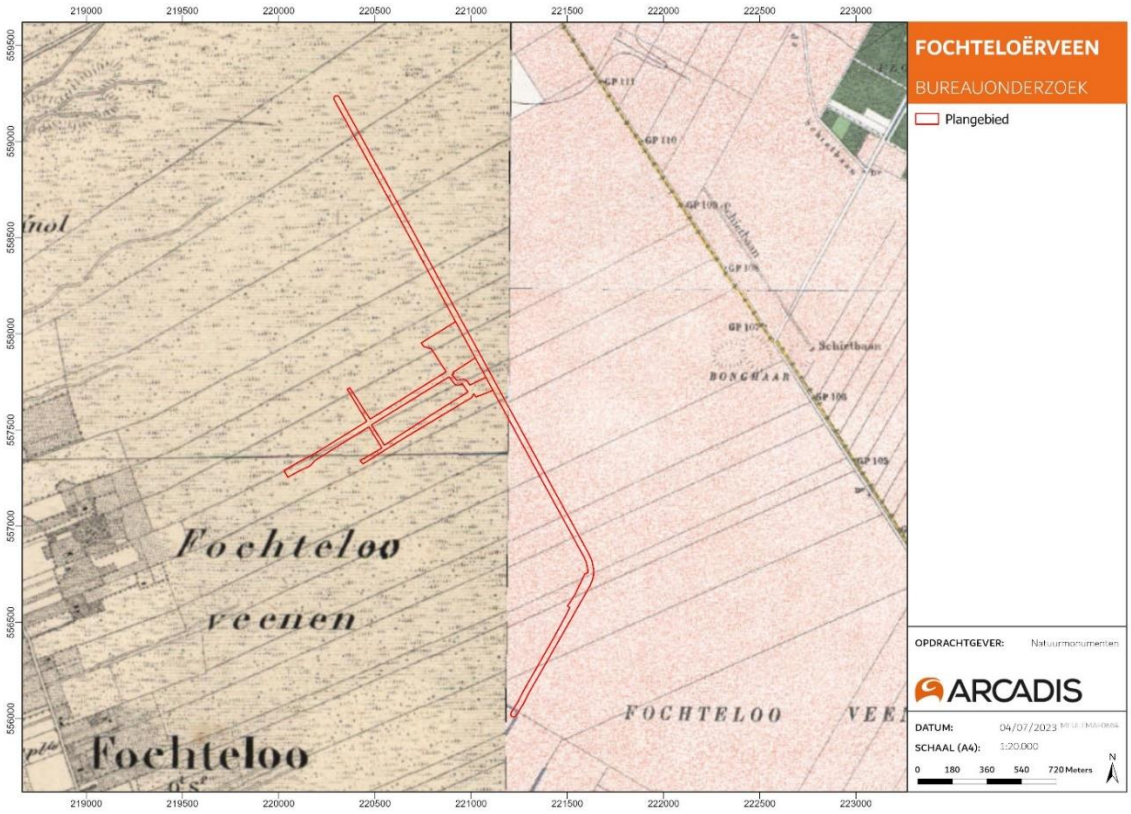

Figuur 24: Het plangebied op de topografische kaart uit 1900.

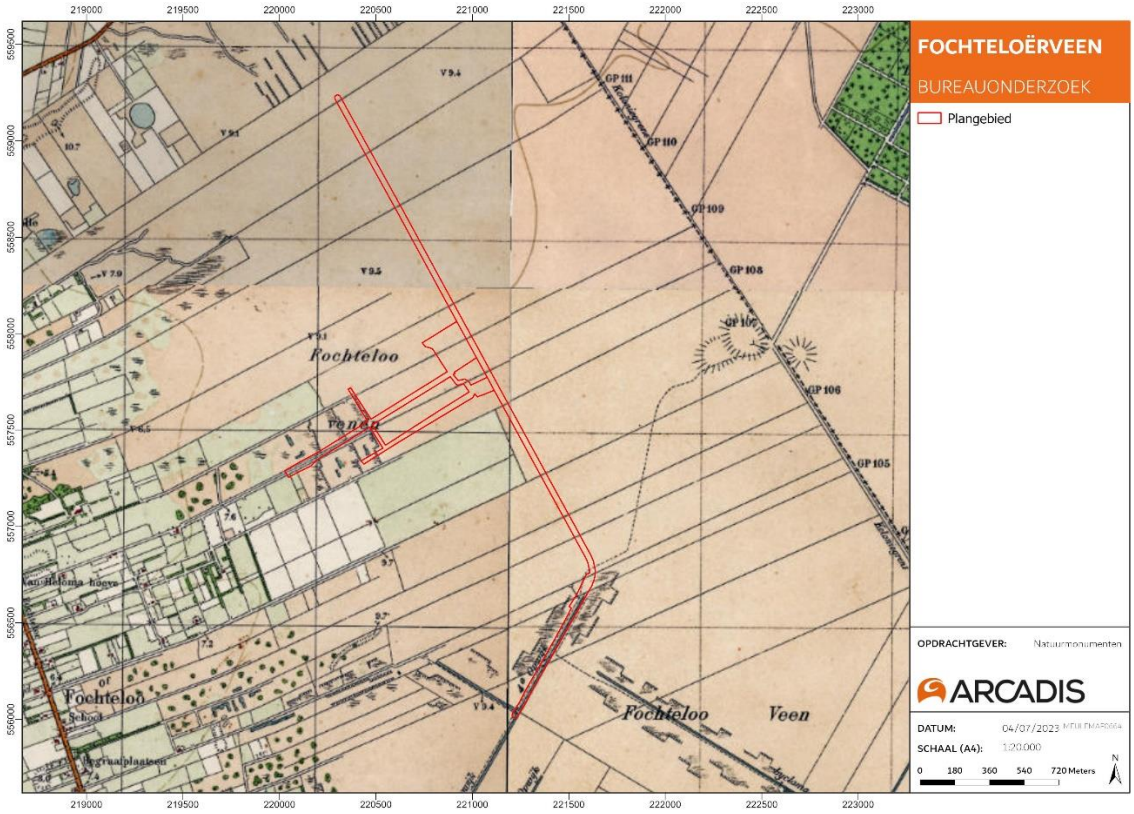

Figuur 25: Het plangebied op de topografische kaart uit 1930.

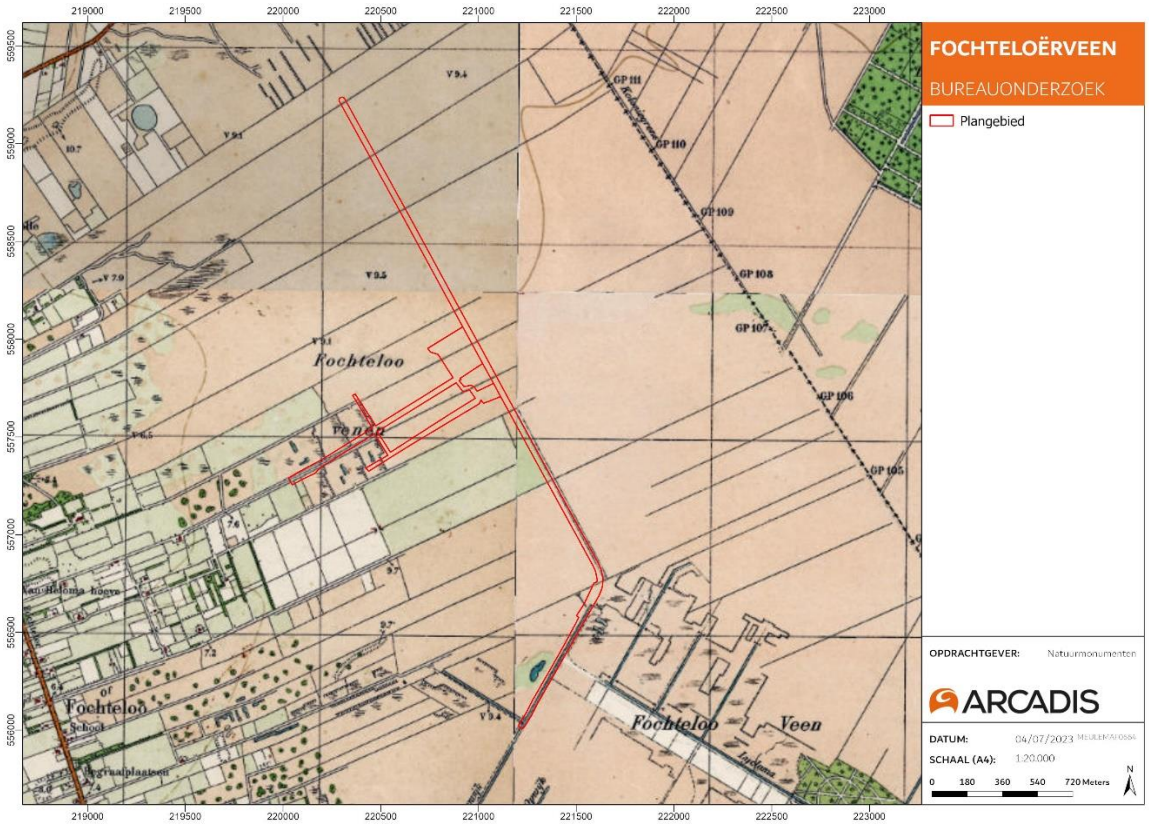

Figuur 26: Het plangebied op de topografische kaart uit 1950

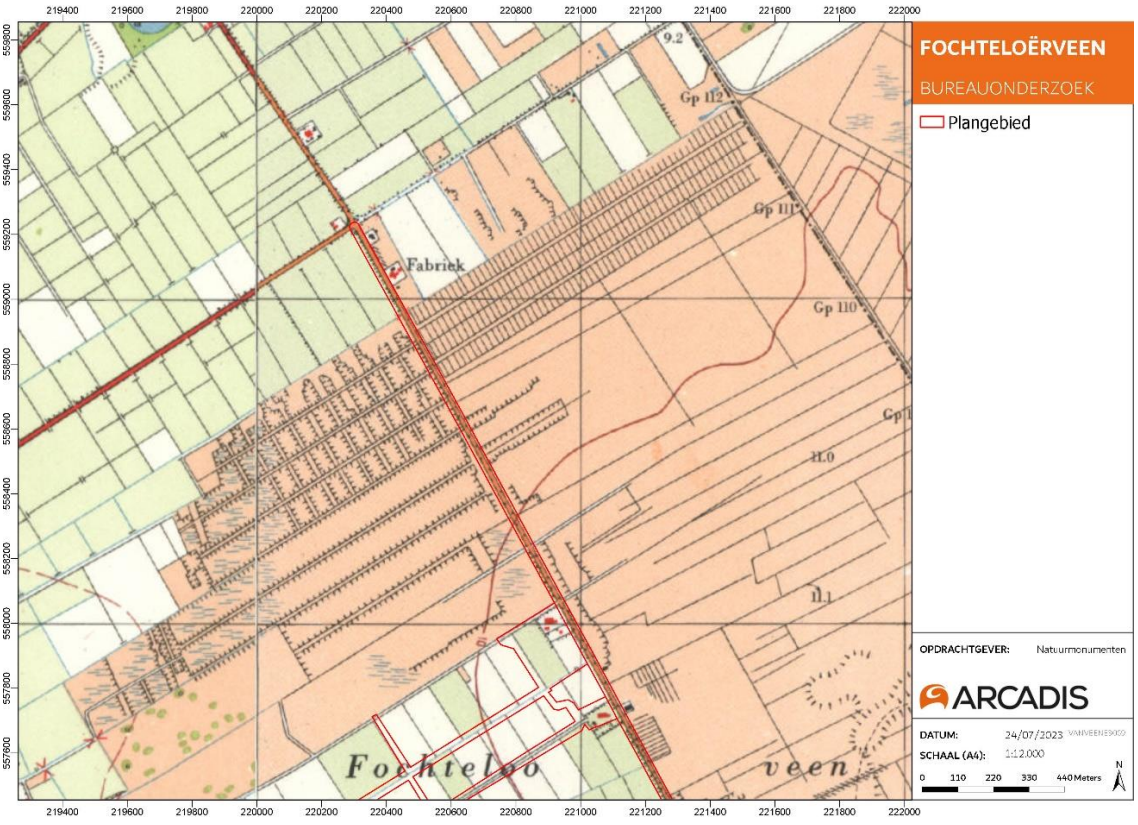

Figuur 27: Het noordelijke deel van het plangebied op de topografische kaart uit 1964. Hierop is de turfstrooiselfabriek zichtbaar aan de oostelijke zijde van de Fochteloërveenweg en de turfbanen aan de westelijke zijde.

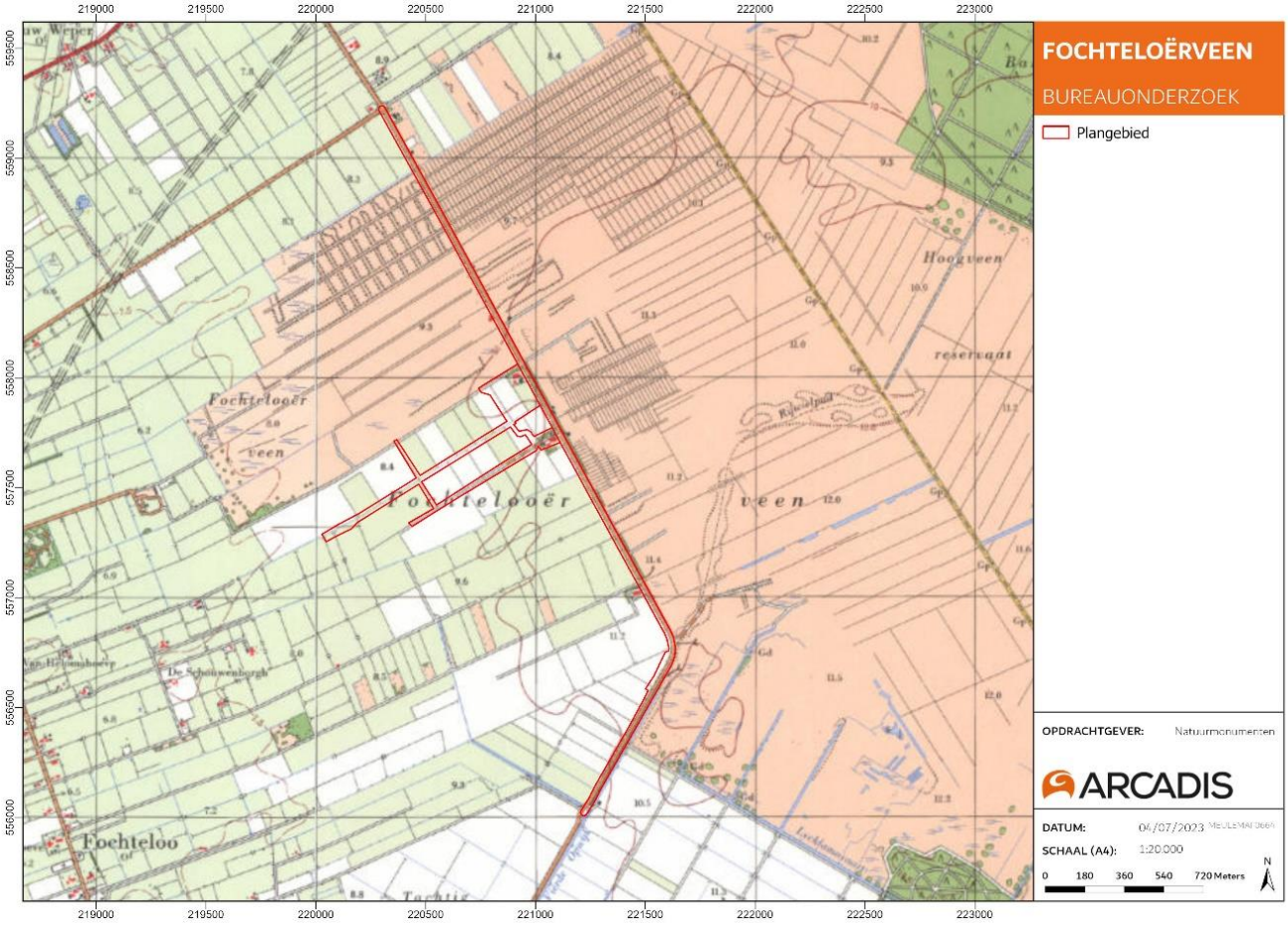

Figuur 28: Het plangebied op de topografische kaart uit 1970.

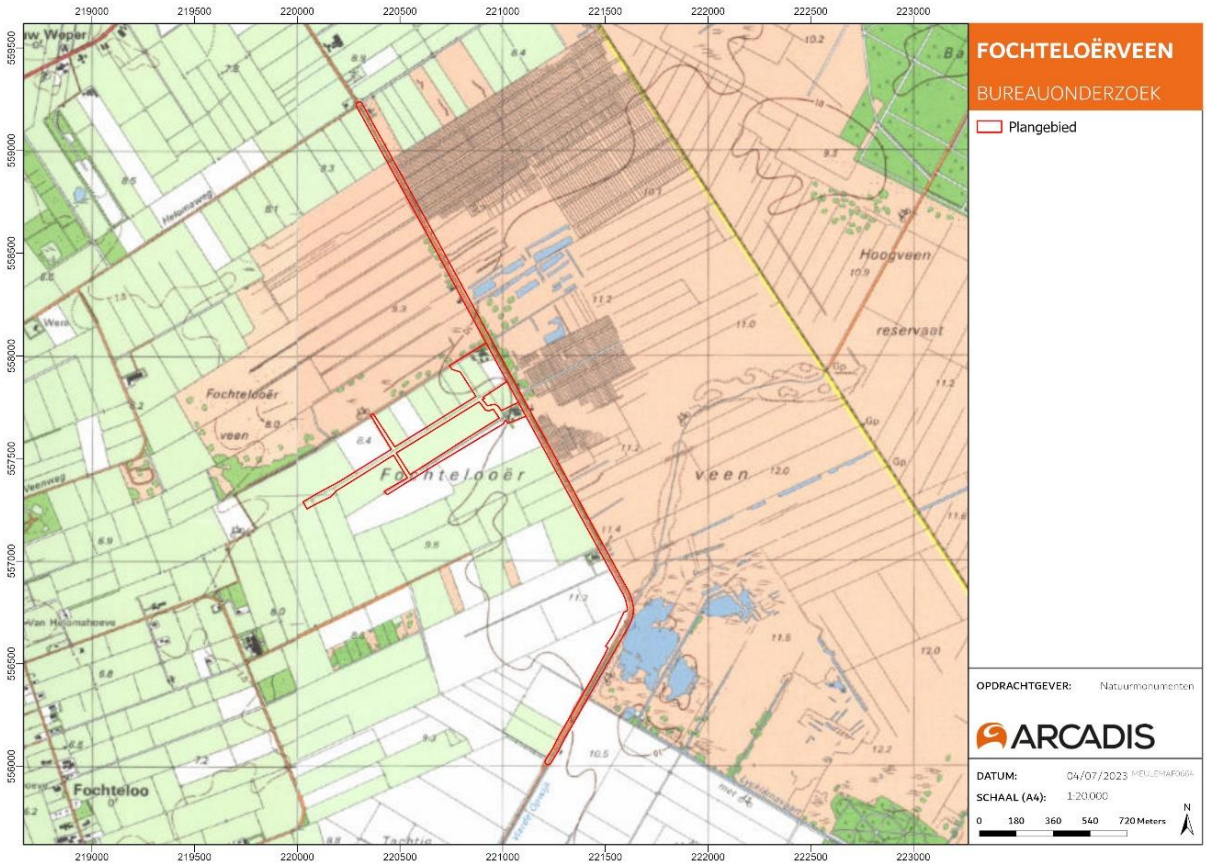

Figuur 29: Het plangebied op de topografische kaart uit 1990.

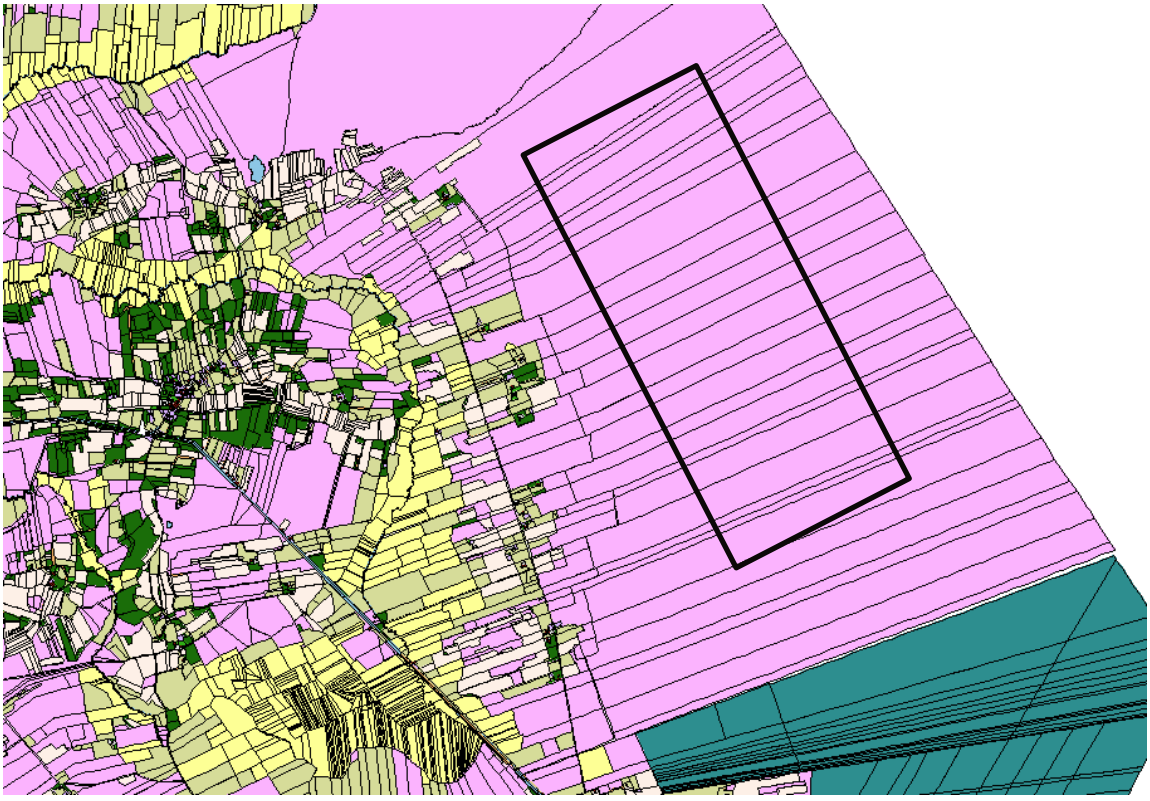

Figuur 30: De locatie van het plangebied (zwart) op de HISGIS kaart van Friesland.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusie Archeologie

1. Hoe ziet de geo(morfo)logische en bodemkundige opbouw van het plangebied eruit?

Het plangebied ligt bijna volledig binnen de geologische zone Dr2: Laagpakket van Gieten (Formatie van Drenthe) met een dek van de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden (grondmorene met een zanddek). Waar de Fochteloërveenweg een bocht neemt ligt het plangebied in de geologische zone Ni5: Laagpakket van Griendtsveen (Formatie van Nieuwkoop; veen). De geomorfologische kaart toont dat er binnen het plangebied meerdere landvormen aanwezig zijn. In het noorden van het plangebied ligt een grondmorenewelving en in het zuiden lopen twee dekzandruggen. De aanwezigheid van dekzandruggen in overige delen van het plangebied is niet uitgesloten. Hier tussenin bevinden zich een plateau-achtige veenrest en een veenkoloniale ontginningsvlakte. Er zijn relatief veel bodemsoorten aanwezig, dit betreffen vooral veen- en podzolgronden:
-Avo: Veen in ontginning.
-Vp: Vlierveengronden op zand met humuspodzol, beginnend ondieper dan 120 cm.
-zVp: Meerveengronden op zand met humuspodzol, beginnend ondieper dan 120 cm.
-zWp: Moerige podzolgronden met een humushoudend zanddek en een moerige tussenlaag.
-zWz: Moerige eerdgronden met een zanddek en een moerige tussenlaag op zand.
-Hn21: Veldpodzolgronden, leemarm en zwak lemig fijn zand.
-Hn23: Veldpodzolgronden, lemig fijn zand.

2. Welke archeologische vindplaatsen in en rond het plangebied zijn bekend?

Binnen het onderzoeksgebied zijn één vindplaats en één AMK-terrein aanwezig. De vindplaats betreft meerdere vuurstenen vondsten gedateerd tot het Paleolithicum, Mesolithicum en tussen het Paleolithicum en de IJzertijd. In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn meerdere vindplaatsen bekend uit het Paleolithicum tot aan de IJzertijd. Het AMK-terrein is een terrein met bewoningssporen, o.a. vuurstenen artefacten uit het Mesolithicum en het Neolithicum. Het terrein is echter niet meer gaaf als gevolg van zandwinning.

3. Welke historische gegevens (complexen en landgebruik) in en rond het plangebied zijn bekend?

Het plangebied zelf ligt grotendeels op de Fochteloërveenweg, welke grotendeels in de jaren ’50 is aangelegd. Hiervoor betrof het gebied voornamelijk (hoog)veen, en ook hierna behoort het grootste deel ten oosten van de weg bij het natuurgebied Fochteloërveen. Het Fochteloërveen is nooit volledig ontgonnen. Delen ten (zuid)westen van het plangebied zijn wel ontgonnen en omgezet tot agrarisch en natuur land. Dit gebeurde vanuit Fochteloo. De boerderijen in het plan- en onderzoeksgebied dateren uit de jaren ’50, verder is er geen bebouwing aanwezig. Tussen 1967 en 1980 hebben ruilverkavelingen plaatsgevonden in de gemeente Ooststellingwerf, waardoor de kavels grootschaliger werden. Het plangebied is historisch gezien echter niet veel veranderd.

Ter plaatse van de drie boerderijen zullen geen ondergrondse resten aanwezig zijn, waardoor de bebouwing geen invloed heeft op de archeologische verwachting. Voor de bebouwing is een cultuurhistorisch onderzoek uitgevoerd waaruit blijkt dat deze wel een cultuurhistorische waarde hebben. De drie boerderijen vormen samen met de Fochtelooërveen (weg), de verkavelingsstructuur en de onontgonnen veengebieden van het Fochteloërveen herkenbare en tastbare elementen die het verhaal van deze plek, in het bijzonder de ontwikkelingen na de Tweede Wereldoorlog, zichtbaar maken (Timmermans 2023).

5.2 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

4. Wat is, op basis van bovenstaande gegevens, de gespecificeerde archeologische verwachting van het plangebied? Wat zijn de prospectiekenmerken van de te verwachte vindplaatsen?

Tabel 8. Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel.

Archeologische periode	Verwachting	Complextype	Kenmerken	Diepteligging	Gaafheid en conservering	Omvang

Paleolithicum – IJzertijd	Hoog	Nederzettingen/ kampementen, deposities in water/veen	Vuursteenspreiding en; vondst-/sporenniveau, losse objecten	Dekzandniveau	Goed (indien afgedekt)	Variabel <50 m2 tot ca. 2000 m2
Late IJzertijd – vroege Middeleeuwen	Laag	Losse vondsten	Losse objecten	In het veenpakket	Onbekend	n.v.t.
Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd	Laag	Losse vondsten, ontginningssporen	Sporenniveau, losse objecten	Vanaf maaiveld	Mogelijk verstoord	n.v.t.

5.3 Advies Archeologie

5. In welke mate worden de bekende en/of verwachte archeologische vindplaatsen bedreigd door de geplande ontwikkeling?

Uit de DINO boorbeschrijvingen in paragraaf 2.2.5 is gebleken dat het veen zich ter hoogte van het onderzoeksgebied veelal aan maaiveld of dicht onder het oppervlak bevindt. Het dekzand van de Formatie van Boxtel is voornamelijk binnen een meter aanwezig, in de meest zuidelijke boring zelfs aan maaiveld.

De kans op het aantreffen van archeologische resten uit de periode Paleolithicum-IJzertijd in en op het dekzand is hoog, ter hoogte van de dekzandruggen in het zuiden van het plangebied is ook daadwerkelijk sprake van bekende vindplaatsen uit deze perioden: een zone met vuurstenen artefacten en een AMK-terrein met vondstmateriaal en bewoningssporen. Uit de beschrijving van het AMK-terrein blijkt dat het archeologisch niveau waarschijnlijk is verstoord door zandafgraving. De mate van verstoring (bijv. vondstlaag niet meer aanwezig) is echter niet bekend.

Voor de overige periodes is de kans op het aantreffen van archeologische resten lager, omdat het gebied voornamelijk een hoogveengebied bleef en lastig toegankelijk was (Tabel 8).

De risico's op het aantasten van mogelijk aanwezige archeologische resten worden hieronder per geplande ingreep beschreven.

Erven, landbouwperceel & achterliggend terrein
Indien de bodemingrepen ter plaatste van de erven aan Fochteloërveenweg 4, 8 en 10 beperkt blijven tot het uitgraven van de bestaande fundering, dan is er geen risico op het verstoren van archeologische resten omdat de werkzaamheden plaatsvinden in het reeds geroerde pakket. Indien de bodemingrepen echter dieper reiken, tot in het dekzandniveau, dan is er een hoog risico op het aantasten van bovengenoemde archeologische resten uit de periode Paleolithicum - IJzertijd (Tabel 8). Dit risico is ook groter indien de oppervlakte van de werkzaamheden meer dan 500 m^2 beslaat. De kans op het aantreffen van archeologische resten in het veenpakket is lager, daardoor is het risico op aantasting ook lager.

Fochteloërveenweg
De exacte aard en omvang van de beoogde werkzaamheden zijn nog niet vastgesteld. Indien deze bodemingrepen plaatsvinden binnen het bestaande wegcunet, is er geen risico op verstoring omdat de werkzaamheden plaatsvinden in het reeds geroerde en/of opgebrachte pakket. Indien de bodemingrepen dieper of breder dan het huidig wegcunet reiken, is er een risico op het verstoren van archeologische resten.

Drie parkeerplaatsen
Bij de parkeerplaats achter de boerderij (huisnummer 8) wordt ontgraven tot 50 cm -Mv. Gezien de kleine omvang (ca. 300 m^2) van de ingreep en de diepte is het onwaarschijnlijk dat archeologische resten worden aangetast. Het oppervlak overschrijdt de vrijstellingsgrens vanuit het gemeentelijk en provinciaal beleid niet.

Bij de parkeerplaats Bonghaar wordt ontgraven tot 40 cm -Mv. Het gebied ligt in de zone van een vuursteenvindplaats, waardoor er een risico is op het aantreffen van archeologische resten. Daarnaast overschrijden de werkzaamheden de vrijstellingsgrenzen uit de dubbelbestemming zowel als het vrijstellingsoppervlak uit de gemeentelijke beleidskaart en

de FAMKE kaart. Op deze locatie is het vanuit de geldende dubbelbestemming niet toegestaan om sloten te dempen. Ophogen is wel toegestaan zonder omgevingsvergunning.

Bij de parkeerplaats bij de vogelkijkhut wordt ontgraven tot 60 cm -Mv. Deze parkeerplaats ligt binnen een AMK-terrein, waardoor er een risico is op het aantreffen van archeologische resten. Daarnaast overschrijden de werkzaamheden de vrijstellingsgrenzen van de dubbelbestemming en de gemeentelijke beleidskaart zowel als het vrijstellingsoppervlak uit de FAMKE kaart. Op deze locatie is het vanuit de geldende dubbelbestemming wel toegestaan om de bodem op te hogen.

6. Is archeologisch vervolgonderzoek nodig, en zo ja, welke onderzoeksmethode wordt geadviseerd?

In eerste instantie wordt geadviseerd om de plannen zodanig aan te passen dat bodemverstoring wordt voorkomen. Dit kan door het plaatsen van rijplaten of een grindverharding, waardoor er geen bodemwerkzaamheden nodig zijn. Daarnaast is het ophogen van het terrein ook een optie om te zorgen dat er niet in de bestaande bodem wordt gewerkt. Vanuit archeologisch perspectief ligt er geen bezwaar tegen een funderingslaag voor verharding ter plaatse van de parkeerplaatsen. Indien planaanpassing niet mogelijk is, gelden de volgende adviezen ten aanzien van archeologisch vervolgonderzoek:

Op basis van het advies uit de FAMKE kaart wordt aanbevolen om ter plaatse van de geplande werkzaamheden aan de Fochteloërveenweg, zowel als de parkeerplaatsen Bonghaar en bij de vogelkijkhut, een inventariserend en/of waarderend veldonderzoek in de vorm van een booronderzoek uit te laten voeren conform de KNA 4.1 en de beleidszones van FAMKE (IVO-O; KNA 4.1 protocol 4003):

Karterend onderzoek 2: Bij ingrepen groter dan 2.500 m2 wordt geadviseerd een karterend booronderzoek uit te voeren met minimaal 6 boringen per ha, of minimaal 6 boringen voor gebieden kleiner dan een hectare. Het booronderzoek dient vooral gericht te zijn op het podzol en het microreliëf van het zand onder het veen- of kleidek. Indien dekzandkoppen aanwezig zijn, wordt een waarderend onderzoek aanbevolen.

Karterend onderzoek 1: Bij ingrepen groter dan 500 m2 wordt aanbevolen een karterend booronderzoek uit te voeren met minimaal 12 boringen per ha, of minimaal 12 boringen voor gebieden kleiner dan een hectare. Het booronderzoek dient vooral gericht te zijn op het microreliëf van het zand onder het veen- of kleidek. Indien dekzandkoppen aanwezig zijn, wordt een waarderend onderzoek aanbevolen.

Het is wenselijk om de vuursteenvindplaats en het AMK-terrein te ontzien. Ter hoogte van de bekende vindplaats geldt dat er waarderend onderzoek uitgevoerd dient te worden bij ingrepen groter dan 50 m^2. Dit onderzoek dient vooral gericht te zijn op de waarde en de begrenzing van de vindplaats. Volgens het gemeentelijk beleid betreft het waarderend onderzoek 6-12 boringen per ha. Ter hoogte van het AMK-terrein geldt volgens FAMKE de regel 'streven naar behoud'. De provincie raadt af om in deze gebieden ingrepen te verrichten die het bodemarchief kunnen schaden. Indien dit niet mogelijk is, geldt volgens het gemeentelijk beleid dat inventariserend bureauonderzoek en/of waarderend booronderzoek nodig is bij ingrepen groter dan 50 m^2 en dieper dan 30 cm -Mv.

Hiermee kan informatie worden verkregen over de bodemopbouw, microreliëf en diepteligging en mate van intactheid van de potentieel archeologische niveaus. Ook ter plaatse van de bekende vindplaats en het AMK-terrein kan dit onderzoek worden uitgevoerd met oog op de vermelde verstoring aldaar. Deze informatie kan idealiter worden meegenomen in het ontwerp en de daarmee gepaard gaande bodemingrepen. Hieronder wordt het advies gekoppeld aan de geplande ingrepen.

Erven, landbouwperceel & achterliggend terrein
Indien de bodemingrepen ter plaatste van de erven aan Fochteloërveenweg 4, 8 en 10 zoals beschreven beperkt blijven tot het uitgraven van de bestaande fundering, wordt er geen archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd. Indien het ontwerp wijzigt en de bodemingrepen dieper reiken, tot in het dekzandniveau, en een groter oppervlak dan 500 m^2 beslaan, wordt een karterend booronderzoek bestaand uit minstens 12 boringen geadviseerd. Indien bodemingrepen zich beperken tot het veenpakket, dan kan gebruik worden gemaakt van het Protocol Toevalsvondsten[20] dat reeds is opgesteld in het kader van de kadeherstelwerkzaamheden in het Fochteloërveen.

[20] *Arcadis 2022. Protocol Toevalsvondsten Kadeherstel Fochteloërveen (Deelgebied Groote Veen).*

Fochteloërveenweg
Indien deze toekomstige bodemingrepen plaatsvinden binnen het bestaande wegcunet, wordt er geen vervolgonderzoek geadviseerd. Indien de bodemingrepen dieper of breder reiken, is er een risico op het verstoren van archeologische resten. In dat geval wordt er een vervolgonderzoek conform bovenstaande geadviseerd. Indien bodemingrepen zich beperken tot het veenpakket, dan kan gebruik worden gemaakt van het Protocol Toevalsvondsten[21] dat reeds is opgesteld in het kader van de kadeherstelwerkzaamheden in het Fochteloërveen.

Drie parkeerplaatsen
Ter plaatse van de parkeerplaats achter de boerderij geldt dat geen vervolgonderzoek noodzakelijk is indien de bodemingrepen beperkt blijven tot een oppervlakte van minder dan 500 m^2 en/of niet dieper reiken dan het zandpakket. Het huidige ontwerp betreft een oppervlakte van minder dan 500 m^2. Indien het ontwerp wijzigt en de werkzaamheden over een oppervlak groter dan 500 m^2 plaatsvinden, wordt een karterend booronderzoek met minstens 12 boringen geadviseerd.

De parkeerplaats Bonghaar en de parkeerplaats bij de vogelkijkhut liggen respectievelijk bij een bekende vuursteenvindplaats en in een AMK-terrein. Indien de bodemingrepen bij parkeerplaats Bonghaar beperkt blijven tot een oppervlak van 50 m^2 is geen vervolgonderzoek noodzakelijk. Indien de bodemingrepen een groter oppervlak beslaan, wordt waarderend archeologisch onderzoek geadviseerd. Voor het AMK-terrein geldt als uitgangspunt ‘streven naar behoud’. Indien de bodemingrepen minder dan 50 m^2 beslaan dienen mogelijke toevalsvondsten gemeld te worden bij de provinciale archeoloog. Indien de bodemingrepen hier meer dan 50 m^2 beslaan, wordt waarderend archeologisch onderzoek geadviseerd, te beginnen met een karterend booronderzoek van minstens 12 boringen. Zoals benoemd is het echter wenselijk om te onderzoeken of de aanpassingen mogelijk zijn zonder bodemingrepen.

Voor alle vormen van vervolgonderzoek geldt dat deze uitgevoerd dienen te worden conform het FAMKE-beleid, zoals hierboven beschreven.

[21] *Arcadis 2022. Protocol Toevalsvondsten Kadeherstel Fochteloërveen (Deelgebied Groote Veen).*

6 Referenties

Literatuur
- Bouwmans, S.P.H. 2022. Hoge venen, diepe vaarten; cultuurhistorisch onderzoek naar het Fochteloërveen (gem. Noordenveld en Ooststellingwerf). RAAP-rapport 6008. RAAP, Weesp.
- Komen, M. en Buitenhuis, H. 2009. Een archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van boringen in het project Fochteloërveen II, gemeente Ooststellingwerf (F). ARC-rapport 2009-253. Archeologisch Research & Consultancy, Groningen.
- Franssen, L., Haverhals, L., Worst, D., & J.P. Willemsen, 2023. *LESA Fochteloërveen.* Concept juni 2023.
- Knotters, M., Walvoort, D.J.J., Brouwer, F., Stuyt, L.C.P.M., en Okx, J.P. 2018. Landsdekkende, actuele informatie over grondwatertrappen digitaal beschikbaar. H2O online. https://edepot.wur.nl/465988
- Mennens, A. en Werkgroep Archeologie Fryslân. 2014. Nota Archeologie Gemeente Ooststellingwerf. Gemeente Ooststellingwerf.
- Raap, E. 2022. Zuidoosthoek. In: 'Panorama Landschap – Karakterisering van de Nederlandse Landschapsgeschiedenis in 78 regio's'. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort.
- Spek, T., 2004. Het Drentse esdorpenlandschap. Een historisch-geografische studie. Matrijs, Utrecht.
- Structuurvisie Provincie Fryslân. 2014. Grutsk op 'e Romte! Provincie Fryslân, Leeuwarden.
- Timmermans, L. 2023. Ontginningsboerderijen Fochteloërveen. Arcadis, Maastricht.

Digitale bronnen
- Archeologisch Informatiesysteem Archis3; Rijksdienst voor het Culturele Erfgoed.
- Bodemdata.nl
- Dinoloket.nl, TNO Geologische Dienst.
- Erfgoedatlas, Rijksdienst voor het Culturele Erfgoed.
- Natuurgebied Fochteloërveen. Natuurmonumenten. https://www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/fochteloerveen
- Ruimtelijkeplannen.nl
- Topotijdreis.nl

Kaartmateriaal
- Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN).
- Archeologische Monumenten Kaart (AMK).
- Bodemkaart Nederland (1:50.000); Alterra-rapport 811, Wageningen 2003.
- Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE). Provincie Fryslân.
- Gemeentelijke archeologische verwachtings- en beleidskaart. Gemeente Ooststellingwerf, 2014.
- Geologische Kaart van Nederland; Geologische Dienst Nederland.
- Geomorfologische Kaart van Nederland (1:50.000); Alterra.
- HISGIS Fryslân.
- Kaart Vergraven Gronden (WUR).
- Vos, P., M. van der Meulen, H. Weerts en J. Bazelmans 2018: Atlas van Nederland in het Holoceen. Landschap en bewoning vanaf de laatste ijstijd tot nu, Amsterdam (Prometheus). Paleogeografische Kaarten.

Colofon

BUREAUONDERZOEK ARCHEOLOGIE FOCHTELOËRVEENWEG TE FOCHTELOO
GEMEENTE OOSTSTELLINGWERF

KLANT
Natuurmonumenten

AUTEUR
Eva van Veen, Janin Hekman & Karin Wink

ONZE REFERENTIE
30073445

DATUM
14 november 2023

STATUS
Definitief

GECONTROLEERD DOOR

Karin Wink
Senior KNA-archeoloog

Over Arcadis

Arcadis is de leidende wereldwijd opererende ontwerp- en consultancyorganisatie op het gebied van de natuurlijke en gebouwde omgeving. Wij helpen onze klanten en de maatschappij met doeltreffende, duurzame en digitale oplossingen. Wij zijn met 36.000 mensen actief die in ruim zeventig landen meer dan €4,2 miljard aan omzet genereren. Wij helpen UN-Habitat met onze mensen, die kennis en expertise leveren om de moeilijke leefomstandigheden te verbeteren in gebieden die lijden onder de gevolgen van klimaatverandering.

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 4205
3006 AE Rotterdam
Nederland

T +31 (0)88 4261 261

Arcadis. Improving quality of life

2023

Nader Onderzoek Wet natuurbescherming

Ontwikkelingen Fochteloërveenweg 8-10 te Fochteloo

FaunaX

COLOFON

BUREAU FAUNAX B.V.
Tijnjedyk 89
8936 AC Leeuwarden
0683772548
info@faunax.nl
www.faunax.nl
Lid van Netwerk Groene Bureaus

Nader Onderzoek Wet natuurbescherming
Ontwikkelingen Fochteloërveenweg 8-10 te Fochteloo

Leeuwarden, oktober 2023

In opdracht van:
Natuurmonumenten

Uitvoering:
Bureau FaunaX B.V.

Veldwerk en rapportage:
Dhr. J. Groen

Autorisatie:
Dhr. E.P. de Boer

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied

© Bureau FaunaX B.V.. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding: Bureau FaunaX B.V. (2023). Nader Onderzoek Wet natuurbescherming- Ontwikkelingen Fochteloërveenweg 8-10 te Fochteloo. Rapport 22319. Bureau FaunaX B.V., Leeuwarden.

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX B.V. heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX B.V., verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Gegevens die afkomstig zijn uit de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) mogen niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 4

1.1. Aanleiding 4

1.2. Methodieken & Werkwijze 4

1.2.1 Jaarrond beschermde nesten (huismus) 4

1.2.2. Jaarrond beschermde nesten (gierzwaluw) 5

1.2.3. Vleermuizen (verblijfplaatsen) 5

1.2.4. Huiszwaluw & boerenzwaluw 6

2. RESULTATEN NADER ONDERZOEK 7

2.1. Jaarrond beschermde nesten (huismus) 7

2.2. Jaarrond beschermde nesten (gierzwaluw) 7

2.3. Vleermuizen (verblijfplaatsen) 7

2.4. Huiszwaluw en boerenzwaluw 7

3. CONCLUSIES NADER ONDERZOEK 9

3.1. Jaarrond beschermde nesten (huismus) 9

3.2. Jaarrond beschermde nesten (gierzwaluw) 9

3.3. Vleermuizen (verblijfplaatsen) 9

3.4. Huiszwaluw 9

3.5. Overige soorten 10

3.7 Overige adviezen 10

4. SAMENVATTING VERVOLGSTAPPEN 11

5. LITERATUUR EN BRONNEN 12

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING ..... - 1 -

Wnb Soortbescherming ..... - 1 -

Wnb Gebiedsbescherming ..... - 3 -

Wnb Houtopstanden ..... - 3 -

NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur ..... - 4 -

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding

In 2022 heeft Bureau FaunaX B.V. een Quickscan uitgevoerd met betrekking tot de voorgenomen ontwikkelingen op het perceel Fochteloërveenweg 8-10 te Fochteloo (Bureau FaunaX B.V., 2022). In deze Quickscan wordt geconcludeerd dat nader onderzoek naar jaarrond beschermde nesten van huismussen, huiszwaluwen (omgevingscheck), gierzwaluwen en verblijfplaatsen van vleermuizen benodigd is voor de voortgang van de voorgenomen werkzaamheden. Tijdens de Quickscan werd binnen het plangebied een verblijfplaats van kerkuil vastgesteld. Daarnaast kan de aanwezigheid van hibernacula van ringslang, adder, gladde slang, hazelworm en levendbarende hagedis, evenals landhabitat van heikikker, poelkikker en boomkikker binnen het plangebied niet op voorhand worden uitgesloten. Voor deze soorten wordt geadviseerd direct over te gaan tot een ontheffingsaanvraag, omdat een verblijfplaats van kerkuil reeds werd vastgesteld en omdat in de praktijk blijkt dat het uitvoeren van gericht onderzoek naar hibernacula van reptielen en landhabitat van amfibieën vrijwel onmogelijk is en de aanwezigheid van voortplantingshabitat van deze soorten in de nabije omgeving van het plangebied reeds is vastgesteld (bron: NDFF).
Na het opleveren van de quickscan werd ons medegedeeld dat zich in de boerderij één of meerdere nesten van de boerenzwaluw bevinden die tijdens de quickscan niet zijn vastgesteld. Hierop is besloten om deze soort mee te nemen in de omgevingscheck die in het kader van de huiszwaluw is uitgevoerd. In onderhavige rapportage worden de resultaten van het uitgevoerde onderzoek naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen, huiszwaluwen, boerenzwaluwen, gierzwaluwen en verblijfplaatsen van vleermuizen besproken.

1.2. Methodieken & Werkwijze

Bij de planning van het veldwerk is rekening gehouden met de optimale periode waarin verschillende soortgroepen geïnventariseerd kunnen worden. Deze optimale periode hangt bijvoorbeeld samen met vliegtijd, broedtijd en balts. Voor het in kaart brengen van verblijfplaatsen van vleermuizen is bijvoorbeeld een protocol opgesteld waarin is vastgelegd welke onderzoeksinspanning benodigd is per soort en per periode van het jaar (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021). Bureau FaunaX B.V. is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB) en werkt zoveel mogelijk volgens de opgestelde protocollen om de kwaliteit van het uitgevoerde onderzoek te waarborgen.

Bureau FaunaX B.V. is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB) en werkt zoveel mogelijk conform protocollen om de kwaliteit van het uitgevoerde onderzoek te waarborgen.

1.2.1 Jaarrond beschermde nesten (huismus)

Het onderzoek naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen is uitgevoerd aan de hand van een tweetal gerichte veldbezoeken in de periode 1 april – 15 mei. De bezoeken zijn op dagen met gunstige weersomstandigheden, dat wil zeggen zonnig weer, geen regen en geen harde wind uitgevoerd, met een tussenliggende periode van ten minste 10 dagen, zoals staat beschreven in het Kennisdocument Huismus. In tabel 1.1. wordt een overzicht gegeven van de uitgevoerde veldbezoeken, evenals de weersomstandigheden tijdens deze bezoeken.

Tabel 1.1 Overzicht van de veldbezoeken voor het nader onderzoek naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen en nesten van ringmussen.

Bezoek	Datum	Temp. (°C)	Windsnelheid	Bewolkingsgraad
1	5 april 2023	7	O1	Helder
2	18 april 2023	10	O4	Half bewolkt

Tijdens de bezoeken is voornamelijk gelet op nest-indicerend gedrag van huismussen en ringmussen, zoals territoriale zang van een mannetje, invliegende dieren, het vervoeren van voedselpakketjes en bedelende jongen.

1.2.2. Jaarrond beschermde nesten (gierzwaluw)

Het onderzoek naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen is uitgevoerd aan de hand van drie gerichte avondbezoeken in de periode 1 juni – 15 juli. De veldbezoeken van steeds anderhalf uur vonden telkens tegen zonsondergang plaats (over het algemeen tussen circa 21:00 en 22:30), wanneer de kans op het invliegen van vogels het grootst is. De bezoeken zijn uitgevoerd op dagen met gunstige weersomstandigheden, dat wil zeggen geen kou, regen of harde wind en met een tussenliggende periode van ten minste 10 dagen, zoals beschreven in het Kennisdocument Gierzwaluw. In tabel 1.2 wordt een overzicht gegeven van de uitgevoerde veldbezoeken, evenals de weersomstandigheden ten tijde van deze bezoeken.

Tabel 1.2 Overzicht van de veldbezoeken voor het nader onderzoek naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen binnen het plangebied.

Bezoek	Datum	Temp. (°C)	Windsnelheid	Bewolkingsgraad
1	7 juni 2023	14	NO2	Licht bewolkt
2	28 juni 2023	16	W2	Licht bewolkt
3	12 juli 2023	17	W3	Half bewolkt

Tijdens dit onderzoek is vooral aandacht besteedt aan 'gierende' en invliegende dieren.

1.2.3. Vleermuizen (verblijfplaatsen)

Het plangebied is voor dit specifieke onderzoek opgedeeld in twee deelgebieden om het plangebied zo overzichtelijk te houden. Het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen is uitgevoerd aan de hand van drie gerichte veldbezoeken per deelgebied in de kraamperiode (15 mei – 15 juli). Daarnaast werden in de paarperiode (15 augustus – 15 september) twee gerichte veldbezoeken rond zonsondergang uitgevoerd per deelgebied, evenals een winterbezoek per deelgebied tussen middernacht en twee uur. De veldbezoeken zijn uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden, dat wil zeggen geen regen, geen harde wind en niet te koud, zoals aangegeven in het Vleermuisprotocol 2021. In onderstaande tabel 1.3 wordt een overzicht gegeven van de uitgevoerde veldbezoeken, evenals de weersomstandigheden per bezoek. Tijdens dit onderzoek is vooral aandacht besteedt aan in- en uitvliegende dieren, zwermgedrag en sociale 'pulsen'.

Voor de determinatie van vleermuizen is gebruikt gemaakt van een batdetector van het type D240X Petterson, gecombineerd met opnameapparatuur, gespecialiseerde determinatiesoftware en een lichtsterke zaklamp.

Tabel 1.3 Overzicht van de veldbezoeken voor het nader onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied.

Bezoek	Deelgebied	Datum	Zon	Tijd	Temp. (°C)	Windsnelheid	Bewolkingsgraad
1	Plangebied zuid	22 mei 2023	21:40 ondergang	21:40 – 23:40	13	NO 3	Bewolkt
2	Plangebied zuid	7 juni 2023	22:00 ondergang	22:00 – 00:00	12	W2	Licht bewolkt
3	Plangebied zuid	29 juni 2023	5:13 opkomst	3:13 – 5:13	12	ZW 1	Helder
4	Plangebied zuid	23 augustus 2023	20:46 ondergang	20:46-00:00	15	NO1	Bewolkt
5	Plangebied zuid	23 augustus 2023 (winterbezoek)	N.V.T.	00:00 – 2:01	14	NO1	Bewolkt

6	Plangebied zuid	14 september 2023	19:54 ondergang	19:54 – 21:54	15	O1	Helder
7	Plangebied noord	24 mei 2023	21:43 ondergang	21:43 – 23:43	12	NO1	Helder
8	Plangebied noord	28 juni 2023	22:08 ondergang	22:08 – 00:08	16	W2	Half bewolkt
9	Plangebied noord	8 juli 2023	5:11 opkomst	3:11 – 5:11	16	NW2	Helder
10	Plangebied noord	23 augustus 2023	20:46 ondergang	20:46 – 00:00	15	NO1	Bewolkt
11	Plangebied noord	23 augustus 2023 (winterbezoek)	N.V.T.	00:00 – 2:01	14	NO1	Bewolkt
12	Plangebied noord	14 september 2023	19:54 ondergang	19:54 – 21:54	15	O1	Helder

1.2.4. Huiszwaluw & boerenzwaluw

De huiszwaluw en boerenzwaluw zijn ten tijde van dit schrijven in de provincie Fryslân aangewezen als zogenaamde 'categorie 5' soorten. Dit houdt in dat de nesten van deze soorten slechts jaarronde bescherming genieten indien er sprake is van zwaarwegende ecologische redenen, zoals de afwezigheid van alternatieve nestgelegenheid in de omgeving van het plangebied of wanneer de gunstige staat van instandhouding van de soort op lokaal niveau in het geding komt als gevolg van het planvoornemen.

In het kader van deze casus is in 2023 een omgevingscheck uitgevoerd in de wijde omgeving van het plangebied, voor zowel huiszwaluw als boerenzwaluw. Dit om een beeld te krijgen van hoe het in de omgeving met de populaties van deze soorten gesteld is. De omgevingscheck werd uitgevoerd op 10 juli 2023 onder hiervoor gunstige weersomstandigheden, dat wil zeggen geen kou, regen of harde wind.

Tijdens de check is gericht gezicht naar individuen van de betreffende twee soorten. Op basis van deze waarnemingen zijn de nestplaatsen dan wel territoria in kwestie in kaart gebracht.

2. RESULTATEN NADER ONDERZOEK

2.1. Jaarrond beschermde nesten (huismus)

Tijdens de gerichte veldbezoeken zijn **geen** jaarrond beschermde nesten van huismussen aangetroffen binnen het plangebied. De soort werd überhaupt niet waargenomen. Wat deze resultaten betekenen voor de voortgang van het project wordt besproken in hoofdstuk 3.

2.2. Jaarrond beschermde nesten (gierzwaluw)

Tijdens het nader onderzoek naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen werden **geen** jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen vastgesteld. De soort werd überhaupt niet waargenomen. Wat de resultaten van het gierzwaluwonderzoek betekenen voor de voortgang van het traject wordt besproken in hoofdstuk 3.

2.3. Vleermuizen (verblijfplaatsen)

Tijdens het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen werd een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Deze verblijfplaats is vastgesteld omdat op zowel 23 augustus als 14 september een mannetje al roepend ("social calls") rondvloog in een poging vrouwtjes naar zijn verblijfplaats te lokken. Hierbij is de exacte locatie van de verblijfplaats helaas niet vastgesteld. De enige andere soort die tijdens het onderzoek is waargenomen is de rosse vleermuis. Deze soort had echter geen binding met het plangebied. Wat de resultaten van het vleermuisonderzoek betekenen voor de voortgang van het traject wordt besproken in hoofdstuk 3.

2.4. Huiszwaluw en boerenzwaluw

De enige andere nesten/territoria van de huiszwaluw die tijdens de check binnen een straal van 2,5 km rond het plangebied werden aangetroffen zijn die in het naastgelegen plangebied aan de Fochteloërveenweg 4. De dichtstbijzijnde nesten van deze soort buiten beide plangebieden werden aangetroffen binnen de bebouwde kom van Fochteloo (figuur 2.1). De boerenzwaluw daarentegen wordt in de omgeving beter vertegenwoordigd, met de dichtstbijzijnde nestplaats in een vogelkijkhut bij de Bruustingerplas. Wat deze resultaten betekenen voor de voortgang van het project wordt besproken in hoofdstuk 3.

Figuur 2.1. Een overzicht van de aangetroffen huiszwaluw- (blauwe sterren) en boerenzwaluwnesten (oranje sterren) in de omgeving van het plangebied. De meest zuidoostelijke blauwe ster aan de Fochteloërveenweg betreft het plangebied dat binnen deze rapportage wordt behandeld. De blauwe ster ten noorden hiervan betreft een naastgelegen plangebied (Fochteloërveenweg 4).

3. CONCLUSIES NADER ONDERZOEK

Bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van beschermde soorten. Wanneer dat niet of onvoldoende gebeurt, kunnen wetsovertredingen aan de orde zijn. Deze kunnen leiden tot vertragingen in het project. Door op de juiste manier rekening te houden met de aanwezige soorten, kunnen deze problemen vaak op eenvoudige wijze worden voorkomen.

3.1. Jaarrond beschermde nesten (huismus)

Tijdens het nader onderzoek zijn **geen jaarrond beschermde nesten** van huismussen vastgesteld binnen het plangebied. De aanwezigheid hiervan kan derhalve worden uitgesloten. Op het gebied van huismus zijn geen vervolgstappen benodigd voor de voortgang van het project. Voor de soort hoeft geen ontheffing aan de Wnb aan te worden gevraagd.

3.2. Jaarrond beschermde nesten (gierzwaluw)

Tijdens het nader onderzoek zijn **geen jaarrond beschermde nesten** van gierzwaluwen vastgesteld binnen het plangebied. De aanwezigheid hiervan kan derhalve worden uitgesloten. Op het gebied van gierzwaluwen zijn geen vervolgstappen benodigd voor de voortgang van het project. Voor de soort hoeft geen ontheffing aan de Wnb aan te worden gevraagd.

3.3. Vleermuizen (verblijfplaatsen)

Tijdens het nader onderzoek is **een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis** vastgesteld, welke als gevolg van het planvoornemen verloren kan gaan. Conform de verbodsbepaling onder artikel 3.5 van de Wnb is het verboden om verblijfplaatsen van vleermuizen te verstoren of te vernielen, waardoor voor de voortgang van dit project een ontheffing aan de Wet natuurbescherming dient te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag de provincie Fryslân. Deze ontheffing wordt aangevraagd op basis van een activiteitenplan, waarin de voorgenomen werkzaamheden, de effecten op de verblijfplaatsen van vleermuizen en de te nemen mitigerende en compenserende maatregelen worden besproken.

3.4. Huiszwaluw

Tijdens een omgevingscheck werden binnen een straal van 2,5 km rond het plangebied geen huiszwaluwnesten aangetroffen, met uitzondering van huiszwaluwnesten op een naastgelegen perceel aan de Fochteloërveenweg 4. Om deze reden genieten de in het plangebied aanwezige nesten jaarronde bescherming. Conform de verbodsbepalingen onder Artikel 3.1 van de Wnb is het verboden in het wild levende huiszwaluwen te doden, vangen of storen, dan wel hun nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen. Voor de boerenzwaluw geldt daarentegen dat in de omgeving dusdanig veel nesten of territoria (en alternatieve nestgelegenheid) zijn vastgesteld dat onzes inziens van jaarronde bescherming van de nesten geen sprake is.

Met het oog op bovenstaande dient bij het bevoegd gezag, de provincie Fryslân, een ontheffing te worden aangevraagd omdat de nesten in het plangebied verloren gaan. Deze ontheffing wordt aangevraagd op basis van een activiteitenplan, waarin onder andere de mitigerende en compenserende maatregelen voor het zoveel mogelijk verzachten van de optredende (negatieve) effecten op de huiszwaluw staan beschreven. Tijdens overleg met Haije Valkema van Natuurmonumenten is echter besloten dat de nesten in het plangebied behouden zullen blijven, wat het opnemen van deze in een ontheffing overbodig maakt.

3.5. Overige soorten

Zoals besproken in hoofdstuk 1 wordt in de Quickscan geadviseerd om voor wat betreft een reeds vastgestelde verblijfplaats van de kerkuil en voor hibernacula van ringslang, adder, gladde slang, hazelworm en levendbarende hagedis, evenals landhabitat van heikikker, poelkikker en boomkikker direct over te gaan tot een ontheffingsaanvraag. Tijdens vooroverleg met Kim Mulder van de Provincie Friesland is echter afgesproken dat voor reptielen en amfibieën geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Wel zullen deze soorten onder het mom van 'zorgvuldig handelen' in de ontheffing worden opgenomen.

3.7 Overige adviezen

Naast de bovengenoemde soorten dient rekening te worden gehouden met overige adviezen uit de Quickscan, zoals het werken buiten de broedperiode van vogels waarvan nesten in dit geval geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens het broedproces. Voor de broedperiode wordt grofweg de periode tussen 15 maart en 15 juli aangehouden. Deze periode kan echter eerder beginnen of later eindigen per soort en als gevolg van klimatologische omstandigheden. Zo kunnen bijvoorbeeld huiszwaluwen in september nog jongen hebben. Hiernaast dient men tijdens de uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met de zorgplicht (zie Bijlage I).

- De aanwezigheid van één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis binnen het plangebied werd op basis van nader onderzoek (vleermuizen) en een omgevingscheck (huiszwaluw) vastgesteld.
- Negatieve effecten op zwaluwnesten zullen worden vermeden.
- Voor de verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, evenals een reeds vastgestelde verblijfplaats van de kerkuil wordt een ontheffing aangevraagd aan de Wet natuurbescherming op basis van een activiteitenplan. Beschermde amfibieën en reptielen die in het plangebied voor kunnen komen worden onder het mom van zorgvuldig handelen in deze ontheffing opgenomen.
- De aanwezigheid van andere jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied, zoals van huismus, boerenzwaluw en gierzwaluw kan op basis van de resultaten van het nader onderzoek en een omgevingscheck worden uitgesloten.
- Houd rekening met overige adviezen uit de Quickscan, zoals het werken buiten de broedperiode en het rekening houden met de zorgplicht.

4. SAMENVATTING VERVOLGSTAPPEN

Om de werkzaamheden binnen de kaders van Wet natuurbescherming uit te voeren, bevelen wij de volgende vervolgstappen aan:

- Ontheffingsaanvraag gewone dwergvleermuis en kerkuil. In de ontheffing zal ook aandacht worden geschonken aan beschermde reptielen en amfibieën.
- Deze ontheffing dient aan te worden gevraagd op basis van een activiteitenplan.

Overige vervolgstappen

- Werken buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart-15 juli).
- Houd rekening met de zorgplicht.

5. LITERATUUR EN BRONNEN

Literatuur
Bureau FaunaX B.V. (2022). Quickscan Wet natuurbescherming/ Ontwikkeling Fochteloerveenweg 4 te Fochteloo. Rapport 22204 (b). Bureau FaunaX B.V., Leeuwarden.

Bureau FaunaX B.V. (2022). Quickscan Wet natuurbescherming/ Ontwikkeling Fochteloerveenweg 8 & 10 te Fochteloo. Rapport 22204 (c). Bureau FaunaX B.V., Leeuwarden.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021, januari 2021. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl.

Bronnen internet
Kennisdocument Huismus
https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huismus-1.0.pdf

Kennisdocument Gierzwaluw
https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal

Zoogdiervereniging
www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecoloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten provincie Fryslân

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de provincie Fryslân vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Fryslân is te vinden op https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6515.html.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming provincie Fryslân.

Zoogdieren	*Amfibieën*
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Bunzing	Gewone pad
Dwergmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Meerkikker
Egel	
Gewone bosspitsmuis	
Steenmarter	
Haas	
Hermelijn	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Molmuis	
Ondergrondse woelmuis	
Rosse woelmuis	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Wezel	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen
Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de provincie Fryslân, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen, niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
b. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
d. in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb
Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden
Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De voor gemeenten belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Friese gemeenten gedaan.
De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m^2) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving.

Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.
Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.

Diverse bodemonderzoeken

Fochteloërveen 8 en 10 in Fochteloo

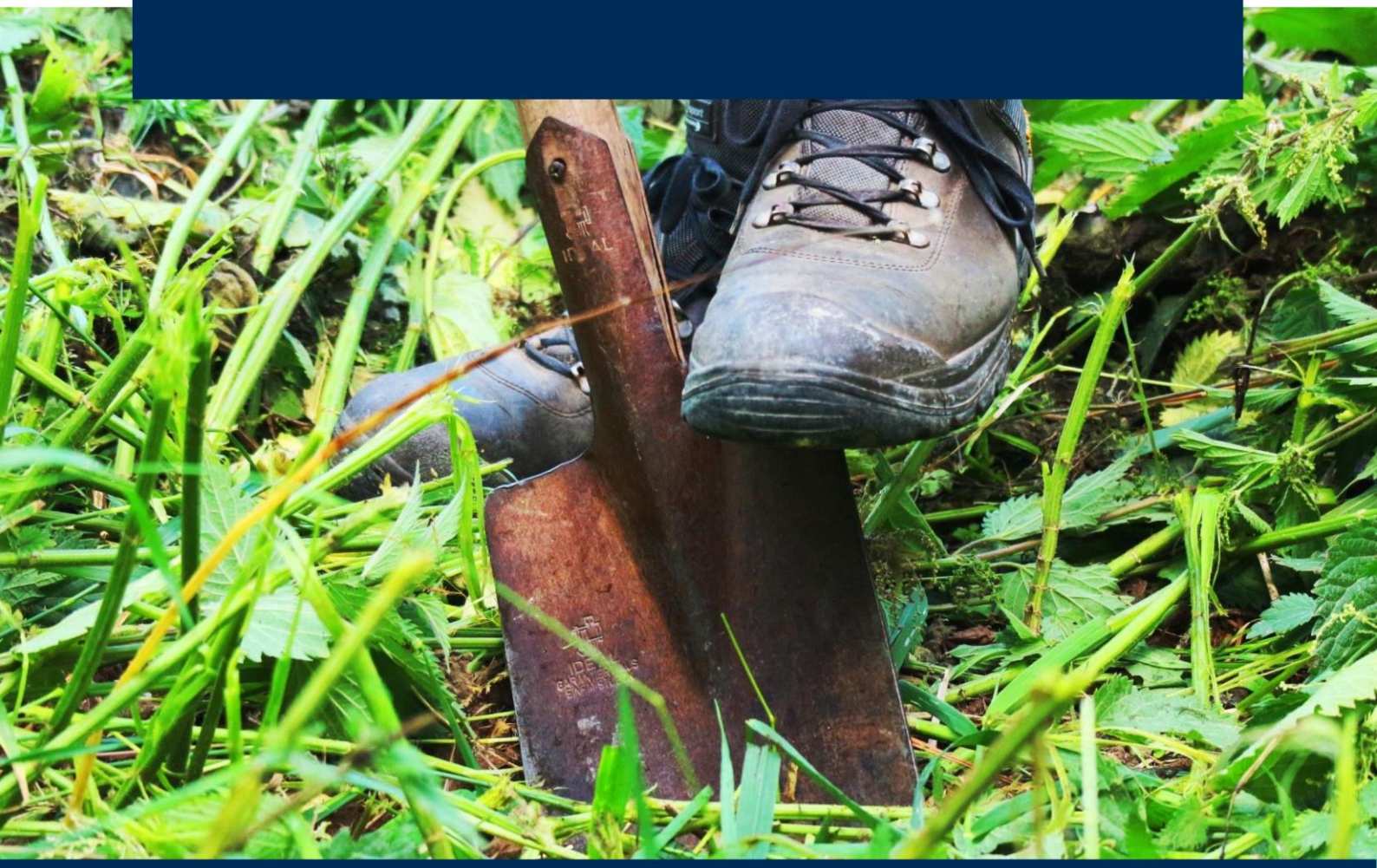

ARCHEOLOGIE ASBEST BODEMONDERZOEK EN SANERING ENERGIETRANSITIE EN DUURZAAMHEID WATER

Colofon

Titel:	Diverse bodemonderzoeken
	Fochteloërveen 8 en 10 in Fochteloo
Projectcode:	P04438
Referentie:	230109_120857
Versie:	Definitief
Datum:	30-01-2023
Auteur:	Hans Verboom
Opdrachtgever:	Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten in Nederland
Opdrachtnemer:	Greenhouse Advies bv
	Huismanstraat 6
	6851 GT Huissen
Telefoon:	026 2020606
Email:	algemeen@greenhouse-advies.nl
Website:	www.greenhouse-advies.nl
Contactpersoon:	Hans Verboom
Telefoon:	0682460347
Email:	hans.verboom@greenhouse-advies.nl

Vrijgave projectleider	
	

Kwaliteitsverantwoording onderzoek		
Soort onderzoek		
☐	Indicatief	
☒	NEN 5740	
☒	NEN 5707	
☐	NTA 5755	
BRL-protocol		
☒	2001 (boorwerkzaamheden handmatig)	
☒	2002 (bemonsteren grondwater)	
☐	2003 (waterbodem)	
☒	2018 (asbest in grond)	

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4
1.1 Aanleiding en doel 4
1.2 Kwaliteitsborging en onafhankelijkheid 4
1.3 Leeswijzer 4
2 Vooronderzoek 5
2.1 Beschrijving onderzoekslocatie 5
2.2 Historische gegevens en voorgaande bodemonderzoeken 6
2.3 Regionale bodemopbouw en geohydrologie 7
2.4 Hypothese en onderzoeksstrategie en onderzoeksopzet 8
3 Veldonderzoek 11
3.1 Verrichte werkzaamheden 11
3.2 Bodemopbouw 11
3.3 Zintuiglijke waarnemingen 11
3.4 Veldmetingen grondwater 12
3.5 Waarnemingen in het kader van voorkomen van asbest 12
4 Chemisch onderzoek 13
4.1 Samenstelling monsters en toegepaste analyses 13
4.2 Analyseresultaten, toetsing en interpretatie 13
4.2.1 Resultaten en interpretatie deellocatie A. Wasplaats, dieseltank en obas 13
4.2.2 Resultaten en interpretatie deellocatie B. Septictank 14
4.2.3 Resultaten en interpretatie deellocatie C. Opslag olie 14
4.2.4 Resultaten en interpretatie deellocatie D. Opslag motorzagen, bosmaaiers, etc. 14
4.2.5 Resultaten en interpretatie deellocatie E. Machinestalling 15
4.2.6 Resultaten en interpretatie deellocatie G. Druppelzone 15
4.2.7 Resultaten en interpretatie deellocatie Z. Overige terrein 15
5 Resultaten eindsituatie-bodemonderzoek 17
6 Conclusies en aanbevelingen 18
6.1 Conclusie 18
6.2 Advies 19
6.3 Algemene opmerkingen 19

Bijlagen

Bijlage 1: Kaart regionale ligging onderzoekslocatie
Bijlage 2: Overzichtstekening veldwerkzaamheden
Bijlage 3: Profielbeschrijvingen en veldwaarnemingen
Bijlage 4: Analysecertificaten
Bijlage 5: Toetsingskaders
Bijlage 6: Toetsingsresultaten
Bijlage 7: Historische informatie

1 Inleiding

In opdracht van Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten in Nederland is door Greenhouse Advies bv ter plaatse van Fochteloërveen 8 en 10 in Fochteloo, een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd conform de NEN 5740 (strategie voor het uitvoeren van een verkennend bodemonderzoek), wat tevens geldt als een eindsituatie-bodemonderzoek. Daarnaast is voor een deel van het terrein een verkennend asbestonderzoek conform de NEN 5707 (Inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen grond) uitgevoerd. De locatie is kadastraal bekend als gemeente Oosterwolde, sectie G, perceelnummer 369. De onderzoekslocatie heeft een oppervlakte van circa 5.000 m^2.

1.1 Aanleiding en doel

De aanleiding voor het bodemonderzoek is de voorgenomen aanvraag van een bestemmingswijziging, het sluiten van de Wm-vergunning en de toekomstige werkzaamheden op en in de bodem van het terrein.

Doel van het onderzoek is het vaststellen van de bodemkwaliteit van de onderzoekslocatie, zodat bij de beoordeling van de bestemmingswijziging, het sluiten van de Wm-milieuvergunning en bij de werkzaamheden rekening kan worden gehouden met de eventueel aanwezige bodemverontreinigingen.

1.2 Kwaliteitsborging en onafhankelijkheid

Greenhouse Advies bv of andere gelieerde bedrijfsonderdelen van DAGnl zijn geen eigenaar van de locatie en hebben geen binding met de eigenaar. Greenhouse Advies bv heeft op geen enkele wijze belangen bij de uitkomsten van het onderzoek.

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd volgens de BRL SKIB 2000 en bijbehorende protocollen. Het laboratoriumonderzoek is uitgevoerd door een AS3000 erkend laboratorium dat voldoet aan de accreditatiecriteria van de Raad van Accreditatie conform NEN-EN-ISO/IEC 17025:2018.

1.3 Leeswijzer

In voorliggende rapportage wordt een overzicht gegeven van de resultaten van het uitgevoerde verkennend bodemonderzoek. De rapportage is als volgt opgebouwd:

- Vooronderzoek (hoofdstuk 2);
- Veldonderzoek (hoofdstuk 3);
- Chemisch onderzoek (hoofdstuk 4);
- Resultaten eindsituatie bodemonderzoek (hoofdstuk 5);
- Conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 6).

2 Vooronderzoek

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het vooronderzoek weergegeven, hiervoor is de NEN 5725 (strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend en nader onderzoek) aangehouden. De formele aanleiding conform de NEN 5725 is aanleiding A. *Opstellen hypothese over bodemkwaliteit ten behoeve van uit te voeren bodemonderzoek.*

Het vooronderzoek is met name gericht op het achterhalen van voormalige bodembedreigende activiteiten en eventuele aanwezige bodemverontreiniging ter plaatse of in de nabijheid van het project tot een straal van 25 meter rondom de locatie. Dit resulteert in een hypothese over een mogelijke verontreinigingssituatie van de onderzoekslocatie.

2.1 Beschrijving onderzoekslocatie

In onderstaande tabel zijn de kadastrale gegevens en andere relevante informatie van de onderzoekslocatie weergegeven.

Algemene informatie onderzoekslocatie

Adres	Fochteloërveen 8 en 10 in Fochteloo
Gemeente	Ooststellingwerf
Coördinaten	X: 221068, Y: 557724
Kadastrale gegevens • Gemeente • Sectie • Perceelnummers	 • Oosterwolde • G • 369
Gebruik locatie • Voormalig • Huidig • Toekomstig	 • Agrarisch • Accommodatie Natuurmonumenten • Natuurgebied

De onderzoekslocatie ligt in het landelijke gebied ten oosten van Oosterwolde aan de rand van het natuurgebied Fochteloërveen. Op het te onderzoeken perceel staat een woonhuis en een aantal schuren die in gebruik zijn als kantoor, educatieve ruimte en een werkschuur voor het Buro Vogelinventarisatie en Natuurmonumenten. In de onderstaande afbeelding is de locatie weergegeven met de globale grenzen van de onderzoekslocatie. Een tekening met daarop de regionale ligging van de locatie is opgenomen als bijlage 1.

2.2 Historische gegevens en voorgaande bodemonderzoeken

Voor het historisch onderzoek zijn de volgende bronnen geraadpleegd:
- het landelijk Bodemloket (www.bodemloket.nl);
- de bodematlas van de provincie Friesland;
- website Topotijdreis (www.topotijdreis.nl);
- de gemeente Ooststellingwerf;
- eerder uitgevoerd bodemonderzoek;
- bodemkwaliteitskaart 2021 via Grondverzetviewer Fryslân;
- locatiebezoek door dhr. C. Bosgraaf op 13-01-2023, direct voorafgaand aan de uitvoer van de veldwerkzaamheden.

Topotijdreis
Op historische topografische kaarten van Topotijdreis (Het Kadaster) is te zien dat de onderzoekslocatie rond het jaar 1900 uit veen bestaat. Rond het jaar 1954 is te zien dat op de locatie een aantal watergangen door het veen worden gegraven, en in 1960 staat her erf voor het eerst op de kaart. In de decennia daarna ontstaan er diverse nieuwe schuren op de locatie, die verder tot 2021 niet veranderd.

Bodemloket
In de landelijke database van het Bodemloket is te zien dat op de locatie in 1995 een nulsituatie-bodemonderzoek is uitgevoerd. Daarnaast is ten noorden van de onderzoekslocatie een demping aangeduid, die ook een paar meter op de onderzoekslocatie valt; van deze demping is opgenomen dat deze voldoende is onderzocht.

Bodematlas provincie Friesland
Op de online bodematlas van de provincie Friesland is te zien dat op de onderzoekslocatie in 1995 een nulsituatie-bodemonderzoek is uitgevoerd. Daarnaast is te zien dat een watergang heeft doorgelopen waar nu het erf ligt, en dat er dus een demping ligt. Deze demping is voldoende onderzocht volgens de bodematlas.

Gemeente Ooststellingwerf
Bij de gemeente Ooststellingwerf is een informatieverzoek ingediend. Uit de informatie van de gemeente blijkt dat op het terrein een nulsituatie-bodemonderzoek is uitgevoerd in 1995, er is een demping op de locatie aanwezig welke voldoende is onderzocht, er is geen informatie bekend over brandstoftanks.
Daarnaast heeft de gemeente de milieuvergunning en het bodemrapport uit 1995 meegestuurd.

Vergunning Wet Milieubeheer
In 1995 (datum onbekend) heeft de gemeente een vergunning Wet milieubeheer afgegeven voor de onderzoekslocatie. Uit deze vergunning blijkt dat er in 1981 een Hinderwetvergunning is verleend voor een akkerbouwbedrijf op de locatie. Deze vergunning uit 1995 is een revisievergunning.

De vergunning is verleend voor een kantoor, educatieve ruimte en een werkschuur voor beheerswerkzaamheden in het Fochteloërveen. In de vergunning worden de volgende bodembedreigende activiteiten/situaties vermeldt:
- Machine-wasplaats met vloeistofdichte vloer, slibvanger, olie-afscheider, en infiltratievoorziening;
- Septictank met infiltratievoorziening
- Opslag voor brandbare vloeistoffen
- Werkplaats voor motorvoertuigen met een vloeistofdichte vloer;
- Machinestalling met een vloeistofdichte vloer;

De vergunning schrijft het uitvoeren van een nulsituatie-bodemonderzoek voor. In bijlage 7 is de volledige vergunning van de locatie opgenomen.

Nulsituatie-bodemonderzoek 1995
In 1995 is het nulsituatie-bodemonderzoek uitgevoerd dat gevraagd werd in de vergunning Wet-milieubeheer (Geofox BV, project 48140/ETH/jb, december 1995). De onderzoekslocatie is onderverdeeld in vijf deellocaties. In de onderstaande tabellen zijn de deellocaties, onderzoeksinspanning en resultaten weergegeven.

Tabel: Onderzoeksinspanning nulsituatieonderzoek 1995

#	Deellocatie	Boringen en peilbuizen	Analyses
A	Wasplaats met olieafscheider	1 boring tot 2,0m 1 peilbuis snijdend	1x minerale olie in grond 1x minerale olie in grondwater 1x vluchtige aromatische koolwaterstoffen in grondwater
B	Septictank	1 boring tot 2,0m en peilbuis	1x NVN grondwater 1x minerale olie grondwater
C	Opslag olie	3 boringen tot 1,8m en peilbuis snijdend	1x NVN bovengrond 2x minerale olie grond 1x NVN grondwater 1x minerale olie grondwater
D	Opslag voor motorzagen bosmaaiers, etc.		
E	Machinestalling		

Tabel: Resultaten nulsituatieonderzoek 1995

#	Deellocatie	Grond	Grondwater
A	Wasplaats met olieafscheider	Minerale olie < detectielimiet	Minerale olie < detectielimiet Vluchtige aromaten< detectielimiet
B	Septictank	N.v.t.	Chroom > AW Overige parameters < AW
C	Opslag olie	Alle parameters < AW	Arseen, chroom en zink > AW Overige parameters < AW
D	Opslag voor motorzagen bosmaaiers, etc.	Minerale olie < AW	
E	Machinestalling	Minerale olie < AW	

In bijlage 7 is het volledige rapport van het nulsituatie-bodemonderzoek opgenomen.

Locatiebezoek
Op 13 januari 2023 heeft dhr. C. Bosgraaf een locatiebezoek uitgevoerd direct voorafgaand aan de werkzaamheden. Uit dit locatiebezoek blijkt dat op de hoek van de wasplaats een bovengrondse dieseltank is geplaatst van circa 1000-1200 liter. Daarnaast blijkt dat de meest westelijke schuur een asbestverdacht dak heeft, dat aan de westelijke kant geen dakgoot heeft en in de volle grond afwatert. Daarnaast is middels kernboringen door het beton van het erf vastgesteld dat onder het beton geen puinverharding of menggranulaat aanwezig is.

Bodemkwaliteitskaart
In 2021 is een nieuwe Nota bodembeheer OWO gepubliceerd met bijbehorende bodemkwaliteitskaart. Deze is opgenomen in de online Grondverzetviewer Fryslân. Op de bodemfunctieklassenkaart heeft de onderzoekslocatie de functie Landbouw/Natuur. Zowel de boven- als de ondergrond, op zowel de toepassingskaart als de ontgravingskaart heeft de bodemkwaliteitsklasse Achtergrondwaarde.

2.3 Regionale bodemopbouw en geohydrologie

In de onderstaande afbeelding is de regionale bodemopbouw van de omgeving van de onderzoekslocatie weergegeven. Als uitgangspunt voor de bodemsamenstelling en de geohydrologische situatie is boring B12C0033 van het Dinoloket (www.dinoloket.nl) gekozen. Deze boring is op de onderzoekslocatie uitgevoerd.

Boormonsterprofiel

Afbeelding: Boorbeschrijving boring B12C0033 (bron: Dinoloket)

De regionale bodem bestaat ten opzichte van het maaiveld uit een pakket zand van 16 meter dikte. Onder het zand ligt een pakket klei tot 36 meter diepte, en onder het klei ligt een tweede pakket zand tot minimaal 55 meter diepte. Rondom de locatie wordt peilbeheer toegepast, dit betekend dat het grondwater naar de dichtstbijzijnde watergang stroomt en vandaar wordt afgevoerd. Het maaiveld op de onderzoekslocatie ligt op circa +10,5 mNAP (Algemeen Hoogtebestand Nederland).

2.4 Hypothese en onderzoeksstrategie en onderzoeksopzet

Op basis van het vooronderzoek, en het nulsituatie-bodemonderzoek uit 1995 wordt de onderzoekslocatie verdeeld in de volgende deellocaties:

Deellocaties:

A. Wasplaats, dieseltank en obas
B. Septictank
C. Opslag olie
D. Opslag motorzagen, bosmaaiers etc.
E. Machinestalling
F. Slootdemping
G. Druppelzone westelijke schuur
Z. Overige terrein (max 4000 m^2)

Eindsituatie-bodemonderzoek
Formeel gezien moet het eindsituatiebodemonderzoek uitgevoerd worden conform de NEN 5740. Echter, het doel van het eindsituatie-bodemonderzoek is het vergelijken van de bodemkwaliteit met het nulsituatie-bodemonderzoek, en dit onderzoek is uitgevoerd in 1995 toen de NEN 5740 nog niet bestond.

In overleg met meneer Heslinga van de gemeente Ooststellingwerf is de volgende afspraak gemaakt: de onderzoeksinspanning van het bodemonderzoek uit 1995 zal worden herhaald, waarbij de filters van de peilbuizen wel snijdend zullen worden geplaatst, en waar eerder het NVN-analysepakket werd toegepast wordt nu geanalyseerd op het STAP-pakket aangevuld met chroom en arseen.

De deellocaties die onder het eindsituatiebodemonderzoek vallen zijn:

A. Wasplaats, dieseltank en obas
B. Septictank
C. Opslag olie
D. Opslag motorzagen, bosmaaiers etc.
E. Machinestalling

Verkennend bodemonderzoek
De deellocaties die onder het kopje eindsituatie-bodemonderzoek worden genoemd zijn ook een deellocatie die vallen onder het verkennende bodemonderzoek conform de NEN 5740. Wat overblijft is het overige terrein, en een slootdemping.

De slootdemping is als *Voldoende onderzocht* beoordeeld door de gemeente Ooststellingwerf. Om toch verassingen te voorkomen bij de toekomstige werkzaamheden zal een boring van het overige terrein in de demping worden geplaatst, en bij het aantreffen van gebiedsvreemde grond of bijmenging van puin zal een passende analyse worden toegepast. De locatie kan heel precies gevonden worden door het doorzichten van het nog bestaande deel van de gedempte sloot ten noorden van de locatie.

Aangezien alle locaties met bodembedreigende situaties of -activiteiten al opgenomen zijn in een aparte deellocatie zal het overige terrein worden onderzocht met de hypothese *Onverdacht* van de strategie *Onverdacht Niet-Lijnvormig* (ONV-NL) conform de NEN 5740 (strategie voor het uitvoeren van een verkennend bodemonderzoek).

Verkennend bodemonderzoek asbest
Uit het locatiebezoek is gebleken dat de meest westelijk gelegen schuur een asbestverdacht dak heeft waarbij aan de achterkant het dak zonder dakgoot afwatert in de volle grond. Deze druppelzone is verdacht op het voorkomen van asbestvezels door het verweren over de jaren van het asbestverdachte dak. Het dak heeft een lengte van 19 meter, en de druppelzone wordt gerekend met een breedte van 1 meter vanaf de schuurwand.

Deze druppelzone zal worden onderzocht met de hypothese *Verdachte toplaag, plaatselijke bodembelasting, duidelijke kern* conform de NEN 5707 (Inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen grond). De verdachte toplaag is hierbij de bovenste 10 cm en de verdachte parameter uiteraard asbest.

Onderzoeksinspanning
Het aantal boringen per laag, het aantal peilbuizen en het aantal te analyseren grond- en grondwatermonsters is omschreven in de NEN 5740 en de NEN 5707, en is afhankelijk van de verdachtheid en de oppervlakte van de locatie. De onderstaande tabel geeft de gehanteerde aantallen weer conform de onderzoeksopzet.

Gepland aantal boringen, peilbuizen en analyses in de onderzoeksopzet

Deellocatie	Onderzoek hypothese	Boringen en peilbuizen	Analyses
A. Wasplaats, dieseltank en obas	Maatwerk	1 boring tot 2,0m 1 peilbuis	1x minerale olie in grond 1x minerale olie in grondwater 1x vluchtige aromatische koolwaterstoffen in grondwater
B. Septictank	Maatwerk	1 boring tot 2,0m 1 peilbuis[2]	1x Standaarpakket grondwater 1x minerale olie grondwater
C. Opslag olie	Maatwerk	1 boring tot 2,0m 1 peilbuis[3]	1x STAP grond + arseen en chroom 1x Standaardpakket grondwater
D. Opslag motorzagen, bosmaaiers etc	Maatwerk	1 boringen tot 2,0 m-mv 1 peilbuis[3]	1x minerale olie in grond 1x minerale olie in grondwater
E. Machinestalling	Maatwerk	2 boringen tot 2,0 m-mv 1 peilbuis[3]	1x minerale olie in grond 1x minerale olie in grondwater
F. Slootdemping	Maatwerk	1 boring tot 2,0 m-mv[4]	-
G. Druppelzone	Verdachte toplaag	2 asbestinspectiegaten	1x asbest in grond (0-0,1 m-mv)
Z. Overige terrein	Onverdacht	10 boringen tot 0,5 m-mv 2 boringen tot 2,0 m-mv 1 peilbuis	2x STAP grond 1x STAP grond 1x STAP grondwater

1): *Standaardpakketten*
grond: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink), polychloorbifenylen (PCB som 7), polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK 10 VROM), minerale olie (GC)
grondwater: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink), vluchtige aromaten, (benzeen, tolueen, ethylbenzeen, xylenen, styreen en naftaleen), vluchtige gehalogeneerde koolwaterstoffen (17 stuks), minerale olie (GC)
2): De peilbuis van deellocaties B en Z is gecombineerd.
3): De peilbuis van deellocaties C, D en E is gecombineerd.
4): De boring van deellocatie F en Z is gecombineerd.

3 Veldonderzoek

3.1 Verrichte werkzaamheden

De werkzaamheden zijn uitgevoerd volgens de onderzoeksopzet. De locaties van de monsterpunten zijn weergegeven in bijlage 2.

Het veldwerk is op 13-01-2023 uitgevoerd door dhr. C Bosgraaf en Y. Dijenborgh, werkzaam bij Greenhouse Advies bv. Het grondwater is bemonsterd op 23-01-2023, eveneens door dhr. C. Bosgraaf.

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd conform de Beoordelingsrichtlijnen 'Veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek' (BRL SIKB 2000) en de daarbij behorende protocollen 2001, 2002 en 2018.

Tijdens uitvoering van de boringen is de opgeboorde grond zintuiglijk beoordeeld op de aanwezigheid van verontreinigingen en is het opgeboorde materiaal gekarakteriseerd en vastgelegd in boorbeschrijvingen. Bij het zintuiglijk beoordelen wordt door middel van geur en aanblik van de opgeboorde grond een eerste indruk verkregen. Door middel van de 'olie-op-water'-proef is een indicatie verkregen omtrent de aanwezigheid van olie-achtige verontreinigingen.

3.2 Bodemopbouw

De profielbeschrijvingen van de verrichte boringen met de bijbehorende veldwaarnemingen zijn opgenomen als bijlage 3. Uit de profielbeschrijvingen blijkt dat de bodem over het algemeen bestaat uit een laag humeus zand tot op een diepte van circa 1,0 meter onder het maaiveld. Daaronder ligt een laag veen van circa 50 centimeter dikte, waaronder een laag niet-humeus zand ligt. In boring 206, geplaatst in de slootdemping, is geen gebiedsvreemde bodem aangetroffen en geen bijmenging. De demping is vanaf het maaiveld tot 1,0 meter diepte. Onder het beton op het erf is een verhardingslaag aangetroffen van vuursteen.
Tijdens de monsterneming is de grondwaterstand aangetroffen op een diepte van circa 1,0 m-mv.

3.3 Zintuiglijke waarnemingen

In het veld is de opgeboorde grond zintuiglijk beoordeeld, waarbij geen actieve geurwaarnemingen zijn gedaan. Aansluitend is de grond beschreven en bemonsterd, en zijn de te analyseren (meng)monsters geselecteerd. De profielbeschrijvingen van de verrichte boringen met de bijbehorende veldwaarnemingen zijn opgenomen in bijlage 3. In onderstaande tabel zijn de zintuiglijke waarnemingen van bodemvreemde stoffen beschreven.

Zintuigelijke waarnemingen van bodemvreemde stoffen

Boring	Traject (m-mv)	Zintuiglijke waarneming
201	0,00 - 0,15	Volledig beton
201	0,15 - 0,22	Vuursteen volledig
202	0,00 - 0,12	Volledig beton
203	0,00 - 0,09	Volledig beton
203	0,09 - 0,15	Vuursteen volledig
204	0,00 - 0,07	Klinker
205	0,00 - 0,12	Volledig beton
205	0,12 - 0,20	Vuursteen volledig
A01	0,00 - 0,14	Volledig beton
C01	0,00 - 0,90	Sporen baksteen
E02	0,00 - 0,50	Sporen baksteen

3.4 Veldmetingen grondwater

Tijdens de bemonstering van het grondwater zijn in het veld metingen verricht; deze zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Veldmetingen tijdens bemonstering van het grondwater

Peilbuis (filterstelling)	Datum plaatsing	Datum bemonstering	Grondwater-stand (m-mv)	Zuur-graad pH	Geleidbaar-heid (µS/cm)	Troebelheid (NTU)
A01 (1,70-2,70)	13-01-2023	23-01-2023	1,00	5,4	499	70,1
B01 (1,90-2,90)	13-01-2023	23-01-2023	1,05	5,9	140	9,1
C01 (1,49-2,49)	13-01-2023	23-01-2023	1,05	5,3	118	11,6

De troebelheid van het grondwatermonster A01 is hoger dan 10 NTU. Een hoge troebelheid kan invloed hebben op de analyseresultaten. Tevens is de zuurgraad van het grondwater aan de lage kant, mogelijk heeft dit met het hoogveen te maken.

De locaties van de boringen en de peilbuizen zijn weergegeven op de overzichtstekening die is opgenomen als bijlage 2.

3.5 Waarnemingen in het kader van voorkomen van asbest

Tijdens het veldonderzoek is de opgeboorde grond visueel beoordeeld op de aanwezigheid van asbestverdacht materiaal. In de opgeboorde grond is zintuiglijk geen asbestverdacht materiaal waargenomen. Het dak van de meest westelijke schuur is op het oog asbestverdacht. Aangezien er geen dakgoot aan de achterkant aanwezig is, is de druppelzone onderzocht op asbest.

In onderstaande tabel staat een overzicht van de gaten die zijn gegraven met de bijbehorende afmetingen.

Overzicht van de uitgevoerde gaten/sleuven en bijbehorende afmetingen

Gaten	Afmetingen (lxbxd in m)
Dr01	0,32 x 0,30 x 0,50
Dr02	0,32 x 0,33 x 0,50

4 Chemisch onderzoek

4.1 Samenstelling monsters en toegepaste analyses

Op aanwijzing van Greenhouse Advies zijn door Eurofins Analytico en Eurofins Omegam grondmengmonsters samengesteld. De mengmonsters zijn zo samengesteld dat na uitvoering van de analyses een representatief beeld ontstaat van de milieuhygiënische kwaliteit van de boven en ondergrond en grondwater. In onderstaande is de samenstelling van de geanalyseerde (meng)monsters weergegeven.

Samenstelling van geanalyseerde (meng)monsters

Deellocatie	Monster	Samenstelling	Traject (m-mv)	Analyse
A. Wasplaats, etc.	MA(2D)	A01 (1,20 - 1,60), A02 (1,00 - 1,50)	1,00 - 1,60	Minerale olie in grond
	A01-1-1	A01 (1,70-2,70) grondwater	1,70 - 2,70	Minerale olie + BTEX in grondwater
B en Z	B01-1-1	B01 (1,90-2,90) grondwater	1,90 - 2,90	Standaardpakket grondwater
C. Opslag olie	MC(3A)	C01 (0,00 - 0,50)	0,00 - 0,50	STAPgrond + arseen en chroom
D. Opslag materi-alen	MD(4A)	D01 (0,00 - 0,50)	0,00 - 0,50	Minerale olie grond
E. Machinestalling	ME(5A)	E01 (0,00 - 0,50) E02 (0,00 - 0,50)	0,00 - 0,50	Minerale olie grond
C, D en E	C01-1-1	C01 (1,49-2,49) grondwater	1,49 – 2,49	Standaardpakket grondwater
G. Druppelzone	MMDr	Dr01 (0,00-0,10), Dr02 (0,00-0,10)	0,00 - 0,10	Asbest in grond
Z. Overige terrein	BGE1	201 (0,22 - 0,50), 202 (0,12 - 0,50) 207 (0,00 - 0,35), 208 (0,00 - 0,50) 209 (0,00 - 0,50)	0,00 - 0,50	STAP grond
	BGE2	203 (0,15 - 0,50), 204 (0,07 - 0,50) 205 (0,20 - 0,50), 210 (0,00 - 0,50) Dr02 (0,00 - 0,50)	0,00 - 0,50	STAP grond
	OGE	206 (1,00 - 1,50), 206 (1,50 - 2,00) 207 (0,85 - 1,35), 207 (1,35 - 1,85) A02 (1,50 - 2,00), B01 (1,10 - 1,60)	0,85 – 2,00	STAP grond

1 *Standaardpakketten:*
grond: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink), polychloorbifenylen (PCB som 7), polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK 10 VROM), minerale olie (GC)
grondwater: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink), vluchtige aromaten, (benzeen, tolueen, ethylbenzeen, xylenen, styreen en naftaleen), vluchtige gehalogeneerde koolwaterstoffen (17 stuks), minerale olie (GC)

4.2 Analyseresultaten, toetsing en interpretatie

De analysecertificaten van de onderzochte monsters zijn weergegeven in bijlage 4. De toetsingskaders voor de Wet bodembescherming (Wbb), het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) en asbest in bodem zijn opgenomen in bijlage 5. De resultaten van de toetsing zijn opgenomen in bijlage 6.

4.2.1 Resultaten en interpretatie deellocatie A. Wasplaats, dieseltank en obas

In onderstaande tabel wordt per analysemonster het eindoordeel met betrekking tot de Wet bodembescher-ming (Wbb) en het besluit bodemkwaliteit (Bbk) weergegeven.

Eindoordeel Wbb en Bbk na toetsing van de analyseresultaten

Monster	Traject (m-mv)	Samenstelling	Toetsing Wbb		Toetsing Bbk Beoordeling
			Beoordeling	Kritieke parameter	
MA(2D)	1,00 - 1,60	A01 (1,20 - 1,60), A02 (1,00 - 1,50)	-	-	N.v.t.
A01-1-1	1,70 - 2,70	A01 (1,70-2,70) grondwater	-	-	N.v.t.

\- < Achtergrond-/streefwaarde (niet verontreinigd)
\+ > Achtergrond-/streefwaarde (licht verontreinigd)
++ > Tussenwaarde (matig verontreinigd)
+++ > Interventiewaarde (sterk verontreinigd)

Uit de toetsing van de analyseresultaten aan de Wbb blijkt dat in de bodemlaag direct onder de wasplaats, dieseltank en obas geen verhoogde gehalten aan minerale olie zijn aangetoond ten opzichte van de achtergrondwaarden.

Uit de toetsing van de analyseresultaten van het grondwater aan de Wbb blijkt dat de concentraties van minerale olie en vluchtige aromaten niet verhoogd zijn aangetoond ten opzichte van de streefwaarden.

4.2.2 Resultaten en interpretatie deellocatie B. Septictank

In onderstaande tabel wordt per analysemonster het eindoordeel met betrekking tot de Wet bodembescherming (Wbb) en het besluit bodemkwaliteit (Bbk) weergegeven.

Eindoordeel Wbb en Bbk na toetsing van de analyseresultaten

Monster	Traject (m-mv)	Samenstelling	Toetsing Wbb		Toetsing Bbk Beoordeling
			Beoordeling	Kritieke parameter	
B01-1-1	1,70 - 2,70	B01 (1,90-2,90) grondwater	-	-	N.v.t.

\- < Achtergrond-/streefwaarde (niet verontreinigd)
\+ > Achtergrond-/streefwaarde (licht verontreinigd)
++ > Tussenwaarde (matig verontreinigd)
+++ > Interventiewaarde (sterk verontreinigd)

Uit de toetsing van de analyseresultaten van het grondwater aan de Wbb blijkt dat de concentraties van alle parameters in het standaardpakket niet verhoogd zijn aangetoond ten opzichte van de streefwaarden.

4.2.3 Resultaten en interpretatie deellocatie C. Opslag olie

In onderstaande tabel wordt per analysemonster het eindoordeel met betrekking tot de Wet bodembescherming (Wbb) en het besluit bodemkwaliteit (Bbk) weergegeven.

Eindoordeel Wbb en Bbk na toetsing van de analyseresultaten

Monster	Traject (m-mv)	Samenstelling	Toetsing Wbb		Toetsing Bbk Beoordeling
			Beoordeling	Kritieke parameter	
C01-1-1	1,49 - 2,49	C01 (1,49-2,49) grondwater	+	Zink	N.v.t.
MC(3A)	0,00-0,50	C01 (0,00 - 0,50)	+	Zink	Altijd toepasbaar

\- < Achtergrond-/streefwaarde (niet verontreinigd)
\+ > Achtergrond-/streefwaarde (licht verontreinigd)
++ > Tussenwaarde (matig verontreinigd)
+++ > Interventiewaarde (sterk verontreinigd)

Uit de toetsing van de analyseresultaten aan de Wbb blijkt dat in de bovengrond bij de opslag met olie een licht verhoogd gehalten van zink is aangetoond ten opzichte van de achtergrondwaarde. Alle overige parameters zijn niet verhoogd aangetoond.

Uit de toetsing van de analyseresultaten van het grondwater aan de Wbb blijkt dat de concentratie van zink in licht verhoogd is aangetoond ten opzichte van de streefwaarde.

4.2.4 Resultaten en interpretatie deellocatie D. Opslag motorzagen, bosmaaiers, etc.

In onderstaande tabel wordt per analysemonster het eindoordeel met betrekking tot de Wet bodembescherming (Wbb) en het besluit bodemkwaliteit (Bbk) weergegeven.

Eindoordeel Wbb en Bbk na toetsing van de analyseresultaten

Monster	Traject (m-mv)	Samenstelling	Toetsing Wbb		Toetsing Bbk Beoordeling
			Beoordeling	Kritieke parameter	
C01-1-1	1,49 - 2,49	C01 (1,49-2,49) grondwater	+	Zink	N.v.t.
MD(4A)	0,00-0,50	D01 (0,00 - 0,50)	-	-	Altijd toepasbaar

\- < Achtergrond-/streefwaarde (niet verontreinigd)
\+ > Achtergrond-/streefwaarde (licht verontreinigd)
++ > Tussenwaarde (matig verontreinigd)
+++ > Interventiewaarde (sterk verontreinigd)

Uit de toetsing van de analyseresultaten aan de Wbb blijkt dat in de bovengrond bij deellocatie D het gehalte van minerale olie niet verhoogd is aangetoond ten opzichte van de achtergrondwaarde.

Uit de toetsing van de analyseresultaten van het grondwater aan de Wbb blijkt dat de concentratie van zink in licht verhoogd is aangetoond ten opzichte van de streefwaarde.

4.2.5 Resultaten en interpretatie deellocatie E. Machinestalling

In onderstaande tabel wordt per analysemonster het eindoordeel met betrekking tot de Wet bodembescherming (Wbb) en het besluit bodemkwaliteit (Bbk) weergegeven.

Eindoordeel Wbb en Bbk na toetsing van de analyseresultaten

Monster	Traject (m-mv)	Samenstelling	Toetsing Wbb		Toetsing Bbk Beoordeling
			Beoordeling	Kritieke parameter	
C01-1-1	1,49 - 2,49	C01 (1,49-2,49) grondwater	+	Zink	N.v.t.
ME(5A)	0,00-0,50	E01 (0,00 - 0,50), E02 (0,00 - 0,50)	-	-	Altijd toepasbaar

\- < Achtergrond-/streefwaarde (niet verontreinigd)
\+ > Achtergrond-/streefwaarde (licht verontreinigd)
++ > Tussenwaarde (matig verontreinigd)
+++ > Interventiewaarde (sterk verontreinigd)

Uit de toetsing van de analyseresultaten aan de Wbb blijkt dat in de bovengrond bij deellocatie E het gehalte van minerale olie niet verhoogd is aangetoond ten opzichte van de achtergrondwaarde.

Uit de toetsing van de analyseresultaten van het grondwater aan de Wbb blijkt dat de concentratie van zink in licht verhoogd is aangetoond ten opzichte van de streefwaarde.

4.2.6 Resultaten en interpretatie deellocatie G. Druppelzone

In onderstaande tabel zijn de analyseresultaten van de asbestanalyses in de fijne fractie (< 20 mm) weergegeven.

Analyseresultaten asbest in de fijne fractie (< 20 mm)

Onderzoeks-locatie	Monster	Traject (m-mv)	Samenstelling sleuf/gat (diepte m-mv)	Asbest in mg/kg d.s.
G. Druppelzone	MMDr	0,00 - 0,10	Dr01 (0,00-0,10), Dr02 (0,00-0,10)	Niet aangetoond

Uit de analyseresultaten blijkt dat in het grondmonster van de druppelzone geen asbest is aangetoond.

4.2.7 Resultaten en interpretatie deellocatie Z. Overige terrein

In onderstaande tabel wordt per analysemonster het eindoordeel met betrekking tot de Wet bodembescherming (Wbb) en het besluit bodemkwaliteit (Bbk) weergegeven.

Eindoordeel Wbb en Bbk na toetsing van de analyseresultaten

Monster	Traject (m-mv)	Samenstelling	Toetsing Wbb		Toetsing Bbk Beoordeling
			Beoordeling	Kritieke parameter	
BGE1	0,00 - 0,50	201 (0,22 - 0,50), 202 (0,12 - 0,50) 207 (0,00 - 0,35), 208 (0,00 - 0,50) 209 (0,00 - 0,50)	-	-	Altijd toepasbaar
BGE2	0,00 - 0,50	203 (0,15 - 0,50), 204 (0,07 - 0,50) 205 (0,20 - 0,50), 210 (0,00 - 0,50) Dr02 (0,00 - 0,50)	-	-	Altijd toepasbaar
OGE	0,85 - 2,00	206 (1,00 - 1,50), 206 (1,50 - 2,00) 207 (0,85 - 1,35), 207 (1,35 - 1,85) A02 (1,50 - 2,00), B01 (1,10 - 1,60)	-	-	Altijd toepasbaar
B01-1-1	1,70 - 2,70	B01 (1,90-2,90) grondwater	-	-	N.v.t.

\- < Achtergrond-/streefwaarde (niet verontreinigd)
\+ > Achtergrond-/streefwaarde (licht verontreinigd)
++ > Tussenwaarde (matig verontreinigd)
+++ > Interventiewaarde (sterk verontreinigd)

Uit de toetsing van de analyseresultaten aan de Wbb blijkt dat in de boven- en ondergrond van het overige terrein geen van de onderzochte parameters verhoogd zijn aangetoond ten opzichte van de achtergrondwaarden.
Uit de toetsing van de analyseresultaten aan het Bbk blijkt dat zowel de boven- als de ondergrond in de bodemkwaliteitsklasse Achtergrondwaarde valt, en dus altijd toepasbaar is. Dit betreft een indicatieve toetsing.

Uit de toetsing van de analyseresultaten van het grondwater aan de Wbb blijkt dat geen van de onderzochte concentraties verhoogd is aangetoond ten opzichte van de streefwaarde.

5 Resultaten eindsituatie-bodemonderzoek

In de onderstaande tabel zijn de resultaten weergegeven per deellocatie van het nulsituatie- en eindsituatie-bodemonderzoek.

Tabel: Vergelijking resultaten nulsituatie-bodemonderzoek 1995 en eindsituatie-bodemonderzoek 2023

#	Deellocatie	Nulsituatie 1995	Eindsituatie 2023	Conclusie kwaliteit grond(water)
A	Wasplaats met olie-afscheider	**Grond:** Minerale olie < detectielimiet	**Grond:** Minerale olie < AW	Gelijk[1]
		Grondwater: Minerale olie < detectie-limiet Vluchtige aromaten< detectielimiet	**Grondwater:** Minerale olie < detectie-limiet Vluchtige aromaten < detectielimiet	Gelijk
B	Septictank	**Grondwater:** Chroom > AW Overige parameters < AW	**Grondwater:** Alle parameters < AW	Licht verbeterd
C	Opslag olie	**Grond:** Alle parameters < AW	**Grond:** Zink >AW Overige parameters < AW	Licht verminderd[2]
		Grondwater: Arseen, chroom en zink > AW Overige parameters < AW	**Grondwater:** Zink > AW Overige parameters < AW	Licht verbeterd
D	Opslag voor motor-zagen bosmaaiers, etc.	**Grond:** Minerale olie < detectielimiet	**Grond:** Minerale olie < detectielimiet	Gelijk
		Grondwater: zie C.	**Grondwater:** zie C.	Zie C.
E	Machinestalling	**Grond:** Minerale olie < detectielimiet	**Grond:** Minerale olie < detectielimiet	Gelijk
		Grondwater: zie C.	**Grondwater:** zie C.	Zie C.

1): Opmerking deellocatie A grond: Uit de vergelijking blijkt dat het gehalte minerale olie in grond bij deellocatie A in 1995 kleiner dan de detectielimiet was, en in 2023 is het kleiner dan de Achtergrondwaarde. Echter, de detectielimiet in 1995 was 0,50 mg/kg d.s. (zie tabel 1 in bijlage 4 uit het rapport van 1995), en het aangetoonde gehalte in 2023 is 41 mg/kg d.s. Dit betekend dat er geen significant verschil in de concentratie van minerale olie is aangetoond.

2): In 1995 is de concentratie zink in de bovengrond bij deellocatie C 9,3 mg/kg d.s, en de detectielimiet is 5,0 mg/kg d.s. In 2023 is het aangetoonde gehalte 210 mg/kg d.s. De interventiewaarde van zink is 720 mg/kg d.s.
Dit betekend dat zink al wel boven de detectielimit was aangetoond in 1995, en nu in 2023 duidelijk een hoger gehalte is aangetoond. In vergelijking met de interventie is er echter slechts sprake van een lichte verhoging.

Conclusie interpretatie
Samenvattend kan geconcludeerd worden dat de kwaliteit van de grond en het grondwater onder de bodem-bedreigende situaties en activiteiten tussen 1995 en 2023 niet significant is veranderd.

6 Conclusies en aanbevelingen

In opdracht van Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten in Nederland is door Greenhouse Advies bv ter plaatse van Fochteloërveen 8 en 10 in Fochteloo, een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd conform de NEN 5740 (strategie voor het uitvoeren van een verkennend bodemonderzoek), wat tevens geldt als een eindsituatie-bodemonderzoek. Daarnaast is voor een deel van het terrein een verkennend asbestonderzoek conform de NEN 5707 (Inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen grond) uitgevoerd. De locatie is kadastraal bekend als gemeente Oosterwolde, sectie G, perceelnummer 369. De onderzoekslocatie heeft een oppervlakte van circa 5.000 m^2.

De aanleiding voor het bodemonderzoek is de voorgenomen aanvraag van een bestemmingswijziging, het sluiten van de Wm-vergunning en de toekomstige werkzaamheden op en in de bodem van het terrein.
Het doel van het onderzoek is het vaststellen van de bodemkwaliteit van de onderzoekslocatie, zodat bij de beoordeling van de bestemmingswijziging, het sluiten van de Wm-milieuvergunning en bij de werkzaamheden rekening kan worden gehouden met de eventueel aanwezige bodemverontreinigingen.

6.1 Conclusie

Vooronderzoek
Uit het historisch onderzoek blijkt dat op de locatie een aantal bodembedreigende situaties/activiteiten plaatsvinden, waarvan een deel in de Wm-vergunning zijn opgenomen: A. Wasplaats, dieseltank en obas, B. Septictank, C. Opslag olie, D. Opslag motorzagen, bosmaaiers etc. E. Machinestalling, F. Slootdemping, G.Druppelzone westelijke schuur. Deellocaties A t/m E zijn in 1995 onderzocht middels een nulsituatie-bodemonderzoek.

Veldonderzoek
Uit de profielbeschrijvingen blijkt dat de bodem over het algemeen bestaat uit een laag humeus zand tot op een diepte van circa 1,0 meter onder het maaiveld. Daaronder ligt een laag veen van circa 50 centimeter dikte, waaronder een laag niet-humeus zand ligt. In boring 206, geplaatst in de slootdemping, is geen gebiedsvreemde bodem aangetroffen en geen bijmenging. De dikte van de demping is vanaf het maaiveld tot 1,0 meter diepte. Onder het beton op het erf is een verhardingslaag aangetroffen van vuursteen.
Tijdens de monsterneming is de grondwaterstand aangetroffen op een diepte van circa 1,0 m-mv.

Chemisch onderzoek
Voor een gedetailleerdere conclusie voor ieder van de acht deellocaties, zie hoofdstuk 4. In het algemeen kan uit de analyseresultaten het volgende worden geconcludeerd:

- In de bovengrond op de locatie is lokaal het gehalte van zink licht verhoogd aangetoond ten opzichte van de achtergrondwaarde. Alle overige parameters zijn niet verhoogd aangetoond.
- In de ondergrond op de locatie is geen van de onderzochte parameters verhoogd aangetoond ten opzichte van de achtergrondwaarde.
- In de druppelzone van het asbestverdachte dak van de westelijke schuur zijn geen asbestvezels aangetoond.
- In het grondwater op de locatie is lokaal het gehalte van zink licht verhoogd aangetoond ten opzichte van de streefwaarde. Alle overige onderzochte parameters zijn niet verhoogd aangetoond.

Op basis van het aantreffen van lichte verontreinigingen in de grond en het grondwater dient de hypothese ‘locatie is onverdacht’ formeel verworpen te worden.

Eindsituatie bodemonderzoek
Voor een gedetailleerde vergelijking van de grond(water) kwaliteit tussen 1995 en 2023 onder een aantal bodembedreigende activiteiten, zie hoofdstuk 5. Samenvattend kan geconcludeerd worden dat de kwaliteit van de grond en het grondwater onder de bodembedreigende situaties en activiteiten tussen 1995 en 2023 niet significant is veranderd.

6.2 Advies

Naar aanleiding van de analyseresultaten is een nader onderzoek of sanering op de locatie niet noodzakelijk.

De kwaliteit van het grond(water) is tussen 1995 en 2023 niet significant veranderd, en dus kan de Wm-vergunning wat de bodemkwaliteit betreft worden gesloten.

Het terrein is op basis van de milieuhygiënische kwaliteit (Achtergrondwaarde) geschikt voor het voorgenomen gebruik als natuurgebied.

6.3 Algemene opmerkingen

Ten behoeve van de verwerking van vrijkomende grond buiten de onderzoekslocatie wordt verwezen naar de uitgangspunten van het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk).

De conclusies hebben uitsluitend betrekking op de geselecteerde deellocaties en de geanalyseerde componenten.

Gezien het verkennende karakter van dit onderzoek is het, ondanks de zorgvuldigheid waarmee het is uitgevoerd, altijd mogelijk dat eventueel lokaal voorkomende verontreinigingen niet zijn ontdekt.

Bijlage 1: Kaart regionale ligging onderzoekslocatie

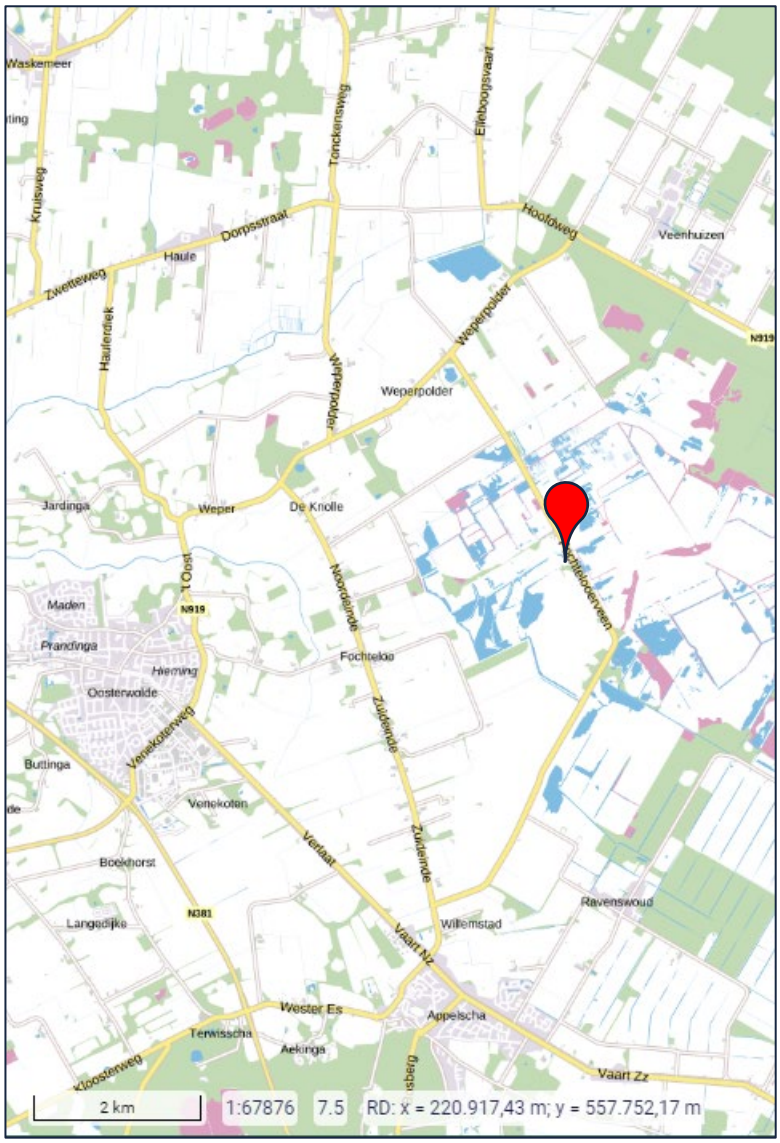

Bron: PDOK Viewer, BRT Achtergrondkaart

Bijlage 2: Overzichtstekening veldwerkzaamheden

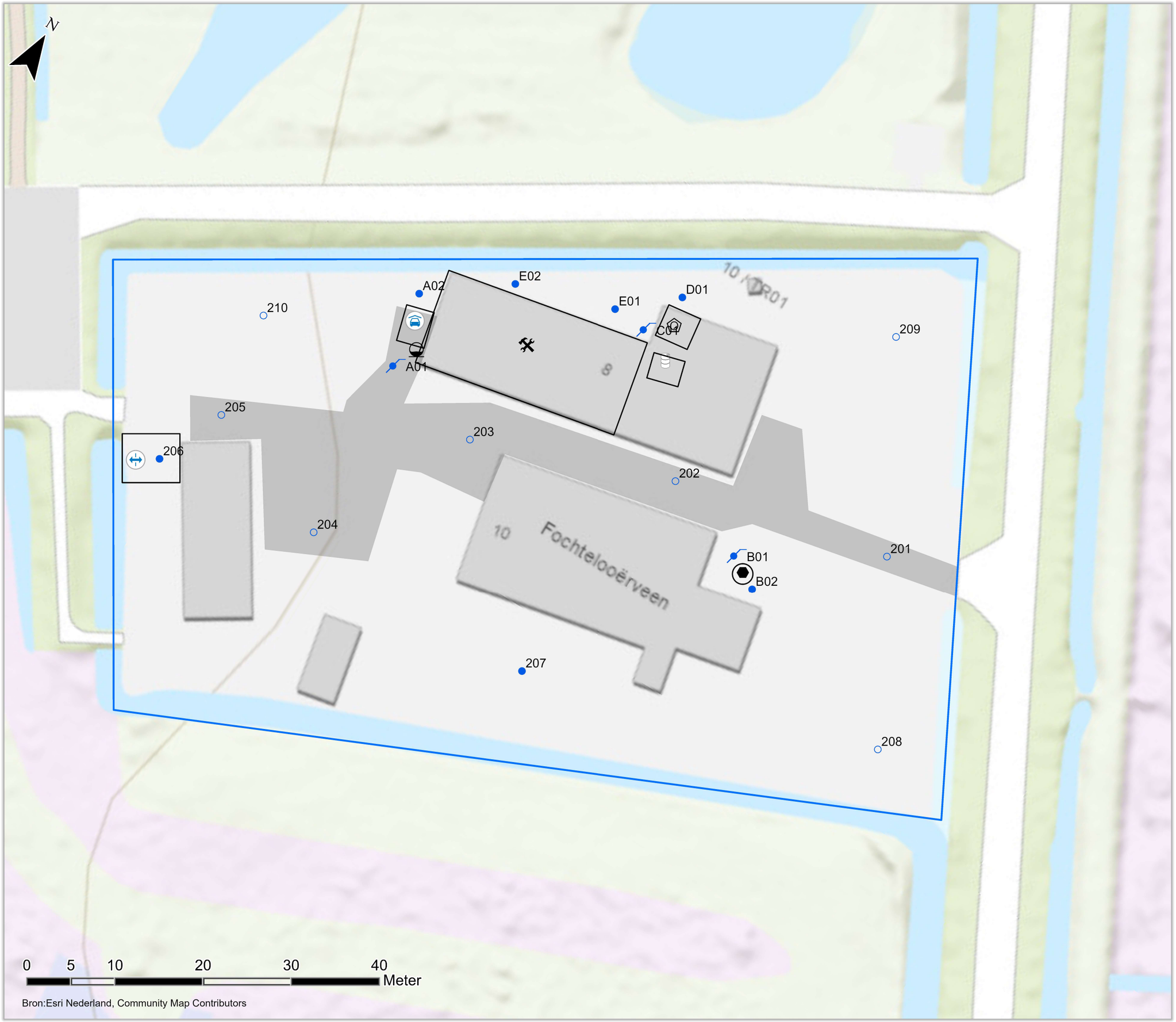

Legenda

Projectgebied Bodem

- Verkennend bodemonderzoek

Meetpunten

Meetpunten

- boring tot 0,5 m-mv
- boring tot 2,0 m-mv
- peilbuis

Beschrijving

- Bovengrondse tank
- Gedempte sloot
- Olie opslag
- Septic tank
- Stalling
- Wasplaats
- Werkplaats

Beschrijving

- betonverharding

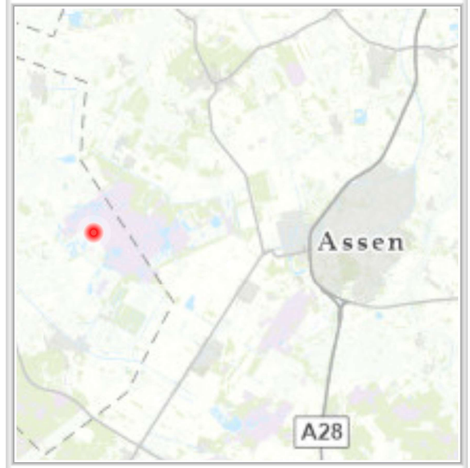

Fochteloërveen 8 & 10

Kenmerk: P04438
Datum: 30-1-2023
Schaal: 1:400
Coörd.: RD New
Formaat: A3
Steller: Wybe Spieard
Opdrachtgever: Natuurmonumenten
Paraaf:

ONDERDEEL VAN DAGNL. DE ADVIESGROEP NEDERLAND

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen en veldwaarnemingen

Legenda (conform NEN 5104)

grind
- Grind, sterk zandig
- Grind, matig zandig
- Grind, zwak zandig
- Grind, uiterst zandig
- Grind, sterk siltig
- Grind, matig siltig
- Grind, zwak siltig
- Grind, uiterst siltig

zand
- Zand, sterk kleiig
- Zand, matig kleiig
- Zand, zwak kleiig
- Zand, kleiig
- Zand, sterk siltig
- Zand, matig siltig
- Zand, zwak siltig
- Zand, uiterst siltig

veen
- Veen, sterk zandig
- Veen, zwak zandig
- Veen, sterk kleiig
- Veen, zwak kleiig
- Veen, mineraalarm

peilbuis
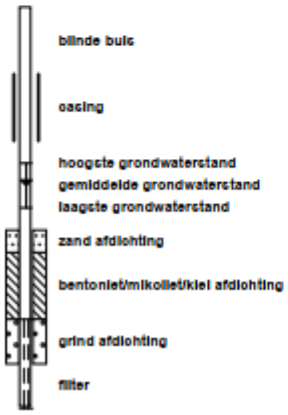

klei
- Klei, sterk siltig
- Klei, matig siltig
- Klei, zwak siltig
- Klei, uiterst siltig
- Klei, sterk zandig
- Klei, matig zandig
- Klei, zwak zandig

leem
- Leem, sterk zandig
- Leem, zwak zandig

overige toevoegingen
- sterk grindig
- matig grindig
- zwak grindig
- sterk humeus
- matig humeus
- zwak humeus

geur
- geen geur
- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie
- geen olie-water reactie
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde
- >0
- >1
- >10
- >100
- >1000
- >10000

monsters
- geroerd monster
- ongeroerd monster
- volumering

overig
- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand
- Gemiddeld laagste grondwaterstand
- slib
- water

Boring: 201

X: 221098,32
Y: 557734,12
Datum: 13-1-2023

Boormeester: Yannick Dijenborgh

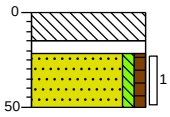

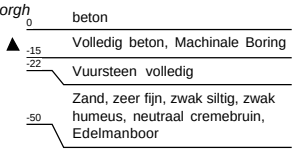

Boring: 202

X: 221073,45
Y: 557728,67
Datum: 13-1-2023

Boormeester: Yannick Dijenborgh

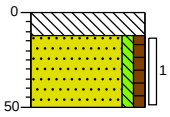

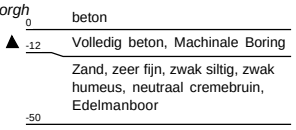

Boring: 203

X: 221051,14
Y: 557720,29
Datum: 13-1-2023

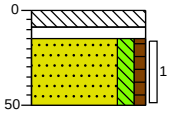

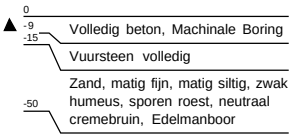

Boring: 204

X: 221041,68
Y: 557701,99
Datum: 13-1-2023

Boormeester: Yannick Dijenborgh

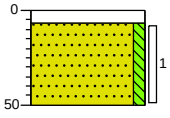

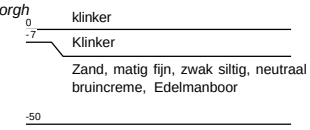

Projectcode: P04438

Boring: 205

X: 221025,75
Y: 557707,71
Datum: 13-1-2023

Boormeester: Yannick Dijenborgh

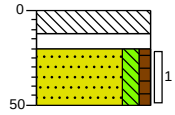

0 beton
-12 Volledig beton, Machinale Boring
-20 Vuursteen volledig
-50 Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, sporen roest, neutraal cremebruin, Edelmanboor

Boring: 206

X: 221022,44
Y: 557699,79
Datum: 13-1-2023
GWS: 90

Boormeester: Yannick Dijenborgh

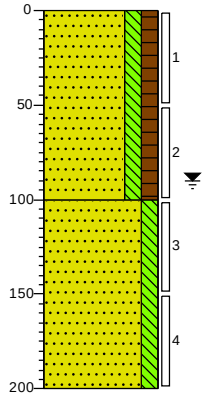

0 erf
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
-100 Zand, zeer fijn, matig siltig, licht bruincreme, Zuigerboor
-200

Boring: 207

X: 221070,09
Y: 557701,12
Datum: 13-1-2023
GWS: 160

Boormeester: Yannick Dijenborgh

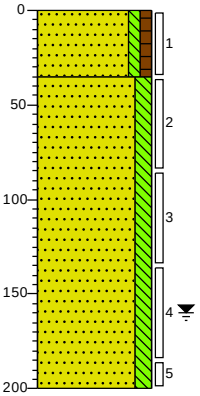

0 gras
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
-35 Zand, zeer fijn, matig siltig, sporen roest, sporen wortels, neutraal beigecreme, Edelmanboor
-200

Boring: 208

X: 221109,05
Y: 557714,99
Datum: 13-1-2023

Boormeester: Collin Bosgraaf

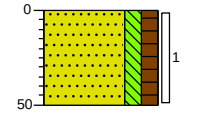

0 gras
Zand, zeer fijn, matig siltig, matig humeus, matig roesthoudend, neutraal roestbruin, Edelmanboor
-50

Projectcode: P04438

Boring: 209

X: 221086,00
Y: 557755,79
Datum: 13-1-2023

Boormeester: Yannick Dijenborgh

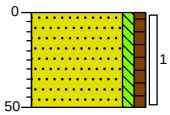

0 gras

Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus, neutraal grijsbruin, Edelmanboor

-50

Boring: 210

X: 221023,83
Y: 557719,81
Datum: 13-1-2023

Boormeester: Yannick Dijenborgh

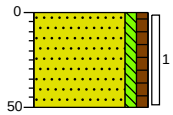

0 bosgrond

Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus, neutraal grijsbruin, Edelmanboor

-50

Boring: A01

X: 221039,30
Y: 557722,73
Datum: 13-1-2023
GWS: 110

Boormeester: Collin Bosgraaf

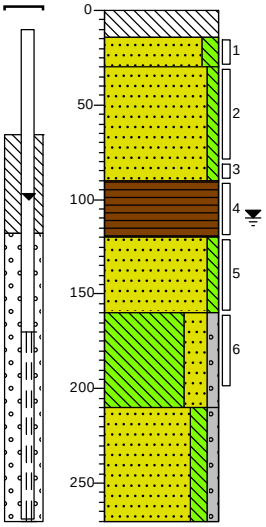

0 gras

-14 Volledig beton, Machinale Boring

-30 Zand, zeer fijn, matig siltig, licht cremebeige, Edelmanboor

Zand, zeer fijn, zwak siltig, sporen roest, licht beigebruin, Edelmanboor

-90

Veen, donker zwartbruin, Edelmanboor

-120

Zand, matig fijn, zwak siltig, licht beigebruin, Edelmanboor

-160

Leem, sterk zandig, zwak grindig, Edelmanboor

-210

Zand, matig grof, matig siltig, zwak grindig, licht grijscreme, Edelmanboor

-270

Boring: A02

X: 221037,50
Y: 557731,28
Datum: 13-1-2023

Boormeester: Yannick Dijenborgh

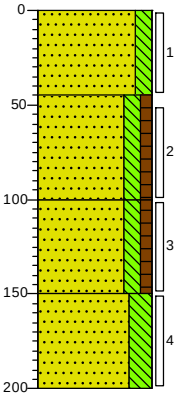

0 bosgrond

Zand, zeer fijn, matig siltig, licht beigecreme, Edelmanboor

-45

Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak humeus, neutraalbruin, Edelmanboor

-100

Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak humeus, matig wortelhoudend, zwak roesthoudend, donker grijsbruin, Edelmanboor

-150

Zand, zeer fijn, sterk siltig, neutraal beigecreme, Edelmanboor

-200

Projectcode: P04438

Boring: B01

X: 221083,55
Y: 557724,97
Datum: 13-1-2023
GWS: 120

Boormeester: Collin Bosgraaf

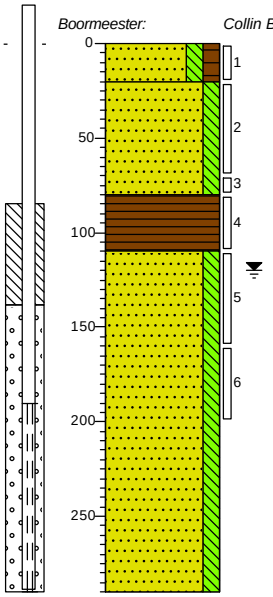

0 gras
-20 Zand, zeer fijn, matig siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
Zand, zeer fijn, matig siltig, licht cremebeige, Edelmanboor
-80
Veen, donker zwartbruin, Edelmanboor
-110
Zand, matig fijn, matig siltig, sporen roest, licht beigebruin, Edelmanboor
-290

Boring: B02

X: 221087,33
Y: 557722,88
Datum: 13-1-2023
GWS: 110

Boormeester: Collin Bosgraaf

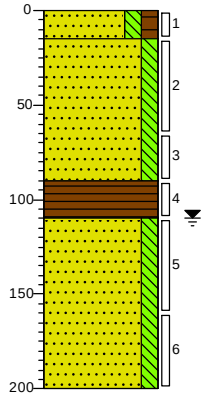

0 gras
-15 Zand, zeer fijn, matig siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
Zand, zeer fijn, matig siltig, licht cremebeige, Edelmanboor
-90
Veen, donker zwartbruin, Edelmanboor
-110
Zand, matig fijn, matig siltig, sporen roest, licht cremebeige, Edelmanboor
-200

Boring: C01

X: 221061,27
Y: 557741,30
Datum: 13-1-2023
GWS: 90

Boormeester: Collin Bosgraaf

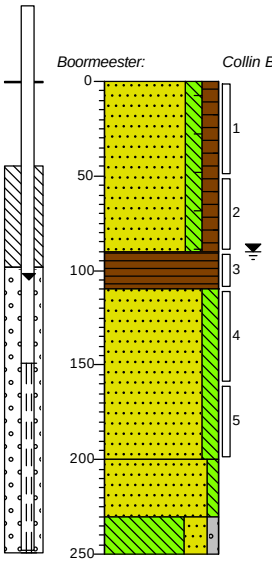

0 bosschage
Zand, zeer fijn, matig siltig, matig humeus, sporen baksteen, neutraalbruin, Edelmanboor
-90
Veen, donker zwartbruin, Edelmanboor
-110
Zand, zeer fijn, matig siltig, sporen roest, licht cremebeige, Edelmanboor
-200
Zand, matig fijn, zwak siltig, licht cremebeige, Edelmanboor
-230
Leem, sterk zandig, zwak grindig, licht grijsgroen, Edelmanboor
-250

Boring: D01

X: 221063,08
Y: 557746,75
Datum: 13-1-2023

Boormeester: Collin Bosgraaf

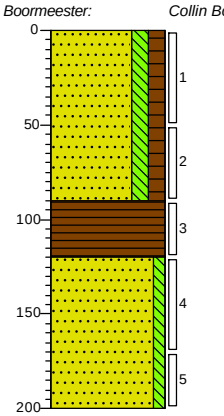

0 bosgrond
Zand, zeer fijn, matig siltig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
-90
Veen, donker zwartbruin, Edelmanboor
-120
Zand, matig fijn, zwak siltig, sporen roest, licht beigebruin, Edelmanboor
-200

Projectcode: P04438

Boring: E01

X: 221057,32
Y: 557741,59
Datum: 13-1-2023
GWS: 130

Boormeester: Yannick Dijenborgh

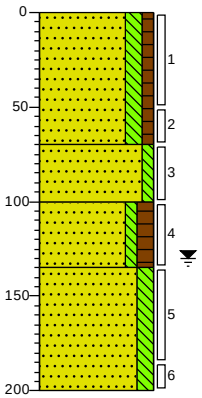

0 bosgrond
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
-70
Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak roesthoudend, neutraal oranjebruin, Edelmanboor
-100
Zand, zeer fijn, zwak siltig, matig humeus, matig wortelhoudend, donker grijsbruin, Edelmanboor
-135
Zand, zeer fijn, matig siltig, licht cremebeige, Edelmanboor
-200

Boring: E02

X: 221046,16
Y: 557737,99
Datum: 13-1-2023

Boormeester: Collin Bosgraaf

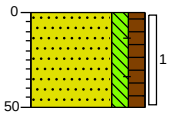

0 bosgrond
Zand, zeer fijn, matig siltig, matig humeus, sporen baksteen, neutraalbruin, Edelmanboor
-50

Boring: Dr01

Datum: 13-1-2023

Boormeester: Yannick Dijenborgh

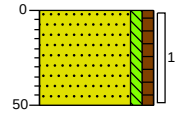

0 bosgrond
Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus, neutraal grijsbruin, Schep
-50

Boring: Dr02

Datum: 13-1-2023

Boormeester: Yannick Dijenborgh

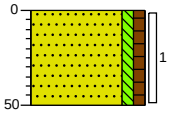

0 bosgrond
Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus, neutraal grijsbruin, Schep
-50

Projectcode: P04438

Bijlage 4: Analysecertificaten

Greenhouse Advies
T.a.v. Hans Verboom
Huismanstraat 6
6851 GT HUISSEN

Analysecertificaat

Datum: 24-Jan-2023

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2023007783/1
Uw project/verslagnummer	P04438
Uw projectnaam	Foctelooërveen 8 en 10
Uw ordernummer	
Uw datum aanlevering monster(s)	16-Jan-2023

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

eurofins | — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	P04438	Certificaatnummer/Versie	2023007783/1
Uw projectnaam	Foctelooërveen 8 en 10	Startdatum analyse	19-Jan-2023
Uw ordernummer		Datum einde analyse	24-Jan-2023
Uw monsternemer		Rapportagedatum	24-Jan-2023/13:06
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	1/2

	Analyse	Eenheid	1	2	3
	Voorbehandeling				
	Cryogeen malen		Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd
	Bodemkundige analyses				
S	Droge stof	% (m/m)	83.4	83.1	83.4
S	Organische stof	% (m/m) ds	3.3	4.4	1.0
	Gloeirest	% (m/m) ds	97	95	99
S	Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	<2.0	2.4	4.3
	Metalen				
S	Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	<20	<20
S	Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0.20	<0.20	<0.20
S	Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3.0	<3.0	<3.0
S	Koper (Cu)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<5.0
S	Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0.050	0.095	<0.050
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5	<1.5	<1.5
S	Nikkel (Ni)	mg/kg ds	<4.0	<4.0	<4.0
S	Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	<10	<10
S	Zink (Zn)	mg/kg ds	<20	<20	<20
	Minerale olie				
	Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0	<3.0	<3.0
	Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11	<11	<11
	Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	13	11	<5.0
	Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6.0	<6.0	<6.0
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	<35	<35
	Polychloorbifenylen, PCB				
S	PCB 28	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 52	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 101	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 118	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	BGE1 201 (22-50) 202 (12-50) 207 (0-35) 208 (0-50) 209 (0-50)	Grond (AS3000)	13421618
2	BGE2 203 (15-50) 204 (7-50) 205 (20-50) 210 (0-50) Dr02 (0-50)	Grond (AS3000)	13421619
3	OGE 206 (100-150) 206 (150-200) 207 (85-135) 207 (135-185) A02 (150-200) B	Grond (AS3000)	13421620

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN RvA L010

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	P04438	Certificaatnummer/Versie	2023007783/1
Uw projectnaam	Foctelooërveen 8 en 10	Startdatum analyse	19-Jan-2023
Uw ordernummer		Datum einde analyse	24-Jan-2023
Uw monsternemer		Rapportagedatum	24-Jan-2023/13:06
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	2/2

	Analyse	Eenheid	1	2	3
S	PCB 138	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 153	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 180	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.0049 1)	0.0049 1)	0.0049 1)
	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK				
S	Naftaleen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050
S	Fenanthreen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050
S	Anthraceen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050
S	Fluorantheen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050
S	Chryseen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050
S	Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050
S	Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050
S	PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.35 1)	0.35 1)	0.35 1)

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	BGE1 201 (22-50) 202 (12-50) 207 (0-35) 208 (0-50) 209 (0-50)	Grond (AS3000)	13421618
2	BGE2 203 (15-50) 204 (7-50) 205 (20-50) 210 (0-50) Dr02 (0-50)	Grond (AS3000)	13421619
3	OGE 206 (100-150) 206 (150-200) 207 (85-135) 207 (135-185) A02 (150-200) B	Grond (AS3000)	13421620

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Bijlage (A) met de opgegeven deelmonsterinformatie behorende bij het analysecertificaat. 2023007783/1

Monster nr.	Uw monsteromschrijving				
Barcode	Boornr	Van	Tot	Uw datum monstername	Monsteromsch./Monstername ID
13421618	BGE1 201 (22-50) 202 (12-50) 207 (0-35) 208 (0-50) 209 (0-50)				
0539857968	201	22	50	13-Jan-2023	1
0539857980	202	12	50	13-Jan-2023	1
0539760903	207	0	35	13-Jan-2023	1
0539749977	208	0	50	13-Jan-2023	1
0539857981	209	0	50	13-Jan-2023	1
13421619	BGE2 203 (15-50) 204 (7-50) 205 (20-50) 210 (0-50) Dr02 (0-50)				
0539857988	Dr02	0	50	13-Jan-2023	1
0539857952	203	15	50	13-Jan-2023	1
0539857986	204	7	50	13-Jan-2023	1
0539857978	205	20	50	13-Jan-2023	1
0539760891	210	0	50	13-Jan-2023	1
13421620	OGE 206 (100-150) 206 (150-200) 207 (85-135) 207 (135-185) A02 (150-2				
0539858414	206	100	150	13-Jan-2023	3
0539857970	206	150	200	13-Jan-2023	4
0539760894	207	85	135	13-Jan-2023	3
0539760899	207	135	185	13-Jan-2023	4
0539761188	A02	150	200	13-Jan-2023	4
0539749820	B01	110	160	13-Jan-2023	5

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2023007783/1

Opmerking 1)

De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van 0,7*RG

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2023007783/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Voorbehandeling			
Cryogeen malen	W0106	Voorbehandeling	AS3000
Bodemkundige analyses			
Droge Stof	W0104	Gravimetrie	pb 3010-2 en NEN-EN 15934
Organische stof (gloeiverlies)	W0109	Gravimetrie	pb 3010-3 en NEN 5754
Korrelgrootte < 2 µm (lutum)	W0171	Sedimentatie	pb 3010-4 en NEN 5753
Metalen			
Barium (Ba)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Kobalt (Co)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Minerale olie			
Minerale Olie (C10-C40)	W0202	GC-FID	pb 3010-7 en NEN-EN-ISO 16703
Polychloorbifenylen, PCB			
PCB (7)	W0271	GC-MS	pb 3010-8 en NEN 6980
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK			
PAK som AS3000/AP04	W0271	GC-MS	pb. 3010-6 en NEN-ISO 18287
PAK (10) (VROM)	W0271	GC-MS	pb. 3010-6 en NEN-ISO 18287

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie april 2022.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Greenhouse Advies
T.a.v. Hans Verboom
Huismanstraat 6
6851 GT HUISSEN

Analysecertificaat

Datum: 26-Jan-2023

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2023007768/1
Uw project/verslagnummer	P04438
Uw projectnaam	Foctelooërveen 8 en 10
Uw ordernummer	
Uw datum aanlevering monster(s)	16-Jan-2023

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	P04438	Certificaatnummer/Versie	2023007768/1
Uw projectnaam	Foctelooërveen 8 en 10	Startdatum analyse	19-Jan-2023
Uw ordernummer		Datum einde analyse	26-Jan-2023
Uw monsternemer		Rapportagedatum	26-Jan-2023/10:36
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	1/2

	Analyse	Eenheid	1
	Voorbehandeling		
	Cryogeen malen		Uitgevoerd
	Bodemkundige analyses		
S	Droge stof	% (m/m)	80.5
S	Organische stof	% (m/m) ds	4.9
	Gloeirest	% (m/m) ds	95
S	Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	3.9
	Metalen		
S	Arseen (As)	mg/kg ds	<4.0
S	Barium (Ba)	mg/kg ds	<20
S	Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0.20
S	Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3.0
S	Chroom (Cr)	mg/kg ds	<10
S	Koper (Cu)	mg/kg ds	<5.0
S	Kwik (Hg)	mg/kg ds	0.072
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5
S	Nikkel (Ni)	mg/kg ds	<4.0
S	Lood (Pb)	mg/kg ds	21
S	Zink (Zn)	mg/kg ds	210
	Minerale olie		
	Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0
	Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0
	Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5.0
	Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11
	Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	11
	Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6.0
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35
	Polychloorbifenylen, PCB		
S	PCB 28	mg/kg ds	<0.0010
S	PCB 52	mg/kg ds	<0.0010

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	MC(3A) C01 (0-50)	Grond (AS3000)	13351984

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	P04438	Certificaatnummer/Versie	2023007768/1
Uw projectnaam	Foctelooërveen 8 en 10	Startdatum analyse	19-Jan-2023
Uw ordernummer		Datum einde analyse	26-Jan-2023
Uw monsternemer		Rapportagedatum	26-Jan-2023/10:36
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	2/2

	Analyse	Eenheid	1
S	PCB 101	mg/kg ds	<0.0010
S	PCB 118	mg/kg ds	<0.0010
S	PCB 138	mg/kg ds	<0.0010
S	PCB 153	mg/kg ds	<0.0010
S	PCB 180	mg/kg ds	<0.0010
S	PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.0049 [1)]
	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK		
S	Naftaleen	mg/kg ds	<0.050
S	Fenanthreen	mg/kg ds	<0.050
S	Anthraceen	mg/kg ds	<0.050
S	Fluorantheen	mg/kg ds	0.16
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0.071
S	Chryseen	mg/kg ds	0.093
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0.050
S	Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0.088
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0.050
S	Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	0.075
S	PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.68

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	MC(3A) C01 (0-50)	Grond (AS3000)	13351984

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Bijlage (A) met de opgegeven deelmonsterinformatie behorende bij het analysecertificaat. 2023007768/1

Monster nr.	Uw monsteromschrijving				
Barcode	Boornr	Van	Tot	Uw datum monstername	Monsteromsch./Monstername ID
13351984	MC(3A) C01 (0-50)				
0539858566	C01	0	50	13-Jan-2023	1

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2023007768/1

Opmerking 1)

De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van 0,7*RG

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2023007768/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Voorbehandeling			
Cryogeen malen	W0106	Voorbehandeling	AS3000
Bodemkundige analyses			
Droge Stof	W0104	Gravimetrie	pb 3010-2 en NEN-EN 15934
Organische stof (gloeiverlies)	W0109	Gravimetrie	pb 3010-3 en NEN 5754
Korrelgrootte < 2 µm (lutum)	W0171	Sedimentatie	pb 3010-4 en NEN 5753
Metalen			
Arseen (As)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Barium (Ba)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Kobalt (Co)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Chroom (Cr)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Minerale olie			
Minerale Olie (C10-C40)	W0202	GC-FID	pb 3010-7 en NEN-EN-ISO 16703
Polychloorbifenylen, PCB			
PCB (7)	W0271	GC-MS	pb 3010-8 en NEN 6980
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK			
PAK (10) (VROM)	W0271	GC-MS	pb. 3010-6 en NEN-ISO 18287
PAK som AS3000/AP04	W0271	GC-MS	pb. 3010-6 en NEN-ISO 18287

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie april 2022.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Greenhouse Advies
T.a.v. Hans Verboom
Huismanstraat 6
6851 GT HUISSEN

Analysecertificaat

Datum: 24-Jan-2023

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2023007767/1
Uw project/verslagnummer	P04438
Uw projectnaam	Foctelooërveen 8 en 10
Uw ordernummer	
Uw datum aanlevering monster(s)	16-Jan-2023

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

eurofins | — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	P04438	Certificaatnummer/Versie	2023007767/1
Uw projectnaam	Foctelooërveen 8 en 10	Startdatum analyse	19-Jan-2023
Uw ordernummer		Datum einde analyse	24-Jan-2023
Uw monsternemer		Rapportagedatum	24-Jan-2023/12:05
		Bijlage	A,C,D
		Pagina	1/1

	Analyse	Eenheid	1	2	3
	Voorbehandeling				
	Cryogeen malen		Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd
	Bodemkundige analyses				
S	Droge stof	% (m/m)	80.5	75.7	75.2
S	Organische stof	% (m/m) ds	3.4	8.7	8.4
	Gloeirest	% (m/m) ds	96	91	91
S	Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	4.2	3.6	4.1
	Minerale olie				
	Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0	<3.0	<3.0
	Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11	<11	<11
	Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	26	11	17
	Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6.0	<6.0	<6.0
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	41	<35	<35
	Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.		

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	MA(2D) A01 (120-160) A02 (100-150)	Grond (AS3000)	13351285
2	MD(4A) D01 (0-50)	Grond (AS3000)	13351292
3	ME(5A) E01 (0-50) E02 (0-50)	Grond (AS3000)	13351295

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Bijlage (A) met de opgegeven deelmonsterinformatie behorende bij het analysecertificaat. 2023007767/1

Monster nr. / Barcode	Uw monsteromschrijving / Boornr	Van	Tot	Uw datum monstername	Monsteromsch./Monstername ID
13351285	MA(2D) A01 (120-160) A02 (100-150)				
0539858583	A01	120	160	13-Jan-2023	5
0539761206	A02	100	150	13-Jan-2023	3
13351292	MD(4A) D01 (0-50)				
0539858565	D01	0	50	13-Jan-2023	1
13351295	ME(5A) E01 (0-50) E02 (0-50)				
0539761178	E01	0	50	13-Jan-2023	1
0539858579	E02	0	50	13-Jan-2023	1

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2023007767/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Voorbehandeling			
Cryogeen malen	W0106	Voorbehandeling	AS3000
Bodemkundige analyses			
Droge Stof	W0104	Gravimetrie	pb 3010-2 en NEN-EN 15934
Organische stof (gloeiverlies)	W0109	Gravimetrie	pb 3010-3 en NEN 5754
Korrelgrootte < 2 µm (lutum)	W0171	Sedimentatie	pb 3010-4 en NEN 5753
Minerale olie			
Minerale Olie (C10-C40)	W0202	GC-FID	pb 3010-7 en NEN-EN-ISO 16703
Chromatogram MO (GC)	W0202	GC-FID	NEN-EN-ISO 16703

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie april 2022.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (D) opmerkingen aangaande de monstername en conserveringstermijn 2023007767/1

Er zijn verschillen met de richtlijnen geconstateerd die de betrouwbaarheid van de resultaten van onderstaande monsters of analyses mogelijk hebben beinvloed.

Analyse	Monster nr.
De conserveringstermijn is voor de betreffende analyse overschreden.	
Minerale Olie (GC) (Voorbehandeling)	13351285
	13351292
	13351295

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Chromatogram TPH/ Mineral Oil

Sample ID.: 13351285

Certificate no.: 2023007767

Sample description.: MA(2D) A01 (120-160) A02 (100-150)

V

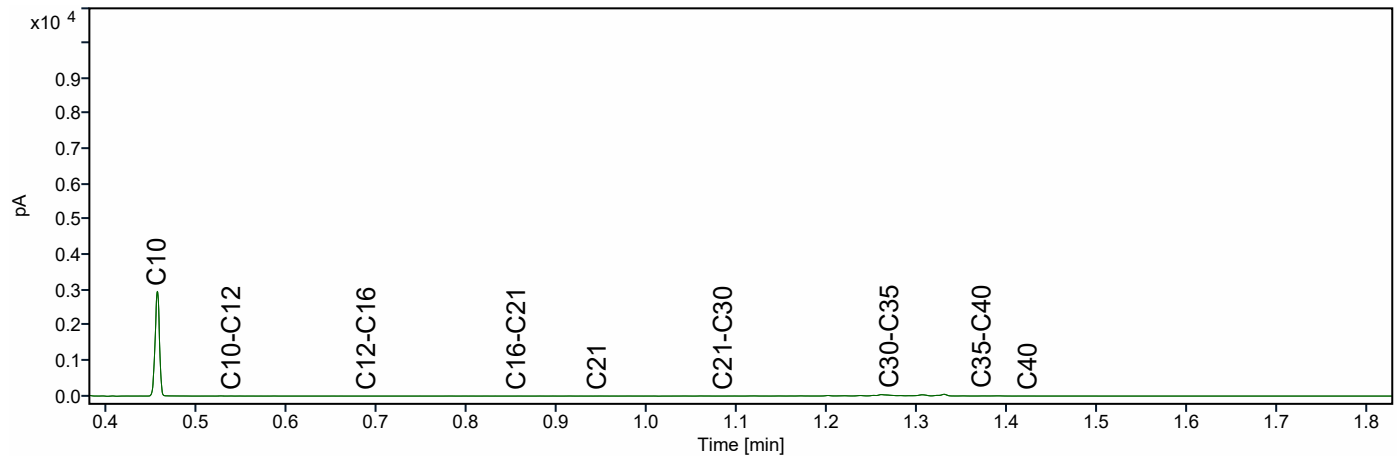

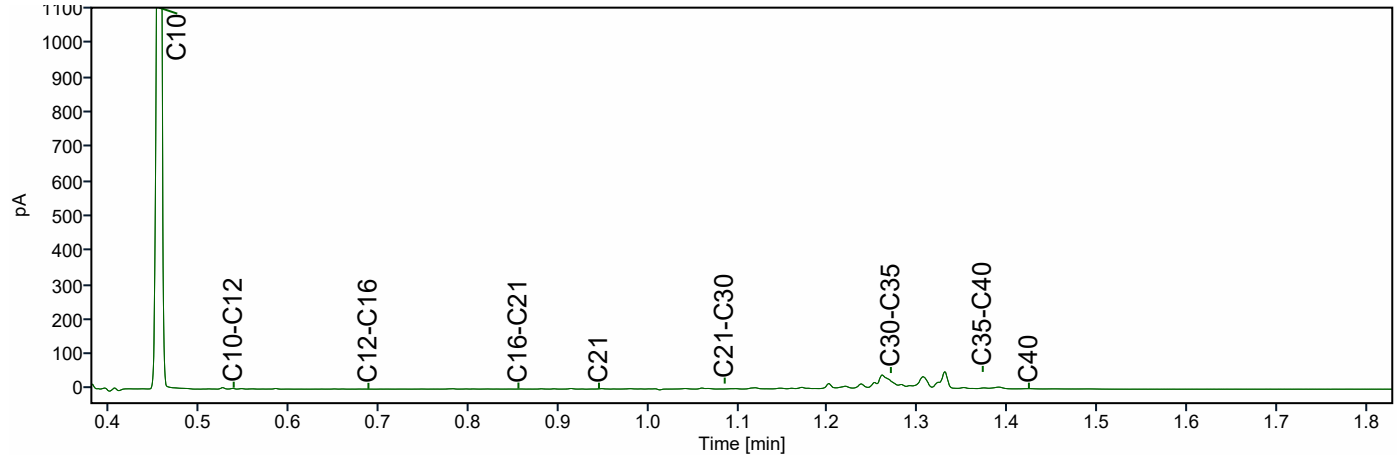

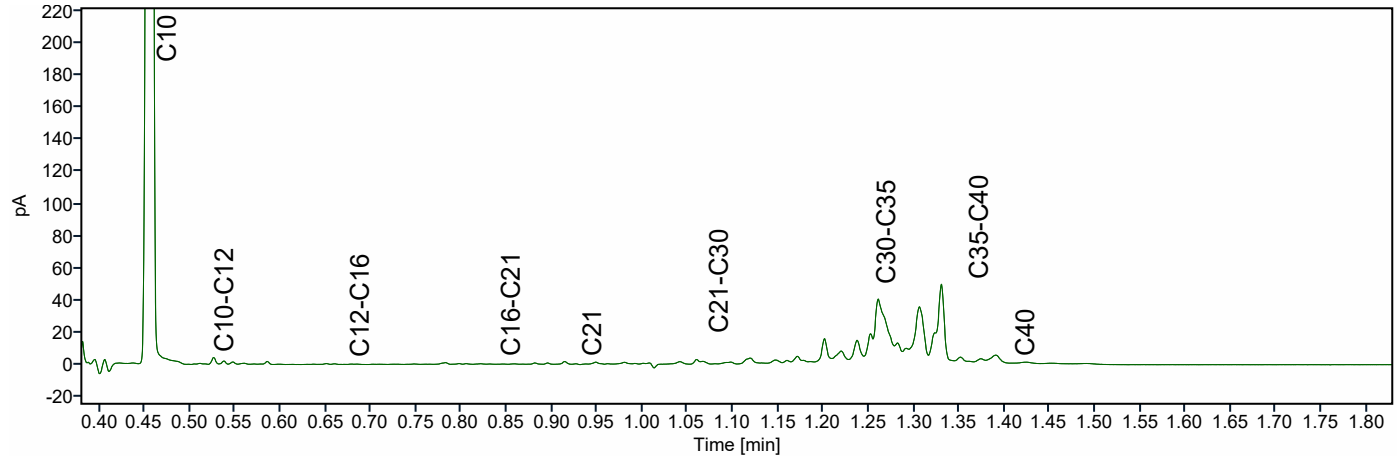

Greenhouse Advies
T.a.v. Hans Verboom
Huismanstraat 6
6851 GT HUISSEN

Analysecertificaat

Datum: 25-Jan-2023

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2023007759/1
Uw project/verslagnummer	P04438
Uw projectnaam	Foctelooërveen 8 en 10
Uw ordernummer	
Uw datum aanlevering monster(s)	16-Jan-2023

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	P04438	Certificaatnummer/Versie	2023007759/1
Uw projectnaam	Foctelooërveen 8 en 10	Startdatum analyse	19-Jan-2023
Uw ordernummer		Datum einde analyse	25-Jan-2023
Uw monsternemer		Rapportagedatum	25-Jan-2023/15:18
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	1/1

Analyse	Eenheid	1	
Extern / Overig onderzoek			
Droge stof (Extern)	% (m/m)	84.8	1)
Droge massa aangeleverd monster	g	10897	1)
Asbest fractie <0,5mm	mg	N.v.t.	1)
Totaal asbest (ondergrens)	mg/kg ds	0.0	1)
Totaal asbest (bovengrens)	mg/kg ds	0.9	1)
Serpentijn ondergrens	mg/kg ds	0.0	1)
Serpentijn bovengrens	mg/kg ds	0.4	1)
Amfibool ondergrens	mg/kg ds	0.0	1)
Amfibool bovengrens	mg/kg ds	0.4	1)
Overig onderzoek(externe bron)			
In behandeling genomen hoeveelheid	kg	12.8	2)
Asbest fractie 0,5-1mm	mg	0.0	2)
Asbest fractie 1-2mm	mg	0.0	2)
Asbest fractie 2-4mm	mg	0.0	2)
Asbest fractie 4-8mm	mg	0.0	2)
Asbest fractie 8-20mm	mg	0.0	2)
Asbest fractie >20mm	mg	0.0	2)
Asbest (som)	mg	0.0	2)
Asbest in grond	mg/kg ds	<0.5	2)
Totaal gehalte asbest	mg/kg ds	<0.5	2)
Serpentijn concentratie	mg/kg ds	<0.5	2)
Amfibool concentratie	mg/kg ds	0.0	2)
Totaal asbest hechtgebonden	mg/kg ds	0.0	2)
Totaal asbest niet hechtgebonden	mg/kg ds	0.0	2)

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	MMDr mm01 (0-10)	Asbestverdachte grond	13336908

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.
VA

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Bijlage (A) met de opgegeven deelmonsterinformatie behorende bij het analysecertificaat. 2023007759/1

Monster nr.	Uw monsteromschrijving				
Barcode	Boornr	Van	Tot	Uw datum monstername	Monsteromsch./Monstername ID
13336908	MMDr mm01 (0-10)				
1767591MG	mm01	0	10	13-Jan-2023	1

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV.

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2023007759/1

Opmerking 1)
Deze bepaling is uitgevoerd bij Eurofins Omegam (L086).

Opmerking 2)
Deze bepaling is uitgevoerd bij Eurofins Omegam (L086).

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV.

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2023007759/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Extern / Overig onderzoek			
Droge stof (uitbesteed)	W0004	Extern	Uitbesteding
Asbest NEN5898 (2016) ext	W0004	Microscopie	NEN 5898
Overig onderzoek(externe bron)			
Asbest Grond NEN5898 2016 ext	W0004	Microscopie	NEN 5898

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie april 2022.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV.

ANALYSECERTIFICAAT

Projectcode : **1479208**
Uw project omschrijving : **2023007759-P04438**
Opdrachtgever : **Eurofins Analytico B.V.**

Monstercode : **7525160**
Uw referentie : **MMDr mm01 (0-10)**
Opgegeven bemonsteringsdatum : **13/01/2023**

Asbestonderzoek

Initialen analist : G.N.
Analysedatum : 25-01-2023

Analyse is uitgevoerd conform NEN 5898 (**S**).

Massa aangeleverde monster : 12850 g
Droge massa aangeleverde monster : 10897 g
Percentage droogrest : 84,8 m/m %
Type zeving : nat

zeeffractie (mm)	massa zeeffractie (gram)	percentage zeeffractie (m/m %)	massa onderzocht (gram)	percentage onderzocht (m/m %)	aantal asbest (deeltjes)	massa asbest-houdend materiaal (mg)
<0,5 mm	7934,7	74,3	14,0	0,18	n.v.t.	n.v.t.
0,5-1 mm	454,3	4,3	120,5	26,52	0	0,0
1-2 mm	839,0	7,9	286,0	34,09	0	0,0
2-4 mm	839,0	7,9	839,0	100,00	0	0,0
4-8 mm	319,6	3,0	319,6	100,00	0	0,0
8-20 mm	102,4	1,0	102,4	100,00	0	0,0
>20 mm	187,3	1,8	187,3	100,00	0	0,0
Totaal	**10676,3**	**100,0**	**1868,8**		**0**	**0,0**

	asbest totaal			serpentijn asbest			amfibool asbest		
zeeffractie (mm)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)
<0,5 mm	-								
0,5-1 mm	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
1-2 mm	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,3
2-4 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4-8 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8-20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
>20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	**<0,5**	**0,0**	**0,9**	**<0,5**	**0,0**	**0,4**	**0,0**	**0,0**	**0,4**

Aangetroffen type asbest : Geen
Bijzonderheden waargenomen : Geen

Serpentijn asbest is chrysotiel.
Amfibool asbest is amosiet, crocidoliet, actinoliet, anthophylliet en tremoliet.

De bepalingsgrens is bepaald voor de zeeffracties kleiner dan 4 mm. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties te sommeren.
Het materiaal is middels polarisatiemicroscopie onderzocht, de analyse is uitgevoerd conform NEN 5896.

Gebondenheid	Serpentijn asbest	Amfibool asbest	totaal afgerond
hecht	0,0	0,0	0,0
niet hecht	0,0	0,0	0,0
totaal afgerond	0,0	0,0	

Gewogen concentratie (serpentijnasbestconcentratie vermeerderd met 10 maal de amfiboolasbestconcentratie) is: **<0,5 mg/kg ds**

De gewogen asbestconcentratie wordt berekend uit de niet-afgeronde gehalten aan serpentijn en amfibool asbest. De weergegeven resultaten zijn afgerond.

Verklaring kwalitatief onderzoek zeeffractie <0,5 mm:
- : geen asbest waargenomen

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).
- De met een 'S' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (L086) en op basis van het schema AS 3000 erkend.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Projectcode	:	**1479208**
Uw project omschrijving	:	**2023007759-P04438**
Opdrachtgever	:	**Eurofins Analytico B.V.**

Opmerkingen m.b.t. analyses

Opmerking(en) algemeen

De volgende informatie is indien van toepassing verstrekt door de opdrachtgever:
Project omschrijving, Monsterreferentie(s), Opgegeven bemonsteringsdatum, Matrix, Monsterdiepte, Potnr (Barcode), Veldgegevens, Veldwaarnemingen en Bemonsteringsdata. De opgegeven bemonsteringsdatum kan van invloed zijn op de geldigheid van de resultaten.

Asbest
Individuele monsters van dit project zijn als asbest verdacht gekwalificeerd. De analysedeelmonsters zijn met beschermende maatregelen in het laboratorium in behandeling genomen.

Opmerking bij project:	- Eurofins Omegam heeft het asbestonderzoek in dit/deze monster(s) uitgevoerd volgens de NEN 5898, en zoals beschreven in een aparte bijlage als onderdeel van dit analysecertificaat. Voor de analyseresultaten van het asbestonderzoek geldt dat Eurofins Omegam de analyse heeft uitgevoerd in de monsters die de opdrachtgever, zoals deze staan vermeld in de koptekst van dit analysecertificaat, zelf heeft genomen of laten nemen en aan Eurofins Omegam heeft aangeboden. Eurofins Omegam draagt geen verantwoordelijkheid inzake de herkomst en representativiteit alsmede de veiligheid tijdens de monsterneming.

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Projectcode	:	**1479208**
Uw project omschrijving	:	**2023007759-P04438**
Opdrachtgever	:	**Eurofins Analytico B.V.**

Barcodeschema's

Monstercode	*Uw referentie*	*uw monsterref.*	*uw diepte*	*uw barcode*
7525160	MMDr mm01 (0-10)	mm01	0-.1	1767591MG

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Projectcode	:	**1479208**
Uw project omschrijving	:	**2023007759-P04438**
Opdrachtgever	:	**Eurofins Analytico B.V.**

Analysemethoden Grond (AS3000)

AS3000
In dit analysecertificaat zijn de met 'S' gemerkte analyses uitgevoerd volgens de analysemethoden beschreven in het "Accreditatieschema Laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek (AS SIKB 3000)". Het laboratoriumonderzoek is uitgevoerd volgens de onderstaande analysemethoden. Deze analyses zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat met bijbehorende verrichtingenlijst L086 van Eurofins Omegam BV.

Asbestonderzoek	:	Conform AS3070 prestatieblad 1 en NEN 5898

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

Greenhouse Advies
T.a.v. Hans Verboom
Huismanstraat 6
6851 GT HUISSEN

Analysecertificaat

Datum: 27-Jan-2023

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2023009936/1
Uw project/verslagnummer	P04438
Uw projectnaam	Foctelooërveen 8 en 10
Uw ordernummer	
Uw datum aanlevering monster(s)	23-Jan-2023

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	P04438	Certificaatnummer/Versie	2023009936/1
Uw projectnaam	Foctelooërveen 8 en 10	Startdatum analyse	24-Jan-2023
Uw ordernummer		Datum einde analyse	27-Jan-2023
Uw monsternemer	Collin Bosgraaf	Rapportagedatum	27-Jan-2023/12:34
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	1/2

	Analyse	Eenheid	1	2	3
	Metalen				
S	Barium (Ba)	µg/L		<20	20
S	Cadmium (Cd)	µg/L		<0.20	<0.20
S	Kobalt (Co)	µg/L		<2.0	2.5
S	Koper (Cu)	µg/L		3.4	6.8
S	Kwik (Hg)	µg/L		<0.050	<0.050
S	Molybdeen (Mo)	µg/L		<2.0	<2.0
S	Nikkel (Ni)	µg/L		<3.0	<3.0
S	Lood (Pb)	µg/L		<2.0	<2.0
S	Zink (Zn)	µg/L		<10	83
	Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen				
S	Benzeen	µg/L	<0.20		
S	Benzeen	µg/L		<0.20	<0.20
S	Tolueen	µg/L	<0.20		
S	Tolueen	µg/L		<0.20	<0.20
S	Ethylbenzeen	µg/L	<0.20		
S	Ethylbenzeen	µg/L		<0.20	<0.20
S	o-Xyleen	µg/L		<0.10	<0.10
S	m,p-Xyleen	µg/L		<0.20	<0.20
S	o-Xyleen	µg/L	<0.10		
S	m,p-Xyleen	µg/L	<0.20		
S	Xylenen (som) factor 0,7	µg/L	0.21 [1)]	0.21 [1)]	0.21 [1)]
	BTEX (som)	µg/L		<0.90	<0.90
	BTEX (som)	µg/L	<0.90		
S	Naftaleen	µg/L		<0.020	<0.020
S	Styreen	µg/L		<0.20	<0.20
	Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen				
S	Dichloormethaan	µg/L		<0.20	<0.20
S	Trichloormethaan	µg/L		<0.20	<0.20
S	Tetrachloormethaan	µg/L		<0.10	<0.10
S	Trichlooretheen	µg/L		<0.20	<0.20

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	A01-1-1 A01 (170-270)	Water (AS3000)	13428734
2	B01-1-1 B01 (190-290)	Water (AS3000)	13428735
3	C01-1-1 C01 (149-249)	Water (AS3000)	13428736

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	P04438	Certificaatnummer/Versie	2023009936/1
Uw projectnaam	Foctelooërveen 8 en 10	Startdatum analyse	24-Jan-2023
Uw ordernummer		Datum einde analyse	27-Jan-2023
Uw monsternemer	Collin Bosgraaf	Rapportagedatum	27-Jan-2023/12:34
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	2/2

	Analyse	Eenheid	1	2	3
S	Tetrachlooretheen	µg/L		<0.10	<0.10
S	1,1-Dichloorethaan	µg/L		<0.20	<0.20
S	1,2-Dichloorethaan	µg/L		<0.20	<0.20
S	1,1,1-Trichloorethaan	µg/L		<0.10	<0.10
S	1,1,2-Trichloorethaan	µg/L		<0.10	<0.10
S	cis 1,2-Dichlooretheen	µg/L		<0.10	<0.10
S	trans 1,2-Dichlooretheen	µg/L		<0.10	<0.10
	CKW (som)	µg/L		<1.6	<1.6
S	Tribroommethaan	µg/L		<0.20	<0.20
S	Vinylchloride	µg/L		<0.10	<0.10
S	1,1-Dichlooretheen	µg/L		<0.10	<0.10
S	1,2-Dichloorethenen (Som) factor 0,7	µg/L		0.14 1)	0.14 1)
S	1,1-Dichloorpropaan	µg/L		<0.20	<0.20
S	1,2-Dichloorpropaan	µg/L		<0.20	<0.20
S	1,3-Dichloorpropaan	µg/L		<0.20	<0.20
S	Dichloorpropanen som factor 0.7	µg/L		0.42	0.42
	Minerale olie				
	Minerale olie (C10-C12)	µg/L	<10	<10	<10
	Minerale olie (C12-C16)	µg/L	<10	<10	<10
	Minerale olie (C16-C21)	µg/L	<10	<10	<10
	Minerale olie (C21-C30)	µg/L	<15	15	<15
	Minerale olie (C30-C35)	µg/L	<10	<10	<10
	Minerale olie (C35-C40)	µg/L	<10	<10	<10
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	µg/L	<50	<50	<50

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	A01-1-1 A01 (170-270)	Water (AS3000)	13428734
2	B01-1-1 B01 (190-290)	Water (AS3000)	13428735
3	C01-1-1 C01 (149-249)	Water (AS3000)	13428736

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Bijlage (A) met de opgegeven deelmonsterinformatie behorende bij het analysecertificaat. 2023009936/1

Monster nr. / Barcode	Uw monsteromschrijving / Boornr	Van	Tot	Uw datum monstername	Monsteromsch./Monstername ID
13428734	A01-1-1 A01 (170-270)				
0680687391	A01	170	270	23-Jan-2023	1
0680660650	A01	170	270	23-Jan-2023	2
0801073120	A01	170	270	23-Jan-2023	3
13428735	B01-1-1 B01 (190-290)				
0680687367	B01	190	290	23-Jan-2023	1
0680660610	B01	190	290	23-Jan-2023	2
0801073235	B01	190	290	23-Jan-2023	3
13428736	C01-1-1 C01 (149-249)				
0680687415	C01	149	249	23-Jan-2023	1
0680660602	C01	149	249	23-Jan-2023	2
0801046525	C01	149	249	23-Jan-2023	3

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2023009936/1

Opmerking 1)

De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van 0,7*RG

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2023009936/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Metalen			
Barium (Ba)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Kobalt (Co)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen			
Aromaten (BTEXN)	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Aromaten (BTEX)	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Xylenen som AS3000	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Styreen	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen			
VOCl (11)	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Tribroommethaan (Bromoform)	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Vinylchloride	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
1,1-Dichlooretheen	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
DiClEtheen som AS3000	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
1,1-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
1,2-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
1,3-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
DiChlprop. som AS3000	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Minerale olie			
Minerale olie (C10-C40)	W0215	GC-FID	pb 3110-5

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie april 2022.

Bijlage 5: Toetsingskaders

De analyseresultaten voor de grond en het grondwater zijn getoetst aan de normering zoals opgenomen in de vigerende Circulaire bodemsanering en de Regeling bodemkwaliteit. De toetsingswaarden voor de grond zijn per bodemtype berekend op basis van de gemeten lutum- en organische stofpercentages.

De toetsing van de analyseresultaten vindt plaats conform de, door het Rijk beschikbaar gestelde Bodem Toets- en Validatieservice (BoToVa).

Wet bodembescherming
De in deze tabel genoemde toetsingswaarden hebben de volgende betekenis:

achtergrond-/streefwaarde[1]	=	Referentiewaarde
tussenwaarde[2]	=	referentiewaarde voor nader onderzoek grond: 1/2(AW+I-waarde) grondwater: 1/2(S+I-waarde)
Interventiewaarde	=	toetsingswaarde voor sanering of saneringsonderzoek

Bij de beoordeling worden de volgende termen toegepast:

-	kleiner dan de achtergrond-/streefwaarde	=	niet verontreinigd
+	tussen achtergrondwaarde en tussenwaarde	=	licht verontreinigd
++	tussen tussenwaarde en interventiewaarde	=	matig verontreinigd
+++	groter dan de interventiewaarde	=	sterk verontreinigd

De locatie wordt als verontreinigd beschouwd, indien in een (meng)monster stoffen aanwezig zijn in een concentratie hoger dan de achtergrondwaarde. Overschrijding van de tussenwaarde houdt in dat er een vermoeden van ernstige bodemverontreiniging bestaat en dat een nader onderzoek moet worden uitgevoerd.

Als voor tenminste één stof de gemiddelde concentratie van minimaal 25 m^3 grond of 100 m^3 grondwater hoger is dan de interventiewaarde is het vermoeden van ernstige bodemverontreiniging bevestigd.

Het bovenstaande toetsingskader is alleen van toepassing voor “bestaande” gevallen van bodemverontreiniging (ontstaan voor 1987). Recente gevallen van bodemverontreinigingen vallen onder de “zorgplicht”. De aantasting van de bodem dient dan gesaneerd te worden of de aantasting en de directe gevolgen daarvan dienen beperkt en zoveel mogelijk ongedaan gemaakt te worden. Dit staat los van de ernst en urgentie van de verontreiniging.

Besluit bodemkwaliteit
Voor het toetsen van de kwaliteit van grond en baggerspecie aan de verschillende normen van het Besluit en voor het indelen van de (water)bodem in kwaliteitsklassen kent het Besluit als uitgangspunt dat de rekenkundige gemiddelden moeten voldoen aan de gestelde maximale waarden. Deze maximale waarden zijn landelijk (generiek) vastgesteld. Daarnaast mogen gemeenten gebiedsspecifieke maximale waarden hanteren. Deze dienen te worden vastgelegd in een bodembeheernota. Bij de toetsing geldt een rekenregel voor het corrigeren van de normen voor standaardbodems naar de daadwerkelijk gemeten concentraties lutum en organische stof. Daarnaast zijn er twee bijzondere toetsingsregels: voor de achtergrondwaarde en voor de indeling in de bodemkwaliteitsklasse wonen.

Bij de beoordeling worden de volgende termen toegepast:

		Bodemkwaliteitsklasse
Kleiner dan de achtergrondwaarde (a)	=	Achtergrondwaarde
Kleiner dan maximale waarde wonen (b)	=	Wonen
Kleiner dan maximale waarde industrie	=	Industrie

[1] *Voor grond wordt de achtergrondwaarde en voor grondwater wordt de streefwaarde als referentiewaarde gehanteerd.*
[2] *De term tussenwaarde is niet meer in de wet verankerd maar wordt landelijk nog wel op deze wijze gebruikt.*

Toetsing asbest in bodem
De landelijke normen voor asbest in grond, bodem en puingranulaat zijn vastgesteld op 100 mg/kg gewogen (serpentijnconcentratie vermeerderd met tienmaal de amfiboolconcentratie).

De hergebruikswaarden voor asbest in grond, baggerspecie en bouwstoffen zijn opgenomen in bijlagen A en B van de Regeling bodemkwaliteit. De waarde van 100 mg/kg ds geldt als eis, mits het asbest niet opzettelijk aan de bouwstof, grond of baggerspecie is toegevoegd (zie Productenbesluit asbest).

De interventiewaarde voor asbest is opgenomen in bijlage 1 van de Circulaire bodemsanering 2009, zoals gewijzigd per 3 april 2012. In tegenstelling tot andere chemische stoffen is het volumecriterium (minimaal 25 m^3 verontreinigd bodemvolume) voor asbest niet van toepassing. Bij asbest is sprake van een geval van ernstige verontreiniging indien het asbestgehalte binnen een in het bodemonderzoek onderscheiden ruimtelijke eenheid (RE) de interventiewaarde overschrijdt.

Bijlage 6: Toetsingsresultaten

BoToVa T1 Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de landbodem

Uw projectnummer	P04438
Projectnaam	Foctelooërveen 8 en 10
Ordernummer	
Datum monstername	13-01-2023
Monsternemer	
Certificaatnummer	2023007783
Startdatum	19-01-2023
Rapportagedatum	24-01-2023

Analyse	Eenheid	1	Oordeel	2	Oordeel	3	Oordeel
Bodemtype correctie							
Organische stof		3,3		4,4		1	
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		2		2,4		4,3	
Voorbehandeling							
Cryogeen malen		Uitgevoerd		Uitgevoerd		Uitgevoerd	
Bodemkundige analyses							
Droge stof	% (m/m)	83,4		83,1		83,4	
Organische stof	% (m/m) ds	3,3		4,4		1	
Gloeirest	% (m/m) ds	97		95		99	
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	<2,0		2,4		4,3	
Metalen							
Barium (Ba)	mg/kg ds	<20		<20		<20	
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0,20	<= AW	<0,20	<= AW	<0,20	<= AW
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3,0	<= AW	<3,0	<= AW	<3,0	<= AW
Koper (Cu)	mg/kg ds	<5,0	<= AW	<5,0	<= AW	<5,0	<= AW
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0,050	<= AW	0,095	<= AW	<0,050	<= AW
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	<= AW	<1,5	<= AW	<1,5	<= AW
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	<4,0	<= AW	<4,0	<= AW	<4,0	<= AW
Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	<= AW	<10	<= AW	<10	<= AW
Zink (Zn)	mg/kg ds	<20	<= AW	<20	<= AW	<20	<= AW
Minerale olie							
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0		<3,0		<3,0	
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0		<5,0		<5,0	
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0		<5,0		<5,0	
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11		<11		<11	
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	13		11		<5,0	
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0		<6,0		<6,0	
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	<= AW	<35	<= AW	<35	<= AW
Polychloorbifenylen, PCB							
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010		<0,0010		<0,0010	
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010		<0,0010		<0,0010	
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010		<0,0010		<0,0010	
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010		<0,0010		<0,0010	
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010		<0,0010		<0,0010	
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010		<0,0010		<0,0010	
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010		<0,0010		<0,0010	
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0049	<= AW	0,0049	<= AW	0,0049	<= AW
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK							
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050		<0,050		<0,050	
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050		<0,050		<0,050	
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050		<0,050		<0,050	
Fluorantheen	mg/kg ds	<0,050		<0,050		<0,050	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,050		<0,050		<0,050	
Chryseen	mg/kg ds	<0,050		<0,050		<0,050	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050		<0,050		<0,050	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,050		<0,050		<0,050	
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0,050		<0,050		<0,050	
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0,050		<0,050		<0,050	
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,35	<= AW	0,35	<= AW	0,35	<= AW

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster	Oordeel
1	13421618	BGE1 201 (22-50) 202 (12-50) 207 (0-35) 208 (0-50)209 (0-50)	Altijd toepasbaar
2	13421619	BGE2 203 (15-50) 204 (7-50) 205 (20-50) 210 (0-50)Dr02 (0-50)	Altijd toepasbaar
3	13421620	OGE 206 (100-150) 206 (150-200) 207 (85-135) 207 (135-185) A02 (150-200) B01 (110-160)	Altijd toepasbaar

Verklaring van de gebruikte tekens:

<= AW	kleiner dan of gelijk aan de Achtergrondwaarde
Ind.	klasse industrie

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd.

Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Uw projectnummer	P04438
Projectnaam	Foctelooërveen 8 en 10
Ordernummer	
Datum monstername	13-01-2023
Monsternemer	
Certificaatnummer	2023007783
Startdatum	19-01-2023
Rapportagedatum	24-01-2023

Analyse	Eenheid	1	GSSD	Oordeel	2	GSSD	Oordeel	3	GSSD	Oordeel
Bodemtype correctie										
Organische stof		3,3			4,4			1		
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		2			2,4			4,3		
Voorbehandeling										
Cryogeen malen		Uitgevoerd			Uitgevoerd			Uitgevoerd		
Bodemkundige analyses										
Droge stof	% (m/m)	83,4	83,4		83,1	83,1		83,4	83,4	
Organische stof	% (m/m) ds	3,3	3,3		4,4	4,4		1	1	
Gloeirest	% (m/m) ds	97			95			99		
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	<2,0	1,4		2,4	2,4		4,3	4,3	
Metalen										
Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	54,25		<20	51,67		<20	42,14	
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0,20	0,2274	-	<0,20	0,2158	-	<0,20	0,2328	-
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3,0	7,383	-	<3,0	7,073	-	<3,0	5,899	-
Koper (Cu)	mg/kg ds	<5,0	6,931	-	<5,0	6,604	-	<5,0	6,709	-
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0,050	0,0497	-	0,095	0,133	-	<0,050	0,0484	-
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,05	-	<1,5	1,05	-	<1,5	1,05	-
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	<4,0	8,167	-	<4,0	7,903	-	<4,0	6,853	-
Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	10,76	-	<10	10,48	-	<10	10,57	-
Zink (Zn)	mg/kg ds	<20	32,16	-	<20	30,72	-	<20	29,74	-
Minerale olie										
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0	6,364		<3,0	4,773		<3,0	10,5	
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0	10,61		<5,0	7,955		<5,0	17,5	
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0	10,61		<5,0	7,955		<5,0	17,5	
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11	23,33		<11	17,5		<11	38,5	
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	13	39,39		11	25		<5,0	17,5	
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0	12,73		<6,0	9,545		<6,0	21	
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	74,24	-	<35	55,68	-	<35	122,5	-
Polychloorbifenylen, PCB										
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0021		<0,0010	0,0015		<0,0010	0,0035	
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0021		<0,0010	0,0015		<0,0010	0,0035	
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	0,0021		<0,0010	0,0015		<0,0010	0,0035	
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0,0021		<0,0010	0,0015		<0,0010	0,0035	
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0,0021		<0,0010	0,0015		<0,0010	0,0035	
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	0,0021		<0,0010	0,0015		<0,0010	0,0035	
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0,0021		<0,0010	0,0015		<0,0010	0,0035	
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0049	0,0148	-	0,0049	0,0111	-	0,0049	0,0245	-
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK										
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0,035		<0,050	0,035		<0,050	0,035	
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	0,035		<0,050	0,035		<0,050	0,035	
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,035		<0,050	0,035		<0,050	0,035	
Fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,035		<0,050	0,035		<0,050	0,035	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,035		<0,050	0,035		<0,050	0,035	
Chryseen	mg/kg ds	<0,050	0,035		<0,050	0,035		<0,050	0,035	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,035		<0,050	0,035		<0,050	0,035	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,035		<0,050	0,035		<0,050	0,035	
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0,050	0,035		<0,050	0,035		<0,050	0,035	
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,035		<0,050	0,035		<0,050	0,035	
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,35	0,35	-	0,35	0,35	-	0,35	0,35	-

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster	BoToVa Oordeel
1	13421618	BGE1 201 (22-50) 202 (12-50) 207 (0-35) 208 (0-50)209 (0-50)	Voldoet aan Achtergrondwaarde
2	13421619	BGE2 203 (15-50) 204 (7-50) 205 (20-50) 210 (0-50)Dr02 (0-50)	Voldoet aan Achtergrondwaarde
3	13421620	OGE 206 (100-150) 206 (150-200) 207 (85-135) 207 (135-185) A02 (150-200) B01 (110-160)	Voldoet aan Achtergrondwaarde

Verklaring van de gebruikte tekens:

-	kleiner dan of gelijk aan de Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd.

Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Uw projectnummer	P04438
Projectnaam	Foctelooërveen 8 en 10
Ordernummer	
Datum monstername	13-01-2023
Monsternemer	
Certificaatnummer	2023007768
Startdatum	19-01-2023
Rapportagedatum	26-01-2023

Analyse	Eenheid	1	GSSD	Oordeel
Bodemtype correctie				
Organische stof		4,9		
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		3,9		
Voorbehandeling				
Cryogeen malen		Uitgevoerd		
Bodemkundige analyses				
Droge stof	% (m/m)	80,5	80,5	
Organische stof	% (m/m) ds	4,9	4,9	
Gloeirest	% (m/m) ds	95		
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	3,9	3,9	
Metalen				
Arseen (As)	mg/kg ds	<4,0	4,384	-
Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	43,84	
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0,20	0,2073	-
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3,0	6,113	-
Chroom (Cr)	mg/kg ds	<10	12,11	-
Koper (Cu)	mg/kg ds	<5,0	6,213	-
Kwik (Hg)	mg/kg ds	0,072	0,0981	-
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,05	-
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	<4,0	7,05	-
Lood (Pb)	mg/kg ds	21	30,36	-
Zink (Zn)	mg/kg ds	210	425,8	*
Minerale olie				
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0	4,286	
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0	7,143	
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0	7,143	
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11	15,71	
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	11	22,45	
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0	8,571	
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	50	-
Polychloorbifenylen, PCB				
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0014	
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0014	
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	0,0014	
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0,0014	
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0,0014	
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	0,0014	
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0,0014	
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0049	0,01	-
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK				
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0,035	
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	0,035	
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,035	
Fluorantheen	mg/kg ds	0,16	0,16	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,071	0,071	
Chryseen	mg/kg ds	0,093	0,093	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,05	0,05	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,088	0,088	
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0,050	0,035	
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	0,075	0,075	
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,68	0,677	-

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster	BoToVa Oordeel
1	13351984	MC(3A) C01 (0-50)	Overschrijding Achtergrondwaarde

Verklaring van de gebruikte tekens:

-	kleiner dan of gelijk aan de Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd.

Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Uw projectnummer	P04438
Projectnaam	Foctelooërveen 8 en 10
Ordernummer	
Datum monstername	13-01-2023
Monsternemer	
Certificaatnummer	2023007767
Startdatum	19-01-2023
Rapportagedatum	24-01-2023

Analyse	Eenheid	1	GSSD	Oordeel	2	GSSD	Oordeel	3	GSSD	Oordeel
Bodemtype correctie										
Organische stof		3,4			8,7			8,4		
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		4,2			3,6			4,1		
Voorbehandeling										
Cryogeen malen		Uitgevoerd			Uitgevoerd			Uitgevoerd		
Bodemkundige analyses										
Droge stof	% (m/m)	80,5	80,5		75,7	75,7		75,2	75,2	
Organische stof	% (m/m) ds	3,4	3,4		8,7	8,7		8,4	8,4	
Gloeirest	% (m/m) ds	96			91			91		
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	4,2	4,2		3,6	3,6		4,1	4,1	
Minerale olie										
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0	6,176		<3,0	2,414		<3,0	2,5	
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0	10,29		<5,0	4,023		<5,0	4,167	
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0	10,29		<5,0	4,023		<5,0	4,167	
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11	22,65		<11	8,851		<11	9,167	
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	26	76,47		11	12,64		17	20,24	
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0	12,35		<6,0	4,828		<6,0	5	
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	41	120,6	-	<35	28,16	-	<35	29,17	-
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.								

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster	BoToVa Oordeel
1	13351285	MA(2D) A01 (120-160) A02 (100-150)	Voldoet aan Achtergrondwaarde
2	13351292	MD(4A) D01 (0-50)	Voldoet aan Achtergrondwaarde
3	13351295	ME(5A) E01 (0-50) E02 (0-50)	Voldoet aan Achtergrondwaarde

Verklaring van de gebruikte tekens:

-	kleiner dan of gelijk aan de Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd.

Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T13 Toetsing Wbb grondwater (ondiep)

Uw projectnummer	P04438
Projectnaam	Foctelooërveen 8 en 10
Ordernummer	
Datum monstername	23-01-2023
Monsternemer	Collin Bosgraaf
Certificaatnummer	2023009936
Startdatum	24-01-2023
Rapportagedatum	27-01-2023

Analyse	Eenheid	1	Oordeel	2	Oordeel	3	Oordeel
Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen							
Benzeen	µg/L	<0,20	-				
Tolueen	µg/L	<0,20	-				
Ethylbenzeen	µg/L	<0,20	-				
o-Xyleen	µg/L	<0,10					
m,p-Xyleen	µg/L	<0,20					
Xylenen (som) factor 0,7	µg/L	0,21	-	0,21	-	0,21	-
BTEX (som)	µg/L	<0,90					
Benzeen	µg/L			<0,20	-	<0,20	-
Tolueen	µg/L			<0,20	-	<0,20	-
Ethylbenzeen	µg/L			<0,20	-	<0,20	-
o-Xyleen	µg/L			<0,10		<0,10	
m,p-Xyleen	µg/L			<0,20		<0,20	
BTEX (som)	µg/L			<0,90		<0,90	
Naftaleen	µg/L			<0,020	-	<0,020	-
Styreen	µg/L			<0,20	-	<0,20	-
Minerale olie							
Minerale olie (C10-C12)	µg/L	<10		<10		<10	
Minerale olie (C12-C16)	µg/L	<10		<10		<10	
Minerale olie (C16-C21)	µg/L	<10		<10		<10	
Minerale olie (C21-C30)	µg/L	<15		15		<15	
Minerale olie (C30-C35)	µg/L	<10		<10		<10	
Minerale olie (C35-C40)	µg/L	<10		<10		<10	
Minerale olie totaal (C10-C40)	µg/L	<50	-	<50	-	<50	-
Metalen							
Barium (Ba)	µg/L			<20	-	20	-
Cadmium (Cd)	µg/L			<0,20	-	<0,20	-
Kobalt (Co)	µg/L			<2,0	-	2,5	-
Koper (Cu)	µg/L			3,4	-	6,8	-
Kwik (Hg)	µg/L			<0,050	-	<0,050	-
Molybdeen (Mo)	µg/L			<2,0	-	<2,0	-
Nikkel (Ni)	µg/L			<3,0	-	<3,0	-
Lood (Pb)	µg/L			<2,0	-	<2,0	-
Zink (Zn)	µg/L			<10	-	83	*
Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen							
Dichloormethaan	µg/L			<0,20	-	<0,20	-
Trichloormethaan	µg/L			<0,20	-	<0,20	-
Tetrachloormethaan	µg/L			<0,10	-	<0,10	-
Trichlooretheen	µg/L			<0,20	-	<0,20	-
Tetrachlooretheen	µg/L			<0,10	-	<0,10	-
1,1-Dichloorethaan	µg/L			<0,20	-	<0,20	-
1,2-Dichloorethaan	µg/L			<0,20	-	<0,20	-
1,1,1-Trichloorethaan	µg/L			<0,10	-	<0,10	-
1,1,2-Trichloorethaan	µg/L			<0,10	-	<0,10	-
cis 1,2-Dichlooretheen	µg/L			<0,10		<0,10	
trans 1,2-Dichlooretheen	µg/L			<0,10		<0,10	
CKW (som)	µg/L			<1,6		<1,6	
Tribroommethaan	µg/L			<0,20		<0,20	
Vinylchloride	µg/L			<0,10	-	<0,10	-
1,1-Dichlooretheen	µg/L			<0,10	-	<0,10	-
1,2-Dichlooretheen (Som) factor 0,7	µg/L			0,14	-	0,14	-
1,1-Dichloorpropaan	µg/L			<0,20		<0,20	
1,2-Dichloorpropaan	µg/L			<0,20		<0,20	
1,3-Dichloorpropaan	µg/L			<0,20		<0,20	
Dichloorpropanen som factor 0.7	µg/L			0,42	-	0,42	-
Extra parameters							
som 16 aromatische oplosmiddelen	µg/L	0,63		0,77		0,77	

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster	BoToVa Oordeel
1	13428734	A01-1-1 A01 (170-270)	Voldoet aan Streefwaarde
2	13428735	B01-1-1 B01 (190-290)	Voldoet aan Streefwaarde
3	13428736	C01-1-1 C01 (149-249)	Overschrijding Streefwaarde

Verklaring van de gebruikte tekens:

-	kleiner dan of gelijk aan de Streefwaarde
*	groter dan Streefwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd.

Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Bijlage 7: Historische informatie

268

RAPPORT

FOCHTELOëRVEEN 10 TE FOCHTELOO:
- NULSITUATIE-BODEMONDERZOEK
- BEPALING VAN DE OMVANG VAN DE INFILTRATIEVOORZIENING

project 48140/ETH/jb
december 1995

GEOFOX BV - Oldenzaal
Scholtendijk 3
7573 BN Oldenzaal
05410-12501

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 1/15

2. ALGEMENE GEGEVENS LOCATIE 2/15
   2.1. Locatiegegevens 2/15
   2.2. (Hydro)geologische gegevens 3/15

3. UITVOERING VAN HET ONDERZOEK 5/15
   3.1. Veldwerkzaamheden 5/15
   3.2. Laboratoriumanalyses 6/15

4. RESULTATEN VELDONDERZOEK 8/15
   4.1. Bodemopbouw 8/15
   4.2. Grondwater 8/15
   4.3. Terreininspectie en zintuiglijke waarnemingen 8/15

5. RESULTATEN LABORATORIUMONDERZOEK 9/15
   5.1. Referentiekader 9/15
   5.2. Analyseresultaten 9/15

6. INTERPRETATIE 10/15
   6.1. Nulsituatie-onderzoek: verontreinigingssituatie grond en grondwater . 10/15
   6.2. Bepaling van de omvang van de infiltratievoorziening d.m.v. een bodemkundige profielbeschrijving 11/15

7. SAMENVATTING EN CONCLUSIES 14/15

Bijlagen:

1: Ligging van de onderzochte locatie
2: Situatieschets met boorlocaties
3: Boorbeschrijvingen
4: Overschrijdingstabellen
5: Analysetechnieken
6: Analysecertificaten
7: NEN en NPR normen
8: Bijlage 2 en 3 van de Uitvoeringsregeling van het Lozingenbesluit bodembescherming

Datum: 20 december 1995
ETH: JB:
c.c: Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten (3x), rapportenarchief Geofox (1x), ETH (1x).

1. INLEIDING

In opdracht van de Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten een bodemonderzoek uitgevoerd op de locatie Fochteloërveen 10 te Fochteloo.

Doel van het onderzoek is een toetsingsgrondslag te verkrijgen met het oog op mogelijke toekomstige bodemverontreiniging voortvloeiende uit vergunningplichtige bedrijfsactiviteiten in het kader van de Wet Milieubeheer. In deze vergunning is een voorschrift opgenomen dat nabij de septic tank en de toekomstige olie-afscheider de omvang[1] van de infiltratievoorziening dient te worden bepaald.

De aanleiding van het onderzoek vormt de aanvraag van een vergunning in het kader van de Wet Milieubeheer (WM).

Het nulpuntsonderzoek richt zich in aanleg niet op (bedrijfs-)activiteiten die in het verleden op de locatie hebben plaatsgevonden.

Bij het opstellen van het onderzoeksprogramma voor het nulsituatie-onderzoek is uitgegaan van de richtlijnen zoals aangegeven in het protocol 'Bodemonderzoek milieuvergunning en BSB', oktober 1993.

De omvang van de infiltratievoorziening wordt bepaald via een bodemkundinge profielbeschrijving, conform de artikelen 57, 58 en 64 uit de 'Uitvoeringsregeling Lozingenbesluit bodembescherming' (Ministerie van VROM), 1990.

Het onderzoek is uitgevoerd door Geofox B.V. in de periode november-december 1995.

In dit rapport worden de resultaten besproken van het veld- en laboratoriumonderzoek. Na interpretatie van deze resultaten worden aan het eind van het rapport conclusies getrokken.

[1] Met omvang van de infiltratievoorziening wordt in dit rapport bedoeld: de maximale wateraanvoer (in m^3 per m^2 per dag) per bodemlaag.

Opsplitsing terrein in deellocaties
Ten behoeve van het nulsituatie-onderzoek kan de locatie op basis van bovenstaande gegevens worden onderverdeeld in 5 deellocaties (zie ook bijlage 2):

A. Toekomstige wasplaats met olie-afscheider;
B. Septic tank;
C. Container met olie en chemicaliën;
D. Toekomstige opslagruimte voor o.a. motorzagen en bosmaaiers;
E. Toekomstige machinestalling.

2.2. (Hydro)geologische gegevens

In tabel 1 is schematisch de globale geologische bodemopbouw in de omgeving van de onderzoekslocatie weergegeven. De verschillende afzettingen zijn van boven naar beneden weergegeven (respectievelijk van jong naar oud).

Tabel 1: Geologische bodemopbouw op de locatie.

tijdperk		*formatie-naam*	*soort afzetting*	*bodemtype*
Kwartair	Holoceen	-	afzettingen in met name beekdalen o.i.v. stijgende zeespiegel en vochtige, warme klimaat	veen (op de meeste plaatsen nagenoeg geheel afgegraven)
	Pleistoceen	Formatie van Twente	door de wind afgezet dekzand (eolische afzetting)	lemig, zeer fijn tot matig grof zand
			afzettingen door smeltwaterrivieren, beken en moerassen	grof zand (met fijn grind), silt of klei met venige en humeuze inschakelingen.
		Formatie van Drente	landijs afzetting	klei en leem, veelal met grind en stenen (= grondmorene)
		Formatie van Eindhoven	eolische en fluvioperiglaciale afzettingen	zeer fijne tot grove grindhoudende zanden
		Formatie van Urk I	fluviatiele en fluvioglaciale afzettingen	eerst fijne en grove zanden, later zware kleien (potklei)
		Formatie van Enschede	fluviatiele afzettingen	matig tot zeer grof zand met fijn grind
		Formatie van Harderwijk	fluviatiele afzetting	matig fijn tot zeer grof zand af en toe met wat fijn grind

Het eerste watervoerende pakket wordt gevormd door de Holocene afzettingen en de Formatie van Twente. De grondwaterstroming in het eerste watervoerende pakket ter plaatse van de onderzoekslocatie is overwegend westelijk tot zuidwestelijk. Plaatselijk kan de grondwaterstroming hiervan afwijken.

bronnen:
- "Geologische (Overzichts)kaart van Nederland" - Rijks Geologische Dienst;
- "Grondwaterkaart van Nederland" - Dienst Grondwaterverkenning TNO.

3. UITVOERING VAN HET ONDERZOEK

3.1. Veldwerkzaamheden

Boringen en plaatsing peilbuis

Nulsituatie-onderzoek:
In totaal zijn op de onderzoekslocatie 8 boringen verricht:

Deellocatie A (toekomstige wasplaats met olie-afscheider):
- 1 boring tot 2,0 m -mv (boring 1);
- 1 boring tot 2,0 m -mv, voorzien van een peilbuis (filter snijdend ten opzichte van de grondwaterspiegel) (boring 2);

Deellocatie B (septictank):
- 1 boring tot 2,0 m -mv (boring 7);
- 1 boring tot 3,2 m -mv, voorzien van een peilbuis (onderkant filter 1,5 meter beneden de grondwaterspiegel) (boring 8);

Deellocatie C + D + E (chemicaliëncontainer, toekomstige opslagruimte motorzagen, bosmaaiers e.d. en toekomstige machinestalling):
- 3 boringen tot 1,8 m -mv (boringen 4, 5 en 6);
- 1 boring tot 2,6 m -mv, voorzien van een peilbuis (filter snijdend ten opzichte van de grondwaterspiegel) (boring 3).

De boorlocaties zijn aangegeven in de situatieschets bijlage 2.

Alle boringen zijn uitgevoerd met een Edelmanboor en onder het grondwaterniveau met een zuigerboor. De peilbuizen bestaan uit een filter (lengte 1 meter) met een filterkous gekoppeld aan een blinde stijgbuis. Na plaatsing van de peilbuizen zijn de ruimten rondom de filters volgestort met grind. Boven de filters is het boorgat afgedicht met kleikorrels. De peilbuizen zijn direkt na plaatsing doorgepompt.

Bepaling van de omvang van de infiltratievoorziening:
De hier te verrichten boringen zijn gecombineerd met de boringen uit het nulsituatie-onderzoek:
- olie-afscheider: boring 2;
- septic-tank: boringen 7 en 8.

Veldtesten
Het opgeboorde materiaal is beschreven aan de hand van korrelgrootteverdeling (textuur), kleur en bijzondere eigenschappen. Hierbij is de mogelijke aanwezigheid van een verontreiniging onderzocht aan de hand van:

- het zien van opvallende of bodemvreemde kleuren;
- het ruiken aan het opgeboorde materiaal, teneinde eventuele verontreinigingen op geur te herkennen. Deze waarnemingen zijn in de boorbeschrijvingen van bijlage 3 weergegeven met 'rg';
- het onderdompelen van opgeboord materiaal in water, waardoor eventueel aanwezige minerale oliecomponenten een duidelijk herkenbare laag op het water gaan vormen ('olie-water proef'). Deze waarnemingen zijn in de boorbeschrijvingen van bijlage 3 weergegeven met 'ow'.

Monstername
Ten behoeve van het **nulsituatie-onderzoek** zijn van de opgeboorde grond monsters genomen uit de bovengrond (traject 0,0-0,5 meter beneden maaiveld) en van de bodemlaag rond het grondwaterniveau (rond 1,5 á 2,0 meter beneden maaiveld).

Ten behoeve van de **bepaling van de omvang van de infiltratievoorziening** zijn monsters genomen per bodemlaag.

De monsternummering komt overeen met de nummering van de boorlocaties. Indien uit één boorpunt meerdere monsters zijn genomen, is met toenemende diepte aan de nummering een A, B of C toegevoegd. De monsters zijn na het veldonderzoek aangeboden aan het STER-lab gekwalificeerde milieulaboratorium Pro Analyse B.V. te Barneveld om te worden geanalyseerd.

Eén week na plaatsing zijn grondwatermonsters genomen uit de peilbuizen (2, 3 en 8), waarbij de elektrische geleidbaarheid (Ec) en de zuurgraad (pH) van het grondwater zijn gemeten. De watermonsters zijn daarna aangeboden aan Pro Analyse B.V. te Barneveld om te worden geanalyseerd.

Verantwoording
De boringen en de bemonstering van de grond en het grondwater zijn geschied overeenkomstig de hiervoor geldende NEN- en NPR-normen. Deze NEN- en NPR-normen staan vermeld in bijlage 7.

3.2. Laboratoriumanalyses

In tabel 2 en 3 is weergegeven welke laboratoriumanalyses zijn uitgevoerd op de grond- en grondwatermonsters.

Tabel 2: Laboratoriumanalyses ten behoeve van het nulsituatie-onderzoek.

Deellocatie	Grond	Grondwater
A	• minerale olie (1x)	• minerale olie (1x) • VAK (1x)
B	-	• NVN-grondwater (1x) • minerale olie (1x)
C	• NVN-bovengrond (1x)	• NVN-grondwater (1x) • minerale olie (1x)
D	• minerale olie (1x)	
E	• minerale olie (1x)	

Toelichting bij tabel 2:

deellocatie A	=	toekomstige wasplaats en olie-afscheider;
deellocatie B	=	septictank;
deellocatie C	=	container met opslag olie en chemicaliën;
deellocatie D	=	toekomstige opslagruimte voor motorzagen, bosmaaiers e.d.;
deellocatie E	=	toekomstige machinestalling;
VAK	=	vluchtige aromatische koolwaterstoffen;
NVN-bovengrond	=	zware metalen (arseen, cadmium, chroom, koper, kwik, lood, nikkel en zink), minerale olie, polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK) en extraheerbare organohalogeenverbindingen (EOX);
NVN-grondwater	=	zware metalen (arseen, cadmium, chroom, koper, kwik, lood, nikkel en zink), vluchtige aromatische koolwaterstoffen (VAK), vluchtige organochloorverbindingen (VOCl), fenol-index en extraheerbare organohalogeenverbindingen (EOX);

Tabel 3: Laboratoriumanalyses ten behoeve van de bepaling van de omvang van de infiltratievoorziening.

Deellocatie	Grond
toekomstige olie-afscheider	Per aangetroffen bodemlaag (3 in totaal, zie § 4.3): • lutumgehalte • leemgehalte • organische stof • mediaan van de zandfractie
septictank	Per aangetroffen bodemlaag (4 in totaal, zie § 4.3): • lutumgehalte • leemgehalte • organische stof • mediaan van de zandfractie

In bijlage 4 zijn de gehanteerde analysemethoden opgenomen.

4. RESULTATEN VELDONDERZOEK

4.1. Bodemopbouw

De globale bodemopbouw ziet er als volgt uit:

0,0 - 1,0 m -mv: (rood)bruin, matig tot zwak humeus, fijn zand;
1,0 - 1,2 m -mv: roodbruin, venig zand en zandig veen;
1,2 - 3,0 m -mv: geelgrijs, fijn tot matig grof zand;
3,0 - 3,2 m -mv: grijze leem.

Voor de gedetailleerde boorbeschrijvingen wordt verwezen naar bijlage 3.

4.2. Grondwater

Tijdens het veldwerk is het grondwater aangetroffen op een diepte variërend van 1,2 tot 1,8 meter beneden maaiveld. Dit verschil in grondwaterstand wordt veroorzaakt door verschil in maaiveldhoogte op de locatie.

4.3. Terreininspectie en zintuiglijke waarnemingen

Nulsituatie-onderzoek:
In de opgeboorde grond van boring 5 (deellocatie E) is tot 0,6 m -mv een geringe hoeveelheid baksteenpuin aangetroffen.

Bepaling van de omvang van de infiltratievoorziening:
Ter plaatse van de toekomstige olie-afscheider zijn drie grondlagen aangetroffen en ter plaatse van de septictank zijn vier grondlagen aangetroffen (zie ook boorstaten in bijlage 3):

- olie-afscheider:
  - 0,0 - 0,8 m -mv: (rood)bruin, matig tot zwak humeus, fijn zand;
  - 0,8 - 1,1 m -mv: zwart, sterk humeus, matig venig, fijn zand;
  - 1,1 - 2,0 m -mv: geelgrijs, zwak silthoudend, matig grof tot fijn zand.
- septictank:
  - 0,0 - 1,1 m -mv: opgebracht, geel zand met sporen humus;
  - 1,1 - 1,3 m -mv: roodbruin, matig humeus, matig silthoudend zand;
  - 1,3 - 3,0 m -mv: geel zand (met wat humusinspoeling);
  - 3,0 - 3,2 m -mv: grijze leem.

5. RESULTATEN LABORATORIUMONDERZOEK

5.1. Referentiekader

De concentraties van de milieuschadelijke stoffen in grondmonsters en grondwatermonsters worden gerelateerd aan het toetsingskader uit de Circulaire 'Interventiewaarden bodemsanering' (Ministerie van VROM, 9 mei 1994). Hierin worden voor een aantal stoffen drie concentratiewaarden onderscheiden:

Streefwaarde (S-waarde):
Het concentratieniveau van een stof in de grond of het grondwater, waaronder de grond of het grondwater als niet- verontreinigd worden beschouwd.

Interventiewaarde (I-waarde):
Het concentratieniveau van een stof in de grond of het grondwater, waarboven sprake is van (een geval van) ernstige verontreiniging, waardoor mogelijk een sanering/saneringsonderzoek nodig is;

½(Streefwaarde + Interventiewaarde):
Dit is sinds 9 mei 1994 het criterium voor het uitvoeren van een nader onderzoek. Wanneer deze waarde wordt overschreden is het aan te bevelen een nader onderzoek uit te laten voeren.

Zowel de S- als de I-waarden zijn afhankelijk van het bodemtype. Met een bodemtypecorrectieformule zijn voor een stof de feitelijke S- en I-waarden in een bepaald bodemtype te berekenen aan de hand van de humus- en lutumgehalten.

5.2. Analyseresultaten

In de overschrijdingstabellen 1 t/m 7 (bijlage 4) staan de analyseresultaten weergegeven:
- tabel 1 t/m 4 : analyseresultaten grondmonsters;
- tabel 5 t/m 7 : analyseresultaten grondwatermonsters.

In de overschrijdingstabellen wordt tevens aangegeven of voor een bepaalde stof de S-waarde, de ½(S+I)-waarde of de I-waarde wordt overschreden. Overschrijding van deze referentie-waarden wordt als volgt gepresenteerd:

* aangetroffen concentratie tussen de S-waarde en de ½(S+I)-waarde;
** aangetroffen concentratie tussen de ½(S+I)-waarde en de I-waarde;
*** aangetroffen concentratie boven de I-waarde.

6. INTERPRETATIE

6.1. Nulsituatie-onderzoek: verontreinigingssituatie grond en grondwater

Deellocatie A (toekomstige wasplaats en olie-afscheider):

- Grond:

  In de opgeboorde grond zijn zintuiglijk geen sporen minerale olie aangetoond. In het grondmonster van de bodemlaag rond het grondwaterniveau (2D) is geen verhoogd gehalte aan minerale olie aangetoond.

- Grondwater:

  In het grondwatermonster (peilbuis 2) is geen verhoogd gehalte aan minerale olie en vluchtige aromatische koolwaterstoffen gemeten.

Deellocatie B (septictank):

- Grondwater:

  In het grondwater (peilbuis 8) is een licht verhoogd gehalte aan chroom aangetoond. Dit gehalte kan echter van nature in het grondwater voorkomen. Chroom kan van nature aanwezig zijn in de ondergrond. In de loop der jaren is het chroom uitgespoeld naar het grondwater.

Deellocatie C (container met opslag olie en chemicaliën):

- Grond:

  De stoffen waarop het grondmonster (3A) is geanalyseerd (zware metalen, PAK, minerale olie en EOX), zijn niet in verhoogde gehalten aangetoond.

- Grondwater:

  In het grondwater (peilbuis 3) zijn licht verhoogde gehalten aan arseen, chroom en zink aangetoond. Deze metalen kunnen echter van nature in het grondwater voorkomen. Ze zijn van nature aanwezig in de ondergrond en in de loop der jaren uitgespoeld naar het grondwater.

Deellocatie D (toekomstige opslagruimte voor motorzagen, bosmaaiers e.d):

- Grond:

  In de opgeboorde grond zijn zintuiglijk geen sporen van minerale olieprodukten waargenomen. In de bovengrond (monster 4A) is geen verhoogd gehalte aan minerale olie gemeten.

- Grondwater:

  Zie deellocatie C, peilbuis 3.

Deellocatie E (toekomstige machinestalling):

- Grond:

  In de opgeboorde grond zijn zintuiglijk geen sporen van minerale olieprodukten waargenomen. In de bovengrond (monster 5A) is geen verhoogd gehalte aan minerale olie gemeten.

- Grondwater:

  Zie deellocatie C, peilbuis 3.

6.2. Bepaling van de omvang van de infiltratievoorziening d.m.v. een bodemkundige profielbeschrijving

Met behulp van bijlage 2 en 3 van de Uitvoeringsregeling van het Lozingenbesluit bodembescherming (Ministerie van VROM 1990) (bijlage 8) dienen uit de zintuiglijke waarnemingen en de analyseresultaten per bodemlaag de volgende parameters te worden afgeleid:

- boven- of ondergrond;
- bodemtype;
- infiltratieklasse;
- benaming;
- hydraulische ontwerpbelasting per bodemlaag.

Bovengenoemde is weergegeven in de tabellen 4 en 5 op pagina 12 en 13.

Tabel 4: Bepaling van de infiltratieklasse per bodemlaag.

Deellocatie	Grond-laag (m -mv)	Monsters + diepte	Analyseresultaten				Te bepalen parameters			
			organische stof	lutum	leem	Mz[2]	Boven- of ondergrond	Type	Infiltratie-klasse	Benaming
Olie-afscheider	0,0 - 0,8	2A + 2B	8,0%	1,7%	6,6%	± 160 µm	bovengrond	B1	VI	leemarm, zeer fijn tot middelfijn zand
	0,8 - 1,1	2C	31%	2,2%	9,7%	± 160 µm	bovengrond	B16	I	zandig veen en veen
	1,1 - 2,0	2D + 2E	8,1%	4,6%	11,6%	± 175 µm	bovengrond	B2	V	zwak lemig, zeer fijn tot middelfijn zand
Septictank	0,0 - 1,1	7A + 8A	0,7%	< 0,1%	1,6%	± 175 µm	bovengrond	B1	VI	leemarm, zeer fijn tot middelfijn zand
	1,1 - 1,3	7B + 8B	3,5%	3,9%	7,0%	± 175 µm	bovengrond	B1	VI	leemarm, zeer fijn tot middelfijn zand
	1,2 - 3,0	7C + 7D + 8D + 8D	2,4%	1,5%	4,8%	± 175 µm	ondergrond	O1	VI	leemarm, zeer fijn tot middelfijn zand
	3,0 - 3,2	8E	1,1%	17,6%	30,2%	± 125 µm	ondergrond	O3	III	sterk lemig, zeer fijn tot middelfijn zand

[2] Mz = mediaan van de zandfractie. Deze is bepaald met behulp van NVN 5104 ("Geotechniek - Classificatie van onverharde grondmonsters", 1e druk, september 1989).

Tabel 5: Hydraulische ontwerpbelasting van de infiltratievoorziening op basis van de infiltratieklasse en op basis van het zuiveringssysteem.

	Grondlaag (m -mv)	Infiltratieklasse	Maximale wateraanvoer (in m^3 per m^2 per dag)	
			OIB/IK/IB	ZP
olie-afscheider	0,0 - 0,8	VI	0,04	0,05
	0,8- 1,1	I	0	0
	1,1 - 2,0	V	0,03	0,04
septictank	0,0 - 3,0	VI	0,04	0,05
	3,0 - 3,2	III	0,01	0,04

Toelichting bij tabel 5:
IK = infiltratiekanaal
IB = infiltratiebed
OIB = opgehoogd infiltratiebed
ZP = zakput

De hydraulische ontwerpbelasting van infiltratiekanalen, infiltratiebedden en opgehoogde infiltratiebedden heeft betrekking op het horizontaal filteroppervlak.

De hydraulische ontwerpbelasting van zakputten heeft betrekking op het zijwandoppervlak.

7. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

In opdracht van de Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten is in de periode november-december 1995 een bodemonderzoek uitgevoerd ter vaststelling van de nulsituatie op de locatie Fochteloërveen 10 te Fochteloo.

Doel van het onderzoek is een toetsingsgrondslag te verkrijgen met het oog op mogelijke toekomstige bodemverontreiniging, voortvloeiende uit vergunningplichtige bedrijfsactiviteiten in het kader van de Wet milieubeheer (Wm). In deze vergunning is een voorschrift opgenomen dat nabij de septic tank en de toekomstige olie-afscheider de omvang van de infiltratievoorziening dient te worden bepaald.

In tabel 6 zijn de conclusies van het nulsituatie-onderzoek kort samengevat. In tabel 7 zijn de resultaten van de bepaling van de infiltratievoorzienining bij de olie-afscheider en de septictank weergegeven.

Tabel 6: Conclusies van het nulsituatie-onderzoek

Deel-locatie	Grond/ grondwater	Onderzocht op	Aangetoond
A	grond	minerale olie	-
	grondwater	minerale olie en VAK	-
B	grond	-	-
	grondwater	zware metalen, VAK, VOCl, fenol-index en EOX, minerale olie	chroom > S-waarde
C	grond	zware metalen, minerale olie, PAK en EOX	-
	grondwater	zware metalen, VAK, VOCl, fenol-index en EOX, minerale olie	arseen > S-waarde chroom > S-waarde zink > S-waarde
D	grond	minerale olie	-
	grondwater	zware metalen, VAK, VOCl, fenol-index en EOX, minerale olie	-
E	grond	minerale olie	-
	grondwater	zware metalen, VAK, VOCl, fenol-index en EOX, minerale olie	-

Toelichting bij tabel 6:
Deellocaties:
A = toekomstige wasplaats en olie-afscheider
B = septictank
C = container met opslag van olie en chemicaliën

D = toekomstige opslag motorzagen, bosmaaiers e.d.
E = toekomstige machinestalling

Tabel 7: Resultaat van de bepaling van de omvang van de infiltratievoorziening via een bodemkundige profielbeschrijving.

Deellocatie	Grondlaag en diepte (m -mv)	Infiltratie-klasse	Benaming	maximale wateraanvoer (in m^3 per m^2 per dag)	
				OIB/IK/IB	ZP
Olie-afscheider	0,0 - 0,8	VI	leemarm, zeer fijn tot middelfijn zand	0,04	0,05
	0,8 - 1,1	I	zandig veen en veen	0	0
	1,1 - 2,0	V	zwak lemig, zeer fijn tot middelfijn zand	0,03	0,04
Septictank	0,0 - 3,0	VI	leemarm, zeer fijn tot middelfijn zand	0,04	0,05
	3,0 - 3,2	III	sterk lemig, zeer fijn tot middelfijn zand	0,01	0,04

Toelichting bij tabel 7:
IK = infiltratiekanaal
IB = infiltratiebed
OIB = opgehoogd infiltratiebed
ZP = zakput

Bijlagen.

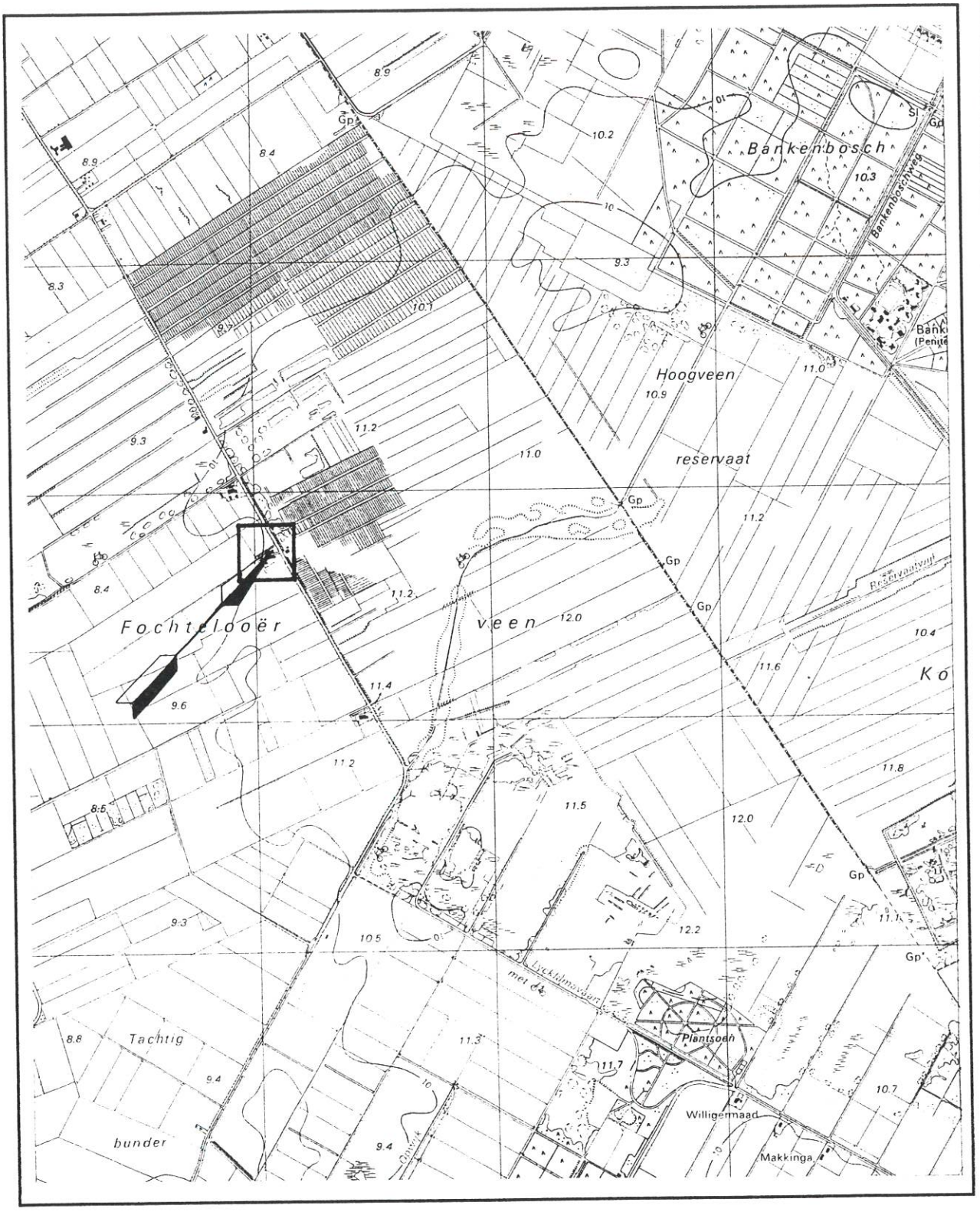

1:25000

Ligging onderzochte locatie	Project : Fochteloerveen 10 Fochtelo	Projectnr. : 48140/ETH	Bijlage : 1
Getekend : T.W.	Kaartblad : 11C	X – Coord. : 221.075	Datum : 23–11–95 / Gew :
Gecontroleerd :		Y – Coord. : 557.725	GEOFOX
	Opdrachtgever : Ver. Natuurmonumenten		

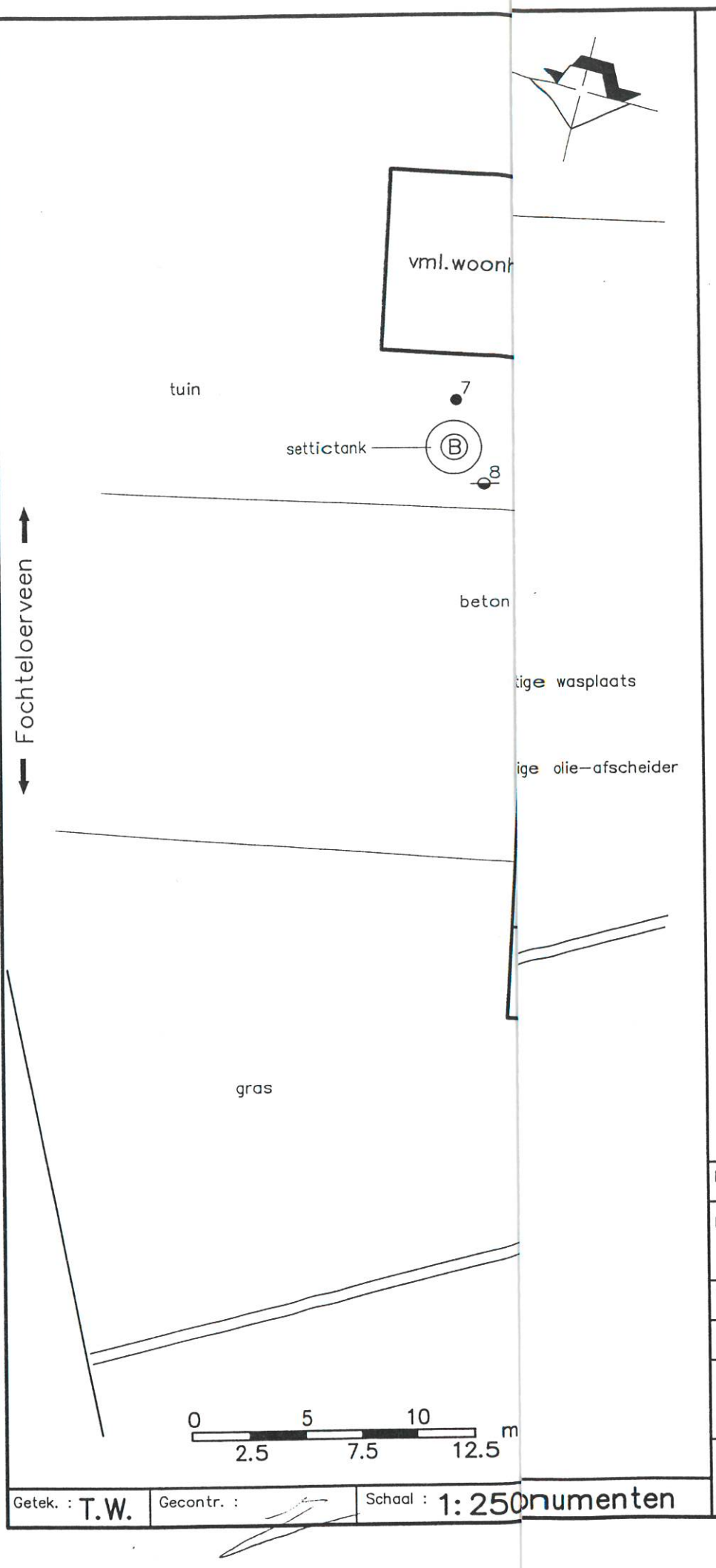

Legenda

- boring
- peilbuis

Deellocaties :

- (A) toekomstige wasplaats en olie–afscheider
- (B) septic–tank
- (C) container met opslag olie en chemicalien
- (D) toekomstige opslagruimte voor motorzagen en bos–maaiers e.d.
- (E) toekomstige machinestalling

Projectnr.: 48140/ETH	
Project: Fochteloerveen 10 Fochtelo	
Datum: 23–11–95	Plot.: 21–12–95
Gew.:	Gew.:
Bijlage: 2	Situatieschets met boorlocaties

GEOFOX

Getek. : T.W.	Gecontr. :	Schaal : 1: 250

numenten

Bijlage 3. Boorstaten

GEOFOX B.V.

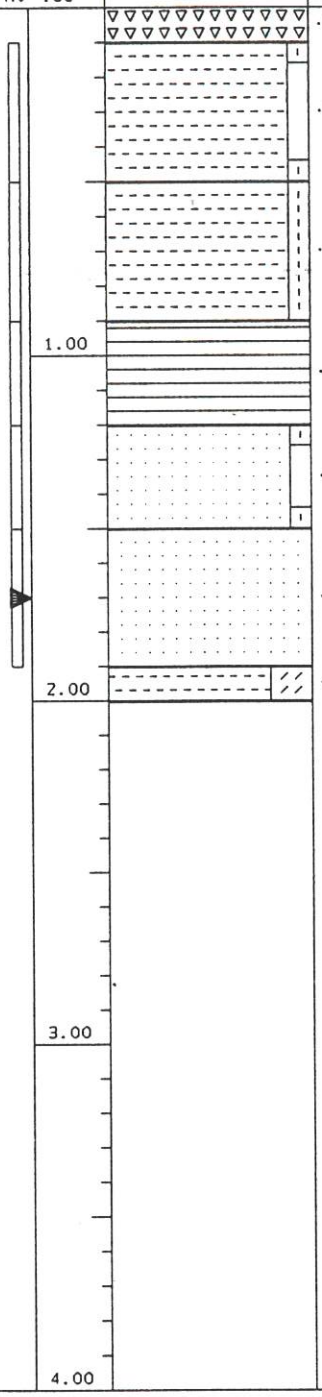

GRONDW.STAND MONSTERS M -MV .00	DIKTE IN M PER LAAG	HOOFDBESTANDDEEL	BIJMENGSEL	KLEUR/BIJZONDERHEDEN	OW	RG
	.10	BETON		-		
	.40	FIJN ZAND	SPOREN HUMEUZE GROND	LICHTBRUINGRIJS GEROERD	-	-
	.40	FIJN ZAND	ZWAK HUMEUS	ROODBRUIN	-	-
	.30	VEEN		ROODBRUIN	-	-
	.30	ZAND	SPOREN HUMEUZE GROND	LICHTROODBRUIN	-	-
	.40	ZAND		GEELGRIJS	-	-
	.10	FIJN ZAND	MATIG SILTHOUDEND	GRIJS	-	-

BORING 1

SITUATIETEKENING OPGENOMEN IN BIJLAGE 2

MAAIVELDHOOGTE NAP +10.00 M | BOORDIEPTE 2.00 M -M.V.

UITGEVOERD M.B.V. EDELMANBOOR,

OPNAMEDATUM 10-11-95

BOORSTAAT

OPDRACHTGEVER : VER.NATUURMONUMENTEN

PROJEKT : FOCHTELOERVEEN, FOCHTELO

KODE : 48140

GECONTROLEERD

REVISIE

GEOFOX B.V.

GRONDW.STAND MONSTERS M -MV .00	BOORPROFIEL	DIKTE IN M PER LAAG	HOOFDBESTANDDEEL	BIJMENGSEL	KLEUR/BIJZONDERHEDEN	OW	RG
		.10	GRASZODE		-		
		.40	FIJN ZAND	ZWAK HUMEUS	BRUIN GEROERD	-	-
		.30	FIJN ZAND	MATIG HUMEUS	ROODBRUIN WORTELRESTEN	-	-
1.00		.30	FIJN ZAND	STERK HUMEUS MATIG VEENHOUDEND	ZWART STUKKEN VEEN WORTELRESTEN	-	-
		.40	ZAND		GEEL	-	-
2.00		.50	FIJN ZAND	MATIG ZANDIG ZWAK SILTHOUDEND	GRIJS	-	-
3.00							
4.00							

MAAIVELD LIGT CA 0,5 MTR. LAGER

DAN REST MAAIVELD

BORING 2

SITUATIETEKENING OPGENOMEN IN BIJLAGE 2

MAAIVELDHOOGTE NAP +10.00 M | BOORDIEPTE 2.00 M -M.V.

UITGEVOERD M.B.V. EDELMANBOOR,

OPNAMEDATUM 10-11-95

BOORSTAAT

OPDRACHTGEVER : VER.NATUURMONUMENTEN

PROJEKT : FOCHTELOERVEEN, FOCHTELO

KODE : 48140

GECONTROLEERD

REVISIE

GEOFOX B.V.

GRONDW. STAND MONSTERS M -MV .00	BOORPROFIEL	DIKTE IN M PER LAAG	HOOFDBESTANDDEEL	BIJMENGSEL	KLEUR/BIJZONDERHEDEN	OW	RG
		.10	BETON		-		
		.20	FIJN ZAND	SPOREN HUMEUZE GROND	LICHTBRUIN GEROERD	-	-
		.20	FIJN ZAND	SPOREN HUMEUZE GROND	LICHTBRUIN+GEEL GEROERD	-	-
		.40	FIJN ZAND	ZWAK HUMEUS	ROODBRUIN	-	-
1.00		.20	VEEN		ROODBRUIN	-	-
		.69	ZAND		GEEL	-	-
2.00						-	-
		.80	ZAND		GEELGRIJS	-	-
3.00							
4.00							

BORING 3

SITUATIETEKENING OPGENOMEN IN BIJLAGE 2

MAAIVELDHOOGTE NAP +10.00 M | BOORDIEPTE 2.60 M -M.V.

UITGEVOERD M.B.V. EDELMANBOOR,

OPNAMEDATUM 10-11-95

BOORSTAAT

OPDRACHTGEVER : VER. NATUURMONUMENTEN
PROJEKT : FOCHTELOERVEEN, FOCHTELO
KODE : 48140

GECONTROLEERD

REVISIE

GEOFOX B.V.

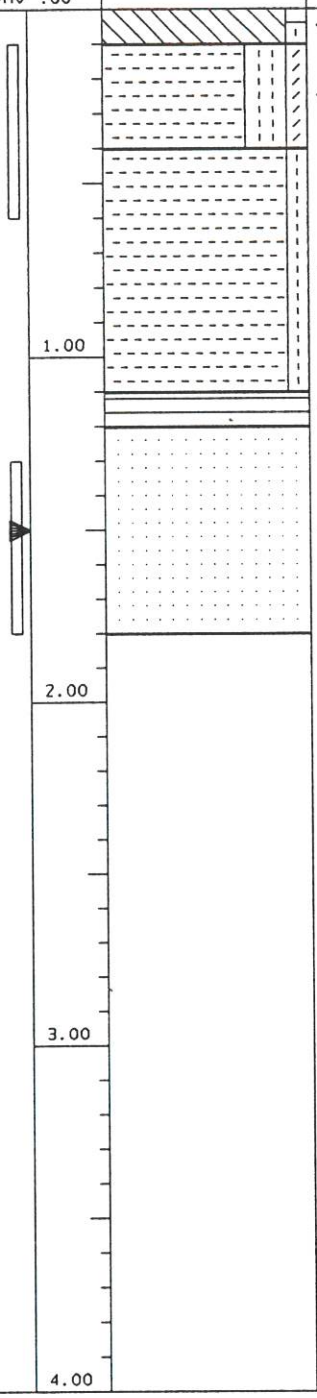

GRONDW.STAND MONSTERS M -MV .00	BOORPROFIEL	DIKTE IN M PER LAAG	HOOFDBESTANDDEEL	BIJMENGSEL	KLEUR/BIJZONDERHEDEN	OW	RG
		.10	LEEM	SPOREN HUMEUZE GROND	GRIJS		
		.30	FIJN ZAND	MATIG HUMEUS ZWAK SILTHOUDEND	ZWARTBRUIN	-	-
		.70	FIJN ZAND	ZWAK HUMEUS	BRUIN	-	-
		.10	VEEN		DONKERROODBRUIN	-	-
		.59	ZAND		GEEL	-	-

BORING 4

SITUATIETEKENING OPGENOMEN IN BIJLAGE 2

MAAIVELDHOOGTE NAP +10.00 M | BOORDIEPTE 1.80 M -M.V.

UITGEVOERD M.B.V. EDELMANBOOR,

OPNAMEDATUM 10-11-95

BOORSTAAT

OPDRACHTGEVER : VER. NATUURMONUMENTEN
PROJEKT : FOCHTELOERVEEN, FOCHTELO
KODE : 48140

GECONTROLEERD

REVISIE

GEOFOX B.V.

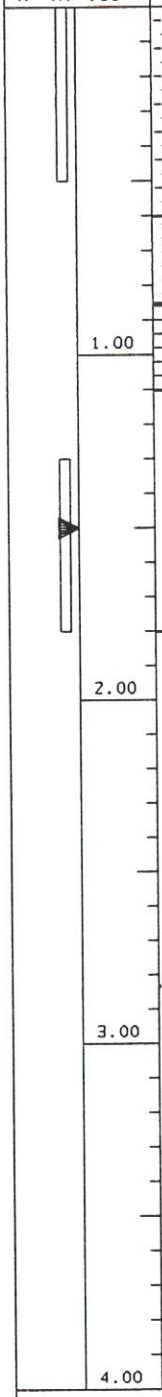

GRONDW.STAND MONSTERS M -MV .00	BOORPROFIEL	DIKTE IN M PER LAAG	HOOFDBESTANDDEEL	BIJMENGSEL	KLEUR/BIJZONDERHEDEN	OW	RG
		.60	FIJN ZAND	ZWAK HUMEUS ZWAK STENEN HOUDEND SPOREN SILT	BRUIN WORTELRESTEN GEROERD	-	-
		.25	ZAND	ZWAK HUMEUS	ROODBRUIN	-	-
		.25	VEEN		DONKERBRUIN	-	-
		.69	ZAND		GEEL	-	-

BORING 5

SITUATIETEKENING OPGENOMEN IN BIJLAGE 2

MAAIVELDHOOGTE NAP +10.00 M | BOORDIEPTE 1.80 M -M.V.

UITGEVOERD M.B.V. EDELMANBOOR,

OPNAMEDATUM 10-11-95

BOORSTAAT

OPDRACHTGEVER : VER.NATUURMONUMENTEN
PROJEKT : FOCHTELOERVEEN, FOCHTELO
KODE : 48140

GECONTROLEERD

REVISIE

GEOFOX B.V.

GRONDW.STAND MONSTERS M -MV .00	BOORPROFIEL	DIKTE IN M PER LAAG	HOOFDBESTANDDEEL	BIJMENGSEL	KLEUR/BIJZONDERHEDEN	OW	RG
		.40	FIJN ZAND	ZWAK HUMEUS	BRUIN WORTELRESTEN GEROERD	-	-
		.30	FIJN ZAND	MATIG HUMEUS	DONKERBRUIN	-	-
		.20	FIJN ZAND	STERK HUMEUS MATIG VEENHOUDEND	ZWARTBRUIN	-	-
1.00		.20	ZAND	ZWAK HUMEUS	ROODBRUIN	-	-
		.69	ZAND		GEEL	-	-
2.00							
3.00							
4.00							

BORING 6

SITUATIETEKENING OPGENOMEN IN BIJLAGE 2

MAAIVELDHOOGTE NAP +10.00 M | BOORDIEPTE 1.80 M -M.V.

UITGEVOERD M.B.V. EDELMANBOOR,

OPNAMEDATUM 10-11-95

BOORSTAAT

OPDRACHTGEVER : VER. NATUURMONUMENTEN

PROJEKT : FOCHTELOERVEEN, FOCHTELO

KODE : 48140

GECONTROLEERD

REVISIE

GEOFOX B.V.

GRONDW.STAND MONSTERS M -MV .00	BOORPROFIEL	DIKTE IN M PER LAAG	HOOFDBESTANDDEEL	BIJMENGSEL	KLEUR/BIJZONDERHEDEN	OW	RG
		.10	GRASZODE		-		
		1.00	ZAND		GEEL OPGEBRACHT	-	-
1.00		.19	FIJN ZAND	MATIG SILTHOUDEND MATIG HUMEUS	DONKERROODBRUIN	-	-
		.20	ZAND		LICHTROODBRUIN	-	-
2.00		.50	ZAND		GEEL	-	-
3.00							
4.00							

BORING 7

SITUATIETEKENING OPGENOMEN IN BIJLAGE 2

MAAIVELDHOOGTE NAP +10.00 M | BOORDIEPTE 2.00 M -M.V.

UITGEVOERD M.B.V. EDELMANBOOR,

OPNAMEDATUM 10-11-95

BOORSTAAT

OPDRACHTGEVER : VER. NATUURMONUMENTEN

PROJEKT : FOCHTELOERVEEN, FOCHTELO

KODE : 48140

GECONTROLEERD

REVISIE

GEOFOX B.V.

GRONDW.STAND MONSTERS M -MV .00	BOORPROFIEL	DIKTE IN M PER LAAG	HOOFDBESTANDDEEL	BIJMENGSEL	KLEUR/BIJZONDERHEDEN	OW	RG
		.10	GRASZODE		-		
		1.00	ZAND	SPOREN HUMEUZE GROND	LICHTBRUIN OPGEBRACHT	-	-
1.00		.10	FIJN ZAND	MATIG SILTHOUDEND MATIG HUMEUS	ROODBRUIN	-	-
		.50	ZAND		LICHTROODBRUIN	-	-
2.00		1.30	ZAND		GEEL	-	-
3.00		.20	LEEM		GRIJS	-	-
4.00							

BORING 8

SITUATIETEKENING OPGENOMEN IN BIJLAGE 2

MAAIVELDHOOGTE NAP +10.00 M | BOORDIEPTE 3.20 M -M.V.

UITGEVOERD M.B.V. EDELMANBOOR,

OPNAMEDATUM 10-11-95

BOORSTAAT

OPDRACHTGEVER : VER. NATUURMONUMENTEN

PROJEKT : FOCHTELOERVEEN, FOCHTELO

KODE : 48140

GECONTROLEERD

REVISIE

BIJLAGE 3

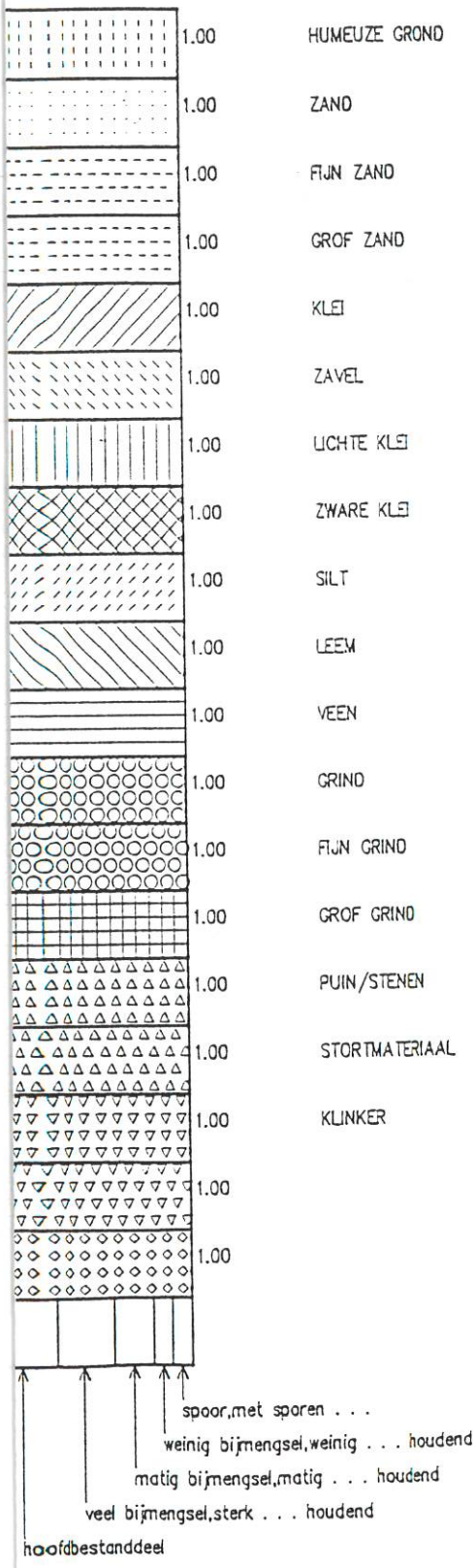
1.00 HUMEUZE GROND
1.00 ZAND
1.00 FIJN ZAND
1.00 GROF ZAND
1.00 KLEI
1.00 ZAVEL
1.00 LICHTE KLEI
1.00 ZWARE KLEI
1.00 SILT
1.00 LEEM
1.00 VEEN
1.00 GRIND
1.00 FIJN GRIND
1.00 GROF GRIND
1.00 PUIN/STENEN
1.00 STORTMATERIAAL
1.00 KLINKER
1.00
1.00
spoor,met sporen . . .
weinig bijmengsel,weinig . . . houdend
matig bijmengsel,matig . . . houdend
veel bijmengsel,sterk . . . houdend
hoofdbestanddeel

Bijlage 4: Overschrijdingstabellen

Opmerkingen bij de overschrijdingstabellen:

1. In de tabellen worden de volgende afkortingen gebruikt:
   PAK: polycyclische aromatische koolwaterstoffen;
   EOX: extraheerbare organohalogeenverbindingen;
   VAK: vluchtige aromatische koolwaterstoffen;
   VOCL: vluchtige organochloorverbindingen.

2. Met PAK wordt bedoeld de somparameter van polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK). Dit is hetzelfde als PAK-totaal. Het is de som van de gehalten van 10 verschillende PAK.

3. Voor extraheerbare organohalogeenverbindingen is geen I-waarde vastgesteld. De reden hiervoor is dat het hanteren van een dergelijke parameter toxicologisch gezien geen waarde heeft. De EOX-bepaling geeft alleen een indicatie of de I-waarden van een individuele halogeenverbinding mogelijk wordt overschreden.

4. Voor de fenol-index bestaan geen S- en I-waarden. De fenol-index is een somparameter, van alle waterdampvluchtige fenolverbindingen. Er bestaan wel S- en I-waarden voor een aantal van deze afzonderlijke verbindingen. De bepaling van de fenol-index geeft alleen een indicatie van de mogelijke overschrijding van de I-waarde door afzonderlijke fenolen.

5. Voor enkele vluchtige organochloorverbindingen (VOCl) zijn (vooralsnog) geen referentiewaarden vastgesteld.

6. # = detectielimiet.

Tabel 1: Analyseresultaten + overschrijdingstabel grondmonster van de bovengrond van deellocatie A

Datum monstername : 10-11-1995
Bemonstering : GEOFOX BV te Oldenzaal
Analyses : Pro Analyse BV te Barneveld
Projectnummer : 48140/eth
Monstercode : FOC

monster : 2D
monstername traject : 1,1 - 1,5 m -mv

Gehalten uitgedrukt in milligram/kilogram droge stof (mg/kg d.s.).

humus: 1,0% lutum: 4,6%	2D	S	½(S+I)	I
minerale olie	<50	10	505	1000

Tabel 2: Analyseresultaten + overschrijdingstabel grondmonster van de bovengrond van deellocatie C

Datum monstername : 10-11-1996
Bemonstering : GEOFOX BV te Oldenzaal
Analyses : Pro Analyse BV te Barneveld
Projectnummer : 48140/eth
Monstercode : FOC

monster : 3A
monstername traject : 0,0 - 0,5 m -mv

Gehalten uitgedrukt in milligram/kilogram droge stof (mg/kg d.s.).

humus: 6,3% lutum: 2,0%	3A	S	½(S+I)	I
metalen:				
arseen	<10	18	27	35
cadmium	<0,40	0,6	4,5	8,4
chroom	<5,0	54	129,6	205
koper	<5,0	20	62,7	105
kwik	<0,10	0,2	3,7	7,2
lood	<10	58	210,9	364
nikkel	<5,0	12	42,0	72
zink	9,3	65	201,0	337
PAK	0,2	0,63	12,9	25,2
minerale olie	<50	32	1591	3150
EOX	<0,1	#0,1		

Tabel 3: Analyseresultaten + overschrijdingstabel grondmonster van de bovengrond van deellocatie D

Datum monstername : 10-11-1995
Bemonstering : GEOFOX BV te Oldenzaal
Analyses : Pro Analyse BV te Barneveld
Projectnummer : 48140/eth
Monstercode : FOC

monster : 4A
monstername traject : 0,1 - 0,6 m -mv

Gehalten uitgedrukt in milligram/kilogram droge stof (mg/kg d.s.).

humus: 11,7% lutum: 2,0%	4A	S	½(S+I)	I
minerale olie	<50	59	2954	5850

Tabel 4: Analyseresultaten + overschrijdingstabel grondmonster van de bovengrond van deellocatie E

Datum monstername : 10-11-1995
Bemonstering : GEOFOX BV te Oldenzaal
Analyses : Pro Analyse BV te Barneveld
Projectnummer : 48140/eth
Monstercode : FOC

monster : 5A
monstername traject : 0,0 - 0,5 m -mv

Gehalten uitgedrukt in milligram/kilogram droge stof (mg/kg d.s.).

humus: 4,7% lutum: 2,0%	5A	S	½(S+I)	I
minerale olie	<50	24	1187	2350

Tabel 5: Analyseresultaten + overschrijdingstabel grondwatermonster van deellocatie A

Datum monstername : 16-11-1995
Bemonstering : GEOFOX BV te Oldenzaal
Analyses : Pro Analyse BV te Barneveld
Projectnummer : 48140/eth
Monstercode : FOC
Filterstelling : 1,0 - 2,0

Gehalten uitgedrukt in microgram/liter (µg/l).

	peilbuis 2	S	½(S+I)	I
pH	6,5			
VAK:				
benzeen	<0,20	0,2	15	30
tolueen	<0,20	0,2	500	1000
ethylbenzeen	<0,20	0,2	75	150
xyleen	<0,20	0,2	35	70
naftaleen	<0,20	0,1	35	70
minerale olie	<50	50	325	600

Tabel 6: Analyseresultaten + overschrijdingstabel grondwatermonster van deelocatie B

Datum monstername : 16-11-1995
Bemonstering : GEOFOX BV te Oldenzaal
Analyses : Pro Analyse BV te Barneveld
Projectnummer : 48140/eth
Monstercode : FOC
Filterstelling : 2,2 - 3,2 m -mv

Gehalten uitgedrukt in microgram/liter (µg/l).

	peilbuis 8		S	½(S+I)	I
pH	6,6				
metalen:					
arseen	<5,0		10	35	60
cadmium	<0,40		0,4	3,2	6
chroom	2,7	*	1	15,5	30
koper	7		15	45	75
kwik	<0,05		0,05	0,2	0,3
lood	13		15	45	75
nikkel	<5,0		15	45	75
zink	<20		65	433	800
VAK:					
benzeen	<0,20		0,2	15	30
tolueen	<0,20		0,2	500	1000
ethylbenzeen	<0,20		0,2	75	150
xyleen	<0,20		0,2	35	70
naftaleen	<0,20		0,1	35	70
VOCL:					
dichloormethaan	0,34		5	503	1000
1,1–dichloorethaan	<0,10				
trichloormethaan	<0,20		0,05	200	400
1,1,1–trichloorethaan	<0,10				
tetrachloormethaan	<0,50		0,05	5	10
1,2–dichloorethaan	<0,10				400
trichlooretheen	<0,10		0,05	250	500
1,1,2–trichloorethaan	<0,10				
tetrachlooretheen	<0,10		0,05	20	40
fenol–index	1,17		#1		
EOX	<1		#1		

Tabel 7: Analyseresultaten + overschrijdingstabel grondwatermonster van deellocatie C, D en E

Datum monstername : 16-11-1995
Bemonstering : GEOFOX BV te Oldenzaal
Analyses : Pro Analyse BV te Barneveld
Projectnummer : 48140/eth
Monstercode : FOC
Filterstelling : 1,6 - 2,6 m -mv

Gehalten uitgedrukt in microgram/liter (µg/l).

	peilbuis 3		S	½(S+I)	I
pH	6,2				
metalen:					
arseen	13	*	10	35	60
cadmium	<0,40		0,4	3,2	6
chroom	1,5	*	1	15,5	30
koper	5,2		15	45	75
kwik	<0,05		0,05	0,2	0,3
lood	12		15	45	75
nikkel	<5,0		15	45	75
zink	220	*	65	433	800
VAK:					
benzeen	<0,20		0,2	15	30
tolueen	<0,20		0,2	500	1000
ethylbenzeen	<0,20		0,2	75	150
xyleen	<0,20		0,2	35	70
naftaleen	<0,20		0,1	35	70
VOCL:					
dichloormethaan	<0,20		5	503	1000
1,1-dichloorethaan	<0,10				
trichloormethaan	<0,20		0,05	200	400
1,1,1-trichloorethaan	<0,10				
tetrachloormethaan	<0,50		0,05	5	10
1,2-dichloorethaan	<0,10				400
trichlooretheen	<0,10		0,05	250	500
1,1,2-trichloorethaan	<0,10				
tetrachlooretheen	<0,10		0,05	20	40
fenol-index	1,57		#1		
EOX	<1		#1		

16/02/1995

GEHANTEERDE ANALYSEVOORSCHRIFTEN LABORATORIUM PRO ANALYSE

	WATER				GROND			
parameter		analysevoorschrift		rapp.gr.	eenheid	analysevoorschrift		rapp.gr.	eenheid
ALGEMEEN									
zuurgraad	C	NEN 6411			pH-eenheden	C	NEN 5750		
geleidingsvermogen	C	NEN 6412		0,01	m S / cm	AV	NEN 5749	0,01	µ S / cm
gloeirest	C	NEN 6620				C	NEN 6620	0,1	% op droge stof
lutum						C	NEN 5753 / 5104	0,1	% m / m ds
korrelgrootte-samenstelling						C	NEN 5753 / 5104	0,1	% m / m ds
ZWARE METALEN									
antimoon	AV	NEN 6433		1	µ g / l	AV	NVN 5760	0,5	mg/kgds
arseen	AV	Ontwerp NEN 6426		5	µ g / l	AV	Ontwerp NEN 6426	1,5	mg/kgds
cadmium	AV	Ontwerp NEN 6426		0,4	µ g / l	AV	Ontwerp NEN 6426	0,4	mg/kgds
chroom	AV	Ontwerp NEN 6426		1	µ g / l	AV	Ontwerp NEN 6426	5	mg/kgds
ijzer	AV	Ontwerp NEN 6426		100	µ g / l	AV	Ontwerp NEN 6426	5	mg/kgds
koper	AV	Ontwerp NEN 6426		5	µ g / l	AV	Ontwerp NEN 6426	5	mg/kgds
kwik	AV	NEN 6445		0,05	µ g / l	AV	NEN 5779	0,1	mg/kgds
lood	AV	Ontwerp NEN 6426		5	µ g / l	AV	Ontwerp NEN 6426	10	mg/kgds
mangaan	AV	Ontwerp NEN 6426		100	µ g / l	AV	Ontwerp NEN 6426	5	mg/kgds
nikkel	AV	Ontwerp NEN 6426		5	µ g / l	AV	Ontwerp NEN 6426	5	mg/kgds
zink	AV	Ontwerp NEN 6426		20	µ g / l	AV	Ontwerp NEN 6426	5	mg/kgds
ORGANISCH CHEMISCH ONDERZOEK									
eox	AV	NEN 6402		0,5	µ g / l	AV	Ontwerp NEN 5735	0,1	mg/kgds
ocb	AV	Ontwerp NEN 6406		0,01	µ g / l	AV	Ontwerp NEN 5734	0,001	mg/kgds
pcb	AV	Ontwerp NEN 6406		0,01	µ g / l	AV	Ontwerp NEN 5734	0,001	mg/kgds
minerale olie GC	AV	Ontwerp NEN 5733		50	µ g / l	AV	Ontwerp NEN 5733	50	mg/kgds
minerale olie IR	AV	NEN 6675		50	µ g / l	AV	NEN 6675	10	mg/kgds
vluchtige aromaten	AV	Ontwerp NEN 6407		0,1	µ g / l	AV	Ontwerp NEN 5732	0,05	mg/kgds
vox	AV	Ontwerp NEN 6407		0,1 - 0,5	µ g / l	AV	Ontwerp NEN 5732	0,005	mg/kgds
pak	AV	NEN 6524		0,01	µ g / l	AV	Ontwerp NEN 5731	0,01	mg/kgds
fenol-index	AV	NEN 6670		1	µ g / l	AV	NEN 6670	0,1	mg/kgds
ZUURSTOF / EUTROFIERENDE STOFFEN									
ammonium (anorg)	C	NEN 6472		0,05	mg / l	C	NEN 6446	0,5	mg/kgds
Kjeldahl stikstof	C	NEN 6481		1	mg / l	AV	NEN 6641	100	mg/kgds
ANORGANISCH CHEMISCH ONDERZOEK									
cyanide totaal	C	NEN 6489		5	µ g / l	C	EPA 335.3	1	mg/kgds

rapp.gr. : rapportagegrens

AV : afgeleid van

C : conform

Bijlage 5.

Bijlage 6: Analysecertificaten

PRO ANALYSE
MILIEULABORATORIUM

ANALYSECERTIFICAAT

Datum : 21/11/95 Datum onderzoek: 14/11/95 Rapportnummer: 9511-0978
Referentie : FOC, 48140/eth
Monsternemer:
Opmerking :

Analyse	Eenheid	1	2	3	4	5
Droge-stofgehalte	%	83.5	90.5	73.4	85.7	85.6
Organische Stof	% (m/m)	1.0	6.3	11.7	4.7	8.0
Calciet (CaCO3)	%					< 0.20
Korrelgrootte; fractie < 2000 µm	% m/m ds					92.8
Korrelgrootte; fractie < 1000 µm	% m/m ds					92.5
Korrelgrootte; fractie < 500 µm	% m/m ds					91.4
Korrelgrootte; fractie < 250 µm	% m/m ds					77.9
Korrelgrootte; fractie < 125 µm	% m/m ds					28.2
Korrelgrootte; fractie < 63 µm	% m/m ds					10.4
Korrelgrootte; fractie < 50 µm	% m/m ds					6.6
Korrelgrootte; fractie < 45 µm	% m/m ds					5.3
Korrelgrootte; fractie < 35 µm	% m/m ds					4.4
Korrelgrootte; fractie < 16 µm	% m/m ds					2.5
Korrelgrootte; fractie < 2 µm (Lutum)	% m/m ds					1.7
Cadmium (Cd)	mg/kg ds		< 0.40			
Chroom (Cr)	mg/kg ds		< 5.0			
Koper (Cu)	mg/kg ds		< 5.0			
Nikkel (Ni)	mg/kg ds		< 5.0			
Lood (Pb)	mg/kg ds		< 10			
Zink (Zn)	mg/kg ds		9.3			
Kwik (Hg)	mg/kg ds		< 0.10			
Arseen (As)	mg/kg ds		< 10			
Chromatogram olie (GC) standaard		Zie bijl.	Zie bijl.	Zie bijl.	Zie bijl.	
Minerale olie (GC) C10-C16	mg/kg ds	-	-	-	-	
Minerale olie (GC) C16-C22	mg/kg ds	-	-	-	-	
Minerale olie (GC) C22-C30	mg/kg ds	-	-	-	-	
Minerale olie (GC) C30-C40	mg/kg ds	- *	- *	- *	- *	
Minerale olie (GC) totaal	mg/kg ds	< 50	< 50	< 50	< 50	
EOX	mg/kg ds		< 0.1			
Naftaleen	mg/kg ds		< 0.010			
Fenanthreen	mg/kg ds		< 0.010			
Anthraceen	mg/kg ds		< 0.0050			
Fluorantheen	mg/kg ds		< 0.010			
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds		0.031			
Chryseen	mg/kg ds		0.039			
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds		0.022			
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds		0.036			
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds		0.031			
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds		0.042			
PAK's Totaal VROM (10)	mg/kg ds		0.20			
pH waarde (KCl)						4.7

* Zie bijlage met opmerking(en) bij de resultaten

1: 2D
2: 3A
3: 4A
4: 5A
5: 2A+2B

QUALIFIED
BY STERLAB INGESCHREVEN IN HET STERLABREGISTER VOOR LABORATORIA ONDER NR. 10 VOOR GEBIEDEN ZOALS NADER OMSCHREVEN IN DE ERKENNING

PRO ANALYSE
MILIEULABORATORIUM

ANALYSECERTIFICAAT

Datum : 21/11/95 Datum onderzoek: 14/11/95 Rapportnummer: 9511-0978
Referentie : FOC, 48140/eth
Monsternemer:
Opmerking :

Analyse	Eenheid	6	7	8	9	10
Droge-stofgehalte	%	60.8	77.1	93.9	74.8	81.2
Organische Stof	% (m/m)	31.0	8.1	0.7	3.5	2.4
Calciet (CaCO3)	%	< 0.20	< 0.20	< 0.20	< 0.20	< 0.20
Korrelgrootte; fractie < 2000 µm	% m/m ds	92.1	95.7	96.3	98.8	96.8
Korrelgrootte; fractie < 1000 µm	% m/m ds	92.0	95.4	96.0	98.8	96.8
Korrelgrootte; fractie < 500 µm	% m/m ds	91.4	93.8	95.0	98.4	96.4
Korrelgrootte; fractie < 250 µm	% m/m ds	77.7	77.3	79.4	84.1	82.7
Korrelgrootte; fractie < 125 µm	% m/m ds	27.1	31.0	23.3	28.2	23.7
Korrelgrootte; fractie < 63 µm	% m/m ds	12.8	14.9	4.8	10.2	6.9
Korrelgrootte; fractie < 50 µm	% m/m ds	9.7	11.6	1.6	7.0	4.8
Korrelgrootte; fractie < 45 µm	% m/m ds	8.3	9.9	0.7	6.3	3.4
Korrelgrootte; fractie < 35 µm	% m/m ds	7.3	8.3	0.5	5.1	3.5
Korrelgrootte; fractie < 16 µm	% m/m ds	4.3	6.2	0.4	4.4	2.1
Korrelgrootte; fractie < 2 µm (Lutum)	% m/m ds	2.2	4.6	< 0.1	3.9	1.5
Cadmium (Cd)	mg/kg ds					
Chroom (Cr)	mg/kg ds					
Koper (Cu)	mg/kg ds					
Nikkel (Ni)	mg/kg ds					
Lood (Pb)	mg/kg ds					
Zink (Zn)	mg/kg ds					
Kwik (Hg)	mg/kg ds					
Arseen (As)	mg/kg ds					
Chromatogram olie (GC) standaard						
Minerale olie (GC) C10-C16	mg/kg ds					
Minerale olie (GC) C16-C22	mg/kg ds					
Minerale olie (GC) C22-C30	mg/kg ds					
Minerale olie (GC) C30-C40	mg/kg ds					
Minerale olie (GC) totaal	mg/kg ds					
EOX	mg/kg ds					
Naftaleen	mg/kg ds					
Fenanthreen	mg/kg ds					
Anthraceen	mg/kg ds					
Fluorantheen	mg/kg ds					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds					
Chryseen	mg/kg ds					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds					
PAK's Totaal VROM (10)	mg/kg ds					
pH waarde (KCl)		4.9	5.0	6.1	4.4	4.3

* Zie bijlage met opmerking(en) bij de resultaten

6: 2C
7: 2D+2E
8: 7A+8A
9: 7B+8B
10: 7C+7D+8C+8D

QUALIFIED
BV STERILAB INGESCHREVEN IN HET STERI-REGISTER VOOR LABORATORIA ONDER NR. 10 VOOR GEBIEDEN ZOALS NADER OMSCHREVEN IN DE ERKENNING

PRO ANALYSE
MILIEULABORATORIUM

ANALYSECERTIFICAAT

Datum : 21/11/95 Datum onderzoek: 14/11/95 Rapportnummer: 9511-0978
Referentie : FOC, 48140/eth
Monsternemer:
Opmerking :

Analyse	Eenheid	11	12	13	14	15
Droge-stofgehalte	%	84.9				
Organische Stof	% (m/m)	1.1				
Calciet (CaCO3)	%	< 0.20				
Korrelgrootte; fractie < 2000 µm	% m/m ds	98.6				
Korrelgrootte; fractie < 1000 µm	% m/m ds	97.1				
Korrelgrootte; fractie < 500 µm	% m/m ds	92.8				
Korrelgrootte; fractie < 250 µm	% m/m ds	78.0				
Korrelgrootte; fractie < 125 µm	% m/m ds	49.9				
Korrelgrootte; fractie < 63 µm	% m/m ds	32.7				
Korrelgrootte; fractie < 50 µm	% m/m ds	30.2				
Korrelgrootte; fractie < 45 µm	% m/m ds	29.3				
Korrelgrootte; fractie < 35 µm	% m/m ds	28.7				
Korrelgrootte; fractie < 16 µm	% m/m ds	25.3				
Korrelgrootte; fractie < 2 µm (Lutum)	% m/m ds	17.6				
Cadmium (Cd)	mg/kg ds					
Chroom (Cr)	mg/kg ds					
Koper (Cu)	mg/kg ds					
Nikkel (Ni)	mg/kg ds					
Lood (Pb)	mg/kg ds					
Zink (Zn)	mg/kg ds					
Kwik (Hg)	mg/kg ds					
Arseen (As)	mg/kg ds					
Chromatogram olie (GC) standaard						
Minerale olie (GC) C10-C16	mg/kg ds					
Minerale olie (GC) C16-C22	mg/kg ds					
Minerale olie (GC) C22-C30	mg/kg ds					
Minerale olie (GC) C30-C40	mg/kg ds					
Minerale olie (GC) totaal	mg/kg ds					
EOX	mg/kg ds					
Naftaleen	mg/kg ds					
Fenanthreen	mg/kg ds					
Anthraceen	mg/kg ds					
Fluorantheen	mg/kg ds					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds					
Chryseen	mg/kg ds					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds					
PAK's Totaal VROM (10)	mg/kg ds					
pH waarde (KCl)		4.2				

*** EINDE RAPPORT ***

* Zie bijlage met opmerking(en) bij de resultaten

11: 8E

QUALIFIED
KVS/ERLAP INGESCHREVEN IN HET STERLABREGISTER VOOR LABORATORIA ONDER NR. 10 VOOR GEBIEDEN ZOALS NADER OMSCHREVEN IN DE ERKENNING

PRO ANALYSE
MILIEULABORATORIUM

ANALYSECERTIFICAAT

Datum : 27/11/95 Datum onderzoek: 20/11/95 Rapportnummer: 9511-1382
Referentie : 48140ETH, FOC
Monsternemer:
Opmerking :

Analyse	Eenheid	1	2	3	4	5
Cadmium (Cd)	µg/L		< 0.40	< 0.40		
Chroom (Cr)	µg/L		1.5	2.7		
Koper (Cu)	µg/L		5.2	7.0		
Nikkel (Ni)	µg/L		< 5.0	< 5.0		
Lood (Pb)	µg/L		12	13		
Zink (Zn)	µg/L		220	< 20		
Kwik (Hg)	µg/L		< 0.050	< 0.050		
Arseen (As)	µg/L		13	< 5.0		
Benzeen	µg/L	< 0.20	< 0.20	< 0.20		
Tolueen	µg/L	< 0.20	< 0.20	< 0.20		
Ethylbenzeen	µg/L	< 0.20	< 0.20	< 0.20		
Xylenen	µg/L	< 0.20	< 0.20	< 0.20		
Naftaleen	µg/L	< 0.20	< 0.20	< 0.20		
Som aromaten (BTEX)	µg/L	-	-	-		
Dichloormethaan	µg/L		< 0.20	0.34		
Trichloormethaan	µg/L		< 0.20	< 0.20		
Tetrachloormethaan	µg/L		< 0.50	< 0.50		
Trichlooretheen	µg/L		< 0.10	< 0.10		
Tetrachlooretheen	µg/L		< 0.10	< 0.10		
1,1-Dichloorethaan	µg/L		< 0.10	< 0.10		
1,2-Dichloorethaan	µg/L		< 0.10	< 0.10		
1,1,1-Trichloorethaan	µg/L		< 0.10	< 0.10		
1,1,2-Trichloorethaan	µg/L		< 0.10	< 0.10		
Som CKW	µg/L		-	0.34		
Chromatogram olie (GC) standaard		Zie bijl.	Zie bijl.	Zie bijl.		
Minerale olie (GC) C10-C16	µg/L	-	-	-		
Minerale olie (GC) C16-C22	µg/L	-	-	-		
Minerale olie (GC) C22-C30	µg/L	-	-	* -		
Minerale olie (GC) C30-C40	µg/L	-	-	* -		
Minerale olie (GC) totaal	µg/L	< 50	< 50	< 50		
EOX	µg/L		< 1	< 1		
Fenolindex	µg/L		1.57	1.17		

*** EINDE RAPPORT ***

* Zie bijlage met opmerking(en) bij de resultaten

1: 2
2: 3
3: 8

QUALIFIED
EVSTERLAB INGESCHREVEN IN HET STELSELREGISTER VOOR LABORATORIA ONDER NR. 10 VOOR GEBIEDEN ZOALS NADER OMSCHREVEN IN DE INSCHRIJVING

Bijlage 7. Toegepaste NEN- en NPR-normen voor bodemonderzoek

Het veldonderzoek is afgeleid van de volgende normen:

NPR 5741: "Bodem - boorsystemen en bemonsteringstoestellen voor grond, sediment en grondwater", 1e druk februari 1994

NEN 5742: "Bodem - monsterneming van grond en sediment ten behoeve van de bepaling van metalen, anorganische verbindingen, matig vluchtige organische verbindingen en fysisch-chemische bodemkenmerken", 1e druk juni 1991

ontwerp NPR 6601: "Water - Richtlijn voor conservering en behandeling van monsters voor fysisch en chemisch onderzoek", november 1992

NEN 5744: "Bodem - Monsterneming van grondwater ten behoeve van de bepaling van metalen, anorganische verbindingen, matig-vluchtige organische verbindingen en fysisch chemische eigenschappen",
1e druk, juni 1991

NEN 5766: "Bodem - Plaatsing van peilbuizen en bepaling van stijghoogten van grondwater in de verzadigde zone", 1e druk, mei 1990

ontwerp NEN 5743: "Bodem - Monsterneming van grond en sediment ten behoeve van de bepaling van vluchtige verbindingen", november 1993

ontwerp NEN 5745: "Bodem - Monsterneming van grondwater ten behoeve van de bepaling van vluchtige verbindingen", november 1993

NEN 5104: "Geotechniek - Classificatie van onverharde grondmonsters", 1e druk, september 1989

BIJLAGE 2

INDELING VAN GRONDLAGEN IN TYPEN BOVENGRONDEN (B NUMMERS) EN ONDERGRONDEN (0 NUMMERS) VOLGENS DE STARINGREEKS ALSMEDE DE INDELING IN INFILTRATIEKLASSEN.

Leem %	Lutum %	Org. stof %	M 50 micrometer	Type	Infiltratie-klasse	Benaming
0-10		0-15	105-210	BI	VI	leemarm z.f. tot m.f. zand
10-18		0-15	105-210	B2	V	zwak lemig z.f. tot m.f. zand
18-33		0-15	105-210	B3	III	sterk lemig z.f. tot m.f. zand
33-50		0-15	105-210	B4	IV	zeer sterk lemig z.f. tot m.f. zand
		0-15	210-2000	B5	VII	grof zand
0-50		0-15	50-2000	B6	I	keileem
	8-12	0-15		B7	II	zeer lichte zavel
	12-18	0-15		B8	II	matig lichte zavel
	18-25	0-15		B9	I	zware zavel
	25-35	0-15		B10	I	lichte klei
	35-50	0-15		B11	I	matig zware klei
	50-100	0-15		B12	I	zeer zware klei
50-85		0-15		B13	III	zandige leem
85-100		0-15		B14	II	siltige leem
	0-8	15-25		B15	I	venig zand
	0-8	23-100		B16	I	zandig veen en veen
	8-100	16-45		B17	I	venige klei
	8-100	25-70		B18	I	kleiig veen
0-10		0-3	105-210	01	VI	leemarm, z.f. tot m.f. zand
10-18		0-3	105-210	02	V	zwak lemig, z.f. tot m.f. zand
18-33		0-3	105-210	03	III	sterk lemig, z.f. tot m.f. zand
33-50		0-3	105-210	04	IV	zeer sterk lemig, z.f. tot m.f. zand
		0-3	210-2000	05	VII	grof zand
0-50		0-3	50-2000	06	I	keileem
33-50		0-3	50-150	07	I	beekleem
	8-12	0-3		08	II	zeer lichte zavel
	12-18	0-3		09	II	matig lichte zavel
	18-25	0-3		010	I	zware zavel
	25-35	0-3		011	II	lichte klei
	35-50	0-3		012	I	zeer zware klei
	50-100	0-3		013	I	zeer zware klei
50-85		0-3		014	II	zandige leem
85-100		0-3		015	II	siltige leem
		35-100		016	I	oligotroof veen
		35-100		017	I	mesotroof en eutroof veen
		15-35		018	I	moerige tussenlaag

z.f. = zeer fijn m.f. = middel fijn

HYDRAULISCHE ONTWERPBELASTING VAN INFILTRATIEVOORZIENINGEN OP BASIS VAN DE INFILTRATIEKLASSE, ZOALS VERMELD IN BIJLAGE 2, ALSMEDE OP BASIS VAN HET ZUIVERINGSSYSTEEM

	Beperkte lozing via		Omvangrijke lozing via		
	septic tank		septic tank		septic tank + biologische behandeling + eventueel nabehandelir
Infiltratie-klasse	Infiltratie in de bodem door middel van				
	OIB/IK/IB	ZP	OIB*	OIB/IK/IB	Z
VII	0,05	0,06	0,03	0,07	0,0
VI	0,04	0,05	0,03	0,06	0,0
V	0,03	0,04	0,03	0,04	0,0
IV	0,02	0,04	0,02	0,03	0,0
III	0,01	0,04	0,01	0,02	0,0
II	0,01	0	0,01	0,01	0
I	0	0	0	0	0
	Maximale wateraanvoer (in m3 per m2 per dag)				

Verklaring:
IK= infiltratiekanaal
IB= infiltratiebed
OIB = opgehoogd infiltratiebed
ZP= zakput

TOELICHTING:
De hydraulische ontwerpbelasting van infiltratiekanalen, infiltratiebedden en opgehoogde infiltratiebedden heeft betrekking op het horizontaal filteroppervlak.

De hydraulische ontwerpbelasting van zakputten heeft betrekking op het zijwandoppervlak.

* Het opgehoogd infiltratiebed kan bij omvangrijke lozingen van huishoudelijk afvalwater tevens fungeren als het onderdeel van het zuiveringssysteem (biologische behandeling).

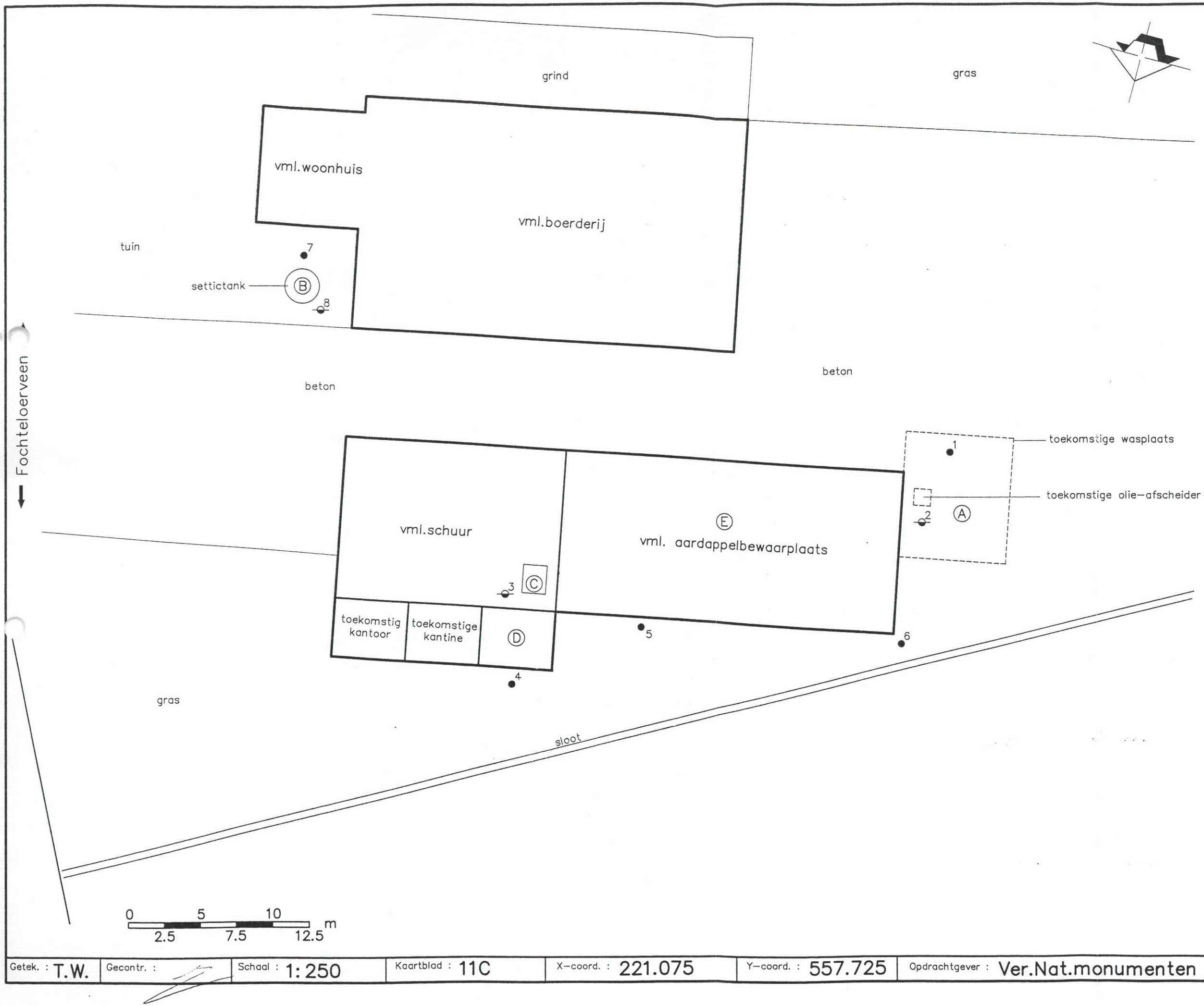

Legenda

- boring
- peilbuis

Deellocaties :

- (A) toekomstige wasplaats en olie–afscheider
- (B) septic–tank
- (C) container met opslag olie en chemicalien
- (D) toekomstige opslagruimte voor motorzagen en bos–maaiers e.d.
- (E) toekomstige machinestalling

Getek. : T.W.	Gecontr. :	Schaal : 1:250	Kaartblad : 11C	X–coord. : 221.075	Y–coord. : 557.725	Opdrachtgever : Ver.Nat.monumenten

Projectnr.: 48140/ETH

Project: Fochteloerveen 10
Fochtelo

Datum: 23–11–95 | Plot.: 21–12–95

Gew.: | Gew.:

Bijlage: 2 — Situatieschets met boorlocaties

GEOFOX

VERGUNNING WET MILIEUBEHEER

Op 3 april 1995 hebben wij van Natuurmonumenten te 's-Graveland een aanvraag voor een vergunning op grond van de Wet milieubeheer ontvangen. De aanvraag heeft betrekking op een zgn. revisievergunning. De aangevraagde activiteit, een kantoor, educatieve ruimte en werkschuur ten behoeve van beheerswerkzaamheden in het Fochteloërveen, zal plaatsvinden Fochteloërveen 10 te Fochteloo, kadastraal bekend gemeente Oosterwolde, sectie G, nr. 369. De aanvraag maakt in zijn geheel deel uit van de vergunning.

PROCEDURE

Met betrekking tot deze aanvraag wordt de uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure, zoals genoemd in de Algemene wet bestuursrecht, gevolgd. De ontwerp-beschikking heeft ter inzage gelegen van 12 juli 1995 tot 9 augustus 1995. Er zijn geen bedenkingen naar aanleiding van de ontwerp-beschikking binnengekomen.

OVERWEGINGEN

Er wordt vergunning gevraagd voor een kantoor, educatieve ruimte en werkschuur ten behoeve van beheerswerkzaamheden in het Fochteloërveen. Tevens is er een machinestalling aanwezig. Op termijn zal een machine-wasplaats worden gerealiseerd. In het bedrijf zal opslag van brandbare vloeistoffen plaatsvinden, terwijl er motorvoertuigen worden gerepareerd en metaalbewerking plaatsvindt. Voor een akkerbouwbedrijf op dit perceel is een Hinderwetvergunning verleend in 1981. De nu aangevraagde activiteiten verschillen dermate van de eerder vergunde activiteit, dat een revisievergunning terecht is aangevraagd. Ter voorkoming van bodemverontreiniging zijn aan de vergunning voorschriften verbonden. Deze houden o.a. in, dat voorschriften zijn opgenomen m.b.t. het realiseren van vloeistofdichte vloeren in de werkplaats en machinestalling. De opslag van brandbare vloeistoffen en verven dient in een vloeistofdichte bak plaats te vinden.

Een ander aspect is het afvalwater. Er ontstaat zowel huishoudelijk afvalwater als spoelwater van de wasplaats. Er is geen riolering en/of oppervlaktewater aanwezig. De enige mogelijkheid is om het afvalwater in de bodem te lozen. Hoewel het Lozingenbesluit Wet Bodembescherming afvalwater afkomstig van het reinigen van voertuigen, die niet zijn gebruikt voor het toepassen van bestrijdingsmiddelen, uitsluit van de werkingssfeer van dit besluit, is in de vergunning aangesloten bij de uitgangspunten van het Lozingenbesluit. Dit gelet op de aard van de omgeving waar de activiteiten plaatsvinden. Huishoudelijk afvalwater moet via een septic-tank naar een infiltratievoorziening worden gebracht. Het spoelwater zal via een zand- en slibvanger en olie-afscheider eveneens naar de infiltratievoorziening moeten worden gebracht.
Om de kwaliteit van de bodem vast te leggen, is een zgn. nul-onderzoek voorgeschreven.

Voor het overige vallen van het bedrijf geen nadelige gevolgen te verwachten. De dichtstbijzijnde woningen van derden zijn gelegen op 400 meter afstand van het bedrijf.

BESLUIT

Gelet op het bovenstaande, zijn wij van mening dat de door de inrichting mogelijk te veroorzaken gevolgen voor het milieu, zodanig zijn dat de gevraagde vergunning kan worden verleend als hieraan in het belang van het beschermen van het milieu de nodige voorschriften worden verbonden. Deze voorschriften hebben ten doel, gelet op artikel 8.11 van de Wet milieubeheer, nadelige gevolgen van de inrichting op het milieu te voorkomen dan wel de grootst mogelijke bescherming tegen die gevolgen te bieden als voorkomen niet (geheel) mogelijk is. Op grond van het bovenstaande hebben wij besloten de gevraagde vergunning te verlenen.

SVOORW, **VW.012**

VOORSCHRIFTEN voor de opslag van K2- en K3-vloeistoffen en afgewerkte olie in bovengrondse stalen tanks met een inhoud van meer dan 200 liter en ten hoogste 3000 liter

---

Toepassingsgebied

1. De voorschriften 2 t/m 19 zijn van toepassing op de bovengrondse opslag van K2- en K3-vloeistoffen en afgewerkte olie in van staal vervaardigde tanks met een inhoud van meer dan 200 liter tot ten hoogste 3000 liter.

Constructievoorschriften

2. De stijfheid en sterkte van een tank moeten voldoende zijn om schadelijke vervorming als gevolg van overdruk bij vulling of overvulling te voorkomen terwijl de dichtheid onder alle omstandigheden moet zijn verzekerd.
3. De ondersteunende constructie van een tank moet uit onbrandbaar materiaal bestaan; op plaatsen waar kans op verzakking bestaat, moet een doelmatige fundering zijn aangebracht.
4. Een buiten opgestelde tank moet tenminste 3 m van een gebouw of een bewaarplaats van brandgevaarlijke stoffen zijn verwijderd, tenzij de wand van het gebouw of de bewaarplaats een brandwerendheid bezit van tenminste 60 minuten. De afstand tussen een tank en de erfscheiding moet tenminste 3 m bedragen.
   De afstand tussen 2 tanks moet voldoende zijn ten behoeve van inspectie en onderhoud.
5. Een tank moet zijn voorzien van een ontluchtingsleiding met een inwendige middellijn van tenminste 30 mm; de ontluchtingsleiding moet buiten uitmonden en tegen inregenen zijn beschermd. Ter voorkoming van overlast of explosiegevaar moet de uitmonding van een ontluchtingsleiding van een tank bestemd voor afgewerkte olie zich tenminste 5 m boven de begane grond bevinden. De uitmonding moet zich tevens op een zodanige plaats bevinden dat het door de ontluchtingsleiding ontwijkende gasmengsel zich niet kan verzamelen in een besloten ruimte, noch kan uitstromen nabij schoorstenen, ramen of andere openingen van gebouwen, noch stankoverlast kan veroorzaken in de omgeving.
   Het bevoegd gezag kan ten aanzien van de plaats van de ontluchting nadere eisen stellen. Het boveneinde van de ontluchtingsleiding moet voor tanks bestemd voor afgewerkte olie zijn voorzien van een doelmatige vlamkerende voorziening.
   De vlamkerende voorziening moet in een goede warmtegeleidende verbinding staan met de pijpleiding, welke eveneens moet zijn vervaardigd van materiaal, dat de warmte goed geleidt.
6. Indien een niveau-aanwijzing of peilinrichting is aangebracht moet deze zodanig zijn ingericht dat het uitstromen van vloeistof uit de tank, ook door verkeerde werking of door breuk, onmogelijk is.
7. In elke aansluiting op een tank beneden het hoogste vloeistofniveau en in de toevoerleiding naar het verbruikstoestel moet zo dicht mogelijk bij de tankwand een metalen afsluiter zijn geplaatst; deze moet zodanig zijn uitgevoerd dat duidelijk is te zien of de afsluiter is geopend, dan wel is gesloten.
8. Het uitwendige van een tank en de leidingen moet afdoende tegen corrosie zijn beschermd.
9. Leidingen moeten bovengronds zijn gelegd.
10. Een tank moet zijn omgeven door een vloeistofdichte omwalling of muur; de omwalling of muur moet samen met de vloer een vloeistofdichte bak vormen; de inhoud van de vloeistofdichte bak moet tenminste gelijk zijn aan de inhoud van de tank; deze omwalling of muur moet voldoende sterk zijn om weerstand te kunnen bieden aan de als gevolg van een lekkage optredende vloeistofdruk.

11. Indien zich binnen de omwalling of muur slechts één tank bevindt, moet de opnamecapaciteit tenminste gelijk zijn aan de tankinhoud; zijn in een ruimte twee of meer tanks opgesteld, dan moet de opnamecapaciteit tenminste gelijk zijn aan de inhoud van de grootste tank, vermeerderd met 10% van de gezamenlijke inhoud van de overige tanks.
12. De bodem binnen de omwalling of muur moet vloeistofdicht zijn.
13. Hemelwater moet regelmatig uit de bak worden afgevoerd door een leiding waarin buiten en zo dicht mogelijk bij de omwalling of muur een afsluiter is aangebracht; deze afsluiter moet gesloten worden gehouden en mag slechts voor het laten afvloeien van hemelwater worden geopend; deze voorzieningen kunnen achterwege blijven, indien boven de vloeistofdichte bak een afdak is aangebracht, zodanig dat geen hemelwater in de bak kan komen, of indien een pompvoorziening is opgenomen die slechts voor het verpompen van hemelwater in bedrijf mag worden gesteld.
14. De gehele installatie van de tank en de leidingen moet vloeistofdicht zijn, hetgeen voor het in gebruik nemen of na een grote reparatie, door een beproeving moet worden aangetoond; deze beproeving moet geschieden door de tank en de leidingen geheel met water te vullen; indien bij de beproeving een lekkage of een andere ongerechtigheid wordt gecontateerd mag de tank niet in gebruik worden gesteld. Voor de beproeving moet tijdig kennis worden gegeven aan het bevoegd gezag, zodat het bevoegd gezag in de gelegenheid is om bij de beproeving aanwezig te zijn.
15. Het vullen van of aftappen uit een tank moet zonder morsen geschieden.
16. Een tank mag slechts voor 95% worden gevuld.
17. Onmiddellijk nadat de vloeistof in een tank is overgebracht en de losslang is afgekoppeld, moet de vulopening of vulleiding met een goed sluitende dop of afsluiter worden afgesloten.
18. Leidingen, met uitzondering van flexibele verbindingsstukken, moeten zijn vervaardigd van metaal van voldoende mechanische sterkte; de verbindingen moeten onder alle omstandigheden even sterk zijn als de rest van de leiding.
19. De omgeving van een buiten opgestelde tank moet vrij van brandgevaarlijke stoffen worden gehouden. De begroeiing in de omgeving van de tank moet kort worden gehouden.

SVOORW, **VW.015**

HERSTELINRICHTING voor motorvoertuigen

1. Van een herstelinrichting voor motorvoertuigen moet de vloer van een ruimte waarin herstelwerkzaamheden aan motorvoertuigen plaatsvinden vloeistofdicht en oliebestendig zijn en zijn vervaardigd van onbrandbaar materiaal; doorvoeringen van kabels of leidingen moeten vloeistofdicht zijn afgewerkt.
2. Oliën, vetten of water mogen niet van de vloer van de werkplaats naar buiten worden geveegd of geschrobd; de vloer mag niet afwaterend naar een uitgang zijn gelegd; indien zich onder de vloer een andere ruimte bevindt (inclusief de kruipruimte) moet de vloer tevens gasdicht zijn uitgevoerd.
3. Schrobputten in een werkplaats moeten zijn aangesloten op de bedrijfsriolering en vloeistofdicht aansluiten op de vloer.
4. Een werkplaats moet zodanig zijn geventileerd dat ter voorkoming van brand- of explosiegevaar te allen tijde voldoende ventilatie is gewaarborgd om eventuele gassen of dampen ten gevolge van mogelijke lekkage of ten gevolge van werkzaamheden af te voeren. Omtrent de wijze van ventilatie kunnen door het bevoegd gezag nadere eisen worden gesteld.
5. Bij het proefdraaien van verbrandingsmotoren moeten de uitlaatgassen via een afvoerleiding bovendaks worden afgevoerd op een zodanige hoogte, dat een goede trek is gewaarborgd en dat de vrijkomende gassen buiten de inrichting geen hinder veroorzaken.
6. Gedurende het verrichten van werkzaamheden aan een boven een werkkuil geplaatst motorvoertuig moeten de dampen uit de werkkuil worden afgezogen door een mechanische afzuiginrichting, bestaande uit langs de beide zijden van de werkkuil nabij de vloer aangebrachte afzuigkanalen, waarin, gelijkmatig over de lengte van het kanaal verdeeld, afzuigopeningen aanwezig zijn; per minuut moet tenminste 1 m lucht per m kuiloppervlak worden afgezogen; de dampen moeten bovendaks worden afgevoerd zodanig dat buiten de inrichting geen hinder van de vrijkomende gassen wordt ondervonden.
7. De verlichtingsarmaturen en schakelaars in de werkkuil, alsmede de in de kuil of daarbuiten aangebrachte wandcontactdozen, voor zover deze worden gebruikt bij werkzaamheden met verplaatsbare werktuigen of toestellen in de werkkuil, mogen eerst dan kunnen worden ingeschakeld door een automatisch werkende schakelinstallatie als de afzuiginrichting in de werkkuil reeds gedurende tenminste een halve minuut in werking is.
8. Het is in de herstelinrichting voor motorvoertuigen verboden:
   a. werkzaamheden te verrichten, waarbij vuur wordt gebruikt aan of in de onmiddellijke nabijheid van een brandstofreservoir en andere delen van een motorvoertuig, die brandstof bevatten;
   b. anders dan in daartoe bestemde brandstofreservoirs van motorvoertuigen en ondergrondse opslagtanks meer dan 100 l benzine aanwezig te hebben en deze benzine anders te bewaren dan in goed gesloten metalen emballage;
   c. afvalstoffen zoals gebruikte poetsdoeken en lege verfblikken anders te bewaren dan in gesloten bussen, vaten of bakken van onbrandbaar materiaal;
   d. vloeistoffen anders dan water anders te bewaren dan in vloeistofdicht vaatwerk;
   e. vluchtige vloeistoffen, waarvan het vlampunt lager dan 21° C. is gelegen, te gebruiken voor reinigingsdoeleinden.
9. In de herstelinrichting voor motorvoertuigen mogen geen motorvoertuigen worden geplet of opgestapeld.
10. In de herstelinrichting voor motorvoertuigen mogen geen motorvoertuigen of onderdelen ervan worden schoongebrand.
11. In het bebouwde deel van de herstelinrichting voor motorvoertuigen mogen de brandstofreservoirs van motorvoertuigen niet worden bijgevuld. De brandstofreservoirs van motorvoertuigen moeten behoudens tijdens aan deze reservoirs te verrichten werkzaamheden goed zijn gesloten.

12. In het bebouwde deel van de herstelinrichting voor motorvoertuigen mogen geen tankwagens voor het vervoer van brandbare gassen of vloeistoffen aanwezig zijn, tenzij de tank gasvrij is gemaakt en hiervan een bewijs aanwezig is.
13. In de herstelinrichting voor motorvoertuigen mag geen ander kunstlicht worden gebruikt dan electrisch licht. In een werkkuil en tot tenminste 1 m boven de vloer van een ruimte waar motorvoertuigen of verbrandingsmotoren worden hersteld of gestald, moeten de lamphouders zich bevinden in armaturen die gasdicht zijn uitgevoerd.
Wandcontactdozen, veiligheden, schakelaars of andere electrische toestellen mogen zich aldaar niet bevinden, tenzij voor de toepassing van voorschrift VW.022 de installatie en het materieel voldoet aan de voorschriften voor installaties en materieel in ruimten met verhoogd brandgevaar.
14. De verwarming van onder voorschrift VW.015, punt 1, genoemde ruimten en van de ruimten die hiermede in directe verbinding staan of kunnen worden gebracht, mag slechts geschieden door verwarmingstoestellen, waarvan de verbrandingsruimte niet in open verbinding staat of kan worden gebracht met de bedoelde ruimte en waarvan de delen, die in direct contact staan met beoogde ruimte, geen hogere oppervlaktetemperatuur hebben dan 250° C. of door een verwarmingstoestel als bedoeld in het publicatieblad P-163, uitgave 1985, van het Directoraat-Generaal van de Arbeid.
15. Het electrisch opladen van accu's alsmede de opslag van oude accu's moet geschieden in een vloeistofdichte bak welke bestand is tegen het aanwezige electrolyt. Indien de bak buiten is opgesteld moet deze tegen inregenen zijn beschermd. Het opladen dient te geschieden op een goed geventileerde plaats.
16. Onder het tot aftappen in andere emballage van vloeistoffen, anders dan water, gereedstaand vaatwerk, moeten vloeistofdichte lekbakken zijn geplaatst.

SVOORW, **VW.021**

VOORSCHRIFTEN lichthinder

---

1. Lichtverschijnselen als gevolg van werkzaamheden zoals lassen en snijden mogen buiten de inrichting geen hinder veroorzaken.

SVOORW, **VW.022**

VOORSCHRIFTEN electrische installatie

---

1. De electrische installatie moet voldoen aan NEN 1010. Indien ruimten aanwezig zijn met gasontploffingsgevaar moet de daarin aanwezige electrische installatie bovendien voldoen aan NEN 3410 en het electrisch materieel aan NEN 3125, NEN-en 50014 tot en met 50020, NEN 50023 en NEN 50039.

VW.026 BODEMVERONTREINIGING

1. Het opslaan, het af- en overtappen en het gebruik van voor het milieu schadelijke (vloei)stoffen moet zodanig gebeuren dat morsen of lekken zoveel mogelijk wordt voorkomen.
2. Eventueel gemorste of gelekte voor het milieu schadelijke stoffen moeten onmiddellijk worden opgenomen (in absorptiemateriaal) en opgeruimd.
3. Voldoende absorptiemateriaal moet aanwezig zijn om eventuele gemorste of gelekte vloeistof op te nemen.
   Gebruikt absorptiemateriaal moet worden bewaard in vloeistofdicht, gesloten vaatwerk.
4. Die gedeelten van de inrichting waar voor het milieu schadelijke vloeistoffen op de bodem kunnen lekken (inclusief de afspuitplaats) moeten zijn voorzien van een vloer van vloeistofdicht materiaal of een lekbak.
5. Het slib/afval van de afspuitplaats dient regelmatig verwijderd te worden (tenminste éénmaal per jaar) en behandeld te worden als gevaarlijk afval.
6. Indien verontreiniging van de bodem optreedt of is opgetreden, anders dan ten gevolge van een ongewoon voorval zoals bedoeld bij de Wet bodembescherming, moet(en):
   - terstond alle (noodzakelijke) maatregelen worden getroffen om verdere verontreiniging te voorkomen;
   - de verontreiniging terstond aan het college van burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf worden gemeld;
   - de aard, de mate en de omvang van de verontreiniging op een door het college van burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf goed te keuren wijze worden bepaald;
   - de verontreinigde grond en het verontreinigde grondwater overeenkomstig de aanwijzingen van het college van burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf worden behandeld en/of afgevoerd; van het voornemen tot bodemsanering over te gaan moet tenminste een maand voordat de sanering plaatsvindt, melding worden gedaan bij het college van burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf. Bij deze melding moeten gegevens worden verstrekt omtrent de resultaten van het met het oog op de sanering verricht onderzoek en het tijdstip waarop met de sanering zal worden aangevangen;
   - de ontgraven verontreinigde grond worden vervangen door niet verontreinigde grond;
   - objecten in de bodem, zoals leidingen en kabels, die redelijkerwijs met de verontreinigende stof en/of vloeistof in aanraking kunnen zijn geweest, worden gecontroleerd op aantasting door de bedoelde stof en/of vloeistof en indien nodig worden beproefd, herstel of vervangen.

Nulsituatie-onderzoek

1. Ter vaststelling van de bodem- en grondwaterkwaliteit dient binnen vier maanden na het van kracht worden van de beschikking en vóór de bouw van opstallen of het aanbrengen van niet-verplaatsbare voorzieningen een nulsituatie-onderzoek naar de bodem te worden uitgevoerd. Het onderzoek moet worden uitgevoerd op die (deel)lokaties binnen de inrichting waar tengevolge van de bedrijfsvoering redelijkerwijs niet kan worden uitgesloten dat als gevolg van bedrijfsactiviteiten voor het milieu schadelijke componenten in de bodem kunnen geraken; het onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol Nulsituatie/BSB-onderzoek (protocol Nulsituatie/BSB-onderzoek = Bodemonderzoek Milieuvergunning en BSB, met protocol voor gecombineerd onderzoek, ADU uitgeverij, Den Haag, oktober 1993, ISBN 90 12 08118).
2. De resultaten van het onderzoek als bedoeld in het vorige voorschrift dienen zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen twee maanden na afloop van dit onderzoek ter goedkeuring te worden toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf.
3. Terzake de uitvoering van het in voorschrift 1 bedoelde onderzoek kunnen nadere eisen worden gesteld door het college van burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf.
4. De in het kader van een bodemonderzoek geplaatste peilbuizen moeten geschikt worden gehouden voor bemonstering van het grondwater.

SVOORW, **VW.027**

VOORSCHRIFTEN afvalstoffen

---

1. Afvalstoffen mogen niet binnen de inrichting worden verbrand, behoudens voor zover ingevolge een gemeentelijke verordening verbranden van uit de inrichting afkomstige afvalstoffen is toegestaan.
2. Afvalstoffen mogen niet in de open lucht worden verbrand.
3. Afvalstoffen of met afvalstoffen verontreinigd water mogen niet in de bodem worden gebracht of terecht kunnen komen.
   Het bewaren of bezigen van afvalstoffen op de bodem moet zodanig geschieden dat geen verontreiniging kan optreden.
4. Afvalstoffen moeten op gezette tijden uit de inrichting worden afgevoerd. Het afvoeren moet zodanig geschieden dat zich geen afval in of buiten de inrichting kan verspreiden.
5. Het bewaren van afvalstoffen moet op ordelijke en nette wijze geschieden. Van afvalstoffen afkomstige geur mag zich niet buiten de inrichting kunnen verspreiden.
6. Een riolering voor de afvoer van afvalwater moet vloeistofdicht zijn uitgevoerd.
7. Indien afvalwater via een vet- of olie-afscheider wordt afgevoerd of een slibvanger passeert, moet deze zo dikwijls dit voor de goede werking daarvan noodzakelijk is, worden ontdaan van vet-, olie- of slibafzetting.
8. De afvoer van chemische afvalstoffen dient te geschieden via een erkende inzamelaar voor chemisch afval.

Afvalwater.

1. Al het huishoudelijk afvalwater dient afgevoerd te worden naar een septictank. Deze septictank moet een inhoud hebben van minimaal 6000 liter. De uitvoering van de septictank moet voldoen aan de artikelen 25, 26, 27, 28 en 29 van de Uitvoeringsregeling Lozingenbesluit Wet Bodembescherming.
2. Het afvalwater van de afspuitplaats dient via de in de aanvraag vermelde zand- en slibvanger en olie-afscheider gevoerd worden.
3. Het water uit de septictank en het water uit de olie-afscheider moet worden afgevoerd naar een infiltratievoorziening. Deze voorziening moet voldoen aan de eisen vermeld in de Uitvoeringsregeling Lozingenbesluit Wet Bodembescherming.
4. De omvang van de infiltratievoorziening dient te worden bepaald via een bodemkundige profielbeschrijving. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden conform de artikelen 57, 58 en 64 van de Uitvoeringsregeling Lozingenbesluit Wet Bodembescherming. Het onderzoek kan gecombineerd worden met het bodemkundig onderzoek uit de voorschriften van VW.026.

SVOORW, **VW.028**

VOORSCHRIFTEN gedragsvoorschriften

---

1. Het gebruik als brandstof van al dan niet bewerkte afgewerkte olie in de zin van de Wet chemische afvalstoffen (Stb. 1976, 214) is niet toegestaan.
2. De inrichting moet schoon worden gehouden en in goede staat van onderhoud verkeren.
3. Degene die de inrichting drijft is overigens gehouden te doen en na te laten hetgeen redelijkerwijs gevergd kan worden om gevaar en schade dan wel hinder buiten de inrichting te voorkomen of te beperken.

SVOORW, **VW.032**

HET WASSEN EN DECONSERVEREN VAN MOTORVOERTUIGEN

1. Het wassen of deconserveren van motorvoertuigen of motoren mag alleen plaatsvinden op een daarvoor bestemde wasplaats of in een daarvoor bestemde ruimte of deel van een ruimte en moet op een zodanige wijze geschieden dat zich geen nevel ten gevolge van het reinigen of deconserveren buiten de herstelinrichting kan verspreiden.
   De vloer, waarop het wassen of deconserveren plaatsvindt, moet vloeistofdicht zijn en van onbrandbaar materiaal zijn vervaardigd; de vloer moet afwaterend zijn gelegd naar een of meer schrobputten, die zijn aangesloten op de bedrijfsriolering; indien zich onder de vloer een andere ruimte bevindt (inclusief de kruipruimte) moet die vloer tevens gasdicht zijn; doorvoeringen van kabels of leidingen moeten vloeistofdicht zijn afgewerkt.
2. Oliën, vetten, modder of water mogen niet over de rand van de vloer van de wasplaats anders dan in een schrobput worden geveegd of geschrobd.
3. Als brandstof voor een hogedrukreiniger mag slechts gasolie, lichte stookolie of petroleum worden gebruikt; deze brandstof moet zijn opgeslagen in een tank, die constructief deel uitmaakt van de hogedrukreiniger en geen grotere inhoud heeft dan 50 l; de brandstoftank moet van een doelmatige constructie zijn en zodanig zijn afgeschermd, dat de inhoud onder normale omstandigheden geen hogere temperatuur kan krijgen dan 40°C.
4. Een branderinstallatie van een hogedrukreiniger moet zodanig zijn ingericht en worden onderhouden, dat over het gehele regelbereik een nagenoeg rookloze verbranding wordt verkregen.
5. De brander moet zijn voorzien van een vlambeveiliging.
6. Een brandstoftank mag voor ten hoogste 95% worden gevuld.
7. De uitmonding van een afvoerleiding voor verbrandingsgassen moet zodanig zijn gesitueerd dat deze gassen buiten de inrichting geen hinder veroorzaken.

SVOORW, **VW.035**

VOORSCHRIFTEN voor de opslag van afgewerkte olie en smeeroliën.

---

1. De afgewerkte olie en smeerolie moet worden bewaard in goed gesloten metalen vaten met een inhoud van niet meer dan 200 liter.
2. De vaten welke gezamenlijk niet meer dan 400 liter mogen bevatten moeten zijn geborgen in een uitsluitend voor dit doel bestemd gedeelte van de loods.
3. De vaten moeten op een vloeistofdichte vloer worden geplaatst. De vloer dient te worden voorzien van een opstaande rand, waarvan de hoogte zodanig is, dat een bak ontstaat met een inhoud van minimaal 220 liter.

SVOORW, **VW.037**

VOORSCHRIFTEN ter beperking van de geluidhinder

---

1. Het van de inrichting afkomstige equivalente geluidniveau (L Aeq) mag, gemeten op een contour van 50 meter van de inrichting, niet meer bedragen dan:
   45 dB (A) in de periode van 07.00 uur tot 19.00 uur;
   40 dB (A) in de periode van 19.00 uur tot 23.00 uur;
   35 dB (A) in de periode van 23.00 uur tot 07.00 uur.
   De piekwaarde (L max) mag bovenstaande waarden met niet meer dan 10 dB (A) overschrijden. Gemeten dient te worden volgens de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai IL-HR-13-01 van maart 1981, met behulp van meetmethode A1, op een hoogte van 1.50 meter.

SVOORW, **VW.047**

VOORSCHRIFTEN gasopslag en -gebruik (algemeen)

---

1. In de inrichting mogen niet meer dan 2 flessen met CO_2 aanwezig zijn.
2. Lege flessen moeten worden behandeld en bewaard als gevulde flessen.
3. Beschadigde of lekke flessen moeten onverwijld in de buitenlucht worden gebracht en worden gemerkt met het woord "defect" respectievelijk "lek"; de nodige maatregelen moeten worden getroffen om brand- en ontploffingsgevaar te voorkomen.
4. De flessen moeten zoveel mogelijk verticaal zijn geplaatst en zodanig, dat zij niet kunnen omvallen en niet zijn blootgesteld aan stralende warmte; flessen moeten met hun appendages tegen beschadiging zijn gevrijwaard en bij brand snel kunnen worden afgevoerd.
5. De aan een vaste plaats gebonden, in gebruik zijnde flessen moeten op de tekening aangegeven plaats aanwezig zijn.
6. De niet aan een vaste plaats gebonden flessen moeten buiten werktijd op de op tekening aangegeven plaats aanwezig zijn.
7. De gastoevoer naar de las- en snijbranders moet afsluitbaar zijn nabij de branders.

SVOORW, **VW.048**

VOORSCHRIFTEN voor het gebruik van gassen in drukhouders

---

1. De waterinhoud van één fles mag niet meer dan 150 liter bedragen; de batterij flessen mag ten hoogste bestaan uit 5 flessen; het is toegestaan dit aantal te verdubbelen, mits een omschakelinrichting wordt toegepast.
2. De flessen moeten verticaal zijn opgesteld en zodanig, dat zij niet kunnen omvallen of aan beschadiging blootstaan; de flessen moeten met onderlinge afstanden van tenminste 5 cm en in één of meer rijen zijn geplaatst.
3. Flessen, waarvan de goedkeuring door de dienst voor het Stoomwezen niet of blijkens de ingeponste datum meer dan 10 jaar geleden heeft plaatsgevonden, mogen niet in de ruimte aanwezig zijn.
4. De afsluiters van de flessen moeten van een door de dienst voor het Stoomwezen goedgekeurd type zijn: zij moeten tegen beschadiging zijn beschermd; indien de bescherming bestaat uit een afneembare kap, moet deze bij de niet aangesloten flessen zijn opgeschroefd.
5. Tenzij de ruimte centraal wordt verwarmd, moet de verwarming geschieden door ruimteverwarmingstoestellen, van een type dat is goedgekeurd door de in 1954 door de Directeur-Generaal van de Arbeid ingestelde Commissie Garageverwarming; de verbrandingslucht voor de verwarmingsinstallatie(s) moet door een luchtdicht van de inrichting afgesloten leiding aan de buitenlucht worden onttrokken.
6. De flessen mogen niet kunstmatig worden verwarmd; tussen de flessen en een verwarmingstoestel moet een afstand van ten minste 1 meter worden gehandhaafd.

SVOORW, **VW.074**

VOORSCHRIFT voor de gasdrukregel- en meetinstallaties en aardgas-gestookte installaties

---

1. Voor zover in deze bijlage niet anders is bepaald, moeten de uitvoering van een gasdrukregel- en meetinstallatie en van een aardgasinstallatie als gedefinieerd in NEN 1078, alsmede die van de ruimten, waarin deze installaties zijn opgesteld, voldoen aan de Aansluitvoorwaarden Gas 1979 van de Vereniging van Exploitanten van de Gasbedrijven in Nederland (VEGIN), uitgave 1979.

ZIJGEVEL - ZIJGEVEL BLIND

Gemeente Ooststellingwerf
Datum: 3-4'95
Nummer: 95005

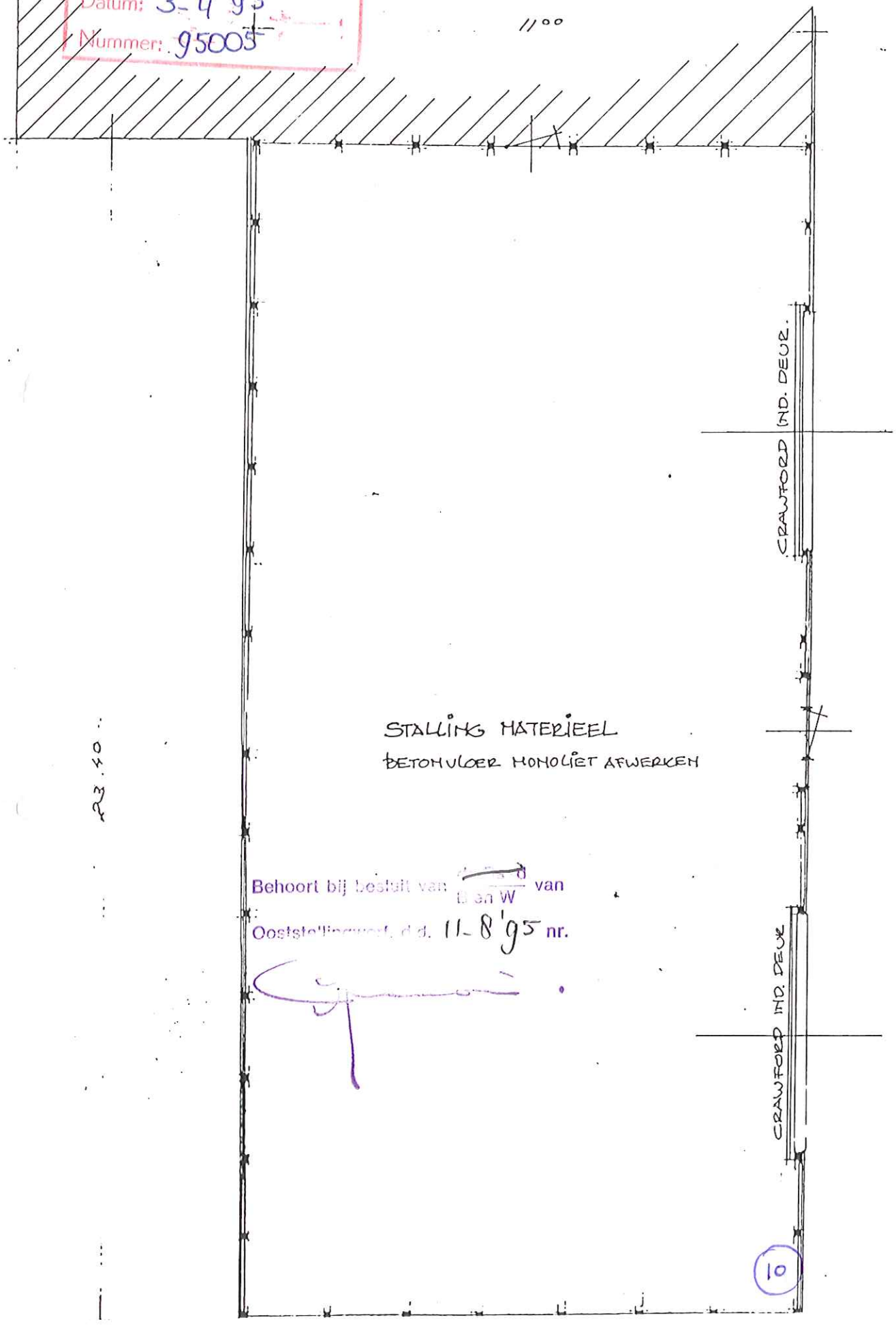

Behoort bij besluit van B en W van
Ooststellingwerf, d.d. 11-8'95 nr.

Gemeente Ooststellingwerf
Datum: 3-4'95
Nummer: 95005

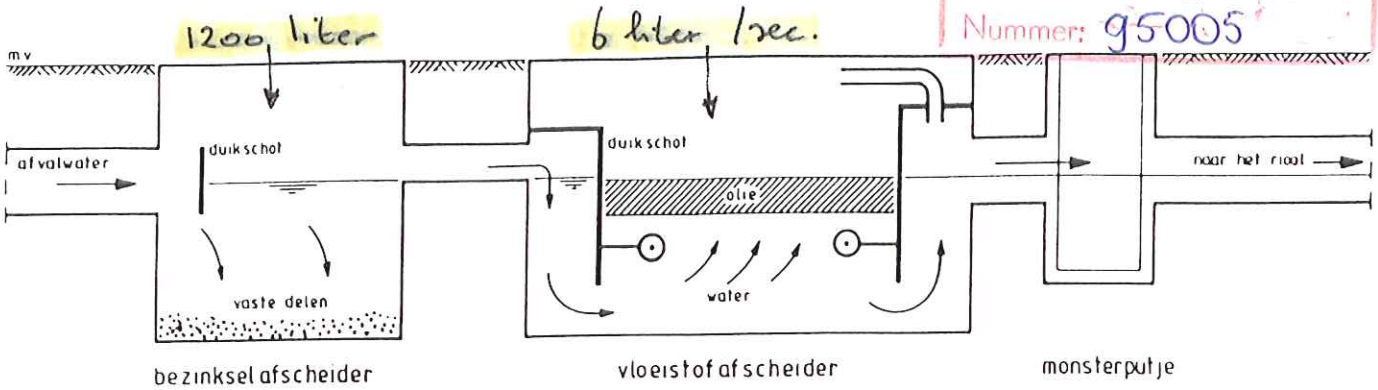

Behoort bij besluit van de Raad / B en W van
ststellingwerf, d.d. 11-8'95 nr.

Figuur 1: Ondergronds zijaanzicht van het principe van de afscheiders bij een wasplaats.

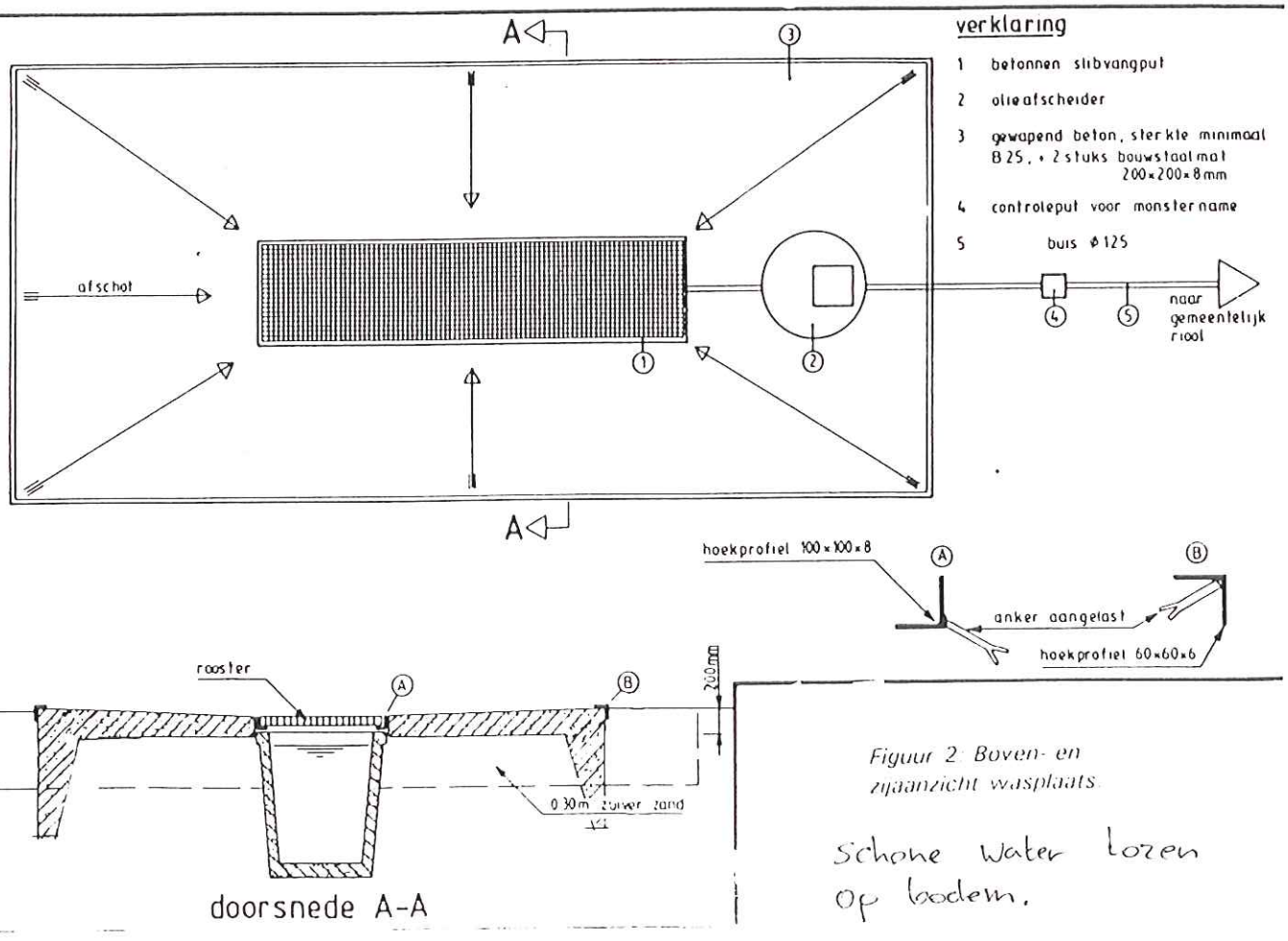

Figuur 2: Boven- en zijaanzicht wasplaats.

Schone water lozen op bodem.

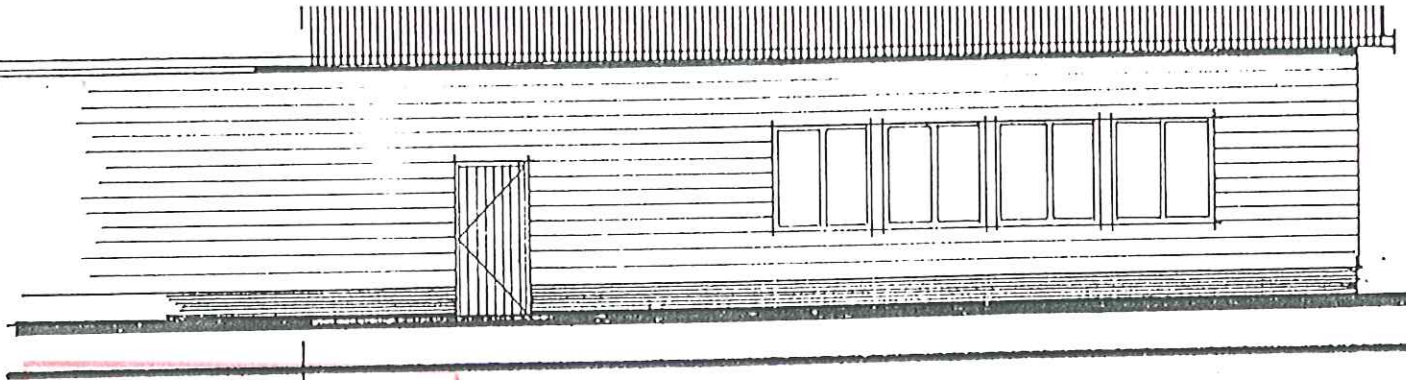

Gemeente Oosstelingwerf
Datum: 3-4'95
Nummer: 95005

ZUIDGEUEL

465 465 465

140 140 125

MAGAZIJN KANTINE KANTOOR

ϕ40 ϕ40 ϕ40 ϕ100 HAL AA

Behoort bij besluit van de Raad van B en W
Oosstelingwerf d.d. 11-8'95 nr.

* ALLE BINNENWANDEN
* MERK FAAY TYPE VP 70
* KOZIJNEN VUREN.
* DEUREN VOLKERN
* BUITENKOZIJNEN/DEUREN/RAMEN MAKEN VAN GEÏMPROSOLEERD VUREN

C.V.

CRAWFORD INDUSTR. DEUR

WAGENLOODS ZIE TEK 2)

WERKPLAATS

9 BLOWER OP C.V.

1 2 3 4 5 6 7 8

POTDRKSELWERK OP BESTAAND WE

295 140

1410

PLATTEGROND

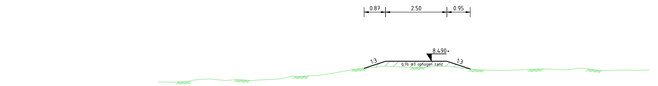

| | N.A.P. +5.00m | | |

Verwijderen bosschage

Aanbrengen kade, kruin op +9.51

Aanbrengen kade, kruin op +10.06

Aanbrengen kade, kruin op +10.06

Bestaand gemaal, handhaven

Bestaande duiker, verwijderen

Bestaande faunapassage, handhaven

Ophogen kade, kruin op +8.94

Bestaande stuw, verwijderen

Stuw 3
bestaande stuw verwijderen
nieuwe verstelbare stuw plaatsen

Stuw 5
bestaande stuw verwijderen
nieuwe verstelbare stuw plaatsen

Stuw 1
nieuwe verstelbare stuw plaatsen

Ophogen kade, kruin op +8.49

Stuw 4
bestaande stuw verwijderen
nieuwe verstelbare stuw plaatsen

Voor uitsnede zie tek.nr. 491807-S-2-0003

Kade aansluiten op bestaande kade 19A

Ophogen kade, kruin op +8.94

Ophogen kade, kruin op +9.51

Stuw 2
bestaande stuw verwijderen
nieuwe verstelbare stuw plaatsen

DP-01 DP-02 DP-03 DP-04 DP-05 DP-06 DP-07 DP-08

19H +7.80 · 19E +8.29 · 19CD +8.74 · 19B +9.31 · 19A · 19G +9.86 · 19I

Verklaring:

- Bestaande situatie
- +8.92 Bestaande maaiveldhoogte
- Kadastrale grens met perceelnummer
- Nieuwe situatie
- Aan te leggen kade
- Op te hogen kade
- Af te graven kade
- Te dempen watergang
- +8.93 19G +9.86 DP-01 Peil-compartiment met bestaand peil, nummer en toekomstig peil
- Locatie dwarsprofiel

Maten in meters tenzij anders vermeld
Materialen in millimeters
Hoogtematen in meters t.o.v. N.A.P.

0 25 50 75 100m

Nr	Datum	Wijziging	Tek
D1	02-05-2024	DEFINITIEF	KvH
D0	18-04-2024	DEFINITIEF	KvH
C0	22-03-2024	CONCEPT	KvH

Opdrachtgever
Natuurmonumenten

Projectomschrijving
Hydrologische optimalisatie Fochteloërveenweg

Tekeningomschrijving
Definitief Ontwerp
Situatietekening variant 1
(met behoud van bebouwing en gebruik van agrarisch perceel)

Tekeningnummer
491807-S-2-0001

Tekenaar
K. van Heuvelen

Projectleider
J. Bekema

Status
DEFINITIEF

Schaal
1:2500

Formaat
A1-594x1050

Blad in bladen
1 IN 6

Wijz nr
D1

www.anteagroup.nl

anteagroup

P:\0491800\0\20491807\Tekn\Situatie\491807-S-2-0001.dwg

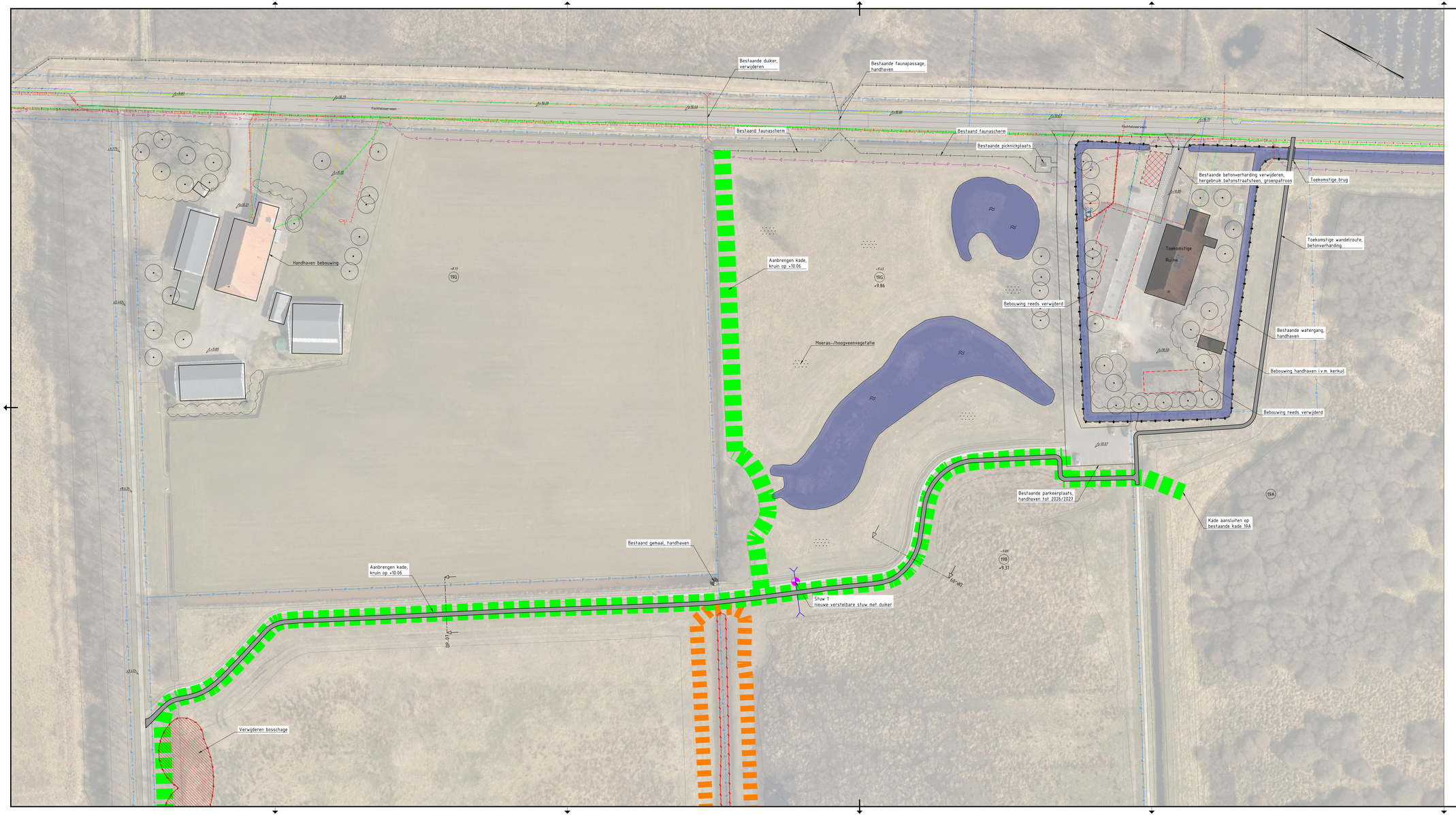

Verklaring:

- Bestaande situatie
- Bestaande maaiveldhoogte
- Bestaande boom met onderbegroeiing
- Kadastrale grens met perceelnummer
- Bestaande waterpartij
- Nieuwe situatie
- Aan te leggen kade
- Nieuwe verharding
- Nieuwe toegangspoort
- Nieuwe afrastering
- Peil-compartiment met bestaand peil, nummer en toekomstig peil
- Te verwijderen elementenverharding
- Te verwijderen betonverharding
- Af te graven kade
- Te dempen watergang
- Af te graven landbouwgrond
- Locatie dwarsprofiel

Bestaande kabels en leidingen

- Data
- Laagspanning
- Middenspanning
- Gas lage druk
- Waterleiding
- Persleiding

Maten in meters tenzij anders vermeld
Materialen in millimeters
Hoogtematen in meters t.o.v. N.A.P.

0 5 10 15 20m

Nr	Datum	Wijziging	Tek
D1	02-05-2024	DEFINITIEF	KvH
D0	18-04-2024	DEFINITIEF	KvH
C0	22-03-2024	CONCEPT	KvH

Opdrachtgever
Natuurmonumenten

Projectomschrijving
Hydrologische optimalisatie Fochteloërveenweg

Tekeningomschrijving
Definitief Ontwerp
Situatietekening compartiment 19G - variant 1
(met behoud van bebouwing en gebruik van agrarisch perceel)

Tekeningnummer
491807-S-2-0003

Tekenaar
K. van Heuvelen

Projectleider
J. Bekema

Status
DEFINITIEF

Schaal
1:500

Formaat
A1-594x1260

Bladinhbladen
3 IN 6

Wijz. nr.
D1

www.anteagroup.nl

anteagroup

P:\2024\00\00\00491807\Tekeningen\Concept\20250212\491807-S-2-0003.dwg

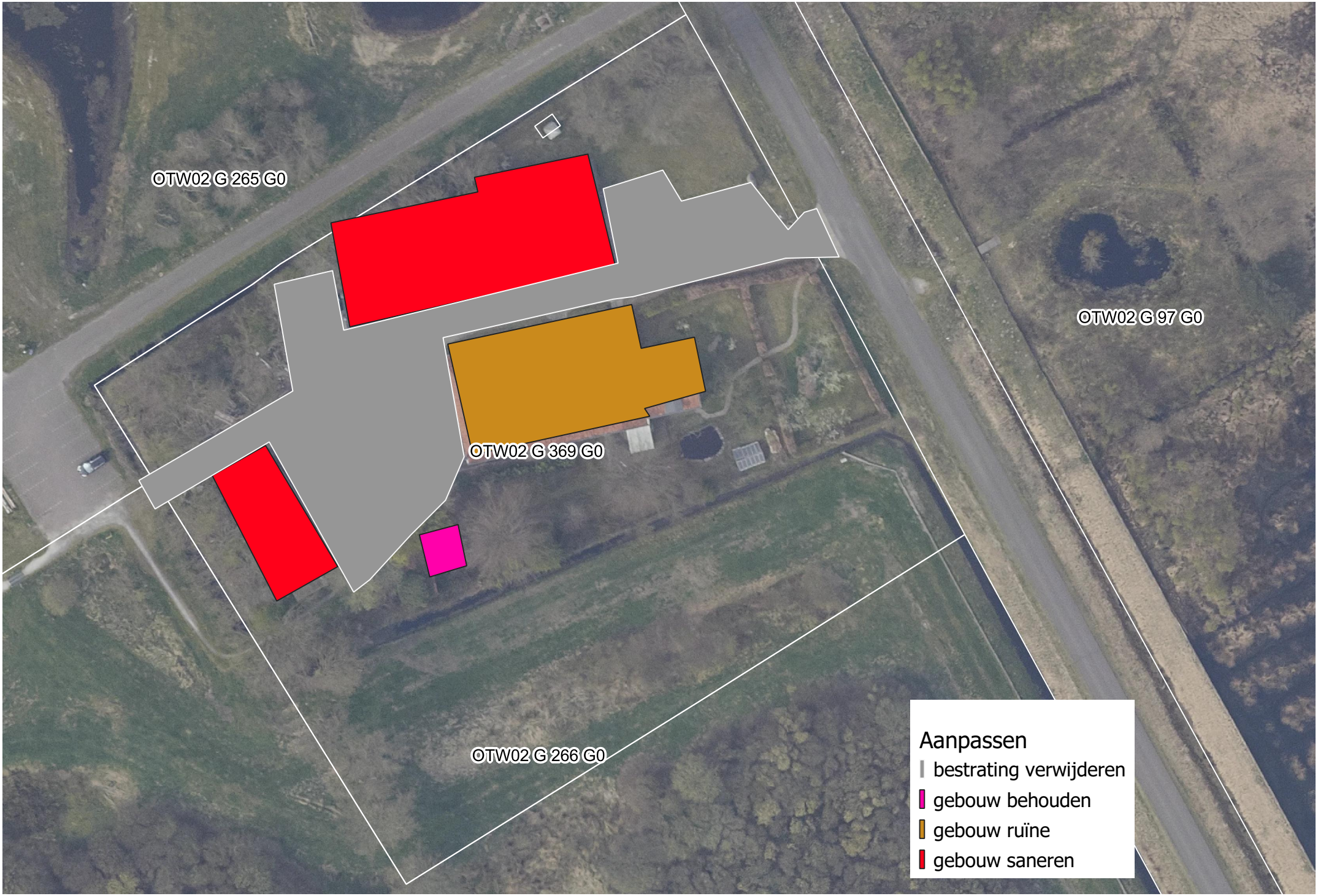
OTW02 G 265 G0
OTW02 G 369 G0
OTW02 G 97 G0
OTW02 G 266 G0
Aanpassen
bestrating verwijderen
gebouw behouden
gebouw ruïne
gebouw saneren

Kadastraal perceel NM - 61110
Beheertype huidig - 61110
E01.01 Overig gebouw en erf
E01.03 Weg en parkeerterrein
E01.04 Pad
L01.02 Houtwal en houtsingel
L02.02 Historisch bouwwerk en erf
N04.02 Zoete plas
N05.04 Dynamisch moeras
N06.03 Hoogveen
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland
N12.06 Ruigteveld
N14.02 Hoog- en laagveenbos
N06.03
N06.03
N06.03
N06.03
N06.03
N06.03
N12.02
N12.06
N12.06
N14.02
N12.06
N14.02
N14.02
N14.02
N12.06
N12.06
N12.06
N14.02
N05.04
N12.06
N12.02

SCHETS BOERDERIJ - MIDDEN (HUISNR. 10)

Hierbij de beantwoording van de toezeggingen behorende bij het stuk:
Omgevingsvergunning/Verklaring van geen bedenkingen Fochtelooërveen 8-10 Fochteloo

(Ter informatie: de beantwoording van toezegging nummer 1 is opgesteld door natuurmonumenten.)

1. Wethouder L. Edema geeft aan schriftelijk terug te komen op de vraag van dhr. B. Leistra/ChristenUnie over hydraulische optimalisatie en de eventuele facilitaire mogelijkheden om de woningen te beschermen

De woning voldoet na uitvoering van de kadeherstelmaatregelen niet meer aan de drooglegging die voor een woning nodig is. Delen van het erf komen onder water te staan, waardoor de woning niet bewoonbaar is. De bestaande woning ophogen is geen optie.

In dit gebied moet het perceel met de woning voor de woonfunctie ontwaterd worden. Die ontwatering zorgt voor verdroging van de omgeving wat niet bijdraagt aan de doelstellingen vanuit het Natura 2000 beheerplan ten aanzien van hydrologische optimalisatie van het N2000 gebied. Ook is het aanleggen van kades rondom de woning niet wenselijk want dat creëer je midden in het gebied een perceel die apart afgewaterd moet worden.

2. Wethouder J. Nijboer geeft aan schriftelijk terug te komen op de vraag of er een mogelijkheid is om een beleidskader op te stellen ‘Wonen versus Natuur’

In ons beleid is opgenomen dat woningbouw gecentreerd wordt in de drie kernen, Oosterwolde, Appelscha en Haulerwijk. Overige woningbouw wordt naar aard en schaal beoordeeld. Er vindt een integrale afweging plaats op basis van de omgevingsvisie, hierbij wordt onder andere gekeken naar gezondheid.

De huidige wet- en regelgeving maakt het vrijwel onmogelijk nieuwe woningbouw nabij Natura 2000-gebieden te ontwikkelen, vanwege de stikstofproblematiek.

Gezien het huidige beleid en wet- en regelgeving en daarnaast het feit dat dergelijke aanvragen, zoals Fochtelooërveen 8-10 Fochteloo, zelden voorkomen is het niet proportioneel om nieuw beleid ‘Wonen versus Natuur’ op te stellen.

Extern zaak ID (zaakcode) : Z2023-00006729

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr. 11

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 10 september 2025;

gelet op artikel 2.12, lid 1, onder a, onder 3°, artikel 2.27 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en artikel 6.5, lid 1 van het Besluit omgevingsrecht;

overwegende dat,

1. Op 18 december 2012 is besloten om categorieën van gevallen aan te wijzen waarin een verklaring van geen bedenkingen van de raad, als bedoeld in artikel 6.5, lid 1 van het Besluit omgevingsrecht, niet nodig is en in deze categorieën de beslissing aan burgemeester en wethouders te laten;
2. Als categorie van gevallen zoals bedoeld onder 1. is aangewezen die gevallen waarbij "geen zienswijzen tegen een ontwerp-omgevingsvergunning/ ontwerp-verklaring van geen bedenkingen zijn ingediend. In die gevallen "hoeft de raad geen definitieve verklaring van geen bedenkingen af te geven";
3. Er op de ontwerp-omgevingsvergunning een zienswijze is ingebracht;
4. De gemeenteraad in dat geval een definitieve verklaring van geen bedenkingen voorgelegd krijgt;
5. Het plan niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en het besluit is voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing.

Besluit

1. De nota van zienswijzen vast te stellen;
2. Een verklaring van geen bedenkingen af te geven voor de functiewijziging van Wonen, Bedrijf en Agrarisch naar Natuur voor het perceel kadastraal bekend als gemeente Oosterwolde, sectie G, nummer 369 te Fochteloo.

Besloten in de openbare vergadering van 28 oktober 2025

, griffier. , voorzitter.

Raadsvoorstel

Titel	: Reglement van Orde voor de raadsvergadering, commissievergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad van de gemeente Ooststellingwerf 2025.
Portefeuillehouder/Teamleider	: Presidium

Voorgesteld besluit

1. Het Reglement van Orde voor de vergadering en andere werkzaamheden van de raad van 2018, in te trekken.
2. Verordening op raadcommissie 2015 in te trekken.
3. In te stemmen met het Reglement van Orde voor de raadsvergadering, commissievergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad van de gemeente Ooststellingwerf 2025.

Openbaar

Ja, passief via openbaar verslag

Inleiding

Het huidige Reglement van Orde dateert van 2018 en de Verordening op de raadscommissie is van 2015. Deze documenten voldoen niet meer aan de huidige wetgeving en de huidige werkwijze van raad en commissies. Het Presidium heeft de opdracht uitgezet om het Reglement van Orde aan te passen. Er is input gevraagd aan de fracties voor het vormen van het nieuwe Reglement van Orde.

Argumenten

1. *Met de nieuwe Reglement van Orde beschikt de raad over een actuele versie die voldoet aan de wettelijke eisen en werkwijze van de raad.*
   Op het gebied wetgeving zijn een aantal wijzigingen geweest waaronder op geheimhouding. Dit is verwerkt in het nieuwe Reglement van Orde. Ook zijn er nader regels opgenomen op het gebied van afsplitsing van fracties en samenstelling van de agendacommissie.

2. *Samenvoeging twee documenten, Reglement van Orde 2018 en Verordening op raadcommissies 2015*
   In het nieuwe Reglement van Orde zijn twee documenten samengevoegd:
   - Het reglement van orde voor de vergadering en andere werkzaamheden van de raad van 2018.
   - Verordening op raadcommissie 2015.

Door deze samen te voegen ontstaat er één reglement waarin alle afspraken rondom de werkwijze van de raad en door haar ingestelde commissies zijn vastgelegd.

Kanttekeningen

n.v.t.

Financiële toelichting

n.v.t.

Inwonersparticipatie
n.v.t.

Vervolg
Na besluitvorming wordt het Reglement van Orde gepubliceerd via daadkracht.

Voorzitter van het Presidium van Ooststellingwerf,

Voorzitter,	griffier,
J. Werkman	A. Hensen

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr.

gelezen het voorstel van het presidium inzake aanpassing reglement van orde van de raad;

gelet op artikel 16 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

1. Het reglement van orde voor de vergadering en andere werkzaamheden van de raad van 2018, in te trekken.
2. Verordening op raadcommissie 2015 in te trekken.
3. In te stemmen met het Reglement van Orde voor de raadsvergadering, commissievergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad van de gemeente Ooststellingwerf 2025.

Reglement van orde voor de raadsvergaderingen, commissievergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Ooststellingwerf 2025

Titel I Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

a. **voorzitter:** de voorzitter van de raad, raadscommissie of diens vervanger.

b. **griffier:** griffier van de raad of diens vervanger.

c. **commissiegriffier:** commissiegriffier van de raadcommissies.

d. **college**: college van Burgemeester en wethouders.

e. **amendement**: een gemotiveerd voorstel van één of meer raadsleden aan de raad tot wijziging van een voorgesteld raadsbesluit.

f. **subamendement**: een gemotiveerd voorstel tot wijziging van een ingediend amendement.

g. **motie**: een op schriftelijk voorstel van één of meer raadsleden, waarbij de raad wordt gevraagd een oordeel, opvatting, wens en dergelijke uit te spreken, een verzoek te doen, of een opdracht aan het college en/of burgemeester te geven.

h. voorstel van orde: voorstel betreffende de orde van de vergadering.

i. Initiatiefvoorstel: een voorstel van een raadslid om nieuw beleid te introduceren, bestaand beleid aan te passen of een verordening in te stellen. Het is een manier voor raadsleden om zelf invloed uit te oefenen op de besluitvorming in de gemeente, los van de voorstellen van het college van burgemeester en wethouders.

j. raadsinformatiesysteem: het elektronische systeem waarin alle voor de raad van belang zijnde stukken worden gepubliceerd en raadpleegbaar zijn;

Titel II Reglement van Orde voor de raad en raadcommissies

Hoofdstuk 1
De voorzitter, de griffier, presidium, agendacommissie, auditcommissie, werkgeverscommissie, klankbordcommissie functioneren burgemeester

Artikel 2. De voorzitter

1. De burgemeester is voorzitter van de vergaderingen van de gemeenteraad.

2. De gemeenteraad benoemt uit haar midden twee leden als eerste en tweede waarnemend voorzitter voor de vergaderingen van de gemeenteraad.

3. De gemeenteraad benoemt uit haar midden de voorzitters van de raadscommissies.

4. De voorzitter is belast met:
   a. het leiden van de vergadering.
   b. het handhaven van de orde.
   c. het doen naleven van het reglement van orde.
   d. wat de Gemeentewet of dit reglement hem verder opdraagt.

Artikel 3. De griffier

1. De griffier is in elke vergadering van de raad aanwezig en bij vergaderingen van het presidium en de agendacommissie.

2. Bij verhindering of afwezigheid wordt de griffier vervangen door een door de raad daartoe aangewezen plaatsvervangend griffier.

3. De griffier kan, indien daartoe door de voorzitter uitgenodigd, aan de beraadslagingen als bedoeld in dit reglement deelnemen.

4. Met het oog op het bevorderen van afstemming en samenwerking tussen raad, college en ambtelijk apparaat voert de griffier periodiek overleg met de gemeentesecretaris en neemt deel aan het periodiek driehoeksoverleg met de burgemeester en de gemeentesecretaris.

Artikel 4. Presidium

1. De raad heeft een presidium.

2. Het presidium bestaat uit de voorzitter van de raad (tevens voorzitter van het presidium), de eerste waarnemend voorzitter van de raad (tevens waarnemend voorzitter van het presidium) en de fractievoorzitters. De griffier is in elke vergadering van het presidium aanwezig voor ambtelijke ondersteuning.

3. De voorzitter kan besluiten de secretaris, een wethouder, een ambtenaar of een externe uit te nodigen om (een deel van) de vergadering bij te wonen.

4. Elke fractievoorzitter kan zich bij verhindering laten vervangen door een raadslid uit zijn/haar fractie.

5. Bij een stemming (uitsluitend over niet politiek gerelateerd onderwerpen) in het presidium hebben alleen de (plaatsvervangend) fractievoorzitters een stem. Indien de voorzitter in een vergadering wordt vervangen door een plaatsvervangend raadsvoorzitter dan heeft ook die een stem, die als laatste van de stemming wordt uitgebracht.

6. Voor het tot stand komen van een besluit bij stemming wordt de volstrekte meerderheid vereist van hen die een stem hebben uitgebracht.

7. Het presidium zorgt voor het goed functioneren van de gemeenteraad en kan in dat kader:

    a. evalueren;

    b. aanbevelingen doen;

    c. recente voorvallen rondom openbare orde en veiligheid en personele aangelegenheden bespreken.

8. Het presidium vergadert maandelijks en verder zo vaak als nodig. De voorzitter kan een extra vergadering bijeenroepen op eigen initiatief of als tenminste twee leden van het presidium een verzoek daartoe hebben ingediend.

9. De voorzitter stuurt uiterlijk drie dagen voorafgaand aan de bijeenkomst een digitale uitnodiging met agenda en stukken.

10. In spoedeisende en/of bijzondere gevallen kunnen de voorzitter en de griffier of hun waarnemers tot 24 uur voorafgaand aan de vergadering onderwerpen aan de agenda toevoegen.

11. De vergaderingen van het presidium zijn ten behoeve van intern overleg en daarom niet openbaar.

12. Op het besprokene rust vertrouwelijkheid, tenzij de voorzitter anders beslist.

13. Van de vergaderingen van het presidium wordt schriftelijk verslag gemaakt door de griffier. Het conceptverslag wordt in vertrouwelijkheid gedeeld met de raad- en de commissieleden en vastgesteld in de eerstvolgende presidiumvergadering.

Artikel 5. Agendacommissie

1. De raad heeft een agendacommissie, die bestaat uit de raadsvoorzitter (tevens voorzitter van dit overleg) en de door de raad benoemde commissievoorzitters van Ruimte, Samenleving en Planning & control.

2. De agendacommissie vergadert in beginsel maandelijks.

3. Een lid van de agendacommissie wordt bij afwezigheid vervangen door de door de raad aangestelde betreffende plaatsvervangend commissievoorzitter.

4. Uitsluitend de (plaatsvervangend) commissievoorzitters hebben stemrecht in de agendacommissie.

5. De gemeentesecretaris of zijn plaatsvervanger is in elke vergadering van de agendacommissie aanwezig als adviseur.

6. De agendacommissie richt zich op de procedures en processen van raads- en commissievergaderingen en niet op politiek inhoudelijke aangelegenheden.

7. De agendacommissie:
    a. bepaalt de data, aanvangstijden waarop en de locaties waar raads- en commissievergaderingen plaatsvinden.

    b. bepaalt in welke commissie een onderwerp behandeld wordt: Ruimte, Samenleving of P&C of dat een voorstel rechtstreeks op de agenda van de raadsvergadering wordt geplaatst.

    c. inventariseert de bestuurlijke planning en kan naar aanleiding hiervan aan de gemeenteraad voorstellen om extra raadsvergaderingen, commissievergaderingen of themabijeenkomsten te houden.

    d. stuurt procesmatig met behulp van de bestuurlijke planning.

    e. bewaakt de kwaliteit (aan de hand van het document ‘kwaliteitseisen raadsvoorstel’), tijdigheid en volledigheid van vergaderstukken.

    f. kan een raadsvoorstel terugsturen naar het college indien de kwaliteit van het stuk als onvoldoende wordt beoordeeld.

8. De agenda, de vergaderingen en het verslag van de agendacommissie zijn openbaar, tenzij de agendacommissie anders beslist.

9. Van de vergaderingen van de agendacommissie wordt een schriftelijk verslag gemaakt. De agendacommissie wordt daartoe bijgestaan door de griffier en een medewerker van de griffie.

Artikel 6. Auditcommissie

1. De raad stelt een auditcommissie in en benoemt de leden.

2. Er is een verordening op de auditcommissie waarin de taken, samenstelling, bevoegdheden en organisatie van de auditcommissie worden geregeld.

Artikel 7. Werkgeverscommissie

1. De raad stelt een werkgeverscommissie in en benoemt de leden.

2. Er is een verordening op de werkgeverscommissie waarin de taken, samenstelling, bevoegdheden en organisatie van de werkgeverscommissie worden geregeld.

Artikel 8. Klankbordcommissie functioneren burgemeester

1. De raad stelt een klankbordcommissie functioneren burgemeester in en benoemt de leden.

2. Er is een verordening op de klankbordcommissie functioneren burgemeester waarin de taken, samenstelling, bevoegdheden en organisatie van de klankbordcommissie worden geregeld.

Hoofdstuk 2 Toelating van nieuwe raadsleden; benoeming commissieleden en wethouders; fractievorming

Artikel 9. Onderzoek geloofsbrieven; beëdiging raadsleden

1. Bij aanvang van een nieuwe raadsperiode stelt de raad een commissie geloofsbrieven in, waarin de raad drie raadsleden benoemt.

2. Deze onder lid 1 genoemde commissie onderzoekt de geloofsbrieven en de daarop betrekking hebbende stukken van de nieuw benoemde raadsleden en brengt vervolgens advies uit aan de raad over de toelating van de nieuw benoemde raadsleden tot de raad. Indien van toepassing, wordt van een minderheidsstandpunt melding gemaakt in dit advies. Op basis van het advies van de commissie geloofsbrieven neemt de raad een besluit over de toelating.

3. Het onderzoek van het proces-verbaal van het centraal stembureau gebeurt in de laatste raadsvergadering in oude samenstelling na de raadsverkiezingen.

4. Na een raadsverkiezing roept de voorzitter de toegelaten raadsleden op om in de eerste raadsvergadering in nieuwe samenstelling de voorgeschreven eed of belofte af te leggen.

5. In geval van een tussentijdse vacaturevervulling roept de voorzitter een nieuw benoemd raadslid op voor de raadsvergadering waarin over diens toelating wordt beslist om de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af te leggen.

Artikel 10. Benoeming van niet-raadsleden tot leden van de raadscommissie

1. Iedere fractie kan twee in onze gemeente wonende personen voordragen om als raadscommissielid te worden benoemd. De artikelen 10,11,12, 13 en 15 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing op een lid van een raadcommissie.

2. De commissieleden worden op voordracht van de fractie door de gemeenteraad benoemd tot raadscommissielid. Over de benoeming van een commissielid vindt altijd schriftelijke stemming plaats.

3. De zittingsperiode van een commissielid eindigt in ieder geval aan het einde van de zittingsperiode van de raad, indien het commissielid zelf ontslag neemt of wanneer een fractie gedurende een raadsperiode ophoudt te bestaan. In het laatste geval vervalt het lidmaatschap van rechtswege.

4. De raad kan een commissielid ontslaan op voorstel van de fractie op wiens voordracht het lid is benoemd.

5. De gemeenteraad kan indien daar naar het oordeel van de gemeenteraad voldoende reden voor is, een voorzitter van een raadscommissie ontslaan.

6. Een commissielid en -voorzitter kunnen te allen tijde ontslag nemen. Zij doen daarvan schriftelijk mededeling aan de voorzitter van de raad. Het ontslag gaat een maand na de schriftelijke mededeling in of zoveel eerder als er een opvolger is benoemd.

7. Als door overlijden of ontslag van een commissievoorzitter een vacature ontstaat, beslist de raad zo spoedig mogelijk over de invulling daarvan.

8. De commissieleden ontvangen een vergoeding per bijgewoonde commissievergadering.

Artikel 11. Onderzoek geloofsbrieven; benoeming wethouders

1. Voorafgaand aan de openbare voordracht wordt de opdracht gegeven om een kandidaat-wethouder te onderwerpen aan een diepgaande risicoanalyse integriteit.

2. Bij de risicoanalyse van de kandidaat-wethouder worden alle onderdelen zoals aangegeven in de Handleiding Basisscan Integriteit, in de analyse betrokken om alle relevante aspecten aan bod te laten komen.

3. De voorzitter van de raad heeft het mandaat om toe te zien op de uitvoering van de risicoanalyse integriteit kandidaat-wethouder en om voor de uitvoering van de risicoanalyse een extern adviesbureau in te schakelen. De voorzitter van de raad brengt over het eindresultaat van de risicoanalyse verslag uit aan de commissie geloofsbrieven. De risicoanalyse en de eindconclusie zijn niet openbaar.

4. Ter voorbereiding op het besluit tot benoeming van een kandidaat-wethouder toetst de commissie geloofsbrieven de van de kandidaat-wethouder ontvangen documenten en informatie aan de hand van in elk geval de volgende voorschriften, documenten en aandachtspunten:
    a. een Verklaring Omtrent het Gedrag als bedoeld in artikel 28 van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens;
    b. de artikelen 36a, 10 en 41a Gemeentewet (benoembaarheidsvereisten);
    c. de artikel 41b en 12 Gemeentewet (nevenfuncties);
    d. de artikel 41c, 15, 36b en 46 Gemeentewet (onverenigbare functies);
    e. de gedragscode wethouders en burgemeester;
    f. het verslag risicoanalyse integriteit zoals bedoeld in lid 1 tot en met 3

5. De commissie geloofsbrieven brengt advies uit aan de raad over haar bevindingen. Zo nodig wordt van een minderheidsstandpunt melding gemaakt in het commissieadvies.

6. Een stemming over de benoeming van wethouders is geheim. Een raadslid dat zich kandidaat heeft gesteld voor benoeming tot wethouder kan aan die stemming deelnemen.

7. Nadat de wethouder is benoemd en de benoeming heeft aanvaard, legt de wethouder in de raadsvergadering de voorgeschreven eed of belofte af.

Artikel 12. Fractievorming; publicatie nevenfuncties raads(commissie)leden

1. De leden van de raad, die door het centraal stembureau op dezelfde kandidatenlijst verkozen zijn verklaard, worden bij de aanvang van de zitting als één fractie beschouwd.

2. Als boven de kandidatenlijst een aanduiding was geplaatst, voert de fractie in de raad deze aanduiding als naam. Als geen aanduiding boven de kandidatenlijst was geplaatst, deelt de fractie tijdig voorafgaand aan de eerste raadsvergadering aan de voorzitter mee welke naam deze fractie in de raad wil voeren.

3. De namen van de fractievoorzitters en diens plaatsvervanger worden zo spoedig mogelijk doorgegeven aan de voorzitter.

4. De griffier draagt er zorg voor dat op de website van de gemeenteraad informatie staat over de samenstelling van de raad en per fractie over de fractieleden, waaronder de vermelding welke nevenfuncties de raadsleden en commissieleden hebben en wie fractievoorzitter is.

5. Twee of meer fracties kunnen gedurende de raadsperiode als één fractie gaan functioneren. Hiervan wordt zo spoedig mogelijk mededeling gedaan aan de voorzitter. De nieuwe fractienaam kan uitsluitend de samenvoeging van de benamingen van de reeds bestaande fracties omvatten. De naam van de nieuwe fractie voldoet aan de eisen uit artikel G3, lid 4, van de Kieswet.

6. Als één of meer raadsleden zich afsplitsen van hun fractie en als zelfstandige fractie gaan optreden, dan wordt hiervan zo spoedig mogelijk schriftelijk mededeling gedaan aan de voorzitter.

7. Degenen die zich van een fractie afscheiden en als zelfstandige fractie doorgaan zijn verplicht voor de nieuw ontstane fractie een andere naam te voeren dan de naam die de fractie eerder hanteerde als bedoeld in lid 1 en 2. De naam van de nieuwe fractie bestaat uit het woord ‘Lijst’ + de achternaam/achternamen van degene(n) die zich heeft afgesplitst.

8. De verordening ambtelijke bijstand en fractiebijdrage regelt de financiële gevolgen van het afsplitsen van fracties.

Hoofdstuk 3 Algemene bepalingen bijeenkomsten

Paragraaf 1 Vergaderingen, tijd en plaats

Artikel 13. Vergaderingen
De gemeenteraad van Ooststellingwerf kent de volgende vormen van vergaderingen:

a. **themabijeenkomst**: voorbereidende, informatieve bijeenkomst van de raad- en raadscommissieleden (conform artikel 82 Gemeentewet) voor beeldvorming en informatievoorziening over een onderwerp of thema.

b. **raadscommissie**: een door de raad (op grond van artikel 82 Gemeentewet) ingestelde commissie, die voorafgaand aan de raadsvergadering vergadert om de besluitvorming in de raad voor te bereiden door met het college van B&W en andere commissieleden overleg te voeren. De raadscommissie brengt een advies uit aan de gemeenteraad over het aantal termijnen waarin het onderwerp in de gemeenteraad het best kan worden behandeld. Bij een raadscommissie kan ook ambtelijke bijstand worden verleend.

c. **raadsvergadering**: heeft tot doel het voeren van debat en het nemen van besluiten door de gemeenteraad.

Artikel 14. Tijd en plaats van vergaderingen

1. De vergaderingen van de raadscommissies en gemeenteraad vinden in de regel plaats op dinsdag- en woensdagavond.

2. De vergadering wordt in beginsel gehouden in de raadzaal van het gemeentehuis;

3. De raadsvergadering en de raadscommissievergadering vangen in de regel aan om 19.30 uur en eindigen in beginsel uiterlijk om 23.00 uur. Als de vergadering om 23.00 uur niet is afgerond, wordt de vergadering geschorst en heropend op de volgende dag, tenzij de voorzitter anders beslist.

4. Onverminderd het bepaalde in het vorige lid, sluit de voorzitter de vergadering nadat alle onderwerpen die op de vastgestelde agenda staan vermeld, zijn behandeld.

5. De voorzitter van de raad of de raadscommissie kan in bijzondere gevallen een andere dag en aanvangsuur bepalen of een andere vergaderplaats aanwijzen. Hij voert hierover, tenzij er sprake is van een spoedeisende situatie, overleg met de agendacommissie.

Paragraaf 2 Oproep en agenda en ter inzage leggen van stukken

Artikel 15. Oproep en agenda

1. De (commissie)voorzitter plaatst zo mogelijk 10 dagen voor aanvang van een vergadering een digitale oproep onder vermelding van dag, tijdstip en plaats van de vergadering.

2. De voorlopige agenda en de daarbij behorende stukken, met uitzondering van de informatie waarop op grond artikel 87 tot en met 89 van de Gemeentewet verplichting tot geheimhouding rust, worden tegelijkertijd met de digitale oproep aan de leden van de gemeenteraad of commissie verzonden.

3. In spoedeisende gevallen kan de (commissie)voorzitter na het verzenden van de digitale oproep tot uiterlijk 48 uur voor de aanvang van een vergadering een aanvullende agenda opstellen. Deze wordt met de daarbij behorende stukken aan de leden van de raad of commissie beschikbaar gesteld via het raadsinformatiesysteem, en openbaar gemaakt.

4. De vergaderingen worden aangekondigd op de gemeentelijke pagina in een huis- aan huisblad, met vermelding van de vindplaats van de agenda met stukken op de website van de raad. In spoedeisende gevallen kan de openbare kennisgeving uitsluitend langs elektronische weg plaatsvinden.

5. Bij aanvang van de vergadering stelt de gemeenteraad of commissie de agenda vast.

6. Op voorstel van een lid of de voorzitter kunnen leden bij de vaststelling van de agenda onderwerpen aan de agenda toevoegen of van de agenda afvoeren en de volgorde en wijze van behandeling van agendapunten wijzigen.

7. Wanneer de vergadering een onderwerp onvoldoende voor de openbare beraadslaging voorbereid acht, kan hij het onderwerp verwijzen naar een volgende gemeenteraad- of commissievergadering. Ook is het mogelijk om aan het college nadere inlichtingen of advies te vragen.

Artikel 16. Ter inzage leggen van stukken

1. Stukken, die ter toelichting van de onderwerpen of voorstellen op de agenda dienen, worden gelijktijdig met het plaatsen van de digitale oproep voor een ieder op een daartoe ingestelde website geplaatst.

2. Aan de raad verstrekte informatie waaromtrent op grond van hoofdstuk Va van de Gemeentewet geheimhouding is opgelegd, wordt op een daartoe ingericht deel van het raadsinformatiesysteem geplaatst, tenzij de raadsvoorzitter bepaalt dat de informatie uitsluitend via de griffier is in te zien.

3. De door de raad benoemde raadscommissieleden hebben, naast de raadsleden, eveneens toegang tot de onder de lid 2 benoemde informatie.

Paragraaf 3 Aanpassing, intrekking en teruggeven voorstel

Artikel 17. Aanpassing voorstel

1. Een voorstel dat in procedure is gebracht voor behandeling in een raadsvergadering, al dan niet voorafgegaan door een commissiebehandeling, kan door de indiener in de volgende gevallen nog worden aangepast ten behoeve van de raadsbehandeling:

    a. De aanpassing van het voorstel en/of een bijbehorende bijlage heeft de instemming van de gehele raadcommissie waarin het voorstel is behandeld.

    b. Het voorstel en/of een bijbehorende bijlage bevat, naar het oordeel van degene die het voorstel doet, onvolledige of onjuiste informatie en behoeft dus correctie, zodat na deze correctie het onderwerp op grond van juiste informatie door de raad kan worden behandeld.

2. De aanpassingen in het voorstel worden zichtbaar gemaakt door middel van een van het oorspronkelijke voorstel afwijkende opmaak.

3. Het aangepaste voorstel wordt uiterlijk drie werkdagen voorafgaand aan de dag van de raadsvergadering bij de griffier aangeleverd. Als bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding geven kan het aangepaste voorstel bij uitzondering tot uiterlijk 24 uur voorafgaand aan de raadsvergadering bij de griffier worden aangeleverd.

4. De griffier draagt er zorg voor dat de raadsleden, raadscommissieleden en collegeleden geïnformeerd worden over de aanpassing, waarbij tevens een toelichting is gevoegd van de voorsteller op de reden(en) voor de aanpassing. Deze kennisgeving met aangepast voorstel en/of bijlage wordt toegevoegd aan het betreffende agendapunt in het raadsinformatiesysteem en aan de stukken die voor het publiek ter inzage zijn gelegd.

Artikel 18. Intrekken en teruggeven voorstel

1. Een voorstel dat in procedure is gebracht voor behandeling in een raadscommissie en vervolgens de raad, kan door de indiener worden ingetrokken uiterlijk 24 uur voorafgaand aan de behandeling in de commissie. In geval van intrekking wordt door de indiener via een schriftelijke mededeling gemotiveerd toegelicht wat de reden hiervan is.

2. Bij intrekking van een voorstel blijft het betreffende agendapunt op de voorlopige agenda voor de betreffende commissie gehandhaafd onder toevoeging van de vermelding “ingetrokken”. In de commissievergadering kan bij het vaststellen van de agenda zo nodig over de reden(en) van intrekking met de indiener van het voorstel worden gesproken.

3. In alle andere gevallen dan de situatie genoemd in lid 1 kan een voorstel alleen worden ingetrokken met instemming van de raad. Over een daartoe strekkend gemotiveerd verzoek beslist de raad bij de vaststelling van de voorlopige agenda. De raad bepaalt ook in welke vergadering het voorstel opnieuw wordt geagendeerd.

4. De raad kan bij het vaststellen van de agenda eveneens besluiten om een voorstel terug te geven aan het college door middel van een ordevoorstel. Bij teruggave vanuit de raad bepaalt de raad in welke vergadering het voorstel opnieuw wordt geagendeerd.

5. De griffier draagt er zorg voor dat de raadsleden, commissieleden en collegeleden in kennis worden gesteld van het in lid 1 en 3 vermelde gemotiveerde verzoek tot intrekking van een voorstel. De kennisgeving wordt in het raadsinformatiesysteem toegevoegd aan het agendapunt over de vaststelling van de voorlopige agenda en het agendapunt over het betreffende voorstel.

Hoofdstuk 4 Orde der vergadering (raad en commissie)

Paragraaf 1 Presentielijst, opening vergadering, primus bij hoofdelijke stemming, ordevoorstel, aantal spreektermijnen, interrupties, spreektijd, handhaving orde en schorsing, spreekrecht

Artikel 19. Presentielijst
Bij binnenkomst in de vergaderzaal tekent ieder aanwezig zittend lid de presentielijst. Aan het einde van elke vergadering wordt die lijst door de (commissie)voorzitter en de (commissie)griffier door ondertekening vastgesteld.

Artikel 20. Opening vergadering; quorum

1. Een vergadering wordt niet geopend voordat blijkens de presentielijst meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden vertegenwoordigd is.

2. Wanneer een kwartier na het vastgestelde begintijdstip het vereiste aantal leden niet aanwezig is, belegt de voorzitter opnieuw een vergadering op een tijdstip dat ten minste vierentwintig uur na het bezorgen van de oproeping is gelegen.

3. Op een vergadering als bedoeld in het tweede lid is het eerste lid niet van toepassing. Deze raadcommissie kan echter over andere aangelegenheden dan die daarvoor de ingevolge het eerste lid niet geopende vergadering waren geagendeerd alleen beraadslagen of besluiten, als blijkens de presentielijst meer dan de helft van het aantal zitting hebbende (commissie)leden aanwezig is.

Artikel 21. Primus bij hoofdelijke stemming raadsvergadering
De voorzitter deelt aan het begin de raadsvergadering mee bij welk aanwezig lid van de raad een eventuele hoofdelijke stemming zal beginnen.

Artikel 22. Voorstellen van orde

1. De voorzitter en ieder lid van de raad(commissie) kunnen tijdens de vergadering mondeling een voorstel van orde doen, welk voorstel kort kan worden toegelicht.

2. Een voorstel van orde kan uitsluitend de gang van zaken/orde van de vergadering betreffen.

3. Een ordevoorstel wordt terstond instemming gebracht. Indien de meerderheid instemt met dit ordevoorstel, is het ordevoorstel aangenomen.

Artikel 23. Aantal spreektermijnen

1. De beraadslaging over een onderwerp of voorstel geschiedt in ten hoogste twee termijnen, tenzij de raad(commissie) anders beslist.

2. De eerste of enige termijn wordt gebruikt om standpunten kenbaar te maken, debat te voeren tussen de fracties over het onderwerp en/of om verhelderende vragen te stellen aan het college.

3. De tweede termijn, indien gehouden, wordt gebruikt om debat te voeren tussen fracties. Het college kan hierin worden betrokken indien het debat tussen fracties daarom vraagt.

4. Elke spreektermijn wordt door de (commissie)voorzitter afgesloten.

5. Een fractie mag in een termijn niet meer dan één maal het woord voeren over hetzelfde onderwerp of voorstel.

6. Het vijfde lid is niet van toepassing op:
   a. de rapporteur van een commissie;
   b. het lid dat een (sub)amendement, een motie of een initiatiefvoorstel heeft ingediend, voor wat betreft dat amendement, die motie of dat voorstel.

7. Bij de bepaling hoeveel malen een lid over hetzelfde onderwerp of voorstel het woord heeft gevoerd, wordt niet meegerekend het spreken over een voorstel van orde.

Artikel 24. Interrupties

1. Interrupties zijn in de eerste termijn toegestaan aan het einde van een bijdrage, tenzij de voorzitter anders bepaalt.

2. In tweede (of de enige) termijn mag per fractie twee keer per spreker worden geïnterrumpeerd, tenzij de voorzitter anders beslist.

3. Bij grote politieke vraagstukken kan de voorzitter bepalen dat van lid 1 en 2 wordt afgeweken. De voorzitter bepaalt dan bij aanvang van het agendapunt hoeveel interrupties per fractie per spreker zijn toegestaan.

4. Interrupties bestaan uit korte, bondige opmerkingen of vragen met uitsluitend een korte inleiding, indien noodzakelijk.

Artikel 25. Spreektijd

1. De raad(commissie) kan op voorstel van de voorzitter, zowel bij aanvang als in de loop van de beraadslaging over een onderwerp bij wijze van uitzondering regels stellen ten aanzien van de spreektijd van de leden.

2. Zodra de eventuele spreektijd is verstreken, nodigt de voorzitter de spreker uit zijn rede te beëindigen; deze is gehouden hieraan gevolg te geven.

3. Het presidium stelt, indien gewenst, een spreektijdenregeling vast.

Artikel 26. Handhaving orde en schorsing

1. Een spreker mag in zijn betoog niet worden gestoord, tenzij:
   a. de voorzitter het nodig oordeelt hem aan het opvolgen van dit reglement te herinneren;
   b. een lid hem conform artikel 24 interrumpeert. De voorzitter kan bepalen dat een spreker zonder verdere interrupties zijn betoog zal afronden.

2. Indien een spreker, zich beledigende of onbetamelijke uitdrukkingen veroorlooft, afwijkt van het in behandeling zijnde onderwerp, een andere spreker herhaaldelijk ongeoorloofd interrumpeert, dan wel anderszins de orde verstoort, wordt hij door de voorzitter tot de orde geroepen. Indien de betreffende spreker, hieraan geen gevolg geeft, kan de voorzitter hem gedurende de vergadering, waarin dat plaats heeft, over het aanhangige onderwerp het woord ontzeggen.

3. De voorzitter kan ter handhaving van de orde van de vergadering voor een door de voorzitter te bepalen tijd schorsen en - indien na de heropening de orde opnieuw wordt verstoord - de vergadering sluiten.

Artikel 27. Spreekrecht inwoners en belanghebbenden

1. Inwoners uit Ooststellingwerf en belanghebbenden hebben het recht het woord te voeren:
    a. tijdens de raadscommissievergadering over geagendeerde en niet geagendeerde onderwerpen
    b. tijdens de raadsvergadering uitsluitend over geagendeerde onderwerpen.

2. Het woord kan niet gevoerd worden:
    a. over een besluit van het gemeentebestuur waartegen bezwaar of beroep op de rechter openstaat of heeft opengestaan;
    b. over benoemingen, keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen;
    c. indien een klacht ex artikel 9:1 van de Algemene wet bestuursrecht kan of kon worden ingediend.

3. Degene, die van het spreekrecht gebruik wil maken, meldt dit uiterlijk vóór 12:00 uur op de dag van de vergadering aan de griffie, onder vermelding van naam, adres en telefoonnummer en het onderwerp waarover men het woord wil voeren.

4. Na de opening van de vergadering kunnen de personen, die zich tijdig voor het spreekrecht hebben aangemeld, gezamenlijk gedurende maximaal dertig minuten het woord voeren. De voorzitter geeft het woord aan de insprekers op volgorde van aanmelding. De voorzitter kan van de volgorde afwijken, indien dit in het belang is van de orde van de vergadering.

5. Elke spreker krijgt maximaal vijf minuten het woord. De voorzitter verdeelt de spreektijd evenredig over de sprekers als er meer dan zes sprekers zijn. De voorzitter kan tevens in zeer bijzondere gevallen afwijken van de maximale lengte van de spreektijd.

6. De spreker voert het woord, nadat de voorzitter hem dit heeft verleend. De voorzitter stelt de raadsleden in de gelegenheid vragen te stellen aan de inspreker, dan wel in één ronde een reactie te geven op de inspreker.

7. Insprekers worden verzocht om respectvol en constructief te communiceren. Beledigende of kwetsende uitlatingen zijn niet toegestaan.

Paragraaf 2 Beraadslaging en schorsing, deelname aan de beraadslaging door anderen

Artikel 28. Beraadslaging en schorsing

1. De raad(commissie) kan op voorstel van de voorzitter of een lid van de raad beslissen over één of meer onderdelen van een onderwerp of een voorstel afzonderlijk te beraadslagen.

2. Op verzoek van een lid van de raad(commissie) of op voorstel van de voorzitter kan de raad(commissie) besluiten de beraadslaging voor een door hem te bepalen tijd te schorsen teneinde het college of de leden de gelegenheid te geven tot nader beraad. De beraadslagingen worden hervat nadat de schorsingsperiode verstreken is.

3. Wanneer de voorzitter vaststelt dat een onderwerp of voorstel voldoende is behandeld, sluit hij de beraadslaging.

Artikel 29. Deelname aan de beraadslaging door anderen

Onverminderd artikel 21 van de Gemeentewet kan de raad op enig moment besluiten dat personen die geen lid zijn mogen deelnemen aan de beraadslaging.

Paragraaf 3 Procedures bij stemmingen tijdens raadsvergaderingen

Artikel 30. Algemene bepalingen over stemming

1. De voorzitter vraagt, of stemming wordt verlangd. Indien geen stemming wordt gevraagd en ook de voorzitter dit niet verlangt, stelt de voorzitter vast dat het voorstel zonder (hoofdelijke) stemming is aangenomen.

2. In de vergadering aanwezige leden kunnen aantekening in het verslag vragen, dat zij geacht willen worden te hebben tegengestemd of zich op grond van artikel 28 Gemeentewet van stemming te hebben onthouden.

3. Indien door één of meer leden stemming wordt gevraagd, vindt de stemming door middel van handopsteking plaats.

4. Indien door één of meer leden hoofdelijke stemming wordt gevraagd, kan ook hoofdelijke stemming plaatsvinden. De voorzitter roept de leden van de raad bij naam op hun stem uit te brengen. De stemming begint bij het lid dat daarvoor overeenkomstig artikel 21 is aangewezen. Vervolgens geschiedt de oproeping naar de volgorde van de presentielijst.

5. Bij hoofdelijke stemming is ieder ter vergadering aanwezig lid dat zich niet van deelneming aan de stemming op grond van artikel 28 Gemeentewet moet onthouden, verplicht zijn stem uit te brengen. De leden brengen hun stem uit door het woord ‘voor’ of ‘tegen’ uit te spreken, zonder enige toevoeging.

6. Heeft een lid zich bij het uitbrengen van zijn stem vergist, dan kan hij deze vergissing nog herstellen voordat het volgende lid gestemd heeft. Bemerkt het lid zijn vergissing pas later, dan kan hij nadat de voorzitter de uitslag van de stemming bekend heeft gemaakt wel aantekening vragen dat hij zich heeft vergist; in de uitslag van de stemming brengt dit echter geen verandering.

7. De voorzitter deelt de uitslag na afloop van de stemming mede, met vermelding van het aantal voor en tegen uitgebrachte stemmen. Hij doet daarbij tevens mededeling van het genomen besluit.

Artikel 31. Stemverklaring

1. Na het sluiten van de beraadslaging en voordat de raad tot stemming overgaat, heeft ieder lid het recht zijn stemgedrag te motiveren.

2. Een stemverklaring is kort en bondig en bestaat uit maximaal één of twee zinnen.

Artikel 32. Stemming over amendementen en moties

1. Indien een amendement op een aanhangig voorstel is ingediend, wordt eerst over dat amendement gestemd.

2. Indien op een amendement een subamendement is ingediend, wordt eerst over het subamendement gestemd en vervolgens over het amendement.

3. Indien twee of meer amendementen of subamendementen op een aanhangig voorstel zijn ingediend, bepaalt de voorzitter de volgorde waarin hierover zal worden gestemd. Daarbij geldt de regel, dat het meest verstrekkende amendement of subamendement het eerst in stemming wordt gebracht.

4. Indien aangaande een aanhangig voorstel een motie is ingediend, wordt eerst over het voorstel gestemd en vervolgens over de motie.

Artikel 33. Stemming over personen

1. Wanneer een stemming over personen voor het doen van een voordracht of het opstellen van een voordracht of aanbeveling moet plaatshebben, benoemt de voorzitter drie raadsleden tot lid van het stembureau.

2. Ieder ter vergadering aanwezig lid dat zich niet op grond van de Gemeentewet van stemming moet onthouden, is verplicht een stembriefje in te leveren. De stembriefjes dienen identiek te zijn.

3. Er hebben zoveel stemmingen plaats als er personen zijn te benoemen, voor te dragen of aan te bevelen. De raad kan op voorstel van de voorzitter beslissen dat bepaalde stemmingen worden samengevat op één briefje.

4. Het stembureau onderzoekt of het aantal ingeleverde stembriefjes gelijk is aan het aantal leden dat ingevolge het tweede lid verplicht is een stembriefje in te leveren. Wanneer de aantallen niet gelijk zijn, worden de stembriefjes vernietigd zonder deze te openen en wordt een nieuwe stemming gehouden.

5. Een uitgebrachte stem is geldig als het stembrief behoorlijk is ingevuld. Een blanco of onleesbaar stembriefje of een stembriefje dat niet vermeldt wat de uitgebrachte stem is, overeenkomstig de door de voorzitter aangegeven formulering, wordt in ieder geval geacht een niet behoorlijk ingevuld stembriefje te zijn.

6. In geval van twijfel over de inhoud van een stembriefje beslist de raad, op voorstel van de voorzitter.

Artikel 34. Herstemming over personen

1. Wanneer bij de eerste stemming niemand de volstrekte meerderheid heeft verkregen, wordt tot een tweede stemming overgegaan.

2. Wanneer na herstemming de stemmen wederom staken, dan zal de beslissing moeten vallen door het lot. In dat geval worden de namen van hen tussen wie de beslissing moet plaatshebben, door de griffier op afzonderlijke, geheel gelijke, briefjes geschreven. Deze briefjes worden, nadat zij door het stembureau zijn gecontroleerd, op gelijke wijze gevouwen, in een stembokaal gedeponeerd en omgeschud. Vervolgens neemt de voorzitter één van de briefjes uit de stembokaal. Degene wiens naam op dit briefje voorkomt, is gekozen.

Artikel 35. Beslissing door het lot

1. Wanneer het lot moet beslissen, worden de namen van hen tussen wie de beslissing moet plaatshebben, door de voorzitter op afzonderlijke, geheel gelijke, briefjes geschreven.

2. Deze briefjes worden, nadat zij door het stembureau zijn gecontroleerd, op gelijke wijze gevouwen, in een stembokaal gedeponeerd en omgeschud.

3. Vervolgens neemt de voorzitter een van de briefjes uit de stembokaal. Degene wiens naam op dit briefje voorkomt, is gekozen.

Paragraaf 4 verslaglegging

Artikel 36. Verslag/besluitenlijst

1. De vergadering wordt vastgelegd op een digitale gegevensdrager en via een schriftelijke besluitenlijst/verslag.

2. De (commissie)griffier draagt zorg voor een besluitenlijst/verslag van de raads(commissie)vergadering.

3. Uit de besluitenlijst/het verslag blijkt in ieder geval:

    a. de namen van de (commissie)voorzitter, de (commissie)griffier, de wethouders en de raads(commissie)leden, allen voor zover ter vergadering aanwezig, alsmede van de overige personen die het woord gevoerd hebben.

    b. een aantekening van welke raads(commissie)leden al dan niet met kennisgeving afwezig waren.

    c. een vermelding van de zaken die aan de orde zijn geweest.

    d. een zakelijke samenvatting van het advies van de raadscommissie aan de raad zoals verwoord door de commissievoorzitter.

    e. voor een raadsvergadering wordt een overzicht van het verloop van elke stemming, met vermelding bij hoofdelijke stemming van de namen van de leden die voor of tegen stemden, onder aantekening van de namen van de leden die zich overeenkomstig de Gemeentewet van stemming hebben onthouden, opgesteld.

    f. de tekst van de ter vergadering ingediende initiatiefvoorstellen en burgerinitiatiefvoorstellen, voorstellen van orde, moties, amendementen en subamendementen.

4. De besluitenlijst/het verslag van de voorgaande vergadering wordt, zo mogelijk, aan de leden van de raad(commissie) beschikbaar gesteld gelijktijdig met de digitale oproep.

5. Bij het begin van de vergadering wordt, zo mogelijk, de besluitenlijst/het verslag van de vorige vergadering vastgesteld.

6. De leden, de (commissie)voorzitter, de wethouders, de (commissie)griffier en de secretaris hebben het recht, een voorstel tot verandering aan de raad(commissie) te doen, indien de besluitenlijst onjuistheden bevat of niet duidelijk weergeeft wat besloten is. Een voorstel tot verandering dient voor het vaststellen van de besluitenlijst/het verslag bij de griffier te worden ingediend.

7. Vastgestelde besluitenlijsten/verslagen worden door de (commissie)voorzitter en de (commissie)griffier ondertekend.

Hoofdstuk 5 Rechten van raadsleden

Artikel 37. Amendementen

1. Ieder lid van de raad kan tot het sluiten van de beraadslagingen amendementen indienen. Een amendement kan het voorstel inhouden om een geagendeerd voorstel in één of meer onderdelen te splitsen, waarover afzonderlijke besluitvorming zal plaatsvinden. Er kan alleen beraadslaagd worden over amendementen die ingediend zijn door leden van de raad, die de presentielijst getekend hebben en in de vergadering aanwezig zijn.

2. Ieder lid dat in de vergadering aanwezig is, is bevoegd op het amendement dat door een lid is ingediend, een wijziging voor te stellen (subamendement).

3. Elk (sub)amendement en elk voorstel moet om in behandeling genomen te kunnen worden schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend. Een raadslid licht het (sub)amendement daarnaast mondeling toe.

4. Intrekking, door de indiener(s), van het (sub)amendement is mogelijk, totdat de besluitvorming door de raad heeft plaatsgevonden.

Artikel 38. Moties

1. Ieder lid van de raad kan ter vergadering een motie indienen.

2. Een motie moet om in behandeling genomen te kunnen worden schriftelijk, bij de voorzitter worden ingediend.

3. De behandeling van een motie vindt gelijktijdig plaats met de beraadslaging over het onderwerp of voorstel waarop het betrekking heeft.

4. De behandeling van een motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp vindt plaats nadat alle op de agenda voorkomende onderwerpen zijn behandeld.

5. Intrekking, door de indiener(s), van een motie is mogelijk totdat de besluitvorming door de raad heeft plaatsgevonden.

Artikel 39. Initiatiefvoorstel

1. Raadsleden dienen initiatiefvoorstellen schriftelijk in bij de voorzitter, met tussenkomst van de griffier, wordt het voorstel naar het college gestuurd. De raad- en commissieleden ontvangen hiervan een afschrift.

2. Het college kan binnen vijf werkdagen, nadat het in kennis is gesteld van het voorstel, schriftelijk wensen en bedenkingen met betrekking tot het voorstel ter kennis van de raad brengen.

3. Nadat het college schriftelijk wensen of bedenkingen ter kennis van de raad heeft gebracht of kenbaar heeft gemaakt hiertoe niet te zullen overgaan, dan wel nadat de in de tweede lid gestelde termijn is verlopen, wordt het voorstel op de agenda van de eerstvolgende raadsvergadering geplaatst. Als de schriftelijke oproep hiervoor reeds verzonden is, wordt het voorstel op de agenda van de daaropvolgende raadsvergadering geplaatst.

Artikel 40. Interpellatie

1. Het verzoek tot het houden van een interpellatie wordt, behoudens in naar het oordeel van de voorzitter spoedeisende gevallen, ten minste 48 uur voor de aanvang van de vergadering schriftelijk bij de voorzitter ingediend. Het verzoek bevat een duidelijke omschrijving van het onderwerp waarover inlichtingen worden verlangd alsmede de te stellen vragen.

2. De voorzitter brengt de inhoud van het verzoek zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige leden van de raad en de wethouders.

3. Bij de vaststelling van de agenda van de eerstvolgende vergadering, na indiening van het verzoek, wordt het verzoek in stemming gebracht. De raad bepaalt op welk tijdstip tijdens de vergadering de interpellatie zal worden gehouden.

4. De interpellant voert niet meer dan tweemaal het woord, de overige leden van de raad, de burgemeester en de wethouders niet meer dan eenmaal, tenzij de raad hen hiertoe verlof geeft.

Artikel 41. Schriftelijke vragen

1. Schriftelijke vragen worden kort en duidelijk geformuleerd. De vragen worden van een toelichting voorzien. Vragen die niet voldoen aan het hiervoor gestelde worden per omgaande door de griffie aan de indiener teruggestuurd.

2. Bij vragen over onderwerpen die op de agenda staan van de raad(commissie) wordt aangegeven of schriftelijke of mondelinge beantwoording wordt verlangd.

3. De vragen worden bij de griffier ingediend. Deze draagt er zorg voor dat de vragen zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige leden van de raad(commissie) en het college worden gebracht.

4. Schriftelijke beantwoording vindt zo spoedig mogelijk plaats, in ieder geval binnen dertig dagen, nadat de vragen zijn binnengekomen in de vorm van een Mededeling aan de raad.

5. De antwoorden van het college worden door tussenkomst van de griffier aan de leden van de raad toegezonden.

6. Mondelinge beantwoording vindt plaats in de eerstvolgende raads(commissie)vergadering bij het betreffende geagendeerde onderwerp. Indien beantwoording niet binnen deze termijn kan plaatsvinden, stelt het verantwoordelijk lid van het college de raad hiervan gemotiveerd in kennis, waarbij de termijn aangegeven wordt, waarbinnen beantwoording wel zal plaatsvinden. De mondelinge beantwoording in de raadscommissie zorgt de gemeentesecretaris voor een korte schriftelijke beantwoording van de vragen, welke de griffie aan het raadsinformatiesysteem kan toevoegen.

7. De vragensteller kan, bij schriftelijke beantwoording, in de eerstvolgende raadscommissievergadering verzoeken de beantwoording te agenderen bij de te bespreken ingekomen stukken.

Artikel 42. Inlichtingen

1. Raadsleden dienen verzoeken tot inlichtingen als bedoeld in artikelen 169, derde lid, en 180, derde lid, van de Gemeentewet schriftelijk in bij de griffier.

2. De griffier brengt de inhoud van het verzoek zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige raadsleden en het college.

3. De verlangde inlichtingen worden zo spoedig mogelijk aan de raad verschaft, in ieder geval binnen zeven werkdagen nadat het verzoek is ingediend.

Hoofdstuk 6 onderdelen horende bij commissievergaderingen
Paragraaf 1: instellen raadcommissie, samenstelling, besluitvorming raadcommissie

Artikel 43. Instellen raadcommissies en vergaderfrequentie

1. De raad stelt de volgende raadcommissies in (artikel 82 gemeentewet):
    a. commissie Samenleving;
    b. commissie Ruimte;
    c. commissie Planning en Control.

2. Indien een gezamenlijke vergadering van raadscommissies wordt belegd, vervult de voorzitter van de raadcommissie die het onderwerp het meest aangaat, de taken van de voorzitter.

3. In de regel vinden de vergaderingen van de raadscommissie Samenleving en Ruimte eenmaal in de maand plaats. De raadscommissie Planning en Control vergadert ongeveer vier maal per jaar.

4. Een raadscommissie vergadert extra indien de voorzitter het nodig oordeelt of indien ten minste een derde van de fracties schriftelijk met opgaaf van redenen daarom verzoeken.

5. De commissievergadering heeft als doel om op basis van het voeren van overleg met het college en onderling debat tussen fracties, al dan niet met het college, te komen tot een politiek-inhoudelijk oordeel over de aan de gemeenteraad voorgelegde voorstellen alsmede het formuleren van een advies over de verdere behandeling in de gemeenteraad.

Artikel 44. Samenstelling

1. In een raadscommissievergadering zitten maximaal twee leden per fractie aan tafel.

2. Een raadslid kan ook tevens commissielid zijn.

Artikel 45. Besluitvorming raadscommissie

1. Als besluitvorming in de raadscommissie aan de orde is (zoals bij een voorstel van orde of over geheimhouding) geldt de regel ‘one man, one vote’. De besluiten worden met volstrekte meerderheid van stemmen genomen;

2. Wanneer de voorzitter vaststelt, dat een onderwerp of voorstel voldoende is toegelicht, sluit hij de beraadslaging de raadscommissie brengt een advies uit aan de raad over het aantal spreektermijnen in de raadsvergadering;

3. Het advies kan inhouden om het voorstel als hamerstuk of als bespreekstuk in één of twee termijnen voor te leggen aan de gemeenteraad, waarbij het agenderen als bespreekstuk in ieder geval aan de orde is als een motie of amendement is aangekondigd bij de behandeling van het voorstel in de commissievergadering

4. In de andere gevallen, waarin advisering aan de orde is, brengen de woordvoerders namens de fractie advies uit aan raad of college. Het advies wordt gebundeld, ondertekend door de commissievoorzitter en vervolgens toegevoegd aan het raadsvoorstel.

Paragraaf 2: agendapunten specifiek voor commissievergadering

Artikel 46. Vragenkwartier (voor niet geagendeerde onderwerpen)

1. Aan het begin van elke commissievergadering is er een vragenkwartier voor leden van de commissie, tenzij er bij de griffie geen vragen zijn ingediend. In bijzondere gevallen kan de agendacommissie bepalen dat het vragenkwartier op een ander tijdstip wordt gehouden.

2. De behandeling van de vragen neemt ten hoogste een kwartier in beslag, tenzij de vergadering op voorstel van de voorzitter anders beslist.

3. Het lid van de commissie dat tijdens het vragenkwartier vragen wil stellen, meldt dit onder aanduiding van het onderwerp, een toelichting en de te stellen vragen ten minste vierentwintig uur voor aanvang van de vergadering bij de griffie.

4. De voorzitter van de commissie kan weigeren een onderwerp tijdens het vragenkwartier aan de orde te stellen, indien:
    a. hij het onderwerp niet voldoende nauwkeurig acht aangegeven;
    b. het onderwerp in de commissievergadering van die dag aan de orde komt. Dan worden deze vragen als schriftelijke vragen behandeld bij het betreffende onderwerp.

5. Per commissievergadering mogen er maximaal drie fracties vragen stellen tijdens het vragenkwartier. Voor de bepaling van de volgorde, geldt ‘wie het eerst komt, wie het eerst maalt’.

6. Vragen voor het vragenkwartier bestaan uit maximaal vijf vragen per onderwerp.

7. Indien een fractie over meerdere onderwerpen vragen indient en andere fracties dienen geen vragen in, dan kunnen meerdere onderwerpen van één fractie tijdens de vergadering worden behandeld tot een maximum van drie onderwerpen.

8. De voorzitter van de commissie bepaalt de volgorde, waarin aangemelde onderwerpen tijdens het vragenkwartier aan de orde worden gesteld.

9. De vraagsteller wordt ten hoogste drie minuten het woord verleend om zijn vragen aan het college te stellen en een toelichting te geven.

10. Na de beantwoording door het college krijgt de vragensteller desgewenst het woord om aanvullende vragen te stellen.

11. Vervolgens geeft de voorzitter aan andere leden de gelegenheid om hetzij aan de vragensteller, hetzij aan het college een verhelderende vraag te stellen over hetzelfde onderwerp.

12. Tijdens het vragenkwartier is het niet mogelijk om te interrumperen.

Artikel 47. Te bespreken ingekomen stukken

1. Bij de raad ingekomen stukken, waaronder schriftelijke mededelingen van het college aan de raad, worden op een lijst geplaatst. Deze lijst wordt aan de leden van de raad beschikbaar gesteld en de raad neemt deze ingekomen stukken voor kennisgeving aan.

2. Individuele commissieleden kunnen via de griffie gemotiveerd verzoeken een ingekomen stuk te agenderen als te bespreken ingekomen stuk bij de raadscommissie.

3. Het schriftelijke verzoek moet uiterlijk maandag 15.00 uur voor de commissievergadering bij de griffie zijn ingediend. De griffie zorgt dat het ingevulde format ter kennisgeving van de overige raad(commissie)leden komt en het college. Tevens zorgt zij voor plaatsing op het raadsinformatiesysteem.

4. De onder lid twee genoemde verzoeken worden behandeld als een ordevoorstel bij aanvang van de commissievergadering.

Hoofdstuk 7 Lidmaatschap van andere organisaties

Artikel 48. Verslag en verantwoording

1. Een lid van de raad, een wethouder, de burgemeester of de secretaris, die door de gemeenteraad is aangewezen tot lid van het algemeen bestuur van een openbaar lichaam of van een ander gemeenschappelijk orgaan, ingesteld op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, heeft het recht (om in aansluiting op de behandeling van de lijst van ingekomen stukken òf voor het sluiten van de vergadering) verslag te doen over zaken die in het algemeen bestuur als bedoeld aan de orde zijn. Door de raad gewenste bespreking van dit verslag kan de voorzitter verwijzen naar de desbetreffende commissie.

2. Ieder lid van de raad kan aan een persoon als bedoeld in het eerste lid, schriftelijke vragen stellen. De regels voor het stellen van schriftelijke vragen, vastgesteld in artikel 41, zijn van overeenkomstige toepassing.

3. Wanneer een lid van de raad een persoon als bedoeld in het eerste lid ter verantwoording wenst te roepen over zijn wijze van functioneren als zodanig, besluit de raad over het toestaan daarvan. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op andere organisaties of instituties, waarin de raad één van zijn leden heeft benoemd.

Hoofdstuk 8 Besloten vergadering

Artikel 49. Algemeen
Op een besloten vergadering zijn de bepalingen van dit reglement van overeenkomstige toepassing voor zover deze bepalingen niet strijdig zijn met het besloten karakter van de vergadering.

Artikel 50. Besluitenlijst besloten vergadering

1. De besluitenlijst van een besloten raad(commissie)vergadering wordt niet verspreid, maar berust uitsluitend voor de leden bij de griffier.

2. De besluitenlijst wordt zo spoedig mogelijk in een besloten vergadering ter vaststelling aangeboden. Tijdens deze vergadering neemt de raad een besluit over het al dan niet opheffen van de geheimhouding op de vastgestelde besluitenlijst.

3. De vastgestelde besluitenlijst wordt door de voorzitter en de griffier ondertekend.

Artikel 51. Verplichten/opheffing Geheimhouding

1. De raad, het college en de burgemeester kunnen op grond van hoofdstuk Va Geheimhouding van de gemeentewet, een verplichting tot geheimhouding opleggen ten aanzien van informatie die bij dat orgaan berust. Een verplichting tot geheimhouding duurt voort totdat het orgaan dat de verplichting heeft opgelegd haar opheft.

2. Voor de afloop van de besloten vergadering beslist de raad overeenkomstig hoofdstuk Va Geheimhouding, artikel 89, lid 3 van de Gemeentewet of omtrent de inhoud van de stukken en het verhandelde geheimhouding zal gelden. De raad kan besluiten de geheimhouding op te heffen.

3. Indien informatie ten aanzien waarvan een verplichting tot geheimhouding geldt aan de raad is verstrekt, duurt die verplichting totdat de raad haar opheft.

Hoofdstuk 9 Toehoorders, media en pers

Artikel 52. Social media
Tijdens de raadsvergaderingen voeren raadsleden en commissieleden geen inhoudelijke discussie op openbare sociale media over hetzelfde onderwerp waarover in de betreffende vergadering wordt gedebatteerd.

Artikel 53. toehoorders en pers
1. De toehoorders en vertegenwoordigers van de pers kunnen uitsluitend op de voor hen bestemde plaatsen openbare vergaderingen bijwonen.
2. Het geven van tekenen van goed- of afkeuring of het op andere wijze verstoren van de orde is verboden.
3. De voorzitter is bevoegd toehoorders die op enigerlei wijze de orde van de vergadering verstoren, te doen vertrekken. Toehoorders die bij herhaling de orde in de vergadering verstoren kan hij voor ten hoogste drie maanden de toegang tot de vergadering ontzeggen.

Artikel 54. Geluid- en beeldregistraties
Degenen die van een openbare vergadering geluid- of beeldregistraties wil maken, doen hiervan mededeling aan de (commissie)voorzitter en gedragen zich naar diens aanwijzingen.

Artikel 55. Gebruik mobiele telefoons
Gebruik van mobiele telefoons en/of andere elektronische communicatiemiddelen tijdens de raadsvergadering is toegestaan, mits het geluid ervan is uitgezet en het ook de orde van de raadsvergadering niet verstoort.

Artikel 56. Integriteit
In het kader van integer lokaal bestuur stelt de raad een gedragscode integriteit raadsleden vast. Ieder lid van de raad(commissie) wordt geacht deze gedragscode te kennen en de afspraken in deze gedragscode na te leven.

Hoofdstuk 10 Slotbepalingen

Artikel 57 Intrekking oude verordening
De verordening op raadcommissies 2015 Ooststellingwerf en het reglement van orde 2018 Ooststellingwerf worden ingetrokken.

Artikel 58 Inwerkingtreding
1. Dit reglement treedt in werking met ingang van de eerste raadsvergadering na 28 oktober 2025.
2. Op dat tijdstip vervalt:
    a. het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad 2018 vastgesteld bij raadsbesluit van 18 december 2018.

Artikel 59 Citeertitel
Dit reglement wordt aangehaald als ‘Reglement van Orde voor raadsvergaderingen, commissievergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Ooststellingwerf 2025’.

Besloten in de openbare vergadering van 28 oktober 2025.

, griffier. , voorzitter.

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr.

gelezen het voorstel van het presidium inzake aanpassing reglement van orde van de raad;

gelet op artikel 16 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

1. Het reglement van orde voor de vergadering en andere werkzaamheden van de raad van 2018, in te trekken.
2. Verordening op raadcommissie 2015 in te trekken.
3. In te stemmen met het Reglement van Orde voor de raadsvergadering, commissievergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad van de gemeente Ooststellingwerf 2025.
4. De griffie te verzoeken om in het presidium een evaluatiemoment van het nieuwe Reglement van orde in te plannen één jaar na de installatie van de nieuwe gemeenteraad in 2026.

Reglement van orde voor de raadsvergaderingen, commissievergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Ooststellingwerf 2025

Titel I Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

a. **voorzitter:** de voorzitter van de raad, raadscommissie of diens vervanger.

b. **griffier:** griffier van de raad of diens vervanger.

c. **commissiegriffier:** commissiegriffier van de raadcommissies.

d. **college**: college van Burgemeester en wethouders.

e. **amendement**: een gemotiveerd voorstel van één of meer raadsleden aan de raad tot wijziging van een voorgesteld raadsbesluit.

f. **subamendement**: een gemotiveerd voorstel tot wijziging van een ingediend amendement.

g. **motie**: een op schriftelijk voorstel van één of meer raadsleden, waarbij de raad wordt gevraagd een oordeel, opvatting, wens en dergelijke uit te spreken, een verzoek te doen, of een opdracht aan het college en/of burgemeester te geven.

h. **voorstel van orde**: voorstel betreffende de orde van de vergadering.

i. **Initiatiefvoorstel:** een voorstel van een raadslid om nieuw beleid te introduceren, bestaand beleid aan te passen of een verordening in te stellen. Het is een manier voor raadsleden om zelf invloed uit te oefenen op de besluitvorming in de gemeente, los van de voorstellen van het college van burgemeester en wethouders.

j. **raadsinformatiesysteem**: het elektronische systeem waarin alle voor de raad van belang zijnde stukken worden gepubliceerd en raadpleegbaar zijn;

Titel II Reglement van Orde voor de raad en raadcommissies

Hoofdstuk 1
De voorzitter, de griffier, presidium, agendacommissie, auditcommissie, werkgeverscommissie, klankbordcommissie functioneren burgemeester

Artikel 2. De voorzitter

1. De burgemeester is voorzitter van de vergaderingen van de gemeenteraad.

2. De gemeenteraad benoemt uit haar midden twee leden als eerste en tweede waarnemend voorzitter voor de vergaderingen van de gemeenteraad.

3. De gemeenteraad benoemt uit haar midden de voorzitters van de raadscommissies.

4. De voorzitter is belast met:
   a. het leiden van de vergadering.
   b. het handhaven van de orde.
   c. het doen naleven van het reglement van orde.
   d. wat de Gemeentewet of dit reglement hem verder opdraagt.

Artikel 3. De griffier

1. De griffier is in elke vergadering van de raad aanwezig en bij vergaderingen van het presidium en de agendacommissie.

2. Bij verhindering of afwezigheid wordt de griffier vervangen door een door de raad daartoe aangewezen plaatsvervangend griffier.

3. De griffier kan, indien daartoe door de voorzitter uitgenodigd, aan de beraadslagingen als bedoeld in dit reglement deelnemen.

4. Met het oog op het bevorderen van afstemming en samenwerking tussen raad, college en ambtelijk apparaat voert de griffier periodiek overleg met de gemeentesecretaris en neemt deel aan het periodiek driehoeksoverleg met de burgemeester en de gemeentesecretaris.

Artikel 4. Presidium

1. De raad heeft een presidium.

2. Het presidium bestaat uit de voorzitter van de raad (tevens voorzitter van het presidium), de eerste waarnemend voorzitter van de raad (tevens waarnemend voorzitter van het presidium) en de fractievoorzitters. De griffier is in elke vergadering van het presidium aanwezig voor ambtelijke ondersteuning.

3. De voorzitter kan besluiten de secretaris, een wethouder, een ambtenaar of een externe uit te nodigen om (een deel van) de vergadering bij te wonen.

4. Elke fractievoorzitter kan zich bij verhindering laten vervangen door een raadslid uit zijn/haar fractie.

5. Bij een stemming (uitsluitend over niet politiek gerelateerd onderwerpen) in het presidium hebben alleen de (plaatsvervangend) fractievoorzitters een stem. Indien de voorzitter in een vergadering wordt vervangen door een plaatsvervangend raadsvoorzitter dan heeft ook die een stem, die als laatste van de stemming wordt uitgebracht.

6. Voor het tot stand komen van een besluit bij stemming wordt de volstrekte meerderheid vereist van hen die een stem hebben uitgebracht.

7. Het presidium zorgt voor het goed functioneren van de gemeenteraad en kan in dat kader:

   a. evalueren;

   b. aanbevelingen doen;

   c. recente voorvallen rondom openbare orde en veiligheid en personele aangelegenheden bespreken.

8. Het presidium vergadert maandelijks en verder zo vaak als nodig. De voorzitter kan een extra vergadering bijeenroepen op eigen initiatief of als tenminste twee leden van het presidium een verzoek daartoe hebben ingediend.

9. De voorzitter stuurt uiterlijk drie dagen voorafgaand aan de bijeenkomst een digitale uitnodiging met agenda en stukken.

10. In spoedeisende en/of bijzondere gevallen kunnen de voorzitter en de griffier of hun waarnemers tot 24 uur voorafgaand aan de vergadering onderwerpen aan de agenda toevoegen.

11. De vergaderingen van het presidium zijn ten behoeve van intern overleg en daarom niet openbaar.

12. Op het besprokene rust vertrouwelijkheid, tenzij de voorzitter anders beslist.

13. Van de vergaderingen van het presidium wordt schriftelijk verslag gemaakt door de griffier. Het conceptverslag wordt in vertrouwelijkheid gedeeld met de raad- en de commissieleden en vastgesteld in de eerstvolgende presidiumvergadering.

Artikel 5. Agendacommissie

1. De raad heeft een agendacommissie, die bestaat uit de raadsvoorzitter (tevens voorzitter van dit overleg) en de door de raad benoemde commissievoorzitters van Ruimte, Samenleving en Planning & control.

2. De agendacommissie vergadert in beginsel maandelijks en wordt op de voor openbare vergaderingen gebruikelijke wijze aangekondigd via de gemeentelijke website.

3. Een lid van de agendacommissie wordt bij afwezigheid vervangen door de door de raad aangestelde betreffende plaatsvervangend commissievoorzitter.

4. Uitsluitend de (plaatsvervangend) commissievoorzitters hebben stemrecht in de agendacommissie.

5. De gemeentesecretaris of zijn plaatsvervanger is in elke vergadering van de agendacommissie aanwezig als adviseur.

6. De agendacommissie richt zich op de procedures en processen van raads- en commissievergaderingen en niet op politiek inhoudelijke aangelegenheden.

7. De agendacommissie:
   a. bepaalt de data, aanvangstijden waarop en de locaties waar raads- en commissievergaderingen plaatsvinden.

   b. bepaalt in welke commissie een onderwerp behandeld wordt: Ruimte, Samenleving of P&C of dat een voorstel rechtstreeks op de agenda van de raadsvergadering wordt geplaatst.

   c. inventariseert de bestuurlijke planning en kan naar aanleiding hiervan aan de gemeenteraad voorstellen om extra raadsvergaderingen, commissievergaderingen of themabijeenkomsten te houden.

   d. stuurt procesmatig met behulp van de bestuurlijke planning.

   e. bewaakt de kwaliteit (aan de hand van het document 'kwaliteitseisen raadsvoorstel'), tijdigheid en volledigheid van vergaderstukken.

   f. kan een raadsvoorstel terugsturen naar het college indien de kwaliteit van het stuk als onvoldoende wordt beoordeeld.

8. De agenda, de vergaderingen en het verslag van de agendacommissie zijn openbaar, tenzij de agendacommissie anders beslist.

9. Van de vergaderingen van de agendacommissie wordt een schriftelijk verslag gemaakt. De agendacommissie wordt daartoe bijgestaan door de griffier en een medewerker van de griffie. Het verslag wordt aan de leden van de raad en commissie beschikbaar gesteld via het raadsinformatiesysteem, en openbaar gemaakt.

Artikel 6. Auditcommissie

1. De raad stelt een auditcommissie in en benoemt de leden.

2. Er is een verordening op de auditcommissie waarin de taken, samenstelling, bevoegdheden en organisatie van de auditcommissie worden geregeld.

Artikel 7. Werkgeverscommissie

1. De raad stelt een werkgeverscommissie in en benoemt de leden.

2. Er is een verordening op de werkgeverscommissie waarin de taken, samenstelling, bevoegdheden en organisatie van de werkgeverscommissie worden geregeld.

Artikel 8. Klankbordcommissie functioneren burgemeester

1. De raad stelt een klankbordcommissie functioneren burgemeester in en benoemt de leden.

2. Er is een verordening op de klankbordcommissie functioneren burgemeester waarin de taken, samenstelling, bevoegdheden en organisatie van de klankbordcommissie worden geregeld.

Hoofdstuk 2 Toelating van nieuwe raadsleden; benoeming commissieleden en wethouders; fractievorming

Artikel 9. Onderzoek geloofsbrieven; beëdiging raadsleden

1. Bij aanvang van een nieuwe raadsperiode stelt de raad een commissie geloofsbrieven in, waarin de raad drie raadsleden benoemt.

2. Deze onder lid 1 genoemde commissie onderzoekt de geloofsbrieven en de daarop betrekking hebbende stukken van de nieuw benoemde raadsleden en brengt vervolgens advies uit aan de raad over de toelating van de nieuw benoemde raadsleden tot de raad. Indien van toepassing, wordt van een minderheidsstandpunt melding gemaakt in dit advies. Op basis van het advies van de commissie geloofsbrieven neemt de raad een besluit over de toelating.

3. Het onderzoek van het proces-verbaal van het centraal stembureau gebeurt in de laatste raadsvergadering in oude samenstelling na de raadsverkiezingen.

4. Na een raadsverkiezing roept de voorzitter de toegelaten raadsleden op om in de eerste raadsvergadering in nieuwe samenstelling de voorgeschreven eed of belofte af te leggen.

5. In geval van een tussentijdse vacaturevervulling roept de voorzitter een nieuw benoemd raadslid op voor de raadsvergadering waarin over diens toelating wordt beslist om de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af te leggen.

Artikel 10. Benoeming van niet-raadsleden tot leden van de raadscommissie

1. Iedere fractie kan twee in onze gemeente wonende personen voordragen om als raadscommissielid te worden benoemd. De artikelen 10,11,12, 13 en 15 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing op een lid van een raadcommissie.

2. De commissieleden worden op voordracht van de fractie door de gemeenteraad benoemd tot raadscommissielid. Over de benoeming van een commissielid vindt altijd schriftelijke stemming plaats.

3. De zittingsperiode van een commissielid eindigt in ieder geval aan het einde van de zittingsperiode van de raad, indien het commissielid zelf ontslag neemt of wanneer een fractie gedurende een raadsperiode ophoudt te bestaan. In het laatste geval vervalt het lidmaatschap van rechtswege.

4. De raad kan een commissielid ontslaan op voorstel van de fractie op wiens voordracht het lid is benoemd.

5. De gemeenteraad kan indien daar naar het oordeel van de gemeenteraad voldoende reden voor is, een voorzitter van een raadscommissie ontslaan.

6. Een commissielid en -voorzitter kunnen te allen tijde ontslag nemen. Zij doen daarvan schriftelijk mededeling aan de voorzitter van de raad. Het ontslag gaat een maand na de schriftelijke mededeling in of zoveel eerder als er een opvolger is benoemd.

7. Als door overlijden of ontslag van een commissievoorzitter een vacature ontstaat, beslist de raad zo spoedig mogelijk over de invulling daarvan.

8. De commissieleden ontvangen een vergoeding (volgens artikel 3.4.1. van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers) per bijgewoonde vergadering of bijeenkomst voor zover deze vallen onder artikel 82 van de gemeentewet.

Artikel 11. Onderzoek geloofsbrieven; benoeming wethouders

1. Voorafgaand aan de openbare voordracht wordt de opdracht gegeven om een kandidaat-wethouder te onderwerpen aan een diepgaande risicoanalyse integriteit.

2. Bij de risicoanalyse van de kandidaat-wethouder worden alle onderdelen zoals aangegeven in de Handleiding Basisscan Integriteit, in de analyse betrokken om alle relevante aspecten aan bod te laten komen.

3. De voorzitter van de raad heeft het mandaat om toe te zien op de uitvoering van de risicoanalyse integriteit kandidaat-wethouder en om voor de uitvoering van de risicoanalyse een extern adviesbureau in te schakelen. De voorzitter van de raad brengt over het eindresultaat van de risicoanalyse verslag uit aan de commissie geloofsbrieven. De risicoanalyse en de eindconclusie zijn niet openbaar.

4. Ter voorbereiding op het besluit tot benoeming van een kandidaat-wethouder toetst de commissie geloofsbrieven de van de kandidaat-wethouder ontvangen documenten en informatie aan de hand van in elk geval de volgende voorschriften, documenten en aandachtspunten:
    a. een Verklaring Omtrent het Gedrag als bedoeld in artikel 28 van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens;
    b. de artikelen 36a, 10 en 41a Gemeentewet (benoembaarheidsvereisten);
    c. de artikel 41b en 12 Gemeentewet (nevenfuncties);
    d. de artikel 41c, 15, 36b en 46 Gemeentewet (onverenigbare functies);
    e. de gedragscode wethouders en burgemeester;
    f. het verslag risicoanalyse integriteit zoals bedoeld in lid 1 tot en met 3

5. De commissie geloofsbrieven brengt advies uit aan de raad over haar bevindingen. Zo nodig wordt van een minderheidsstandpunt melding gemaakt in het commissieadvies.

6. Een stemming over de benoeming van wethouders is geheim. Een raadslid dat zich kandidaat heeft gesteld voor benoeming tot wethouder kan aan die stemming deelnemen.

7. Nadat de wethouder is benoemd en de benoeming heeft aanvaard, legt de wethouder in de raadsvergadering de voorgeschreven eed of belofte af.

Artikel 12. Fractievorming; publicatie nevenfuncties raads(commissie)leden

1. De leden van de raad, die door het centraal stembureau op dezelfde kandidatenlijst verkozen zijn verklaard, worden bij de aanvang van de zitting als één fractie beschouwd.

2. Als boven de kandidatenlijst een aanduiding was geplaatst, voert de fractie in de raad deze aanduiding als naam. Als geen aanduiding boven de kandidatenlijst was geplaatst, deelt de fractie tijdig voorafgaand aan de eerste raadsvergadering aan de voorzitter mee welke naam deze fractie in de raad wil voeren.

3. De namen van de fractievoorzitters en diens plaatsvervanger worden zo spoedig mogelijk doorgegeven aan de voorzitter.

4. De griffier draagt er zorg voor dat op de website van de gemeenteraad informatie staat over de samenstelling van de raad en per fractie over de fractieleden, waaronder de vermelding

welke nevenfuncties de raadsleden en commissieleden hebben en wie fractievoorzitter is.

5. Twee of meer fracties kunnen gedurende de raadsperiode als één fractie gaan functioneren. Hiervan wordt zo spoedig mogelijk mededeling gedaan aan de voorzitter. De nieuwe fractienaam kan uitsluitend de samenvoeging van de benamingen van de reeds bestaande fracties omvatten. De naam van de nieuwe fractie voldoet aan de eisen uit artikel G3, lid 4, van de Kieswet.

6. Als één of meer raadsleden zich afsplitsen van hun fractie en als zelfstandige fractie gaan optreden, dan wordt hiervan zo spoedig mogelijk schriftelijk mededeling gedaan aan de voorzitter.

7. Degenen die zich van een fractie afscheiden en als zelfstandige fractie doorgaan zijn verplicht voor de nieuw ontstane fractie een andere naam te voeren dan de naam die de fractie eerder hanteerde als bedoeld in lid 1 en 2. De naam van de nieuwe fractie bestaat uit het woord 'Lijst' + de achternaam/achternamen van degene(n) die zich heeft afgesplitst.

8. De verordening ambtelijke bijstand en fractiebijdrage regelt de financiële gevolgen van het afsplitsen van fracties.

Hoofdstuk 3 Algemene bepalingen bijeenkomsten

Paragraaf 1 Vergaderingen, tijd en plaats

Artikel 13. Vergaderingen
De gemeenteraad van Ooststellingwerf kent de volgende vormen van vergaderingen:

a. **themabijeenkomst**: voorbereidende, informatieve bijeenkomst van de raad- en raadscommissieleden (conform artikel 82 Gemeentewet) voor beeldvorming en informatievoorziening over een onderwerp of thema.

b. **raadscommissie**: een door de raad (op grond van artikel 82 Gemeentewet) ingestelde commissie, die voorafgaand aan de raadsvergadering vergadert om de besluitvorming in de raad voor te bereiden door met het college van B&W en andere commissieleden overleg te voeren. De raadscommissie brengt een advies uit aan de gemeenteraad over het aantal termijnen waarin het onderwerp in de gemeenteraad het best kan worden behandeld. Bij een raadscommissie kan ook ambtelijke bijstand worden verleend.

c. **raadsvergadering**: heeft tot doel het voeren van debat en het nemen van besluiten door de gemeenteraad.

Artikel 14. Tijd en plaats van vergaderingen

1. De vergaderingen van de raadscommissies en gemeenteraad vinden in de regel plaats op dinsdag- en woensdagavond.

2. De vergadering wordt in beginsel gehouden in de raadzaal van het gemeentehuis;

3. De raadsvergadering en de raadscommissievergadering vangen in de regel aan om 19.30 uur en eindigen in beginsel uiterlijk om 23.00 uur. Als de vergadering om 23.00 uur niet is afgerond, wordt de vergadering geschorst en heropend op de volgende dag, tenzij de voorzitter anders beslist.

4. Onverminderd het bepaalde in het vorige lid, sluit de voorzitter de vergadering nadat alle onderwerpen die op de vastgestelde agenda staan vermeld, zijn behandeld.

5. De voorzitter van de raad of de raadscommissie kan in bijzondere gevallen een andere dag en aanvangsuur bepalen of een andere vergaderplaats aanwijzen. Hij voert hierover, tenzij er sprake is van een spoedeisende situatie, overleg met de agendacommissie.

Paragraaf 2 Oproep en agenda en ter inzage leggen van stukken

Artikel 15. Oproep en agenda

1. De (commissie)voorzitter plaatst zo mogelijk 10 dagen voor aanvang van een vergadering een digitale oproep onder vermelding van dag, tijdstip en plaats van de vergadering.

2. De voorlopige agenda en de daarbij behorende stukken, met uitzondering van de informatie waarop op grond artikel 87 tot en met 89 van de Gemeentewet verplichting tot geheimhouding rust, worden tegelijkertijd met de digitale oproep aan de leden van de gemeenteraad of commissie verzonden.

3. In spoedeisende gevallen kan de (commissie)voorzitter na het verzenden van de digitale oproep tot uiterlijk 48 uur voor de aanvang van een vergadering een aanvullende agenda opstellen. Deze wordt met de daarbij behorende stukken aan de leden van de raad of commissie beschikbaar gesteld via het raadsinformatiesysteem, en openbaar gemaakt.

4. De vergaderingen worden aangekondigd op de gemeentelijke pagina in een huis- aan huisblad, met vermelding van de vindplaats van de agenda met stukken op de website van de raad. In spoedeisende gevallen kan de openbare kennisgeving uitsluitend langs elektronische weg plaatsvinden.

5. Bij aanvang van de vergadering stelt de gemeenteraad of commissie de agenda vast.

6. Op voorstel van een lid of de voorzitter kunnen leden bij de vaststelling van de agenda onderwerpen aan de agenda toevoegen of van de agenda afvoeren en de volgorde en wijze van behandeling van agendapunten wijzigen.

7. Wanneer de vergadering een onderwerp onvoldoende voor de openbare beraadslaging voorbereid acht, kan hij het onderwerp verwijzen naar een volgende gemeenteraad- of commissievergadering. Ook is het mogelijk om aan het college nadere inlichtingen of advies te vragen.

Artikel 16. Ter inzage leggen van stukken

1. Stukken, die ter toelichting van de onderwerpen of voorstellen op de agenda dienen, worden gelijktijdig met het plaatsen van de digitale oproep voor een ieder op een daartoe ingestelde website geplaatst.

2. Aan de raad verstrekte informatie waaromtrent op grond van hoofdstuk Va van de Gemeentewet geheimhouding is opgelegd, wordt op een daartoe ingericht deel van het raadsinformatiesysteem geplaatst, tenzij de raadsvoorzitter bepaalt dat de informatie uitsluitend via de griffier is in te zien.

3. De door de raad benoemde raadscommissieleden hebben, naast de raadsleden, eveneens toegang tot de onder de lid 2 benoemde informatie.

Paragraaf 3 Aanpassing, intrekking en teruggeven voorstel

Artikel 17. Aanpassing voorstel

1. Een voorstel dat in procedure is gebracht voor behandeling in een raadsvergadering, al dan niet voorafgegaan door een commissiebehandeling, kan door de indiener in de volgende gevallen nog worden aangepast ten behoeve van de raadsbehandeling:

    a. De aanpassing van het voorstel en/of een bijbehorende bijlage heeft de instemming van de gehele raadcommissie waarin het voorstel is behandeld.

    b. Het voorstel en/of een bijbehorende bijlage bevat, naar het oordeel van degene die het voorstel doet, onvolledige of onjuiste informatie en behoeft dus correctie, zodat na deze correctie het onderwerp op grond van juiste informatie door de raad kan worden behandeld.

2. De aanpassingen in het voorstel worden zichtbaar gemaakt door middel van een van het oorspronkelijke voorstel afwijkende opmaak.

3. Het aangepaste voorstel wordt uiterlijk drie werkdagen voorafgaand aan de dag van de raadsvergadering bij de griffier aangeleverd. Als bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding geven kan het aangepaste voorstel bij uitzondering tot uiterlijk 24 uur voorafgaand aan de raadsvergadering bij de griffier worden aangeleverd.

4. De griffier draagt er zorg voor dat de raadsleden, raadscommissieleden en collegeleden geïnformeerd worden over de aanpassing, waarbij tevens een toelichting is gevoegd van de voorsteller op de reden(en) voor de aanpassing. Deze kennisgeving met aangepast voorstel en/of bijlage wordt toegevoegd aan het betreffende agendapunt in het raadsinformatiesysteem en aan de stukken die voor het publiek ter inzage zijn gelegd.

Artikel 18. Intrekken en teruggeven voorstel

1. Een voorstel dat in procedure is gebracht voor behandeling in een raadscommissie en vervolgens de raad, kan door de indiener worden ingetrokken uiterlijk 24 uur voorafgaand aan de behandeling in de commissie. In geval van intrekking wordt door de indiener via een schriftelijke mededeling gemotiveerd toegelicht wat de reden hiervan is.

2. Bij intrekking van een voorstel blijft het betreffende agendapunt op de voorlopige agenda voor de betreffende commissie gehandhaafd onder toevoeging van de vermelding "ingetrokken". In de commissievergadering kan bij het vaststellen van de agenda zo nodig over de reden(en) van intrekking met de indiener van het voorstel worden gesproken.

3. In alle andere gevallen dan de situatie genoemd in lid 1 kan een voorstel alleen worden ingetrokken met instemming van de raad. Over een daartoe strekkend gemotiveerd verzoek beslist de raad bij de vaststelling van de voorlopige agenda. De raad bepaalt ook in welke vergadering het voorstel opnieuw wordt geagendeerd.

4. De raad kan bij het vaststellen van de agenda eveneens besluiten om een voorstel terug te geven aan het college door middel van een ordevoorstel. Bij teruggave vanuit de raad bepaalt de raad in welke vergadering het voorstel opnieuw wordt geagendeerd.

5. De griffier draagt er zorg voor dat de raadsleden, commissieleden en collegeleden in kennis worden gesteld van het in lid 1 en 3 vermelde gemotiveerde verzoek tot intrekking van een voorstel. De kennisgeving wordt in het raadsinformatiesysteem toegevoegd aan het agendapunt over de vaststelling van de voorlopige agenda en het agendapunt over het betreffende voorstel.

Hoofdstuk 4 Orde der vergadering (raad en commissie)

Paragraaf 1 Presentielijst, opening vergadering, primus bij hoofdelijke stemming, ordevoorstel, aantal spreektermijnen, interrupties, spreektijd, handhaving orde en schorsing, spreekrecht

Artikel 19. Presentielijst
Bij binnenkomst in de vergaderzaal tekent ieder aanwezig zittend lid de presentielijst. Aan het einde van elke vergadering wordt die lijst door de (commissie)voorzitter en de (commissie)griffier door ondertekening vastgesteld.

Artikel 20. Opening vergadering; quorum

1. Een vergadering wordt niet geopend voordat blijkens de presentielijst meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden vertegenwoordigd is.

2. Wanneer een kwartier na het vastgestelde begintijdstip het vereiste aantal leden niet aanwezig is, belegt de voorzitter opnieuw een vergadering op een tijdstip dat ten minste vierentwintig uur na het bezorgen van de oproeping is gelegen.

3. Op een vergadering als bedoeld in het tweede lid is het eerste lid niet van toepassing. Deze raadcommissie kan echter over andere aangelegenheden dan die daarvoor de ingevolge het eerste lid niet geopende vergadering waren geagendeerd alleen beraadslagen of besluiten, als blijkens de presentielijst meer dan de helft van het aantal zitting hebbende (commissie)leden aanwezig is.

Artikel 21. Primus bij hoofdelijke stemming raadsvergadering
De voorzitter deelt aan het begin de raadsvergadering mee bij welk aanwezig lid van de raad een eventuele hoofdelijke stemming zal beginnen.

Artikel 22. Voorstellen van orde

1. De voorzitter en ieder lid van de raad(commissie) kunnen tijdens de vergadering mondeling een voorstel van orde doen, welk voorstel kort kan worden toegelicht.

2. Een voorstel van orde kan uitsluitend de gang van zaken/orde van de vergadering betreffen.

3. Een ordevoorstel wordt terstond instemming gebracht. Indien de meerderheid instemt met dit ordevoorstel, is het ordevoorstel aangenomen.

Artikel 23. Aantal spreektermijnen

1. De beraadslaging over een onderwerp of voorstel geschiedt in ten hoogste twee termijnen, tenzij de raad(commissie) anders beslist.

2. De eerste of enige termijn wordt gebruikt om standpunten kenbaar te maken, debat te voeren tussen de fracties over het onderwerp en/of om verhelderende vragen te stellen aan het college.

3. De tweede termijn, indien gehouden, wordt gebruikt om debat te voeren tussen fracties. Het college kan hierin worden betrokken indien het debat tussen fracties daarom vraagt.

4. Elke spreektermijn wordt door de (commissie)voorzitter afgesloten.

5. Een fractie mag in een termijn niet meer dan één maal het woord voeren over hetzelfde onderwerp of voorstel.

6. Het vijfde lid is niet van toepassing op:
   a. de rapporteur van een commissie;
   b. het lid dat een (sub)amendement, een motie of een initiatiefvoorstel heeft ingediend, voor wat betreft dat amendement, die motie of dat voorstel.

7. Bij de bepaling hoeveel malen een lid over hetzelfde onderwerp of voorstel het woord heeft gevoerd, wordt niet meegerekend het spreken over een voorstel van orde.

Artikel 24. Interrupties

1. Interrupties zijn in de eerste termijn toegestaan aan het einde van een bijdrage, tenzij de voorzitter anders bepaalt.

2. In tweede (of de enige) termijn mag per fractie twee keer per spreker worden geïnterrumpeerd, tenzij de voorzitter anders beslist.

3. Bij grote politieke vraagstukken kan de voorzitter bepalen dat van lid 1 en 2 wordt afgeweken. De voorzitter bepaalt dan bij aanvang van het agendapunt hoeveel interrupties per fractie per spreker zijn toegestaan.

4. Interrupties bestaan uit korte, bondige opmerkingen of vragen met uitsluitend een korte inleiding, indien noodzakelijk.

Artikel 25. Spreektijd

1. De raad(commissie) kan op voorstel van de voorzitter, zowel bij aanvang als in de loop van de beraadslaging over een onderwerp bij wijze van uitzondering regels stellen ten aanzien van de spreektijd van de leden.

2. Zodra de eventuele spreektijd is verstreken, nodigt de voorzitter de spreker uit zijn rede te beëindigen; deze is gehouden hieraan gevolg te geven.

3. Het presidium stelt, indien gewenst, een spreektijdenregeling vast.

Artikel 26. Handhaving orde en schorsing

1. Een spreker mag in zijn betoog niet worden gestoord, tenzij:
   a. de voorzitter het nodig oordeelt hem aan het opvolgen van dit reglement te herinneren;
   b. een lid hem conform artikel 24 interrumpeert. De voorzitter kan bepalen dat een spreker zonder verdere interrupties zijn betoog zal afronden.

2. Indien een spreker, zich beledigende of onbetamelijke uitdrukkingen veroorlooft, afwijkt van het in behandeling zijnde onderwerp, een andere spreker herhaaldelijk ongeoorloofd interrumpeert, dan wel anderszins de orde verstoort, wordt hij door de voorzitter tot de orde geroepen. Indien de betreffende spreker, hieraan geen gevolg geeft, kan de voorzitter hem gedurende de vergadering, waarin dat plaats heeft, over het aanhangige onderwerp het woord ontzeggen.

3. De voorzitter kan ter handhaving van de orde van de vergadering voor een door de voorzitter te bepalen tijd schorsen en - indien na de heropening de orde opnieuw wordt verstoord - de vergadering sluiten.

Artikel 27. Spreekrecht inwoners en belanghebbenden

1. Inwoners uit Ooststellingwerf en belanghebbenden hebben het recht het woord te voeren:
    a. tijdens de raadscommissievergadering over geagendeerde en niet geagendeerde onderwerpen
    b. tijdens de raadsvergadering uitsluitend over geagendeerde onderwerpen.

2. Het woord kan niet gevoerd worden:
    a. over een besluit van het gemeentebestuur waartegen bezwaar of beroep op de rechter openstaat of heeft opengestaan;
    b. over benoemingen, keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen;
    c. indien een klacht ex artikel 9:1 van de Algemene wet bestuursrecht kan of kon worden ingediend.

3. Degene, die van het spreekrecht gebruik wil maken, meldt dit uiterlijk vóór 12:00 uur op de dag van de vergadering aan de griffie, onder vermelding van naam, adres en telefoonnummer en het onderwerp waarover men het woord wil voeren.

4. Na de opening van de vergadering kunnen de personen, die zich tijdig voor het spreekrecht hebben aangemeld, gezamenlijk gedurende maximaal dertig minuten het woord voeren. De voorzitter geeft het woord aan de insprekers op volgorde van aanmelding. De voorzitter kan van de volgorde afwijken, indien dit in het belang is van de orde van de vergadering.

5. Elke spreker krijgt maximaal vijf minuten het woord. De voorzitter verdeelt de spreektijd evenredig over de sprekers als er meer dan zes sprekers zijn. De voorzitter kan tevens in zeer bijzondere gevallen afwijken van de maximale lengte van de spreektijd.

6. De spreker voert het woord, nadat de voorzitter hem dit heeft verleend. De voorzitter stelt de raadsleden in de gelegenheid vragen te stellen aan de inspreker, dan wel in één ronde een reactie te geven op de inspreker.

7. Insprekers worden verzocht om respectvol en constructief te communiceren. Beledigende of kwetsende uitlatingen zijn niet toegestaan.

Paragraaf 2 Beraadslaging en schorsing, deelname aan de beraadslaging door anderen

Artikel 28. Beraadslaging en schorsing

1. De raad(commissie) kan op voorstel van de voorzitter of een lid van de raad beslissen over één of meer onderdelen van een onderwerp of een voorstel afzonderlijk te beraadslagen.

2. Op verzoek van een lid van de raad(commissie) of op voorstel van de voorzitter kan de raad(commissie) besluiten de beraadslaging voor een door hem te bepalen tijd te schorsen teneinde het college of de leden de gelegenheid te geven tot nader beraad. De beraadslagingen worden hervat nadat de schorsingsperiode verstreken is.

3. Wanneer de voorzitter vaststelt dat een onderwerp of voorstel voldoende is behandeld, sluit hij de beraadslaging.

Artikel 29. Deelname aan de beraadslaging door anderen

Onverminderd artikel 21 van de Gemeentewet kan de raad op enig moment besluiten dat personen die geen lid zijn mogen deelnemen aan de beraadslaging.

Paragraaf 3 Procedures bij stemmingen tijdens raadsvergaderingen

Artikel 30. Algemene bepalingen over stemming

1. De voorzitter vraagt, of stemming wordt verlangd. Indien geen stemming wordt gevraagd en ook de voorzitter dit niet verlangt, stelt de voorzitter vast dat het voorstel zonder (hoofdelijke) stemming is aangenomen.

2. In de vergadering aanwezige leden kunnen aantekening in het verslag vragen, dat zij geacht willen worden te hebben tegengestemd of zich op grond van artikel 28 Gemeentewet van stemming te hebben onthouden.

3. Indien door één of meer leden stemming wordt gevraagd, vindt de stemming door middel van handopsteking plaats.

4. Indien door één of meer leden hoofdelijke stemming wordt gevraagd, kan ook hoofdelijke stemming plaatsvinden. De voorzitter roept de leden van de raad bij naam op hun stem uit te brengen. De stemming begint bij het lid dat daarvoor overeenkomstig artikel 21 is aangewezen. Vervolgens geschiedt de oproeping naar de volgorde van de presentielijst.

5. Bij hoofdelijke stemming is ieder ter vergadering aanwezig lid dat zich niet van deelneming aan de stemming op grond van artikel 28 Gemeentewet moet onthouden, verplicht zijn stem uit te brengen. De leden brengen hun stem uit door het woord 'voor' of 'tegen' uit te spreken, zonder enige toevoeging.

6. Heeft een lid zich bij het uitbrengen van zijn stem vergist, dan kan hij deze vergissing nog herstellen voordat het volgende lid gestemd heeft. Bemerkt het lid zijn vergissing pas later, dan kan hij nadat de voorzitter de uitslag van de stemming bekend heeft gemaakt wel aantekening vragen dat hij zich heeft vergist; in de uitslag van de stemming brengt dit echter geen verandering.

7. De voorzitter deelt de uitslag na afloop van de stemming mede, met vermelding van het aantal voor en tegen uitgebrachte stemmen. Hij doet daarbij tevens mededeling van het genomen besluit.

Artikel 31. Stemverklaring

1. Na het sluiten van de beraadslaging en voordat de raad tot stemming overgaat, heeft ieder lid het recht zijn stemgedrag te motiveren.

2. Een stemverklaring is kort en bondig en bestaat uit maximaal één of twee zinnen.

Artikel 32. Stemming over amendementen en moties

1. Indien een amendement op een aanhangig voorstel is ingediend, wordt eerst over dat amendement gestemd.

2. Indien op een amendement een subamendement is ingediend, wordt eerst over het subamendement gestemd en vervolgens over het amendement.

3. Indien twee of meer amendementen of subamendementen op een aanhangig voorstel zijn ingediend, bepaalt de voorzitter de volgorde waarin hierover zal worden gestemd. Daarbij geldt de regel, dat het meest verstrekkende amendement of subamendement het eerst in stemming wordt gebracht.

4. Indien aangaande een aanhangig voorstel een motie is ingediend, wordt eerst over het voorstel gestemd en vervolgens over de motie.

Artikel 33. Stemming over personen

1. Wanneer een stemming over personen voor het doen van een voordracht of het opstellen van een voordracht of aanbeveling moet plaatshebben, benoemt de voorzitter drie raadsleden tot lid van het stembureau.

2. Ieder ter vergadering aanwezig lid dat zich niet op grond van de Gemeentewet van stemming moet onthouden, is verplicht een stembriefje in te leveren. De stembriefjes dienen identiek te zijn.

3. Er hebben zoveel stemmingen plaats als er personen zijn te benoemen, voor te dragen of aan te bevelen. De raad kan op voorstel van de voorzitter beslissen dat bepaalde stemmingen worden samengevat op één briefje.

4. Het stembureau onderzoekt of het aantal ingeleverde stembriefjes gelijk is aan het aantal leden dat ingevolge het tweede lid verplicht is een stembriefje in te leveren. Wanneer de aantallen niet gelijk zijn, worden de stembriefjes vernietigd zonder deze te openen en wordt een nieuwe stemming gehouden.

5. Een uitgebrachte stem is geldig als het stembrief behoorlijk is ingevuld. Een blanco of onleesbaar stembriefje of een stembriefje dat niet vermeldt wat de uitgebrachte stem is, overeenkomstig de door de voorzitter aangegeven formulering, wordt in ieder geval geacht een niet behoorlijk ingevuld stembriefje te zijn.

6. In geval van twijfel over de inhoud van een stembriefje beslist de raad, op voorstel van de voorzitter.

Artikel 34. Herstemming over personen

1. Wanneer bij de eerste stemming niemand de volstrekte meerderheid heeft verkregen, wordt tot een tweede stemming overgegaan.

2. Wanneer na herstemming de stemmen wederom staken, dan zal de beslissing moeten vallen door het lot. In dat geval worden de namen van hen tussen wie de beslissing moet plaatshebben, door de griffier op afzonderlijke, geheel gelijke, briefjes geschreven. Deze briefjes worden, nadat zij door het stembureau zijn gecontroleerd, op gelijke wijze gevouwen, in een stembokaal gedeponeerd en omgeschud. Vervolgens neemt de voorzitter één van de briefjes uit de stembokaal. Degene wiens naam op dit briefje voorkomt, is gekozen.

Artikel 35. Beslissing door het lot

1. Wanneer het lot moet beslissen, worden de namen van hen tussen wie de beslissing moet plaatshebben, door de voorzitter op afzonderlijke, geheel gelijke, briefjes geschreven.

2. Deze briefjes worden, nadat zij door het stembureau zijn gecontroleerd, op gelijke wijze gevouwen, in een stembokaal gedeponeerd en omgeschud.

3. Vervolgens neemt de voorzitter een van de briefjes uit de stembokaal. Degene wiens naam op dit briefje voorkomt, is gekozen.

Paragraaf 4 verslaglegging

Artikel 36. Verslag/besluitenlijst

1. De vergadering wordt vastgelegd op een digitale gegevensdrager en via een schriftelijke besluitenlijst/verslag.

2. De (commissie)griffier draagt zorg voor een besluitenlijst/verslag van de raads(commissie)vergadering.

3. Uit de besluitenlijst/het verslag blijkt in ieder geval:

    a. de namen van de (commissie)voorzitter, de (commissie)griffier, de wethouders en de raads(commissie)leden, allen voor zover ter vergadering aanwezig, alsmede van de overige personen die het woord gevoerd hebben.

    b. een aantekening van welke raads(commissie)leden al dan niet met kennisgeving afwezig waren.

    c. een vermelding van de zaken die aan de orde zijn geweest.

    d. een zakelijke samenvatting van het advies van de raadscommissie aan de raad zoals verwoord door de commissievoorzitter.

    e. voor een raadsvergadering wordt een overzicht van het verloop van elke stemming, met vermelding bij hoofdelijke stemming van de namen van de leden die voor of tegen stemden, onder aantekening van de namen van de leden die zich overeenkomstig de Gemeentewet van stemming hebben onthouden, opgesteld.

    f. de tekst van de ter vergadering ingediende initiatiefvoorstellen en burgerinitiatiefvoorstellen, voorstellen van orde, moties, amendementen en subamendementen.

4. De besluitenlijst/het verslag van de voorgaande vergadering wordt, zo mogelijk, aan de leden van de raad(commissie) beschikbaar gesteld gelijktijdig met de digitale oproep.

5. Bij het begin van de vergadering wordt, zo mogelijk, de besluitenlijst/het verslag van de vorige vergadering vastgesteld.

6. De leden, de (commissie)voorzitter, de wethouders, de (commissie)griffier en de secretaris hebben het recht, een voorstel tot verandering aan de raad(commissie) te doen, indien de besluitenlijst onjuistheden bevat of niet duidelijk weergeeft wat besloten is. Een voorstel tot verandering dient voor het vaststellen van de besluitenlijst/het verslag bij de griffier te worden ingediend.

7. Vastgestelde besluitenlijsten/verslagen worden door de (commissie)voorzitter en de (commissie)griffier ondertekend.

Hoofdstuk 5 Rechten van raadsleden

Artikel 37. Amendementen

1. Ieder lid van de raad kan tot het sluiten van de beraadslagingen amendementen indienen. Een amendement kan het voorstel inhouden om een geagendeerd voorstel in één of meer onderdelen te splitsen, waarover afzonderlijke besluitvorming zal plaatsvinden. Er kan alleen beraadslaagd worden over amendementen die ingediend zijn door leden van de raad, die de presentielijst getekend hebben en in de vergadering aanwezig zijn.

2. Ieder lid dat in de vergadering aanwezig is, is bevoegd op het amendement dat door een lid is ingediend, een wijziging voor te stellen (subamendement).

3. Elk (sub)amendement en elk voorstel moet om in behandeling genomen te kunnen worden schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend. Een raadslid licht het (sub)amendement daarnaast mondeling toe.

4. Intrekking, door de indiener(s), van het (sub)amendement is mogelijk, totdat de besluitvorming door de raad heeft plaatsgevonden.

Artikel 38. Moties

1. Ieder lid van de raad kan ter vergadering een motie indienen.

2. Een motie moet om in behandeling genomen te kunnen worden schriftelijk, bij de voorzitter worden ingediend.

3. De behandeling van een motie vindt gelijktijdig plaats met de beraadslaging over het onderwerp of voorstel waarop het betrekking heeft.

4. De behandeling van een motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp vindt plaats nadat alle op de agenda voorkomende onderwerpen zijn behandeld.

5. Intrekking, door de indiener(s), van een motie is mogelijk totdat de besluitvorming door de raad heeft plaatsgevonden.

Artikel 39. Initiatiefvoorstel

1. Raadsleden dienen initiatiefvoorstellen schriftelijk in bij de voorzitter, met tussenkomst van de griffier, wordt het voorstel naar het college gestuurd. De raad- en commissieleden ontvangen hiervan een afschrift.

2. Het college kan binnen vijf werkdagen, nadat het in kennis is gesteld van het voorstel, schriftelijk wensen en bedenkingen met betrekking tot het voorstel ter kennis van de raad brengen.

3. Nadat het college schriftelijk wensen of bedenkingen ter kennis van de raad heeft gebracht of kenbaar heeft gemaakt hiertoe niet te zullen overgaan, dan wel nadat de in de tweede lid gestelde termijn is verlopen, wordt het voorstel op de agenda van de eerstvolgende raadsvergadering geplaatst. Als de schriftelijke oproep hiervoor reeds verzonden is, wordt het voorstel op de agenda van de daaropvolgende raadsvergadering geplaatst.

Artikel 40. Interpellatie

1. Het verzoek tot het houden van een interpellatie wordt, behoudens in naar het oordeel van de voorzitter spoedeisende gevallen, ten minste 48 uur voor de aanvang van de vergadering schriftelijk bij de voorzitter ingediend. Het verzoek bevat een duidelijke omschrijving van het onderwerp waarover inlichtingen worden verlangd alsmede de te stellen vragen.

2. De voorzitter brengt de inhoud van het verzoek zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige leden van de raad en de wethouders.

3. Bij de vaststelling van de agenda van de eerstvolgende vergadering, na indiening van het verzoek, wordt het verzoek in stemming gebracht. De raad bepaalt op welk tijdstip tijdens de vergadering de interpellatie zal worden gehouden.

4. De interpellant voert niet meer dan tweemaal het woord, de overige leden van de raad, de burgemeester en de wethouders niet meer dan eenmaal, tenzij de raad hen hiertoe verlof geeft.

Artikel 41. Schriftelijke vragen

1. Schriftelijke vragen worden kort en duidelijk geformuleerd. De vragen worden van een toelichting voorzien. Vragen die niet voldoen aan het hiervoor gestelde worden per omgaande door de griffie aan de indiener teruggestuurd.

2. Bij vragen over onderwerpen die op de agenda staan van de raad(commissie) wordt aangegeven of schriftelijke of mondelinge beantwoording wordt verlangd.

3. De vragen worden bij de griffier ingediend. Deze draagt er zorg voor dat de vragen zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige leden van de raad(commissie) en het college worden gebracht.

4. Schriftelijke beantwoording vindt zo spoedig mogelijk plaats, in ieder geval binnen dertig dagen, nadat de vragen zijn binnengekomen in de vorm van een Mededeling aan de raad.

5. De antwoorden van het college worden door tussenkomst van de griffier aan de leden van de raad toegezonden.

6. Mondelinge beantwoording vindt plaats in de eerstvolgende raads(commissie)vergadering bij het betreffende geagendeerde onderwerp. Indien beantwoording niet binnen deze termijn kan plaatsvinden, stelt het verantwoordelijk lid van het college de raad hiervan gemotiveerd in kennis, waarbij de termijn aangegeven wordt, waarbinnen beantwoording wel zal plaatsvinden. De mondelinge beantwoording in de raadscommissie zorgt de gemeentesecretaris voor een korte schriftelijke beantwoording van de vragen, welke de griffie aan het raadsinformatiesysteem kan toevoegen.

7. De vragensteller kan, bij schriftelijke beantwoording, in de eerstvolgende raadscommissievergadering verzoeken de beantwoording te agenderen bij de te bespreken ingekomen stukken.

Artikel 42. Inlichtingen

1. Raadsleden dienen verzoeken tot inlichtingen als bedoeld in artikelen 169, derde lid, en 180, derde lid, van de Gemeentewet schriftelijk in bij de griffier.

2. De griffier brengt de inhoud van het verzoek zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige raadsleden en het college.

3. De verlangde inlichtingen worden zo spoedig mogelijk aan de raad verschaft, in ieder geval binnen zeven werkdagen nadat het verzoek is ingediend.

Hoofdstuk 6 onderdelen horende bij commissievergaderingen
Paragraaf 1: instellen raadcommissie, samenstelling, besluitvorming raadcommissie

Artikel 43. Instellen raadcommissies en vergaderfrequentie

1. De raad stelt de volgende raadcommissies in (artikel 82 gemeentewet):
    a. commissie Samenleving;
    b. commissie Ruimte;
    c. commissie Planning en Control.

2. Indien een gezamenlijke vergadering van raadscommissies wordt belegd, vervult de voorzitter van de raadcommissie die het onderwerp het meest aangaat, de taken van de voorzitter.

3. In de regel vinden de vergaderingen van de raadscommissie Samenleving en Ruimte eenmaal in de maand plaats. De raadscommissie Planning en Control vergadert ongeveer vier maal per jaar.

4. Een raadscommissie vergadert extra indien de voorzitter het nodig oordeelt of indien ten minste een derde van de fracties schriftelijk met opgaaf van redenen daarom verzoeken.

5. De commissievergadering heeft als doel om op basis van het voeren van overleg met het college en onderling debat tussen fracties, al dan niet met het college, te komen tot een politiek-inhoudelijk oordeel over de aan de gemeenteraad voorgelegde voorstellen alsmede het formuleren van een advies over de verdere behandeling in de gemeenteraad.

Artikel 44. Samenstelling

1. In een raadscommissievergadering zitten maximaal twee leden per fractie aan tafel.

2. Een raadslid kan ook tevens commissielid zijn.

Artikel 45. Besluitvorming raadscommissie

1. Als besluitvorming in de raadscommissie aan de orde is (zoals bij een voorstel van orde of over geheimhouding) geldt de regel 'one man, one vote'. De besluiten worden met volstrekte meerderheid van stemmen genomen;

2. Wanneer de voorzitter vaststelt, dat een onderwerp of voorstel voldoende is toegelicht, sluit hij de beraadslaging de raadscommissie brengt een advies uit aan de raad over het aantal spreektermijnen in de raadsvergadering;

3. Het advies kan inhouden om het voorstel als hamerstuk of als bespreekstuk in één of twee termijnen voor te leggen aan de gemeenteraad, waarbij het agenderen als bespreekstuk in ieder geval aan de orde is als een motie of amendement is aangekondigd bij de behandeling van het voorstel in de commissievergadering

4. In de andere gevallen, waarin advisering aan de orde is, brengen de woordvoerders namens de fractie advies uit aan raad of college. Het advies wordt gebundeld, ondertekend door de commissievoorzitter en vervolgens toegevoegd aan het raadsvoorstel.

Paragraaf 2: agendapunten specifiek voor commissievergadering

Artikel 46. Vragenkwartier (voor niet geagendeerde onderwerpen)

1. Aan het begin van elke commissievergadering is er een vragenkwartier voor leden van de commissie, tenzij er bij de griffie geen vragen zijn ingediend. In bijzondere gevallen kan de agendacommissie bepalen dat het vragenkwartier op een ander tijdstip wordt gehouden.

2. De behandeling van de vragen neemt ten hoogste een kwartier in beslag, tenzij de vergadering op voorstel van de voorzitter anders beslist.

3. Het lid van de commissie dat tijdens het vragenkwartier vragen wil stellen, meldt dit onder aanduiding van het onderwerp, een toelichting en de te stellen vragen ten minste vierentwintig uur voor aanvang van de vergadering bij de griffie.

4. De voorzitter van de commissie kan weigeren een onderwerp tijdens het vragenkwartier aan de orde te stellen, indien:
   a. hij het onderwerp niet voldoende nauwkeurig acht aangegeven;
   b. het onderwerp in de commissievergadering van die dag aan de orde komt. Dan worden deze vragen als schriftelijke vragen behandeld bij het betreffende onderwerp.

5. Per commissievergadering mogen er maximaal drie fracties vragen stellen tijdens het vragenkwartier. Voor de bepaling van de volgorde, geldt 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt'.

6. Vragen voor het vragenkwartier bestaan uit maximaal vijf vragen per onderwerp.

7. Indien een fractie over meerdere onderwerpen vragen indient en andere fracties dienen geen vragen in, dan kunnen meerdere onderwerpen van één fractie tijdens de vergadering worden behandeld tot een maximum van drie onderwerpen.

8. De voorzitter van de commissie bepaalt de volgorde, waarin aangemelde onderwerpen tijdens het vragenkwartier aan de orde worden gesteld.

9. De vraagsteller wordt ten hoogste drie minuten het woord verleend om zijn vragen aan het college te stellen en een toelichting te geven.

10. Na de beantwoording door het college krijgt de vragensteller desgewenst het woord om aanvullende vragen te stellen.

11. Vervolgens geeft de voorzitter aan andere leden de gelegenheid om hetzij aan de vragensteller, hetzij aan het college een verhelderende vraag te stellen over hetzelfde onderwerp.

12. Tijdens het vragenkwartier is het niet mogelijk om te interrumperen.

Artikel 47. Te bespreken ingekomen stukken

1. Bij de raad ingekomen stukken, waaronder schriftelijke mededelingen van het college aan de raad, worden op een lijst geplaatst. Deze lijst wordt aan de leden van de raad beschikbaar gesteld en de raad neemt deze ingekomen stukken voor kennisgeving aan.

2. Individuele commissieleden kunnen via de griffie gemotiveerd verzoeken een ingekomen stuk te agenderen als te bespreken ingekomen stuk bij de raadscommissie.

3. Het schriftelijke verzoek moet uiterlijk maandag 15.00 uur voor de commissievergadering bij de griffie zijn ingediend. De griffie zorgt dat het ingevulde format ter kennisgeving van de overige raad(commissie)leden komt en het college. Tevens zorgt zij voor plaatsing op het raadsinformatiesysteem.

4. De onder lid twee genoemde verzoeken worden behandeld als een ordevoorstel bij aanvang van de commissievergadering.

Hoofdstuk 7 Lidmaatschap van andere organisaties

Artikel 48. Verslag en verantwoording

1. Een lid van de raad, een wethouder, de burgemeester of de secretaris, die door de gemeenteraad is aangewezen tot lid van het algemeen bestuur van een openbaar lichaam of van een ander gemeenschappelijk orgaan, ingesteld op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, heeft het recht (om in aansluiting op de behandeling van de lijst van ingekomen stukken òf voor het sluiten van de vergadering) verslag te doen over zaken die in het algemeen bestuur als bedoeld aan de orde zijn. Door de raad gewenste bespreking van dit verslag kan de voorzitter verwijzen naar de desbetreffende commissie.

2. Ieder lid van de raad kan aan een persoon als bedoeld in het eerste lid, schriftelijke vragen stellen. De regels voor het stellen van schriftelijke vragen, vastgesteld in artikel 41, zijn van overeenkomstige toepassing.

3. Wanneer een lid van de raad een persoon als bedoeld in het eerste lid ter verantwoording wenst te roepen over zijn wijze van functioneren als zodanig, besluit de raad over het toestaan daarvan. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op andere organisaties of instituties, waarin de raad één van zijn leden heeft benoemd.

Hoofdstuk 8 Besloten vergadering

Artikel 49. Algemeen
Op een besloten vergadering zijn de bepalingen van dit reglement van overeenkomstige toepassing voor zover deze bepalingen niet strijdig zijn met het besloten karakter van de vergadering.

Artikel 50. Besluitenlijst besloten vergadering

1. De besluitenlijst van een besloten raad(commissie)vergadering wordt niet verspreid, maar berust uitsluitend voor de leden bij de griffier.

2. De besluitenlijst wordt zo spoedig mogelijk in een besloten vergadering ter vaststelling aangeboden. Tijdens deze vergadering neemt de raad een besluit over het al dan niet opheffen van de geheimhouding op de vastgestelde besluitenlijst.

3. De vastgestelde besluitenlijst wordt door de voorzitter en de griffier ondertekend.

Artikel 51. Verplichten/opheffing Geheimhouding

1. De raad, het college en de burgemeester kunnen op grond van hoofdstuk Va Geheimhouding van de gemeentewet, een verplichting tot geheimhouding opleggen ten aanzien van informatie die bij dat orgaan berust. Een verplichting tot geheimhouding duurt voort totdat het orgaan dat de verplichting heeft opgelegd haar opheft.

2. Voor de afloop van de besloten vergadering beslist de raad overeenkomstig hoofdstuk Va Geheimhouding, artikel 89, lid 3 van de Gemeentewet of omtrent de inhoud van de stukken en het verhandelde geheimhouding zal gelden. De raad kan besluiten de geheimhouding op te heffen.

3. Indien informatie ten aanzien waarvan een verplichting tot geheimhouding geldt aan de raad is verstrekt, duurt die verplichting totdat de raad haar opheft.

Hoofdstuk 9 Toehoorders, media en pers

Artikel 52. Social media
Tijdens de raadsvergaderingen voeren raadsleden en commissieleden geen inhoudelijke discussie op openbare sociale media over hetzelfde onderwerp waarover in de betreffende vergadering wordt gedebatteerd.

Artikel 53. toehoorders en pers
1. De toehoorders en vertegenwoordigers van de pers kunnen uitsluitend op de voor hen bestemde plaatsen openbare vergaderingen bijwonen.
2. Het geven van tekenen van goed- of afkeuring of het op andere wijze verstoren van de orde is verboden.
3. De voorzitter is bevoegd toehoorders die op enigerlei wijze de orde van de vergadering verstoren, te doen vertrekken. Toehoorders die bij herhaling de orde in de vergadering verstoren kan hij voor ten hoogste drie maanden de toegang tot de vergadering ontzeggen.

Artikel 54. Geluid- en beeldregistraties
Degenen die van een openbare vergadering geluid- of beeldregistraties wil maken, doen hiervan mededeling aan de (commissie)voorzitter en gedragen zich naar diens aanwijzingen.

Artikel 55. Gebruik mobiele telefoons
Gebruik van mobiele telefoons en/of andere elektronische communicatiemiddelen tijdens de raadsvergadering is toegestaan, mits het geluid ervan is uitgezet en het ook de orde van de raadsvergadering niet verstoort.

Artikel 56. Integriteit
In het kader van integer lokaal bestuur stelt de raad een gedragscode integriteit raadsleden vast. Ieder lid van de raad(commissie) wordt geacht deze gedragscode te kennen en de afspraken in deze gedragscode na te leven.

Hoofdstuk 10 Slotbepalingen

Artikel 57 Intrekking oude verordening
De verordening op raadcommissies 2015 Ooststellingwerf en het reglement van orde 2018 Ooststellingwerf worden ingetrokken.

Artikel 58 Inwerkingtreding

1. Dit reglement treedt in werking met ingang van de eerste raadsvergadering na 28 oktober 2025.
2. Op dat tijdstip vervalt:
    a. het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad 2018 vastgesteld bij raadsbesluit van 18 december 2018.

Artikel 59 Citeertitel
Dit reglement wordt aangehaald als 'Reglement van Orde voor raadsvergaderingen, commissievergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Ooststellingwerf 2025'.

Besloten in de openbare vergadering van 28 oktober 2025.

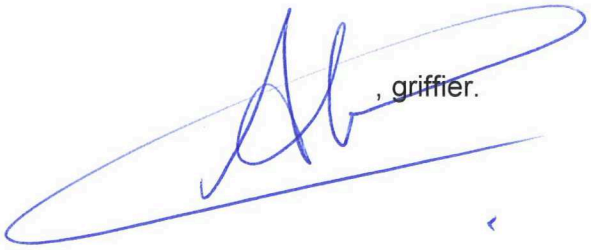

, griffier.

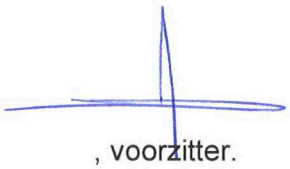

, voorzitter.

AMENDEMENT

Lijst Ter Heide

D66 ooststellingwerf

A-106

De raad van de gemeente Ooststellingwerf, in vergadering bijeen d.d. 28 oktober 2025

Agendapunt: Reglement van Orde

Onderwerp amendement: Agendacommissie openbaar

Ondergetekenden, leden van de raad van de gemeente Ooststellingwerf, stellen voor om artikel 5 lid 2 en artikel 5 lid 9 te wijzigen:

Van:

- Artikel 5, lid 2:
  De agendacommissie vergadert in beginsel maandelijks.

Naar:

- Artikel 5, lid 2:
  De agendacommissie vergadert in beginsel maandelijks en wordt op de voor openbare vergaderingen gebruikelijke wijze aangekondigd via de gemeentelijke website.

Van:

- Artikel 5, lid 9:
  Van de vergaderingen van de agendacommissie wordt een schriftelijk verslag gemaakt. De agendacommissie wordt daartoe bijgestaan door de griffier en een medewerker van de griffie.

Naar:

- Artikel 5, lid 9:
  Van de vergaderingen van de agendacommissie wordt een schriftelijk verslag gemaakt. De agendacommissie wordt daartoe bijgestaan door de griffier en een medewerker van de griffie. Het verslag wordt aan de leden van de raad en commissie beschikbaar gesteld via het raadsinformatiesysteem, en openbaar gemaakt.

Toelichting:
In de huidige werkwijze is de agendacommissie een openbare vergadering, maar noch de agenda noch het verslag wordt gepubliceerd op de daartoe ingestelde website.
Fractie Ter Heide is van mening dat dit openbaar moet zijn.

Ondertekening en naam:

S. ter Heide, Lijst Ter Heide

I. Minnema, D66

Het amendement is aangenomen/verworpen in de vergadering van d.d. 28 oktober 2025

Mevr. A. Hensen, griffier

AMENDEMENT

Lijst Ter Heide

D66 ooststellingwerf

A-106

De raad van de gemeente Ooststellingwerf, in vergadering bijeen d.d. 28 oktober 2025

Agendapunt: Reglement van Orde

Onderwerp amendement: Agendacommissie openbaar

Ondergetekenden, leden van de raad van de gemeente Ooststellingwerf, stellen voor om artikel 5 lid 2 en artikel 5 lid 9 te wijzigen:

Van:

- Artikel 5, lid 2:
  De agendacommissie vergadert in beginsel maandelijks.

Naar:

- Artikel 5, lid 2:
  De agendacommissie vergadert in beginsel maandelijks en wordt op de voor openbare vergaderingen gebruikelijke wijze aangekondigd via de gemeentelijke website.

Van:

- Artikel 5, lid 9:
  Van de vergaderingen van de agendacommissie wordt een schriftelijk verslag gemaakt. De agendacommissie wordt daartoe bijgestaan door de griffier en een medewerker van de griffie.

Naar:

- Artikel 5, lid 9:
  Van de vergaderingen van de agendacommissie wordt een schriftelijk verslag gemaakt. De agendacommissie wordt daartoe bijgestaan door de griffier en een medewerker van de griffie. Het verslag wordt aan de leden van de raad en commissie beschikbaar gesteld via het raadsinformatiesysteem, en openbaar gemaakt.

Toelichting:
In de huidige werkwijze is de agendacommissie een openbare vergadering, maar noch de agenda noch het verslag wordt gepubliceerd op de daartoe ingestelde website.
Fractie Ter Heide is van mening dat dit openbaar moet zijn.

Ondertekening en naam:

S. ter Heide, Lijst Ter Heide

I. Minnema, D66

Het amendement is aangenomen/verworpen in de vergadering van d.d. 28 oktober 2025

Mevr. A. Hensen, griffier

AMENDEMENT

Lijst Ter Heide

Ooststellingwerfs Belang

GROEN LINKS OOSTSTELLING-WERF

D66 ooststellingwerf

A-107

De raad van de gemeente Ooststellingwerf, in vergadering bijeen d.d. 28 oktober 2025

Agendapunt: Reglement van Orde

Onderwerp amendement: Vergoeding commissieleden

Ondergetekenden, leden van de raad van de gemeente Ooststellingwerf, stellen voor om het volgende te wijzigen:

Artikel 10, lid 8:
De commissieleden ontvangen een vergoeding per bijgewoonde commissievergadering.

Veranderen in:

De commissieleden ontvangen een vergoeding (volgens artikel 3.4.1. van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers) per bijgewoonde vergadering of bijeenkomst voor zover deze vallen onder artikel 82 van de gemeentewet.

Toelichting:
Dit geeft duiding aan de basis voor de vergoeding van commissieleden.

Ondertekening en naam:

S. ter Heide, Lijst Ter Heide

H. Dongstra, OoststellingwerfsBelang

R. Berends, GroenLinks

I. Minnema, D66

Het amendement is aangenomen/verworpen in de vergadering van d.d. 28 oktober 2025

Mevr. A. Hensen, griffier

AMENDEMENT

Lijst Ter Heide

Ooststellingwerfs Belang

GROEN LINKS OOSTSTELLING-WERF

D66 ooststellingwerf

A-107

De raad van de gemeente Ooststellingwerf, in vergadering bijeen d.d. 28 oktober 2025

Agendapunt: Reglement van Orde

Onderwerp amendement: Vergoeding commissieleden

Ondergetekenden, leden van de raad van de gemeente Ooststellingwerf, stellen voor om het volgende te wijzigen:

Artikel 10, lid 8:
De commissieleden ontvangen een vergoeding per bijgewoonde commissievergadering.

Veranderen in:

De commissieleden ontvangen een vergoeding (volgens artikel 3.4.1. van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers) per bijgewoonde vergadering of bijeenkomst voor zover deze vallen onder artikel 82 van de gemeentewet.

Toelichting:
Dit geeft duiding aan de basis voor de vergoeding van commissieleden.

Ondertekening en naam:

S. ter Heide, Lijst Ter Heide

H. Dongstra, OoststellingwerfsBelang

R. Berends, GroenLinks

I. Minnema, D66

Het amendement is aangenomen/verworpen in de vergadering van d.d. 28 oktober 2025

Mevr. A. Hensen, griffier

AMENDEMENT

Lijst Ter Heide

A-108

De raad van de gemeente Ooststellingwerf, in vergadering bijeen d.d. 28 oktober 2025

Agendapunt: Reglement van Orde

Onderwerp amendement: Artikel 24 - interrupties

Ondergetekende, lid van de raad van de gemeente Ooststellingwerf, stelt voor om het volgende te wijzigen:

Artikel 24 lid 1, 2 en 3 te verwijderen:

1. Interrupties zijn in de eerste termijn toegestaan aan het einde van een bijdrage, tenzij de voorzitter anders bepaalt.

2. In tweede (of de enige) termijn mag per fractie twee keer per spreker worden geïnterrumpeerd, tenzij de voorzitter anders beslist.

3. Bij grote politieke vraagstukken kan de voorzitter bepalen dat van lid 1 en 2 wordt afgeweken. De voorzitter bepaalt dan bij aanvang van het agendapunt hoeveel interrupties per fractie per spreker zijn toegestaan.

En te vervangen door:

Artikel 24, lid 1:
De voorzitter bepaalt naar gelang het belang van het onderwerp het aantal interrupties die totaal door een fractie mogen worden gebruikt.

Toelichting:
De behandeling moet levendig blijven. Het is de vrijheid van een fractie hoe om te gaan met het toegestane aantal interrupties. De voorzitter ziet toe op de naleving hiervan.

Ondertekening en naam:

S. ter Heide, Lijst Ter Heide

Het amendement is aangenomen/verworpen in de vergadering van d.d. 28 oktober 2025

Mevr. A. Hensen, griffier

AMENDEMENT

Ooststellingwerfs Belang

Lijst Ter Heide

A-109

De raad van de gemeente Ooststellingwerf, in vergadering bijeen d.d. 28 oktober 2025

Agendapunt: Reglement van Orde

Onderwerp: Spreekrecht inwoners en belanghebbenden

Ondergetekenden, leden van de raad van de gemeente Ooststellingwerf, stellen voor om artikel 27 als volgt te wijzigen:

Artikel 27, lid 1, sub a en sub b te verwijderen:
Inwoners uit Ooststellingwerf en belanghebbenden hebben het recht het woord te voeren:

a. *tijdens de raadscommissievergadering over geagendeerde en niet geagendeerde onderwerpen*
b. *tijdens de raadsvergadering uitsluitend over geagendeerde onderwerpen.*

En te vervangen met:
Artikel 27, lid 1:
Inwoners uit Ooststellingwerf en belanghebbenden hebben het recht het woord te voeren tijdens raadscommissie- en raadsvergaderingen over geagendeerde en niet geagendeerde onderwerpen.

Toelichting:
Wij zijn ons ervan bewust dat het aanpassen van het RvO de input gehaald heeft uit de heidag met de raadsleden. Doch het belang van onze burgers/inwoners staat voor ons op de eerste plaats. Bij navraag bij bijvoorbeeld onze achterban wordt dit ervaren als een inperking van het vrije woord. Dat kan volgens ons niet de bedoeling zijn.

Ondertekening en naam:

Arènda Broersma, OoststellingwerfsBelang

Simon Ter Heide, Lijst Ter Heide

Het amendement is aangenomen / verworpen in de vergadering van d.d. 28 oktober 2025

Mevr. A. Hensen, griffier

AMENDEMENT

Ooststellingwerfs Belang

Lijst Ter Heide

A-109

De raad van de gemeente Ooststellingwerf, in vergadering bijeen d.d. 28 oktober 2025

Agendapunt: Reglement van Orde

Onderwerp: Spreekrecht inwoners en belanghebbenden

Ondergetekenden, leden van de raad van de gemeente Ooststellingwerf, stellen voor om artikel 27 als volgt te wijzigen:

Artikel 27, lid 1, sub a en sub b te verwijderen:
Inwoners uit Ooststellingwerf en belanghebbenden hebben het recht het woord te voeren:

a. *tijdens de raadscommissievergadering over geagendeerde en niet geagendeerde onderwerpen*
b. *tijdens de raadsvergadering uitsluitend over geagendeerde onderwerpen.*

En te vervangen met:
Artikel 27, lid 1:
Inwoners uit Ooststellingwerf en belanghebbenden hebben het recht het woord te voeren tijdens raadscommissie- en raadsvergaderingen over geagendeerde en niet geagendeerde onderwerpen.

Toelichting:
Wij zijn ons ervan bewust dat het aanpassen van het RvO de input gehaald heeft uit de heidag met de raadsleden. Doch het belang van onze burgers/inwoners staat voor ons op de eerste plaats. Bij navraag bij bijvoorbeeld onze achterban wordt dit ervaren als een inperking van het vrije woord. Dat kan volgens ons niet de bedoeling zijn.

Ondertekening en naam:

Arènda Broersma, OoststellingwerfsBelang

Simon Ter Heide, Lijst Ter Heide

Het amendement is aangenomen / verworpen in de vergadering van d.d. 28 oktober 2025

Mevr. A. Hensen, griffier

AMENDEMENT

A-111

De raad van de gemeente Ooststellingwerf, in vergadering bijeen d.d. 28 oktober 2025

Agendapunt: Reglement van Orde

Onderwerp amendement: Evaluatie Reglement van Orde

Ondergetekenden, leden van de raad van de gemeente Ooststellingwerf, stellen voor om een beslispunt toe te voegen aan het raadsbesluit:

4. De griffie te verzoeken om in het presidium een evaluatiemoment van het nieuwe Reglement van orde in te plannen één jaar na de installatie van de nieuwe gemeenteraad in 2026.

Toelichting:

Met dit amendement stelt het CDA Ooststellingwerf voor om het Reglement van orde na één jaar te evalueren. Zo kan worden gekeken hoe het nieuwe reglement in de praktijk werkt en of er verbeteringen nodig zijn. Op basis van de ervaringen van de raad kunnen daarna eventuele aanpassingen worden gedaan.

Ondertekening en naam:
T.W. Swart, CDA

B. Leistra, ChristenUnie

Het amendement is aangenomen / verworpen in de vergadering van d.d. 28 oktober 2025

Mevr. A. Hensen, griffier

AMENDEMENT

A-111

De raad van de gemeente Ooststellingwerf, in vergadering bijeen d.d. 28 oktober 2025

Agendapunt: Reglement van Orde

Onderwerp amendement: Evaluatie Reglement van Orde

Ondergetekenden, leden van de raad van de gemeente Ooststellingwerf, stellen voor om een beslispunt toe te voegen aan het raadsbesluit:

4. De griffie te verzoeken om in het presidium een evaluatiemoment van het nieuwe Reglement van orde in te plannen één jaar na de installatie van de nieuwe gemeenteraad in 2026.

Toelichting:

Met dit amendement stelt het CDA Ooststellingwerf voor om het Reglement van orde na één jaar te evalueren. Zo kan worden gekeken hoe het nieuwe reglement in de praktijk werkt en of er verbeteringen nodig zijn. Op basis van de ervaringen van de raad kunnen daarna eventuele aanpassingen worden gedaan.

Ondertekening en naam:
T.W. Swart, CDA

B. Leistra, ChristenUnie

Het amendement is aangenomen / verworpen in de vergadering van d.d. 28 oktober 2025

Mevr. A. Hensen, griffier

Raadsvoorstel

Commissievergadering	**:**	Ruimte
Titel	:	Eindrapportage informatieveiligheid in Ooststellingwerf: Tussen ambitie en uitvoering

Voorgesteld besluit

Het college de opdracht te geven om de aanbevelingen van de rekenkamer inzake *Informatieveiligheid in Ooststellingwerf* tot uitvoering te brengen:

Beleid en uitvoering:

1. Intensiveer de samenwerking in OWO verband en breid deze uit door niet alleen de uitvoering gezamenlijk op te pakken, maar ook op korte termijn gezamenlijk beleid te formuleren.
2. Vertaal de uitgevoerde GAP-analyse structureel naar een concreet verbeterplan met meetbare mijlpalen, versnel de implementatie van de BIO2-norm en zorg voor een integrale aanpak voor informatieveiligheid om het volwassenheidsniveau te verhogen, naar volwassenniveau 4.

Incidenten (afhandeling):

3. Verhoog de aandacht voor risicobeheersing en zorg voor een duidelijke opvolging van incidenten.

PDCA-cyclus:

4. Versterk de PDCA-cyclus door de opvolging van audits en adviezen te verbeteren en te documenteren.

Weerbaarheid:

5. Maak bewustwordingsactiviteiten verplicht voor medewerkers, bestuurders en raadsleden en zorg voor een gestructureerde aanpak voor opleiding en training.

Crisisorganisatie:

6. Organiseer periodieke crisisoefeningen en borg de effectiviteit ervan binnen een PDCA-cyclus, ook in OWO-verband.

Rol van de Gemeenteraad:

7. Informeer de gemeenteraad zodanig dat zij haar controlerende en kaderstellende rol op het gebied van digitale veiligheid kan vervullen. Besteed hierin aandacht aan de volgende punten:
   - de mate waarin de gemeente voldoet aan de BIO norm;
   - ontwikkeling in het volwassenheidsniveau;
   - risicomanagement en crisisbeheersing.

Openbaar

Ja, passief via openbaar verslag

Inleiding

Gemeenten zijn steeds afhankelijker geworden van digitalisering; elk gemeentelijk proces kent wel een digitaal component. Daarom neemt ook het belang van informatieveiligheid toe. Het doel van het onderzoek is om in beeld te brengen of de informatiebeveiliging adequaat is georganiseerd en geborgd.

De Rekenkamer komt in haar onderzoek inzake informatieveiligheid in Ooststellingwerf: tussen ambitie en uitvoering tot een zevental aanbevelingen. Het college van burgemeester en wethouders heeft in haar bestuurlijke reactie het volgende aangegeven: *Het rapport van uw rekenkamercommissie over het onderzoek naar informatieveiligheid in de gemeente Ooststellingwerf hebben wij met belangstelling gelezen. Hierbij geven we graag onze reactie op het onderzoek.*

Algemene reactie

Binnen de gemeenten maken we steeds meer en steeds vaker gebruik van geautomatiseerde systemen. Ook is er sprake van toenemende (digitale) informatie-uitwisseling tussen overheidsorganisaties onderling en met burgers en bedrijven door ontwikkelingen zoals internet en telewerken. We moeten hierbij rekening houden met de privacyregels. Burgers, bedrijven, instellingen moeten de overheid kunnen vertrouwen en hebben er recht op te weten wie welke gegevens verzamelt en waarvoor deze gebruikt worden. Het is daarom van groot belang dat gegevens alleen onder strikte voorwaarden gebruikt worden en goed beveiligd zijn tegen onbevoegd gebruik. De gemeente Ooststellingwerf onderkent het voldoen aan de eisen van informatiebeveiliging en privacy.

Argumenten

1. *De rekenkamer is een instrument van en voor de raad*
   De gemeenteraad heeft een rekenkamer ingesteld ter ondersteuning van de kaderstellende en controlerende taak. De rekenkamer richt zich op rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid en beheer. De rekenkamer van Ooststellingwerf is een personele unie met de rekenkamer van Weststellingwerf en Opsterland, met een externe voorzitter en externe leden. De rapporten die zij schrijft biedt zij aan het college van burgemeester en wethouders aan voor een bestuurlijke reactie. Deze bestuurlijke reactie wordt integraal opgenomen in het rapport. De uiteindelijke ontvanger van het rapport is de gemeenteraad. Het is aan de gemeenteraad om te bepalen in hoeverre de raad zich kan vinden in het rapport, de conclusies en de aanbevelingen. Het is tevens aan de gemeenteraad om te bepalen welke opdracht aan het college wordt meegegeven.

Kanttekeningen

n.v.t.

Financiële toelichting

n.v.t.

Inwonersparticipatie
n.v.t.

Publicatie voor bekendmaking
n.v.t.

Vervolg
De aanbevelingen worden opgenomen in de voortgangslijst, zodat de raad hier toezicht op kan houden.

Namens het presidium van Ooststellingwerf,

Voorzitter presidium,
J. Werkman

Griffier,
A. Hensen

Bijlagen
1. Aanbiedingsbrief onderzoek
2. Eindrapport informatieveiligheid - Ooststellingwerf

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;
Gelezen het voorstel van het Presidium

nr.

Besluit
Het college de opdracht te geven om de aanbevelingen van de rekenkamer inzake *Informatieveiligheid in Ooststellingwerf* tot uitvoering te brengen:

Beleid en uitvoering:

1. Intensiveer de samenwerking in OWO verband en breid deze uit door niet alleen de uitvoering gezamenlijk op te pakken, maar ook op korte termijn gezamenlijk beleid te formuleren.
2. Vertaal de uitgevoerde GAP-analyse structureel naar een concreet verbeterplan met meetbare mijlpalen, versnel de implementatie van de BIO2-norm en zorg voor een integrale aanpak voor informatieveiligheid om het volwassenheidsniveau te verhogen, naar volwassenniveau 4.

Incidenten (afhandeling):

3. Verhoog de aandacht voor risicobeheersing en zorg voor een duidelijke opvolging van incidenten.

PDCA-cyclus:

4. Versterk de PDCA-cyclus door de opvolging van audits en adviezen te verbeteren en te documenteren.

Weerbaarheid:

5. Maak bewustwordingsactiviteiten verplicht voor medewerkers, bestuurders en raadsleden en zorg voor een gestructureerde aanpak voor opleiding en training.

Crisisorganisatie:

6. Organiseer periodieke crisisoefeningen en borg de effectiviteit ervan binnen een PDCA-cyclus, ook in OWO-verband.

Rol van de Gemeenteraad:

7. Informeer de gemeenteraad zodanig dat zij haar controlerende en kaderstellende rol op het gebied van digitale veiligheid kan vervullen. Besteed hierin aandacht aan de volgende punten:
   - de mate waarin de gemeente voldoet aan de BIO norm;
   - ontwikkeling in het volwassenheidsniveau;

risicomanagement en crisisbeheersing

Besloten in de openbare vergadering van28 oktober 2025.

, griffier. , voorzitter.

Aan de gemeenteraden van de gemeente Ooststellingwerf, Weststellingwerf & Opsterland
c.c. Colleges van B&W

Betreft: onderzoeksrapport Informatieveiligheid

Bijlagen: (1) onderzoeksrapport

10 juli 2025

Aan de gemeenteraad,

Bijgaand ontvangt u het resultaat van het rekenkameronderzoek naar informatieveiligheid in uw gemeente. Wij onderzochten of de informatiebeveiliging adequaat is georganiseerd en geborgd bij de OWO-gemeenten en in hoeverre de gemeenteraden in positie zijn om hun taken uit te voeren.

De rekenkamer is graag bereid om in één van uw komende (oriënterende) raadsvergaderingen de uitkomsten van het onderzoek te presenteren en toe te lichten.

Hoogachtend,
Namens de rekenkamers van Ooststellingwerf, Weststellingwerf & Opsterland,

Hanneke Vervoort, voorzitter

Informatieveiligheid in Ooststellingwerf: tussen ambitie en uitvoering

Rekenkameronderzoek naar beleid, uitvoering en bestuurlijke grip op digitale veiligheid

OOSTSTELLINGWERF

Inhoudsopgave

Bestuurlijke nota .....

Samenvatting 1

Conclusies en aanbevelingen 3

Bestuurlijke reactie 6

Nawoord 7

Nota van bevindingen .....

1. Inleiding 1
   - 1.1 Aanleiding 1
   - 1.2 Doel- en vraagstelling 1
   - 1.3 Normenkader 2
   - 1.4 Werkwijze 3
   - 1.5 Leeswijzer 3
2. Speelveld digitale veiligheid 4
   - 2.1 Belangrijke elementen digitale veiligheid 4
   - 2.2 Wetten & regels 5
   - 2.3 Bestuur & organisatie 6
   - 2.4 Weerbaarheid 7
3. Beleid en uitvoering 8
   - 3.1 OWO-samenwerking 8
   - 3.2 Ooststellingwerf 11
     - 3.2.1 BIO 11
     - 3.2.2 Incidenten(afhandeling) 12
     - 3.2.3 PDCA-cyclus 13
     - 3.2.4 Bestuur & organisatie 13
     - 3.2.5 Weerbaarheid 14
     - 3.2.6 Crisisorganisatie 15
4. Rol van de Raad 16
   - 4.1 Informatievoorziening 16
   - 4.2 Perspectief raadsleden in Ooststellingwerf 16
5. Beantwoording onderzoeksvragen - toetsing aan het normenkader 18
   - 5.1 Beantwoording onderzoeksvragen 18
   - 5.2 Toetsing aan het normenkader 21
     - 5.2.1 Normen ten aanzien van het beleid 21
     - 5.2.2 Normen ten aanzien van digitale veiligheid in de praktijk ... 21
     - 5.2.3 Normen ten aanzien van de organisatiecultuur 22

Bijlage 1- Geïnterviewde personen 23

Bijlage 2 - Documentatie 24

Bijlage 3 - Lijst met afkortingen 26

Bestuurlijke nota

Samenvatting

Gemeenten zijn steeds afhankelijker geworden van digitalisering; elk gemeentelijk proces kent wel een digitaal component. Daarom neemt ook het belang van informatieveiligheid toe. De Rijksoverheid en Europa dringen met Richtlijnen en wetgeving aan op digitaal veilige gemeenten. De Europese ‘Network and Information Security-directive’ (NIS2 richtlijn) is bedoeld om de cyberbeveiliging en de weerbaarheid van ‘essentiële diensten’, waaronder lokale overheden, in de EU-lidstaten te verbeteren. Op dit moment wordt de richtlijn naar Nederlandse wetgeving vertaald. De bepalingen worden opgenomen in de Cyberbeveiligingswet. Dit houdt in dat digitale veiligheid een plicht wordt voor gemeenten. Vanwege het toegenomen belang van digitale veiligheid en de aanvullende verplichtingen voor gemeenten, hebben de rekenkamers van de gemeenten Opsterland, Weststellingwerf en Ooststellingwerf hier onderzoek naar gedaan. Dit onderzoek is uitgevoerd van oktober 2024 tot januari 2025.

Het doel van het onderzoek is om in beeld te brengen of de informatiebeveiliging adequaat is georganiseerd en geborgd bij de OWO-gemeenten en in hoeverre de gemeenteraden in positie zijn om hun taken uit te voeren. De volgende vraag staat centraal in dit onderzoek:
Is de informatiebeveiliging van de OWO-gemeenten adequaat georganiseerd en geborgd?

Beleid en uitvoering in Ooststellingwerf

De gemeente Ooststellingwerf werkt op het gebied van ICT en informatiebeveiliging samen met Weststellingwerf en Opsterland in het samenwerkingsverband OWO. Binnen deze samenwerking is Team ICT verantwoordelijk voor de uitvoering van technische beveiligingsmaatregelen, zoals firewalls, monitoring, back-ups en het beheer van applicaties. Grote applicaties worden centraal beheerd, terwijl kleinere applicaties onder de verantwoordelijkheid van de afzonderlijke gemeenten vallen. Er is nog geen volledig overzicht van wie waarvoor verantwoordelijk is, maar hier wordt aan gewerkt.

Ooststellingwerf heeft een eigen strategisch informatiebeveiligingsbeleid dat in november 2023 is vastgesteld. Dit beleid is gebaseerd op de BIO-normen en richt zich op het verhogen van de informatieveiligheid en het verbeteren van de organisatie. De gemeente heeft een GAP-analyse uitgevoerd om te bepalen welke maatregelen nog nodig zijn om aan de BIO2 te voldoen. De uitvoering van deze maatregelen gebeurt stapsgewijs en wordt jaarlijks geëvalueerd.

De gemeente voert jaarlijks een ENSIA-audit uit en stelt een jaarrapport op over informatieveiligheid en privacy. Hierin worden ook de resultaten van zelfevaluaties en risicoanalyses besproken. In 2023 zijn er elf datalekken gemeld, vooral veroorzaakt door verkeerd geadresseerde e-mails. De Functionaris Gegevensbescherming (FG) houdt een register bij van deze incidenten en is het aanspreekpunt voor de Autoriteit Persoonsgegevens.

De gemeente gebruikt de PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act) om continu te verbeteren. De CISO en FG coördineren deze cyclus en geven adviezen aan teamleiders op basis van audits en controles. Er worden ook technische en menselijke pentesten uitgevoerd, zoals phishingtests en mystery guests. De opvolging van de resultaten is echter niet altijd goed vastgelegd.

Binnen de organisatie zijn de rollen en verantwoordelijkheden verdeeld over het college van B&W, de directie, het lijnmanagement en de teamleiders. De CISO en FG vervullen een dubbele rol. Op het gebied van bewustwording worden er verschillende activiteiten georganiseerd, zoals wekelijkse kennisvragen, informatie op intranet en presentaties. Deelname is echter niet verplicht en er is geen vaste planning. Nieuwe medewerkers krijgen bij hun start uitleg over informatieveiligheid en moeten een VOG overleggen. Voor specifieke functies zijn er nauwelijks gerichte trainingen.

Rol van de gemeenteraad

De gemeenteraad van Ooststellingwerf ontvangt rapportages over informatieveiligheid, zoals de ENSIA-audit en het jaarrapport van de CISO en FG. In 2023 is er een themabijeenkomst georganiseerd over digitale veiligheid. Toch blijkt uit gesprekken dat raadsleden weinig vragen stellen over dit onderwerp en dat het thema weinig prioriteit krijgt. Sommige raadsleden hebben wel kennis van digitale veiligheid, maar anderen vinden het onderwerp te technisch en vertrouwen op collega's. De raad geeft aan behoefte te hebben aan betere informatie en ondersteuning om haar controlerende en kaderstellende rol goed te kunnen vervullen.

Belangrijkste bevindingen

- **Beleid**: Ooststellingwerf heeft een strategisch informatiebeveiligingsbeleid dat voldoet aan de BIO-normen, maar is nog niet volledig voorbereid op de nieuwe BIO2-standaarden.
- **Uitvoering**: Team ICT voert technische taken uit zoals beveiliging van systemen, pentesten en back-ups. Er is nog geen duidelijke verdeling van verantwoordelijkheden bij incidenten.
- **Incidenten**: Er zijn procedures voor het melden van datalekken. In 2023 waren er 11 datalekken, vooral veroorzaakt door verkeerd geadresseerde e-mails.
- **PDCA-cyclus**: De gemeente werkt met een jaarlijkse cyclus van plannen, uitvoeren, controleren en verbeteren. Resultaten worden gedeeld met de gemeenteraad.
- **Bewustwording**: Nieuwe medewerkers krijgen uitleg over informatieveiligheid. Er zijn wekelijkse kennisvragen en presentaties, maar deelname is niet verplicht en wordt niet goed gemonitord.
- **Crisisorganisatie**: Er is een crisisteam, maar er wordt weinig geoefend. De laatste oefening in 2024 verliep chaotisch.
- **Rol van de raad**: De gemeenteraad krijgt rapportages, maar stelt weinig vragen. Veel raadsleden vinden het onderwerp te technisch en geven aan onvoldoende kennis te hebben.

Conclusies en aanbevelingen

Hieronder presenteren wij de conclusies en aanbevelingen van dit onderzoek in de gemeente Ooststellingwerf.

Conclusies

De gemeente Ooststellingwerf is verantwoordelijk voor het informatiebeveiligingsbeleid, maar de uitvoering daarvan vindt sinds 2012 voor een belangrijk deel plaats in OWO verband. Deze samenwerking levert belangrijke schaalvoordelen op, maar de taakverdeling tussen het samenwerkingsverband en de gemeente Ooststellingwerf is niet op alle onderdelen duidelijk. Zo ontbreekt de structurele afstemming tussen de CISO's van de drie OWO gemeenten en het samenwerkingsverband. Ook hebben de drie OWO gemeenten los van elkaar trainings- en bewustwordingsactiviteiten ingekocht en uitgevoerd. Dit komt de effectiviteit van de samenwerking niet ten goede. Direct na afloop van dit onderzoek zijn plannen voor uitbreiding van de samenwerking gepresenteerd om de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid en uitvoering te vergroten.

In Ooststellingwerf is het strategisch informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld door de gemeenteraad. Dit beleid sluit aan op de gangbare normen voor de gemeentelijke overheid. Zo wordt de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) als uitgangspunt van het beleid genomen. Ooststellingwerf voldoet nog niet helemaal aan deze norm, maar dit is wel een belangrijke doelstelling. De gemeente heeft het afgelopen jaar de ENSIA verklaring gekregen. Dit betekent dat een externe auditor heeft vastgesteld dat de gemeente voldoet aan de veiligheidseisen van stelselhouders bij de Rijksoverheid voor het gebruik van hun applicaties. Hier voldoet Ooststellingwerf volledig aan de gestelde norm.

Uit het onderzoek komt ook naar voren dat de medewerkers van de gemeente Ooststellingwerf het belang van digitale veiligheid onderkennen. Het bewustzijn hiervoor is toegenomen. Maar ook op dit vlak is verbetering mogelijk. Op dit moment is de gemeente Ooststellingwerf zelf verantwoordelijk voor de digitale weerbaarheid van de eigen medewerkers door middel van trainings- en bewustwordingsactiviteiten. Er worden incidenteel wel trainingen aangeboden, maar deelname is vrijblijvend. Een gestructureerde aanpak van training en opleiding, voor zowel nieuwe als zittende medewerkers zal de digitale veiligheid in de gemeente versterken. Als de drie OWO gemeenten dit gezamenlijk oppakken, zijn ook hier schaalvoordelen te halen.

In het beleid wordt risicomanagement genoemd als uitgangspunt voor sturing op digitale veiligheid door het gemeentebestuur. Maar in de praktijk stuurt het college van b. en w. niet op veiligheidsrisico's. Ook de gemeenteraad stuurt onvoldoende op digitale veiligheid. De gemeenteraad wordt via de P&C cyclus op hoofdlijnen op de hoogte gebracht van ontwikkelingen op dit gebied, maar wordt door het college van b. en w. onvoldoende in stelling gebracht om de controlerende en kaderstellende rol in te vullen. Maar de raad kan zichzelf ook actiever opstellen; de afgelopen jaren heeft de raad van Ooststellingwerf geen vraag gesteld over dit onderwerp.

Een laatste conclusie betreft de crisisorganisatie. Als er, ondanks alle preventieve maatregelen die de gemeente Ooststellingwerf (individueel of in OWO samenwerkingsverband) genomen heeft, toch een digitale verstoring plaatsvindt, moet er snel gehandeld worden om de schade te beperken. Bij majeure verstoringen wordt dan een crisisorganisatie ingericht. Dat gebeurt ook in Ooststellingwerf. Er is een crisisprotocol en een crisisteam, maar er wordt niet structureel geoefend.

Aanbevelingen

Beleid en Uitvoering:

1. ***Intensiveer de samenwerking in OWO verband en breid deze uit door niet alleen de uitvoering gezamenlijk op te pakken, maar ook op korte termijn gezamenlijk beleid te formuleren.***
   Maak hiermee een einde aan onduidelijkheid in taakverdeling tussen de OWO samenwerking en de gemeente Ooststellingwerf en draag zorg voor een duidelijke aansturing.

2. ***Vertaal de uitgevoerde GAP-analyse structureel naar een concreet verbeterplan met meetbare mijlpalen, versnel de implementatie van de BIO2-norm en zorg voor een integrale aanpak voor informatieveiligheid om het volwassenheidsniveau te verhogen.***
   De gemeente Ooststellingwerf heeft stappen gezet in de implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Maar de gemeente voldoet niet op alle onderdelen aan de BIO. Dat betekent dat de gemeente kwetsbaar blijft en digitale veiligheidsrisico's loopt. Een extra inspanning is nodig om volledig aan de BIO te voldoen. Om aan de verplichtingen van de Cyberbeveiligingswet te voldoen moet de gemeente doorgroeien naar volwassenheidsniveau 4 (voorspelbaar en geoptimaliseerd). Dit niveau kan worden bereikt door een systematische monitoring van beveiligingsmaatregelen en het verbeteren van de interne evaluatieprocessen.

Incidenten(afhandeling):

3. ***Verhoog de aandacht voor risicobeheersing en zorg voor een duidelijke opvolging van incidenten.***
   Hoewel er procedures zijn voor het melden van datalekken, is de risicobeheersing in processen waarin veel persoonsgegevens worden verwerkt nog niet optimaal.
   Een betere opvolging van incidenten helpt om herhaling te voorkomen en de algehele veiligheid te verbeteren.

PDCA-cyclus:

4. ***Versterk de PDCA-cyclus door de opvolging van audits en adviezen te verbeteren en te documenteren.***
   Op het terrein van digitale veiligheid wordt over het algemeen planmatig gewerkt, maar de laatste twee fasen van de PDCA cyclus moeten beter worden ingevuld. Audits en incidenten moeten vertaald worden in verbeterplannen die vervolgens worden uitgevoerd.

Weerbaarheid:

5. ***Maak bewustwordingsactiviteiten verplicht voor medewerkers, bestuurders en raadsleden en zorg voor een gestructureerde aanpak voor opleiding en training.***
   Vrijblijvende activiteiten kunnen leiden tot lage deelname en onvoldoende kennis en vaardigheden ten aanzien van digitale veiligheid. Verplichte en periodieke trainingen zorgen voor een structureel hoger kennisniveau en betere naleving van veiligheidsprotocollen.

Crisisorganisatie:

6. ***Organiseer periodieke crisisoefeningen en borg de effectiviteit ervan binnen een PDCA-cyclus.***
   Hierbij is het van belang de betrokken rollen en verantwoordelijkheden helder vast te leggen en te evalueren. Ontwikkel een duidelijk crisisprotocol en oefen periodiek met crisissituaties, ook in OWO-samenwerkingsverband. Zonder een duidelijk crisisprotocol en regelmatige oefeningen is de gemeente niet goed voorbereid op daadwerkelijke crisissituaties. Periodieke oefeningen helpen om de respons te verbeteren en de effectiviteit van het crisismanagement te verhogen.

Rol van de Gemeenteraad:

7. ***Informeer de gemeenteraad zodanig dat zij haar controlerende en kaderstellende rol op het gebied van digitale veiligheid kan vervullen.***
   Geef de raad periodiek inzicht in de voortgang van het digitaal veiligheidsbeleid. Hierbij dient minimaal aandacht besteed te worden aan:
   - de mate waarin de gemeente voldoet aan de BIO norm;
   - ontwikkeling in het volwassenheidsniveau;
   - risicomanagement en crisisbeheersing.

Bestuurlijke reactie

gemeente ooststellingwerf

Contactpersoon:
Telefoonnummer:
Zaaknummer:
Documentnummer:

Rekenkamercommissie Ooststellingwerf
t.a.v. mevrouw H. Vervoort

Onderwerp: Bestuurlijke reactie rapport onderzoek informatieveiligheid

Oosterwolde, 3 juni 2025

Beste mevrouw Vervoort,

Het rapport van uw rekenkamercommissie over het onderzoek naar informatieveiligheid in de gemeente Ooststellingwerf hebben wij met belangstelling gelezen. Hierbij geven we graag onze reactie op het onderzoek.

Algemene reactie
Binnen de gemeenten maken we steeds meer en steeds vaker gebruik van geautomatiseerde systemen. Ook is er sprake van toenemende (digitale) informatie-uitwisseling tussen overheidsorganisaties onderling en met burgers en bedrijven door ontwikkelingen zoals internet en telewerken. We moeten hierbij rekening houden met de privacyregels. Burgers, bedrijven, instellingen moeten de overheid kunnen vertrouwen en hebben er recht op te weten wie welke gegevens verzamelt en waarvoor deze gebruikt worden. Het is daarom van groot belang dat gegevens alleen onder strikte voorwaarden gebruikt worden en goed beveiligd zijn tegen onbevoegd gebruik. De gemeente Ooststellingwerf onderkent het voldoen aan de eisen van informatiebeveiliging en privacy.

Inhoudelijke reactie
Hieronder leest u een puntsgewijze opsomming van uw aanbevelingen aan de gemeenteraad en onze reactie hierop

Algemeen:
Onafhankelijke positie CISO/FG
In uw rapport stelt u dat de CISO en FG nog niet volledig in hun onafhankelijke positie zijn gezet. Hier kunnen wij ons niet in vinden. De gecombineerde rol van CISO/FG binnen de gemeente Ooststellingwerf is organisatorisch belegd, volledig onafhankelijk buiten de lijn. De FG ontvangt geen instructies, adviseert, signaleert en rapporteert gevraagd en ongevraagd zoals ook in het Reglement voor de FG is opgenomen en als zodanig is vastgesteld. Er is geen sprake van belangenverstrengeling tussen de FG-taken en die van de rol van CISO. In de rol van CISO wordt niet het doel en de middelen van de gegevensverwerking bepaald. Vanuit die onafhankelijke positie beschikt de CISO/FG derhalve niet over eigen budget, dat is ook niet nodig. Het aanwenden van budget voor het treffen van beveiligingsmaatregelen is een verantwoordelijkheid van directie en lijnmanagement. De CISO/FG houdt onafhankelijk toezicht of de implementatie van de maatregelen in voldoende mate is geborgd, waaronder het aanwenden van budget voor het inzetten van instrumenten om het informatiebeveiligings- en privacy bewustzijn binnen de organisatie op peil te houden.

Wanneer directie en lijnmanagement niet zichtbaar voldoen aan het inzetten van instrumenten (en daarvoor geen budget beschikbaar stellen) rapporteert de CISO vanuit zijn

onafhankelijke rol aan directie dat aan deze maatregel niet wordt voldaan. Wanneer de CISO zelf zou beschikken over een budget om aan te wenden voor dit doel dan is de CISO op dit punt de beheersmaatregel van de organisatie, hij draagt dan immers direct zorg voor implementatie van de norm, daar waar de CISO juist toezicht houdt of genoemde maatregel in voldoende mate binnen de organisatie is geborgd. Wanneer de CISO zou beschikken over budget en dit budget niet voor dit doel zou inzetten, dan wordt daarmee niet aan deze maatregel voldaan en zou de CISO zichzelf tot de orde moeten roepen (slager keurt daarmee zijn eigen vlees).

In artikel 38, Lid 6 van de AVG is opgenomen dat de functionaris voor gegevensbescherming andere taken en plichten kan vervullen en dat de verwerkingsverantwoordelijke ervoor zorgt dat deze taken of plichten niet tot een belangenconflict leiden. Deze splitsing in de inhoudelijk rol van CISO (organisatorisch of technisch uitvoerend) wordt echter niet als zodanig in de berichtgeving op de website van de AP gemaakt. De wijze waarop de gemeente hieraan invulling heeft gegeven voldoet volledig aan de AVG.

***Beleid en Uitvoering**:*
Aanbeveling 1. Intensiveer de samenwerking in OWO verband en breid deze uit door niet alleen de uitvoering gezamenlijk op te pakken, maar ook op korte termijn gezamenlijk beleid te formuleren.
Op 9 december 2024 is op basis van een afwegingskader door de OWO-directie besloten om de beleidsmatige kant van informatiebeveiliging gezamenlijk op te pakken. Daarmee volgen wij deze aanbeveling al op.

Aanbeveling 2. Vertaal de uitgevoerde GAP-analyse structureel naar een concreet verbeterplan met meetbare mijlpalen, versnel de implementatie van de BIO2-norm en zorg voor een integrale aanpak voor informatieveiligheid om het volwassenheidsniveau te verhogen.
In de OWO-samenwerking wordt inmiddels gewerkt aan een projectmatige (meerjaren-)aanpak waarin een keuze is gemaakt de BIO2 risicogericht te implementeren. Het volwassenheidsniveau voor informatiebeveiliging wat hierbij wordt nagestreefd is minimaal niveau 3.

De verwachting is dat de projectgroep ongeveer twee jaar nodig heeft om de BIO2 voor de bepaalde scope te implementeren. Naar verwachting is het project rond 1 juli 2027 afgerond om daarmee aan te sluiten op het afleggen van bestuurlijke verantwoording in het kader van ENSIA.

Incidenten(afhandeling):
Aanbeveling 3. Verhoog de aandacht voor risicobeheersing en zorg voor een duidelijke opvolging van incidenten.
Er is reeds voldoende aandacht voor risicobeheersing en zorg voor duidelijke opvolging van beveiligingsincidenten. De wijze waarop, is duidelijk verwerkt in de procedure. In de situatie van een beveiligingsincident, waarbij persoonsgegevens betrokken zijn, is er sprake van een datalek. Uit het rapport onder 3.2.2. lijkt het alsof wij hebben verzuimd deze datalekken te melden aan de AP, echter indien er geen gevoelige of bijzondere persoonsgegevens zijn gelekt en er geen ernstige nadelige gevolgen van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen zijn, is een melding aan de AP niet verplicht, maar is registratie van het datalek en terugkoppeling aan de verantwoordelijken voldoende.

PDCA-cyclus:
Aanbeveling 4. Versterk de PDCA-cyclus door de opvolging van audits en adviezen te verbeteren en te documenteren.

Deze aanbeveling kunnen wij niet plaatsen, omdat wij dat ons inziens al doen. In de rapportage aan de gemeenteraad staat een overzicht van ondernomen acties om tot het gewenste niveau van informatiebeveiliging te komen en staan de overige actiepunten in een verbeterplan beschreven. De opvolging van de audits op informatieveiligheid en privacy worden gemonitord en gecoördineerd door de CISO en FG. De gemeente voldoet zichtbaar aan alle normen binnen de ENSIA-audit. Aanbevelingen, niet dwingend van aard, worden niet verwerkt in een verbeterplan maar worden teruggekoppeld aan de verantwoordelijken om na te gaan of er eventueel quick wins mogelijk zijn. De gemeente hanteert hierin een risicogerichte aanpak. De PDCA-cyclus is daarmee voldoende geborgd.

Weerbaarheid:
Aanbeveling 5. Maak bewustwordingsactiviteiten verplicht voor medewerkers, bestuurders en raadsleden en zorg voor een gestructureerde aanpak voor opleiding en training.
Alle nieuwe medewerkers en contractanten worden conform de BIO binnen 3 maanden na indiensttreding geïnstrueerd over informatiebeveiliging en privacy via de onboardingsapp als onderdeel van het inwerkprogramma. Door de directie is in het verleden besloten de kwaliteitsleercirkel informatieveiligheid toe te passen en jaarlijks instrumenten voor zittend personeel in te zetten in het kader van bewustwording. Dit doet Ooststellingwerf ook. Dit heeft echter geen verplicht karakter, het volgen van medewerkers past niet binnen de cultuur van de gemeente Ooststellingwerf. In de praktijk is ook gebleken dat deelname aan de verschillende bewustwordingsactiviteiten hoog is. Het volgen en monitoren van deelname door medewerkers, bestuurders en raadsleden is privacygevoelig. We zullen HRM en de OR betrekken om te onderzoeken of het gewenst is aan bewustwordingsactiviteiten een verplicht karakter mee te geven en van daaruit te komen tot een gestructureerde aanpak.

Crisisorganisatie:
Aanbeveling 6. Organiseer periodieke crisisoefeningen en borg de effectiviteit ervan binnen een PDCA-cyclus.
De gemeente Ooststellingwerf onderschrijft het belang van het periodiek oefenen met crisissituaties. In de OWO-samenwerking ligt het voornemen de rollen en verantwoordelijkheden helder vast te leggen in een bedrijfscontinuïteitsplan en aan te sluiten op de bestaande crisisorganisatie.

Rol van de Gemeenteraad:
Aanbeveling 7. Informeer de gemeenteraad zodanig dat zij haar controlerende en kaderstellende rol op het gebied van digitale veiligheid kan vervullen.

Over de voortgang van het digitaal veiligheidsbeleid wordt de raad geïnformeerd in de paragraaf Bedrijfsvoering en in een separate rapportage informatieveiligheid en privacy. De mate waarin de gemeente voldoet aan de BIO norm maakt hiervan op hoofdlijnen onderdeel uit. De gemeente Ooststellingwerf zal bezien op welke wijze hierin verbeteringen kunnen worden doorgevoerd. We gaan in gesprek met de raad over wat nodig is om de controlerende en kader stellende rol op dit gebied te vervullen en daarbij de raad in zijn kracht te zetten.

Met vriendelijke groet,
het College van burgemeester en wethouders

E.H.C. van der Laan
gemeentesecretaris

J. Werkman
burgemeester

Bijlage(n):
Mandaatregeling:

Nawoord

De Rekenkamer bedankt het college voor de uitgebreide bestuurlijke reactie en de daarin opgenomen expliciete onderkenning van het belang van het voldoen aan de eisen van informatiebeveiliging en privacy. We zijn blij te lezen dat een aantal van de aanbevelingen die we doen, al in meer of mindere mate uitvoering krijgen in de praktijk of dat er stappen genomen worden om te onderzoeken wat er met de aanbevelingen gedaan kan worden.

Voor twee van de aanbevelingen die we geven, willen we naar aanleiding van de bestuurlijke reactie nogmaals het belang benadrukken en de raad sterk adviseren deze aanbevelingen wel over te nemen.

- **Aanbeveling 3:** In de bestuurlijke reactie schrijft het college dat er al voldoende aandacht is voor risicobeheersing en het opvolgen van beveiligingsincidenten. Dit wordt vervolgens gekoppeld aan het melden van datalekken waarbij wordt aangegeven dat het rekenkamerrapport zegt dat de gemeente daar verzuimd heeft. Dit is niet het geval en dat hebben we ook in de memorie van antwoord op het ambtelijk wederhoor teruggekoppeld - in het rapport geven we aan dat niet alle datalekken gemeld hoeven te worden bij de AP. Dit is in lijn met wat het college aangeeft. Maar, risicobeheersing gaat immers verder dan alleen het melden van datalekken indien dat noodzakelijk is. Deze aanbeveling komt voort uit de bevinding dat de risicobeheersing in processen waar veel persoonsgegevens verwerkt worden geoptimaliseerd kan worden. Gezien het belang van de bescherming van persoonsgegevens en de mogelijkheden tot optimalisatie van die processen die er binnen de gemeente zijn, blijft dit ons inziens een belangrijke aanbeveling waarvan we de raad adviseren deze over te nemen.
- **Aanbeveling 4:** In de bestuurlijke reactie schrijft het college deze aanbeveling niet te kunnen plaatsen omdat ze audits en adviezen al opvolgen en documenteren. In ons onderzoek komt naar voren dat er inderdaad over het algemeen planmatig wordt gewerkt binnen de gemeente, zoals we in de toelichting op de aanbeveling ook schrijven. Het is heel goed dat de gemeente al grotendeels op deze manier werkt. In het onderzoek hebben we echter ook aanknopingspunten voor optimalisatie gevonden. Die optimalisatie ligt hem voornamelijk in het goed documenteren en vervolgens structureel opvolgen van de (uitvoering van) de verbeterplannen. Het college geeft in het bestuurlijk wederhoor aan dat aanbevelingen (uit de audits) die niet dwingend van aard zijn, worden teruggekoppeld aan de verantwoordelijken en niet worden vastgelegd. Dat is wat ons betreft juist een voorbeeld waarvan we zeggen: leg het wel vast, zodat ook deze aanbevelingen in beeld blijven en opvolging gewaarborgd is. Als dat gedaan wordt dan is de invulling van de PDCA-cyclus nog steviger dan deze nu is.

Naar aanleiding van de toelichting van het college op de positie van de CISO en de FG willen we extra toelichten waarom de dubbelrol van de CISO en FG ons inziens problematisch is. De dubbelrol brengt de onafhankelijkheid in het geding, omdat het kan resulteren in een FG die zijn eigen werk moet controleren, omdat dezelfde functionaris ook de CISO-functie heeft. Een CISO ontwikkelt beleid en geeft advies en de FG moet vervolgens dat beleid controleren. In hoeverre is die controle goed mogelijk als je zelf ook de ontwikkelaar of adviseur kunt zijn geweest? Daarnaast kan het belangenverstrengeling veroorzaken wanneer beveiligingsmaatregelen botsen met privacybescherming. Als laatste moet de FG kunnen opereren zonder instructies te ontvangen over de uitvoering van de eigen taken. Wanneer de FG en CISO dezelfde persoon zijn, kan dit leiden tot een situatie waarin de FG instructies moet opvolgen die in strijd zijn met de vereiste onafhankelijkheid. De Autoriteit Persoonsgegevens draagt ook deze onwenselijkheid van het combineren van CISO en FG rollen uit[1].

[1] https://www.binnenlandsbestuur.nl/digitaal/brabants-privacytoezicht-gebeurt-vaak-met-een-dubbele-pet

Nota van bevindingen

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeenten zijn steeds afhankelijker geworden van digitalisering; elk gemeentelijk proces kent wel een digitale component. Daarom neemt ook het belang van informatieveiligheid toe. Dit belang wordt onderkend door de VNG die met en voor haar leden de Agenda Digitale Veiligheid heeft opgesteld. In deze agenda wordt gepleit voor meer bestuurlijke aandacht voor dit thema. Deze aandacht behelst niet alleen die van de burgemeester of het college van b. en w. , maar ook van de gemeenteraad. De VNG adviseert de colleges dan ook om periodiek het gesprek met de raad aan te gaan over digitale veiligheid.[2]

Ook de Rijksoverheid en Europa dringen met Richtlijnen en wetgeving aan op digitaal veilige gemeenten. De Europese 'Network and Information Security-directive' ofwel de NIS2 richtlijn is bedoeld om de cyberbeveiliging en de weerbaarheid van 'essentiële diensten', waaronder lokale overheden, in de EU lidstaten te verbeteren. Op dit moment wordt de richtlijn naar Nederlandse wetgeving vertaald. De bepalingen worden opgenomen in de Cyberbeveiligingswet. Dit houdt in dat digitale veiligheid een plicht wordt voor gemeenten; de vrijblijvendheid gaat er vanaf. De Cyberbeveiligingswet treedt naar verwachting in oktober 2025 in werking.

Het gemeentelijk beleidsdomein van informatieveiligheid is dus, ook in de OWO-gemeenten, volop in beweging. Gelet op de toegenomen cyberdreigingen en de (op handen zijnde) wettelijke verplichting op het gebied van informatieveiligheid is het van belang dat de gemeenteraad zijn kaderstellende en controlerende rol op dit domein goed kan invullen. De Rekenkamer van de OWO-gemeenten (Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland) heeft daarom een onderzoek uitgevoerd naar de informatieveiligheid bij deze gemeenten.

1.2 Doel- en vraagstelling

Het doel van het onderzoek is het in beeld brengen of de informatiebeveiliging adequaat is georganiseerd en geborgd bij de OWO-gemeenten en in hoeverre de gemeenteraden in hun positie zijn om hun taken uit te voeren.

De centrale vraag van dit onderzoek luidt als volgt:
Is de informatiebeveiliging van de OWO-gemeenten adequaat georganiseerd en geborgd?

Deze centrale vraag is opgesplitst in de volgende deelvragen:

1. Wat is het beleid op het gebied van informatieveiligheid; voldoet dit aan actuele standaarden (als de BIO en ENSIA) en zijn de gemeenten voorbereid op de BIO2 en ENSIA?
2. Hoe wordt het Informatieveiligheidsbeleid uitgevoerd op bestuurlijk, organisatorisch, technisch, proces- en medewerkersniveau? Worden hierbij pentesten ingezet, zo ja, welke?
3. Zijn gegevens voldoende beschermd tegen toegang door onbevoegden? In hoeverre wordt getoetst of de organisatie 'in control' is op het gebied van informatiebeveiliging en welke instrumenten worden hierbij gebruikt?
4. Is de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening gewaarborgd in geval van grootschalige uitval of verstoring van ICT en hoe is dat geregeld? Weet de organisatie hoe te handelen bij een (ernstig) informatiebeveiligingsincident, hoe ziet het incidentmanagementproces eruit en wordt dit in de praktijk geoefend?

[2] Digitale veiligheid en privacy | VNG

5. Hoe wordt omgegaan met risico's en incidenten op het gebied van informatieveiligheid en in hoeverre toont de organisatie lerend vermogen (PDCA cyclus)?
6. Hoe wordt gezorgd voor bewustwording voor informatiebeveiliging bij medewerkers, bestuur, raad en samenwerkingspartners?
7. Zijn de rollen en taken op het gebied van informatiebeveiliging voor medewerkers en het management duidelijk en hoe wordt er gestuurd in de gemeentelijke organisatie?
8. Hoe is de raad betrokken bij het informatieveiligheidsbeleid en is dit voldoende om de kaderstellende en controlerende rol te kunnen vervullen?

1.3 Normenkader

Op basis van bovenstaande vragen is een normenkader uitgewerkt. Onderstaand normenkader, dat normen bevat over het gemeentelijk beleid, de uitvoeringspraktijk en de cultuur is toegepast in dit onderzoek.

Normen ten aanzien van het gemeentelijk beleid

- De gemeente heeft BIO- conform informatiebeveiligingsbeleid.
- De algemene uitgangspunten en kaders zijn besproken in en vastgelegd door de gemeenteraad.
- In het beleid wordt o.a. ingegaan op:
  - Strategische uitgangspunten
  - Risicomanagement
  - Governance (waaronder rollen en verantwoordelijkheden)
  - De PDCA-cyclus van de gemeente
- In (voortgangs)rapportages wordt ingegaan op informatiebeveiliging.
- In programma's en projecten wordt expliciet aandacht besteed aan informatiebeveiliging.
- Er is een procedure hoe wordt omgegaan met informatiebeveiligingsincidenten (waaronder cyberaanvallen) en een crisisprotocol.
- De gemeente heeft beleid voor informatiebeveiliging ten aanzien van samenwerkingspartners, gemeenschappelijke regelingen en leveranciers.

Normen ten aanzien van de uitvoeringspraktijk

- In de praktijk wordt gehandeld conform de wijze waarop informatie wordt beveiligd, waaronder in de relevante werkprocessen, de toewijzing van verantwoordelijkheden, de inrichting van informatiesystemen, de autorisaties, de afspraken voor de verwerking van gegevens en de afspraken over het informeren van burgers en het vragen van toestemming.
- De gemeente heeft een leer- en verbetercyclus (PDCA-cyclus).
- De gemeente heeft inzicht in de belangrijkste verbeterplannen en –maatregelen.
- Er wordt in het geval van incidenten, calamiteiten en crisis volgens de vastgelegde procedures gehandeld.
- De vastgelegde controles en rapportages worden in de praktijk uitgevoerd.
- De gemeente test en toetst procedures regelmatig om de effectiviteit en werking te toetsen.
- De gemeente houdt toezicht op de afspraken ten aanzien van informatiebeveiliging met (samenwerkings)partners, regelingen en leveranciers.
- De raad wordt geïnformeerd op een manier die hem in staat stelt te sturen en te controleren.

Normen ten aanzien van de organisatiecultuur

- De medewerkers van de gemeente zijn bekend met het gemeentelijk beleid met betrekking tot informatiebeveiliging en worden van aanpassingen op de hoogte gehouden.
- In hun dagelijks functioneren geven de medewerkers er blijk van het gemeentelijk informatiebeveiligingsbeleid na te leven.
- In de relatie met ketenpartners bewaken de medewerkers actief dat deze ketenpartners zich conformeren aan de regels, standaarden en procedures van de gemeente op het gebied van informatiebeveiliging.

1.4 Werkwijze

Voorafgaand aan dit onderzoek heeft de rekenkamer een vooronderzoek gedaan bij de drie gemeenten, waarin gesprekken zijn gevoerd en documentatie is verzameld. Het onderzoek bestond uit verschillende fasen. Het onderzoek is gestart met een startbijeenkomst voor betrokken medewerkers van de drie gemeenten. Vervolgens is een documentstudie uitgevoerd en zijn verdiepende interviews gehouden. Om te onderzoeken hoe in de OWO-gemeenten het beleid in praktijk wordt gebracht, zijn voor elke gemeente bijeenkomsten met een focusgroep en raadsbijeenkomst georganiseerd. Om te toetsen of de onderzoeksbevindingen correct waren, is voor aanvang van het schrijven van het rapport een convergentiesessie uitgevoerd met ambtelijk betrokkenen van de drie OWO-gemeenten. Op basis van de verkregen informatie is onze analyse uitgevoerd en deze rapportage geschreven.

1.5 Leeswijzer

Het rapport begint met een uitleg over de wettelijke- en overige kaders voor het gemeentelijk digitale veiligheidsbeleid. In dit hoofdstuk wordt dieper ingegaan op (veranderingen in) de wet- en regelgeving zoals de NIS2 richtlijn, de Cyberbeveiligingswet, de BIO2 en ENSIA.

Vervolgens behandelen wij in hoofdstuk drie de OWO-samenwerking en het beleid en de uitvoering in Ooststellingwerf. Dit hoofdstuk bevat een belangrijk deel van de bevindingen van ons onderzoek. In hoofdstuk vier zetten we de rol van de raad uiteen, door eerst te benoemen welke informatievoorziening zij ontvangen en daarna in te gaan op het perspectief van de raad.

De beantwoording van de onderzoeksvragen en de toetsing aan het normenkader is opgenomen in hoofdstuk 5.

In de bijlagen treft u ten slotte een overzicht van de functionarissen waarmee in het kader van dit onderzoek is gesproken plus een overzicht van de documenten die zijn geraadpleegd. Ook is hier een overzicht opgenomen van de gebruikte afkortingen.

2. Speelveld digitale veiligheid

Dit hoofdstuk is een algemene beschrijving van de context en organisatie van digitale veiligheid in gemeentelijke organisaties en de sturing daarop door college en gemeenteraad.

2.1 Belangrijke elementen digitale veiligheid

Digitale veiligheid gaat over veel meer dan bedrijfsvoering. De gemeentelijke dienstverlening is van digitalisering afhankelijk. Bovendien beschikken gemeenten over steeds meer persoonsgegevens van hun inwoners. Deze inwoners mogen van hun gemeente verwachten dat deze gegevens veilig zijn en dus niet op straat komen te liggen. Als dat toch gebeurt, dan schaadt dit het vertrouwen in de gemeentelijke overheid, en brengt mogelijk zelfs (directe) schade toe aan de getroffen inwoners.

Elke gemeente moet maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat persoonsgegevens veilig zijn en de continuïteit van dienstverlening wordt geborgd. 100% Veilig bestaat echter niet; er is altijd een risico dat er iets misgaat, bijvoorbeeld dat een hacker inbreekt in een gemeentelijk informatiesysteem. Deze dreiging komt niet alleen van buiten, ook een slordigheidje van een van de eigen medewerkers kan leiden tot bijvoorbeeld een datalek (zie ook de voorbeelden uit de fictieve gemeente Fonkelveen in de kaders).

Daarnaast is informatiebeveiliging ook vaak in het belang van de gemeente zelf, denk bijvoorbeeld aan informatie over voorbereidingen op strategische aankopen. Dergelijke informatie is niet per se door wetgeving beschermd, echter iedere gemeente realiseert zich dat dergelijke informatie niet moet lekken.

Een hack met gevolgen

*Fractievoorzitter Jouke Drenth van oppositiepartij **Voorwaarts Fonkelveen** was net thuis van een crisisberaad met het presidium. Dit was zijn derde raadsperiode, maar zo zout had hij het nog niet eerder gegeten. De burgemeester vertelde dat hackers hadden ingebroken in de gemeentelijke informatiesystemen. Er was vertrouwelijke informatie buitgemaakt; persoonsgegevens van inwoners die bij de gemeente vanwege de jeugdzorg geregistreerd waren. Het ging hierbij niet alleen om namen, adressen en BSN nummers, maar ook om behandeldossiers van jongeren. De hackers eisten 5 Bitcoin losgeld van de gemeente, dan zou de gemeente weer toegang krijgen tot de eigen bestanden. Dat kwam neer op € 450.000,-! Waar moest je als kleine gemeente dat geld vandaan halen? Niet ingaan op deze eis ging misschien nog wel meer kosten. De hackers dreigden om de buitgemaakte informatie op het dark web te plaatsen en, zo gaf de burgemeester aan, Fonkelveen zou de hele IT-omgeving opnieuw moeten opbouwen. Dat kon wel een paar miljoen kosten. Het was een duivels dilemma; zakendoen met criminelen of een financiële strop die de gemeente wel eens de kop kon kosten. Binnen twee dagen moest de burgemeester beslissen. Tot die tijd werd er nog naar een oplossing gezocht. Als de back-up bestanden niet aangetast waren, kon de (financiële) schade nog beperkt worden. Maar wat zouden de inwoners van hun gemeente vinden als hun persoonsgegevens op het web gepubliceerd zouden worden? Drenth had er geen goed gevoel bij. Digitale veiligheid was altijd een hamerstuk geweest op de raadsagenda, maar na deze wake-up call vast niet meer.*

In het algemeen leggen gemeenten hun doelstellingen, processen en rolverdeling vast in een beleidsdocument. Hierbij maken veel gemeenten gebruik van het format van de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) van de VNG. Dit format gaat ervan uit dat een beleidsplan voor een periode van meestal vier jaar wordt vastgesteld. Op tactisch niveau wordt het beleid uitgewerkt in jaarplannen. Die plannen worden aan de hand van de Plan-Do-Check-Act (PDCA) cyclus gemonitord met als doel om permanente verbetering door te voeren.

2.2 Wetten & regels

Bij de uitvoering van het informatieveiligheidsbeleid moeten gemeenten voldoen aan verschillende wetten en regels. De belangrijkste zijn de Europese Network- and Information Security 2 directive (NIS2), de Cyberbeveiligingswet (Cbw), de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA).

De NIS2 richtlijn van de Europese Unie heeft als doel om de informatiebeveiliging van essentiële diensten, waaronder die van gemeenten, in de EU-lidstaten te verbeteren. In de richtlijn is hiertoe onder meer een zorgplicht en een meldplicht opgenomen, en wordt ook het toezicht op informatiebeveiliging geregeld. De NIS2 richtlijn is niet rechtstreeks van toepassing op gemeenten, maar wordt uitgewerkt in de Cyberbeveiligingswet, waar gemeenten wel aan moeten voldoen. Naar verwachting wordt de wet in het derde kwartaal van 2025 ingevoerd. Vanaf het moment dat de wet ingaat, moet de gemeentelijke digitale veiligheid voldoen aan de eisen die in deze wet staan. De invoering van de Cyberbeveiligingswet leidt tot een taakverzwaring en extra kosten voor gemeenten. De VNG heeft in een reactie op deze wet gevraagd om compensatie van het Rijk voor deze kosten.[3]

De maatregelen die de Cyberbeveiligingswet voorschrijft om de informatiebeveiliging te verbeteren, de zorgplicht, zijn grotendeels opgenomen in de BIO2. In de Cyberbeveiligingswet gaat het naast de beveiliging van kantoorautomatisering (KA) ook over de beveiliging van operationele technologie (OT). Deze OT betreft bijvoorbeeld gemeentelijke bruggen en sluizen die op afstand worden bediend, en camera's in de openbare ruimte. Nieuw met de komst van de Cyberbeveiligingswet is ook dat er naast ad hoc toezicht (achteraf, via rapportage aan de raad en de stelselhouders bij het Rijk) ook proactief toezicht zal worden gehouden op de informatiebeveiliging van gemeenten. De Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI) is daarvoor aangewezen als toezichthouder voor de gemeenten en andere overheidsorganisaties.

IT leverancier vliegt uit de bocht

*Eind november krijgt raadslid Elke Schrijver van coalitiepartij **Fonkelveen Vooruit** een telefoontje van een alleenstaande ouder die in haar straat woont. Haar bijstandsuitkering was niet op haar rekening gestort, misschien zou Elke eens navraag kunnen doen of er iets aan de hand was. Schrijver besluit op onderzoek uit te gaan en neemt contact op met de verantwoordelijk wethouder. Het blijkt om een serieus probleem te gaan: geen enkele uitkeringsgerechtigde in Fonkelveen heeft zijn of haar uitkering gekregen en de telefoon van het klantcontactcentrum staat roodgloeiend. Sommige bellers zijn acuut in de problemen gekomen en moeten geld lenen om boodschappen te doen.*

Sinds jaar en dag neemt de gemeente Fonkelveen het ICT-systeem van de firma Rik de Zand IT Solutions af voor de uitkeringsadministratie. Uit onderzoek van de beheerders van Fonkelveen bleek dat er enkele dagen geleden een nieuwe versie van deze cloudapplicatie draait die een fout betaalbestand genereert. Geen enkele uitkeringen is daarom betaald. Fonkelveen lijkt overvallen door de nieuwe versie en heeft deze, omdat het om een cloudapplicatie gaat, zelf niet getest. De leverancier probeert de fout op te lossen, maar weet nog niet wanneer dat gaat lukken. Ondertussen is het advies om de betaaltape van vorige maand te gebruiken. Maar die is niet accuraat. De portefeuillehouder weet nog even niet hoe dit op te lossen. Ondertussen stromen de klachten binnen bij het KCC en vraagt Schrijver zich af wat zij haar buurvrouw kan melden.

[3] zie VNG-reactie consultatie Cyberbeveiligingswet (NIS2) | VNG voor meer informatie

In 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Deze verordening betreft een uitwerking van Europese regelgeving die bedoeld is om de privacy van alle inwoners (beter) te beschermen. De Autoriteit Persoonsgegevens houdt toezicht op de uitvoering van de AVG in Nederland. Wanneer gemeenten de bescherming van persoonsgegevens niet op orde hebben, riskeren zij een boete van de Autoriteit Persoonsgegevens. Het maatschappelijk en financieel belang van een adequaat privacybeleid is groot. Gemeenten hebben echter niet alleen een goed privacybeleid nodig, maar ook een goede uitvoering daarvan. Beiden zijn verplicht op grond van de AVG. Omdat de beveiliging van persoonsgegevens veel raakvlak heeft met de beveiliging van informatie in het algemeen, zijn de verplichtingen die voortvloeien uit de AVG ook meegenomen in dit onderzoek.

De BIO is sinds 2019 het verplichte basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen alle overheidslagen (en dus ook gemeenten). De BIO is gebaseerd op de informatiebeveiligingsstandaarden ISO 27001 en ISO 27002 en omvat een minimum aan maatregelen die getroffen moeten worden op het gebied van informatiebeveiliging. Gemeenten baseren hun informatiebeveiligingsbeleid en hun verantwoording aan de gemeenteraad en de toezichthouders vanuit het Rijk in belangrijke mate op deze BIO. De BIO wordt op dit moment doorontwikkeld naar de BIO2 en wordt wettelijk verplicht onder de Cyberbeveiligingswet. In de BIO2 is mede naar aanleiding van de komst van de Cyberbeveiligingswet de verantwoordelijkheid van het hogere management in de gemeentelijke informatiebeveiliging vastgelegd. Ook het toewijzen van benodigde middelen, het verhogen van veiligheidsbewustzijn en het uitvoeren van controles maken onderdeel uit van de BIO2.

ENSIA is ontstaan uit een gezamenlijk initiatief van een aantal departementen en de VNG. Het doel van ENSIA is om tot een effectief en efficiënt ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid te komen. De ENSIA is een jaarlijkse audit die gebaseerd is op de BIO. Uitgangspunt voor ENSIA is het horizontale verantwoordingsproces waarin het college van b. en w. zich over de informatieveiligheid verantwoordt aan de gemeenteraad. Deze verantwoording vormt de basis voor de verantwoording aan de stelselhouder (bijvoorbeeld het ministerie van BZK of SZW). Er wordt dus jaarlijks één audit uitgevoerd waarvan (een deel van) de resultaten zowel naar de gemeenteraad als de stelselhouder gaan. Net als de BIO, wordt ook de ENSIA op dit moment doorontwikkeld naar een nieuwe versie. Deze moet vooral gebruikersvriendelijker worden, zowel voor de ambtelijke organisatie als het gemeentebestuur.

2.3 Bestuur & organisatie

Informatieveiligheid is van de hele gemeentelijke organisatie. Vaak is in beleidsdocumenten vastgelegd dat het lijnmanagement hier verantwoordelijkheid voor draagt. Managers moeten erop toezien dat richtlijnen bij medewerkers bekend zijn en worden nageleefd. Vanuit wet- en regelgeving is een aantal functies verplicht gesteld. Zo verplicht de AVG gemeenten om een Functionaris Gegevensbescherming (FG) in dienst te hebben en dient de Chief Information Security Officer (CISO) volgens de BIO2 zo gepositioneerd te zijn binnen de organisatie dat hij onafhankelijk van de lijn kan adviseren over informatieveiligheid[4].

[4] CISO (Chief Information Security Officer): Verantwoordelijk voor het ontwikkelen en implementeren van het informatiebeveiligingsbeleid binnen een organisatie. Houdt toezicht op de beveiliging van informatie en zorgt ervoor dat de organisatie voldoet aan relevante wet- en regelgeving. Heeft kennis van informatiebeveiliging, risicoanalyse en beveiligingstechnieken.
FG (Functionaris Gegevensbescherming) of DPO (Data Protection Officer): Houdt toezicht op de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) binnen een organisatie. Adviseert en rapporteert aan het hoogste managementniveau over privacykwesties. Is verplicht voor overheidsinstanties en organisaties die op grote schaal bijzondere persoonsgegevens verwerken.
PO (Privacy Officer): Ontwikkelt en voert het privacybeleid uit binnen een organisatie. Ondersteunt de FG en fungeert als juridisch adviseur op het gebied van privacy. Is niet verplicht zoals de FG, maar speelt een belangrijke rol in het waarborgen van privacy binnen de organisatie.

Het college is eindverantwoordelijk voor de informatieveiligheid van de organisatie. Het College stelt beleid vast en ziet erop toe dat onbevoegden zich geen toegang kunnen verschaffen tot gemeentelijke informatiesystemen. Mocht dit toch gebeuren, dan kan het nodig zijn om een crisisorganisatie in te richten.

De gemeenteraad is bevoegd de kaders te stellen en het college te controleren. Allereerst wordt van de gemeenteraad verwacht dat hij voldoende middelen beschikbaar stelt, zodat de gemeente aan wet- en regelgeving kan voldoen. In de praktijk blijkt vaak dat raden het lastig vinden om hun controlerende rol goed in te vullen omdat informatieveiligheid als een technisch onderwerp wordt beschouwd. Maar net als bij andere beleidsterreinen is ook hier het de rol van de gemeenteraad om kaders te stellen en te controleren of de gemeente recht- en doelmatig handelt. Zo is het belangrijk dat de raad controleert of de gemeente voldoet aan de BIO. Maar ook over de andere vlakken van het speelveld kan de raad het college bevragen.

2.4 Weerbaarheid

Weerbaarheid is het vierde belangrijke onderdeel van digitale veiligheid. Elke gemeente neemt maatregelen om onbevoegd gebruik van data en informatiesystemen tegen te gaan. Maar 100% veilig bestaat niet; er is altijd een kans dat het mis gaat. Het gaat hierbij niet alleen om het risico op een hack, maar ook onbedoeld verlies van geclassificeerde informatie, of een IT- leverancier van de gemeente die een fout maakt, waardoor de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening in gevaar komt.

Bij weerbaarheid gaat het in eerste instantie om preventieve maatregelen die worden genomen om digitale verstoringen te voorkomen. Voorbeelden van deze maatregelen zijn het autorisatiebeleid en de toegang van medewerkers tot de verschillende informatiesystemen. Ook bewustwordingsactiviteiten als (online) opleidingen en pentesten zijn belangrijke preventieve maatregelen om verstoringen te voorkomen. Bij opleidingen gaat het niet alleen over de vraag of er voldoende wordt aangeboden, maar ook over de mate waarin opleidingen, al dan niet verplicht worden gevolgd en de wijze waarop hierop wordt gemonitord en gestuurd. pentesten (penetratietesten) kunnen zowel betrekking hebben op de technische beveiliging van informatiesystemen als op de medewerkers (human factor pentesten). Voorbeelden van deze laatste categorie zijn ‘phishing mails’ en mystery guests, die proberen om fysiek het gemeentehuis binnen te komen en toegang te krijgen tot informatiesystemen.

Weerbaarheid gaat ook over de respons van de gemeente als een digitale verstoring zich voordoet. Reageert de gemeente adequaat? Wordt er tijdig een crisisorganisatie ingericht en worden hier de juiste beslissingen genomen? Met oefeningen en simulaties van digitale ordeverstoringen kan de gemeente inzicht krijgen in de respons van de organisatie op een digitale verstoring. Zeker als gemeenten samenwerken op het gebied van digitalisering en informatieveiligheid is het van belang om periodiek te oefenen met een digitale verstoring, zodat duidelijk wordt of de juiste afspraken zijn gemaakt ten aanzien van mandaten en bevoegdheden.

3. Beleid en uitvoering

3.1 OWO-samenwerking

De colleges van b. en w. van de gemeente Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland zijn in 2011 een intergemeentelijke samenwerking aangegaan voor verschillende diensten, waaronder bedrijfsvoering, de OWO-samenwerking. Ter aanvulling is er tussen de drie samenwerkende gemeenten de regeling 'gezamenlijke verantwoordelijkheid' opgesteld in 2015 en door de afzonderlijke colleges vastgesteld[5]. De OWO samenwerking beslaat verschillende onderdelen, waaronder een afdeling die verantwoordelijk is voor de bedrijfsvoering van de drie gemeenten (OWO bedrijfsvoering). OWO bedrijfsvoering bestaat uit verschillende teams. Een van de teams die onderdeel zijn van OWO bedrijfsvoering is Team ICT. De schematische weergave van de OWO-samenwerking biedt een globaal overzicht van de onderlinge verbanden tussen individuele OWO gemeenten en de OWO organisatie. Deze weergave is gebaseerd op de PowerPoint-presentatie van de themabijeenkomst ICT voor raadsleden van de OWO-gemeenten en op informatie verkregen uit interviews.

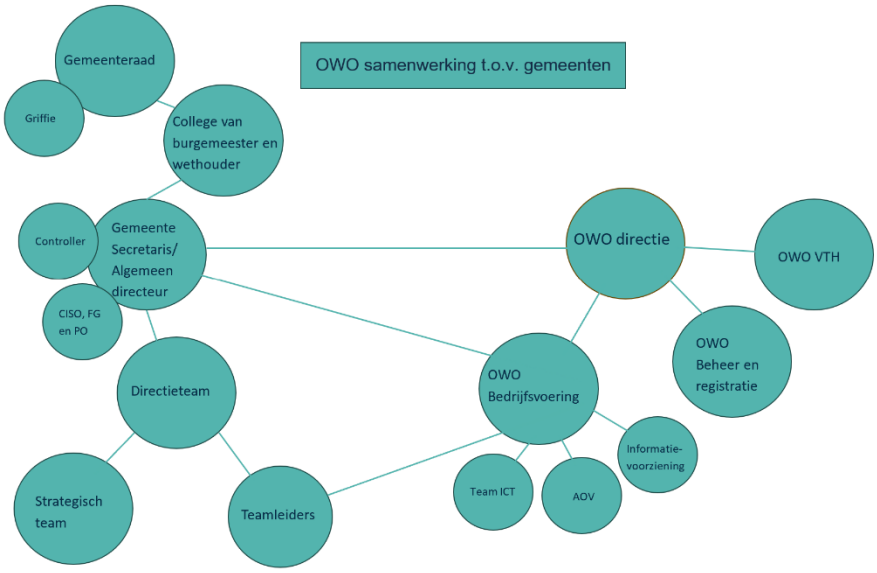

De operationele taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot de ICT-informatiebeveiliging liggen bij Team ICT van de afdeling OWO-Bedrijfsvoering. De medewerkers van het team ICT dragen zorg voor de uitvoering van alle beveiligingsmaatregelen die in het Informatiebeveiligingsplan ICT 2020 zijn benoemd. Team ICT is verantwoordelijk voor de centrale ICT-infrastructuur van de drie OWO gemeenten, waaronder data, applicaties en telefonievoorzieningen. Daarnaast is Team ICT verantwoordelijk voor de operationele activiteiten op gebied van informatieveiligheid, dit omvat bijvoorbeeld tooling, logging, firewalls en monitoring. Het leveranciersmanagement voor de drie gemeenten wordt deels door Team ICT uitgevoerd. Leveranciersmanagement is belegd bij team ICT van OWO-bedrijfsvoering en bij de afdeling Inkoop, de toetsing of leveranciers voldoen aan contractuele eisen is niet duidelijk belegd. Daarnaast is Team ICT ook verantwoordelijk voor de uitvoering van de back-ups en restores. Ook is Team ICT betrokken bij een monitoring- en responsproject van de VNG, daar is verder geen aanvullende informatie over opgevraagd.

Alle grotere applicaties staan onder verantwoordelijkheid van Team ICT, kleinere applicaties staan onder verantwoordelijkheid van de individuele OWO-gemeenten zelf. Grote applicaties zijn applicaties die in OWO-verband worden gebruikt, te denken valt aan VTH (Vergunning, Toezicht en Handhaving), I-zaak (archivering), Teams, I-Babs, csam en isam.

5 Deze Regeling Gezamenlijke verantwoordelijkheid is onder de herziende bestuursovereenkomst OWO-samenwerking in 2024 vernieuwd. Deze zijn tijdens de onderzoeksperiode niet ontvangen.

Tijdens het onderzoek is gebleken dat iedere applicatie een eigenaar behoort te hebben en hieraan wordt gewerkt, maar dit nog niet bij elke applicatie al het geval is. Er is geen documentatie ontvangen over de precieze verdeling van verantwoordelijkheden rondom applicaties. Medewerkers vertelden in het kader van het onderzoek dat de CISO's van de individuele gemeenten in samenwerking met Team ICT op dit moment bezig zijn hun applicaties en de bijbehorende taken, rollen en verantwoordelijkheden in kaart te brengen.

De OWO-gemeenten hebben een gezamenlijke aanpak voor de levering en het beheer van ICT-voorzieningen. Apparatuur en applicaties worden door Team ICT centraal verstrekt aan de medewerkers van de gemeente. Medewerkers hebben op laptops geen mogelijkheid om zelf applicaties te downloaden. Dat geeft enige mate van controle over de gebruikte software. Voor mobiele telefoons ontbreekt echter een vergelijkbare mate van beleid; zo blijkt uit de focusgroepen dat er geen richtlijnen zijn voor wachtwoordbeheer en het downloaden van applicaties op mobiele werktelefoons, afgezien van de standaard wachtwoordvereisten, en het downloaden van applicaties op mobiele werktelefoons.

Het proces van in- en uitdiensttreding op gebied van apparatuur start en eindigt bij voor medewerkers bij de eigen teamleider. Zo leveren medewerkers hun apparatuur in bij de teamleider in het geval van een uitdiensttreding. Het verdere proces is belegd bij Team ICT. Dit proces omvat bijvoorbeeld het resetten van apparatuur, tijdig afmelden van medewerkers bij systemen en het toekennen van toegang van nieuwe werknemers tot systemen. Team ICT kent de juiste toegangsrechten tot het systeem toe aan de juiste medewerkers van de individuele OWO gemeenten. De informatie over de juiste toegangsrechten per medewerker ontvangt Team ICT van de drie HR afdelingen van de OWO gemeenten zelf. Het HR-beleid is de verantwoordelijkheid van de drie individuele OWO-gemeenten zelf. Uit interviews blijkt dat het beheer op de juiste toegangsrechten tot systemenvolgens Team ICT nog niet sluitend is geregeld binnen de gemeenten. Hier zit een risico dat onbevoegden toegang kunnen krijgen tot gevoelige informatie en systemen.

De colleges van b. en w. van de drie individuele gemeenten zijn eindverantwoordelijk voor het informatiebeveiligingsbeleid. De drie OWO-gemeenten hebben daarom tot nu toe eigen strategisch informatieveiligheidsbeleid. Dit beleid is gebaseerd op de ISO 27001- en ISO 27002-standaarden. Uit gesprekken met medewerkers is gebleken dat Team ICT van OWO-bedrijfsvoering niet structureel bij het opstellen van het strategisch informatieveiligheidsbeleid van alle gemeenten betrokken is. De CISO van de gemeente Weststellingwerf heeft advies gevraagd aan Team ICT over het strategisch informatieveiligheidsbeleid, de CISO van gemeente Ooststellingwerf heeft het strategisch informatieveiligheidsbeleid ter informatie opgestuurd en de CISO van gemeente Opsterland heeft enkel gesprekken gehad met OWO ICT over het strategisch informatieveiligheidsbeleid. De drie gemeenten zijn momenteel met elkaar in gesprek om gezamenlijk informatiebeveiligingsbeleid op te stellen. Ten tijde van de onderzoeksactiviteiten was dit echter nog niet uitgewerkt.

Naast het strategisch informatieveiligheidsbeleid van de drie OWO gemeenten zelf zijn door Team ICT de veiligheidsstandaarden van het informatieveiligheidsbeleid aangevuld met richtlijnen die voor alle OWO-gemeenten gelden. Een van de documenten waar veiligheidsstandaarden voor de drie OWO- gemeenten zijn beschreven, is het Informatiebeveiligingsplan ICT 2020. Hiermee wordt nadere invulling gegeven aan het strategisch informatiebeveiligingsbeleid van de OWO-gemeenten. Het informatiebeveiligingsplan ICT 2020 benoemt de beveiligingsobjecten op het gebied van de ICT en de getroffen maatregelen ten behoeve van het gevraagde beveiligingsniveau.

Team ICT heeft daarnaast een werkinstructie opgesteld voor het omgaan met ernstige verstoringen die voor alle drie de OWO-gemeenten geldt en de verschillende directies van de gemeenten hebben hier op kunnen reageren. De werkinstructie 'procedure ernstige verstoring ICT' is in 2024 vernieuwd

naar aanleiding van de gezamenlijke crisisoefening van de drie OWO gemeenten in april 2024 hebben uitgevoerd. Dit blijkt uit de memo “terugkoppeling OWO colleges bijeenkomst 2 april.”

De werkinstructie ernstige verstoring ICT bevat een standaardprocedure die gevolgd moet worden zodat er op toegezien kan worden dat de verstoring met de juiste aandacht en op een gestructureerde wijze wordt behandeld. Een ernstige ICT verstoring wordt in deze werkinstructie beschreven als een incident waarbij meerdere personen niet verder kunnen werken omdat het kritische werkproces niet beschikbaar is of ernstig beïnvloed wordt door het probleem. Het doel van de procedure ernstige verstoringen is het gestructureerd oplossen van het probleem en een juiste prioritering bepalen om de dienstverlening te kunnen herstellen.

In de werkinstructie ‘ernstige verstoring ICT’ staat beschreven wie de crisiscoördinatoren zijn, wat een ernstige verstoring is, hoe prioriteiten aan verstoringen worden toebedeeld en een stappenplan om een ernstige ICT verstoring op te lossen. In het stappenplan staat beschreven wat er gedaan moet worden door de verschillende actoren en in welke volgorde. Het proces start met een melding van een verstoring die wordt beoordeeld door een securitymedewerker van Team ICT. Vervolgens beoordeelt de crisiscoördinator of er sprake is van een ernstig of major incident. Als dit het geval is dan stelt de crisiscoördinator een oplosteam samen en wordt er naar aanleiding van een eerste analyse een oplossingsrichting bepaald. Het oplosteam geeft prioriteit aan de herstelwerkzaamheden. Vervolgens wordt gestart met het herstellen van de dienstverlening en vindt er indien nodig regelmatig contact plaats met de CISO van de desbetreffende gemeente. Als laatste stap wordt onder verantwoordelijkheid van de crisiscoördinator een major incident rapport opgesteld dat naar de CISO’s van de OWO gemeenten wordt gestuurd. De betreffende medewerkers coördineren waar mogelijk de verbetervoorstellen.

Oefenen met crisissituaties is cruciaal om adequaat te kunnen handelen in het geval van een crisis. In april 2024 vond een oefening plaats met de colleges en gemeentesecretarissen van de drie gemeenten. Uit gesprekken met medewerkers bleek dat er binnen de OWO-samenwerking redelijk veel afspraken duidelijk zijn door de procedure ernstige verstoringen, maar dat er ook onderdelen zijn waar aanvullende afspraken over gemaakt moeten worden, zoals een gezamenlijk standpunt op ransomware[6].

De PDCA-cyclus op informatiebeveiliging is voor een groot deel bij de individuele gemeenten zelf belegd. Zo worden jaarlijks audits uitgevoerd volgens de ENSIA systematiek. Hiervoor levert Weststellingwerf voor Ooststellingwerf en Opsterland de gegevens op gebied van ICT aan. Ooststellingwerf levert de gegevens aan voor BAG en BGT rapportage. Op operationeel gebied worden technische verbeterplannen uitgevoerd door Team ICT van OWO bedrijfsvoering. Uit interviews is gebleken dat niet bij alle acties duidelijk is waar de verantwoordelijkheid ligt op het vervolg. Team ICT wordt daarnaast niet structureel betrokken bij de opstart en uitvoering van risicoanalyses door de individuele gemeenten.

Er is geen structureel overleg tussen de CISO’s van de drie gemeenten en Team ICT van OWO bedrijfsvoering. Uit gesprekken met medewerkers blijkt dat Team ICT niet altijd op de hoogte is van informatiebeveiligingsplannen van de gemeenten en dat de effectiviteit van advies en samenwerking daardoor beperkt wordt. Deze medewerkers geven aan dat er wel regelmatig contact is met de CISO van de gemeente Weststellingwerf en enig contact met de CISO van Opsterland. Echter, met de CISO van de gemeente Ooststellingwerf is minder vaak contact. De CISO's hebben onderlinge werkafspraken gemaakt.

[6] Informatiebeveiligingsdienst (IBD) De IBD is het Computer Emergency Response Team, of Computer Security Incident Response Team (CERT/CSIRT) voor alle Nederlandse gemeenten, en onderdeel van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Eén van de werkafspraken is dat de CISO van West als contactpersoon optreedt bij I&A aangelegenheden (waaronder de ICT gerelateerde vragen vanuit ENSIA) en van daaruit doorschakelt naar de CISO's van Oost en Opsterland. De CISO van Oost is contactpersoon voor wat betreft de OWO-onderdelen BVI en Backoffice Sociaal Domein. Uit gesprekken is ook gebleken dat enige tijd terug een CITSO (Chief Information Technical Security Officer) is aangenomen door OWO bedrijfsvoering. Deze CITSO dient als tussenpersoon tussen Team ICT van OWO bedrijfsvoering en de drie CISO's van de individuele OWO-gemeenten en adviseert op de technische infrastructuur. Ook blijkt uit de interviews dat de CITSO vanuit team ICT het nieuwe gezamenlijke strategische informatieveiligheidsbeleid coördineert en voor de drie OWO-gemeenten technische vraagstukken afstemt.

3.2 Ooststellingwerf

Het strategisch beleid voor informatiebeveiliging en privacy is bij de gemeente Ooststellingwerf vastgelegd in het document 'Informatiebeveiligingsbeleid Ooststellingwerf'. Deze is vastgesteld op 7 november 2023 door het college van b. en w. In dit strategische informatiebeveiligingsbeleid staan de belangrijkste prioriteiten voor de komende jaren vermeld. Dit zijn het verhogen van informatieveiligheid en verdere professionalisering van de informatiebeveiligingsfunctie in de organisatie. In het document wordt gesteld dat een betrouwbare informatievoorziening noodzakelijk is voor het goed functioneren van de gemeente en is de basis voor het beschermen van rechten van burgers en bedrijven. Dit vereist volgens de gemeente Ooststellingwerf een integrale aanpak, goed opdrachtgeverschap en risicobewustzijn.

De gemeente Ooststellingwerf werkt op dit moment aan de vernieuwing van het strategisch informatiebeveiligingsbeleid op basis van het BIO normenkader. Zo is er een GAP analyse uitgevoerd om te bezien welke maatregelen nog uitgevoerd moeten worden in het kader van de BIO. De implementatie van die maatregelen vindt gefaseerd plaats. De volgorde van implementatie wordt in de jaarrapportage beschreven.

Hieronder gaan we nader in op de uitwerking van de aspecten van het strategische informatieveiligheidsbeleid, waarbij we kijken naar de documenten die onder het strategisch beleid hangen. Hierbij zullen we telkens de verbinding maken tussen die documenten en het strategische beleid dat als basis dient.

3.2.1 BIO

In het gemeentelijk informatiebeveiligingsbeleid van Ooststellingwerf is de BIO als normenkader opgenomen. Het BIO normenkader bevat het totaalpakket aan informatiebeveiligingsmaatregelen die gelden voor iedere gemeente, zo ook Ooststellingwerf. Het BIO normenkader wordt jaarlijks met een zelfevaluatie getoetst. De CISO speelt hierbij een coördinerende rol.

In het jaarrapport Informatieveiligheid en Privacy van 2023 van Ooststellingwerf wordt een aantal zaken genoemd die uit de zelfevaluatie en de GAP-analyse zijn gekomen, en nog (deels) geïmplementeerd moeten worden met oog op de BIO2. Risicobeheersing is hierbij het belangrijkste doel. Allereerst wordt er prioriteit gegeven aan gemeente brede informatiebeveiliging, waaronder ook HRM en dienstverlening. Daarna ligt de focus voornamelijk op informatiesystemen, die persoonlijke en andere gevoelige gegevens bevatten van inwoners en de eigen medewerkers van de ambtelijke organisatie.

Om te kunnen voldoen aan het BIO normenkader is een aantal acties ondernomen. Hierover wordt gerapporteerd in het jaarrapport over Informatieveiligheid en Privacy 2023.

Zo wordt gestreefd naar een meer planmatige aanpak waarbij periodiek over de voortgang van de implementatie wordt gerapporteerd. Hieronder valt de GAP-analyse en zelfevaluatie van de BIO. De gemeente stelt dat dit een jaarlijks terugkerend proces is.

Het BIO normenkader stelt dat met alle leveranciers die, als verwerker voor of namens de gemeentelijke organisatie persoonsgegevens verwerken, verwerkersovereenkomsten gesloten moeten worden waarin alle wettelijk vereiste afspraken zijn vastgesteld. De onderzoekers hebben geen inzicht verkregen in het verwerkingsregister en verwerkersovereenkomsten van de ambtelijke organisatie.

Uit gesprekken komt naar voren dat de BIO rapportage in de gemeente Ooststellingwerf ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de directie. De gemeentelijke organisatie bereidt zich momenteel voor om te voldoen aan de BIO2 in het kader van de Cyberbeveiligingswet. Uit gesprekken met medewerkers blijkt dat het daarin nog stappen kan zetten op het gebied van het volwassenheidsniveau van digitale veiligheid. Momenteel bevindt de gemeentelijke organisatie van Ooststellingwerf zich op niveau 2; het beheersd en herhaalbaar processen uitvoeren. Om te kunnen voldoen aan de Cyberbeveiligingswet moet de gemeentelijke organisatie echter groeien naar niveau 4 (voorspelbaar). Op dit niveau worden prestaties gemeten, vergeleken en gebruikt voor een geoptimaliseerd leervermogen. De ambtelijke organisatie van de gemeente Ooststellingwerf heeft wel de ambitie om door te groeien, zo blijkt uit interviews, maar de concrete plannen zijn er nog niet.

3.2.2 Incidenten(afhandeling)

De gemeente Ooststellingwerf beschrijft in het strategisch informatieveiligheidsbeleid dat incidenten mogelijk negatieve gevolgen kunnen hebben voor burgers, bedrijven, partners en de eigen organisatie met mogelijk politieke consequenties. Daarnaast stelt het strategisch informatieveiligheidsbeleid dat een van de strategische doelen het adequaat reageren op incidenten is. De gemeentelijke organisatie van Ooststellingwerf rapporteert jaarlijks door middel van de ENSIA systematiek over de incidenten en risico’s met betrekking tot informatieveiligheid.

Er worden binnen de ambtelijke organisatie van Ooststellingwerf DPIA’s (Data Protection Impact Assessment) uitgevoerd aan de hand van een stroomschema. De FG adviseert in dit traject en de Privacy medewerker voert de DPIA uit.

Het college van b. en w. heeft in 2017 de procedure meldplicht datalekken vastgesteld met daarin een stroomschema voor het melden en afhandelen van een datalek. Deze procedure is in 2019 geactualiseerd in het kader van de AVG en in 2023 geactualiseerd in het kader van de Wpg. De FGvan Ooststellingwerf is de contactpersoon richting de Autoriteit Persoonsgegevens en houdt centraal een register bij van beveiligingsincidenten en datalekken die binnen de gemeentelijke organisatie van Ooststellingwerf hebben plaatsgevonden. In het jaarrapport van 2023 zijn er 11 datalekken geregistreerd. Deze voldeden echter niet allemaal aan de verplichtingen voor een melding bij de AP.

Uit gesprekken met medewerkers blijkt dat de FG en CISO van Ooststellingwerf goed benaderbaar zijn in de organisatie. Medewerkers weten ze te vinden zodra iets een datalek zou kunnen zijn en er wordt dan ook direct contact gezocht. Dit wordt gezien als basisprincipe op de afdelingen van de gemeente Ooststellingwerf. De meest voorkomende datalekken gaan voornamelijk over verkeerd geadresseerde mails of contactgegevens. Medewerkers zijn zich ervan bewust dat het om een datalek gaat en zijn bekend met de procedure.

3.2.3 PDCA-cyclus

Het college van b. en w. van Ooststellingwerf verantwoordt zich over informatiebeveiliging met de ENSIA-rapportage. Zo legt het College van b. en w. jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraad met een door een externe auditor ondertekende verklaring. Uit de ENSIA rapportage blijkt dat de ambtelijke organisatie voldoet aan alle normen die gesteld worden. Zo blijkt bijvoorbeeld uit de BRP audit dat de gemeente Ooststellingwerf in 2023 een score heeft behaald van 97%, waarmee voldaan wordt aan de gestelde veiligheidseisen. De gemeente toont daarmee aan goede resultaten te hebben behaald op gebied van informatiebeveiliging. In de rapportage aan de gemeenteraad staat een overzicht van ondernomen acties om tot het niveau van informatiebeveiliging te komen en staan de overige actiepunten in een verbeterplan beschreven.

Daarnaast publiceren de CISO en de FG van Ooststellingwerf gezamenlijk een jaarrapport waarin de behaalde resultaten, ontwikkelingen, activiteiten, incidenten en risico's met betrekking tot informatieveiligheid en privacy worden beschreven. De jaarrapportage wordt ter kennisname naar de gemeenteraad van Ooststellingwerf verstuurd. De beide functionarissen geven aan dat naast het jaarrapport ook adviezen aan de lijnorganisatie meegegeven worden. Deze adviezen zijn gekoppeld aan de bevindingen uit het jaarrapport.

De opvolging van de audits op informatieveiligheid en privacy worden gemonitord en gecoördineerd door de CISO en FG. Specifieke adviezen voor teams worden gekoppeld aan de betreffende teamleiders. De FG en CISO voeren daarnaast jaarlijkse controles op gebruikersrechten, op basis van de verkregen overzichten vanuit HR. Op basis van deze controles worden verbeterplannen opgesteld met bevindingen die ook worden gerapporteerd aan de teamleiders. Het opvolgen van deze verbeterplannen valt onder verantwoordelijkheid van de teamleiders.

Periodiek worden er pentesten en phishing-testen uitgevoerd vanuit team ICT van OWO-bedrijfsvoering. De FG en CISO van Ooststellingwerf hebben een mystery guest geïnitieerd. Uit de interviews is duidelijk geworden dat opvolging van de bevindingen door de beveiligingsfunctionarissen CISO en FG van Ooststellingwerf wordt gecoördineerd. De resultaten of bevindingen zijn gerapporteerd, maar de opvolging hiervan is niet terug te vinden in de documentatie. Naar aanleiding van het inzetten van de mystery guest zijn adviezen opgesteld en wordt bijgehouden welke maatregelen op basis van deze adviezen ondernomen zijn.

3.2.4 Bestuur & organisatie

Het strategisch beleid onderscheidt vier rollen met betrekking tot informatiebeveiliging: het College van b. en w. van Ooststellingwerf in de beslissende rol, de directie in de sturende rol, het lijnmanagement in de vragende rol en als laatst de teammanagers in de uitvoerende rol.
Het college van b. en w. stelt het informatiebeveiligingsbeleid formeel vast en controleert de uitvoering van dit beleid. De directie adviseert over het vaststellen van dit beleid, stuurt op risico's en is verantwoordelijk voor de kaderstelling. Het lijnmanagement is verantwoordelijk voor het opstellen van beveiligingseisen en plannen. Teammanagers van de verschillende domeinen rapporteren aan de beveiligingsfunctionaris (CISO). De rol van College van b. en w., de directie en het lijnmanagement van Ooststellingwerf zijn beschreven in het beleidsdocument "Verantwoordelijkheden voor de informatiebeveiliging."

In het strategisch informatieveiligheidsbeleid is de rol van de beveiligingsfunctionaris (CISO) beschreven. De CISO coördineert, houdt toezicht, adviseert gevraagd en ongevraagd en rapporteert aan de directie van gemeente Ooststellingwerf. De CISO is daarnaast secretaris van de beveiligingsadviescommissie die periodiek afstemming heeft over het informatiebeveiligingsbeleid. Deze commissie bestaat uit vakinhoudelijke specialisten of teamleiders van de gemeente Ooststellingwerf op gebied van I&A, Beheer en Onderhoud, burgerzaken en sociaal domein.

De rol van de FG en de privacy officer worden niet verder uitgewerkt in het strategisch informatiebeveiligingsbeleid.

Volgens het normenkader van de BIO2 dient de CISO zo gepositioneerd te zijn binnen de organisatie dat hij onafhankelijk van de lijn kan adviseren over informatieveiligheid. De CISO en FG functie zijn beiden in een duo rol belegd. Twee functionarissen vervullen daarmee dus zowel de CISO als de FG rol. Zij zijn onafhankelijk gepositioneerd binnen de organisatie om te rapporteren en signaleren, maar hebben geen budgetten om de adviezen op te stellen. Op die manier zijn zij wel volledig afhankelijk van de budgetten van de lijnorganisatie voor de uitvoering van deze adviezen en zijn daarmee dus nog niet volledig in hun onafhankelijke positie gezet. Het is daarbij wettelijk vastgelegd dat de FG geen taken mag uitvoeren die buiten het takenpakket van een FG vallen, zoals een CISO.

De FG en CISO van Ooststellingwerf zijn wel goed te vinden en worden ook door de andere medewerkers als onafhankelijk gezien. Verschillende medewerkers vertellen dat er een open cultuur heerst op het gebied van informatieveiligheid. Teamleiders agenderen het onderwerp in team overleggen, maar agendering kan ook vanuit de teams zelf komen. Men stelt dat het gesprek op verschillende momenten vanzelf op gang komt. Bij de gesproken medewerkers is duidelijk bij wie de expertise ligt in de ambtelijke organisatie om de lastige informatiebeveiligingsvraagstukken op te pakken, namelijk bij de FG en de CISO.

3.2.5 Weerbaarheid

Een van de strategische doelen van de ambtelijke organisatie Ooststellingwerf op gebied van informatieveiligheid is het minimaliseren van de risico's van menselijk gedrag. Om de weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie te kunnen garanderen, moet er aan preventie gewerkt worden. Dit kan door verschillende bewustwordingsacties onder medewerkers uit te zetten. Bij de gemeente Ooststellingwerf komt tijdens de onboarding van nieuwe medewerkers informatieveiligheid aan bod en hebben nieuwe medewerkers een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) nodig om te kunnen werken bij de gemeentelijke organisatie. Daarnaast werkt de gemeentelijke organisatie Ooststellingwerf aan bewustwording door wekelijkse korte kennisvragen over informatieveiligheid en privacy uit te zetten naar alle zittende medewerkers via Digiheld en maandelijkse informatie over informatieveiligheid en privacy op intranet te delen. Daarnaast worden er activiteiten rondom bewustwording georganiseerd, zoals een lezing en een presentatie aan de gemeenteraad. Voor specifieke functiegroepen zijn geen aparte opleidingen over informatieveiligheid, met uitzondering van een training omtrent het veilig gebruik van Suwinet. Zo hebben teammanagers verschillende uitvoerende taken rondom informatieveiligheid, maar is er geen verplichte opleiding die hen daarvoor voorbereid.

Weerbaarheid wordt onder meer ook getest door middel van een phishingtest, periodieke pentesten en de inzet van een mystery guest. In 2024 is zowel een phishingtest als een pentest uitgezet. De uitvoering en opvolging van bevindingen uit pentesten ligt op technisch vlak bij de Team ICT van OWO bedrijfsvoering, tenzij bevindingen binnen de scope van de gemeentelijke organisatie van Ooststellingwerf vallen. De coördinatie van het behandelen van deze bevindingen ligt bij de beveiligingsfunctionarissen, de CISO en FG, van de gemeente Ooststellingwerf.

Medewerkers van de gemeente Ooststellingwerf zijn niet verplicht om deel te nemen aan deze bewustwordingsactiviteiten. De opkomst bij evenementen en het deelnemerspercentage van de trainingen en de Digiheld vragen worden wel gemonitord en teruggekoppeld aan teammanagers door de beveiligingsfunctionarissen. De onderzoekers hebben geen inzichten en inhoudelijke gegevens ontvangen vanuit deze monitoring. De bewustwordingsactiviteiten kennen daarnaast geen vaste cyclus of jaarplanning en worden incidenteel ingepland. In het bestuur is informatieveiligheid geen onderwerp van gesprek.

3.2.6 Crisisorganisatie

In het strategisch informatieveiligheidsbeleid van de gemeente Ooststellingwerf staat beschreven dat er een crisisteam is geïnstalleerd voor het interne crisisbeheer. Dit team staat onder leiding van de gemeentesecretaris van Ooststellingwerf. De onderzoekers hebben geen documenten over de werkwijze van dit crisisteam ontvangen. Daarnaast staat in het strategisch beleid beschreven dat de gemeente participeert in landelijke platforms en contacten met de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) onderhoudt.

Er is op 2 april 2024 voor het laatst geoefend met een cybercrisis in OWO-verband, al is dit volgens betrokken en gesproken medewerkers chaotisch verlopen omdat de doelstellingen als onrealistisch werden ervaren. Het was namelijk onduidelijk wat met de oefening bereikt moest worden. De ambitie is om in de toekomst vaker gezamenlijk te oefenen met de ambtenaren openbare orde en veiligheid en dat in OWO-verband. In ieder geval is uit gesprekken met functionarissen duidelijk geworden dat het essentieel is om een goed afgesproken crisisstructuur te hebben waarbij goede informatie uitwisseling van belang is. Hierbij is de wens uitgesproken om met deze structuur in de praktijk te gaan oefenen. Tijdens de onderzoeksperiode was dit nog niet gebeurd.

In het strategisch beleid van gemeente Ooststellingwerf wordt het belang van oefenen met (cyber)crisissituaties onderschreven, maar er lijkt na de laatste oefening verder geen invulling aan het onderwerp gegeven. Er wordt nog niet periodiek geoefend en het is onduidelijk wat er met eventuele bevindingen en verbeterpunten van de oefening van april 2024 gebeurt. Een PDCA-cyclus ontbreekt op dit vlak.

4. Rol van de Raad

De gemeenteraad speelt een belangrijke rol bij de digitale veiligheid van de gemeente. De raad controleert immers het college of de veiligheid voldoet aan de daaraan gestelde eisen. Ook stelt de raad de beleids- en financiële kaders vast. Deze belangrijke rol van de raad is expliciet meegenomen in dit onderzoek. In elk van de OWO-gemeenten is gesproken met een vertegenwoordiging van de gemeenteraad. Na een korte introductie over de status van het onderzoek is met de aanwezige raadsleden een casus over digitale veiligheid besproken. Deze casus speelde zich af in een fictieve gemeente die in karakteristiek vergelijkbaar is met de eigen gemeente. Na de behandeling van deze casus is het gesprek gevoerd over de wijze waarop de raad thans de controlerende en kaderstellende rol ten aanzien van digitale veiligheid vervult. Vervolgens is gesproken over mogelijke verbeteringen van deze rol.

4.1 Informatievoorziening

Er zijn verschillende manieren waarop de gemeenteraad geïnformeerd wordt over informatieveiligheid. Allereerst zijn er raadsstukken die de situatie rondom informatieveiligheid uiteenzetten. Dit zijn bijvoorbeeld jaarrapportages en ENSIA-rapportages. Raadsleden kunnen daarnaast zelf ook vragen stellen over de actualiteiten rondom informatieveiligheid.

De CISO van Ooststellingwerf stelt gezamenlijk met de FG een jaarlijkse rapportage op, deze wordt door het college van b. en w. aan de gemeenteraad aangeboden. Deze jaarrapportage biedt een overzicht van de stand van zaken rondom informatieveiligheid. Daarnaast krijgen de raadsleden informatie over de ENSIA-audit. Ook wordt de gemeenteraad geïnformeerd over nieuwe informatiebeveiliging ontwikkelingen binnen de OWO samenwerking.

In 2023 is er een themabijeenkomst georganiseerd voor de gemeenteraad van Ooststellingwerf over privacy en informatieveiligheid.

De gemeenteraad heeft sinds 2018 geen schriftelijke vragen gesteld over het onderwerp informatieveiligheid of digitale veiligheid. Op de website van de gemeenteraad zijn afgezien van de jaarrapportages over informatieveiligheid en privacy geen stukken te vinden. Over de jaarrapportages zijn geen schriftelijke vragen gesteld. Medewerkers geven aan dat zij het jammer vinden dat de gemeenteraad weinig interesse lijkt te hebben in het onderwerp informatieveiligheid.

4.2 Perspectief raadsleden in Ooststellingwerf

Uit de raadsbijeenkomst kwam naar voren dat de raadsleden van Ooststellingwerf een wisselend kennisniveau hebben ten aanzien van digitale veiligheid. Een deel van de raadsleden heeft in het dagelijks werk te maken met IT en digitale veiligheid en is daarom bekend met de ‘techniek’. Deze raadsleden kunnen uit de voeten met het jargon en willen in algemene zin meer informatie. Het deel van de raadsleden dat aangeeft minder verstand te hebben van digitalisering, weet op basis van de verkregen informatie de controlerende en kaderstellende rol niet goed in te vullen. Zij vertrouwen op het oordeel van collega-raadsleden die beter in de materie zitten.

Raadsleden van Ooststellingwerf onderkennen over het algemeen het toegenomen belang van digitale veiligheid, maar geven aan hier nog onvoldoende op te sturen. Dat heeft enerzijds te maken met de informatie die de raad ontvangt en anderzijds met het feit dat de gemeenteraad zelf zegt te weinig prioriteit toe te kennen aan dit thema.
Zo is er onlangs op het niveau van de OWO-samenwerking een raadsbijeenkomst georganiseerd, maar was de opkomst vanuit de gemeenteraden laag. Ook geeft men aan dat zij niet weten of in de andere OWO-gemeenten raadsvragen over dit onderwerp worden gesteld.

De raadsleden van Ooststellingwerf vinden over het algemeen dat het geen zin heeft om te sturen op ‘techniek’. Dat vraagt volgens hen om veel detailkennis en is bovendien snel achterhaald. Maar ook de jaarlijkse ENSIA rapportage, waarin is aangegeven of de gemeente voldoet aan de veiligheidseisen die door stelselhouders zijn gesteld aan kernapplicaties (bijvoorbeeld Digid, Suwinet, BRP) en de informatie die de raad ontvangt in het kader van de P&C cyclus, bieden voor raadsleden onvoldoende aanknopingspunten om de sturende rol waar te maken.

De gemeenteraadsleden van Ooststellingwerf hebben geen eenduidig beeld over de wijze waarop ze hun sturende rol in kunnen vullen en welke informatie daarvoor nodig is. Wel geeft een aantal raadsleden aan in gesprek te willen over de positie van en informatievoorziening aan de raad, met name voor wat betreft incidenten.

5. Beantwoording onderzoeksvragen en toetsing aan het normenkader

5.1 Beantwoording onderzoeksvragen

1. Wat is het beleid op het gebied van informatieveiligheid; voldoet dit aan actuele standaarden (als de BIO en ENSIA) en zijn de gemeenten voorbereid op de BIO2 en ENSIA?

De drie OWO-gemeenten stellen op dit moment hun eigen strategisch informatiebeveiligingsbeleid op. Team ICT werkt samen met de individuele OWO-gemeenten aan een gezamenlijk nieuw strategisch informatiebeveiligingsbeleid dat voor alle drie de gemeenten geldt. Individuele gemeenten bereiden zich voor op de BIO2, team ICT is hier via de CITSO bij betrokken. Voor de drie individuele gemeenten geldt wel dat ze verschillen in volwassenheid en de mate waarin ze aan de BIO en ENSIA standaarden voldoen. Het niveau in Ooststellingwerf is hierbij hoger dan in Opsterland en relatief gelijk aan Weststellingwerf. Geen van de drie gemeenten voldoen volledig aan de BIO.

Het lokale beleid voldoet deels aan de actuele standaarden. De gemeente Ooststellingwerf scoort voldoende op de ENSIA vragenlijst. De BIO is echter nog onvoldoende geïmplementeerd. Dit wil de gemeente door middel van de GAP-analyse gaan verbeteren. Momenteel heeft de gemeente Ooststellingwerf nog niet de volwassenheid op het gebied van informatieveiligheid om te voldoen aan BIO2 en ENSIA en zijn dus onvoldoende voorbereid.

2. Hoe wordt het Informatieveiligheidsbeleid uitgevoerd op bestuurlijk, organisatorisch, technisch, proces- en medewerkersniveau? Worden hierbij pentesten ingezet, zo ja, welke?

Team ICT is verantwoordelijk voor de operationele activiteiten op gebied van informatieveiligheid. Op bestuurlijk niveau wordt Team ICT betrokken bij het nieuwe strategisch informatieveiligheidsbeleid dat door de drie gemeenten opgesteld wordt. Er is echter geen structureel bestuurlijk overleg tussen OWO en de portefeuillehouders van de individuele gemeenten. Daarnaast worden er periodiek pentesten en ENSIA audits uitgevoerd door Team ICT. Dit zijn technische testen op de apparatuur en applicaties die vanuit OWO ICT worden uitgegeven. De verantwoordelijkheid voor het vervolg op bevindingen van pentesten, interne audits en evaluaties zijn bij de desbetreffende OWO-gemeenten belegd. De opvolging daarvan is verschillend in uitvoering. Team ICT voert de technische en praktische bevindingen uit.

Het beleid in Ooststellingwerf wordt uitgevoerd met behulp van de verbeterplannen die voortkomen uit de jaarrapporten over de behaalde resultaten. Hiervoor worden periodiek de uitkomsten van OWO ICT pentesten gebruikt. Daarnaast voert de gemeente Ooststellingwerf ook human pentesten uit, in de vorm van mystery guests en phishing testen.

3. Zijn gegevens voldoende beschermd tegen toegang door onbevoegden? In hoeverre wordt getoetst of de organisatie ‘in control’ is op het gebied van informatiebeveiliging en welke instrumenten worden hierbij gebruikt?

Team ICT voert het leveranciersmanagement uit voor de drie OWO-gemeenten. Alle grotere applicaties staan onder verantwoordelijkheid van team ICT van OWO, kleinere applicaties staan onder verantwoordelijkheid van de gemeenten zelf. De drie OWO-gemeenten werken gezamenlijk aan een overzicht van alle kernapplicaties en de bijbehorende regie verantwoordelijkheden. Het beheer op de juiste toegangsrechten voor applicaties is volgens team ICT van OWO nog niet sluitend geregeld binnen de gemeenten, waardoor onbevoegden mogelijk toegang kunnen krijgen tot gevoelige informatie en systemen. Dit resulteert erin dat de organisatie niet volledig ‘in control’ is, omdat het toegangsbeheer niet sluitend en overzichtelijk ingeregeld is. Team ICT van OWO maakt

gebruik van tooling, logging, firewalls en monitoring. Daarnaast is team ICT ook verantwoordelijk voor de uitvoering van de back-ups en restores van de OWO gemeenten.

De gebruikersrechten zijn nog niet goed genoeg geregeld bij de gemeente Ooststellingwerf. OWO ICT is verantwoordelijk voor het toekennen van gebruikersrechten aan medewerkers, maar de informatie voor het toekennen van deze rechten komt van gemeenten zelf. De teammanagers zijn verantwoordelijk voor het doorgeven van gebruikersrechten en aanpassingen daarop aan OWO ICT. Er wordt jaarlijks een check gedaan op de gebruikersrechten van medewerkers.

Het toegangsbeheer is goed geregeld is bij de gemeente Ooststellingwerf, waardoor de gemeente beschermd is tegen toegang door onbevoegden. De gemeente werkt met twee-factor-authentificatie voor toegang tot applicaties. De gemeentelijke organisatie is op dit vlak ‘in control’, maar mist op andere gebieden de controle op informatieveiligheid, zoals te zien is aan het nog bescheiden volwassenheidsniveau.

4. Is de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening gewaarborgd in geval van grootschalige uitval of verstoring van ICT en hoe is dat geregeld? Weet de organisatie hoe te handelen bij een (ernstig) informatiebeveiligingsincident, hoe ziet het incidentmanagementproces eruit en wordt dit in de praktijk geoefend?

In OWO-verband is een procedure ernstige verstoringen waarin de volgorde en prioriteit van handelen tijdens een ernstige verstoring beschreven staat. Er wordt echter niet structureel geoefend met een uitgebreide verstoring zoals een cybercrisis. Ook zijn de taken en verantwoordelijkheden tijdens een cybercrisis tussen de individuele gemeenten en Team ICT momenteel niet geheel duidelijk.

Ooststellingwerf heeft een procedure aanwezig voor incidenten en datalekken. De ambtelijke organisatie maakt jaarrapporten met een overzicht van alle incidenten. Er is geen crisisprotocol aanwezig en er wordt niet periodiek geoefend. Er is een enkele oefening in OWO verband geweest, maar de uitkomsten en opvolging van deze eenmalige oefening is onduidelijk. De verdeling van taken en verantwoordelijkheden tijdens een cybercrisis zijn momenteel ook onduidelijk.

5. Hoe wordt omgegaan met risico’s en incidenten op het gebied van informatieveiligheid en in hoeverre toont de organisatie lerend vermogen (PDCA cyclus)?

Er is geen gezamenlijke verbetercyclus voor de drie OWO-gemeenten. De risicoanalyses en incidentenprocedures worden bij de verschillende gemeenten verschillend uitgevoerd. Wel wordt binnen team ICT gewerkt aan monitoring en verbetering van zwakke punten in de informatiebeveiliging van de zaken die op OWO niveau zijn geregeld. Het verlenen en beheren van de juiste toegangsrechten voor gebruikers wordt door team ICT genoemd als een van die verbeterpunten. Een incident wordt vastgesteld bij de servicedesk van OWO door een gebruikersmelding van een medewerker van een van de OWO gemeenten of vanuit een van de monitoringstools. Team ICT monitort vervolgens of een incident een ernstige verstoring is en start de bijbehorende oplossingsmaatregel.

Er is in Ooststellingwerf een jaarlijkse PDCA-cyclus door middel van de ENSIA rapportages. De behaalde resultaten van de ENSIA rapportage worden gezamenlijk met informatie over incidenten, risico’s en uitgevoerde plannen rondom informatieveiligheid in een jaarlijkse rapportages beschreven. Deze rapportages zijn organisatiebreed beschikbaar en worden gedeeld met de gemeenteraad. De jaarrapporten worden ook gebruikt door de CISO om adviezen naar betreffende teams te sturen, om zo gerichte verbeteringen door te voeren.

6. Hoe wordt gezorgd voor bewustwording voor informatiebeveiliging bij medewerkers, bestuur, raad en samenwerkingspartners?

Team ICT van OWO heeft geen rol in de bewustwording over informatiebeveiliging onder medewerkers van de individuele OWO-gemeenten. Er is geen gezamenlijke aanpak. De individuele gemeenten hebben hun eigen bewustwordingsprogramma. De intensiteit van dat programma verschilt per gemeente.

Er is een verplichte onboarding voor nieuwe medewerkers in Ooststellingwerf. Er worden bewustwordingsactiviteiten georganiseerd en er is een wekelijkse vraag voor alle medewerkers. Alle activiteiten zijn echter vrijblijvend en medewerkers kunnen zich hier makkelijk aan onttrekken. De monitoring van de activiteiten en eventuele opvolging is ook niet altijd duidelijk.
Daarmee kan niet met zekerheid iets gezegd worden over het bewustwordingsniveau van medewerkers binnen de ambtelijke organisatie op het gebied van informatieveiligheid. Binnen het bestuur is informatieveiligheid geen onderwerp van gesprek en bewustwording kan verbeterd worden.

Het is onduidelijk of er verwerkersovereenkomsten worden gesloten met samenwerkingspartners en of hier bewust met informatieveiligheid wordt omgegaan. Daarnaast is het onduidelijk of de gemeenteraad betrokken wordt bij de bewustwordingsactiviteiten. Er is een verschillend kennisniveau binnen de gemeenteraad.

7. Zijn de rollen en taken op het gebied van informatiebeveiliging voor medewerkers en het management duidelijk en hoe wordt er gestuurd in de gemeentelijke organisatie?

Er is geen structureel bestuurlijk overleg tussen Team ICT van OWO en de CISO's van de individuele gemeenten. Er is hierdoor nog geen eenduidige afstemming over het informatieveiligheidsbeleid en uitvoering tussen de gemeenten en Team ICT van OWO. De taken en verantwoordelijkheden binnen Team ICT liggen vooral op de technische en praktische uitvoering van ICT zoals het leveranciersmanagement en het beheer van de grotere applicaties. De drie OWO-gemeenten werken op dit moment gezamenlijk met Team ICT aan een overzicht autorisaties, rollen en taken van de kernapplicaties. Een CITSO dient als tussenpersoon tussen Team ICT van OWO bedrijfsvoering en de drie CISO's van de individuele OWO gemeenten en adviseert op de techniek

De verantwoordelijkheden worden voor alle rollen op het gebied van informatiebeveiliging in de gemeentelijke organisatie van Ooststellingwerf staan beschreven. De CISO en FG hebben echter een dubbelrol en hebben geen eigen budget en zijn daarmee niet volledig onafhankelijk in hun positie gesteld. Dit is problematisch aangezien het vanuit de AVG verplicht is dat de FG geen andere taken uitvoert dan die voor de FG zijn vastgesteld om de onafhankelijkheid van de FG te waarborgen. Er wordt gestuurd op informatieveiligheid vanuit de FG, CISO en PO.

8. Hoe is de raad betrokken bij het informatieveiligheidsbeleid en is dit voldoende om de kaderstellende en controlerende rol te kunnen vervullen?

De raadsleden ontvangen rapportages, maar niet frequent. Raadsleden ontvangen enkel de ENSIA rapportages en het jaarrapport van de CISO dacht ik, dit is te weinig informatie om te kunnen sturen op informatieveiligheid. Daarnaast stellen ze weinig vragen en stellen ze zelf het kennisniveau te missen. De raad geeft aan te weinig prioriteit te geven aan op het thema. Raadsleden komen bij een bijeenkomst over dit thema maar in lage getalen opdagen. Het kennisniveau is onvoldoende voor de raadsleden om hun kaderstellende en controlerende rol uit te voeren.

5.2 Toetsing aan het normenkader

5.2.1 Normen ten aanzien van het beleid

Norm	Ooststellingwerf	Weststellingwerf	Opsterland	OWO
De gemeente heeft BIO- conform informatiebeveiligingsbeleid.				nvt
De algemene uitgangspunten en kaders zijn besproken in en vastgelegd door de gemeenteraad.				
In het beleid wordt o.a. ingegaan op: ● Strategische uitgangspunten ● Risicomanagement ● Governance (waaronder rollen en verantwoordelijkheden) ● De PDCA-cyclus van de gemeente				nvt
In (voortgangs)rapportages wordt ingegaan op informatiebeveiliging.				nvt
In programma's en projecten wordt expliciet aandacht besteed aan informatiebeveiliging.				nvt
Er is een procedure hoe wordt omgegaan met informatiebeveiligingsincidenten (waaronder cyberaanvallen) en een crisisprotocol.				
De gemeente heeft beleid voor informatiebeveiliging ten aanzien van samenwerkingspartners, gemeenschappelijke regelingen en leveranciers.				

5.2.2 Normen ten aanzien van digitale veiligheid in de praktijk

Norm	Ooststellingwerf	Weststellingwerf	Opsterland	OWO
In de praktijk wordt gehandeld conform de wijze waarop informatie wordt beveiligd, waaronder in de relevante werkprocessen, de toewijzing van verantwoordelijkheden, de inrichting van informatiesystemen, de autorisaties, de afspraken voor de verwerking van gegevens en de afspraken over het informeren van burgers en het vragen van toestemming.				
De gemeente heeft een leer- en verbetercyclus (PDCA-cyclus).				nvt

De gemeente heeft inzicht in de belangrijkste verbeterplannen en –maatregelen.				
Er wordt in het geval van incidenten, calamiteiten en crisis volgens de vastgelegde procedures gehandeld.				
De vastgelegde controles en rapportages worden in de praktijk uitgevoerd.				
De gemeente test en toetst procedures regelmatig om de effectiviteit en werking te toetsen.				
De gemeente houdt toezicht op de afspraken ten aanzien van informatiebeveiliging met (samenwerkings)partners, regelingen en leveranciers.				
De gemeenteraad wordt geïnformeerd op een manier die hem in staat stelt te sturen en te controleren.				nvt

5.2.3 Normen ten aanzien van de organisatiecultuur

Norm	Ooststellingwerf	Weststellingwerf	Opsterland	OWO
De medewerkers van de gemeente zijn bekend met het gemeentelijk beleid met betrekking tot informatiebeveiliging en worden van aanpassingen op de hoogte gehouden.				
In hun dagelijks functioneren geven de medewerkers er blijk van het gemeentelijk informatiebeveiligingsbeleid na te leven.				
In de relatie met ketenpartners bewaken de medewerkers actief dat deze ketenpartners zich conformeren aan de regels, standaarden en procedures van de gemeente op het gebied van informatiebeveiliging.				

Bijlage 1- Geïnterviewde personen

Afdelingshoofd OWO bedrijfsvoering
Burgemeester Ooststellingwerf
FG/CISO Ooststellingwerf
FG/CISO Ooststellingwerf
Gemeentesecretaris Ooststellingwerf
HR Ooststellingwerf
Inkoopstrateeg OWO bedrijfsvoering
Privacy Officer Ooststellingwerf
Teamleider ICT OWO bedrijfsvoering

Bijlage 2 - Documentatie

Documentnaam	Versie	Datum
Presentatie iBewustzijn Bestuur en Management		30-11-2026
Advies b. en w. – Informatiebeveiligingsbeleid gemeente Ooststellingwerf		05-12-2023
Advies b. en w. – plan van aanpak ENSIA 2023		07-11-2023
Advies b. en w. – rapport mystery guest		12-01-2018
Advies b. en w. – Verantwoording informatieveiligheid ENSIA 2023		02-04-2024
Advies college proces Data Protection Impact Assessment AVG Wpg		05-12-2023
Advies directie informatiebeveiligingsbewustzijn		28-09-2016
Advies directie procedure rechten van betrokkene AVG Wpg		07-11-2023
Advies directie proces meldplicht datalekken		30-11-2023
Beleidsuitgangspunten IB Sociaal Domein Ooststellingwerf	8.0	20-12-2023
Beleidsuitgangspunten informatiebeveiliging BRP en waardedocumenten		
Beleidsuitgangspunten informatiebeveiliging webapplicaties DigiD	2.0	
Besluit b. en w. informatiebeveiligingsbeleid		05-12-2023
Besluit b. en w. rapportage informatieveiligheid en privacy 2022		16-05-2023
Besluit b. en w. verantwoording informatieveiligheid ENSIA		02-04-2024
Besluit MT Plan van aanpak ENSIA 2023		11-11-2023
Directie-advies: Afwegingskader opstellen informatieveiligheidsbeleid		09-12-2024
Evaluatie phishingtest		26-02-2024
Formulier melding datalek Ooststellingwerf AVG Wpg		
Handreiking DPIA Ooststellingwerf 2023		10-2023
Informatiebeveiligingsbeleid Gemeente Ooststellingwerf	5.0	07-11-2023
Mededeling aan de raad – rapportage informatieveiligheid en privacy 2022		16-05-2023
Mededeling aan de raad – rapportage informatieveiligheid en privacy 2023		21-05-2024
Overzicht aanbevelingen, acties en advies tot aanvullende maatregelen – rapport Mystery guest		16-07-2020
Plan van aanpak ENSIA 2024		
Privacybeleid extern AVG Wpg		02-2023
Privacybeleid intern AVG Wpg		11-2022

Privacyverklaring AVG Wpg		02-2023
Presentatie: Kick-off Sociaal domein		07-01-2025
Presentatie Themabijeenkomst ICT Voor raadsleden van de OWO gemeenten		
Raadsbrief: afwegingskader informatieveiligheidsbeleid		
Rapportage Informatieveiligheid en Privacy periode 2022		02-05-2023
Registratie beveiligingsincidenten – datalekken		16-09-2024
Reglement Functionaris Gegevensbescherming AVG Wpg		
Samenvatting behaalde resultaten informatieveiligheid en privacy		2022
Stroomschema DPIA		2023
Stroomschema meldplicht datalekken AVG Wpg		
Terugkoppeling OWO-colleges bijeenkomst cyberaanval oefening		01-10-2024
Verantwoordelijkheden voor de informatiebeveiliging		

Bijlage 3 - Lijst met afkortingen

Afkorting	Betekenis
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
Wpg	Wet politiegegevens
DPIA	Data Protection Impact Assessment
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
IBP	Informatiebeveiliging en Privacy
FG	Functionaris Gegevensbescherming
CISO	Chief Information Security Officer
CITSO	Chief Information Technical Security Officer
PO	Privacy Officer
OWO	Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland (samenwerkingsverband gemeenten)
PDCA	Plan-Do-Check-Act (kwaliteitscyclus)
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
KCC	Klant Contact Centrum
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
b. en w.	Burgemeester en Wethouders
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
VTH	Vergunning Toezicht en Handhaving
I&A	Informatie en Automatisering
IBD	Informatie beveiligingsdienst

Mededeling aan de raad

Van	:	Burgemeester en wethouders
Datum B&W	:	16 oktober 2025
Onderwerp	:	Rekenkamerrapport informatieveiligheid: FG en CISO
Portefeuillehouder	:	Jack Werkman
Domein	:	Planning & Control

Kennis te nemen van
De reactie van het college op vragen vanuit de raadscommissie om de functies Functionaris Gegevensbescherming (FG) en Chief Information Security Officer (CISO) te scheiden.

Inleiding
In het rekenkamerrapport over informatieveiligheid is benoemd dat het niet wenselijk is om de functies FG en CISO te combineren en bij 1 persoon onder te brengen. In de raadscommissie is gevraagd om de functies te scheiden.

Kernboodschap
Op dit moment zijn de functies FG en CISO gecombineerd. Hoewel wij dit juridisch goed hebben geregeld willen wij niet dat de schijn wordt gewekt dat de functiescheiding niet goed is. Daarom gaan wij de functies scheiden en blijven wij de onafhankelijkheid borgen.

Huidige situatie
Wij hebben op dit moment twee personen in dienst die beide de functies FG en CISO hebben. Dit zorgt ervoor dat de functies minder kwetsbaar zijn, vervanging gemakkelijk gaat en kennis op een goede manier wordt uitgewisseld.

Artikel 38 lid 6 van de AVG bepaalt dat een FG andere taken mag uitvoeren, zolang dit niet leidt tot een belangenconflict. De FG moet onafhankelijk zijn in de uitoefening van zijn/haar taken, en mag geen instructies ontvangen over hoe die taken moeten worden uitgevoerd. Deze onafhankelijkheid is essentieel om ervoor te zorgen dat de FG zijn/haar rol objectief kan vervullen en dat er geen conflicten ontstaan tussen de taken van de FG en andere functies binnen de organisatie.

Een combinatie zou alleen overwogen kunnen worden als:
1. De CISO uitsluitend een uitvoerende rol heeft zonder beleidsverantwoordelijkheid of sturing op het doel en de middelen van de gegevensverwerking.
2. Er duidelijke en aantoonbare scheidingen zijn in taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.
3. Dit intern is vastgelegd in het organogram, de rapportagelijnen en de taakomschrijvingen, waarbij de FG rechtstreeks rapporteert aan het hoogste managementniveau (bijvoorbeeld de directie of het bestuur).

Bovenstaande voorwaarden zijn van toepassing op hoe wij het hebben geregeld. Wij vinden het belangrijk dat de FG en CISO een onafhankelijke positie hebben. Ze zijn daarmee niet verantwoordelijk voor het implementeren van beleid en het treffen van maatregelen. Daar is de directie voor verantwoordelijk. Er wordt door de FG en CISO op toegezien en over gerapporteerd.

Vervolg
Naar aanleiding van de reacties in de commissie op woensdag 8 oktober 2025 hebben wij als college de situatie besproken. Wij vinden informatieveiligheid en privacy van groot belang. Wij willen niet dat de huidige constructie de schijn wekt dat de functiescheiding niet goed geregeld is. Wij gaan daarom acties ondernemen om de functies FG en CISO te scheiden. Wij gaan er vanuit dat wij op deze manier aan uw wens tegemoet komen.

Vervolg
U wordt via de P&C cyclus op de hoogte gehouden van de acties die zijn ondernomen.

Mededeling aan de raad

Van	:	Burgemeester en wethouders
Datum B&W	:	16 oktober 2025
Onderwerp	:	Reactie op toezegging 425: veiligheid van hardware
Portefeuillehouder	:	Jack Werkman
Domein	:	Planning & Control

Kennis te nemen van
De reactie van het college op toezegging 425: veiligheid van hardware

Inleiding
In de commissie Samenleving van 8 oktober 2025 is naar aanleiding van het rekenkamerrapport over informatieveiligheid de vraag gesteld hoe wordt omgegaan met de veiligheid van de hardware die wordt gebruikt binnen en rondom het gemeentehuis, evenals de apparatuur die zowel op het gemeentehuis als privé wordt gebruikt

Kernboodschap
Wij hebben een zogenaamd telewerkbeleid, waarin onze regels staan over het werken op afstand waaronder de beveiliging van gemeentelijke systemen. Dit is van toepassing op zowel privé als door de gemeente verstrekte werkstations of mobiele apparaten (o.a. computers, telefoons en tablets). Op beide kunnen immers in meer of mindere mate data van de gemeente staan. De gemeente is in alle gevallen verantwoordelijk voor deze data. De volgende uitgangspunten hanteren we (die komen vanuit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)):

1. Het apparaat moet voorzien zijn van een:
    - Personal firewall
    - Anti malware tool
    - Beveiligde toegang tot het apparaat
    - Up-to-date besturingssysteem en applicaties
2. Het is niet toegestaan om bedrijfsinformatie lokaal op het apparaat op te slaan.

Vervolg
N.v.t.

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;
Gelezen het voorstel van het Presidium

nr. 13

Besluit

Het college de opdracht te geven om de aanbevelingen van de rekenkamer inzake *Informatieveiligheid in Ooststellingwerf* tot uitvoering te brengen:

Beleid en uitvoering:

1. Intensiveer de samenwerking in OWO verband en breid deze uit door niet alleen de uitvoering gezamenlijk op te pakken, maar ook op korte termijn gezamenlijk beleid te formuleren.
2. Vertaal de uitgevoerde GAP-analyse structureel naar een concreet verbeterplan met meetbare mijlpalen, versnel de implementatie van de BIO2-norm en zorg voor een integrale aanpak voor informatieveiligheid om het volwassenheidsniveau te verhogen, naar volwassenniveau 4.

Incidenten (afhandeling):

3. Verhoog de aandacht voor risicobeheersing en zorg voor een duidelijke opvolging van incidenten.

PDCA-cyclus:

4. Versterk de PDCA-cyclus door de opvolging van audits en adviezen te verbeteren en te documenteren.

Weerbaarheid:

5. Maak bewustwordingsactiviteiten verplicht voor medewerkers, bestuurders en raadsleden en zorg voor een gestructureerde aanpak voor opleiding en training.

Crisisorganisatie:

6. Organiseer periodieke crisisoefeningen en borg de effectiviteit ervan binnen een PDCA-cyclus, ook in OWO-verband.

Rol van de Gemeenteraad:

7. Informeer de gemeenteraad zodanig dat zij haar controlerende en kaderstellende rol op het gebied van digitale veiligheid kan vervullen. Besteed hierin aandacht aan de volgende punten:
   - de mate waarin de gemeente voldoet aan de BIO norm;
   - ontwikkeling in het volwassenheidsniveau;

risicomanagement en crisisbeheersing

Besloten in de openbare vergadering van28 oktober 2025.

, griffier.

, voorzitter.

MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG

M-121

De raad van de gemeente Ooststellingwerf in vergadering bijeen d.d. 28 oktober 2025

Agendapunt: motie vreemd aan de orde van de dag

Onderwerp motie: Transparantie en participatie in de toekomstvisie Ooststellingwerf

Ondergetekende, lid van de raad van de gemeente Ooststellingwerf,

Constaterende dat;

- Er onduidelijkheid bestaat over de communicatie richting het Ondernemers Collectief Ooststellingwerf (OCO) betreffende de concept-toekomstvisie en bijbehorende reactienota;
- Dit kan leiden tot een beraadslaging van de raad op basis van mogelijk onjuist verstrekte informatietijden aan de raadscommissie;
- De inbreng van ondernemers, vertegenwoordigd door OCO van essentieel belang is voor de totstandkoming van een gedragen toekomstvisie;

Overwegende dat:

- Tijdens de raadscommissie Samenleving van 8 oktober jl. de burgemeester, als portefeuillehouder, heeft verklaard dat het Ondernemers Collectief Ooststellingwerf (OCO) de concept-toekomstvisie inclusief de reactienota heeft ontvangen;
- Er vanuit de zaal de indruk ontstond dat OCO niet op deze wijze is geïnformeerd, hetgeen vragen oproept over de feitelijke juistheid van de mededeling van de portefeuillehouder;
- De betrouwbaarheid van de informatievoorziening cruciaal is voor de raad om haar oordeel te kunnen baseren op correcte feiten;
- Een toekomstvisie gedragen dient te worden door ondernemers en andere relevante stakeholders voor een breed draagvlak en effectieve implementatie;
- In de wetenschap dat de VPO voorafgaand aan de beraadslaging heeft gevraagd om dit punt van de agenda te halen vanwege de bij ons bekende ontevredenheid van de OCO op basis van de verstrekte brief;
- In het geval dat nu blijkt dat de communicatie zoals door de portefeuillehouder tijdens de commissievergadering met klem is verwoord, niet heeft plaatsgevonden, heeft de raadscommissie beraadslaagd op basis van een feitelijk onjuiste mededeling. Dit is een politieke zonde.

Verzoekt het college;

1. De toekomstvisie terug te nemen en pas opnieuw in te brengen na een nieuw gesprek met de OCO waarin de input van dit gesprek is verwerkt in een nieuwe versie van deze toekomstvisie.

---

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

Ben Oostra, VPO

De motie is overgenomen / aangenomen / verworpen in de vergadering van 28 oktober 2025

Mevr. A. Hensen, griffier

SCHRIFTELIJKE VRAGEN AAN HET COLLEGE

S-056

Datum: 21 oktober 2025

Uiterste beantwoordingsdatum: Mondelinge beantwoording tijdens raadsvergadering 28 oktober 2025

Aan het college van B&W

Steller vragen: Hennie Slagter

Onderwerp: toekomstvisie

Toelichting:
Tijdens de raadscommissie Samenleving van 8 oktober jl. heeft de burgemeester, als portefeuillehouder, in reactie op de inspreekbijdrage van het Ondernemers Collectief Ooststellingwerf (OCO), met stelligheid verklaard dat OCO — net als andere stakeholders — de concept-toekomstvisie inclusief de reactienota heeft ontvangen.

Gelet op de reacties en het rumoer vanuit de zaal ontstond de indruk dat de OCO niet op deze manier is geïnformeerd. Is deze constatering juist?
Immers, indien dit niet het geval was, ontstaat de situatie dat de commissie heeft beraadslaagd op basis van een feitelijk onjuiste mededeling van de portefeuillehouder. Daarmee raakt deze kwestie direct aan de betrouwbaarheid van de informatievoorziening waarop de raad haar oordeel moet baseren.
Wij merken hierbij op dat de fractie van de VPO voorafgaand aan de beraadslaging het college heeft verzocht de toekomstvisie terug te nemen, aangezien wij van mening zijn dat een toekomstvisie gedragen moet worden door ondernemers. De portefeuillehouder reageerde daarop met de opmerking dat hij de visie van OCO niet één op één wilde overnemen.

Tegen deze achtergrond stelt de VPO de volgende vragen:

Vraag:

1. Kan het college aangeven óf, en zo ja wanneer en via welk kanaal, de concept-toekomstvisie en de reactienota aan OCO zijn toegezonden voorafgaand aan de commissievergadering?

2. Indien het college stelt dat deze stukken wél zijn verzonden:
   a) op welke datum en via welk kanaal is dat gebeurd, en
   b) kan het college de betreffende brief/mail integraal ter inzage stellen aan de raad?

In de wetenschap dat de VPO voorafgaand aan de beraadslaging heeft gevraagd om dit punt van de agenda te halen vanwege de bij ons bekende ontevredenheid van de OCO op basis van de verstrekte brief.
In het geval dat nu blijkt dat de communicatie zoals door de portefeuillehouder met klem is verwoord, niet heeft plaatsgevonden, heeft de raadscommissie beraadslaagd op basis van een feitelijk onjuiste mededeling. Dit is een politieke zonde

3. Mocht blijken dat deze brief niet is verstuurd, erkent het college dan dat de commissie heeft beraadslaagd op basis van een feitelijk onjuiste mededeling door de portefeuillehouder? Zo nee, waarop baseert het college dat standpunt?

4. Is het college bereid te onderzoeken hoe deze miscommunicatie heeft kunnen ontstaan, en de raad hierover te informeren, zodat dit in toekomstige besluitvorming wordt voorkomen?

5. Acht het college het wenselijk dat er een nieuw gesprek met OCO plaatsvindt zodat de inbreng van ondernemers aantoonbaar en volwaardig kan worden verwerkt, voordat de raad zich opnieuw kan uitspreken over de toekomstvisie? Zo nee, waarom niet?

Ondertekening,

Hennie Slagter, VPO

MOTIE VREEMD

Lijst Ter Heide

M-122

De raad van de gemeente Ooststellingwerf in vergadering bijeen d.d. 28 oktober 2025

Agendapunt: Motie vreemd aan de orde van de dag

Onderwerp motie: Fochteloerveenweg

Ondergetekende, lid van de raad van de gemeente Ooststellingwerf,

Constaterende dat;

- Er op 18 november een toelichting is gepland op de diverse opties die het college heeft over het al of niet openhouden van de Fochteloerveenweg;
- Aangezien er over deze materie geen politiek overleg met de gemeenteraad staat gepland en er op 18 november sprake is van een thema-avond waar de raad geen mogelijkheid heeft om te reageren dan wel een politieke discussie te voeren.

Verzoekt het college;

Om tijdens de thema-avond van 18 november aanstaande, bij de presentaties van de opties die het college heeft, op een acceptabele wijze mee te nemen dat een raadsmeerderheid eerder heeft aangegeven dat zij vooralsnog geen voorstander zijn van een volledige afsluiting van de weg na afloop van de proefperiode.

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

Lijst Ter Heide, Simon ter Heide

De motie is overgenomen / aangenomen / verworpen in de vergadering van 28 oktober 2025

Mevr. A. Hensen, griffier